

༄༅།མཛོད་ཀྱི་དཀར་འགྲེལ་ཚེས་མངོན་
ཀྱི་མཚོར་འདུག་པའི་འབབ་སྟེགས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཅུམ་པ་པོ། འབྲས་སྒོ་ལྷ་འབྲུམ་པ་བྱ་མཛད་སྐལ་བཟང་ཀྱི་མཚོ།

༡༡། མཛོད་ཀྱི་དཀར་འབྲེལ་ཆོས་མཛོད་ཀྱི་མཆོར་

འཇུག་པའི་འབབ་སྟེགས་ཞེས་

བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཅུམ་པ་པོ། འབྲས་སྒོ་ལྷ་འབྲུམ་པ་བྱ་མཛོད་སྐལ་བཟང་ཀྱི་མཆོ།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན།

༡༡།མཛོད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ཚོས་མངོན་སྒྲུ་མཚོར་འབྱུག་པའི་འབབ་སྟེགས།

ཚུམ་པ་ལོ།

འབྲས་སྟོ་ལྷ་འབྲུག་པ་བྱ་མདོ་སྐལ་བཟང་སྒྲུ་མཚོ།

བྱ་དག་པ།

འབྲས་སྟོ་ལྷ་འབྲུག་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ལྷན་པ་སྒྲུ་མཚོ།

འབྲས་སྟོ་ལྷ་འབྲུག་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་འདིགས་ཨེད་སྒྲུ་མཚོ།

སྒྲུབ་ག་དང་དཔེ་དེབ་སྒྲིག་བཟོ་བ།

ཨིག

ཡིག་གཞུགས།

སྒྲུལ་སྤྱིའི་ཆེད་གཞི་ཅན་གྱི་སྟོན་ལམ་ཡིག་གཞུགས།

སྒྲིབ་འགྲོའི་གཏམ་

གོ་ལ་མི་ལ་བོ་དཔལ་འབྱོར་འགྲན་ཚོད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་དུས་འདིར་ཆོས་
 བྱེད་དག་འདུན་པའི་སྤེའི་སྒྱི་སྒྲིལ་ནམས་སྤྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འཚུབ་ཅིག་བྱུང་སྟེ།
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་འདུ་འགྲོད་དེས་སྤར་ནས་དར་བའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྒོལ་རྒྱན་ལེགས་
 བྱང་མང་བོ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་རྒྱུད་དུ་གཏོང་གིན་ཡོད། དེ་ནི་དཔལ་འབྱོར་
 ཀྱིས་བྱས་ཉེས་ཁོ་ནས་མ་ཡིན་པར་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཆད་བཟུང་དང་ཆོག་ཤེས་མེད་པ་
 དང་། བཀོད་སྟོང་གྱི་ཆད་གཞི་མ་འདང་བའི་ཆོས་བྱེད་མི་སྒྲིལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་བྱུང་
 བཞིག་རེད། དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ལྷ་བཙུན་མང་བོ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་སན་ཁོ་ནའི་
 ཆེད་དུ་ཀུན་སྟོང་ཡ་མ་བྱུང་དང་ཆ་ལུགས་ར་མ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོལ་གར་མིག་ལ་གཟན་
 པ་དུ་མ་ཞིག་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱི་ཀུན་དུ་འཁྲབ་སྟེ། ནང་ཆོས་ལ་དད་ཞེན་ཡོད་ཀྱང་
 རྒྱས་མངལ་མེད་པའི་དད་ལྡན་གྱི་མི་ཆོགས་དེ་དག་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བརྟན་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་དུ་བསྐྱུན་གྱི་ཡོད་ལ། ལྷ་གཟུགས་འཛིན་པ་དེ་དག་གི་མིག་སྟོས་ངན་པའི་རྒྱུ་
 ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་སྒྱེ་བོ་མང་བོ་ཞིག་གི་སེམས་ངོ་ན་ནང་ཆོས་ནི་ཕྱིའི་ལུས་ངག་གི་
 རྣམ་འགྱུར་ཅམ་ཏེ་འབྱུང་རྒྱུ་དགོལ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ལྷ་གསོལ་སྒྱུ་འབྲོད་ཅམ་དང་།
 རྒྱུ་རྟ་དང་དར་ལྷོག་སྒྲོང་བ། སྟོག་སྒྱུ་དང་ཆེ་ཐར་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཅམ་
 ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དོན་དངོས་ནས་བཤད་ན་དཔལ་དངོས་མ་གཏོགས་
 ཅི་ཡང་མི་བསམ་པའི་སྤྲུལ་དང་ལྷ་གཟུགས་འཛིན་པ་དེ་དག་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་གོ་
 རྟོགས་ཅི་ཡང་མེད་པས་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ངོ་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་མེད། འདིའི་རིགས་ཀྱིས་
 ནི་རང་གི་མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ལ་འགན་མི་ཁུར་བར་མ་ཟད་རང་ཉིད་ལྷ་བཙུན་གྱི་

ཡིན་པའི་འགན་ཁུར་ཡང་དང་ལེན་བྱེད་ཀྱིན་ཅིང། འོན་དངོས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས།
སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། སྒྲིམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་དངོས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཉིད་ཡིན་ལ། ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གྲོལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཙམ་དུ་གསུངས་པས་ནང་
བསྟན་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྟོབ་སྦྱོང་དངོས་ནི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་
གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ལ་བྱེད་དགོས་ཤིང། དེ་ལའང་སྐྱེས་དང་གི་རིམ་པ་ལྟར་གཞུང་
བཀའ་པོད་ལྟ་ལ་རིམ་གྱིས་སྟོབ་དགོས་པ་ནི། རི་བོ་གངས་ཅན་པའི་སྟོན་བྱོན་མཁས་
གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་མད་དུ་བྱུང་བ་ལས་ཐོན་པའི་ཕྱག་སྟོལ་ཆེས་མཆོག་དུ་གྱུར་
བ་ཞིག་ཡིན་པས། ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་གིས་དཔྱད་ཞིབ་དང་རྣམ་གྲོལ་
དོན་དུ་གཉེར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཚུལ་འདི་ལ་འབད་དགོས་ཀྱི། དེ་མིན་ཆོ་ག་
ཕྱག་ལེན་ལ་གོམས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཤེས་ནས་དད་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་
མི་རུས་ལ། ཇི་སྲིད་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་མ་ཐོབ་ན་ནང་བསྟན་རིག་
གནས་ཀྱི་བློ་བ་དངོས་མ་དེ་མྱོང་མི་རུས་པས། སུ་རམ་ཤིང་ཤུན་སྟིང་བོ་ཅི་ཡང་ཅིང།
དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་གདའ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་མ་འདས་པས་
རོ་མཆོག་ཀྱང་མྱོང་མི་སྲིད་ལ། དོན་གཉེར་གྱི་སྟོན་ལ་མ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱེས་དཀའ་བས།
ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟོན་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ།
དེ་ལའང་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་མ་བྱས་ན་བསམ་པའི་དོན་ལ་སྟོན་འདོགས་
མི་ཆོད་ལ་དེ་མ་ཆོད་ན་སྒྲིམ་པ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡོང་ས་ཅིང་པས་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་
རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དེ་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་མ་ནོར་བ་ཡིན་གྱི། གཞུང་ཆེན་མོ་
ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་གྱི་ས་ཆོད་མི་འདྲ་བས།

གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནམ་གཤམ་ཆེ་བས་སྒྲོ་འདྲགས་སྣ་རེ་
 ཆོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་གཞི་ཚུགས་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུ་
 བར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་གསུངས་པས། སྒྲིབ་ནས་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་འདོད་པ་
 རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རིམ་པ་འདི་ལས་འཕགས་བོད་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ལ་འདུག་པ་
 བྱི་གནད་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། ། ཁ་ཤས་ནས་རང་གིས་མི་རུས་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ཏེ་དཔེ་
 ཆ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མི་པན་དེ་ལས་སྒྲགས་རེ་བགྱང་ནས་སེམས་པ་བཟང་
 བོ་བྱས་ཏེ་བསྐྱད་ན་བཟང་བར་བཤད་པ་ནི་ཁ་བདུད་གྱིས་བྱེ་བའི་ཆོག་ཡིན་པས་བྱང་
 གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་འདོར་རིགས་ཏེ། སངས་
 རྒྱས་འཛིག་ཉེན་དུ་བྱོན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་འཁོར་བ་ལས་བགྱོད་པའི་ཆེན་ཁོ་ན་ཡིན་
 ལ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་དགོས་ཤིང་། དེ་གཅོད་བྱེད་ནི་
 གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་
 ཐབས་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མེད་པས། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་
 ལུ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་དེ་སྒྲིབ་ཅིག་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱུས་ན་གཞུང་སྡེ་སྣོད་
 གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་དེ་གཞུང་པོ་ཏི་ལའི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། འདུལ་
 བའི་སྡེ་སྣོད་ནི་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། མདོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོན་པ་དབུ་མ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་མདོད་འགྲེལ་དང་། མདོ་སྡེ་ནི་
 བར་བྱིན་གྱི་གཞུང་རྣམས་ཡིན་པས་འདི་དག་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་གི་
 བརྗོད་བྱར་མ་འདུས་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པའང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ། གནད་
 འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཁས་པའི་ཁྲོད་ན་སྐྱེ་ཆེ་གཅིག་ལ་དཔེ་གཟིགས་ཉམས་

ལེན་གྱི་གཙོ་བོར་མངོན་པའང་ཡོད་དེ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཉི་མ་ཐང་བ་ཤེས་རབ་
སྦྱིན་པ་དང་། རྗེ་འཇིགས་མེད་དབང་བོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བོ་གྱི་གྱིའི་ཆེ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་བརྟེན་བརྗེ་བ་དང་། ཅན་
དན་ཤིང་གཞན་མཉམ་པར་འཇིན་པ་དང་། ཀྱན་དགའ་ར་བའི་མེ་ཉྟག་ལ་སོགས་པ་
སྤུན་སྦྲུམ་ཆོགས་པ་ཆོམ་པོས་འཕྲོག་པ་དང་། སྤང་བོ་ཕུ་གུས་སྟོས་ཀྱི་སྤང་བོ་འཇིགས་
པར་བྱེད་པ་དང་། མི་གཙང་བས་གོས་པའི་སྤྱུངས་གཞན་ལ་སྦྱད་བ་དང་། སྤྱུངས་
རྒྱལ་བོར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་ལྟས་རྣམས་ཆེ་ཆེར་དར་བའི་དེང་གི་དུས་
འདིར་ཐར་བ་འདོད་པ་དག་གིས་མི་ཆེའི་ཁ་ཕྱོགས་མ་ནོར་བའི་སྟོན་ནས་ལྷག་པར་བག་
ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་
ནི། རྟོག་མར་སྟོག་འབྲིན་འབྲ་དང་ངི་མ་རྣམས། སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་རིག་
ནས་ནི། ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་ཀྱིས། ཞེས་ངི་རྟེན་གདམས་པ་ལྟར་རོ།

ཡིད་པངས་པ་ཞིག་ལ་རང་རེའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་བག་
ཅམ་ཡོད་མཁན་རེ་བྱུང་གིས་ཀྱང་ནང་ཆོས་ནི་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཆོགས་འདིར་མི་འཆམས་
པར་སྐྱབ་སོགས་ལ་ནི། དེང་གི་དུས་འདིར་བྱུང་ཕྱོགས་སྤྱི་ཆོགས་སུ་ནང་ཆོས་ལ་དོ་
སྣང་གིས་བོད་ཡིག་སྦྱོང་བ་དང་སྟོབ་བྲལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དུ་མའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོབ་ཆན་དུ་བཞག་ཏེ་སྟོབ་སྦྱོང་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། ཉེ་བའི་ཆར་ཨ་
རིའི་ཨེ་ཨོ་རེའི་སྟོབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་ཅིག་འདི་ག་ཆོས་སྐར་དུ་བཅུགས་ཏེ་དངོས་སུ་
ནང་ཆོས་སྟོབ་གཉེར་གྱི་མགོ་འཇུགས་ཀྱིན་ཡོད་ལ། བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆན་རིག་མཁས་
ཅན་དང་། རྩོམ་པ་པོ། ཆབ་སྲིད་པ། ལྷ་གྲུབ་སྐྱབ་སོགས་པའི་མཁས་པའི་ཁྲོད་ན་
ནང་ཆོས་ལས་བཤད་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མི་ཆོས་ཀྱང་སྦྱོད་ཀྱི་སྐོར།

ཉེན་འབྱུང་ལྟ་གྱུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་གཟུར་བོར་གནས་པའི་
གདེངས་འཛིག་དང་བསྟོད་བསྐྱེད་མཛད་ཀྱིན་པ་མ་ཟད་ནང་འདྲེན་གྱི་མགོ་ཡང་
བཅུགས་ཟེན། ནང་ཆོས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་འདི་གངས་རིའི་མུ་ཁྱུད་ལས་ཡོངས་སུ་བཟུལ་
ཏེ་མ་འོངས་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་གསོ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་བཞིན་པའི་འཛམ་གླིང་
སྤྱིའི་འགྱུར་འགྲོས་འདིས་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ལ་དོ་ཁྱུར་ཡོད་པ་ཆོར་སེམས་
འཆབ་ཅིག་དང་དགའ་སྟོན་ཞིག་སྤོང་བཞིན་ཡོད་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྱུར་འགྲོས་ལ་ཆོངས་
པའི་གངས་ཅན་གྱི་རིག་གནས་སྤྱོད་བཟོར་ཡང་ལན་འདེབས་གསལ་བོ་ཞིག་བྱས་ཡོད།

དེང་རབས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཁོར་རྒྱུགས་སྤོང་དུ་མ་ཚུད་པར་གནའ་བོའི་
བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་སྒོལ་རྒྱུན་སྟེ་གཞུང་བོ་ཏི་ལྷ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་དང་། གསང་
ཆེན་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་བཤད་རྒྱུན་དེ་མ་མེད་པ་ད་ལྟའི་དུས་འདིར་ཡང་མ་ཉམས་པར་
འཛིན་པ་ནི་ཕྱོགས་ལྗང་མེད་པའི་ཆོག་གིས་བཟོད་ན་གདན་ས་ཁག་ལས་གཞན་མང་
བོ་ཞིག་བབས་རྒྱུ་མི་འདུག གདན་ས་ཁག་དུ་ལོ་རེ་བཞིན་ལྟ་རམས་པ་བརྒྱ་དང་ཉེ་བ་
འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ་དེ་དག་གིས་ཉུང་མཐའ་ཡང་གདན་ས་རང་དུ་མི་ལོ་ཉེར་གསུམ་
གྱི་རིང་ལ་གྲ་ཆང་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དང་
དཔལ་ན་ལེ་རྒྱའི་མཁས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་དུ་མར་སྦྱངས་བཅོན་མཐིལ་
ཕྱིན་གནང་བ་ལས་ཐོན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། འདི་ནི་ཉ་ཅང་གཉན་འཕྲང་གི་དུས་འདིར་
གདན་ས་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ཀྱག་ཀྱོག་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོད་ཆག་མང་བོ་ཞིག་བརྒྱད་
དེ་མི་རིགས་འདི་དང་རིག་གཞུང་འདི་ལ་སྤུལ་བའི་སླ་ན་མེད་པའི་ལག་སྦྱིས་ཤིག་
ཡིན། བདག་གི་དེབ་འདི་ནི་ཆོད་བཀག་ཅན་གྱི་དུས་ཡུན་སྤང་བུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བྲིས་
པའི་ལྟ་རམས་དམ་བཅའི་ཞིབ་འཇུག་དབྱུང་རྩོམ་ཡིན་ལ། འདི་ལས་གྲ་སའི་ནང་ལོ་

མང་རིང་སློབ་གཉེར་བྱས་པའི་སློབ་གཉེར་པ་ཆེས་དུས་མ་ཞིག་གིས་གཞུང་དོན་
ལ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་དང་རང་དང་སློན་མཉམ་པའི་སློབ་གཉེར་བ་གཞན་ལ་བཟོ་སྒྲིབ་
གིས་དོགས་པ་བསྐྱང་སྤངས་སོགས་ཀྱིས་བྱ་སའི་སློབ་གཉེར་གྱི་སྤྱི་ལོ་ཆེས་དམའ་
རིམ་ནས་གཞུང་ཆོག་པའི་བྱ་བ་ཚུན་དུས་མ་ཞིག་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆད་གཞི་ཡིན་ལ།
ཟིང་ཆ་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་འདིར་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་དཀའ་སྤྱད་དང་། བཟོད་
སྟོམ། ལུ་ཚུགས་སོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་དགའ་ཞིང་དུངས་པའི་མི་རིགས་འདི་དང་
འདིའི་རིག་གཞུང་ལ་ཕུལ་བའི་སྒྲེར་གྱི་དྲིན་བཟོ་ཡང་ཡིན།

འདིར་ངས་པར་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྒྱུ་དུས་ནས་བཟུང་བདག་ལ་
བྱམས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ཤིང་དཔེ་དེབ་འདི་འབྲི་བའི་སྐབས་ཀྱང་དཔྱད་གཞིར་དཀོན་
པའི་རྒྱ་དཔེ་ཁག་དུ་མ་ཞིག་རྒྱུ་རིང་ནས་གཡར་གནང་མཛད་པ་དང་། གཏོང་སྒྲིའི་
སྤྲུལ་ཀྱན་ལ་ཐུགས་སྦྱར་གྱིས་བྱུང་པར་མཛད་པའི་གཅེན་སྲུ་བྱུ་བ་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་
ཉི་རིང་ལ་མ་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་ཐོག་ཀྱན་ལ་སྒྲིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏོང་ནས་བཀའ་དྲིན་
སྒྲུ་མེད་དུ་ཆེ་བྱ།

དེབ་འདི་ཚོ་མ་བཤོ། རྒྱ་མངོན་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་སྤྱོད་རྒྱ་ལ་རྒྱ་དུ་འབོད་པས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་ ལོ་ འཇུག་དུ།

དཀར་ཆག

མཛོད་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

མཚན་དོན་དང་འགྲུར་ཕྱག	19
མཚོད་པར་བཛོད་པ།	25
ཆོས་མཛོད་པའི་དོན་བཤད་པ།	35
མཛོད་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ།	40
ལུས་མཛོད་བསྟན།	45
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ།	49
འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	54
འདུས་བྱས་མཛོད་བསྟན་པའི་རབ་དབྱེ།	57
འདུས་བྱས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	59
ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	61
གཟུགས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་མཛོད་བསྟན་པ།	65
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས།	67
ཆོས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་བཤད་པ།	73
གཉིས་པ་ཆོས་ཕྱད་གི་གྲངས་ནི།	76
གསུམ་པ་ཆོས་ཕྱད་གི་ཆད་ནི།	77
ཁམས་མང་རེ་གཉིས།	82
ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཉེར་གཉིས།	89
དང་པོ་བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི།	90

ཐོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	90
དག་སོགས་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	91
ཁམས་སུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	92
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	93
ཅ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	95
ཅ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ལས།	98
དང་པོ་དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	98
གཉིས་པ་ཟེན་མ་ཟེན་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	99
གསུམ་པ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུང་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	101
བཞི་བ་བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	102
ལྔ་བ་གཙོད་བྱ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	103
ཅ་བའི་ས་བཅད་བཞི་བ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	103
ཅ་བའི་ས་བཅད་ལྔ་བ་རྒྱས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ལས།	106
དང་པོ་རྟག་མི་རྟག་གི་རབ་དབྱེ་ནི།	106
གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	107
གསུམ་པ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	109
བཞི་བ་བྱི་དང་ནང་གི་རབ་དབྱེ་ནི།	113
ལྔ་བ་རྟེན་བཅས་རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	115
ཅ་བའི་ས་བཅད་བྱུག་པ་མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་གི་རབ་དབྱེ་ནི།	117
ཅ་བའི་ས་བཅད་བདུན་པ་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་རབ་དབྱེ་ནི།	119
ཅ་བའི་ས་བཅད་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས།	121

དང་ཐོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	121
གཉིས་པ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	121
གསུམ་པ་དབང་ཐོ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།	122
གནས་གཉིས་པ་དབང་ཐོ་བསྐྱེད་པའི་ཁམས།	
དབང་ཐོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་མཆིམས་མཛོད་ལྟར་ས་བཅད་བྱུག་ལས།	124
དང་ཐོ་མཚན་ཉིད་ལ་བྱེ་སྤྲོད་མདོ་སྤེལ་འཕགས་གཉིས་ལས།	124
བྱེ་སྤྲོད་འཕགས་ནི།	124
མདོ་སྤེལ་འཕགས།	129
གཉིས་པ་གངས་ངེས་ལ་གཉིས་ལས།	131
དང་ཐོ་བྱེ་སྤྲོད་འཕགས་ནི།	131
སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག།	131
མདོ་སྤེལ་འཕགས་ནི།	132
གསུམ་པ། རོ་ཐོ་ནི།	133
བཞི་བ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ལ་བྱུག་ལས།	139
དང་ཐོ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སློན་སྐྱོད་དབྱེ་བ་ནི།	139
གཉིས་པ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་མིན་གྱི་སློན་སྐྱོད་དབྱེ་བ་ནི།	139
གསུམ་པ། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།	145
བཞི་བ། དགེ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།	146
ལྔ་བ། ཁམས་སྤྱ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།	146
བྱུག་པ། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།	147
ལྔ་བ་ལ་དབང་ཐོའི་ཐོབ་གཏོང་གཉིས་ལས་ཐོབ་ཚུལ་ནི།	148

གཏོང་ཚུལ་ནི།	150
དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་བོ་དུས་འཛོལ་བཤད་པ་ནི།	151
དུག་པ་དབང་བོ་ལྷན་ཚུལ་ལ་ངེས་ལྷན་དང་སྲིད་ལྷན་གཉིས་ལས།	157
དང་བོ་ནི།	158
གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚུལ་བཤད་པ།	158
གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚུལ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི།	158
གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།	164
མཚུངས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ཚུལ།	166
གཞུང་གི་དོན་ནི།	171
སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།	171
དེ་དག་ཁམས་གང་དང་རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ནི།	178
ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་སྡེ་ཆན་དང་བོ་གསུམ།	178
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི།	179
ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད།	182
དེ་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ་ནི།	183
ཐོབ་པ་བཤད་པ།	184
ཐོབ་པའི་བྱེད་ཆོས་ནི།	189
ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པའི་དམིགས་བསལ་སྟོན་པ་ནི།	194
མ་ཐོབ་པ་ནི།	195
སྐལ་མཉམ།	198
འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ།	202

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འདུག	202
འགོག་པའི་སྟོམས་འདུག	204
སྟོག་གི་དབང་པོ།	208
འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།	209
མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ།	213
ལྷན་མིན་བཅུ་བཞིའི་དོན་བསྟུས།	214
རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག	216
ཁྱེད་རྒྱ་བཤད་པ།	219
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ།	221
སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ།	228
མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་རྒྱ།	233
ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ།	234
རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་རྒྱ།	237
དུས་ངེས་པའི་སྐོན་སེམས་མཚུག་བསྟུ་བ།	238
འབྲས་བུ་བཤད་པ།	240
འབྲས་བུ་གང་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།	241
འབྲས་བུ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན།	242
རྒྱས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ།	246
རྒྱུན་བཤད་པ།	250
རྒྱུན་གྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ།	256
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	262

སེམས་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ།	264
སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་ནི།	273
གནས་གསུམ་པ་འདིག་རྟེན་བསྟན་པ།	
ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།	278
འགོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ།	284
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བརྟན།	287
སེམས་ཅན་ཀྱི་གནས་དགུ།	292
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི།	294
བརྟན་དང་བཞིས་བསྟུ་བ་ནི།	296
སྐྱེ་གནས་བཞི་བཤད་པ།	296
བར་སྤྱིད་ཀྱི་འོ་བོ།	299
བར་སྤྱིད་རིགས་པས་སྦྱབ་པ།	299
བར་སྤྱིད་ལུང་གིས་སྦྱབ་པ།	303
བར་སྤྱིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།	306
སྐྱེ་གནས་སུ་འཕྲུག་ཚུལ།	309
རྟེན་འབྲེལ་མདོར་བསྟན་པ།	315
རྟེན་འབྲེལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	322
༼ ༡ གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ།	322
༼ ༢ གུན་ཉོན་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ།	332
༼ ༣ རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ།	334
༼ ༤ མདོའི་དོན་བཤད་པ།	336

༼ ཅ སྐབས་སུ་བབ་པའི་ངོ་བོ།	339
མ་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ།	339
རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ནི།	343
ཚོར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་ནི།	347
ཡིད་ཚོར་དེ་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	348
༼ ཆ ཉེན་འབྲེལ་མཚོན་པའི་དབུ།	353
སྲིད་པ་བཞིའི་དོན་བསྟུ་བ།	355
གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ།	356
ཞར་བྱང་བར་སྲིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ནི།	358
ཟས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ།	360
འཆི་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ།	364
༼ ཀ འཆི་བའི་སེམས།	364
དེ་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི།	366
༼ ཁ འཆི་བའི་ཚུལ།	368
༼ ག སྤེལ་འཇུག་ལྟར་འབྱུང་བ།	370
གནས་བཞི་བ་ལས་བསྟན་པའི་ཁམས།	
ལས་མདོར་བསྟན་པ།	372
ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད།	375
རག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད།	385
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།	386
རྒྱུའི་འབྱུང་བ་དེ་དག་ས་གང་གིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ཞེས།	388

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ནི།	389
ལས་སྦྱིའི་བྱང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	391
༼ ༡ ངོ་བོ་དང་སའི་བྱང་པར།	391
༼ ༢ དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ།	392
ཞར་ལ་ཀུན་སྒྲོང་བཤད་པ།	398
དང་བོ་གསུམ་ཚན་དུ་དབྱེ་བ།	406
གཉིས་པ་སྒྲོང་འགྲུར་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	416
མཐོང་ཆོས་ལ་སྒྲོང་བར་ངེས་པའི་ལས་ནི།	426
དཀར་ནག་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ།	433
བཞི་བ་ཐུབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ།	440
ལྷ་བ་ལེགས་སྦྱད་ཉིས་སྦྱད་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།	441
བྲག་པ་དགེ་བ་བརྩ་དང་མི་དགེ་བ་བརྩར་དབྱེ་བ་ལ།	443
མདོར་བསྟན་པ་ནི།	443
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བདུན་ལས།	444
དང་བོ། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི།	444
གཉིས་པ། ཀུན་སྒྲོང་བཤད་པ།	448
གསུམ་པ། གཞི་བཤད་པ།	451
བཞི་བ། ངོ་བོ་བཤད་པ།	453
ཞར་ལ་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་གཅོད་ཚུལ་ནི།	460
ལྷ་བ་ལས་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་སྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི།	463
བྲག་པ་ལྟན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།	467

བདུན་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི།	470
ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་བདུན་པ་ལས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་དབྱེ་བ་ནི།	475
བརྒྱད་པ་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ནི།	488
དགུ་པ་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།	489
བཅུ་པ་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་བཤད་པ།	494
བཅུ་གཅིག་པ་མཆོམས་མེད་ལྔ་བཤད་པ།	497
བཅུ་གཉིས་པ་ཉེ་བའི་མཆོམས་མེད་ལྔ་བཤད་པ།	513
བྱང་སེམས་ངེས་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།	515
བཅུ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།	527
ཞར་ལ་ལས་ཀྱི་ལྷ་ཡང་བསྟན་པ་ནི།	538
ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པ་ནི།	542
སྒོམ་པ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པ་ནི།	543
བཅུ་བཞི་པ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི།	547
བཅོ་ལྔ་པ་རིགས་པས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལས་བཤད་པ་ནི།	548

༡༡། མཛོད་ཀྱི་དཀར་འབྲེལ་ཚོས་མངོན་ཏེ་མཚོར་འབྱུག་
པའི་འབབ་སྟེགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

མཛོད་གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

མི་འབྱུར་སྟོང་གི་མཚོ་ལས་ཡེགས་སྟེན་པའི།
དད་གསུམ་མོ་ཕྱེད་ཚོད་པའི་མེ་ཉོག་འདིས།
སྒྱུབས་གསུམ་སྒྱུབས་ཀྱི་ཆེ་མོར་བྱས་མཚོད་ན།
མཐའ་དག་འདིག་ཉེན་དགེ་བས་ཤིས་གྱུར་ཅིག།
ཐབས་ཤེས་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐྱས་ལས།
གཏན་བདེའི་ཁར་བཟང་ཆེ་ལ་མངོན་འཕགས་ཏེ།
ཡང་དག་ཚོས་རྩལ་བེལ་མངར་འབྱུང་བྱའི་བཟུང།
སྟེན་མཛད་ལྟ་མིའི་སྟོན་པ་གཙུག་ན་བྱུང།
དཔར་མེར་རྒྱུ་ཡིག་འོད་དྲུ་འཆེར་པའི་མདངས།
ཆེ་དགའི་ཡང་ཆོར་སྟེན་པའི་མཆར་སྒྱག་གིས།
ནམ་འབྲེད་ཤེས་རབ་ཉི་མ་འབྱུང་གྱི་འོད།
སྟེར་མཛད་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ནམ་ཀྱན་སྦྱོངས།
འབྱུང་སྟེའི་གཞུང་བཟང་སྟོས་དཀར་སྟོན་པའི་ནགས།
རོས་ནས་སྟེགས་པའི་བསྐྱར་ཞིམ་མངར་མའི་རོ།
སྐལ་བཟང་བྱང་པའི་ཉེར་འཆོར་ཡེགས་སྟེན་པའི།

ཀྱན་མཁྱེན་གཉིས་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འབྱུང་།
མཁྱེན་རབ་ཉི་མ་འབར་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བྱགས་བསྐྱེད་རྒྱུར་གིས་
སྟེག་འགྲོས་གིས།
གཙུག་ལག་མི་ཟད་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སྤྲུལ་ཡིན་པོར་གར་གྲིས་ཆེན་
པ་ལས།
སྟོན་ཅེད་ལེགས་བཤད་པོར་གྱི་ཟེགས་མས་འདིག་ཉིན་ར་དི་ཀྱན་
སེལ་བ།
ཡབ་གཅིག་འདམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་རྗེས་བཞེ་འབྱུང་
གྲིས་བདག་ལ་སྤྱདས།
མགོན་དེའི་རབ་བསྟན་གསེར་གྱི་བྱེ་མའི་རྒྱལ།
ཁག་ཁྲིག་དཔག་ཆད་ཁྱོན་ཏུ་འབྲེམས་པ་ལ།
ཟླ་པོས་མ་བཟུང་ཀྱན་མཁྱེན་མཆན་མའི་སྒྲ།
མཁའ་ཁྲབ་སྟན་པའི་རོལ་ཨོར་ཅི་ཡང་ཆེ།
རྒྱལ་ཀྱན་གསར་གསུམ་དི་ཨོ་མ་ལྷས་བ།
ཀྱར་ཀྱམ་གོས་གྱི་སྟོང་ཐོར་ཡོངས་སྟོན་པས།
ཏུས་དང་མི་འཆམ་མཐད་བཟང་རོལ་གར་ཅན།
ཟླ་མ་སྟན་རས་གཟིགས་གྲིས་འགྲོ་འདི་སྟོངས།
འདིགས་བྲལ་ཟག་ཅེད་གསེར་གྱི་ཆིབས་སྟོང་གིས།
བྱབ་བསྟན་འདིན་མའི་ཁྱོན་ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ།
རྒྱ་ཆེན་ལེགས་བཤད་མཚོ་སྟེན་སྟོན་པའི་འདབ།

འབྲུག་པའི་འབབ་སྟེགས་འདི་ན་བསྐྱབ།

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།
དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སྤྱད་པ་བྱེད། བར་དུ་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་
ཆོག་པ་བསགས། མཐར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་
བྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བ་ལས་བཀའ་དང་བོ་བདེན་བཞིའི་
ཆོས་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིའི་སྟོན་པ་གཞི་ལམ་འབྲས་
གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གཏན་ལ་འབབས་པའི་བྱེ་བྱག་སྒྲ་བ་དང་མདོ་སྟེ་བ་གཉིས་བྱང་
ཞིང་། བྱེ་བྱག་སྒྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་དང་བོ་ནས་གསུང་བའི་ལྟ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་
གཏན་ལ་འབབ་པའི་བསྟན་བཅས་ལ། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་
ཆེན་མོ། མངོན་ཅ་འགྲེལ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་དེ་སྟེད་ཅིག་བྱང་ཞིང་། བྱེ་བྱག་
སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོད་འདི་ཡང་ཆེས་སྡོ་མོ་ནས་བྱང་བར་མངོན་ཏེ། རྗེ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་
ལས། དེ་ནས་བྱེ་བྱག་སྒྲ་བའི་གཞུང་། དེ་ནས་མདོ་སྟེ་བ་ཞེས་འགྲུར། རང་ཆོས་རྣམ་
ཤེས་སྒྲ་བ་དང་། དེ་ནས་དབུ་མའི་གཞུང་ཞེས་འགྲུར། ཞེས་དང་། རྗེ་རྗེ་ཨ་ར་ལིའི་
རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ལ་ཅིག་པ་རོལ་བྱིན་པའི་ཚུལ། ལ་ཅིག་བྱེ་བྱག་སྒྲ་བའི་ལམ། ལ་
ཅིག་ཏུ་ནི་མདོ་སྟེ་བ། ལ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྣམ་རིག་པ། ཞེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཞི་བ་ལྟ་དང་
ཟླ་བའི་ཞབས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་།

བྱེ་བྱག་སྒྲ་བ་ནང་གསེས་ཀྱི་སྟེ་བ་བཙོ་བརྒྱུད་འདྲེན་ཚུལ་ལ་རྟོག་གི་འབར་
བ ༡༡༡ ལྟར་ན། སངས་རྒྱུས་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ན་
གོང་བྱེད་མེ་རྟོག་གིས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར། རྒྱལ་བོ་རྣམས་ལོ་ཀ་ཞེས་བྱ་བས་རྒྱལ་སྤིང་
བྱེད་པའི་ཆོ། རྗེ་བའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་བྱང་བའི་དབང་གིས་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་

ཆེན་པོར་རྒྱུ་ཏེ་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་པ་དང་གནས་བརྟན་པ་གཉིས་སུ་གྲུས་ཤིང་
། དང་པོ་ལའང་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་གཅིག་པ། འདིག་རྟེན་ལས་
འདས་པར་སྐྱ་བ། མང་དུ་སྐོས་པ་པ། བཏགས་པར་སྐྱ་བ། མཆོད་རྟེན་པ། ཤར་གྱི་རི་བོ་
བ། རུབ་གྱི་རི་བོ་བ་བཅས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་གྲུས་ཤིང་། གནས་བརྟན་པ་ལ་ཡང་རིམ་
གྲིས་དབྱེ་བ་བརྒྱུད་གྲུས་ཏེ། གནས་བརྟན་པ་འཕམ་གངས་རི་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་
པར་སྐྱ་བའམ་རྣམ་པར་བྱེ་སྤྱེ་སྐྱ་བ་དང་། རྒྱུར་སྐྱ་བའམ་ལྷ་རུག་ཏུ་ཀ་པ་དང་། གནས་
མའི་བྱ་དང་། ཆོས་མཆོག་པ། བཟང་བོའི་ལམ་པ་དང་། ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བའམ་མང་
བོས་བཀྱར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ཨ་པན་ཏུ་ཀ་པ་དང་ཀུ་རུ་ཀུ་ལ་པ་ཡང་ཟེར། མང་སྟོན་པ་
དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་དང་། ཆར་བཟང་འབེབས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་འོད་སྤྲུང་བ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་
བའི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་གྲུས་པར་གསུངས་ལ།

གཞན་ཡང་རྩ་བའི་སྤྱེ་བཞི་སྤྱེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་དང་། པལ་ཆེན་
པ། གནས་བརྟན་པ། མང་བཀྱར་བ་བཞི་ལས་རིམ་བཞིན་བདུན་དང་ལྔ་དང་གསུམ་
དང་གསུམ་གྲུས་ཚུལ་ཡང་། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྟའི་སྤྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ལྷག་པའི་འཁོར་
ལོ་ལས།

འོད་སྤྲུང་ས་སྟོན་ཆོས་སྤྲུང་སྤྱེ། མང་སྐོས་གོས་དམར་སློབ་མ་དང་།

རྣམ་པར་བྱེ་དང་གཞི་ཀུན་པ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་བདུན།

ཤར་དང་རུབ་དང་གངས་རིར་གནས། འདུས་བྱས་བཏགས་པར་སྐྱ་བ་དང་།

འདིག་རྟེན་འདས་སྐྱ་པལ་ཆེན་ལ། རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་གནས་འདིགས་མེད་

གནས།

གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་གནས་བརྟན་གསུམ། ས་སློག་རི་དང་བསྐྱུང་བ་པ།

གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་རྣམས་ནི། ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བ་རྣམ་པ་གསུམ།

ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བདུས་པའི་ཁྱད་སྟངས་བཟང་བས་འདི་ལྟར་བཟུང་དགོས་
པར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ ༡༧༩ གསུངས་པའི་བདུས་པའི་ཁྱད་སྟངས་ཚུལ་ནི། ཏཱ་
ར་རྒྱ་མཐོང་གྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ ༡༧༦ ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གསུང་ལས་
བདུས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པས་ཁྱད་སྟངས་ཀྱང་བཟང་ངོ་། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། གྲུབ་
མཐའ་ཆེན་མོ་སོགས་གཞུང་མང་པོ་ལས་སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྟའི་སྡེ་བ་ཐ་དད་པ་ལྷག་
པའི་འཁོར་ལོ་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ (འཕྱུལ་
དེབ) ༦༩ ལས། དེ་ཡང་དབྱིག་བཤེས་གྱིས་མཛད་པ། སྡེ་བ་ཐ་དད་བཞགས་པ་ཡི།
འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའི་གཞུང་ཆེན་བྱུང་། ཕྱི་ནས་མཁས་མཆོག་དུལ་བའི་ལྟས། དེའི་
དོན་བསྟུས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད། ཅེས་གསལ་ལོ། དག་སློང་གི་ལོ་ངོ་བ་ལས།
ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ལས་གྱིས་པ་བཞི་དང་། ཐལ་ཆེན་ལས་གྱིས་པ་དྲུག་ མང་བཀྱར་
ལས་གྱིས་པ་ལྔ། གནས་བརྟན་པ་ལས་གྱིས་པ་གསུམ་བཅས་སྡེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས་འབྱུང་ངོ་།

དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་སྟེ་བཞེས་བྱ་ཞེན། ཡེ་ཤེས་སྟོང་བོའི་ཀུན་བདུས་
འབྲེལ་བ་ལས། དུས་གསུམ་རྩིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡོད་པར་སྟེ་བཤད་པ་
ཆེན་མོའི་ལུང་དང་མཐུན་པར་སྟེ་བས་ན་དེ་དག་ལ་དེ་སྟེན་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་དུས་གསུམ་རྩིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། གསེར་རྟོག་གཅིག་གིས་ཅ་
དངོས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བཟོས་པ་ན་རྣམ་པ་འགྱུར་བ་ཅམ་ལས་རྩིས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
དངོས་པོ་དེའི་དུས་གསུམ་ནི་དངོས་པོ་དེའི་རྩིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་སྟེ་བས་ན་མིང་

དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ།། བཤད་ཚུལ་གཞན་དུ་ན། ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་ཆོས་གཞན་གྱི་
 ཆ་ལ་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་བོ་བྱུང་དུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཚུལ་
 བྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་བྲག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་གཞན་འདྲིལ་ཚུལ་དང་ཕྱོགས་འདྲ་
 བས་ན་ཀྱི་བྲག་སྒྲ་བ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པའི་སྤྲུ་མ་ནི་གནས་ལྡན་པའི་རང་འགྲེལ་ ༤༧༠
 ལས། བཙུན་པ་ཆོས་སྒྲོབས་ཀྱི་དུས་གསུམ་འདྲིལ་ཚུལ་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་དང་
 མཐུན་པས་ཁྱད་སྤྲུལ་ཆེ་ལ། ཕྱི་མ་ཡང་ཀྱི་སྒྲས་གཞི་གྲུབ་ན་རྣམས་གྲུབ་ཀྱིས་བྲུབ་པར་
 འདོད་པའི་རིགས་པའི་སྤུལ་གྱི་འགྲོས་བཟང་བས་གང་བདེ་བ་གཟུང་བར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་དུས་སྤྲུལ་མཐའི་གཞུང་འཇུགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་
 མངོན་པ་སྤྲུལ་དང་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་མོ་སོགས་ཡིན་ལ། སྤྲུལ་གྱི་
 གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་འདྲིལ་རྟེན་གདགས་པ་དང་རྒྱ་གདགས་པ། ལས་
 གདགས་པ་གསུམ་བོད་དུ་འགྱུར་ཞིང་གཞན་རྣམས་ལ་བོད་འགྱུར་མེད་པར་བྱ་སྟོན་
 ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ཆོག་
 འདི་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བོའི་སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཆིམས་ལྟ་རྒྱུ་གོ་ཆས་
 སྒྲུ་མ་དུ་བསྟུས་སོ་ཞེས་རྒྱུ་བཙུན་པའི་མངོན་ ༡༥ ལས་གསུངས་ཤིང་། འདི་མཆིམས་
 མངོན་ཚོམ་པ་པོ་མེན་པ་ནི་གསན་ཡིག་དུ་མར་ས་སྒྱུ་ནས་བརྒྱད་པའི་མངོན་གྱི་སྤྲ་
 བརྒྱུད་གསུངས་སྐབས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་བཟང་བས་ཤེས་སོ།། དེ་ཡང་། སྤྲུལ་བསྟན་ལ་
 ཀྱན་འབྱུང་འདྲིལ་རྟེན་དང་། ལྟ་གནས་སྤྲུལ་པའང་དེ་དག་ཡིན། ཞེས་དང་། སྤྲུལ་
 བསྟན་ཉིད་གསུམ་ལྟར་པའི་ཕྱིར་ཁྱེད་རིགས་མ་ལྟས་སྤྲུལ་བསྟན་ལོ། ཞེས་དང་། ཡིད་
 འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་རྣམས་གཉིས། ཞེས་སོགས་མངོན་
 རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོག་འདི་དག་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་མངོན་ཆོག་ཡིན་པ་བཞི་བརྒྱ་

བའི་དར་རྒྱུ་ ༤༠ ལས་གསུངས་པས། བསྟན་བཅོས་འདིས་ནི་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་
དོན་ཀྱན་བསྟུས་པར་འདི་དག་ལས་ཤེས་པར་མ་ཟད་རྩ་བ་རང་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ།
སྟེ་བདུན་སྟེ་དང་ཉུང་པར་དུ་ཡི་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་བཤད་ (བྱེ་བྲག་བཤད་པ་
ཆེན་མོ) ནི་དུས་རབས་དང་བའི་ནང་བཅུམས་པར་(ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཆོན་རིག་
གི་སེམས་ཁམས་རིག་པ) ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ ༡༤༤ ལས་བཤད་ལ། ཡང་ (རྒྱ་གར་གྱི་
ལྷ་ཐུབ་ནམས་ཀྱི་སྟེ་མང་ཆོག་མཛོད) དེབ་བདུན་པའི་ཤོག་གངས་ ༥༡༡ ལས། དུས་
རབས་གཉིས་པ་ཡས་མས་ཤིག་ལ་བཅུམས་པར་བཤད་པ་གཉིས་རགས་བཅིས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་འགྲིག་པས་དུས་རབས་དང་བོ་དང་གཉིས་པ་གང་རུང་ཞིག་ལ་བྱུང་
བར་འདོད་དགོས་སོ། ལྷ་ཆེན་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་གི་མཛོད་འགྲེལ་གཞུང་དོན་
གསལ་བའི་ཉི་མ་ ༤ ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་མདོ་སྟེ་དང་འདུལ་བ་བཞིན་དུ་ཚྭ་གས་གཅིག་ཏུ་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད་གསུང་བ་
ནི་མེད་ཀྱི། ཡུལ་སྣ་ཆོགས་སུ་གང་ཟག་སྣ་ཆོགས་ལ་ཐོར་བྱར་གསུངས་པ་ནམས་དག་
བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་ནས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་དོ། དེ་དག་
གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དོན་དུ་བྱང་ཚྭ་གས་རི་བོ་འཁོགས་བྱེད་ཀྱི་གར་མཁན་གྱི་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དག་བཅོམ་པ་ལྷ་བརྒྱ་འདུས་ནས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
ཤོ་ལོ་ཀ་འབྲུམ་ཡོད་པ་མཛད་དོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷ་ར་དག་བཅོམ་པ་དུ་མས་བཅུམས་
པར་གསུངས་ལ། གོ་རམས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་མན་ངག་ངོ་མཚར་གསུམ་ལྷན་ ༤ ལས།
མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་པཱི་ཏ་ལྷ་བརྒྱ་འདུས་ནས་བྱེ་བྲག་
བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོ་ཀ་འབྲུམ་ཡོད་པ་ཞིག་བཅུམས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་
། མཁས་ཐུབ་རྗེའི་རྒྱུད་སྟེའི་སྟེ་ནམ་ ༤༧༤ ལས། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་། དེའི་དོན་

བསྟན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་དོན་བསྟན་པ་མངོན་པ་མཛོད་ཚུ་བ་
དང་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དགྲ་
བཅོམ་པ་དང་སོ་སོ་སྟེ་བོ་མང་བོས་འཐུས་ནས་བྱས་པར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

གཞུང་འདིའི་མིང་འདོགས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ ༡༧༩ རིགས་ལྡན་
གྲགས་པའི་གཞུང་བླངས་པ་ལས། ཁ་ཆེའི་གཞུང་གི་ཚུ་གཏེར་གྱི། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་
གཞུང་འདོད་འཇུག་། ཞེས་ཚུ་གཏེར་རམ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྲོ་བཤད་པས་བྱེ་བྲག་བཤད་
མཛོད་མིན་བཤད་མཆོ་ཞེས་བསྟུར་དགོས་པར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྤྲོ་བ་
མའི་དབྱར་ཡང་། བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་ཆོས་མངོན་པའི། བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ལས་
བཏུས་པའི། རྣམ་བཤད་དོན་གསལ་ཞེས་བྱ་མིང་། དོན་བཞིན་འདི་ནི་བདག་གིས་
བྱས། ཞེས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མིང་དངོས་སུ་གསུངས་
ལ། མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་མཐུག་ཚུམ་ལས་ཀྱང་། སྤྲོ་བ་ཚུམ་དམ་པ་རྒྱ་དབྱས་པ་དང་ཉེ་
སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ། འཕགས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆེན་བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ཆེན་པོ་
ཡི། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། མཁས་པ་ལ་ལས་མཆོ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཅམ་
ལས་མིང་གི་བྱུར་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་དོ། གང་ལྟར་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་
མོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མཛོད་དང་མཆོ་ཡི་སྤྲོ་བཤད་པ་མི་
སྤང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འོད་ལྡན་གྱི་གཞུང་གི་མགོ་མཐུག་ཀྱན་ཏུ་འདིའི་བཤད་པ་དང་
ཆོག་ཅི་རིགས་སྐབས་མི་འབྲ་བ་བརྟུ་གཅིག་ཅམ་བླངས་འདུག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་ལས་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་། རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་སོགས་སྟོན་
གྱི་གཞུང་མང་བོར་ཡང་བྱེ་བཤད་ལས་ཞེས་པའམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཞེས་ཁོ་
ན་འབྱུང་ངོ། གཞུང་འདི་སྟོན་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབ་གཏེར་བྱེད་ས་

གཙུག་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཏའི་སྤྱན་སྦྲར་
ཨོ་ཏན་ཏ་བྱ་རིར་ལོ་བརྩུ་གཉིས་སུ་གསན་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ ༥ ལས་གསུངས་
སོ།། འདི་ལ་ལེན་ལྟ་སྟེ། དང་བོ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་ལེན་གཉིས་པ་སྤང་བྱ་བྱི་མའི་རྣམ་བཞག་
གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་བོ། བཞི་བ་ལས། ལྷ་བ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཞག་བཅས་
སོ།། བཅས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་ཡར་སྡོན་དུ་འདི་བོད་དུ་འཇུག་མེད་པར་གསུངས་ཏེ།
རྒྱུད་སྡེའི་སྤྱི་རྣམ་ ༤༧ ལས། བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲིག་འབྲུམ་ཡོད་པར་
གྲགས་ཏེ་བོད་དུ་མ་འཇུག་རོ།། ཞེས་གསུངས་ཤིང་རྒྱ་ནག་སྤྱད་དུ་ཐང་སན་གྱི་འཇུག་
ཡོད་དོ།། དུས་ཕྱིས་རྒྱ་ནག་གི་སློབ་དཔོན་ཆུ་ཙུན་ནམ་བོད་མིང་ལ་སློབ་ཐང་ཆོས་
འཕེལ་བྱ་བས་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༥-༡༧༥༩ བར་དུ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་
པ་གཉིས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་དུ་བསྐྱར་ཡོད་ནའང་བམ་པོ་མང་བོ་ཞིག་གི་མ་དཔེ་འཕྲོར་
བཞག་དུ་སོང་བས་བོད་སྤྱད་དུ་གང་ཡོད་པ་རྣམས་ལོ་འགའི་སྡོན་དུ་བོད་ནས་དཔར་
བསྐྱུན་བྱས་ཡོད། ཡང་ཐང་སན་གྱི་རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག་ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་ཆོས་མངོན་པའི་སྟོང་བོ་མཇུག་ཏེ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་ཆོས་མངོན་པ་བཅུ་མས།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་སྟོང་བོ་ལ་ལེན་བརྩུ་ཡོད་ཅིང་། དང་བོ་ཁམས་ཀྱི་
ལེན་གཉིས་པ་རྒྱུན་གསུམ་པ་ལས། བཞི་བ་སྤྲ་རྒྱས། ལྷ་བ་འཕགས་ལམ། དུག་པ་ཡེ་
ཤེས། བདུན་པ་བསམ་གཏན། བརྒྱུད་པ་མདོ་བསྟན་པ། དགྲུ་བ་ཤེས་བྱ་ལྟག་མ། བརྩ་
བ་མཇུག་བསྐྱུ་བཅས་ཡོད་པ་ལས་གོ་རིམ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་ལེན་འགའ་ཞིག་གི་
མིང་མཛོད་རྩ་འདི་དང་སྤྲོ་ཆོགས་སྟོང་བོ་གཉིས་གཅིག་པ་ལྟར་ཡོད་ལ། འདིའི་
མིང་ལ་གཞུང་ལ་ལར་ཆོས་མངོན་སྤྲོ་ཆོགས་སྟོང་བོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ལ། རུལ་སྤྲོན་
གཅིག་ཁོ་ནའི་སྟོང་གི་འདིག་ཉེན་ ༢༡ ལས། མངོན་པའི་སྟོང་བོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྡོན་གྱི་

དུས་རབས་གཉིས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་རབས་དང་པོའི་བར་ཞིག་ལ་བཅམས་པ་
 དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་དབང་ནམས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཏུ་ཅང་གི་གཞུང་རྒྱུ་ལ་ཞིག་ཡིན་ལ་འདི་བོད་རྒྱ་དུ་བསྐྱར་མེད་ནའང་དུས་
 རབས་གསུམ་པའི་ནང་རྒྱ་ནག་རྒྱ་དུ་བསྐྱར་ཡོད་པར་གོང་ས་མཆོག་གི་ཕྱག་དེབ་དེ་
 ཉིད་ལས་གསུངས་སོ།། གང་ལྟར་ཡང་མངོན་ཆ་བ་འདི་ནི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་། བྱེ་
 བྱག་དུ་བྱེད་པ་ཆེན་མོ། ཆོས་མངོན་ཕྱན་ཆེགས་སྤྱིང་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
 རྒྱུ་བ་དེ་དག་གི་དོན་ཀྱན་བསྟུས་ནས་བཅམས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་འདི་དག་གིས་ཤེས་
 ཅུས་སོ།།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི། རི་རྒྱ་དུ་འཇམ་དཔལ་ཆ་རྒྱད་ལས། དེ་
 འོག་ནམ་པར་གྲགས་པ་ནི། ལྟོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་བྱན་ཟེ་ནི། ཡི་གེ་དང་བོ་བ་བསྟན་པ།
 སྟོན་པའི་བསྟན་ལ་དེ་བཙོན་བྱེད། ཅེས་ཆད་མར་གྱུར་བའི་ལུང་གིས་བསྟགས་ཤིང་
 ། གཞུང་ལུགས་འབྱུང་ཕྱག་དུ་མ་ཐུགས་ལ་མངའ་བས་སྦྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་
 ལྟ་བའི་མིག་དུ་གྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་ཅིང་བྱད་པར་དུ་ལྟག་པ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོན་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བསྟུས་པ་
 ནི་ཆོས་མངོན་པའི་མངོན་ཀྱི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་ཡིན་ལ། ཆེགས་བཅད་འདི་
 ཉེ་ལྷོ་ཀྱང་ ༥༩ བྲངས་པ་ལས། དེ་འོག་ཡི་གེ་བ་བསྟན་པ། ལྟོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་བྱན་ཟེ་
 ནི། སྟོན་པའི་བསྟན་ལ་དེ་གཙོ་བྱེད། མཆོད་རྟེན་ཀྱན་དགའ་ར་བར་གནས། སྟོན་
 པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིད་འོང་གིས། ནི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་མཐར་ཐུག། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ནི་རྒྱན་དུ་བྱས། ཞེས་འབྱུང་ངོ།། བོད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་འདིའི་
 རྣམ་ཐར་ནི་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཀོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་དུས་

རབས་དང་སྤྱི་ལོ་གསལ་བོར་བཀོད་པ་མི་སྣ་དང་། ཏུས་རབས་ལྔ་བའི་མགོར་ ༡༠༩
ཁྱིམ་པའི་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་ལྔ་བ་བྱང་ཆུབ་སེད་པས་སློབ་དཔོན་དབྱིན་གཉེན་གྱི་གསུང་
ཅི་རིགས་རྒྱ་ནག་རྒྱ་དུ་བསྐྱར་ཡོད་པར་དཔག་ན་ཏུས་རབས་ལྔ་བའི་སྟོན་དུ་བྱོན་
པར་དཔག་ཆོག་པས། ཉི་ཉོང་གི་མཁས་པའི་ཁྱོད་ན་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠- - - - - ༡༡༠ ཁྱིམ་
པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་དོན་ལ་འགྱུར་བར་སྟུམ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཕྱན་གཅིག་ཁོ་
ནའི་སྤང་གི་འཛིག་རྟེན་ ༡༩ ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིན་གཉེན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་
གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་གཉིས་པ་གཞི་རྒྱ་བབྱང་ནས་ཏུས་རབས་བཞི་བའི་ནང་དུ་ཆོས་
མངོན་པ་མཛོད་བཅུ་མས། ཞེས་གསུངས་སོ།། བཀའ་ཚུལ་དེར་འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཞེས་
འབྱུང་བ་ནི་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ཆེན་མོ་ཡིན་ལ། གོང་བྱངས་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་འདི་
གཉིས་ལས་ཞེས་པའང་ཆོས་མངོན་ཕྱན་ཆོགས་སྟོང་བོ་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་གཉིས་
ཡིན་ནོ།།

ཏུས་རབས་བཞི་བའི་ནང་མཛོད་ཆ་འདི་བཅུ་མས་པ་ནས་བབྱང་ལོ་ལྔ་བ་
ནམས་གྱིས་རྒྱ་དུ་རིགས་མི་འབྲ་བ་དུ་མར་བསྐྱར་གནང་མཛད་དེ། ལོ་ཆེན་དོན་དམ་
པས་ ༡༧༧-- - ༡༧༧ རྒྱ་ནག་རྒྱ་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ ༡༠༠-- - ༡༦༩ སློབ་དཔོན་
ཐང་སན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་ནག་རྒྱ་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། རྒྱ་ནག་གི་འགྱུར་དེ་ལ་བཞེན་
ནས་པ་རན་སའི་མཁས་པ་ལུ་སེན་གྱིས་པ་རན་སའི་རྒྱ་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། དེ་རྗེས་
མཁས་པ་ཡ་མ་ཁུ་ཆེ་དང་རྒྱ་ན་ཏུ་ཤི་གཉིས་གྱིས་ཉི་ཉོང་གི་རྒྱ་དུ་བསྐྱར། ༡༧༡༩ ལོར་
པ་རན་སའི་འགྱུར་དེ་ལས་ཨཅའའཕྱར་ཨེན་བྱེ་དེ་མས་ཉིན་རྒྱ་དུ་བསྐྱར། ༡༧༩༩ ལོར་
མཁས་པ་ལུ་རྒྱ་ཉིན་གྱིས་པ་རན་སའི་འགྱུར་དེ་ལས་དབྱིན་རྒྱ་དུ་བསྐྱར་ཡོད། བོད་
རྒྱ་དུ་ནི་ཏུས་རབས་དགུ་བའི་ནང་དུ་ལོ་ལྔ་བ་སྐོབ་དཔལ་བཅེགས་གྱིས་མཛོད་ཆ་

དང་རང་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་པ་བ་བསྟར་མཛད།

བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་
 བོད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟེ་དགའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ ༡༥༥ ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་
 ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་རང་འགྲེལ་དང་། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས་མཛད་པའི་
 ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་མདོ་དང་
 མཐུན་པ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་
 འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ། སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་
 མཆན་ཉིད་རྗེས་འབྲངས། བལ་བོའི་པལྟེ་དགེ་སྦྱོང་ཞི་གནས་ལྟས་མཛད་པའི་
 འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ། འདི་ལ་ཆ་ཆོག་དངོས་སུ་བྲངས་པ་མེད་ཀྱང་ཆ་བའི་
 དོན་པལ་ཆེར་ལ་མདོ་ཆོག་བྲངས་ཤིང་། གནས་དང་བོའི་མཇུག་ཏུ་ ༥༡ གནས་དང་
 བོ་པལ་ཆེར་མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། ཞེས་འབྲུང་བའི་མདོ་སྦྱར་གྱི་འགྲེལ་བ་ཡིན་ལ། བྱ་
 རྟེན་ ༥ ལས། ཆ་བའི་དོན་སྒྲངས་ཏེ་འབྲེད་པ་དོན་ཅམ་གྱི་འགྲེལ་བ། བལ་བོ་ཞི་གནས་
 ལྟས་མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲང་གིས་
 མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་གནད་ཀྱི་སྟོན་མ། ཆོས་མངོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་བའི་སྟོང་བོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ལ་འཇུག་པ་
 ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་བ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་།

བོད་འགྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་དུས་རབས་དགུ་བའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱ་
 གར་གྱི་པལྟེ་ཏེ་མྱོ་ན་གི་ཉི་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་གནད་སྐབས་
 མཆིམས་བཙོན་འགྲུས་སེང་གས [ནག་འབྱམས་སུ་གྲགས་པའི་རྟེན་] 'མཛད་པ་
 བོད་འགྲེལ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན། [མཆིམས་བསམ་གཏན་བཟང་བོའི་མཛོད་འགྲེལ།]

འདི་པའ་ཆེན་མཛོད་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འདིའི་
བཤད་པ་བཀོད་ཅིང་། མཇུག་གི་སྒྱུར་བྱང་ལས་ཀྱང་། ཁོང་གིས་འབྲེལ་བ་འདི་དང་
མཆིམས་མཛོད་མངོན་པའི་རྒྱན་གཉིས་ལ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བར་གསུངས་འདུག
ཟེ་རིམ་ཟེ་བརྒྱད་དུ། ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་མོན་མོན་གྲ་བ། ཞེས་བསྟགས་
པའི་ [མོན་གྲ་བ་ཚུལ་བྱིམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མཛོད་འབྲེལ།] འདི་ལྷང་སྐྱུ་རོལ་བའི་རྩོ་
རྩེའི་ཐུག་དཔེའི་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་ཐར་ལས་བཤད་ལ། [མཆིམས་
ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཛོད་འབྲེལ་] འདི་བསྟན་རྒྱས་སྤིང་དགོན་པར་བཞུགས་པར་
བཀའ་གདམས་གཅིས་བརྟུས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ ༤༩ ལས་བཤད་
དོ། འདི་ལ་གསུང་ཚྩམ་གཞན་ཡང་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསན་ཡིག་ ༡༥ ལས།
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་བྲིད་ཡིག་ལས་བརྟུས་པའི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་བྲིད་ཡིག་
བསྟན་རིམ་གྱི་བྲིད་ཡིག་ སྤིང་ཞེའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་བྲིད་ཡིག་ བཀའ་གདམས་སྒྲོག་
བྲིད། སྐྱུ་རོལ་གཟིགས་ཀྱི་བྲིད། སྒྲོལ་མའི་བྲིད། སྤྲུང་ཐང་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོང་
ཐུན་གཅིག་མ་སྤྲུང་ཐང་མཁན་པོ་མཆིམས་ཆེན་པོས་མཛོད་པ་ཞེས་སོགས་གསུང་
ཚྩམ་མང་བོ་ཞིག་གི་མཆན་སྟེགས་བས་ད་དུང་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ངས་ལ། སྒྲོན་ལམ་
ཚུལ་བྱིམས་ཀྱིས་བཅུམས་པའི་འདིའི་ནམ་ཐར་ཡོན་ཏན་བསྟགས་པའི་ཕྱིང་བ་ཞེས་
པ་ཞིག་ཡོད་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་ཐོ ༡༥ ལས་བཤད་ཀྱང་ཁོ་བོའི་ལག་ཏུ་དཔེ་
མ་འབྱོར་ལ་འཁྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་འགའ་མཆིས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་
འགའ་ཞིག་ཏུ་ འཁྱུངས་འདས་སྤྱི་ལོ (༡༣༡༠--༡༣༡༥)ལ་བཤད་པ་དང་། རྩེ་འཛིགས་
མེད་རིགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་བསྟན་ཅིས་ལས་འཁྱུངས་ལོ་མི་གསལ་ཡང་ ༡༣༡༡ ལ་
སྤྲུང་ཐང་གི་བྲིས་བཞུགས་པ་དང་ ༡༣༡༢ ལ་འདས་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤིང་དོན་

རྒྱལ་རབས་ ༡༧ ལས། མེ་སྒང་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༣༧ ལོར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་
 པ་སོག་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་བདུན་ཁྱིམ་བཀལ་བ་ལ་ཉིན་བཅོ་ལྔ་འི་
 རིང་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་སྐབས་ཆོགས་ཀྱི་གུལ་དབྱར་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
 རྣམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱང་གདན་དྲངས་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟར་ན་ལོ་ཆོགས་སྤྱི་མ་དག་པར་
 སེམས་པས་དབྱད་པར་འཆལ་ལོ། ། གང་ལྟར་ཡང་མཆིམས་རྣམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་
 མངོན་པའི་མངོན་འགྲེལ་དང་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མངོན་འགྲེལ་གཉིས་
 སོ་སོ་ནས་ཡོད་པར་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་མངོན་ཀྱི་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་རིགས་ཀྱི་ཐོ་
 ཡིག་ལས་གསུངས་ལ། དུང་དཀར་ཆོག་མངོན་ ༣༤ བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
 སྐབས་སུ་བཅོམ་ལྷན་པས་མཆིམས་རྣམ་མཁའ་གྲགས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་
 རྣམ་མངོ་སྤྲེལ་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཞེས་དང་། རྗེ་འདིའི་སློབ་མ་
 བཅུན་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲག་སྒྲུག་གི་མཐུན་ཁྱེན་བསྐྱུན། ཞེས་འབྱུང་བའི་སྒྲག་
 སྒྲུག་གི་མཐུན་ཁྱེན་བསྐྱུན་མཁན་ནི་དེབ་ཐར་སྟོན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཆིམས་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་བབྲང་བ་དང་། འོག་
 ཏུ་མཆིམས་རྣམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐབས་སུ་འདི་དང་མཆིམས་འཇམ་དཔལ་
 དབྱངས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་མཆིམས་མངོན་ཚྭ་པ་པོ་མཆིམས་རྣམ་མཁའ་
 གྲགས་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་གི་དེབ་སྟོན་
 གསར་མ་ལས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་བྲིས་པའི་ཤོག་རིལ་
 ཞིག་ཏུ་སྤར་གྱི་དེབ་ཐར་ལས་སོ་སོ་ནས་བཤད་པ་ནོར་བར་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་གཉིས་
 གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས་རྐང་རྗེས་ལག་པས་སྟབ་པ་མང་ཞིང་། དེ་
 དག་གི་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་དེང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་མང་པོ་ཞིག་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་

འཕྲུལ་ནས་མཆིམས་མཛོད་ཚུམ་པ་པོ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་མི་
འཐད་དེ། མཆིམས་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས་ནི་སྣར་ཐང་ལ་འཆད་ཉན་ཐོག་མར་
འདྲུགས་པ་པོ་ཡིན་ལ། བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་ནི་སྣར་ཐང་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་
དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་རྒྱས་པར་དེབ་སྡོན་ལས་བཤད་པས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་
གྲགས་ནི་བཅོམ་ལྷན་པའི་སློབ་མར་འགྱུར་ཚུལ་མེད་ལ། བྱས་ཆེན་ཚུལ་བྲིམས་རིན་
ཆེན་གྱི་སྦྱིས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྤྱོད་བརྒྱུད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་ན་ཡིག་ ༥༩ ལས།
སངས་རྒྱས་སློམ་པ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས། བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ། ཞེས་འབྱུང་
བ་དང་། དེར་མ་ཟད་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་དགེ་སྦྱོང་སྦྱབ་དུས་ལས་གྱི་སློབ་དཔོན་ནི་
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཡིན་པ་བཅོམ་ལྷན་པ་རང་གི་སློབ་མ་མཆིམས་བསམ་
གཏན་བཟང་བོས་གསུངས་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་ནམ་ཐར་དད་པའི་སྡོན་ཤིང་ ༡༥ ལས།
དབྱར་ཉི་མ་ལ་མཁན་པོ་དང་། མཁན་ཆེན་མཆིམས་པ་ལ་ལས་ཆོག གྱི་སྟོན་གྱིས་
གསང་སྟོན་བྱས་ནས་དགའ་བ་གཤོང་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་མཆིམས་ཆེན་པོ་ལས་མཛོད་འདུལ་
དང་གསང་སྟེགས་གྱི་ཆོས་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་ཉེ་བ་གསན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། མཁན་
ཆེན་མཆིམས་དང་མཆིམས་ཆེན་པོ་དང་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ནི་
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་མཆན་གྱི་ཆེ་བཟོན་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་དགོད་པར་འགྱུར་
སོ། དེའི་ཕྱིར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ནི་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་དང་མཆིམས་
འཇམ་པའི་དབྱངས་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་པ་དང་། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་བཅོམ་
ལྷན་རིག་རལ་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་པར་འགོས་ལོ་རྩ་བས་བཤད་དེ། དེབ་ཐར་སྡོན་པོ་ ༤༡༠
ལས། མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱང་ཁོང་(བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་) གི་

སྒྲིབ་མ་ཡིན་པ་ལས་རེ་ཤིག་ཆོས་བར་སར་འབྱེ་རྩ་བྱས་ནས་སྒྲིབ་དཔོན་ལ་བཞིགས་
 བསྐྱར་པས། ཤིན་ཏུ་བཀའ་བཞུག་ནས་བྱང་དུ་འདུག་དབང་མ་བྱུང་བས་ས་སྐྱར་
 བཞུགས་པས། རྟོར་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་སྒྲུ་ཡན་དུ་རྒྱལ་བོའི་མཆོད་གནས་མཛད།
 དེར་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱས་པ་དང་བཅས་པ་བཙམས། ཞེས་གསུངས་པས་
 ཤེས་སོ། ། མཆིམས་མངོན་གྱི་སྐྱར་བྱང་ལས། ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་
 མཆོངས་པ་མེད་པས་སྤྱབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་ཅིང་། སྤྱགས་རྗེ་དང་འཕྲིན་ལས་
 གྱི་དཔལ་འབྱོར་བཟང་བོས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་སྒྲིབ་ཅིང་གྲོལ་བར་མཛད་པ་སྤྲ་མ་དམ་པ་
 ཆོས་གྱི་རྒྱལ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་བཙམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱིས་བོད་
 དུ་འཇུར་བའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཡོད་ཆོད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བཀའ་བསྟན་
 ཐོག་མར་སྤྱད་སྒྲིག་མཛད་པ་དང་། སྤྱར་ཐང་དུ་འཆད་ཉན་མཛད་སྐབས་བོད་གྱི་སྡེ་
 སྟོན་འཛིན་པ་སུམ་ཆའི་གཉིས་འདུས་པར་དེབ་སྡོན་ ༤༡༠ ལས་བཤད་པ་དང་ཆོས་
 འབྲིག་པས་སྤྲ་མ་དམ་པ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་བཙམ་ལྡན་རིག་པའི་
 རལ་གྱི་ཡིན་པ་རིགས་པས་བརྟག་ནས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་བྱའི་ནམ་མཁའ་
 ལ་མཁྱེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་སྟན་གྲགས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་མ་
 ལུས་པ་བྱབ་པར་གྱུར་བས་སྒྲོམ་བཙོན་མཁས་པ་རྣམས་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུར་གྱུར་
 ཅིང་། གངས་ཅན་རྩུད་གྱི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་
 པ་ཡང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཡིན་ཏེ། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་
 བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ ༥༠༩ ལས། འདི་ཉིད་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་ཡ་གྲལ་
 དུ་གྲགས་པ་དང་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་གྲགས་པར་
 གསུངས་པ་དང་མཆིམས་མངོན་སྐྱར་བྱང་ལས་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཆིམས་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་གཉིས་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། མཆིམས་མཛོད་
གནས་ལྡན་པ་ ༤༡༥ ལས། འོན་ཀྱང་ལུགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ནམ་པ་འགལ་ཅམ་དང་
དངོས་སུ་འགལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆིམས་གསུང་ངོ་།
ཞེས་གསུངས་པའི་མཆིམས་ཀྱང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཡིན་པར་ལོ་རྒྱུས་འདི་
དག་གོང་འོག་སྒྲིག་ན་ཤེས་རུས་སོ། (ཆོས་མངོན་གསལ་བྱེད་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ།
) འདི་ནི་མཆིམས་ཚུང་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་གཞུང་ལ་ལར་
མཆིམས་མཛོད་ཚུང་བ་ཞེས་བཛོད་པ་དེ་ཡིན། མཛོད་ཀྱི་སླ་བརྒྱད་སྐབས་དཔལ་ལྷན་
མཆིམས་ཞེས་པའང་ཁོང་གི་མཚན་གྱི་ནམ་གངས་ཅམ་ཡིན་པར་གཞུང་རང་གི་སྦྱར་
བྱང་ལས་ཤེས་རུས་སོ། གཞུང་འདིའི་མཚོད་བཛོད་དུ། འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པར་གྲགས། སངས་རྒྱུ་མཆིམས་ལ་གྲུས་པས་འདིར་ཕྱག་འཆའ། ཞེས་
དང་། མཇུག་ཚེ་མ་ཏུ་ཡང་། ནམ་མཁའ་ལྟར་གྱུར་མཁྱེན་པ་རབ་ཡངས་གྲགས་པའི་
མཐའ་ཅན་དེས་མཛོད་གང་། སྟོན་པའི་གསུང་བཞིན་བདག་གིས་སྤངས་ཤིང་གཞན་
ལའང་བཤད་བྱ་དེ་ལྟར་འདྲ་། ཞེས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལ་མཚོད་པར་བཛོད་
པ་དང་དེའི་མཛོད་འགྲེལ་ལ་འཆད་ཉན་བྱས་པ་ཅམ་ལས་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་བཤད་
པ་འགོད་སྐབས་འཆད་པ་སོ་ཁ་ཅིག་ཅེས་འབྱུང་བས། འདི་ལས་ཀྱང་མཆིམས་ནམ་
མཁའ་གྲགས་དང་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གཉིས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་སོ་སོ་ནས་
ཡོད་པར་རྟོགས་རུས་སོ། འདི་ ༡༣༧༧ འབྲུངས་ནས་ ༡༣༧༥ ལ་འདས་པར་བཤད་པས་
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་ཞབས་བྱེན་མེད། ལྷན་ཆེན་ཚུ་ལ་བྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་
གསན་ཡིག་ ༤༡ ལས་མཛོད་ཀྱི་སླ་བརྒྱད་བཟང་སྐབས། པཱེ་ཏ་སྒྲི་ཏི་རྩོ་ན་གྱི། མངོན་
པ་བཤེས་རབ་གྲགས། རུ་ཞགས་ལྷ་བ། མཆིམས་ཞང་བཅུན། མཆིམས་ལྟ་རྟོ་ཆ།

མཆིམས་བཙོན་འགྲུག་མེད་གོ། མཆིམས་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་མཚན། མཆིམས་སློ་གྲོས་
བཏན་པ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། འདིའི་རྩ་ཞགས་
ཟླ་བ་ཞེས་པ་མཆིམས་མཛོད་གནས་ལྟ་བུའི་ཡིག་ཚུང་གི་སྐབས་མང་པོར་ཟླ་ཅོག་གི་
རྒྱུ་ལས་ཞེས་འབྲུང་བ་དེ་ཨི་ཡིན་སྟུང་མོ། དེ་ལྟར་མཆིམས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་མཁས་
པ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་སྟངས་ལ། དེ་དག་གི་ཁྲོད་དུ་མཛོད་ཀྱི་ཡིག་འཛོག་མཛད་པ་འང་
མང་བས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཇེ་སྤྲོ་མས་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མ་བཅུ་པར་ངེས་
ཤིང་། མཆིམས་མཛོད་དམ་མཛོན་པའི་རྒྱན་འདི་ས་སྐྱ་བའི་ཁྲོད་དུ་དེ་འབྲེལ་གསུལ་
བྱ་མ་རྒྱས་པར་མཛོན་ལ། རང་རེ་དགེ་ལུགས་པའི་ནང་དུ་འང་དུས་ཕྱི་ཙམ་ལས་སྡོན་
ཀྱི་དུས་སུ་འཆད་ཉན་གཙོ་པོར་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྟངས་ལོ། དེ་དག་ལ་སོགས་
པ་སྡོན་གྱི་མཁས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་ལོངས་པ་བྱུང་བས་བསྟན་
བཅོས་འདིའི་འཕྲིན་ལས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་འང་ཆེ་ཆེར་དར་ཞིང་། དུས་
ད་ལྟའང་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་ནི་ལོ་པཎ་བཀའ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་
དང་སྡོན་བྱུང་གི་མཁས་པ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་རྒྱུ་ཉག་གཅིག་དུ་ངེས་སོ། དེས་ན་འདིར་
ཡང་སྡོན་བྱུང་གི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱུ་ཅན་བླ་མ་ཞིང་བྱས་པ་གཙོ་
བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་འདི་
ལྟ་བུ་དང་མི་འབྲལ་བར་རྒྱུད་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང་། རང་གིས་གཞུང་འདིའི་
དོན་ཅི་ལྟར་གོ་བའི་ཚུལ་རིགས་པ་སྤྲོ་བ་གཞན་དང་བཁྲོ་སྤོང་གི་ཆེད་དུ་ལས་འདི་ལ་
སློབས་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།

མཚན་དོན་དང་འགྱུར་ཕྱག

བསྟན་བཅས་འདིའི་མཆན་ལ་ཡུལ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱུ་དུ། ཨ་མྱེ་མྱེ་མྱེ་མྱེ་མྱེ་མྱེ་
 ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བོད་རྒྱུ་དུ་བསྟར་ན། ཆོས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་
 ཞེས་བྱའོ། འཇུར་བྱག་ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་ཇུར་བ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་
 བྱང་། དེ་ལ་རྒྱ་གར་ཞེས་པ་ནི་འདུལ་བ་ཆོག་ལེ་ལས། མཉན་ཡོད་གནས་བཅས་ཅམ་
 པ་གཤམ་། མར་ཏུ་ཡངས་པ་ཅན། རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ནི་དུག་པ་སྟེ། འདི་དག་གོང་ཁྱེར་
 ཆེན་པོར་ཤེས། ཞེས་གོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དུག་གནས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བརྒྱ་
 བྱས་པ་སྟེ། བུ་རྟེན་ལུང་གི་སྟེ་མ་ ༡ ལས། རྒྱ་གར་ནི་འཕགས་པའི་ཡུལ་ཏེ། འདོད་
 རྒྱལ་བའི་སྒྲུའོ། ཞེས་དང་། ཉ་རྟེན་ཡིད་གྱི་སྟན་སེལ་ ༡༡ ལས། རྒྱ་གར་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་
 དཀར་ནག་གཉིས་ལས་དཀར་བོའི་རྒྱུ་ཅས་འདུལ་དཀར་གསུངས་པ་ནི་ཡི་གེ་ལ་
 མ་ཁྱེན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་གར་ལ་བ་ཏེར། ཕྱི་རོལ་ལ་བ་ཏེར་ཟེར་བས་དེ་
 གཉིས་སྒྲུ་མཆུངས་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བོད་ཡུལ་ལས་ཕྱིར་གར་བའམ་བོད་གྱི་རི་སྒྲོས་
 རྒྱ་ལྟ་བུ་ལས་གར་བས་ཞེས་གཙང་འབྲེ་སོགས་ཟེར་བའང་རྒྱ་གར་ཞེས་བཤད་པའི་
 རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་རུང་བར་མངོན་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་གར་ནི། སྤང་
 རྒྱུད་ལས། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཉན་ཡོད་ལ་སོགས་པའི་གོང་ཁྱེར་
 སོགས་ཡོད་པ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ལ་དེ་རྒྱུ་ཟེར་བའང་བཤད་རྒྱ་མེད་པ་འདོད་
 རྒྱལ་བའི་སྒྲུ་སྟེ་ཡལ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ལ། གསེར་
 སྤང་ ༡༡ ལས ཀྱང་། གོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དུག་གནས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བརྒྱ་
 བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེའང་འབྲངས་སོ། །
 དེས་ཆོག་གིས་བཤད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། ལ་ལས་རྒྱ་ནག་པོ་ལས་ལོགས་
 སུ་གར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་རི་སྒྲོས་རྒྱ་དང་འབྲ་བར་ཡོད་པའི་བོད་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གར་

བ་དང་། འགའ་ཞིག་ཕྱི་རི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་རིང་དུ་གནས་ཏེ་གར་བ་དང་། གཞན་
དག་རྒྱ་ནག་གིས་མུ་ངན་གྱི་གོས་དཀར་བོ་བྱེད་པ་ལས་ནམ་རྒྱུན་གོས་མདོག་ནག་པོ་
གྱུན་པ་ཤས་ཆེ་བས་རྒྱ་ནག་དང་། དེ་ལས་ཕྱོག་པས་ན་རྒྱ་དཀར་ཞེས་བཏགས་པ་སྟེ།
མིང་མཐའ་རྟགས་མཚུངས་ཀྱིས་ད་ཕྱིས་ནས་མིང་གཞི་མོ་ཡིག་ངངས་པས་ན་རྒྱ་གར་
ཞེས་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ལས་རྒྱ་ཞེས་པ་དགྲ་ཡི་དོན་ཡིན་པ་བོད་
སྐད་ལ་དགྲ་ཡ་ལ་རྒྱ་ཡ་ཞེས་འབོད་པས་མཚོན་ལ་བྲིམས་སྟེ་ཡང་གིས་རྒྱ་ནག་དང་
རྒྱ་གར་ཞེས་ཀྱང་བེར་ལ། ཡང་རྒྱ་ཞེས་པ་སྤྲ་ར་ལ་གོ་བ་མི་སྤྲ་ར་ཅན་ལ་མི་རྒྱ་བོ་ཞེས་
ཀྱང་འབོད་པས་སྤྲ་ར་དཀར་ནག་གི་ཆ་ནས་བཏགས་པར་འདོད་པའི་བཤད་ལུགས་སྟེ་
ཆོགས་ཤིག་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་གསུང་ལས་འབྱུང་ངོ་།

དེ་ལ་ཨ་ཁྱེའི་སྐད་དོད་མདོན་པ་ཞེས་པ་མདོ་སྟེ་རྒྱ་ལས། མདོན་དུའི་ཕྱིར་
དང་ཡང་ཡང་དང་། ཟེལ་མནོན་རྟོགས་ཕྱིར་མདོན་པའི་ཆོས། ཞེས་སྐྱབས་ཤེས་ཆུ་ལ་མི་
འདྲ་བ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དབྱིག་འགྲེལ་ ༡༡༡ ལས། མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མདོན་དུ་
ཕྱོགས་པའི་ཆོས་ནི་ཆོས་མདོན་པ་སྟེ། བདེན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
པ་དང་ནམ་པར་ཐར་བའི་སྟོ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོན་
པའི་ནི་ཆོས་མདོན་པ་སྟེ། ཆོས་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་
པ་དང་། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་མང་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟེལ་
གྱིས་གནོན་པའི་ནི་ཆོས་མདོན་པ་སྟེ། བརྟན་པ་དང་བརྟན་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པས་
པས་ཀྱི་རྟོག་བ་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིས་ནི་མདོ་སྟེའི་དོན་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བས་ན་ཆོས་མདོན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས་འདིར་ནི་བཞི་ག་ལ་བཤད་དུ་བྱུང་
ངོ་།

རྣམ་པར་སྐྱད་དོད་ཆོས་ཞེས་པ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཆོས་ནི་ཤེས་
བྱ་ལམ་དང་ནི། ཟུང་ན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། བསོད་ནམས་ཆོ་དང་གསུང་
རབ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་ངེས་དང་ཆོས་ལུགས་ལའོ། ཞེས་དོན་བརྩུ་ལ་འཇུག་པར་
གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ལ་ལ་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་སམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་
བྱ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལམ་དང་།
ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཟུང་འདས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ་བུ་ཡིད་ཀྱི་
ཡུལ་དང་། བརྩན་མོའི་འཁོར་དང་གཞོན་ཏུ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་ཆོས་ལ་སྦྱོད་ཅེས་ལྟ་བུ་
བསོད་ནམས་དང་། མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་མཐོང་ཆོས་ཟྱང་འགྱུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོ་དང་།
ལུང་གི་ཆོས་ལྟེ་སྦྱོད་གསུམ་ལྟ་བུ་གསུང་རབ་དང་། ལུས་འདི་ཆས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་འགྱུར་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ངེས་པ་དང་
། ཡུལ་ཆོས་དང་རིགས་ཆོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ལུགས་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དོན་བརྩུ་
ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ཤིང་། འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛིན་པ་འཇུག་པས་
རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། ཀླང་བ་གསུམ་པ་ལ་མངོན་སྟོན་
ལས། བསོད་ནམས་ཆོ་དང་མཐོ་རིས་དང་། ཞེས་འབྱུང་ལ་དེའི་དོན་ཡང་མཐོ་རིས་
ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཨིན་སྟམ་ཞེས་
མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གསུངས་ལ། འཆད་པ་པོ་གཞན་དག་གིས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་
རྣམ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་འཛིན་པའི་བྱིངས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་སྟབས་འཛིན་པ་ལ་གོ་དགོས་
ཟེར་ནས། ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་བཟུང་སྟེ་
སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བའམ་སྟོས་འཛིན་པ་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། འཕགས་ལམ་ནི་སོ་
སྟེའི་ས་ལས་འཛིན་པ་དང་། ཟུང་འདས་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ལས་འཛིན་པ་

དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མེད་པ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་དང་། བསོད་
ནམས་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་སྟག་བསྐལ་ལས་འདྲིན་པ་དང་། ཆོ་ནི་
སྟོག་འདོར་བ་ལས་འདྲིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ནི་ངན་སོང་གི་ཉིན་
ལས་འདྲིན་པ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་ལུས་ཀླས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་འགྱུར་
བ་ལས་འདྲིན་པ་དང་། དག་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་ནི་ངེས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་འདྲིན་པ་
དང་། ཆོས་ལྷགས་ནི་ཆོས་མིན་གྱི་ལྷགས་ལས་འདྲིན་པ་ཞེས་འཆད་དོ།

འགྱུར་བྱུག་གི་སྐབས་སུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་ནི། སྟོན་
གྱི་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་བསྟུར་བའི་སྐབས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་ངོས་འདྲིན་གྱི་བྱུག་
ཏུ་མཛད་པ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པའི་བཙུན་བྱ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་དང་རང་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་རག་ལས་
པས་མངོན་པའི་དབྱར་འཇམ་དབྱངས་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་དང་། འདུལ་བའི་བཅས་
རྒྱུ་ཕྱ་མོ་ཅམ་ཡང་སྟོན་པ་ཉག་གཅིག་མ་གཏོགས་སུ་ལའང་མི་དབང་བའི་བྱིར་
རམ། ཡང་ན་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཕྱ་མོ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་
ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་གྱི་དབྱར་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་
ལས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་ཉམས་ལེན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་
བོར་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལ་བྱུག་བྱ་བར་བཀའ་བཅད་པ་ལྟར་སྟོན་
གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྟོལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱང་བྱིས་སུ་མ་ངེས་པར་གསུངས་ཏེ། གསེར་
ཐེང་ ༡༩ ལས། འདིར་སྡེ་མ་རྣམས་འདུལ་བའི་ལྷན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དང་།
མདོ་སྡེ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས། མངོན་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་བ་ལ་
བྱུག་འཆལ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་ལོ་པཎ་གྱིས་བཀའ་བཅད་པས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་ངོས་འདྲིན་

གྱི་ཕྱག་ཡིན་ཞེས་སྟོན་ནས་འཆད་ཅིང་། དེ་ལ་བྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བཤད་ནས། ལོ་རྒྱུ་བ་རང་དད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བྱས་པར་འཆད་མོད།
འོན་ཀྱང་སྟོན་བསྐྱར་བའི་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པ་དང་། མདོ་སྟེ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་ངེས་
པ་ཅན་དུ་སྟོན་འདུག་པས། བྱིས་སུ་མ་ངེས་ཀྱང་དང་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དུས་
སུ་བཀས་བཅད་པ་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་ལ། བྱ་རྒྱུ་ལུང་གི་སྟེ་མ ༥ ལས། བསྟན་
བཅོས་འདི་མདོ་སྟེ་མདོ་སྟོན་དུ་ཤེས་པའི་བྱིར་ཡང་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་འདུལ་བ་མདོ་
སྟེ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་བཀས་བཅད་པའི་
བྱིར་རོ་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་། བཀས་བཅད་དག་ན་མི་སྣང་ཞིང་ངེས་པའང་མེད་དོ། ཞེས་
གསུངས་ལ། ཉ་རྒྱུ་ཡིད་ཀྱི་སྟན་སེལ་ ༡༤ ལས་ཀྱང་། ཕྱག་འདི་སྟེ་སྟོན་ངོས་འཛིན་
དུ་འཆད་པ་ནི་ནོར་ཏེ་དག་ལས་ཤེས་སོ། ཞེས་སྟེ་སྟོན་ངོས་འཛིན་གྱི་ཕྱག་མིན་པར་
འཇུག་མཐར་བྱིན་པའི་བྱིར་དུ་ལོ་རྒྱུ་བས་རང་ཉིད་དད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བྱས་པར་
གསུངས་སོ།

སྟེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཚུལ་ནི། སྟོན་སྟེ་སྟོན་གྱི་སྐད་དོད་ཅི་ཀྱང་ཞེས་པ་
ཡུལ་མགྲན་ཏེ་བྲེའོ་ཆེའི་མིང་ཡིན་ལ་དེའི་ནང་དུ་བྲེ་ཆུང་མང་བོ་འདུས་པ་ལྟར་
འདིའི་ནང་དུ་འང་གསུང་གི་བྲེ་བྲག་མང་བོ་འདུས་པས་ན་སྟེ་སྟོན་ཅེས་བྱ་སྟེ། མདོ་སྟེ་
རྒྱན་གྱི་དབྱིག་འབྲེལ་ ༡༡༡ ལས། ཅིའི་བྱིར་སྟེ་སྟོན་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སྟོན་པ། བསྐྱས་པའི་
བྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་
ཡང་རྒྱ་མཚན་དགའི་སྟོན་ནས་གསུམ་དུ་བཞག་སྟེ། དང་བོ་གཉེན་པོའི་སྟོན་ནས་གསུམ་
དུ་བཞག་སྟེ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཉེན་པོར་མདོ་སྟེ་དང་། མཐའ་གཉེས་ལ་སྟོན་པའི་གཉེན་

པོར་འདུལ་བ་དང་། རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མངོན་པ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉེས་པ་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་བཞག་སྟེ། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 སོ་སོ་ནས་གཙོ་པོར་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱེད་
 ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་བཞག་སྟེ། ཆོས་དང་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པས་སྒོ་སྤྱང་བར་
 བྱེད་པ་མདོ་སྡེ་དང་། ཆོས་དང་དོན་སྤྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཉོན་མོངས་འདུལ་བ་ལ་བཙུན་
 པར་བྱེད་པ་འདུལ་བ་དང་། ཆོས་དང་དོན་གཉེས་འབེལ་གཏམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་
 འབེབས་པས་མངོན་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་དབྱིག་འགྲེལ་ལས། ཡང་
 མདོ་སྡེས་ནི་ཆོས་དང་དོན་བཤད་དོ། ། འདུལ་བས་ནི་ཆོས་དང་དོན་སྤྱབ་པ་སྟེ། ཉོན་
 མོངས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བཙུན་པས་དེ་གཉེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་མངོན་པས་
 ནི་ཆོས་དང་དོན་འབྲེལ་པའི་གཏམ་ནམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཁས་པ་སྟེ། རྒྱ་
 དགུ་པོ་འདིས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདིའི་ཆོས་དང་དོན་
 ལ་དབལ་མང་འགྲེལ་བར་ ༡༠༩ མིང་ཆིག་ཡི་གེ་ཆོས་དང་། སྤང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་ནི་
 དོན་དང་། ཡང་སྤང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་ནི་ཆོས་དང་། དེ་ལ་དགོངས་པ་དང་ལྡེམ་པོར་
 དགོངས་པ་ནི་དོན་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་དགེ་བ་བརྩ་ནི་ཆོས་དང་། ཐར་བའི་རྒྱ་བྱང་
 རྩྱགས་སོགས་ནི་དོན་ལ་བཞག་པའོ། ། ཞེས་འཛིག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་གསུངས་སོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

གན་ཞིག་ཀྱུན་ལ་རྒྱན་པ་གཏན་བཙུན་ཞིང་།

འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགྲོ་བ་དྲངས་མཛད་པ་།

དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་བྱག་འཇམ་ལ་།།

ཞེས་བྱུང་། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུམ་མངའ་བའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པས་སྟོན་པའི་ཆེ་བ་ཤེས་པ་དང་།
ཡུལ་དམ་པ་ལ་བསྟུགས་པས་རང་གི་བསོད་ནམས་འཕེལ་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོམ་
པ་མཐར་ཐྱིན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཐོག་མར་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བས་
དམ་པའི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པའི་ཆེ་བའམ་
ཡོན་ཏན་ཤེས་པས་ནི་དེ་ལ་གྲུས་པ་སྦྱིས་ལ། དེ་ལ་གྲུས་པས་དེས་བསྟན་པའི་གསུང་
རབ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པས་རིམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་
དགོས་པ་ལོ། བཀའ་ལ་གྲུས་ན་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་མངོན་
པ་མཛོད་ལ་གྲུས་པའང་ཤུགས་ལ་འབྱུང་སྟེ། འདིས་ནི་དེའི་ཆོག་དོན་གཉིས་འགྲེལ་
བའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདིས་ཕུན་ཆོགས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
ལ་མངའ་ཚུལ་ཅི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། ཀླང་བ་དང་བོས་ནི། སྦྱོ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་གྱིས་
བསྟུས་པའི་ཆོས་ཀྱན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིབ་པ་
ཐམས་ཅད་སྤར་མི་སྦྱོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཏན་ནས་བཅོམ་པའམ་སྤངས་པས་རང་དོན་
སྤངས་པ་ཕུན་ཆོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཆོགས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ།
སྤངས་རྟོགས་གཉིས་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཀླང་བ་གཉིས་
པས་ནི། འཁོར་བའི་འདམ་དུ་བྱིང་བའི་འགོ་བ་ནམས་སྒྲལ་བ་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་མངོན་
མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་བྱངས་པར་མཛོད་པས་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་དང་། དོན་
བཞིན་སྟོན་པ། ཞེས་པས། དེ་ལྟར་འདྲེན་པའི་ཐབས་བདེན་བཞི་སྤང་དོར་ཐྱིན་ཅི་མ་

ལོག་པར་སྟོན་པའི་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་འཕྲིན་ལས་སྤུན་ཚོགས་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། གང་སྟེལ་ ༡༡ ལས། དོན་གང་ཞིག་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྟོན་གྱི་
 གཞན་དུ་མ་ཡིན་པས་ན་དོན་བཞིན་སྟོན་པའོ། ཡང་ན། དོན་རི་ལྟ་བ་དང་། དགོས་
 པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདུལ་བར་བྱེད་པས་ན་དོན་བཞིན་སྟོན་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་
 རྒྱུ་འདོད་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ལ་འདུལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ།

རྒྱུ་ཟད་དཔྱད་ན། འདིའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤུན་པ་ལ། རང་
 འབྲེལ་ ༡ ལས། དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་དང་ཡུལ་དང་། དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱལ་བ་
 དང་དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་
 པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་ཉན་རང་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ན་རིང་བ་བཞི་བོ་དེ་མི་ཤེས་པའི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་འཆད་པར་
 གང་སྟེལ་ ༩ ལས ། དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་
 རྣམ་པ་བཞི་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་རིང་བ་དང་། ཡུལ་རིང་བ་ཉིད་དང་། དུས་
 རིང་བ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རིང་བ་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤངས་མ་ ༥ ལས་
 ཀྱང་། དེ་དག་ནི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རིང་བ་བཞི་བོ་དེ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་
 ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འདི་དག་གི་རྒྱ་ཞེས་པ་རྒྱ་མཆན་གྱི་རྒྱའམ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༡༤ ལས། ཁ་ཅིག་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིབ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཆན་
 བཞི་སྦྱིབ་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། གོང་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་ཟབ་ཅིང་
 སྤྲ་བ་སོགས་བཞི་སྦྱིབ་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར། ཞེས་རིང་བ་བཞི་བོ་དེ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་

མཚན་དུ་གསུངས་པས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཞེས་པའི་མི་ཤེས་པ་དང་རྒྱ་གཉིས་སོ་སོར་
འབྱེད་དགོས་པར་མངོན་ལ། འོན་ཀྱང་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་ ༤ ལས། ཉོན་མོངས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེ་བྱག་འོག་ནས་
འབྱུང་བའི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་བོ་དེ་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟན་པར་བཞག་པས་མི་ཤེས་པ་དང་རྒྱ་གཉིས་སོ་སོར་མི་
འབྱེད་ལ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༥ དུ། བོང་གི་མི་ཤེས་པ་བཞི་བོ་དེ་
ལ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་ཤེས་པ་དང་རྒྱའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ལ་
དགོངས་པ་ལས་བཞི་བོ་དེ་རྒྱ་དང་མི་ཤེས་པ་དེ་ལས་འོགས་སུ་འཛོག་འདོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཞེས་པ་རྒྱ་མཚན་གྱི་རྒྱ་ལ་བཤད་
ན་དེ་དང་མི་ཤེས་པ་གཉིས་སོ་སོར་གོ་དགོས་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བཤད་ན་རྒྱལ་
དབང་མཛོད་ལྟར་གཞི་མཐུན་དུ་གོ་དགོས་པས། གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་སྟོན་
དུའང་། རྒྱ་མཚན་བཞི་བོ་སྤང་བྱ་ཅན་མིན་ལ། དེ་མཐུས་སྟོ་འདས་ཆ་བཞི་རྒྱ་བཞི་འོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། བོང་གི་གཞུང་འདི་དག་དང་བསྟན་ན་རིང་བ་རྣམ་པ་བཞི་དང་རྒྱ་
མཚན་བཞི་དོན་གཅིག་ཏུ་གོ་དགོས་ལ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་དང་མི་ཤེས་པ་བཞི་
བོའང་དོན་གཅིག་ཏུ་གོ་དགོས་པ་འདྲའོ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟན་པ་དེ་ལ་
དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་བོའི་མཚན་གཞི་
ལ་རྒྱལ་དབང་མཛོད་སོགས་ལས་བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་དེ་བཞག་འདུག་ལ། ཕྱི་མའི་མཚན་
གཞི་ལ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༠ ལས། སྤྱི་རིའི་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་པ་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་བོ་སོགས་ལ་རང་གིས་རྒྱས་ཆད་ཀྱིས་དབྱུད་ཀྱང་མཐའ་མ་རྟེན་པའི་
དག་སེམས་ལྟ་བུ་འཛོག་པར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་དག་སེམས་དེ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་

སྒོ་ཁོ་རང་ལ་འཛོག་ན་དེ་ལ་དངོས་གཞི་དང་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་
 ཡོང་ཆོག་པས་དེ་དག་ཀྱང་སྟན་པར་ཐལ་བ་བསྟོན་ཏུ་མེད་པས། དེ་ལས་གཞན་པའི་
 དགེ་སེམས་ཤིག་འཛོག་པར་བཞེད་པ་འདྲ་ཡང་། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་
 དབང་བའི་མཛོད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ནི། ཤེས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རང་གི་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ལུང་
 དང་འགལ་དོགས་སོ། དེས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟན་པ་ལ་བྱིང་བ་སྤྲོ་མོ་
 ལྟ་བུའི་དགེ་སེམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ནི་ཡུལ་དེ་དག་སྒོ་ལས་འདས་
 པའི་ཆ་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་པས་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ། ཡང་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་
 རྒྱུང་ ༡ ལས། སྤང་བྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྟན་པ་ཁོ་ན་སྟོས་པ་ནི་སྤང་བྱའི་
 གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་སྒྲུ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གང་སྟེལ་འཆད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གང་སྟེལ་ ༥ ལས། གལ་ཏེ་འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིས་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་
 བའི་བྱིར་གཏན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་བྱིར་མི་ཤེས་པ་བཅོམ་
 པ་ཁོ་ནའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟར་འདས་ལ་བསྟོད་པ་བཟོད་ཅེ་ན། མི་ཤེས་པ་ནི་གཙུག་པོ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། གཞན་ཡང་སྟོན་པ་ཉིད་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
 བྱིར་རོ། སྟོན་པ་ཉིད་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པར་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་། འགྲོ་བ་འཁོར་བའི་འདམ་ནས་འདྲེན་པར་མཛོད་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ། གཞན་
 གྱི་དོན་ལ་མི་སྦྱོར་བའམ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ཅམ་
 ལས་ཡིག་རྒྱུང་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་བྱུར་བྱི་མ་དེ་མི་སྤང་ལ། དེ་ལྟར་དུ་བཀོད་ན་
 དོགས་པའང་སྤང་སྟེ། འོ་ན་འདིའི་སྟན་པ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པའི་

དངོས་ཀྱི་འགལ་སླེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུ་བར། མ་རིག་མི་
མཛའ་རྩུན་སྟགས་བཞིན། ཞེས་པ་སྟར་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་འགལ་སླེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། འདོད་ཆགས་
ལ་སྟགས་པའི་ཉོན་མོངས་གཞན་ཡེ་ཤེས་སྤུན་ཆོགས་དེའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་སླེ་མིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་སྤུན་པ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་དེ་ལ་མི་བཤད་པར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དེ་ལ་བཤད་ཟེར་ན། དེ་ལས་ཀྱང་མི་
འཐད་དེ། འོ་ན་འདིའི་སྤུན་པ་དེ་གཏན་དུ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་སངས་རྒྱས་དེ་ཉོན་
རང་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་གཏན་དུ་སྤངས་
པའི་ཉོན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དེ་མེད་
ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དེ་གཏན་ནས་སྤངས་པའི་ཉོན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདིའི་སྤུན་
པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
དེ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ ༩ ལས།
སྤུན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གཤམ་སུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་སྟེ་སྤུན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
སྤང་བྱ་ཡིན་ན་འདིའི་སྤུན་པ་དང་འདྲ་ཆོས་ཆང་བའི་བྱལ་བམ་ཞེ་ན། མཛོད་འགྲེལ་
ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༠ ལས། སྤང་བྱ་ལ་སྤུན་པས་མ་བྱལ་བ་ཡང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པས་མིག་སྟགས་དབང་བོ་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་
པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཡང་། ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གཤམ་སུ་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་
སྤུན་པ་དང་འདྲ་ཆོས་སུ་མ་གྱུབ་པར་འདོད་ལ། ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༡༩ ལས། དབང་

ཤེས་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ནམས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡང་དག་
 པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་སྟན་པ་དང་འདྲ་
 ཆོས་སུ་བྱུང་བར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་མིག་སོགས་རིགས་གནས་
 གྱིས་བསྟུས་པར་གསུངས་པས་འདྲིན་མཆམས་མི་འདྲའོ། མཆེམས་མངོན་ལས་མི་
 ཤེས་པ་བཞི་བོ་དེ་ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆགས་
 ཐོགས་མེད་པར་མཐེན་པ་ལ་སྐྱིབ་པའི་ཆ་ནས་ཤེས་སྐྱིབ་ཅེས་བྱུང་མཐའ་གོང་མ་དང་
 སྒོ་བསྟན་ནས་ཐ་སྟོད་སྒྱུར་བ་ཅམ་ལས། ཉོན་སྐྱིབ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་
 ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅམ་མ་གཏོགས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་སྤང་བྱ་སྤོང་
 བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཁྱད་ཆོས་བརྩུ་བྱག་ལ་བརྟེན་པའི་ནམ་པ་ལས་གཞན་ཁས་མི་ལེན་
 པས་སྤང་བྱ་ཡང་བདེན་བཞི་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་ལོག་འདྲིན་ལས་གཞན་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འདུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། སྤོང་ཉིད་སྒོམ་
 པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་དང་། ཚ་བར་ཡང་། ཇི་མེད་བརྩུ་བྱག་གཞན་ནམ་མེད། ཅེས་
 དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ ༦༡༤ ལས། རྣམ་པ་བརྩུ་བྱག་ལས་མ་གཏོགས་པ་ཟག་པ་མེད་
 པའི་རྣམ་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚ་བར། བྱང་ཆུབ་དེ་དང་
 མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན། ཞེས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་
 ཆུབ་འཕྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལས་གཞན་ཙ་འགྲེལ་གང་ལས་ཀྱང་
 མ་གསུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཆེམས་མངོན་ཡིག་ཆུང་དུ་ལྷགས་འདིའི་བག་
 ཆགས་ཁས་ལེན་པ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་པ་ཡང་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་མཆན་བྱ་འདི་
 འོག་མའི་སྐབས་སུ་འང་ཡིག་ཆེན་དང་མི་མཐུན་པ་འགའ་འབྱུང་བས་མཆེམས་
 འདམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་པ་སྤོང་མཁན་ཡང་ཡོད་ལ། ལྷགས་འདིའི་

བག་ཆགས་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། མཆིམས་མངོན་ལས། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་
བཞག་མི་འདོད་པས་སྟོན་བསམ་གཏན་གྱི་མཐོང་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་
བར་འདོད་དོ། ཞེས་དང་། མཆོ་རྒྱུ་ག་ ༡༡༥ ལས། ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
ཁས་ལེན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་གནས་གསུམ་པར། སྦྱོ་བ་
ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གང་སྟེལ་ ༡༠༧ ལས། ཡུལ་དེའི་
ལུས་ལ་ཆགས་པས་འཇུག་པ་རྟེན་པ་ལས་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པས་དེ་ནས་
འཆི་འཕོ་བ་རྣམས་ཀྱང་གྲིད་པ་བར་མ་ཡང་དེ་ཉིད་ཏུ་འབྱུབ་པས་སྦྱོ་བའི་བྱེ་བྲག་
གིས་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་སོ། ཞེས་དང་། མངོན་ཆ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་
ཡང་བག་ཆགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མང་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལུང་
རིགས་བང་མངོན་གྱི་ལུང་དོན་འོག་ཏུ་དགོད་པར་འཁྱུར་བ་ལས་ཤེས་པར་འཁྱུར་རོ།
རིགས་པས་ཀྱང་བག་ཆགས་མི་འདོད་པར་འབྱུབ་བམ་སྟམ་སྟེ། བག་ཆགས་ཞེས་པ་ནི་
ཆོས་རང་གི་ངོ་བོ་འམ་རིགས་འདྲ་འགག་པའི་ཆ་ལ་བཏགས་ནས་འཛོག་དགོས་ལ།
ལྷགས་འདིར་ནི་གཞི་ལྷ་ག་རྣམས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པས་ཆོས་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་
ཆོས་འཛོག་མི་ཤེས་ཏེ། དཔེར་ན། ཐོགས་རིག་བཀག་ཅམ་གྱི་ཆ་ནས་ནམ་མཁའ་
འཛོག་མ་ཤེས་པར་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་རྣམས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ཡང་གསལ་
བར་བཤད་ན། དགག་སྤྱོད་གཉིས་ཁས་ལེན་ཀྱང་མེད་དགག་ཁས་མི་ལེན་པས་འདུས་
མ་བྱས་མེད་དགག་འཛོག་མི་ཤེས་པར་རྒྱུ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་གསུངས་ལ།
རྣམས་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། ཆོས་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་ཕྱོགས་ནས་རང་དབང་ཏུ་སྟོ་ལ་འཆར་བ་
ཞིག་དགོས་ཀྱི། དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་གྱི་བཅད་ལྟོག་ནས་མི་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། འོན་

ལྷགས་འདི་ལ་རྩས་གྲུབ་དང་རྩས་ཡོད་ཀྱི་བྱང་པར་ཅི་ཞེ་ན། རྩས་གྲུབ་ནི་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་རང་གི་ངོ་བོ་ཆོས་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་སྒོ་ལ་འཆར་བའི་ཆ་ནས་འཛོག་ལ། རྩས་ཡོད་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཆོས་དེ་
ལས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་ལོགས་སུ་བཞུགས་པ་ཅམ་སྟེ། དཔེར་ན། སེམས་བྱང་
ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བཞུགས་
པའི་ཆོ། རང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་འཛོག་པ་
བཞིན་ནོ། ། འདི་ནི་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་ ༡༡༤ ལས། གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་
ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་རྩས་ཡོད་དང་། གང་ཞིག་ལས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ལོགས་
སུ་བཞུགས་པ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་སྟམ་པས་
ལྷགས་འདིར་རྩས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་འདོད་ཀྱང་བསྐྱབ་སོགས་ནས་བཤད་པ་དང་
ཆོས་མི་འདྲ་བ་གནས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། ། རང་འགྲེལ་ ༡ ལས། གང་ཞིག་
ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྲོ་པའོ། །
ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་བཙུགས་ལྡན་འདས་གཉིས་སྤྲོས་པ་ནི་མ་གྲུས་པ་སྒྲོག་པའི་ཆེད་
ཡིན་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་མར་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདུལ་བ་རྣམ་པར་བཤད་པ་
དག་གི་ལྷགས་ལ་མུ་བཞི་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་འདུལ་བའི་རྩས་འབྲང་གི་བྱེ་སྤྱོད་ལྷགས་
ལ་དེ་གཉིས་ལ་མུ་བཞི་བཤད་པའི་དང་བོ་རང་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་སྤྲིད་
པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་རྣམས་སོ། ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་མཛོད་རང་ལྷགས་ལ་རང་
རྒྱལ་དགྲ་བཙུགས་ལ་གསུང་རབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྤྱོད་བསྟན་ཀྱང་སངས་

རྒྱས་མིན་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཀྱང་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་མིན་པས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་མིན་པས། ཡིག་ཆར ༄ འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཆ་གྱིས་གསུངས་པའི་
ཞིབ་ཆ་འབྲེད་ཚུལ་འདི་ཡིན་ནོ།

སྤྱན་པ་བཅོམ་ཚུལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱན་པ་གཉིས་པོ་དེ་གཉིན་པོ་ཡེ་
ཤེས་བརྟེས་ནས་བཅོམ་པ་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱན་པ་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
སྤངས་པ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ་འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱན་པ་གཉིས་པོ་དེ་གཉིན་
པོ་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་ནས་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་
བ་ཟག་བཅས་དང་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ནམས་ཀྱང་གཉིན་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་ནས་
སྤངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་ལྡ་བའི་རྩ་བར། དམིགས་
པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲོད་ཚུལ་བཞི་བོ་གང་རུང་གིས་སྤངས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དང་བོ་གསུམ་མཐོང་སྤང་སྤྲོད་
ཚུལ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་དུ་མི་འཐད་ལ། ཕྱི་མ་གཉིན་པོ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་
ནས་སྤང་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོ་མ་ལམ་རྩོུ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྤང་
བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིན་པོས་སྤང་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་བོ་བྱབ་སྟེ། དེ་དག་རྩོུ་ཏིང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན་སྐྱིབ་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ན། སྤྱན་དེ་ནི་མེད་
དེ། གནས་ལྡ་བའི་སྤང་བྱ་སྤྲོད་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ནི་སྤྱར་སྤྲོད་ཚུལ་ཡིན་པ་ལས་སྤང་
བྱ་ཀུན་སྤྲོད་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ ༤༡༡ ལས། སྤྱར་གྱི་རང་

བཞིན་དང་། དེ་རི་ལྟར་སྤྲོད་ཚུལ། ཞེས་ས་བཅད་ལེན་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
 རྟོག་ཏིང་གི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན་སྤྲོད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་མེད་
 པས་དེའི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་ཆོག་གོ་སྟམ་མོ། ཡང་
 ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟན་པ་འདུན་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཟེར་ན། འོ་ན། དགོ་བ་ཟག་བཅས་སོགས་དེ་
 ལྟར་སྤངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་བཅས་དགོ་བ་ཡིན་
 བ་ཚྱོད་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་ཚྱོད་ལ་
 དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པས་ཚྱོད་སྤངས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། ཁོ་ཆགས་ང་རྒྱལ་ཉོན་མོངས་རང་མཆན་དང་། ལྟ་དང་མ་རིག་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་
 མོངས་སྤྱི་མཆན་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སངས་འཕགས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་སྤྲོད་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟན་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤངས་པ་
 སྟན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། གནས་བདུན་པར་སྤངས་པ་སྟན་ཆོགས་
 ཀྱི་བྱུང་པར་བཞི་བཤད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་པ་ལ་བྱུང་པར་བཞི་དང་ལྷན་པས་
 བྱུང་པར་གསུངས་ཀྱི་སྤངས་པ་གཅིག་གིས་སྤང་བྱ་ལྟར་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་སྤངས་པ་
 སྟན་ཆོགས་སུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྟགས་མ་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 འཕོག་བདེན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རང་ཆས་སུ་ལྷན་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་མཛོད་པའི་དོན་བཤད་པ།

ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་ནི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས།

དེ་འཛོལ་བྱ་བྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་།

ཞེས་བྱང་། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི། ཇི་མ་མེད་པའི་མཐོང་སྒྲོམ་མི་
སྒྲོབ་ལམ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་
མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱུག་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་པའམ།
དོན་དམ་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་རྟོགས་པས་ན་དོན་དམ་པ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་བྱིར་རྗེས་འབྲང་ནི་ཆོགས་པ་གཅིག་དུ་མི་འབྲལ་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ་སྐྱེ་འགག་གནས་
གསུམ་དུས་མཉམ་པ་ལ་བྱའོ། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་བསམ་གཏན་ས་བྱུག་ལ་བརྟེན་
ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཡིན་པས་སྤང་བོ་ལྡ་བ་ཅན་དང་། ལམ་བྱི་
མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་བོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ན་སྤང་བོ་བཞི་བ་ཅན་དང་། མཐོང་
ལམ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པས་སྤང་བོ་ལྡ་བ་ཅན་ཡིན་ལོ།

བརྟན་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་
འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་རྒྱུར་བའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་
དང་དེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟན་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། ཇི་མ་པ་བཞིན་འབྲས་བྱ་དང་བརྗོད་བྱའི་མིང་གིས་རྒྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་
པ་དེ་འཐོབ་པ་ལ་དེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་དང་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་ཁྱེད་
ཏེ་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཐོབ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་མཆིམས་མཛོད་ ༡༠ ལས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་འབྲས་བྱའི་

ཚེས་མངོན་པ་དང་། རྟེན་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་བཞི་རྒྱུ་ཚེས་མངོན་པ་དང་།
 བསྟན་བཅས་ནི་གཞུང་གི་ཚེས་མངོན་པ་རྟེ། དང་པོ་ནི་དོན་དམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་དག་
 ནི་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བཟོད་བྱའི་མིང་གིས་ཟོད་བྱེད་ལ་
 བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་
 པ་ལ། གོ་རམས་པའི་མངོན་འགྲེལ་ངོ་མཆར་གསུམ་ལྟན་ ༥ ལས། མཆིམས་ཀྱིས་
 བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས། བསྟུབ་བྱ་དེ་དོན་སྦྱོར་བ་ཡིས། གཞུང་དང་ལམ་ལ་དེ་སྤྲུལ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར།
 མངོན་པ་ལ་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་མངོན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་
 དེ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། ལུང་དེས་ནི་ཤེར་བྱིན་མཆན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་
 བཞག་ནས་གཞུང་ལམ་གཉིས་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བར་བསྟན་ལ། འདིར་ནི་མངོན་
 པ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཆེ་ལམ་དང་མངོན་པ་མཆན་ཉིད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་སྟོན་གྱི་ལམ་བཞིན་ནོ། ཞེས་འགོག་པར་མངོན་མོད་རང་ལུགས་ནི་
 ལུང་འདིའི་དོན་དེ་ལྟར་མི་འགྲེལ་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར། འདིས་
 ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་རྒྱའི་དོན་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་པལ་
 བའོ། དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། པལ་བ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་གྱི་
 རང་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསེར་བྲིང་ ༡༠༦ ལས་ཀྱང་། དགོངས་པ་བཅའ་
 ན་ནི་མཆན་བཏགས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་སྤང་གི་གཙོ་པལ་ལ་བཞེད་པར་སྤང་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། འདིའི་གཙོ་པལ་ནི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པལ་ཡིན་
 པར་འགྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ལས་གསུངས་པས་གཞུང་ཤེར་བྱིན་ནི་བཏགས་པ་བ་ཁོ་
 ན་ཡིན་ནོ། འདི་ལྟར་བྱས་ན་མཆིམས་མངོན་གྱི་ལུང་གི་བྲངས་མཆིམས་ཀྱང་འཐད་

པར་འགྱུར་རོ།

ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེ་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་ཡོད་ཅིས་ན། རང་འགྲེལ་ལས།
འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་སྦྱིས་ནས་ཐོབ་པ་ནམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་སྒྲོམ་
པ་ལས་བྱུང་བ་དང་སྦྱིས་ནས་ཐོབ་པ་ནམས་སོ། །བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། གང་
གི་ཆེ་དེ་དག་ཚོམ་པའི་ཆེ་དེ་དག་ནི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཁོ་ནར་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་
ལོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་སྦྱིས་ནས་ཐོབ་པ་དག་
གོ། ཞེས་དང་། གོང་མ་གཉིས་ན་བསམ་བྱུང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ། མཆིམས་མཛོད་ ༡
ལས། གོང་མ་དག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བ་ཡིན་པས་སེམས་ནང་དུ་བལྟས་ན་
སྒྲོམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ཡིག་ཆ་ནམས་
སུའང་གསུངས་ལ། དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ ༡༤༧ དང་དཔག་བསམ་འདོད་འཇོག་གཉིས་ཀར་
ཡང་གོང་ན་བསམ་བྱུང་མེད་པ་གཞིར་བཞག་གི་དོགས་པ་བཀོད་ཅིང་། གཞན་དག་
མཛོད་རང་ལྷགས་རང་འགྲེལ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ལ་ཡོད་པར་བཤད་
པའང་ཡོད་ལ། ད་ལྟའི་རིགས་པ་སྤྱོད་ནམས་ཀྱིས་དཀའ་གནས་སུ་བཅི་བས་རང་སྒྲོས་
དཔག་ཆོད་ཅམ་དབྱེད་ན། གཟུགས་ཁམས་ན་བསམ་བྱུང་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་སོ་
སྦྱིས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སོ་སོ་སྦྱོ་བོ་ནམས་ནི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་ཆེར་
མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བསམ་བྱུང་དང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་མཚམས་སོ་སོར་འདྲིན་མ་ཐུབ་
པར་བསམ་པའི་ཆེ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཉིང་
ངེ་འདྲིན་གྱི་རྩལ་ལ་བྱུང་བའི་འཕགས་པ་ནམས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་གཟུགས་
ཁམས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ལ་བསམ་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ ༡༠༩

ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞུགས་ཁམས་
 ལུ་སེམས་ལོང་མེད་པར་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བས་བསམ་
 བྱང་མེད་ལ། གཞུགས་མེད་ན་སྒྲ་མེད་པས་ཐོས་བྱང་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་
 གཞུགས་ཁམས་ན་བསམ་བྱང་མེད་པ་སོ་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་སུ་འདོད་ནའང་མི་འཐད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་
 སོགས་ལས་མེད་པའི་རྩ་མཆན་བཤད་པ་དེ་སོ་སྐྱེ་ལ་དགོངས་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཞེས་པའི་བཤད་ས་ངོས་འཛིན་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོ་ ༡༠༥ ལས་ཀྱང་། འདི་ཡང་མཛོན་པ་ལའང་སོ་སྐྱེའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟོགས་སྣང་གི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པས་ཀྱང་
 ཤེས་རུས་ལ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་ལ་གཞུགས་ཁམས་སུ་འཕགས་པ་ལྟ་ཅི་སོ་
 སྐྱེ་ལའང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་རྟེན་ལ་
 གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་དུ་མ་ཡོད་པར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྟོན་པའི་མདོ་ཙམ་འགྲེལ་
 དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་གསེར་བྲེང་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་
 དེ་ལ་བསམ་བྱང་གི་ཐྱོང་བ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་། གཞུགས་ཀྱི་རང་
 ས་ན་བསམ་བྱང་མེད་ན་མཆིམས་མཛོད་ལ་སྤྲུའི་འགལ་བའང་འབྱུང་སྟེ། མཆིམས་
 མཛོད་གནས་གཉིས་པ་ ༡༦༧ ལས། བསམ་བྱང་ནི་རང་ཉིད་དང་སྒྲོམ་བྱང་དང་གཉིས་
 ཀྱི་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་བྱང་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟག་བཅས་སྦྱོར་བྱང་གི་དབང་དུ་
 བྱས་ཏེ་བསམ་བྱང་གི་སྒྲོམ་བྱང་གི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྩ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་
 འདི་གཞུགས་ཁམས་ལ་མ་སྦྱར་ན་ཁམས་གཞན་གཉིས་ལ་སྦྱོར་ས་མི་འགོ་ལ། གནས་
 བཞི་བའི། རང་གི་ས་བ་བཞི་ཡིན་ནོ། གཞན་ཀྱི་ས་བ་གསུམ་དང་གཉིས། ཞེས་པའི་

སྐབས་ཀྱི་མཆིམས་མངོན་ ༡༥༥ ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྟེས་བྲུ་བྱེད་
པ་དང་བདག་འབྲས་ཡོད་ཀྱི། རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བལ་འབྲས་རྣམས་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ཟག་བཅས་ས་ཐ་དད་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྲུ་མེད་པར་གསུངས་
པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ས་གཅིག་གིས་བསྟུས་པའི་བསམ་བླུང་དང་སྟོམ་བླུང་མེད་པ་
ཁྱོད་ཀྱིས་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་ལ། ཟག་བཅས་ས་ཐ་
དད་པ་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྲུ་མེད་པར་མངོན་ཆ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་མངོན་མངོན་གྱི་མངའ་བདག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་འགལ་བ་རགས་
པ་འདི་འདྲ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མིན་པས། གཞུང་གི་དགོངས་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་དེ་
ཁོ་ན་ལྟར་འདོད་དགོས་པས། དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ ༡༥༩ ལས། མཆིམས་མངོན་དུ་ཟག་
བཅས་བསམ་བླུང་གིས་ཟག་བཅས་སྟོམ་བླུང་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་གསུངས་
པ་མི་འཤད་པར་རྟོགས་སྒྲུའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་རིགས་པ་སྟོབ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་
དབྱེད་པར་རིགས་སོ། །

མངོན་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ།

ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྒྱས་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་།

གང་བྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ།

ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འདི་ག་ཉེན་སྲིད་མཚོར་འདིར་འབྱུངས་ཏེ།

དེ་བས་དེ་བྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་སོ།

ཞེས་བྱུང་། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
འདི་རྩོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྒྱས་

པར་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་ལ།
 ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདྲིའི་འབྲུམས་པ་ལས་
 ཐར་བ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་ན། སློབ་མའི་རྒྱད་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྲེད་གྱི་
 ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ། ཐོག་མར་སྟོན་པས་གསུངས་ཤིང་ཕྱིས་སུ་དག་བཅོམ་
 པ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་པར་བྱེ་སྤྲེལ་གྲགས་པའི་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་དོན་གཅེས་
 གཅེས་རྣམས་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ ༤ ལས་ནི་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ།
 གལ་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དགོས་པ་མཚུངས་
 པས་འདི་ཚུམ་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ངེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་རྒྱས་པ་དང་། བསྟུས་པ་དང་། སེལ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་མཐོང་
 བས་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་མ་སྐྱེས་པས་བྱ་བ་མང་བའི་སློབ་པས་སློ་དཀྱུགས་པ་རྣམས་ལ་
 བན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས། རྒྱས་
 པ་དང་བསྟུས་པ་སྤངས་པ། དོན་མ་དཀྱུགས་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པ། ཆོས་མངོན་པ་བསྟུས་
 པ་གཞན་ཞིག་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ཚུམ་པ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་
 འོ། ། ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་
 པར་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཆོགས་བཅད་འདི་བཀོད་པར་གསུངས་སོ། ། ཆོག་བཅད་འདིས་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཞེས་པས་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བཛོད་བྱ་ཡིན་པར་བསྟན། རབ་
 ཏུ་རྣམ་འབྲེད་ཅེས་པས་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་
 རྣམས་རྟོགས་པ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་པར་བསྟན། མེད་པར་ཞེས་པ་ནས་དེ་བས་དེ་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཤུགས་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཏེ་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལས་མུང་འདས་

གཉིས་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་དང་། འབྲེལ་བ་ནི་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། དགོས་འབྲེལ་ངག་
གི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་བཞི་ནི་འདིའི་བརྗོད་བྱ་
དང་། དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་
རྟོགས་པ་ནི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་གཏུལ་བྱ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཐོས་
སོགས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ནི་ཉིང་དགོས་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་
འདིའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། ལོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་སྐྱེས་སྡེ་བདུན་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
མ་རངས་པའི་ཆོག་ཡིན་ནོ།

འདིར་མུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ལ་རུང་ཟད་དཔྱད་ན། མུང་འདས་གཉིས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་བོ་ཅི་རིགས་པར་སྟུག་མ་དང་
བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མུང་འདས་དེ་སྟུག་བཅས་མུང་འདས་དང་། ཉོན་མོངས་སྤངས་
པར་མ་ཟད་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་བོ་ཡང་སྤངས་པའི་མུང་འདས་དེ་
སྟུག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་མུང་འདས་གཉིས་ཀའི་ངོ་
བོ་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་ལ་འདོད་པ་འདྲ་ཡང་ཁྱད་པར་ནི། བྱེ་སྐྱེས་མ་ཡིན་དགག་
གི་ངོ་བོ་དང་། མདོ་སྡེ་བས་མེད་དགག་གི་ངོ་བོར་འདོད་དེ། གསེར་ཕྱེང་ ༥༥ ལས།
གཉིས་ཀས་ཀྱང་མུང་འདས་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་ཏུ་འདོད་ཅིང་ཁྱད་པར་
ནི། བྱེ་སྐྱེས་མ་ཡིན་དགག་གི་ངོ་བོ་དང་། མདོ་སྡེ་བས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པར་མཛོད་
འབྲེལ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། ཞེས་སོ། སྡེ་བ་གཉིས་ཀའི་སྟུག་མེད་མུང་འདས་
ཀྱི་སྐབས་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་དོན་ལ། གསེར་ཕྱེང་ ༥༥ ལས། སྡེ་
བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་
སྦྱར་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་པར་འདོད་དོ། ཞེས་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་འདོད་

པར་གསུངས་ལ། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ ༡༥ ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་པལ་ཆེར་གྱིས་
 ལྷག་མེད་གསུམ་གའི་སྐབས་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་འདོད་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། ཉན་ཐོས་
 སྡེ་བ་ལ་ངོ་བོའི་གསུང་རྒྱན་ལྟར། ལྷག་མེད་ཆེ་རིག་པ་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་དེ། སྡེ་
 བ་བཙོ་བརྒྱད་དང་ལུང་གིས་ཤེས་ནུས་སོ། ། ཞེས་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་མི་འདོད་པའི་བྱེ་
 སྐྱེ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། ། དེ་སྐྱེ་པལ་ཆེར་རམ་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱི་སྐད་ལ་བཅ་
 རིག་རྒྱན་ཆད་འདོད་དགོས་ཏེ། ལམ་བདེན་ཡང་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་བའི་ཆེ་ཆུ་བཟལ་
 བའི་གཟིངས་ལྟར་འདོར་དགོས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༤༧༥ ལས། ལམ་
 ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་གཟིངས་ལྟ་བུར་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། དེའི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་སྟོན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་འདའ་བར་མངོན་དུ་
 ཕྱོགས་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གྱི་བཞི་སྟོན་མེད་ལ་
 སྐྱར་བས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་ཆོས་མངོན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་དེ་
 གང་ཟག་སུ་ལ་འཐོབ་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་ཁ་མའི་རྒྱད་ལ་ལྷག་མེད་
 ཐུང་འདས་ཀྱི་སྐར་འཐོབ་ཡོད་པས་དེ་ལ་ལྷན་ཟེར་ལ། གཞན་དག་དེ་ཐོབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་ཡིན་པ་མེད་ཟེར། མཆིམས་མངོད་ཡིག་ཆུང་ལས་ ༡༥ དེ་
 ལྟ་ན་ལྷག་མེད་ཐོབ་པ་ན་ཐུང་བོ་ལྷ་འགག་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་འདུག་པ་རྒྱན་ཆད་
 པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཉགས་མ་ཐུབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐུང་བོ་ཞིགས་སུ་ཆུག་ཀྱང་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཐུང་བོ་མི་ཞིགས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟགས་འགོག་མི་འདུག་པས་སོ། ། ཟག་མེད་ནི་
 སྐྱེ་བའི་རྒྱན་མ་ཆང་བས་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་གོ་ཞེ་ན་ངེ་ལྟར་མ་ཆང་སྟེ། ཐ་
 མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། མཆིམས་སྐྱར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། ཅེས་སོགས་

དང་འགལ་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བྱེ་སྤྲུལ་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་
འདོད་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་སྒྲིན་བཏང་བ་ཡིན་པར་གཞུང་གི་འབྲེལ་དང་ལུང་
བྲངས་མཆམས་གྱིས་ཤེས་སོ། དེས་ན་བྱེ་སྤྲུལ་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་འདོད་པ་ནི། ཆོམས་
ལས། ལུས་ཞིག་ཆོར་བ་བསིལ་བར་གྱུར། འདུ་ཤེས་འགག་ཤིང་འདུ་བྱེད་ཞི། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་རུབ་གྱུར་བ། འདི་འདྲ་འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐལ་མཐའ། ཞེས་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་
འདུས་བྱས་གྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱ་བ་གཏན་ཆད་དུ་འདོད་ལ།

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཞེས་པ་ནི་
ཟག་བཅས་གྱི་སེམས་གཞན་དང་མཆམས་མི་སྒྱུར་བས་མཐའ་ཞེས་བཤད་གྱི་འབྲས་
བྱ་རུང་ཟད་མི་བསྐྱེད་པའི་མཐའ་ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སོགས་
ལ་པན་འདོགས་པར་གསུངས་པའི་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་གྱི་བཞེད་པ་རྣམ་འབྲེལ་ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་ ༡༩༠ ཏུ་བཀོད་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། རོན་བྱེད་རུས་སྟོང་དངོས་
མེད་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་གྱིས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་
པ་ན། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པས་ཐ་མ་
ཞེས་བྱའི། འབྲས་བྱ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སོགས་
ལ་པན་འདོགས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་སེམས་ཅན་དུ་
བགྲང་བའི་སེམས་ནི་འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་སེམས་ལ་བཤད་ན་རིགས་པའི་རྗེས་
འབྲངས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་བར་འགྱུར་བས་ཟག་བཅས་གྱི་སེམས་ལ་འདོད་དགོས་
པར་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་པར་བྱིན་མཆན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། འདི་བྱེ་སྤྲུ་
དང་མི་འདྲ་ལ། བྱེ་སྤྲུལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ཡང་བྱི་རོལ་བའི་གཞུང་ལས། མ་ཤི་ཆེ་ན་
དགའ་མགུར་སྒྱུད། ཤི་ནས་དེ་ཡི་སྒྱུད་ལུལ་མིན། མེ་ཤི་ཐལ་བ་རྒྱུང་བྱིར་འདྲ། ཞེས་

པ་དང་མི་འདྲ་ཚུལ་ཡང་གོས་དམར་སྒེ་བའི་གཞུང་པར་བྱིན་མཆན་དུ ༄༥ དངས་པ་
ལས། ཇི་ལྟར་མར་མེ་ཤི་བ་ནི། ས་ལ་མ་ཡིན་མཁའ་ལ་མིན། རྟོགས་སུ་མི་འགོ་རྟོགས་
མཆམས་མིན། མར་ཟད་ཉི་ཆེ་ཤི་བ་ལྟར། སངས་རྒྱལ་མུ་དན་འདས་པ་ཡང་། ས་
ལ་མ་ཡིན་མཁའ་ལ་མིན། རྟོགས་སུ་མི་འགོ་རྟོགས་མཆམས་མིན། སྲིད་ཟད་ཉི་ཆེ་
འདའ་བར་འགྱུར། ཞེས་རྒྱུ་འཕེན་ལྟར་ས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ཐིམ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
གཅེར་བྱ་བས་སྤོང་ན་གདུགས་ལྟ་བུར་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་འདྲར་སོང་བ་མ་ཡིན་གྱི།
དེ་ཉིད་དུ་རིག་པ་རྒྱུ་ཆད་པར་འདོད་པའི་དོན་ནོ།

ལུས་མདོར་བསྟན།

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས།

ཞེས་བྱུང་། བསྟན་བཅས་འདིར་ཆོས་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པ་དུག་གི་སྒོ་
ནས་གཏན་ལ་འབབས་པར་གསུངས་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༡༩ ལས། གངས་དང་མཆན་ཉིད་
བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་རབ་དབྱེ་བསྟུ་བ་དང་། སྤྱབ་བྱེད་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ།
ཆོས་ནི་དུག་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། ཞེས་པ་སྟེ། གངས་ངེས་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་
ཆོས་རྣམས། ཞེས་དང་། འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་སོ། མཆན་
ཉིད་ནི། ཆོར་བ་མྱོང་བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། མཆན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་
སོགས་སོ། རབ་དབྱེ་ནི། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་བྱ། ཐོགས་དང་བཅས་
པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ། ཞེས་སོགས་སོ། བསྟུས་པ་ནི། སྤང་བོ་དང་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དང་
། ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟུས། ཞེས་སོགས་སོ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ནི། བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སུ། མཚུངས་ལྡན་... ཞེས་སོགས་སོ། སྤྱབ་བྱེད་

ནི། དབང་ཕྱགས་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། ཞེས་དང། དུས་རྒྱུས་ཀྱི་ཏུ་ཡོད་
གསུངས་ཕྱིར། གཉིས་ཕྱིར་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་འབྲས་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་
གཞུང་གི་དོན་འཆད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གསུངས་སོ། འདིར་སྤང་བོ་ལྷ་དང་
ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད། འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མ་བསྟན་པར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྟོན་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྤང་བོ་ལྷས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བསྟུས་
ཤིང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་ཀྱང་ཀྱན་བྱང་གི་གོ་རིམ་མ་དེས་ལ། ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟུས་ཤིང་ཀྱན་བྱང་གི་གོ་རིམ་ཡང་
དེས་པས་འདིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་མ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༥ ལས། ཅིའི་
ཕྱིར་སྤང་བོ་ལྷའོ་ཞེས་སྤང་བོ་བསྟན་པ་མ་སྟུས་ཤེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་རྒྱུས་སུ་མ་
འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་འོ་ན། ཁམས་བསྟན་པ་དང་སྟེ་མཆེད་བསྟན་པ་ཡིན་
ལ་རག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བྱང་བ་འཆོལ་བའི་
ཕྱིར་ལ། འདིར་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་མ་
འཆོལ་བར་བསྟན་པར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུ་པར་བྱང་བ་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་པོ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟོས་སོ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། འོ་ན། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་
མ་ཡིན་པ། བརྟན་པ་དང་མི་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་མ་སྟོན་པར་ཡང་རིགས་སོ་
ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ ༡༥ གྱིས། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
ལ་སོགས་པར་བསྟན་པར་ཡང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྒྱུ་པར་བྱང་བ་བསྟན་
པ་དག་འཆོལ་ལ། འདི་ནི་འཆོལ་བ་མེད་པར་མདོར་བསྟན་པར་རྟེན་པར་འདོད་པ་ལ་

ཡིན་པས་འདི་ཁོ་ན་མདོར་བསྟུས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། མཛོད་
 གྲྲིམ་ ༡༠༩ ལས་ཀྱང་། སྤང་བོས་མ་བསྟུས་ཁམས་སོགས་ཀྱིས། བསྟུས་ཀྱང་ཀྱན་བྱང་
 རིམ་མེད་ཕྱིར། མ་བཤད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྟུས། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 འོ་ན་འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་འཐབ་པ་མེད་པ་ནི་གོ་རིམ་འཆོལ་བ་མེད་པས་དེའི་
 སྒོ་ནས་བསྟན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་
 མིང་གི་རྣམས་གངས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་གསུངས་སོ། འདིར་
 མཆིམས་མཛོད་ ༡༧ ལས། དེ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་གཞན་མེད་དོ། ཞེས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་
 འདི་སྤང་གསུམ་སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་པའི་
 མཛོད་ ༡༨ ལས། གཞི་གྲུབ་ན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ།
 དངོས་པོ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཞི་གྲུབ་ན་
 ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་གསུངས་པ་ལ། མཛོད་ཤེས་བྱ་
 རབ་གསལ་ ༡༩ ལས། ཆོག་ལ་འཆེལ་བ་ཁ་ཅིག། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཟག་
 མེད་གཉིས་སུ་འདུས་ཀྱང་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དངོས་
 པོ་དང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མི་
 འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་རྣམས་སྟེ་མར་སོང་ཞིང་། ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པ་དང་འདུས་བྱས་
 ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དགག་པ་མཛོད་པས་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་འདུག་པས་ཡིག་ཆ་སོ་སོའི་

རྗེས་འབྲང་གི་རིགས་པ་སྐྱེ་བ་ནམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ཡིག་ཆའི་རིགས་ལམ་གྱི་འགྲོས་
འདོར་ཚུལ་ལ་སྦྱངས་པར་བྱའོ། ། འདིར་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་
ནས་ཟག་པ་རྒྱས་རུང་གི་ཆོས་དེ་ཟག་བཅས་དང་། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་
རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་མི་རུང་གི་ཆོས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ཏུ་འདི་བས་འདོད་ལ།
ཐལ་འཇུག་བས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པ་དེ་
ཟག་བཅས་དང་། བསྐྱད་པ་དེ་དག་དང་བལ་བ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ཏུ་འདོད་དོ། ། དཔུ་
མ་རང་རྒྱད་པས་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། ཞེས་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་
སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་ཚུལ་གཅིག་
དང་། སྐབས་བཞི་བར་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་དང་དེར་སྐྱེ་བ་འདྲིན་པ་ལྟར་ལེན་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ལ་ནམ་གངས་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འཛོག་ཚུལ་
ཅིག་ཀྱང་གསུངས་ལ། སེམས་ཙམ་པས། ཟག་པའི་བདག་ཉིད་དང་། ཟག་པ་དང་
འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་
པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཟག་པའི་སྒོ་རྒྱག་པོ་གང་རུང་
དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱིས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཏུ་འདོད་དོ། ། དེ་ཡང་རྩ་བ་དང་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་ནམས་ནི་ཟག་པའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
སེམས་སེམས་བྱུང་ནམས་དང་དབང་པོ་ནམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་དང་བདག་ཁྱེན་གྱི་སྒོ་
ནས་ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ་ནི་སྲིད་པའི་དབང་
གིས་ཡང་སྲིད་འཕེན་པས་ཟག་པས་བཅིངས་པ་དང་། ས་གོང་མའི་སོ་སྐྱེ་ནི་ས་འོག་
མའི་ཟག་པའི་ས་བོན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་
སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་ནམས་ནི་ཟག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། དག་བཙམ་པའི་

ནམ་མཁའ་ཀྱི་ཕུང་བོ་ནི་སྲིད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་ཕུང་བའི་ཟག་བཅས་སུ་
འདོད་དོ།

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ།

ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནི།

ཟག་བཅས་གང་བྱིར་དེ་དག་ལ།

ཟག་ནམས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར།

ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་།

འདུས་མ་བྱས་ནམ་གསུམ་ཡང་སྟེ།

ཞེས་ཕུང་། ལམ་བདེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནམས་ནི་ཟག་བཅས་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་ནམས་དམིགས་
པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཟག་པ་མེད་པའི་
ཆོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་དེར་མ་ཟད་འདུས་མ་བྱས་ནམ་པ་གསུམ་པོ་ཡང་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ལམ་མ་གཏོགས་ཞེས་པ་ནི་ལམ་བདེན་དང་དེའི་ཆོགས་པར་མ་
གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཟག་བཅས་གྱིས་བྱས་གསུང་བ་ཡིན་གྱི་ལམ་བདེན་མ་
ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཟག་བཅས་གྱིས་མ་བྱས་སྟེ། ཟག་མེད་ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་
ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟེ་སོགས་
བཞི་དང་ཐོབ་པ་སོགས་ལམ་བདེན་དུ་གཏོགས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་ལམ་བདེན་ཡིན་ཀྱང་ལམ་མ་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ལམ་བདེན་ཡིན་
ཀྱང་ལམ་མ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ནམས་གཟིགས་པ་འཁྱུང་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མཆིམས་མངོན་ལས ༥༠༡ ལམ་བདེན་ཡིན་ཀྱང་ལམ་མ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་རྣམས་
འཁྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་བདེན་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་སྟེན་པ་ལ་གཞུང་ལ་ལར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
གངས་ངེས་བསྟན་པར་འདོད་ཀྱང་། གང་སྟེལ་ ༡༡ ལས། ལྷགས་གཞན་དགག་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་མ ༡༥
ལས། ཁ་ཅིག་འདུས་མ་བྱས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་པར་སྟོབ་པར་
ཡང་ཡོད་དོ། འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་མའི་སྟེ་བ་དག་ལྟ་བུའོ། བྱེ་བྱག་པ་དག་ནི་འདུས་མ་
བྱས་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བཞིན་དེ། དེ་དག་གི་གཞུང་ལྷགས་དགག་པའི་
ཕྱིར་འདི་ཙམ་ཞིག་དུ་ངེས་པར་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་
གངས་ངེས་སུ་གསུངས་པ་ལས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་
སྟབ་པ་ཆོག་ལ་མི་གསལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་དེ་གསུམ་གང་རུང་
དུ་གངས་ངེས་པར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་དང་ཡོད་པ་སྤྱི་མཚན་སོགས་ཀྱང་དེ་གསུམ་སོ་
གང་རུང་ཡིན་པར་སྟོབ་པར་འགྱུར་རོ། བཅ་མཁས་རྒྱུད་གི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་
། བརྟགས་འགོག་གིས་སྤང་བྱ་འགོག་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་
པས་མ་འོངས་པ་འགོག་པའི་བྱ་བ་ཁྱད་པར་བའི་དོན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འདིར་གསུམ་
བགང་ཞིང་། འདུས་མ་བྱས་གཞན་རྣམས་ནི་རང་འདྲིན་རྣམ་ཤེས་ཙམ་བསྐྱེད་པའི་
དོན་བྱེད་རྒྱས་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལྟར་བྱ་བ་ཁྱད་པར་བ་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་འདིར་མ་བགང་
བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ཕར་བྱིན་མཆན་ ༥༡ ལས། དེ་ཡང་ནམ་མཁས་རྒྱུད་རྟེན་པའི་
དོན་བྱེད། བརྟགས་འགོག་གིས་སྤང་བྱ་འགོག་པ་དང་། བརྟགས་མིན་གྱིས་མ་འོངས་པ་
མི་སྐྱེ་བའི་དོན་བྱེད། འདུས་མ་བྱས་གཞན་རྣམས་ཆོས་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་བརྟགས་ཙམ་

ལས། དེ་གསུམ་ལྟ་བུའི་དོན་བྱང་པར་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
 མཛོད་སྒྲིམ་ལས་ཀྱང་། སྤང་རྟེན་སྦྱེས་དང་མ་སྦྱེ་འགོག་པའི་ཕྱིར། བྱང་པར་བྱ་བའི་
 དབང་བྱས་རྣམས་གྲུབ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་སོ། འོ་ན་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་འདུས་
 བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཛོད་རྒྱུ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༥ ལས།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་འདུས་མ་བྱས་དང་། བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་
 བརྩ་བྱུག་གི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་
 ཞིང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལོགས་པ་ནི་མེད་དོ། ཞེས་འདུས་མ་
 བྱས་སུ་གསུངས་ལ། མཆིམས་མཛོད་ ༡༩ ལས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་
 སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་
 འདུས་བྱས་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་
 ལོགས་པ་ནི་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་གཞུང་ལ་ལར་སྟོང་བདག་མེད་
 གཉིས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཁྱད་སྲུ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོག་འདིས་
 བདེན་པ་བཞིའི་སྟོང་གི་བྱང་ཆོས་སོ་སོ་ནི་བདེན་པ་དེ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་
 དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པར་མ་གསུངས་པས་འཐད་དཀའ་ལ། སྤང་
 མཐའ་གང་གི་ལྷགས་ལའང་སྟོང་གཞི་དེ་དང་དེའི་སྟོང་གི་སྟོང་བ་གཉིས་བདག་ཉིད་
 གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཟུགས་བདག་མེད་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་གི་གནས་
 ལྷགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་གཟུགས་
 བདག་ཏུ་འདྲིན་པའི་བདག་འདྲིན་བྲིལ་གྱིས་མི་གཞོན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་
 ཡོད་ལ། སྟོན་གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་པར་
 བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་སྦྱེ་སོགས་བཞི་དང་ལྟན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་མཆོན་མ་བརྩ་གང་

རུང་དང་མ་བུལ་བས་སྟོན་མེད་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡུལ་དུ་སྦྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཙྴ་
བར། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ། འཇུག་
པའི་སྟོན་པ་མེད་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་ཅན། ཞེས་བྱང་ཆོས་བརྩུ་བྱས་
རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པའི་ཙྴ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་རོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཚན་
མེད་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚན་མ་བརྩུ་དང་བུལ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་གཞན་དག་ནི།
མཚན་མེད་ཅེས་པ་མཚན་མ་བརྩུ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་པར་མཚན་མ་དེ་དག་
སྤངས་པ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༤༧༧ ལས། ཟུང་ན་ལས་འདས་
པ་ནི་མཚན་མ་བརྩུ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱང་མཚན་མ་བརྩུ་བོ་གང་ཡང་མིན་ནའང་དེ་
དག་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མིན་ཟེར་བ་ནི། གོ་བ་འཆོལ་
ཚུལ་ལེགས་ཀྱང་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། འོ་ན་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་
ཆོས་ཅན། མཚན་མ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་མ་བརྩུ་དང་བུལ་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་འདིའི་མཚན་མེད་ཅེས་པ་དེ་མ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་
པས་དེ་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལ་བུལ་བ་ཞེས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྤངས་པའི་
དོན་མིན་ལ། སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་མཚན་མ་བརྩུ་དང་བུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་མཚན་
མེད་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆོས་བརྩུ་བྱས་གི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་
ནི་སྟུག་བདེན་གྱི་སྟོང་གི་དེ་གཉིས་ལ་བཤད་དགོས་པས་དེའི་རྣམ་པ་མཚན་མ་བརྩུ་

དང་བྲལ་ཡང་དམིགས་པ་མཚན་མ་བརྩ་དང་མ་བྲལ་བས་མཚན་མེད་རྣམ་ཐར་གྱི་
 ཡུལ་དུ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་མཚན་མེད་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡུལ་མཚན་
 མེད་ལ་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་མཚན་མ་བརྩ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་སྟོང་གི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་འདུས་བྱས་
 ཡིན་ན་སྤྱག་བདེན་དང་རྩིས་གཅིག་དུ་འཁྱུར་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱག་བདེན་མི་རྟག་པ་སྤྱག་
 བདེན་ཡིན་པ་ལྟར་སྤྱག་བདེན་བདག་མེད་པ་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པར་འཁྱུར་
 གྱེ། རྩ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་བར་
 འཁྱུར་བས། ཚ་བར། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་
 ཡང་གྱེ། ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ་བར་འཁྱུར་རོ། གཞན་ཡང་། སྟོང་བདག་
 མེད་གཉིས་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་སུ་མི་རུང་བས་ཟག་མེད་དུ་འདོད་དགོས་
 ལ་དེ་ལྟར་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་སུ་འཁྱུར་བས། ཚ་བར། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་
 བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་,,,,,། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བར་འཁྱུར་རོ། དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན། དགེ་བར་མི་རུང་བས་
 འདུས་མ་བྱས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གནས་བདུན་པར། ཆོས་བརྩ་
 བོ་ཤེས་པ་བརྩའི་ཡུལ་དུ་འཁྱུར་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་པའི་ཡུལ་
 ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་དྲུག་
 སྐར་བ་དང་འགལ་བར་འཁྱུར་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་སྟོང་གི་འདུས་མ་བྱས་ལུང་
 མ་བསྟན་པ་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་གྱེ། ཆོས་བརྩ་དག་ནི་སྐར་བར་བྱ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་
 བརྩའི་ཡུལ་དུ་ཆོས་བརྩ་ལས་དུ་འཁྱུར་བཤད་པ་ནི། ཆོས་བརྩའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་

པ་དུ་ཡོད་བཤད་པ་མིན་གྱི་ཆོས་བརྒྱ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་དུ་ཡོད་བཤད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ ༥༡༡ ཆོས་བརྒྱ་བོ་འདི་དག་ཅི་ལྟར་སྦྱར་བར་བྱ་ཞེ་
ན། ཤེས་པ་གང་གི་དམིགས་པ་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་བརྒྱ་བོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དམིགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ལ་སྦྱར་གྱི་ཅན་པ་ལ་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར།

འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྦྱིབ་པ་ལོ།

སོ་སོར་བརྟགས་པ་ས་འགོག་པ་གང་།

བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན།

སྟེ་ལ་གཏན་ཏུ་བགེགས་བྱེད་པ།

འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པ་ས།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་པར་མི་སྦྱིབ་པར་
མ་བྱེད་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་ཚུར་ཡང་མི་སྦྱིབ་པའི་རྟག་རྒྱས་དེ་ནམ་མཁའི་ངོ་
བོ་ཡིན་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྟེ་བྲག་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་བཞི་ལ་བརྟགས་
ཤིང་དབྱེད་པས་ཐོབ་པའི་བྲལ་བ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ལྟར་
ཐོབ་པའི་བྲལ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་རྒྱས་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤང་བྱ་ཅན་ས་
རྒྱས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྟེ་བ་ལ་གཏན་
ཏུ་གེགས་སུ་གྱུར་ཅིང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པ་དེ་སོ་སོར་
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། འགོག་གཞན་ཞེས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་

འགོག་གཅོད་ལ། རྒྱེ་ལ་གཤམ་བྱེད་ཅེས་པས་མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་སེལ་ཏེ་མི་རྟག་
 པའི་འགོག་པས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་རང་དུས་དེ་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གནས་
 པ་འགོག་གི་རྒྱེ་བ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར། རྒྱེ་ལ་གཏན་ཏུ་གཤམ་བྱེད་ཅེས་པས་སྟོམས་
 འཇུག་གི་འགོག་པ་དང་རྒྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་སེལ་ཏེ། དེ་གཉིས་
 གྱིས་རང་གི་དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་རྣམས་དུས་ཅུང་ཟད་ཅིག་རྒྱེ་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པ་
 ཅོམ་ཡིན་གྱི་གཏན་ཏུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རང་འགྲེལ ༦ ལས་འགོག་
 པ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོག་གཞི་ལ་ཐུ་བཞི་གསུངས་ཏེ། བརྟགས་འགོག་ཁོ་ནའི་ཐོབ་གཞི་ནི་
 ཟག་བཅས་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་རྣམས་སོ།། བརྟགས་མིན་ཁོ་ནའི་ཐོབ་གཞི་ནི་ཟག་
 མེད་མ་འོངས་པ་མི་རྒྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སོ།། གཉིས་ཀའི་ཐོབ་གཞི་ནི་ཟག་བཅས་
 མ་འོངས་པ་མི་རྒྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སོ།། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་མེད་ད་ལྟ་བ་
 རྣམས་སོ།། ཐུ་གསུམ་པ་ལ་འང་བརྟགས་འགོག་སྟོན་ལ་ཐོབ་ནས་བརྟགས་མིན་གྱིས་
 ཐུ་ཐོབ་པ་དང་། བརྟགས་མིན་སྟོན་ལ་ཐོབ་ནས་བརྟགས་འགོག་གྱིས་ཐུ་ཐོབ་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་པ་གསུམ་རྒྱལ་སྤྱོད་མར་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ད་ ༣༠ ལས།
 ཁ་ཅིག་ནི་སྤར་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་ལ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་འགོག་པ་ཐོབ་སྟེ། དཔེར་ན་དག་བཅོམ་པ་དག་གཟུགས་གཅིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་
 གཡེང་བའི་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་ཆོགས་ལཱའི་ལྟ་བུའོ།། ཁ་ཅིག་ནི་སྤར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་
 ཐོབ་ལ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་སྟེ། དཔེར་ན་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ངན་
 སོང་གི་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ།། ཁ་ཅིག་ནི་གཅིག་ཅར་ཏེ་དཔེར་ན་མཐོང་བས་ཐོབ་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་རྒྱུས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་

པོའི་མ་འོངས་པ་དེ་དག་གི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་
ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཅིག་ཅར་འཐོབ་པོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ནི་མཆིམས་མཛོད་
ཡིག་ཚུང་ ༡༩ ལས། སྤྱ་བཞི་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་སྤྱ་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ཞེས་
གསུངས་པའི་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་གྱིས་གསུང་ཚུལ་ཡིན་ནོ། ། དགྲ་བཅོམ་པས་
མིག་དང་ཡིད་གཟུགས་གཅིག་ལ་གཡེང་པའི་ཆོ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་བརྟགས་
མིན་འཐོབ་ཚུལ་ནི། མིག་ཡིད་གཉིས་གཟུགས་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་གཡེང་བའི་ཆོ་དཀར་
བོ་སོགས་འཛིན་པའི་མིག་ཡིད་མི་སྦྱེ་སྦྱེ། མིག་ཡིད་ད་ལྟ་བུ་མི་སྦྱེ་བ་ནི་སྟོན་པོ་འཛིན་
པའི་སྐབས་སུ་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་སྦྱེ་བའི་གོ་མི་འབྱེད་པས་
དཀར་བོ་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་སྦྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་ཆང་ལ། མ་འོངས་པ་མི་སྦྱེ་བ་
ནི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་སྟེ་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་དཀར་བོ་
སོགས་འདས་ཟེན་ལ་དབང་བོའི་ཤེས་པ་ནི་ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། སྦྱིར་ལམ་བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་བརྟགས་མིན་འཐོབ་རྒྱུའི་ངན་འགྲོའི་སྦྱེ་བ་དེ་སྤྱ་
ལ་ལྟན་ཞེ་ན། སྦྱིར་ལམ་བཟོད་པ་མ་འཐོབ་གོང་དུ་ངན་སོང་དུ་སྦྱེ་བུང་ཡིན་ཞིང་སྦྱིར་
ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་གཏན་ནས་ངན་སོང་དུ་མི་སྦྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་བས་ན་ངན་སོང་གི་སྦྱེ་བ་ལ་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པར་བཤད་གྱི། སྦྱིར་
ལམ་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ངན་འགྲོའི་སྦྱེ་བ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་མཁན་ཞིག་ཡོད་ན་ངན་
འགྲོ་བ་ཡིན་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་སྦྱིར་ལམ་པས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཡང་དེ་འདྲའི་
གང་ཟག་དེ་ངན་སོང་དུ་གནས་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་སྦྱིར་ལམ་པ་
དང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་
འཛིག་པ་འདི་གྱེ་སྤྱིའི་གྲུབ་མཐའི་སྦྱོར་བྟགས་ཡིན་པས་ཚོད་པའི་ཆོ་ལན་ཅི་ལྟར་

འདེབས་དགོས་མིན་རིགས་པ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པར་བྱའོ།།

འདུས་བྱས་མདོར་བསྟུས་པའི་རབ་དབྱེ།

འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་།།

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་བོ་ལྟ།།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་འདུས་བྱས་ཞེས་པ་ནི་རྩ་དང་རྩུབ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེས་
པ་འགའ་ཡང་མེད་པས་འདུས་བྱས་གཅིག་སྦྱེ་ན་ཡང་རྩ་རྩུབ་དུ་མ་འདུས་ཤིང་ཕྱད་
ནས་སྦྱེ་དགོས་པས་ན་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་ལ། མ་འོངས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་
ཀྱང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ། སྦྱེས་ཟེན་པའི་འདུས་བྱས་དང་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
དཔེར་ན། ལྷ་མ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་དང་རིགས་མཐུན་པས་མ་བཞོའི་ལྷས་གནས་
ལའང་འོ་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༤ ལས། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་
ཕྱིར་མ་འོངས་པ་དག་ལ་ཡང་མི་འགའ་ཏེ་འོ་མ་དང་ཤིང་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྩ་ལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཟག་
མེད་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྟ་བུ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མ་
བསྟུས་པའི་ཕྱིར། བྱངས་ལྷར་བསྟན་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འཛིན་ལ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་བསྟན་
པའི་རྩ་མཆན་ནི་ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུག་ ༡༩ ལས། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་སྦྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ནར་ངེས་ལ། དེ་བརྗོད་ཅིང་
ལེགས་པར་བསྟན་པས་སྤང་བོ་ཆོགས་ཅོམ་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བར་ཤེས་ནས་བདག་

འདྲིན་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། མཆིམས་མཛོད་དུའང་
བྱེ་བྲག་བཤད་པ་དང་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་དངས་ནས་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གསུངས་སོ།

རྒྱུ་ཟད་དཔྱད་ན། མཆིམས་མཛོད་ ༡༦ ལས། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་
མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་དང་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཅིང་དེ་དག་ནང་
ཡང་ཐ་དད་པར་འདོད་དོ། ཞེས་བྱེ་སྐྱས་སྤང་བོ་ལྡན་ཐ་དད་དུ་འདོད་པར་གསུངས་
ལ། འོག་རྒྱུའང་དེ་ཉིད་ ༡༡ ལས། སྐལ་ལྡན་བྱུང་པར་ཅན་ལ་སོགས་པས་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་རྣམས་གཅིག་རྒྱུ་འདོད་པ་ལ། བསྐྱེད་བ་ལས་བཤད་པའི་སྦྱོན་བཞི་དང་། གཞན་
ཡང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་རྒྱ་མི་སྲིད་པ་དང་། སེམས་དེ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོར་
འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང་། ཆོར་སོགས་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་སྡེ་
མ་ལས་ཆོར་སོགས་བྱེ་མ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་བཀོད་ནས་དགག་
པས་ལུགས་འདིར་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འདོད་དོ། དེའི་ཕྱིར་
གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ ༡༩༥ ལས་ཀྱང་། སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་
དུ་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདིའི་སྦྱོན་གཏོང་ཚུལ་ལ་དཔགས་ན་རྣམས་གཅིག་
དང་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་གཅིག་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མི་འབྱེད་པར་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན་
གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་འདྲ་ཞིག་རྒྱ་སྤང་བས། དེ་ལྟར་ན་ལུགས་འདིར་བྱས་མི་རྟག་
སོགས་ལ་རྣམས་གཅིག་ཐ་དད་འདོད་མི་འདོད་དང་། བྱུང་གཞི་སྐྱེ་ཡི་སྟེང་དུ་འོགས་ས་
ཐ་དད་ལས་འོགས་པའི་མདོ་སྟེ་བའི་བཤད་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཆེ་ཆུང་
དུ་མའང་འདྲི་དཀའ་ཞིང་། འདུས་བྱས་གང་ཞིག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་བདག་ཉིད་
གཅིག་པ་ཡང་ཁས་ལེན་དཀའ་བར་འོང་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༩༦

ལས། བྱས་པའི་རྩལ་དང་མི་རྟག་པའི་རྩལ་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་རྩལ་ཐ་
 དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩལ་སྲ་གྱུར་བའི་བྱས་པ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནམ། རྟག་
 པས་བཏགས་ཅམ་གྱིས་བྱས་པ་གཏན་ཆིགས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དམ་བཅའི་དོན་
 གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སྲ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱས་པའི་རྩལ་དང་མི་རྟག་
 རྩལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་དང་གཅིག་
 པར་འགྱུར་བས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སྲ་ཁས་ལེན་དགོས་
 པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། རྩལ་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་
 ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཚུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩལ་དཔག་གི་རྣམ་
 བཞག་ཀྱང་བྱས་མེད་པས་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་ཅི་
 ལྟར་འདོད་དཔྱད་པར་བྱའོ།

འདུས་བྱས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

འདུས་བྱས་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏུ་མའི་སྒོ་ནས་མདོ་ལས་གསུང་ཚུལ་ནི།
 མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཏུ་མི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདས་པའི་ཏུས་
 དང་། མ་འོངས་པའི་ཏུས་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཏུས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་གྱི། ཞེས་
 དང་། དགེ་སློང་དག་གཏམ་གྱི་གཞི་ནི་གསུམ་སྟེ། བཞི་བ་མེད་ཅིང་ལྷ་བ་མེད་དེ། ངས་
 འདི་ལྟ་བུ་མཐོང་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་མཐོང་བའི་དོན་ལས་བཙམས་ཏེ་གཏམ་བཟོད་
 ཅིང་སྒྲ་བ་དང་། ངས་འདི་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་
 དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ལས་བཙམས་ཏེ་གཏམ་བཟོད་ཅིང་སྒྲ་བ་སྟེ། གསུམ་
 གང་ཞེ་ན། འདས་པའི་གཏམ་གྱི་གཞི་དང་། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་གཏམ་

ཀྱི་གཞིའོ། འདས་པའི་གཏམ་གྱི་གཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་དག་འདས་པའི་
དུས་ན། འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་འདས་པའི་དུས་ལས་བརྒྱུ་མཉམ་ཏེ་གཏམ་བཟོད་ཅིང་
སྤྱོད་བཞི་འདས་པའི་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། མ་འོངས་པའི་གཏམ་གྱི་གཞི་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལ་མཁས་པ་དག་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
མ་འོངས་པའི་དུས་ལས་བརྒྱུ་མཉམ་ཏེ་གཏམ་བཟོད་ཅིང་སྤྱོད་བཞི་མ་འོངས་པའི་གཏམ་
ཀྱི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་གཏམ་གྱི་གཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་
དག་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་ད་ལྟར་བཞི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ལས་
བརྒྱུ་མཉམ་ཏེ་གཏམ་བཟོད་ཅིང་སྤྱོད་བཞི་འདི་བཞི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱའོ།
ཞེས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་
། གཞུགས་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། གཞུགས་མེད་པ་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བའོ།
གང་རུང་ཟད་མངོན་པར་འདུས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་འགག་པ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་
ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ་རྩ་བ་ལས།

དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་།

དེས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས་།

ཞེས་བྱུང་། འདུས་བྱས་དེ་དག་ལ་དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སོང་ཞིང་འགོ་བ་དང་འགོ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རམ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་གསུམ་པོ་
གང་རུང་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཏམ་
ནི་ངག་ཡིན་ལ་དེའི་གཞི་ནི་མིང་སྟེ་མིང་གི་སྟོན་ས་བཟོད་པར་བྱ་བས་ན་གཏམ་
ཀྱི་གཞིའོ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ལྷས་སྦྱིན་ཞེས་སྤྱོད་པའི་ངག་གིས་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་
ལྷས་སྦྱིན་གྱི་མིང་སྦྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་མིང་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ས་པོ་ལ་བོས་ལྷས་

སྤྱིན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་པ་ལྟ་བུའོ།། འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མིང་གི་བཟོད་
བྱ་ཡིན་པས་གཏམ་གྱི་གཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ནམས་མིང་གི་བཟོད་བྱ་
ཡིན་ཡང་གཏམ་གྱི་ཡུལ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་ཡིན་པས་གཏམ་གྱི་གཞིར་མ་བཤད་
ཅེས་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ ༡༩ ལས་གསུངས་སོ།། དེ་དག་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐུང་ན་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ་ལྟག་མེད་ཐུང་འདས་གྱི་ཆེ་
ལམ་བདེན་དེ་ལས་ཀྱང་གཤོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ན་ངེས་འབྱུང་དང་
ངེས་འབྱུང་དེ་འདུས་བྱས་དེ་དག་ལ་ཡོད་པས་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བཟོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞི་ནི་སྐབས་འདིར་རྒྱ་ཡིན་ལ་
དེ་དང་བཅས་པས་ན་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་བཟོད་དོ།། གཞིའི་སྤྱོད་འདི་བྱེ་སྤྱོད་རྒྱ་ཁོ་
ནར་འདོད་ཀྱང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ ༡༩ ལས། གསུང་རབ་ལས་གཞི་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་འོ་
ཉིད་དང་དམིགས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་དང་། རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་
དོན་ལྡན་ཡིན་པར་སྤང་སྟེ། ཞེས་དོན་ལྡན་ལ་འདུག་པར་བཤད་པས་རྒྱ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་
མི་འཐད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་འགྲེལ་ ༥ ལས་ཀྱང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་སྤྱོད་བ་ན་རེ། གཞི་ཞེས་བྱ་
བའི་སྤྱོད་ནི་རྒྱའི་ཆོག་ཡིན་ལོ།། ཞེས་མ་རངས་པར་མཛད་དོ།།

ཟག་བཅས་གྱི་མིང་གི་ནམས་གྲངས།

གན་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་བཞི།།

ཕྱད་མོ་འད་དེ་དག་འཐབ་བཅས་དག་།།

རྒྱག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་འཛིན་ཉེན་དག་།།

ཉེན་གནས་སྤྱིད་བའད་དེ་དག་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་བོ་དེ་དག་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་བོ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཉེར་ལེན་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་བོ་
ཞེས་བྱའོ། དེ་དག་ལ་འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། རང་གཞན་ལ་གཞོད་
པས་འཐབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ་དེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་འཐབ་བཅས་སུ་བཤད་
པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། ཁྱོད་
ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་འབྱུང་བས་ཀྱན་འབྱུང་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། འཇིག་རྟེན་ཞེས་ཀྱང་
བྱ་སྟེ། འཇིག་པ་ལ་མི་རྟག་པས་འཇིག་པ་དང་གཉེན་པོས་འཇིག་པ་གཉིས་ཡོད་པས་
མདོ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་ཅིང་རབ་ཏུ་འཇིག་པས་ན་འཇིག་རྟེན་ནོ་ཞེས་ཆོག་གཉིས་
ཀྱིས་གསུངས་པར་གང་སྟེལ ༡༧ ལས་བཤད་ལ། ཟག་མེད་ལམ་བདེན་དེར་ཐལ་
བར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། མི་རྟག་པས་འཇིག་པ་ཡིན་ཀྱང་གཉེན་པོས་འཇིག་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་བོ་ལྷ་ལ་ལྟ་གནས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། མདོ་
ལས། བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
ཕུང་བོ་ལྷ་བོ་འདི་དག་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་ལྟ་བ་
རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གནས་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལ་གནས་ཞེས་གང་སྟེལ་
ལས་བཤད་དོ། སྲིད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་སྲིད་
པའི་སྤྲས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་ལས། སྲིད་པ་གང་ཞེ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་བོ་
ལྟའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། གལ་ཏེ་ཟག་བཅས་དེ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་
ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་ཁོ་ནའི་གནས་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན།
འདི་ལ་གང་སྟེལ ༡༨ ལས། ཏུས་ཀྱན་པ་དང་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་གྲངས་མེད་དང་

མི་གཡོ་བ། ལྷ་ཡིན་དེ་ལྷར་ཆགས་སོགས་དང་། མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མིན། ཞེས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་ནམ་གངས་གཞན་མེད་པར་
 ཟ࿉གས་གཅིག་ཁོ་ནར་བརྟན་པར་འཛིན་པ་ལ་ལྷ་བའི་གནས་ཞེས་བཞེད་ན། ཁྱོ་ཆགས་
 ང་རྒྱལ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་རང་མཆོན་པ་ཡིན་པས་དམིགས་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་
 པས་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མིན་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་འང་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གང་ལ་ཉོན་མོངས་རང་མཆོན་པ་དེ་དག་སྐྱེས་ཤིང་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་
 དུ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷན་པར་བཤད་པས་སོ། མ་རིག་པ་ནི་ཟ࿉གས་གཅིག་དུ་
 འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་སོགས་གང་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་སོང་ན་དེ་ལྷར་
 དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་འཛིན་ཚུལ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་ནི་རང་ཡུལ་
 ལ་སློ་ཅེ་གཉིས་པའི་སློ་ནས་འདུག་པས་བརྟན་པར་འཛིན་པའི་དོན་མ་ཆང་པས་ཉོན་
 མོངས་དེ་དག་གི་གནས་ཞེས་མ་བཞེད་དོ།

རུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་བཅས་ཡིན་ན་ལྷ་བ་ནམས་དམིགས་
 པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གང་རུང་གི་སློ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ལྷ་
 གནས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཟག་
 བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནམས་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་ནམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གང་
 རུང་གི་སློ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ལྷ་བ་ནམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གང་གི་སློ་ནས་ཀྱང་མི་རྒྱས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ་མཆིམས་མངོན་
 ༤༥༥ ལས། རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སློམ་སྤང་བཞི་བོ་ཁོ་ན་རྒྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

ལུང་འདི་ནི་ཆིག་གི་ངོ་གདོང་ཇི་བཞིན་ཁས་ལེན་དགའ་སྟེ། འོ་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་
པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ལ་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་རྒྱས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ལུང་དོན་ཇི་བཞིན་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པར་
ཐལ། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། ཐེ་
ཆོམ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དམིགས་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མི་གཡོ་
བར་འདྲིན་པ་མེད་པས་ཟག་བཅས་རྣམས་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་ཞེས་མ་བཤད་པར་
མཆིམས་མཛོད་རང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་མཐོང་སྤང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལྟ་བའི་
གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟ་བས་དམིགས་ཤིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྒྲོམ་སྤང་བཞི་བོ་ཁོ་ན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་བཅས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཚ་བར། ལྟ་གནས་སྤིད་པའང་དེ་དག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ལུང་འདིའི་དོན་ཇི་བཞིན་ཁོ་བོས་འགྲེལ་མ་ཤེས་ལ་གཞུང་ལ་
ལར་བཀྲལ་འདུག་པ་ཡང་མཆིམས་མཛོད་རང་གི་གོང་འོག་དང་དེ་ཙམ་ཞིག་འབྲེལ་
དགའ་བར་མཐོང་བས་འདིར་འདྲན་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ། གཞན་ཡང་། འདིའི་ལྟ་
གནས་ཞེས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་ལྟ་ལས་གང་ལ་བྱེད། རེ་ཞིག་འདིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་
གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ལས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་
པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
སྤང་བོ་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ ༤༤ ལས། གཞན་ཡང་ལྟ་
བ་འདི་གཉིས་ནི་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལ་ཀུན་དུ་ཚྡངས་
པས་རང་གི་རྣམས་ལ་ཚྡངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ཕྱི་མའང་

མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དབང་ཕྱག་འགོ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་འཛིན་པ་དང་། མེ་ལྷ་
བསྟེན་པ་སོགས་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་པས་ཟག་
བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ལོག་ལྷ་འང་འཛིན་དཀའ་སྟེ། སྤྱིར་ལོག་
པར་ཞུགས་པའི་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་ལྷ་ཡིན་ཡང་ལྷ་བ་ལྷའི་ནང་ཚན་གྱི་ལོག་ལྷ་
ལ་སྐྱར་འདེབས་ཤིག་དགོས་པར་གསུངས་པས། མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་བཞིན་པའི་
བུམ་པ་ལྷ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱར་འདེབས་ལོག་ལྷ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མེད་དང་། ཟླ་བ་དུན་
རྒྱུ་ ༡༥༠ ལས། སྤྱིང་བས་བྱབ་ན་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་མི་སྲིད་མི་དགོས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱད་ལ་ས་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྷ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
རྒྱང་འཕེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་མངོན་སུམ་
གྱིས་སྤྱིང་བས་བྱབ་ཀྱང་དེ་ལ་སྐྱར་འདེབས་ལོག་ལྷ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་
། གཞུང་ལ་ལར་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་ན་དེ་ལ་མེད་པར་མི་བལྟ་བར་ཡང་གསུངས་
པས་དབྱེད་འོས་པ་དུ་མ་ཡོད་ལ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷ་བ་མཆོག་
འཛིན་ནི་ཡོད་དེ། འདི་ནི་ལྷ་བ་དམན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་མཆོག་མ་
ཡིན་པ་ལ་མཆོག་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༤༤ ལས། དམན་
པ་ལ་མཆོག་དུ་འཛིན་པར་ལྷ་བ་ནི་ལྷ་བ་མཆོག་དུ་འཛིན་པའོ། དམན་པ་ཡང་ཅི་
ཞིག་ཅེ་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

གཞུགས་ནི་དབང་བོ་ལྷ་དང་དོན།

ལྷ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད།

ཅས་བྱུང། གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གཞུགས་སུ་ཡོད་
ཅིང་། གཞུགས་སུ་རུང་བས་ནི་དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ཞེས་བྱའོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུགས་རུང་གི་དོན་ལ། ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་
བོའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་
མཚན་ཉིད་དེ། རེག་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དཔྱད་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་
པའོ། ཞེས་བྱུང་པར་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་བོའི་དོན་ནི། གཞུགས་ཅན་ནང་མན་
ཚུན་སྤང་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་མའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྦྱིད་དུ་ཡོད་
པ་ནི་རེག་པའི་གཞུགས་རུང་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཡིད་
ཤེས་ཀྱིས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་པར་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་
གཞན་དང་གཞན་དུ་དཔྱད་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཡུལ་དཔྱད་པའི་གཞུགས་རུང་གི་དོན་དུ་
ཀུན་བརྟམ་དར་རྟེན་ཀྱི་ལས་གསུངས་སོ། ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུགས་དང་གཞུགས་ན་
སྦྱོད་པའི་ལྟའི་གཞུགས་ལ་རེག་པས་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བས་སྤང་མའི་དོན་མ་ཚང་
ཡང་བྱི་མ་ཚང་པར་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པས་སྤང་མ་ལས་བྱི་མ་བྱས་ཆེད། གལ་ཏེ་
རྣམས་རྟུལ་སྤང་པ་གཞོད་པ་བྱ་རུང་མ་ཡིན་ཞིང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཡང་མེད་པས་བྱུང་པར་
གཉིས་པོ་མ་ཚང་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། དེ་གཅིག་བྱ་གནས་པ་ལ་བྱུང་པར་གཉིས་པོ་
མེད་ཀྱང་དུ་མ་འདུས་པའི་བསགས་རྟུལ་སྤང་པ་ལ་ཡོད་པས་སྦྱོན་མེད་ལ། འདས་མ་
འོངས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱང་གཞུགས་སུ་ཡོད་ཟིན་པ་དང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་
། མི་སྦྱི་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱང་དེ་དང་རིགས་འདྲ་བས་བྱུང་པར་མ་ཚང་བའི་
སྦྱོན་མེད་དོ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ནི་རྟེན་འབྱུང་བ་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་གཞུགས་སུ་རུང་ངོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་འདོད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རྟེན་མིག་སོགས་

གཞུགས་སུ་ཡོད་པས་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རིག་མིན་
གི་བདག་ཆེན་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་དེ་གཞུགས་སུ་ཡོད་ལ། མིག་ཤེས་གི་བདག་
ཆེན་མིག་དབང་གཞུགས་ཡིན་ཡང་ཡིད་སྡེ་མ་གཞུགས་མ་ཡིན་པས་མི་མཆུངས་སོ།
ཞེས་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཡང་རང་འགྲེལ ༡༥ དང་གང་སྤེལ་༩༩ གི་དགོངས་པ་ལྟར་
མཆིམས་མཛོད་ཚུང་བ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༩༩ ལས་གསུངས་སོ།

ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས།

གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་།།

དགེ་དང་མི་དགེ་རྗེས་འབྲེལ་གང་།།

འབྱུང་བ་ཆེ་ནམས་རྒྱུར་བྱས་པ་།།

དེ་ནི་ནམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད་།།

ཅས་བྱུང་། བྱེ་སྐྱེ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རིག་མིན་གི་གཞུགས་
གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས། ཅ་ཤེས་ལས། སྲིད་པ་དེ་
ཡང་སྤང་བོ་ལྟ། ཞེས་པའི་སྐབས་གི་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལ་ལྷས་དང་ངག་གི་ལས་ནི་
གཞུགས་གི་སྤང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ཡིད་གི་ལས་ནི་སྤང་བོ་བཞིའི་རང་བཞིན་
ཏེ། ཞེས་ལྷས་ངག་གི་ལས་ནི་ཡུལ་དབྱུད་པ་དང་རིག་པ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་གཞུགས་
སུ་རུང་བས་གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་བའི་རྒྱ་མཆོན་
གིས་གཞུགས་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མི་རུང་བས་ཆོས་གི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་གཞུགས་
མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་གི་སྐྱེ་
མཆེད་པའི་གཞུགས་ལྟ་ནི་དངོས་སྤྲིའི་གྲུབ་མཐའི་བརྟགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་

གསུངས་ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སེམས་
རང་རྒྱད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཁས་ལེན་ཀྱང་
གཟུགས་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ཅུ་བ་འདིའི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལྟར་ན་
ཁྱད་པར་བཞི་དང་འགྲེལ་བ་སྟེ་མ་དག་གིས་ངེས་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་ནས་ལྟར་
བཤད་དེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར། མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་
ཡོད་པར་མ་ཟད་སེམས་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་འང་ཡོད་
པ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ། རྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར། ཐོབ་
ནས་མ་བཟང་གི་བར་དུ་རྒྱན་གྱི་མ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར།
འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ། ངེས་ཆོག་གི་ཁྱད་པར། རང་ཀུན་ནས་
སྟོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་ལ་
རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་གཞན་ལ་རག་
ལས་པས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་ལ། འདིའི་དགག་
ཆོག་འདྲ་བ་སྟོན་པའི་དགག་ཆོག་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༥ ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་གཞན་ཞིག་རང་ཀུན་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདྲ་
བ་ལ་དགག་ཆོག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་ཡང་གང་སྟེལ་ ༡༦ ལྟར་ན། ཟུར་དང་བོས་ངག་གི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་དང་། ཟུར་གཉིས་པས་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། ཟུར་གསུམ་པས་མིག་
ལ་སོགས་པ་དང་། ཟུར་བཞི་བས་ཐོབ་པ་སེལ་བར་བཤད་ལ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༧ ལྟར་
ན། ཟུར་གཉིས་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་སེལ་ཞེས་འབྲུང་དོ། རང་འགྲེལ་ ༡༧ ལས།

སེམས་གཡེངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པའོ།། སེམས་
 མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
 ཡང་ཡིན་པའོ།། ཞེས་པའི་དོན་ནི་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ནི་སེམས་གཡེངས་པ་སྟེ་རང་
 ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འང་རྗེས་
 སུ་འགོ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། དགེ་བའི་རིག་མིན་གྱུན་ནས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ནི་དགེ་
 བ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་སུ་འང་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ།། སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་ཡང་སྤྲོ་ལྟག་པར་
 བརྗོད་སའི་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་འདི་ཡིན་ལ། འདིའི་རྩ་བ་ལས། གཡེངས་དང་སེམས་
 མེད་པ་ཡི་ཡང་། ཞེས་པའི་དང་དང་ཡང་སྤྲོ་ལ་སྤྲོད་དོན་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པས་འགྱུར་
 འདི་ལྟར་ན་རྩ་བར་ཡང་སྤྲོ་གཉིས་མེད་པའི་སྟོན་མི་འབྱུང་ལ། དེའི་ཕྱིར་མཛོད་སྟོམ་
 ༡༠༥ ལས་ཀྱང་། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། ཟེར་བཞིན་རྩ་བར་སེམས་མེད་
 སྟོན། ཡང་སྤྲོ་མེད་ཟེར་འགལ་བ་སྟེ། དང་ཡང་ཀྱང་འང་དོན་གཅིག་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ།། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་སྐུས་མ ༡༥ ལས། འདི་ལྟར་མདོ་ལས་ནི་ཡང་ཞེས་བྱ་
 བའི་སྤྲོ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ།། འགྲེལ་བ་ལས་ནི་དེའི་དོན་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་དང་
 སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་གཉིས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཡེངས་བ་སེམས་
 མེད་པ་ཡི་ཡང་། ཞེས་པའི་རྒྱ་དཔེ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དགོས་སུ་སྤྲང་ལ་འདིའི་མདོ་ཞེས་
 པ་ནི་རྩ་བ་གོ་དགོས་སོ།། སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ནི། སུམ་ཅུ་བ་ལྟར་ན་འདུ་
 ཤེས་མེད་པ་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་སྟེ་ལྷ་གསུངས་ལ།
 སའི་དངོས་གཞི་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་ལྟག་མེད་མུང་འདས་དང་དུག་འདོད་ལ། ལྷགས་
 འདིར་ནི་ལྟག་མེད་མུང་འདས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པས་

སེམས་མེད་པའི་གང་ཟག་མིན་ལ། གང་སྟེལ་ ༡༥ ལས། གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་སེམས་
མེད་པར་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་མེད་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་བ་སྟེ་གསུམ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། འབྲུང་བ་ཆེ་ནམས་རྒྱར་
བྱས་པ། ཞེས་རྒྱར་བྱེད་ཚུལ་ལ། རྒྱལ་སྐྱུ་མའི་བར་སྟོམ ༡༡ ལས། སྦྱིད་དང་རྟེན་
དང་གནས་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་ནི་འཕེལ་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱིད་པའི་
རྒྱ་ནི་དེ་སྦྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྟེན་པའི་རྒྱ་ནི་སྟོབ་མས་སྟོབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་
དང་། གནས་པའི་རྒྱ་ནི་རི་མོ་དང་ཕྱིག་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྟེན་པའི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་མི་ཆད་པའི་
རྒྱ་དང་། འཕེལ་བའི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱའོ། དེ་ནི་ནམ་རིག་བྱེད་མིན་
བརྟེན་། ཅེས་པའི་དོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་སྟེ་མ་དག་གི་ལྟར་ན་གོང་གི་བྱང་པར་བཞི་པོ་
དང་ལྟན་པ་དེ་ལ་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྟེན་དོ་ཞེས་ངེས་
ཆོག་སྟོན་པ་ལ་བཤད་ཅིང་བརྟེན་མཁན་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་བཤད་
མོད། འོན་ཀྱང་འདིའི་རང་འགྲེལ་ ༡༡ ལས། བརྟེན་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་
ཡིན་པར་སྟོན་པའོ། ཞེས་འབྲུང་བས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་སྟོབ་
དཔོན་ཞེས་པ་མི་རིགས་པས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བརྟེན་པར་མཆིམས་བསམ་
གཏན་བཟང་བོའི་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པར་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་
བཞེད་དེ། མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༡༤ ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་ཅེས་པའི་སྟོབ་
དཔོན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་ལ་འཆད་པ་མང་ཡང་། རྩོམ་པ་པོ་བདག་ཉིད་གྱིས་
བདག་ཉིད་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཞེས་བརྟེན་ན་འགྲིག་རྒྱ་རྒྱུང་བས་མཆིམས་བསམ་བཟང་
གིས་སྟོན་གྱི་སྟོན་དཔོན་གྱིས་བརྟེན་པར་བཤད་པས་དབྱུང་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་ཀྱང་དེ་ཉིད་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་དོ།

རྒྱུ་ཟད་དཔུང་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་ཡིན་ན་ཁྱད་པར་
 བཞི་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་ཟག་
 མེད་གྱི་སྒྲུལ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སེམས་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ནའང་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཁྱད་པར་དང་བོ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་
 སྐབས་སུ་རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་སེམས་བཅས་སྐབས་ཀྱི་རིག་
 མིན་དེ་ག་རང་སེམས་མེད་དུས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་གྱི། རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་ཐོབ་
 བས་གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རང་གི་རིགས་འདྲ་གཞན་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་སུ་འང་འབྱུང་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཅམ་ཡང་སེམས་
 མེད་སོགས་སུ་མི་འགྲོ་བས་ཡིན་ཏེ། མཆིམས་མངོད་ ། ལས། འདིར་རྒྱན་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བ་ནི་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་འོ། དེ་ལ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་
 ཆོ་རྒྱན་འབྲེལ་བས་ནི་ལྷས་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་སེལ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སྟོན་ན་རྒྱན་མཆོག་
 ཏུ་བཏན་པས་སེམས་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་མ་ཟད་གཡེངས་པ་དང་
 སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འང་རང་གི་རིགས་འདྲ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞེས་པའི་དོན་
 འོ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཁྱོད་རང་ལ། སེམས་བཅས་སྐབས་ཀྱི་རིག་མིན་ཆོས་ཅན། རིག་མིན་
 ཀྱི་གཞུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་ གཞན་ཡང་། རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་ལ་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་
 གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཟུར་སོ་སོས་བསལ་བྱ་

སེལ་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་ལྷག་པར་དྲ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་སྐྱོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས་
ཚུད་པ་ལ་སྟོན་སྤོང་མཛད་པ་དག་གི་གནད་མ་གོ་བར་བདེ་དོ། འོ་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་
པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་མཉན་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པར་མཛོད་ཆ་འབྲེལ་
གྱི་དངོས་ཟེན་ལ་ཐོན་པས་དེ་གཉིས་ལ་རྒྱན་མཚོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་
ཁྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་གྱི་རིགས་འདྲ་གཞན་གང་ཡང་སེམས་མེད་པའི་གནས་
སྐབས་སོགས་སུ་འགོ་བ་མེད་ལ། རིག་མཉན་གྱི་རིགས་མཐུན་གཞན་སེམས་མེད་པའི་
གནས་སྐབས་སོགས་སུ་འདྲ་འགོ་བས་རྒྱན་མཚོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་
པར་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་མཉན་པར་རྒྱན་ཁོ་ན་ལ་བསམས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤོད་
དགའ་འོ། ཁོ་ན་རེ། རིག་མཉན་གྱི་གཞུགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་འབྲུང་བ་
ལས་སྦྱེས་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་བཞི་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་
ཕན་བསགས་པའི་གཞུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འབྲུང་
བཞི་རྒྱུར་བྱས་པ་ལས་སྦྱེས་ཀྱང་རྩལ་ཕན་བསགས་པའི་གཞུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐོགས་མེད་གྱི་གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་མཛོད་ ༡༠༡ ལས། རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མཉན་པའི་ངོ་བོ་ནི་རྩལ་ཕན་བསགས་པའི་གཞུགས་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་
གནས་ཤིང་། ཞེས་པ་ནས། རྩལ་ཕན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་
རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རིག་མཉན་གྱི་གཞུགས་
གཞུགས་ཡིན་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་པ་གོང་མའི་ལུགས་ནི་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རང་འབྲེལ་ ༡༩ ལས། གཞུགས་སུ་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞོད་
པ་བྱར་རུང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། ཞེས་དང་། གཞོད་པ་བྱར་རུང་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། གཞུགས་ཀྱི་གཞོད་པ་གང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་གཞུགས་

རུང་གི་དོན་གསུངས་པ་འདི་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པར་རྗེ་བཙུན་རེད་འདའ་བའི་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་དང་དར་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་
གསུངས་ལ། གང་སྟེལ་ ༤༡ ལས་ཀྱང་། འདི་ཡང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ལ་གཟུགས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སུ་རུང་ངོ། ཞེས་བྱད་པར་དེའི་སྒོ་ནས་མ་གསུངས་པར་རྟེན་
གྱི་འབྱུང་བ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པས་འདི་ཡང་གཟུགས་རུང་དུ་གསུངས་ལ་མིག་ཤེས་
སོགས་ལ་མི་མཚུངས་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ།

ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་བཤད་པ།

ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག།

གང་ནམས་ཐུབ་པ་ས་གསུངས་དེ་དག།

ཆིག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི།

གཟུགས་དང་འདྲ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས།

ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཅེས་ཟེར།

སྤང་བོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན།

སྟེད་པ་ནམས་ཀྱི་གཉིན་པོར་ནི།

ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་མཐུན་པར་གསུངས།

ཞེས་ཆོས་སྤང་གི་ངོ་བོ་དང་གངས་དང་ཆད་བཅས་གསུངས། དང་བོ་ངོ་བོ་
ནི། མདོ་སྟེ་པས་ཆིག་གི་རང་བཞིན་གཟུགས་སྤང་གིས་བསྟུས་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཆེ་
བྱེ་བྲག་སྟེ་བ་དང་། མདོན་པ་སྟེ་བདུན་རྗེས་འབྲང་གི་མདོན་པ་བ་ལས་གཞན་པའི་བྱེ་
བྲག་སྟེ་བ་འགའ་ཞིག་ནི། མིང་ཆིག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལྟན་མིན་

འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དང་། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་རྗེས་འབྲང་གི་མངོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་མཁའ་གི་གཞི་སྟོན་གཞུགས་དང་། རང་སྟོན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོར་འདོད་
པའི་ཕྱིར། དང་བོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ ༥༧ ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཆོག་གི་རང་
བཞིན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་སྟེ་བ་གང་དག་གི་ལྟར་ན་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བོས་བསྟུས་ཏེ། སྤྱི་སྤྱི་
མཆོད་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བོས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ ༥༧ ལས། གང་དག་གི་ལྟར་ན་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་སྟེ་བ་གཞན་དག་གི་ལྟར་ན་སེམས་དང་ལུན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་
ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོས་བསྟུས་ཏེ། མིང་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ ༥༨ ལས། ཆོས་མངོན་པ་རྣམས་
ཀྱི་ལྟར་ན་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་གཉི་གའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འདི་
ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཞེས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ལྷང་བྲངས་པས་མངོན་པ་
སྟེ་བདུན་རྗེས་འབྲང་གི་མངོན་པ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་ལ་ཡང་
འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས། མཆིམས་མཛོད་ ༥༥ ། མདོ་སྟེ་བ་ས་ན་བའི་
ཡུལ་དུ་རྒྱུར་བའི་ཆོག་གམ་སྟེ་ཆོག་གི་རང་བཞིན་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་བས་ཡིད་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་རྒྱུར་བའི་མིང་གི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པས་རིམ་པ་ལྟར་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་
དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་དག་དུ་འདུས་ལ། ཞེས་ངེས་བརྒྱུད་མཛོད་པ་རང་ལྷགས་ལ་
ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གསེར་ཕྱོང་ ༥༧ ལས། དེས་ན་མིང་ཡིན་ན་ལུན་མིན་དང་། ཆོག་ཡིན་
ན་གཞུགས་སུ་འདུས་ཞེས་ངེས་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གོང་གི་མཆིམས་
མཛོད་ཀྱི་ལྷང་དེ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བ་

ལས་མངོན་རང་ལུགས་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
 ཚ་བ་ལས། བདག་གི་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་པལ་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་
 གྲུབ་བཤད། ཞེས་མངོན་ཚ་བའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཆེ་བའི་འདོད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པར་
 གསུངས་པ་གང་ཞིག་སྐབས་འདིའི་ལོ་གྲགས་ཟེར་གསུམ་གྱི་ཆོག་དང་བྲལ་བའི་ཁ་
 ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་དེ་མངོན་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 གསེར་ཕྱེད་ ༡༡ ལས། ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་བཅ་པོའི་ངོ་བོར་འདོད་
 ལ། ཞེས་པའང་གཞི་ལྷོག་གཞུགས་སུ་འདོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པའི་རྗེས་འབྲང་
 གི་མངོན་པ་བ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཆེ་བ་དང་མངོན་རང་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གཞུགས་
 དང་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་གཞུགས་
 ཁམས་དང་ཆོས་ཁམས་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་འཇུར་བས་འོག་ནས་འབྱུང་བ་
 ལྟར་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྟུ་ཚུལ་མང་བོ་ཞིག་ཀྱང་འཆོལ་བར་འཇུར་རོ་ཞེས་མཁས་པ་
 འགའ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་ཕྱེད་བ་ ༡༩༥ ལས། བཀའ་དང་
 བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱང་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་སྤྱོད་ལྷན་མིན་འདུ་
 བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པས། ལུགས་འདི་ལ་བཅ་པོ་དང་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་མི་འགལ་ལམ་
 སྟམ་མོ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་གསེར་ཕྱེད་གི་ལུང་དེས་བཅ་
 པོའི་ངོ་བོ་འམ་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལས་བཅ་པོ་ཡིན་པར་མ་གསུངས་ལ། འདིར་
 ཡང་བཀའ་བསྟན་བཅོས་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་ཀྱང་དེ་
 གསུམ་ཡིན་པར་མི་འདོད་པས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༩༥ ལས།
 བྱེ་མདོའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་བཅ་པོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བཅ་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ཆོས་ལུང་གི་གྲངས་ནི།

ཁ་ཆེ་བས་བརྒྱད་ཁྲི་ཙམ་ལས་མི་འདོད་པ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་དྲུག་གསུམ་
ལ་སྟོད་པའི་སྒོ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཙམ་ལས་མི་འདོད་པས་ཡིན་ལ། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་
ཤེས་སྒྲིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འདོག་ཅིང་དེའི་གཉེན་པོ་ཡང་ཆང་བར་སྟོན་
དགོས་པས་གྲངས་མང་ཉུང་གི་བྱུང་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། གོང་མའི་ལྷགས་
ལ། དཀོན་མཆོག་སྟོན་མེ་ལས། འགྲོ་བ་སྟོད་པའི་སྒོ་རྣམས་རི་སྟེད་པ། དེ་སྟེད་ཆོས་
ཀྱི་སྒོ་ལ་རབ་ཞུགས་ནས། དེ་དག་ཀྱན་ཏུ་རྣམ་ཐར་སྟོན་དག་ནས། བསམ་པ་རི་བཞིན་
འཛིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་ལ་སྟོད་པའི་སྒོ་
རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་གཉེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་དེ་ལྟར་དྲུ་
གསུངས་ལ། དེའི་སྟོད་པ་སྣ་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པ་ལའང་དང་པོ་མངོན་གྱུར་
བ་མགོ་གཞོན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐར་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྟོང་བའི་བར་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་རེ་དགོས་ལ། དེ་དག་ལའང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གྲངས་མེད་པ་
ཡོད་ཀྱང་སྟེ་སྟོན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལའང་དབྱེ་བ་མཐའ་མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟེ་སྟོན་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་དུ་སྟོན་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། འཇུག་པའི་སྒོ་འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
འདོད་ཆགས་ལ་སྟོད་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་གོ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞེ་སྤང་
ལ་སྟོད་པ་ཡང་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་གོ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཉི་ཕྱག་ལ་སྟོད་
པ་ཡང་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་གོ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་མཉམ་ལ་སྟོད་པ་ཡང་
སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་སྟེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་སྟོད་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བཞི་བོ་དེ་

དག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་འཇུག་པ་དང་འབབ་པ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 དེ་དག་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཡར་ཕྱིན་
 རྒྱག་ནས་རིང་བསྐལ་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་ཡར་ཕྱིན་རྒྱག་གི་བར་ཡར་ཕྱིན་རྒྱག་ཆན་
 སུམ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་གསུངས་པ་དེ་དག་སོ་སོར་དབྱེ་ན་ཉིས་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་དུ་འགྱུར་
 ལ་གཉེན་པོ་དེ་དག་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་ཞེ་སྤང་རྒྱག་གི་ནང་དུ་རབ་དུ་སྦྱར་
 བས་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱག་གསུམ་ཆ་མཉམ་དང་བཅས་པ་ལ་
 སྦྱོང་བའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བས་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱ་ནག་འབྲེལ་
 ཆེན་དུ་གྲགས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ།

གསུམ་པ་ཆོས་ཕུང་གི་ཆད་ནི།

ཁ་ཅིག་ཤུ་རེའི་བྱས་བསྟུས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཕུང་གི་ཆད་དང་མཉམ་
 ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་ཕུང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་
 རྒྱུད་ཆར་རེ་སྟོན་པ་ཆོས་ཕུང་རེ་ཡིན་གྱི་ཆིགས་བཅད་ཀྱི་ངེས་བཟུང་མེད་པར་འདོད་
 པ་དང་། ཀུན་བརྟུས་འབྲེལ་བའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཕུང་རེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་སྟོང་རེ་ཡོད་
 པར་གསུང་བ་དང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་ལ་སྤྲང་བོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་
 བརྟན་གྱིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྤྲུག་ཆས་ནི་ཆོས་ཕུང་གཅིག་འབྲི་རུས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་འདི་རྒྱུན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་དང་མཐུན་པར་གསེར་ཤེང་ ༦༡ ལས་
 གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ནི། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ ༥༥ ལས། སྦྱོང་པ་ནམས་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་མཐུན་པར་གསུངས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་
 ནི་སྤར་བཤད་པའི་སྤྱོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རམ་ངེས་པར་བཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།

ཞེས་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་རེའི་གཉེན་པོ་ཆང་བར་སྟོན་པ་ལ་ཆོས་ཕུང་རེ་འདྲིལ་པ་འདི་
སྟོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཡིན་པར་མངོན་མཐའ་དཔྱད་ ༡༡ ལས་གསུངས་སོ།

འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་དེ་སྟོད་ཅིག་བཀའ་སྩལ་ན་ད་ལྟ་མི་སྣང་བ་ཅི་ཞེ་ན།
དབུ་མ་སྟོང་བའི་ལེའུ་བཞི་བ་ལས། རྩ་བའི་སྟུང་པ་མ་ཆང་བས། མཐའ་དག་མིན་པ་
རྟོགས་པར་བྱ། ཞེས་འོད་སྟུང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དགྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་
བའི་བཀའ་བསྩལ་མངོན་པའི་སྐབས་སུ་བཙུན་པ་སྤྲ་མའི་མདོ་དང་། ཀུན་དགའ་བའི་
མདོ། པ་ཏ་ལའི་མདོ། སྟག་བསྟུལ་གྱི་ཕུང་བོའི་མདོ། ས་པའི་མདོ། འཆར་བྱེད་གྱི་མདོ།
འཆར་བའི་མདོ། གང་པོའི་མདོ། སྤྲས་པའི་མདོ། ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ། མི་སྣ་བའི་དངོས་པོའི་མདོ། གནས་པར་བྱ་བའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་མ་བསྟུ་
བས་བཀའ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བར་རྟོག་གི་འབར་བ་ ༡༥ ལས་གསུངས་ལ། རྣམ་
བཤད་རིགས་པ་ལས། ཡང་དག་བསྟུས་པའི་གཞི་ཉམས་ཐྱིར། མཐའ་དག་མིན་པར་
རྟོགས་པ་ཡིན། ཞེས་དགྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་ཀྱང་མངོན་པ་ལ་དགྲ་ལན་
གསུམ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བར་གསུངས་སོ།
མངོན་པར་དགྲ་ལན་གསུམ་བྱུང་ཚུལ་ནི་མངོན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ ༡ ལས། དང་
པོ་སྟེགས་ཀྱི་ཀན་མོ་ཞིག་ན་རེ། ནང་བའི་གཞིའི་སྒྲ་ལས་འགོམས་ཞེས་པ་ཞིག་སྣང་
སྟེ། འོ་སྟོལ་ལ་གནོད་མི་གནོད་བརྟག་པར་རིགས་སོ་བློར་ནས་བརྟགས་པས། ལྟ་དང་
སྟུ་དང་གནོད་སྦྱིན་གྱིས་མཆོད་པའི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཉོག་སྟེ་འདི་བརྟུངས་
པས། སྟེགས་འཆལ་བའི་ལྷད་པ་རྣམ་པར་འགོམས། ཞེས་པར་རིག་ནས་དམག་
བྲངས་ཏེ་ལན་གཅིག་བསྟུབས་སོ། དེ་ནས་ཡང་ཅུང་བྱད་འཕེལ་ཏེ་ཡོད་པ་ན་དབུས་
ཀྱི་རྒྱལ་བོས། སྟག་གཟིག་གི་རྒྱལ་བོ་ལ་རས་ཀྱི་ན་བཟའ་བསྟུབས་མེད་པ་ཞིག་སྟེས་

སྤྱབ་སྦྱར་ཏེ། དེའི་སྤྱིང་གར་རྒྱུ་འབྲས་ཞིག་ཡོད་པས། ངན་སྤྲུག་གསུམ་སོ་བཅུ་གསུམ་དམག་དྲངས་ཏེ་ལན་གཅིག་བསྟུབས་སོ།། དེ་ནས་ཡང་ཅུང་ཟད་འཕེལ་ཏེ་ཡོད་པ་ན། སྤྱང་བོ་ཉི་མའི་དངོས་གྲུབ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱི་རོལ་བ་ཞིག་གིས་ནང་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་གསུང་རབ་མང་བོ་མེ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཏེ། ལན་གཅིག་ཏུ་བསྟུབས་སོ་ཞེས་གྲགས་པར་གསུངས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁོ་ན་རེ། ལྷགས་འདིར་བསྟན་བཅོས་ལ་དགེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་ཀྱི་དེ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱིས་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དགེ་བས་ཀྱང་ནས་བསྐྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་དྲངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་དགེ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ།། ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།། དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགེ་བའི་སྤྲུག་དང་ལྟན་ཞིང་གསུང་བཀའ་སྤྱོད་པའི་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། དེ་ནི་མཛོད་དང་ཁ་ཆེ་བའི་རང་ལྷགས་མིན་པར་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་འདི་འདྲེན་དུས་ཚོས་མཛོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ནི། ཞེས་དགར་ཆོག་སྦྱར་བས་ལྷགས་སྤྱི་མ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་སྟོན་འདོད་པ་དྲངས་མཚམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། རང་འགྲེལ་ ༡༡༩ ལས། དེ་དག་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་གི་སྦྱོར་ཡིན་ན་སྦྱོར་ཅམ་གྱིས་དོན་གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ།། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་མིང་གི་དོན་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ།། ཞེས་ལྷགས་སྦྱིན་ཞེས་པའི་སྦྱོར་ཅམ་གྱིས་དོན་གོ་བར་མི་འགྱུར་བར། བ་རོལ་བོས་ལྷགས་སྦྱིན་ཞེས་སྦྱས་

པའི་ངག་གིས་ཉན་པ་པོའི་རྒྱད་ལ་ལྟས་སྦྱིན་གྱི་མིང་སྦྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་མིང་དེ་ཉིད་
ལ་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་བསམས་པ་ལས་ལྟས་སྦྱིན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་གཞུང་
གི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་སྦྱི་རིམ་པར་ཤར་
བ་ནི་ཉན་པ་པོའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་གྱི་འཆད་པ་པོའི་རྒྱད་དང་མ་འབྲེལ་ལ། འཆད་པ་
པོས་དེའི་དོན་རྟོགས་ཟིན་པས་རང་ལ་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་མི་དགོས་ཤིང་འཆད་
པ་པོའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་ན་ཉན་པ་པོ་ལ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་ཀྱན་བརྟན་འབྲེལ་བ་ལས། ཉན་པ་པོ་རྣམས་
ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་སྐུ་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མིང་དང་ཆོག་གི་ཆོགས་རྣམས་
ནི་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཡིན་ནོ། ཆོས་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ལ་སྤང་བའི་ཆོག་དག་ནི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དངོས་ནི་མིན་ཏེ། གཞན་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དོན་གསལ་བར་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆད་པ་པོའི་སྟོང་དང་འབྲེལ་བས་གཞན་
ཀྱི་རྟོག་པར་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། རང་ཉིད་ལ་གསལ་བར་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། དོན་དེ་
དག་སྤར་ནས་རྟོགས་ཟིན་པས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། འདི་ནི་རྒྱུད་སྤང་གི་ལུང་གསེར་ཕྱེད་ ༡༧ ཏུ་བྲངས་པ་ལས། དེ་བས་ན་གདུལ་
བྱའི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱར་སྤང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྦྱེ་པོ་
དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་
སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་ནས་མཆོད་
པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་སྐབས་དེར་རྒྱན་སྤང་གི་ལུང་ལྷན་ཕྱི་གཉིས་བྲངས་པའི་
ལུང་དེ་དག་གི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་གསུངས་པ་འདྲ་ཡང་ལུང་དེའི་དོན་ནི་བྱི་དོན་
མི་འདོད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་བྱུབ་

པར་འདོད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པ་འབྲེལ་
 དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་མཆན་ ༡༥༧ ལས། རྒྱན་སྒྲུང་གི་ལུང་ཚན་སྟེ་མ་
 རྒྱལ་ཞི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་གི་
 ལུང་ཚན་ཕྱི་མ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བཀའ་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
 མེད་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། ། འདི་
 བྱི་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ཏེ། སར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱད་ ༡༥༥ ལས། དེས་
 གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ཡང་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཅམ་དུ་བཤད་ཀྱི་སྦྱིར་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་མེད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས།
 བདེ་གཤེགས་གསུངས་ནི་མཐའ་ཡས་ཏེ། ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བསམ་མི་བྱས། ཅེས་དང་
 ། བྱང་ས་སོགས་སུ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་མཐུན་ནོ། ། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚ་བར། མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ནི།
 མིང་དང་ངག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས། འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན།
 ཞེས་ཆོགས་གསུམ་རྫོང་མཁན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་ཀྱི་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་
 པར་འདིའི་ཐད་ཀྱི་མཆིམས་མཛོད་ ༡༥༧ དང་མཐའ་དཔྱད་ ༡༩༥ གཉིས་ཀ་ལས་
 གསུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ལྟར་ན་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་མཛོད་ཚ་བའི་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཉན་པ་པོ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་
 དང་འབྲེལ་ན་བཅས་ལྟན་དགེ་སྟོང་གིས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་རྩུན་པམ་ཀྱི་ལྷུང་
 བའང་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཕུང་གི་ངོ་བོ་ལྟན་
 མིན་ཡིན་ན་དེ་ན་བས་ཐོས་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་བྱ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་ན། མཛོད་ཚ་
 བའི་ཆོག་གིས་བརྟེན་བྱ་དང་དེ་ན་བས་ཐོས་པ་ཡོད་ཀྱང་། མཛོད་ཚ་ལ་བརྟེན་བྱ་དང་

དེ་ན་བས་ཐོས་པ་མེད་ཅེས་ནའང་འདྲིན་མཚམས་སུ་རུང་ངོ་། ། ལ་ལས་བསྟན་བཅོས་
ན་བས་ཐོས་ཤིང་བརྗོད་བྱ་ཡོད་ཀྱང་ན་ཤེས་ཀྱི་མཉན་བྱ་མིན་ཟེར་མཁན་ཡང་ཡོད་ལ།
ཡང་། བྱོད་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་དངོས་བསྟན་དང་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཀྱང་མཁས་པའི་དབང་བོ་འགའ་ཞིག་གསུངས་པས་གྲུབ་མཐའ་རང་གི་ཆོས་སྐད་དང་
མཐུན་པའི་ལན་ཅི་ལྟར་འདེབས་དགོས་ཚུལ་དཔྱད་པར་བྱའོ། ། ཡིག་ཆའི་རྗེས་འབྲང་
གི་མཁས་པ་ལ་ལས། ཆོགས་གསུམ་ལྟན་མིན་ཡིན་ཡང་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ལ་དགེ་
བ་དང་ངག་སྦྱ་རང་མཚན་པས་བྱབ་ཟེར་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པའི་མངོན་པ་པའི་
ལྷགས་ལ་རུང་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱི་མ་དང་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་མིན་པ་ནི་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ལུང་གི་ངོ་བོ་དངོས་འདྲིན་པའི་སྐབས་ལ་བསམ་ན་ཤེས་ནུས་པས་མ་
སྒྲིལ་སོ། །

ཁམས་མང་རེ་གཉིས།

རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་མང་བོ་ལས་ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཙུ་
གཉིས་བསྟན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བསྟར་བར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཁམས་མང་རེ་གཉིས་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་དང་། དེ་དག་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྟར་
ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་བོ་ཁམས་མང་རེ་གཉིས་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི། པརྟེ་ཏ་ཞི་གནས་
ལྟས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་ ༡༧ རུ་བྲངས་པའི་ཁམས་མང་བོའི་མདོ་
ལས། བཙུན་པ་ཅི་ཅམ་གྱིས་ནི་ཁམས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་བོ་

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་མཁས་ཤིང་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་སྟེ། ཇི་ལྟར་གནས་པའི་མིག་གི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། རྣ་བའི་ཁམས་དང་། སྒྲའི་ཁམས་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། སྒྲའི་ཁམས་དང་། གྲིའི་ཁམས་དང་། སྒྲའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། སྒྲའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་དང་། སྒྲའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ལྷས་ཀྱི་ཁམས་དང་། རེག་བྱའི་ཁམས་དང་། ལྷས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཏེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བ་དང་། ཡང་ཁམས་རྒྱག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། སའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་དང་། མའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་དང་། རྣ་བ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣ་བ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཁམས་རྒྱག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་འཆོ་བའི་ཁམས་དང་། ཇེས་པར་འབྱུང་བའི་ཁམས་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཞོད་སེམས་མེད་པའི་ཁམས་སོ། རྒྱག་པོ་འདི་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ངོ་། གཞན་ཡང་ཁམས་རྒྱག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། བདེ་བའི་ཁམས་དང་། སྒྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་ཁམས་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཁམས་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཁམས་དང་། མ་རིག་པའི་ཁམས་ཏེ། རྒྱག་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ངོ་།

ཡང་ཁམས་བཞི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། ཆོར་བའི་ཁམས་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་

ཁམས་ཏེ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ངོ་། ཡང་ཁམས་གསུམ་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། འདྲོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཏེ། གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ངོ་། གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དང་། འགོག་
པའི་ཁམས་ཏེ། གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་
ཤིང་མཐོང་ངོ་། ཡང་ཁམས་གསུམ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་
སྟེ། འདས་པའི་ཁམས་དང་། མ་འོངས་པའི་ཁམས་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཁམས་
ཏེ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ངོ་། གཞན་ཡང་
ཁམས་གསུམ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། ངན་པའི་ཁམས་དང་
། བར་མའི་ཁམས་དང་། གྱུ་ཚོམ་པའི་ཁམས་ཏེ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ངོ་། གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། དགེ་བའི་ཁམས་དང་། མི་དགེ་བའི་ཁམས་དང་། ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་ཁམས་ཏེ། གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་
ངོ་། གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། སློབ་
པའི་ཁམས་དང་། མི་སློབ་པའི་ཁམས་དང་། སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་ཁམས་ཏེ། གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་
ངོ་།

ཡང་ཁམས་གཉིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། ཟག་པ་
བཅས་པའི་ཁམས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཁམས་ཏེ། གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་

ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ངོ་། གཞན་ཡང་ཁམས་གཉིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
 བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ།
 གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ངོ་། འདི་ཙམ་གྱིས་
 རྒྱ་ཁམས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སྡེ་ཆེན་དུ་བསྟུས་པ་ལ་
 གང་སྟེལ་ ༦༥ ལས། དེའི་ཕྱིར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་ཆེན་གསུམ་དང་།
 བཞིན་ཆེན་གཅིག་གསུམ་ཆེན་རྒྱལ་གཉིས་ཆེན་གཉིས་ཏེ་རྒྱལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་དག་གི་སྟོམ་ནི་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་བར་སྟོམ་ ༡༡༥ ལས། ཁམས་
 ནི་བཅོ་བརྒྱད་ས་ཚུ་མེ་རླང་བཞི། རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཁམས་དང་
 རྒྱལ། འདོད་ཆགས་གནོད་སེམས་རྣམ་འཛེངས་འབྱུང་ཁམས། གནོད་མེད་ཁམས་
 དང་མི་འཛེའི་ཁམས་ཏེ་རྒྱལ། སྤྱལ་བསྐལ་བདེ་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཁམས། ཡིད་
 བདེ་བཏང་སྟོམས་མ་རིག་ཁམས་ཏེ་རྒྱལ། ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་བཞི།
 འདོད་ཁམས་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཏེ་གསུམ། གཞུགས་དང་གཞུགས་
 མེད་འགོག་པའི་ཁམས་ཀྱང་གསུམ། འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟར་ཁམས་ཀྱང་གསུམ།
 དམན་པ་ཀྱ་ཞོན་བར་མའི་ཁམས་གཞན་གསུམ། དགེ་དང་མི་དགེའི་ལུང་མ་བསྟན་
 ཁམས་གསུམ། སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་དེ་གཉིས་མིན་ཁམས་གསུམ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
 ཁམས་གཉིས་འདུས་བྱས་ཁམས། འདུས་མ་བྱས་ཁམས་གཉིས་ཏེ་རེ་གཉིས་འདོད།
 བཅོ་བརྒྱད་རྒྱལ་ཆེན་གསུམ་དང་བཞི་ཆེན་གཅིག། གསུམ་ཆེན་རྒྱལ་དང་གཉིས་ཆེན་
 གཉིས་བཅས་པས། ཁམས་མང་རེ་གཉིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་བཟུང་ངོ་།

གཉིས་པ་བསྟུ་བྱ་ཞེ་བཞི་དེ་རྣམས་སྤྱད་བྱེད་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་གང་

དུ་བསྟུ་ཚུལ་ནི། མངོན་སྟོན་ ༡༡༡ ལས། བཙེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་འདོད་ཁམས་དང་
དུས་གསུམ། ལུང་མ་བསྟན་དང་སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་མིན། དམན་སོགས་ཟག་བཅས་
འདུ་བྱས་བརྩ་གཅིག་གོ། ཆོས་ཡིན་བཙེ་བརྒྱད་མཁའ་དང་ཆགས་སོགས་དུག། སྟུག་
བསྟུལ་སོགས་དུག་ཆོར་འདུ་འདུ་བྱེད་གསུམ། འགོག་དང་འདུ་མ་བྱས་སོ་འགོག་པའི་
ཁམས། ཆགས་བྲལ་སྤངས་དང་འགོག་ཁམས་གསུམ་བྱས་མིན། ཆོས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་དུ་འདུ་བ་ནི། གཞུགས་མེད་གཉིས་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཟག་མེད་ལ། ལྷ་ལྷའི་རྣམ་
ཤེས་དྲི་རོ་བཞི་བསལ་བའི། ལྷག་མ་བརྩ་བཞིར་འདུས་པ་གཞུགས་ཁམས་གཉིས།
གཞུགས་སྐྱེ་ཡིད་ཁམས་རྣམ་ཤེས་ཁམས་དུག་དང་། ཆོས་ཁམས་བརྩར་འདུས་དགེ་
དང་མི་དགེ་གཉིས། ལྷས་དབང་དགེ་བ་ཡོད་ན་འདི་དང་འགལ། རྣམ་ཤེས་ཁམས་སུ་
འདུ་བ་རྣམ་ཤེས་གཉིས། ཞེས་དང་གཞན་ཡང་། རེག་བྱའི་ཁམས་སུ་འབྱུང་བ་བཞི།
གཞུགས་སུ་རྣམ་མཁའི་ཁམས་བསྟུས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་བཟུང་ངོ། འདིར་དམན་པ་
དང་བར་མ་གྱུ་ཞོམ་གསུམ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཁམས་གསུམ་དང་རིམ་གྱིས་སྦྱར་དགོས་པས་རིམ་པ་ལྟར་བཙེ་
བརྒྱད་དང་བརྩ་བཞི་གསུམ་བཅས་ཀྱིས་བསྟུས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་
སྤངས་མ ༦༡ ངན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་དེ་དག་གི་བསྟུ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་ཉིད་ ༦༡ ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་དུ་འདུས་སོ། གཞུགས་
ཀྱི་ཁམས་ནི་དྲི་དང་རོ་དང་སྣ་དང་ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཁམས་
བརྩ་བཞིར་འདུས་སོ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམས་
པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དག་དུ་འདུས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱལ་སྤངས་

མའི་དགོངས་པ་ལྟར་མཆིམས་མངོད་སོགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་པལ་མོ་ཆེ་ལས་དེ་
 ལྟར་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་ཤར་ཆེའི་སྒྲིམ་ལས་ཀྱང་། བཙོ་
 བརྒྱད་ཡོད་པ་ནམ་པ་དགུ། ཞེས་བཟུང་ནས་བར་མ་དང་གུ་ལོ་མ་གཉིས་གཟུགས་དང་
 གཟུགས་མེད་ལ་སྦྱར་བས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་མ་བཞག་གོ། ཡིན་ཡང་སྐབས་
 འདིར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་དམན་སོགས་གསུམ་ངོས་འདྲིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་
 གང་སྟེལ་ལྟར་ན་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༤༥
 ལས། དམན་པའི་ཁམས་དང་། གུ་ལོ་མ་པའི་ཁམས་དང་། བར་མའི་ཁམས་ཏེ་གསུམ་
 པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་གང་སྟེལ་ལྷགས་ལ་དམན་སོགས་གསུམ་གྱི་ངོས་འདྲིན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
 འདིའི་ངོས་འདྲིན་སྐབས་འདིའི་གཞུང་རང་ན་གསལ་བོ་མི་སྣང་ཡང་། གོང་དུ་མདོ་
 ལས་གསུངས་པའི་གཟུགས་བརྒྱུ་གཅིག་གི་དོན་བཤད་སྐབས་། དེ་ཉིད་ ༥༠ ལས། ངན་
 པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ་སྒྲིབ་པ་དང་མི་དགེ་བའོ། གུ་ལོ་མ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པ་ཏེ། དགེ་བ་དང་མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། ཞེས་ངན་པ་ཉོན་མོངས་
 ཅན་དང་གུ་ལོ་མ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱར་བས་ཤུགས་ལ་བར་མ་
 བེ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་དོན་གྱིས་གོ་བར་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཞིང་། ཁམས་
 བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་རྒྱར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་
 ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་
 ལྷགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་མཐའ་དཔྱད་ ༡༡༦ ལས། བཙོ་བརྒྱད་བསྟུས་
 པ་བརྒྱུ་གཅིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་བར་མ་དང་གུ་ལོ་མ་གཉིས་ཀྱི་
 ངོས་འདྲིན་མ་འདྲ་བའི་དབང་གིས་འོག་གི་བསྟུས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལའང་གངས་

མང་ཉུང་འོང་བ་ནི་རང་རང་གིས་བརྟག་ན་ཤེས་སོ། ཡང་། རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཁམས་
ཀྱིས་བསྐྱས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ ༦༡ ལས། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་སྣང་བ་དང་སྦྱོར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདྲེོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཆེ་
བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་རང་ལྷགས་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་མི་འདྲ་ཟེར་
དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་འདྲ་ན། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་བཤད་དགོས་པས། འདིར་བཤད་ཟིན་སོ་བཞི་དང་འཆད་
བཞིན་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་གྲངས་མི་འགྲིག་པར་འགྱུར་ལ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་
ནི་སྣང་སྦྱོར་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་གཟུགས་སུ་འདོད་པས་ནམ་མཁའ་ཡང་དེར་
འདོད་དགོས་ན། འདྲས་མ་བྱས་ནམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། རྣམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་
གཉིས། ཞེས་འདྲས་མ་བྱས་སུ་གསུང་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་ནམ་
མཁའ་ཆོས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པར་
ཤེས་བར་བྱའོ།

འདིའི་གོང་དུ་ཁམས་མང་རེ་གཉིས་ལས་བཤད་ཟིན་པ་སོ་བཞི་རྩ་བ་གང་
གང་གི་སྐྱབས་སུ་བསྟན་པ་ནི། གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་ནི། གཟུགས་རྣམ་གཉིས་
དང་རྣམ་ཉི་ཤུ། ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། ཞེས་པས་བསྟན་
ལ། རྟེན་དབང་བོའི་ཁམས་དྲུག་ནི། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། མིག་ལ་སོགས་
གཟུགས་དྲངས་པ་རྣམས། ཞེས་དང་། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་གང་
ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། ཞེས་པས་བསྟན། རྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་ནི། རྣམ་ཤེས་སོ་
སོར་རྣམ་རིག་པ། ཞེས་པས་བསྟན། དུས་གསུམ་ནི། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། ཞེས་

དང་། གྱེ་ལ་གཏན་ཏུ་གཤམ་བྱེད་པ། ཞེས་དང་། ད་ལྟའི་དོན་གྱི་ར་དང་བོ་ལ། ཞེས་
 པས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ད་ལྟ་བ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྟན། འབྱུང་བ་བཞི་ནི།
 འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་། ཞེས་པས་དང་། ཚོར་སོགས་གསུམ་ནི། ཚོར་བ་ཚྱུང་
 བའི་འདུ་ཤེས་ནི། ཞེས་སོགས་གྱིས་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ནི། ལམ་མ་གཏོགས་
 པའི་འདུ་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་། ཞེས་དང་། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་
 ། ཞེས་པས་དང་། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ནི། འདུས་བྱས་ཚོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་
 ། ཞེས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ནི་གསུམ་ཡང་སྟེ། ཞེས་པས་དང་། འགོག་ཁམས་ནི། སོ་
 སོར་བརྟག་པས་འགོག་པ་གང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་ཏོ།

ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཉེར་གཉིས།

རབ་དབྱེ་ཉེར་གཉིས་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལྟར་ན། ༡ བསྟན་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 རབ་དབྱེ། ༢ ཐོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༣ དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ། ༤
 ཁམས་སུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༥ ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༦
 རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༧ དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།
 ༨ ཟུང་མ་ཟུང་གི་རབ་དབྱེ། ༩ འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རབ་དབྱེ། ༡༠ བསགས་
 མ་བསགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༡༡ གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༡༢ བྱུང་མ་བྱུང་གི་
 རབ་དབྱེ། ༡༣ རྟག་མི་རྟག་གི་རབ་དབྱེ། ༡༤ སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ། ༡༥
 ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༡༦ ཕྱི་དང་ནང་གི་རབ་དབྱེ། ༡༧ རྟེན་བཅས་རྟེན་མཚུངས་
 ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༡༨ སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ། ༡༩ ལྟ་བ་ལྟ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ། ༢༠
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་རབ་དབྱེ། ༢༡ འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་

དབྱེ། ༡༡ དབང་བོ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་བཅས་སོ། ཡིག་ཆའི་གྲངས་འདྲིན་ཡང་
འདི་དང་ཁོག་པ་གཅིག་དུ་ཡོད་ལ། ཆོས་མངོན་སྒྲ་མའི་དོགས་དཔྱད་ ༡༡ ལས། ཐོབ་
མ་ཐོབ་གྱི་རབ་དབྱེ་མ་བགྲངས་པར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་བྱང་པར་གྱི་རབ་དབྱེ་བགྲང་
བ་ནི་མཆིམས་མངོན་དང་ཡིག་ཆ་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ནོ། དོན་དེ་དག་མཆིམས་
མངོན་ལས་ས་བཅད་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་འཆད་པས།

དང་བོ་བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི།

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་དུ་མེད་པ་ནི་དུ་ཞེན་ཞེས་པའི་
དྲི་བ་ནི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེའི་ལན་དུ་ཙྰ་བར།

བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཞུགས་གཅིག་གྱུ།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་
གཅིག་བྱ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་འདི་ནའོ་པ་གི་ནི་པ་གི་ནའོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པས་
རང་འདྲིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་ལྟག་མ་
བཙུ་བདུན་ནི་བསྟན་མེད་དུ་གྲུབ་པོ།

སོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

སྒོ་གས་དང་བཅས་པ་གཞུགས་ཅན་བརྒྱ།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མིག་སོགས་དབང་བོ་ལྟ་དང་གཞུགས་
སོགས་ལུལ་ལྟ་སྟེ་གཞུགས་ཅན་བཙུ་ནི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པས་སོགས་བཅས་དང་ལྟག་
མ་བརྒྱད་ནི་དེ་ལས་ལྟོག་པས་སོགས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བྱིར་སོགས་པ་ལ་སྒྲིབ་
པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རང་

འགྲེལ་ ༡༠ དང་གང་སྤེལ་ ༤༧ ལས་བཤད་པའི་དང་བོའི་དོན་ནི། རང་གི་གོ་སར་
རང་ལས་གཞན་པའི་གཞུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དབང་བོ་ལྔ་རང་གི་ཡུལ་དང་ཕྱད་པ་ན་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
གི་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པས་ན་ཡུལ་དེ་ལ་ཐོགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་འདྲིན་
པ་ལས་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་འདྲིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདྲིན་
གཞུགས་ཅན་བརྟུ་ཐོགས་བཅས་སུ་གསུངས་པ་ནི་སྤྱི་བ་ཐོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། ཡུལ་ཐོགས་དང་དམིགས་ཐོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༠
ལས། ཡུལ་དང་དམིགས་པ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་ལ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་
དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདྲིན་པ་
དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཡུལ་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་དབང་བོ་ཐོགས་ཀྱིས་
རང་ལ་དམིགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཀྱང་འདྲིན་ལ། དམིགས་པ་ནི་རང་ལ་དམིགས་
པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོད་ཐོགས་པ་ལ་ངེས་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་དམིགས་པ་ལ་
ལྟོས་ནས་འདྲིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གདགས་པའི་བསྟན་བཅས་རང་
འགྲེལ་ ༡༠ དུ་བྲངས་པ་ལས། ལྷ་ཐོགས་དང་སྐྱམ་ཐོགས་གཉིས་ལ་སྤྱི་བ་ཞི་དང་། ཉིན་
ཐོགས་དང་མཚན་ཐོགས་ལ་སྤྱི་བ་ཞི་བཅས་སྤྱི་བ་ཞི་ཚན་པ་གཉིས་གསུངས་ལ། དེའི་
སྟེང་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་ཐོགས་དང་སྤྱི་བ་ཐོགས་ལ་སྤྱི་བ་ཞི་དང་། ཡུལ་ཐོགས་
དང་དམིགས་ཐོགས་ལ་སྤྱི་བ་གསུམ་བཅས་གསུངས་སོ། འདྲིན་ལྷ་ཐོགས་ཞེས་པ་ནི་
ལྷའི་ནང་དུ་མིག་སོགས་ཡུལ་དང་ཕྱད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

དགེ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

ཡུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ནི།།

གཞུགས་སྤྱོད་མ་གཏོགས་གཞན་ནམ་གསུམ་།།

ཞེས་བྱུང་། ལམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་མ་བསྟན་ཡིན་
པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གོང་ཏུ་གཞུགས་ཅན་བརྒྱབ་པ་དེ་ལས་གཞུགས་སྤྱོད་གཉིས་མ་
གཏོགས་པའི་དབང་བོ་ལྔ་དང་བྲ་རོ་རེག་གསུམ་བཅས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཐོགས་མེད་ལམས་བརྒྱད་དང་གཞུགས་སྤྱོད་གཉིས་ཏེ་བརྒྱུ་ལ་
དགེ་མི་དགེ་ལྷུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། འདིར་མཆིམས་མངོན་ ༥༥ དགེ་བའི་
མཚན་ཉིད་ལ་དམ་པས་བསྟགས་ཤིང་གཞོད་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་
པ་ནི། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ ༥༥ ལས། སྤྱད་པ་ལས་འདས་ཤིང་ངན་སོང་ལས་བཟལ་བས་ན་
དགེ་བའོ། ཞེས་པ་དང་བསྟན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་དགེ་བའི་སྐད་དོད་ཀྱི་ཤ་
ཞེས་པའི་ཀྱང་ན་པའམ་སྤྱད་པའི་དོན་དང་ཤ་ཞེས་པ་སེལ་བའམ་བཟལ་བའི་དོན་
ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

ལམས་སུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཁམས་ཅད་དོ།།

གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བརྩ་བཞི་འོ།།

དྲི་དང་རོ་དང་སྒྲ་དང་ནི།།

ཕྱི་ཡི་ནམ་གཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས་།།

གཞུགས་མེད་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི།།

ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་གཤེས་ཁམས་།།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་
 ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་པའི་མེད་པས་
 བདག་གིར་བྱས་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་བརྒྱ་བཞི་ཡོད་དེ། ཇི་རོ་
 གཉིས་དང་སྣ་ལྟེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞུགས་ཁམས་ན་ཇི་རོ་གཉིས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་ཁམས་དེར་སྐྱེ་མི་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རེག་བྱའང་མེད་པར་
 འཇུར་རོ་ཞེ་ན། རེག་བྱ་ལ་ཁམ་གྱི་ཟས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམ་ཟས་སུ་གྱུར་
 བའི་དེ་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་དང་གོས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་རོ་ལ་ནི་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྣ་ལྟེའི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་དག་གི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གང་སྤེལ་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་
 ཡུལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འགའ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། གཞུགས་
 མེད་པའི་ཁམས་ན་གཞུགས་དང་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་ཆོས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་ཁམས་གསུམ་སྟེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལ་གཞུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་དགོས་པས་
 གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྷའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད།

ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ།

ཞེས་བྱུང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཆོས་ཡིད་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ལ་ནི་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་
འབྲས་བུའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྡ་སྟེ་བཙེ་ལྡ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ནོ།

འདི་དག་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་བྱ།
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཡོད་ཁོ་ན་དང་། ལྷག་མ་
བཅུ་བདུན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་མེད་ཡིན་ཏེ། གཅིག་བྱ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་པས་ལྷག་
མ་བཅུ་བདུན་བསྟན་ཡོད་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོ ༦༥ ལས། བསྟན་བྱ་ཡོད་པ་ནི་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་
པོ་འདིར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་བྱ་ཞེས་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་བྱ་སྒྱུར་གྱི་མི་
ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ངེས་གཟུང་བྱ་སྒྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་མ་བྱུང་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཟུགས་ཁམས་ཡིན་ན་བསྟན་ཡོད་ཀྱི་
གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདས་མ་འོངས་པའི་
གཟུགས་ཁམས་ཆོས་ཅན། བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ།
བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་གཟུང་བྱར་བྱེད་པའི་མིག་
དབང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མིག་སོགས་ལྡས་འདས་མ་
འོངས་ཀྱི་དོན་མི་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྡ་ད་ལྡ་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར། ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་བོ་ལྟ། ཞེས་དང་དེའི་རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། མིག་ལ་
སོགས་པ་ལྡའི་ཡུལ་ནི་ད་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤར་སྟོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཁམས་ལྷག་མ་བརྩ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་
མེད་པས་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་ཚུ་སོགས་ཆོས་ཅན། མིག་གི་
ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཉགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་ཚུ་སོགས་མཐོང་བའི་
མིག་སོགས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚ་བར། འཛིག་ཉེན་གྱི་
ནི་ཐ་སྟོན་དུ། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བཞོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི།

ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷ་ཡིན།

ཐ་མ་གསུམ་ནི་ནམ་གསུམ་མོ།

ལྷག་མ་ནམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས།

ངེས་པར་རྟོག་དང་རྟོག་དཔྱོད་པའི་

ནམ་པར་རྟོག་པས་ནམ་མི་རྟོག།

དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཡང་།

ཡིད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད།

ཅེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་
པ་ནི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་པོ་ལྷ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཁ་ཕྱིར་བསྟན་ཤིང་
ཆིང་ཞིབ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིའི་ནིའི་སྒྲ་མི་ལྷན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་
ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་ཡིན་པར་རྟོག་བྱེད་དག་འཆད་དོ་ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ ༦༧ ལས་
གསུངས་པའི་རྟོག་བྱེད་དག་གིས་གསུང་ཚུལ་ནི། གང་སྟེལ་ ༧༩ ལས། ནིའི་སྒྲ་ནི་

རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བབྱང་བའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་
དང་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ ༥༧ ལས་ཀྱང་དེ་དང་ཆོག་རིས་འདྲ་བར་འབྱུང་ངོ་། ། ཐ་མ་ཆོས་
ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ལ་ནི། རྟོག་བཅས་དཔྱད་བཅས་དང་རྟོག་མེད་དཔྱད་
བཅས་དང་རྟོག་མེད་དཔྱད་མེད་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། ། འོ་ན་འདོད་པ་དང་དང་བའི་
དངོས་གཞིའི་པོའི་དཔྱད་པ་ལ་དཔྱད་པ་གཉིས་པ་མེད་ལ་རྟོག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དཔྱད་མེད་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་པས། ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་བཞིར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདོད་མོད། འོ་ན་ཀྱང་མདོ་ལས། ས་ནི་གསུམ་སྟེ་རྟོག་པ་དང་
བཅས་ཤིང་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པའི་ས་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་ངེ་
འདྲིན་ནི་གསུམ་སྟེ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཐུན་པར་འདིར་ཡང་གསུམ་བཤད་དོ། ། ལྷག་མ་གཟུགས་
ཅན་བཅུ་ནི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་བེམ་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིའི་རྟོག་དཔྱད་ཡ་གུལ་གྱི་རྟོག་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་
དོན་གཅིག་ཡིན་པས། རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འོག་ཏུ། རྟོག་
དང་དཔྱད་པ་ཅིང་ཞིབ་ཉིད། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པར་གསུང་ལ། ངེས་པར་རྟོག་
པའི་ངོ་བོ་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་བྱའོ། ། མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་གཡང་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདིའི་ངེས་
པར་རྟོག་ཅེས་པ་ནི་རང་ཉིད་དམིགས་པ་ལ་འཕྲུག་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་མིང་ལ་སྟོས་
ནས་འཕྲུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༥ ལས། ཅིའི་
ཕྱིར་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བརྗོད་ཅེ་ན། མིང་ལ་བསྟོས་ནས་དམིགས་

བ་གཞན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སོ། ཆོར་བའོ། འདུ་ཤེས་སོ། འདུ་ཕྱེད་དོ།
 རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་སྟེ་འདུ་དེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྟག་བསྐལ་
 དང་། སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་དེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། སྟོང་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་མིང་ལ་མི་བལྟོས་པར་དོན་འབའ་
 ཞིག་ལ་དམིགས་པས་འདྲིའི་དེས་རྟོག་ལ་སྟོང་བྱུང་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༥༥
 ལས། བསྟོང་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་མིང་ལ་མི་བལྟོས་
 པར་ཁོ་ནར་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེས་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་དེས་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། མིང་གིས་དབང་གིས་དོན་ལ་དེས་པར་
 རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཤེས་རབ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་མིང་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དོན་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་ཕྱིར་མཆིམས་
 མཛོད་ལས་ཀྱང་འདི་ལ་སྟོང་བྱུང་མེད་པར་གསུངས་སོ། དེས་ན་དེས་རྟོག་གི་དོན་ནི།
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ། གཡེང་བ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་
 འབྱུང་བ། རང་ལྟལ་དོན་སྦྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་ལ་འདོག་གོ། དེ་
 ལ་ཡང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱིས་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་དེ་གསུམ་ཡོད་པར་
 གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་སོ། རྗེས་ངུན་གྱི་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཡང་རང་འགྲེལ་ ༩༦ ལས།
 ཡིད་ཀྱི་ངུན་པ་ཉིད་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་
 ཅད་ནི་རྗེས་སུ་ངུན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ལ་ཁྱད་
 པར་གསུམ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ། མིང་ལ་མ་ལྟོས་པར་
 དམིགས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བ་ལ་འཇུག་པ། མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་ཐམས་
 ཅད་ཏུ་འབྱུང་བའོ། གཞུང་ལ་ལར། སྦྱོར་ལམ་རྟོད་སོགས་ཀྱིས་བསྟུན་པའི་ཤེས་རབ་

ཆོས་ཅན། དེས་རྟོག་མིན་པར་ཐལ། སྒོམ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན།
འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རྟོག་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་
སྟེ། རྣམ་ཤེས་ལྡང་མཚུངས་སྒྲིས་སྟོ།། དེས་རྟོག་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན།། ཞེས་ཤེས་བྱེད་
དུ་འབྲེན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚ་བའི་དོན་ནི། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་རང་
ཡུལ་ལ་དེས་པར་རྟོག་པའི་བྱེད་ལས་དང་མི་ལྡན་པས་ལྟ་བུ་མིན་པར་བཤད་གྱི། དེས་
པར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་མིན་པས་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ག་ལ་ཡིན། ཚ་བར་ཡང་། དེས་
རྟོག་མིན་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན།། ཞེས་མ་གསུངས་པར་མེད་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་
བྱེད་ལས་དེས་པར་རྟོག་པའམ་འཆོལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་མི་ལྡན་པས་ལྟ་བུ་མིན་པར་
བཤད་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་དེས་རྟོག་གི་རྟོག་པ་མིན་པས་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན།
དེ་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན།། ཞེས་སོགས་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་འགྲོ་བས་འདི་ལྟ་
བུའི་འགལ་བའི་ཁྱར་ཆེན་པོ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འདི་ལ་འོངས་དོན་མེད་དོ།

ཚ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྡེ་ལས།

དང་བོ་དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ།།

ཆོས་ཀྱི་བྱེད་ཀྱང་.....།

ཞེས་བྱང་། འདིས་སེམས་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་
སེམས་ལས་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་བཅས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ལྟ་བུ་མ་རྣམས་
དམིགས་མེད་དུ་འགྱུར་པོ།། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་ལ་དམིགས་
ནས་འཇིན་པར་བྱེད་པ་ལ་མཆིམས་མཛོད་ ༥༥ ལས་གསུངས་པས། འདིས་ཁམས་

བཙེ་བརྒྱད་ལས་སེམས་ཁམས་བདུན་དང་ཚོས་ཁམས་ཕྱོགས་གཅིག་གི་མཚུངས་ལྡན་
ནམས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་བཅས་སུ་བསྟན་པ་ལས་དེ་དག་ཡིན་ན་དམིགས་བཅས་
ཀྱིས་བྱབ་པར་བཤད་པ་མིན་ཏེ། ལྷག་མ་ནི། དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་
པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

.....མ་ཟིན་དགུ།

བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནམས་དང་སྒྲ།

དགུ་པོ་གཞན་ནི་ནམ་པ་གཉིས།

ཞེས་བྱུང་། ཁོང་དུ་བཤད་པའི་སེམས་ཁམས་བདུན་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་ནམས་དང་སྒྲ་དང་བཅས་པའི་དགུ་པོ་ནམས་ནི་མ་
ཟིན་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་དགུ་པོ་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་བའི་དབང་
པོ་ནམས་ནི་ཟིན་པ་དང་འདས་མ་འོངས་པའི་དབང་པོ་ནམས་མ་ཟིན་པ་དང་། ད་ལྟ་
བའི་དབང་བའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་གཞུགས་ངི་སོགས་ཟིན་པ་དང་། དེ་དག་ལས་
གཞན་པའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་ཀྱང་ཅ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲ་དང་བ་སྟུ་སོགས་དང་རྒྱད་
ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་གཞུགས་སོགས་བཞི་ཡང་མ་ཟིན་པའོ། ཟིན་པའི་དོན་ལ། རང་
འགྲེལ་ ༡༥ ལས། ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སན་པ་དང་གཞོད་པ་དག་གིས་
སན་ཚུན་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་རྟེན་
གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་བབྱུང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མིག་སོགས་དབང་
པོ་ནམས་ལ་སན་གཞོད་བྱས་པ་ལས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་

བ་རྣམས་ལ་ཕན་གཞི་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་
བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་བྱུང་བ་ལས་དེ་དག་གི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕན་གཞི་དུ་
འགྱུར་བ་ནི། ཕན་པ་དང་གཞི་དཔག་གིས་ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་དོན་
ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ ༡༩ ལས། མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕན་པ་
དང་གཞི་དཔག་གིས་སྤྱོད་དང་ལག་པས་བསྐྱུན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་གིས་
ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་དང་གཞི་དཔག་ཏུ་འགྱུར་ལ།
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་དང་གཞི་དཔག་པོ་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་
མི་བདེ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕན་པ་དང་
གཞི་དཔག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ ༡༧ ལས་ཀྱང་། བྱེད་བྱས་སྤྱོད་བ་རྣམས་
ནི་གཞུགས་གང་ཞིག་ལ་གཟུང་བའམ། བཅད་པ་ན་སྤྱུག་བསྤེལ་འབྱུང་ཞིང་། བརྒྱུག་
པས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཟུན་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་ཕན་
གཞི་དཔག་པས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་སྦྱེས་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ལ་བྱེད་ན་བསམ་གཏན་བཞི་
བའི་དབང་པོ་སོགས་ལ་མི་འགྲིག་པས། དེ་དག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་
མཚོ་ ༡༡ ལས། ཟུན་མ་ཟུན་གྱི་དོན་ནི། ཕན་གཞི་དཔག་པས་ཆོར་བ་སྦྱེ་བའི་རྟེན་
དུ་རུང་བའི་གཞུགས་ཅན་དང་། དེའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་
རང་འགྲེལ་གྱི་བྱད་པར་གཉིས་བཤད་པའི་དང་པོ་ལས་མི་ཆང་བས། གོང་དུ་བཤད་
པ་འདི་ནི་བྱད་པར་དང་པོ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་
བ་སྟེ་དབང་པོ་དང་དེའི་ཆོགས་པར་གཏོགས་པ་གང་རུང་ཡང་དགོས་པས། ཁང་བྱིམ་
སོགས་ལ་ཕན་གཞི་དཔག་པས་ལས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་སྦྱེ་བ་སྤྱིད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དབང་
པོ་དང་དེའི་ཆོགས་པར་གཏོགས་པའི་བྱད་པར་བྱི་མ་མི་ཆང་བས་ཟུན་པའི་ཁམས་སུ་

འཇུར་དོན་མེད་དོ།

གསུམ་པ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འཇུར་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

རིག་བྱ་རྣམས་ལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།

སྟག་མ་གཞུགས་ཅན་དགྲ་བོ་ནི།

འབྱུང་འཇུར་ཆོས་ཁམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རིག་བྱའི་ཁམས་ལ་ནི་འབྱུང་བ་དང་
འཇུར་གཉིས་ཀའི་རྣམས་པ་ཡོད་དེ་ས་སོགས་བཞི་འབྱུང་བ་དང་། འཇམ་པ་སོགས་
བདུན་འབྱུང་འཇུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྟག་མ་དབང་བོ་ལྔ་དང་རིག་བྱ་མ་གཏོགས་
པའི་གཞུགས་སོགས་བཞི་སྟེ་དགྲ་ནི་འབྱུང་བ་ལས་ཇུར་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཀྱང་འབྱུང་འཇུར་ཡིན་ཏེ།
འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུ་བྱས་པ། དེ་ནི་རྣམས་རིག་བྱེད་མིན་བཟོད། ཅས་འབྲས་བུའི་
གཞུགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་དག་གི་སྟག་མ་སེམས་ཁམས་བདུན་དང་རིག་
མིན་གྱི་གཞུགས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འཇུར་གཉིས་ཀ་
མིན་ནོ། སྐབས་འདིར་བཙུན་པ་སངས་རྒྱལ་སྟེ་མཆེད་བཙུ་བོ་འབྱུང་བ་ཅན་
ཡིན་པར་འདོད་པ་འགོག་ཚུལ་རང་འབྲེལ་ ༡༥ ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རིགས་པ་དང་
ལུང་གཉིས་ལས་དང་བོ་ནི། གཞུགས་སྐྱ་སོགས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་མཆོན་ཉིད་མི་
མཐུན་པས་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་གཞུགས་
སྐྱ་སོ་སོར་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་གཅིག་གིས་ཀྱན་འཛིན་ན་དབང་བོ་གཞན་དོན་མེད་
དུ་འཇུར་ལ། ལུས་ཀྱི་དབང་བོས་ཀྱང་གཞུགས་སྐྱ་སོགས་ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་པས་

གཞུགས་སོགས་ལ་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་དོ། དེའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་གཞུགས་སྐྱོ་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
སྐྱེ་མཆེད་བརྩ་ནི་འབྱུང་བ་ཅམ་མ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། དག་སྟོང་མིག་
ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཞུགས་དང་
བ་གཞུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དག་སྟོང་
གཞུགས་ནམས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་
གཞུགས་ཅན་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
རང་འགྲེལ་ ༡༥ ཏུ་འབྱུང་ལ་འདིའི་ཆོག་གི་མཚམས་འབྱེད་ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་གང་
སྟེལ་ ༥༥ ལས་གསུངས་སོ།

བཞི་བ་བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

གཞུགས་ཅན་བརྩ་ནི་བསགས་པ་ལོ།

ཞེས་བྱུང་། ལམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཞུགས་ཅན་བརྩ་ནི་རྩལ་ཕྱ་རབ་
འདུས་པས་བསགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་མ་
བསགས་པ་ལོ། ལྷགས་འདིར་རྣམས་རྩལ་དང་བསགས་རྩལ་གཉིས་ལས་རྣམས་རྩལ་ནི་
བསགས་རྩལ་གྱི་ཚོམ་གཞི་ཡིན་པས་བསགས་རྩལ་གྱི་ཆོགས་པར་ངེས་པར་གཏོགས་
དགོས་ཏེ། བསགས་རྩལ་གྱི་ཆོགས་པར་མ་གཏོགས་པའི་འབྱུང་བཞིའི་རྣམས་རྩལ་ཡན་
གར་བཞིག་ཡོད་ན། དེ་འདྲའི་སའི་རྣམས་རྩལ་དེ་སྦྱད་པར་བྱེད་པའི་ཆུའི་རྣམས་མེད་
པའི་ཕྱིར་རིལ་རིལ་དུ་གནས་པའི་མཐུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་ལྷགས་འདིས་
ནི་རྣམས་རྩལ་ཡང་རྩལ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་ལ་མདོ་སྟེ་བས་ནི་རྩལ་པ་ལ་འདོད་དོ།

ལྷག་མ་འགའ་ཞིག་གནས་གཉིས་པར་འཆད་དོ།

ལྷ་བ་གཙོད་བྱ་གཙོད་བྱེད་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

གཙོད་བྱེད་གཙོད་བར་བྱ་བ་ཉིད།

བྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན།

དེ་བཞིན་བསྐྱེད་བྱ་འཇལ་བྱེད་པ་ལོ།

སྐྱེད་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྒྲ།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་གཙོད་བྱེད་སྟེ་ལྷ་བྱ་དང་གཙོད་བྱ་ཤིང་
ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་ནི་གཞུགས་ངེ་རོ་རེག་སྟེ་བྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་བོ་དེ་དག་ཉིད་
ཡིན་གྱི། ལྷག་མ་ཆུས་ནི་བཙད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཙད་པའི་དོན་ནི་འདུས་
པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དུམ་བྱར་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་ན། དབང་བོ་ཆུས་འོད་
ལྟར་དྲངས་ཤིང་། སྒྲ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་ལ། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་བརྒྱད་ནི་
བསགས་པར་མི་གནས་པའི་བྱིར་རོ། ཁམས་བཞི་བོ་དེ་གཙོད་བྱ་གཙོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྤང་གིས་འཇལ་བར་བྱེད་པའང་བཞི་
བོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། སྐྱེད་བྱེད་དང་འཇལ་བྱ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྒྲ་སྟེ། ལ་ཅིག་
ནི། སྐྱེད་བྱེད་མེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རེག་བྱ་དང་། གཞལ་བྱ་སྟེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཉིས་
ཀའང་རེག་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཟེར། ལ་ཅིག་རེག་བྱ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པས་བྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་
བཞི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཚ་བའི་ས་བཙད་བཞི་བ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

རྣམ་པར་སྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་དང་།

རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྟ།

སྒྲིལ་ནས་སྒྲིལ་ལས་སྒྲིལ་མིན།

ཚོགས་པ་མེད་བརྒྱད་གཞན་ནས་གསུམ།

ཞེས་བྱུང་། ལམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ནམ་སྒྲིལ་དང་རྒྱས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བ་ནི་ནང་གི་དབང་བོ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་གིས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་
དབང་བོ་ལྟ་ལ་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ན་ཆ་བའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་གཉིས་ཁོ་ནར་
བཤད་པ་མི་འཐད་ལ། མེད་ན་སྟག་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་པའི་ཟག་མེད་སྐད་
ཅིག་མ་དང་བོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བ་མེད་པར་
རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱས་སྒྲིལ་དང་རྒྱས་བྱུང་གི་དབང་
བོ་ལའང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲིལ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཡོད་པས་རང་
འགྲེལ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིལ་མེད་ལ། རྒྱས་སྒྲིལ་དང་རྒྱས་བྱུང་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་
མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་དབང་བོ་མེད་པས་ཆ་བ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིལ་ཡང་མེད་དོ།
འདི་ནི་དབང་བོ་ལྟ་གཞིར་བཞག་བྱས་པ་ལས་སྒྱིར་ནམ་སྒྲིལ་དང་རྒྱས་པ་ལས་མ་བྱུང་
བའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ་སྐད་ཅིག་དང་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་འདུས་
བྱས་ནམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༥༩ ལས། རྒྱས་པར་སྒྲིལ་
ལས་སྒྲིལ་པ་ནི་དབང་བོ་དང་ཐ་མི་དད་པར་འདུག་པ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། རྒྱ་མཐུན་
པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དབང་བོ་དང་ཐ་དད་པར་འདུག་པ་དག་
ཀྱང་ཡིན་ནོ། ཡང་དབང་བོ་དང་ཐ་དད་པར་འདུག་པ་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་མཐུན་ལས་
བྱུང་བ་ཡོད་དོ། ཞེས་བ་ཅི་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། ཤི་བ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་

ཕྱིར། ཞེས་དང་། མཆིམས་མངོན་ཡིག་ཚུང་ ༡༡ ལས་ཀྱང་། སྤྱིར་ནམ་སྤྱིན་ཆད་ཀྱང་
 རྒྱས་བྱུང་གིས་གནས་པ་ཡོད་དེ། རོ་ལ་བཞིན། ཞེས་ཤི་བའི་རོ་ལ་ཡང་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་
 པར་བཤད་པས་འདི་དག་གི་ལྟར་ན་རྒྱས་བྱུང་ལ་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་མི་དགོས་པ་འདྲ་
 ཡང་། གང་སྤེལ་ ༡༩ ལས། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་
 གཏོགས་པ་རྒྱ་མཐུན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ངེ་ལྟར་ཏོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཤི་བ་ལ་ཡང་
 དེ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤི་བ་ལ་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་དང་རྒྱས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་
 པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཤི་བ་ལ་རྒྱས་བྱུང་མེད་པར་གསུངས་སོ། རྒྱས་བྱུང་གི་
 རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། དབང་བོ་དང་དབང་ཉེན་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྩལ་ཤ་
 རབ་བསགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྒྱས་པ་ལ་བཤད་པ་ལས། སྤྱིར་ངོ་བོ་གོང་
 འཕེལ་དུ་འགོ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་ལ་མི་བཤད་པས། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་
 རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་དགོས་ཏེ། རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་གཟུགས་སོགས་བཞི་ལ་རྣམ་སྤྱིན་
 དང་རྒྱས་བྱུང་མེད་པར་བསྟན་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་དགོས་པ་
 གོ་བའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ ༡༦ ལས་ཀྱང་། གཞན་དག་ནི་ད་ལྟ་བཡིན་ཡང་མ་ཟིན་པ་
 རྣམས་ཏེ། གང་དག་ལུས་འདི་ལ་དབང་བོ་དང་ཐ་དད་པར་གནས་པ་རྣམས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་བཞི་བར། ཉིང་འཛིན་སྦྱེས་འབྱུང་མ་ཟིན་དང་། རྒྱས་བྱུང་
 ཐ་དད་མིན་ལས་སྦྱེས། ཞེས་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་
 གསུངས་པ་ནི། དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བས་རྒྱས་བྱུང་གི་
 འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་གྱི། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྒྱས་བྱུང་ཡིན་
 པར་བཤད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། མཆིམས་མངོན་ ༩༠༩ ལས། རྒྱས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་ལས་སྦྱེ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་།

ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༥༩ ལས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་འབྱུང་
བ་ཡང་རྒྱས་བྱུང་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱས་བྱུང་གི་རྒྱ་
བཞི་བོ་གང་རུང་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྩལ་སྤྲ་རབ་བསགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་མངོན་ ༩༠༡ ལས། རྩལ་སྤྲ་རབ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་པའི་
རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ནི་ནམ་སྒྲིན་
ལས་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་བའི་སྐྱ་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་བའི་སྐྱ་འདོད་དགུར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཐོགས་མེད་ཁམས་བརྒྱད་ལ་རྒྱ་མཐུན་དང་ནམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་
རྒྱས་བྱུང་མེད་དེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་བསགས་པའི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
གཞུགས་ངི་རོ་རེག་བཞི་ལ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། དབང་བའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ནམས་
གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བའི་ས་བཅད་ལྷ་བ་རྩལ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ལས།

དང་བོ་རྟག་མི་རྟག་གི་རབ་དབྱེ་ནི།

རྩལ་དང་ལྷན་གཅིག་།.....།

ཅེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྩལ་གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་
པ་ནི་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་ནམས་སོ། ཁམས་ལྟག་མ་ནམས་
ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྩལ་སྟེ་མེད་དོ། འདི་ནི་རྩལ་ཡོད་བཞི་
ལས་བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྩལ་ཡོད་ཡིན་པར་མཆིམས་མངོན་ ༥༡ ལས་གསུངས་
སོ།

གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

.....ཐ་མ་གསུམ།།

སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་.....།།

ཞེས་བྱུང་། ལྷག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་པ་པར་གཏོགས་པའི་དྲུག་ཆོན་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་ཆོས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ། དེ་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པར་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་དང་རྣམ་པ་མཆུངས་པའི་ཆོས་དྲུ་མས་གསོས་བཏབས་ཅིང་། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ནི་དོན་དེ་ལ་རབ་དྲུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་སྟེལ་ ༡༩ ལས་སོ། དེ་ལ་ཡིད་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། རྩིས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་མིང་གཉིས་སུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་མེད་དོ། ལྷག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་པ་པར་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཁམས་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆུངས་ལྡན་རྣམས་དང་ཐོབ་པ་དང་སྦྱོབ་སོགས་ལྡན་མིན་རྣམས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཛོག་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་སོ། ལྷག་མའི་འདུས་བྱས་རྣམས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བར་ཤུགས་ལ་བསྟན་དོ། འདི་ནི་མཆིམས་མཛོད་ ༥༩ ལས། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམས་སྟོན་སྦྱོར་སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་.....། ཅེས་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་དམིགས་བསལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱར་ལ། འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ ༩༠ ལས། རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་སྦྱོར་པའི་ཁམས་ནི་དུ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དུ། རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དུ། རྩིས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་དུ། སྐད་ཅིག་པ་རྣམས་ནི་དུ། ཞེས་ངེ་བ་རབ་དབྱེ་གཞན་དང་གཅིག་མཆུངས་ལྟར་བཀོད་ནས་ཅ་བའི་ཆོག་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་ལ། འགྲེལ་བཤད་

གཉིས་ནའང་དམིགས་བསལ་དུ་སྒྱུར་བ་མི་སྣང་ངོ། འོན་ཏེ་ལ་དགོངས་ནས་ལེགས་
བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༥༤ ལས། འདི་ལ་འཆད་པ་པོ་སྤྲུལ་པ་དག་བྱུང་བ་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་
པའི་དམིགས་བསལ་དུ་འཆད་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་བཞེད་པ་ནི་འདི་
ཡིན་ལ། ཇི་བ་ཡང་རབ་དབྱེ་གཞན་དང་འབྲ་བར་སྒྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རང་
འགྲེལ་ ༩༡ ལས། དེ་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་བཟོད་པའི་དང་བོ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་ཆོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆོགས་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱད་ཅིག་མ་ནམས་ཞེས་བྱའོ། འདུས་བྱས་གཞན་ནི་རྒྱ་
མཐུན་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་ངོ། ཞེས་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་བོ་ལས་
གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ནམས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་པ་འདི་ལ་འགྲེལ་བ་
སྤྲུལ་ནམས་སུ་དོགས་པ་བསྐྱང་བ་མི་སྣང་ལ། རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༡༡༩ ལས་སྐྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་འདུས་བྱས་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་ཤིང་། འདོད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་
དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སློག་དབང་དང་ཡིད་དབང་སོགས་ཀྱི་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྤར་
གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་ནས་འདོད་པ་སོགས་སུ་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སློག་དབང་སོགས་འདྲིལ་པར་གསུངས་པས། འདིས་རིགས་འབྲ་གཞན་ལའང་སྒྱུར་ན།
ལོག་ལྟས་དགེ་ཙམ་བཅད་ནས་སྤར་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་དགེ་ཙམ་སྐྱད་ཅིག་དང་བོ་ལྟ་བུའི་
སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུའང་སྤར་དགེ་ཙམ་གཅོད་ཁའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་ཙམ་བྱ་བཞག་ཆོག་པས་
འདི་ལྟར་བྱས་ན་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཟེན་དང་མཐུན་ནོ། འོ་ན། འདོད་པའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གོང་མའི་དགེ་སེམས་སྐྱད་ཅིག་དང་བོ་ལྟ་བུའི་སྐྱལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་གང་འདྲིལ་ཅེ་ན། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་ནམས་སུ་གོང་མའི་དགེ་སེམས་ཐོབ་མ་
ཚོར་བའི་གང་ཟག་མེད་པས་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གོང་མའི་དགེ་སེམས་

དེ་བཞག་ཆོག་ལ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་བོ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་
བོ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེའི་སྐྱེ་བ་སྣ་མ་ནམས་སུ་ཟག་མེད་སྟོན་དུ་སོང་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་སྟམ་མོ།

གསུམ་པ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

.....མིག་དང་ནི།

ནམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་།

ལྟན་ཅིག་རྒྱ་ཡང་འཛོལ་བ་ཡོད།

ཅེས་བྱུང་། འདིའི་རང་འགྲེལ་ ༤༩ ལྟར་ན་རྩ་ཆོག་འདིས་མིག་དང་མིག་
ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་མ་འཐོབ་ཀྱི་སྐྱ་བཞི་དང་། མིག་དང་མིག་ཤེས་ལྟན་མི་ལྟན་གྱི་སྐྱ་
བཞི། དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཟུགས་ཐོབ་མ་འཐོབ་དང་ལྟན་མི་ལྟན་གྱི་སྐྱ་བཞི་ཆོན་
པ་གཉིས་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་ཐོབ་མ་འཐོབ་དང་ལྟན་མི་ལྟན་གྱི་སྐྱ་བཞི་
ཆོན་པ་གཉིས་བཅས་སྐྱ་བཞི་ཆོན་པ་དུག་བསྟན་པའི། དང་བོ་མིག་དང་མིག་ཤེས་
གཉིས་གསར་དུ་ཐོབ་མ་འཐོབ་ཀྱི་སྐྱ་བཞི་རྩ་བའི་ཆོག་གིས་བསྟན་ཚུལ་གང་སྟེ། ༥༤
ལྟར་ན། སོ་སོ་ཞེས་པས་སྐྱ་དང་བོ་གཉིས་དང་། ལྟན་ཅིག་ཅེས་པས་སྐྱ་གསུམ་པ་དང་།
དང་སྐྱས་སྐྱ་བཞི་པ་བསྟན་ཞིང་། ཡང་གི་སྐྱས་ནི་སྐྱ་ལྟག་མ་ནམས་བསྟན་པར་བཞེད་
ལ། རྒྱལ་གྲས་མ་ ༥༩ ལྟར་ན་སྐྱ་བཞི་བ་ནི་རྟོགས་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་པའི་བཤད་
ཚུལ་གཅིག་དང་། ཡང་ན་ཡང་ཞེས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་
ངོ།འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ལས་ནི་ཡང་གི་སྐྱས་སྐྱ་ལྟག་མ་ནམས་བསྟན་བར་གསུངས་
ཏེ། དེ་ཉིད་ ༤༩ ལས། ཡང་གི་སྐྱ་ནི་ཞར་ལ་འོངས་པ་འདི་བསྐྱ་བའི་དོན་ཏོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་མུ་དང་བོ་མིག་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་གསར་ཐོབ་མིན་པ་ནི།
འདྲོད་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིབ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་ཏེ་དབང་བོ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་། གཞུགས་
མེད་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་སྒྲིས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དང་བོ་ནི་
མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བས་མིག་
གི་ཤེས་པ་སྤར་བར་དེའི་དུས་ནས་ཐོབ་ཟིན་ལ། ལུང་བསྟན་མི་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིག་དབང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་སྤྲུལ་ཕྱིར་ཐོབ་པ་མེད་ལ།
རིམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། མཆོན་གཞི་གཉིས་པའི་
དོན་ནི། གཞུགས་མེད་པ་མིག་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་ལ་དེ་ནས་ཤི་
འཕྲོས་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་སྒྲིས་པ་ན་དབང་བོ་ནི་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་
རང་ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས་གཞུགས་ལ་བལྟ་བ་དེའི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་བོའི་
མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། མིག་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་གསར་
ཐོབ་མ་ཡིན་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་བོའི་མིག་
ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གཞུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ནས་
ཤི་འཕྲོས་ནས་འདྲོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་བོའི་བར་སྤྲོད་དུ་སྒྲིས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
གཞུགས་ཁམས་པ་རྣམས་དབང་བོ་ཆང་བ་ཅན་ཡིན་པས་མིག་སྤར་ནས་ཐོབ་ལ། མིག་
ཤེས་ནི་མངོན་དུ་མ་བྱས་ན་མེད་པས་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། མཆོན་གཞི་གཉིས་པའི་དོན་ནི། གཉིས་པ་སོགས་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཏེ་འདྲོད་པ་
དང་དང་བོའི་བར་སྤྲོད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བ་ན་མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་ནི་སྤར་གྱི་དེ་བར་མ་ཆད་པས་ཐོབ་ཟིན་

པ་བཞིན་དུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷན་ཅིག་དུ་ཐོབ་པ་ནི། གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་
 ཏེ་འདོད་པ་དང་དང་བོའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞུགས་མེད་པ་ནི་མིག་དང་
 མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་མི་ལྷན་པ་ལས་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྱར་བ་ན་བར་སྲིད་པ་
 དབང་བོ་ཀུན་ཆང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་
 མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་དེའི་ཆོ་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་ཀ་གསར་ཐོབ་
 མ་ཡིན་པ་ནི། གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། འདོད་
 པ་དང་བསམ་གཏན་དང་བོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དང་བོ་ནི་
 གཞུགས་མེད་ན་དེ་གཉིས་གང་དང་ཡང་མི་ལྷན་པས་གསར་དུ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྟོད་
 མེད་ལ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་བོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་དེ་དག་གི་བར་སྲིད་དུ་
 སྐྱེས་པ་ན་དབང་བོ་ནི་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་ཞིང་མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་ཡང་སྤར་ནས་ལྷན་པས་སོ།

མིག་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་ལྷན་མི་ལྷན་ལ་སྤྲུལ་བཞི་ལས། དང་བོ་མིག་དང་
 ལྷན་ལ་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི། བསམ་གཏན་བྱི་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་མིག་ཤེས་
 མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའོ། མིག་ཤེས་དང་ལྷན་ལ་མིག་དང་མི་ལྷན་པ་ནི། འདོད་པར་
 མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པའི་གང་ཟག་དང་། གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་ནི། འདོད་པར་
 མིག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མི་ལྷན་པ་ནི། གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་
 གང་ཟག་གོ།

མིག་དང་གཞུགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་པ་དང་ཐོབ་པའི་སྤྲུལ་བཞི་ཆན་པ་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་མིག་ཐོབ་ལ་གཞུགས་མ་འཕོབ་པ་དང་མིག་ལྷན་ལ་གཞུགས་མི་ལྷན་པ་
 མེད་དེ། གང་སྟེལ་ ༡༦ ལས། གང་མིག་གི་ཁམས་དང་མི་ལྷན་པ་ལྷན་པ་འཕོབ་པ་དེ་

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྤྱ་བཞི་མེད་དོ། ཞེས་དང་། གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྡན་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་སྤྱ་བཞི་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས་དང་། གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྡན་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲར་ཐང་དཔར་མའི་རྒྱལ་སྤྱི་མ ༡༠ ལས། རེ་ཤིག་སོ་སོ་ནི་མིག་གི་ཁམས་དང་ཡིན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རིམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་བོ་འཛོལ་ནའོ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་དང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱ་འདི་ནི་མེད་དོ། ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་ཡི་གེ་ནོར་བས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་དང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རིམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་བོ་འཛོལ་ནའོ། མིག་གི་ཁམས་དང་ཡིན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་མ་ཡིན་ཡང་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱ་འདི་ནི་མེད་དོ། ཞེས་ཟེར་དགོས་པ་འོག་ཏུ་ལྡན་པའི་སྤྱ་བཞི་བཅེ་སྐབས་དེ་ཉིད་ ༡༠ ལས། མིག་གི་ཁམས་དང་ལྡན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡང་ཡིན་ནོ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་དང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྩར་རྩར་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་མིག་ཐོབ་ཉམས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ཤེས་རྒྱས་པས། འདིའི་མེད་རྒྱའི་སྤྱ་ནི་མིག་ཐོབ་ལ་གཟུགས་མ་ཐོབ་པ་དང་། མིག་ལྡན་ལ་གཟུགས་མི་ལྡན་པའི་སྤྱ་མེད་ཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བར་སྤྱིད་དང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་གི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱང་མིག་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་ན་གཟུགས་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པས་བྱལ་པའི་བྱིར་རོ། རྒྱལ་སྤྱི་མའི་ཆོག་འདིས་མང་བོ་ཞིག་ལ་འཁྲལ་བ་བསྐྱེད་པར་སྒྲུང་ལ། བྱིས་ཀྱི་ཁྲིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག་དོན་ལ་ཞིབ་དཔྱད་མེད་པར་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་ཁོ་ན་བྱིས་བཤུས་བྱེད་པ་ནི་རང་ཉིད་ངལ་བའི་རྒྱ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ།

བཞི་བ་ཕྱི་དང་ནང་གི་རབ་དབྱེ་ནི།

ནང་གི་བརྩ་གཉིས་གཞུགས་ལ་སོགས།།

ཨ་གཏོགས་,,,,,,,,,,,,

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཙུག་པ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་ཡིན་ལ། གཞུགས་བ་ཡུལ་གྱི་
ཁམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཡིན་ལ། བརྩ་གཉིས་ནང་གི་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་བརྩ་གཉིས་ཁོ་ན་
ནང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུགས་ལྡན་ནམ་གཅོད་དང་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་གཉིས་ཀ་བྱས་
ཆོག་པར་གསུངས་ཏེ། གང་སྟེ་ལ་ ༡༦ ལས། ནང་གི་བརྩ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདི་ཅི་
ཞེས་ཏུ་བཟུང་བར་བྱ། ཅི་བརྩ་གཉིས་ནང་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བརྩ་གཉིས་ཁོ་ན་
ནང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ། ངེས་པར་བཟུང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་གཞན་དག་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་སྟོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གི་
དོན་ཡང་མཆིམས་མཛོད་ ༡༥ ལས། འདིར་ནང་དང་ཕྱི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྟུན་པ་དང་མ་བསྟུན་པ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་ཀྱི་བདག་ལ་ནང་དང་བདག་མེད་པ་
ལ་ཕྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱི་རོལ་བའི་ཀྱན་བཏགས་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
དེ་ལ་གང་སྟེ་ལ་ལྟར་ནང་གི་བརྩ་གཉིས་ཞེས་པ་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་གཞུགས་བ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་བརྩ་གཉིས་ལ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུན་པ་འདྲ་ཡོད་པས་ཚུལ་དེ་དང་
མི་འགྲིག་ལ། མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཡུལ་བརྩ་གཉིས་ལ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུན་
པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་དང་སྟེ་མཆིམས་བྱུག་ཅེས་འདི་གཞུགས་ཀྱི་ནང་མཐུན་པར་མཛོད་
ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མཆིམས་མཛོད་ ༡༥ ལས། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་
པ་མཆོངས་པར་ལྡན་པ་དག་ནང་གི་ཡིན་ལ། མཆོངས་པར་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་

པལ་ཆེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་གི་ཡིན་པས་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པར་བཤད་པར་རིགས་
མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཕྱི་རི་སྟེ་མཆེད་དུག་ཅེས་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་བཤད་པར་མངོན་ནོ། ། ཞེས་པའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་
༤༩ ལས། དེའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་
ཉེ་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ནང་གི་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་
པ་ཞིག་འདོག་པར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ ༥༡ ལས་ཀྱང་། དེས་ན་དོན་ནི་ཆོས་གང་
དག་ནང་སེམས་སུ་བྱས་འམ་ནང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟེན་གྱི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་
གྱུར་པར་འདུག་དེ་དག་ནི་ནང་གི་ཡིན་ལ། གང་དག་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོར་འདུག་པ་དེ་དག་
ནི་ཕྱི་རི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཚེད་
ལན་རང་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་དོན་བསྟན་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། རྣམ་ཤེས་དུག་
ནང་གི་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ལས་ཡིད་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་
རྟེན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་ཡིད་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མི་
འདའ་བས་སྟོན་མེད་ལ། དེ་ལྟ་མིན་པར་ཡིད་ཁམས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་མ་འོངས་
པ་དང་ད་ལྟ་བ་ཡིད་ཁམས་སུ་མི་འགྱུར་བས་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ནི་དུས་གསུམ་པ་
ཡིན་པར་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་
སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པར་མི་འགྲེལ་བའི་སྟོན་སྤངས་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་
དོན་སྤར་བཤད་པ་དང་མི་འདྲ་བར་ཤེས་ནུས་སོ། ། དེས་ན་མཆིམས་མཛོད་ལས་བཤད་
པ་དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཕྱི་ནང་འདོག་ཚུལ་ཡིན་པར་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གསུང་ངོ་། །
འདི་ལྟར་ན་རྟེན་མཆུངས་ཀྱི་དབང་བོ་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་བོའི་མཚན་
ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྐབས་འདིའི་ནང་གི་ཁམས་ཡིན་ཡང་རྟེན་བཅས་

མིན་ལ། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་མཚུངས་ལྟན་ནམས་ཀྱང་སྤྱིར་ནང་གི་ཆོས་
ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་ནང་གི་ཁམས་མིན་ཞེས་འདོད་དགོས་སོ། ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་
ན་ཕྱི་རོལ་བ་ནམས་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་གིར་ཉེ་བར་འདོགས་སའི་གཞིའམ་རྟེན་
ལ་ནང་ཞེས་ཀྱང་གང་སྤེལ་གྱི་ཆོག་ལ་བལྟས་ན་བཤད་རུང་དུ་ཡོད་དོ།

ལྷ་བ་རྟེན་བཅས་རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

.....ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

རྟེན་པ་དང་བཅས་སྟག་མ་ནི།

དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན།

གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད།

ཅས་ཕྱང་། འདིར་རྟེན་བཅས་རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་དོན་ཁམས་རང་རང་གི་སྤུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་མ་འཛོག་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་
ཁམས་རྟུག་ནི་རང་རང་འདྲིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་མ་བཟུང་དང་། རྟེན་དབང་
བོའི་ཁམས་རྟུག་ནི་རང་གི་ཡུལ་ལ་ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བརྟེན་པ་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་རྟུག་ནི་རང་ཡུལ་ཤེས་པ་དང་འདྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་རང་
རང་གི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་སྟོན་མ་འཛོག་པས། དེ་
ལྟར་ན་ཆོས་ཁམས་གཅིག་ཏུ་རྟེན་བཅས་སུ་བཞག་པ་ནི་གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་
ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཁམས་
སུ་བཞག་པ་སྟེ། ཡིད་ཤེས་ནི་དུས་གསུམ་གའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དུས་ཀྱིས་བསྟུས་
པ་དང་མ་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཁམས་གང་ཡིན་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༡ ལས། གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་སྦྱིས་པའམ། སྦྱི་
བར་མི་འགྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་གསུམ་པ་དང་། དྲུག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཆོས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཆོས་ཁམས་སུ་འཛོག་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་
ཡུལ་གཞན་ལ་དམིགས་མ་དམིགས་ཀྱིས་མི་འཛོག་པར་རང་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་གཞན་
ཀྱིས་དམིགས་མ་དམིགས་ཀྱིས་འཛོག་པས། དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་
ནོ། ཞེས་པའི་སྐབས་དང་མི་འདྲའོ། ཁམས་ལྟག་མ་བཅུ་བདུན་ལ་རྟེན་བཅས་དང་
བརྟེན་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་གཞུགས་སོགས་རང་འཛིན་ཤེས་པས་མ་བཟུང་
བར་འགག་པ་དང་མིག་དང་མིག་ཤེས་སོགས་རང་རང་གི་ཡུལ་མ་བཟུང་བར་འགག་
པ་རྣམས་ནི་རྟེན་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གང་ཞིག་རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། དབང་བོ་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་
རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་གཞན་ལའང་རྟེན་བཅས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་མིག་
དང་མིག་ཤེས་རྟེན་བཅས་ད་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷས་སྦྱིན་ལ་གནས་ནས་གཞུགས་
ལ་ལྟ་བུ་དང་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་སྦྱེན་བྱེད་པ་དང་། གཞུགས་འཛིན་པ་རང་གི་ལས་
ཡིན་གྱི་མཚོད་སྦྱིན་ལ་གནས་ནས་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་རང་གི་བྱེད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དབང་བོ་དང་རྣམ་ཤེས་རྟེན་མཚུངས་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།
ཡུལ་རྣམས་ནི་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པས་གཞུགས་ལྟ་བུ་ལྷས་སྦྱིན་ཁོ་ནའི་མིག་དང་མིག་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་རྒྱུད་ཐ་དད་ལ་སྟོས་ནས་རྟེན་བཅས་བརྟེན་
མཚུངས་བཞག་གོ། འོ་ན། གཞུགས་སྦྱོར་མ་འཕྲད་པར་འཛིན་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་
ཀྱང་། ཇི་ལ་སོགས་པ་ནི་འཕྲད་ནས་འཛིན་དགོས་པས་ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་དབང་བོས་

བཟུང་བ་དེ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་དབང་བོས་མི་འཛིན་པས་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་པས་མིག་
ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ལ་རྒྱད་འདི་ཁོ་ནས་འཛིན་གྱི་
གཞན་གྱིས་མི་འཛིན་ནོ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་གཅིག་དང་འཕྲད་པ་དེ་གཞན་
གྱིས་མ་བཟུང་ཡང་འཛིན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་འགྲེལ་ ༤༥ ལས་
ཀྱང་། གཅིག་གི་རྣལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ངི་ལ་
སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་གཞན་དག་གི་ཡང་ཡིན་པ་སྲིད་པ་དེ་ནི་ཡོད་
གྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

ཙ་བའི་ས་བཅད་དུག་པ་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གི་རབ་དབྱེ་ནི།

བརྩུ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན།

ལྷ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ།

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་ཡིན།

གཞུགས་མིན་དུག་པ་མིན་སྦྱེས་མིན།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཞུགས་ཅན་བརྩུ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷ་ཡང་སྒོམ་སྤང་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་
རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། འདིར་གནས་མ་བུ་བའི་སྤེ་བ་དག་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་
བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་མཐོང་སྤང་དུ་འདོད་པ་ལ། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
པས་མཐོང་སྤང་མིན་ལ། ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་གཞུགས་ཅན་ཡིན་པས་
མཐོང་སྤང་མིན་ནོ། གལ་ཏེ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ལྷང་མ་བསྟན་

ཡིན་ཀྱང་མཐོང་སྤང་མིན་པར་ཅི་ལྟར་འཇུག་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དངོས་
སམ་བརྒྱད་པས་སྒོ་ནས་ལོག་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དང་དེའི་འཁོར་གང་ཡང་
མིན་པས་སོ། ། ཞེས་སྒྱུར་བ་ལྟ་མའི་བྲུབ་སྒྲུབ་དང་། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཞིང་
གཞུགས་མ་ཡིན་ན་མཐོང་སྤང་ཡིན་པར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། རྟག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་དབང་ཤེས་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་
ནི་གཞུགས་མ་ཡིན་ཡང་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་འཇུག་ཅིང་
རང་ཡུལ་ལ་ཁ་བྱུར་བལྟས་པར་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་
རང་འགྲེལ་ ༤༦ ལས། དེ་དག་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ལ་
ལོག་པར་མི་རྟོག་པའི་བྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། ། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ ༡༥ ལས། གཞུགས་
ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། གང་
སྟེལ་༥༡ ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཞུགས་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ ༤༦དང་
གང་སྟེལ་༥༡ གཉིས་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་
རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། ཞེས་མཐོང་སྤང་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་བྲུབ་པ་དང་གཞུགས་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་པར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་ལས་འབྱུང་བས། མཛོད་སྡེ་མ་ལས།
མཐོང་སྤང་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པའང་མཐོང་སྤང་ཡིན། དེའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མ་
ངེས་ལ། ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཡིག་ཆའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཆོལ་
དགོས་སོ། ། རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༡༠ ལས། ལྷགས་འདིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་མི་དགེ་
བ་དང་། སྤྱི་བ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་གིས་བྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཁམས་མང་

རེ་གཉིས་ཀྱི་ངན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཁམས་བཙེ་བ་བརྒྱུད་ཡོད་པར་
གང་སྤེལ་གྱི་ལུང་དངས་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དབང་བོ་ལྷའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡང་འདོད་དགོས་ཤིང་། དབང་བོ་ལྷ་ལ་མ་སྤྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱུང་
པའི་བྱུར་རོ། རང་གི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། མཐོང་སྤང་མ་
ཡིན་ཞིང་རང་གི་གཉེན་པོ་སྟོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་སྤང་
དང་སྟོམ་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༠ ལས་གསུངས་སོ།

ཅ་བའི་ས་བཅད་བདུན་པ་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་རབ་དབྱེ་ནི།

མིག་དང་ཚིག་གྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི།

ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་རྟམ་པ་བརྒྱུད།

རྟམ་ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་སྤྲིས་སྟོ།

རེས་རྟོག་མེད་བྱུར་ལྟ་མ་ཡིན།

ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཁམས་བཙེ་བ་བརྒྱུད་ལས་མིག་གི་ཁམས་དང་ཚིག་ཁམས་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སོགས་ལྟ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བ། སྟོབ་པའི་ལྟ་བ། མི་སྟོབ་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་རྟམ་པ་བརྒྱུད་རྟམས་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་
ལ། དེ་དག་གི་ལྟ་ཚུལ་ཡང་། ལྟ་བ་ལྟས་ནི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་མེད་ཅིང་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་ཚོས་ལ་ལྟ་བས་ཤིན་དུ་མི་གསལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲིན་དང་བཅས་པའི་
མཚན་མོ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་རོ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི། ཟག་
མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་མེད་པས་མི་གསལ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཤིན་དུ་མི་
གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲིན་མེད་པའི་མཚན་མོ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་

ནོ། སློབ་པའི་ལྟ་བ་ནི། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་གསལ་ལ་མ་
རིག་པའི་སློབ་བྱེད་ལྟག་མ་དང་བཅས་པས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན།
སློབ་དང་བཅས་པའི་ཉིན་མོ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། མི་སློབ་པའི་ལྟ་བ་ནི། ཟག་
མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་མངོན་དུ་བྱས་བས་གསལ་ལ་མ་རིག་པའི་སློབ་བྱེད་མཐའ་
དག་དང་བྲལ་བས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། སློབ་མེད་པའི་ཉིན་མོ་གཟུགས་
ལ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། དབང་ཤེས་ལྡ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ནི་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པ་སྟེ་ངེས་
པར་སེམས་པའི་བྱེད་ལས་མེད་པའི་བྱིར། འདིའི་ངེས་རྟོག་ཅེས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ། རྟེན་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་གསུམ་
བཤད་པའི་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་མིན་ལ། འདིར་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཤེས་རབ་
དགེ་བ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་མ་གསུངས་པར་ངེས་རྟོག་
མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་ཀྱང་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པར་གོ་རུས་ལ། ལྟ་བ་
ལ་དམིགས་རྣམ་འཚོལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དགོས་པར་གནས་བདུན་པའི་མཆིམས་
མངོན་དུ་གསུངས་པས་འདིར་ཡང་བྱེད་ལས་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་ལྟ་བ་མིན་
པར་སྒྱུབ་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་ལས་ངེས་པར་རྟོག་ཚུལ་ཡང་གང་སྟེལ་ ༧༩ ལས། ངེས་པར་
རྟོག་པ་ནི་ཡུལ་ངེས་པར་སེམས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ངེས་པར་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་
ཅན་ཡིན་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྡ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་
རང་ཡུལ་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བྱེད་ལས་དང་མི་ལྡན་པའི་སྟོན་སྟེ་ལྟ་བ་མིན་པར་

སྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ཆིག་འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་བྱའོ།
འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནི་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཡིན་པ། ཟག་བཅས་ཡིན་པ་བཅས་ཏེ།
གང་སྤེལ་ ༧༩ ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་
དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱད་པར་རྣམ་པ་གསུམ་བཅོད་དོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བའང་སྤྲ་མའི་ངེས་རྟོག་ལས་བྱབ་ཆེ་སྟེ།
འདི་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་དང་མཉམ་བཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་འང་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་
རོ།

ཙམ་བའི་ས་བཅད་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་བྱི་ཡི་ལྟ།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
ཀས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བྱིའི་སྒྲེ་མཆེད་ལྟ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་
རྣམས་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་པས་ཡིད་ཤེས་གཅིག་བྱས་ཤེས་པར་བྱ་
བ་ཉིད་ཏུ་བྱུང་པོ།

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་པ་འོ།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་འདུས་མ་

ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་འབབ་སྟེགས་།

བྱས་ནམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པས་རྟག་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བྱེད་དང་བཙེ་བརྒྱད་
ནི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དབང་བོ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་བྱེད་དང་གང་དག་ནི།

བརྩ་གཉིས་ནང་གི་བྱེད་དབང་བོ།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་སྟོག་དང་ཆོར་སོགས་
ལྡན་དང་། དད་སོགས་ལྡན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་བོ་གསུམ་སྟེ་བརྩ་བཞིའི་ཆ་ལ་ཆོས་
ཁམས་རེ་ཡོད་པས་དེ་ནམས་དང་། དབང་བོ་ལྡན་དང་སེམས་ཁམས་བདུན་ཏེ་བརྩ་
གཉིས་པོ་དེ་ནམས་ནི་དབང་བོ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་དང་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ལྡན་ནི་དབང་བོ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། མངོན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་
མཚོར་འཇུག་པའི་འབབ་སྟེགས་ལས་གནས་དང་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་བྱས་ཟིན་ཏོ།

གནས་གཉིས་པ་དབང་བོ་བསྟན་པའི་ཁམས།

གནས་སྤྱིའི་འབྲེལ་ནི་ཁམས་བསྟན་པའི་མཐུག་ཏུ། ཆོས་ཀྱི་བྱེད་དང་
གང་དག་ནི།།བཅུ་གཉིས་ནང་གི་ར་བཤད་དབང་བོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་དབང་བོའི་
གྲངས་ངེས་དང་དོན་འཆད་པ་ལ་འདི་དག་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་དབང་བོའི་གྲངས་
ངེས་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི། ཞི་གནས་ལྷས་མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ཉེར་མཁོ་ ༡༡
རུ་བྲངས་པའི་མདོ་ནི། བྲམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་གསོལ་དོ།། གོ་ཏ་མ་ངི་བ་ལུང་སྟོན་པ་ལ་སྐབས་འབྱེད་ན། བདག་ཕྱོགས་འགའ་
ཞིག་ཡོངས་སུ་འདྲིའོ།། བྲམ་ཟེ་ངི་ལྷར་འདོད་པར་ངིས་ཤིག། གོ་ཏ་མ་དབང་བོ་དབང་
བོ་ཞེས་བཛོད་པ་དབང་བོ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ དབང་བོ་རྣམས་དབང་བོ་དུ་ཞིག་གིས་
བསྟུས་པར་འགྱུར། བྲམ་ཟེ་དབང་བོ་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་སོ།། ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་གང་ཞེ་ན།
འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་གི་དབང་བོ་དང་། རྣ་བའི་དབང་བོ་དང་། སྤྱའི་དབང་བོ་དང་། རྩའི་
དབང་བོ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་བོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་བོ་དང་། མའི་དབང་བོ་དང་།
མའི་དབང་བོ་དང་། སྟོག་གི་དབང་བོ་དང་། བདེ་བའི་དབང་བོ་དང་། སྟུག་བསྐལ་གྱི་
དབང་བོ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་བོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་བོ་དང་། བཏང་
སྟོམས་ཀྱི་དབང་བོ་དང་། དད་པའི་དབང་བོ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་བོ་དང་
། བྲན་པའི་དབང་བོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་བོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་བོ་
དང་། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་།
ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་བོ་ཞེས་བྱའོ།། བྲམ་ཟེ་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་དབང་
བོ་རྣམས་ཞེས་བཛོད་དོ།། འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་དབང་བོ་རྣམས་སྟུང་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་

བྱང་།

དེ་ལ་དབང་བོའི་སྐད་དོད་ཡིན་ཞེས་པ་སྐྱ་སྦྱར་བམ་གཉིས་ ༥༧ ལས། དབང་
ཆེ་བ་ལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་སྐྱ་བཤད་ན། དཔེར་
ན། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་པོ་འདིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་རྒྱད་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་
བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བའི་བྱིར་དབང་བོ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ཡང་བྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་
བོ་ལས་ཐ་དད་པའི་དབང་བྱེད་པ་པོར་སྦྱོ་བཏགས་པ་འགོག་པའི་བྱིར་རྟ་མདོ་ལས་
དབང་བོ་འདི་དག་གསུངས་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༡༩ ལས། དེའི་བྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་དབང་བྱེད་པ་བཏགས་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ།
དོན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་
དབང་བོ་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས།

དབང་བོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་མཆིམས་མཛོད་ལྟར་ས་བཅད་རྒྱག་
ལས།

དང་བོ་མཚན་ཉིད་ལ་བྱེ་སྐྱ་དང་མདོ་སྡེ་བའི་ལྷགས་གཉིས་ལས།

བྱེ་སྐྱའི་ལྷགས་ནི།

ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ།

དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ།

ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི།

ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱུང་ལ།

ཞེས་བྱུང་། མིག་ན་སྣ་ལྟེ་ལྟས་དབང་ལྟས་ནི་རེ་རེ་བཞིན་དོན་བཞི་བཞི་ལ་
 དབང་བྱེད་དེ། (༡) དབང་བོ་དེ་དག་དང་ལྟན་ན་མངོས་ལ་ལོང་བ་དང་འོན་པ་ལ་
 སོགས་པ་མི་ལྟན་ན་མི་མངོས་པའི་ཕྱིར་ལྟས་མངོས་པར་བྱ་བ་དང་། (༢) མིག་གིས་
 གཞོད་བྱེད་མཐོང་བ་དང་། རྣ་བས་ཐོས་པ་དང་། སྣ་ལྟེ་ལྟས་གསུམ་གྱིས་ངི་རོ་རེག་
 བྱ་གསུམ་ལ་ལོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་སྟོན་སྟོག་གི་བར་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ལྟས་
 ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། གང་སྟེལ་ ༡༡༩ ལས། བསྐྱུང་བ་ནི། ཡོངས་སུ་
 འདྲེན་དང་འཆོ་བ་སྟེ། སྟོག་གི་བར་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
 རོ། ཞེས་དང་། གཙོང་རོང་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞིང་སྟག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ཐོས་ནས་
 གཙོང་རོང་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟག་ལ་སོགས་པ་སྟོག་གི་བར་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་
 སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། (༣) མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་
 མཆོངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། (༤) དབང་བོ་ལྟའི་ཡུལ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་
 པས་གཟུགས་མཐོང་དང་སྐྱེ་ཐོས་སོ་ཞེས་སོགས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མིག་དང་རྣ་
 བ་སོགས་ཡིན་པས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

ཕོ་དང་མོ་དང་སྟོག་ཡིད་དབང་བོ་བཞིས་ནི་རེ་རེ་བཞིན་དོན་གཉིས་གཉིས་
 ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་བོས་ནི། བསྐྱུང་བ་དང་བོའི་མི་རྣམས་ནི་བྱེ་
 བྲག་མེད་པར་གནས་ཤིང་ཕོ་མོའི་དབང་བོ་བྱུང་བ་ནས་འདི་ཕོའོ་མོའོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་བོ་མ་བྱུང་གོང་
 དུ་རྒྱ་མ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་དང་ང་རོ་དང་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་མེད་ལ་
 དེ་དག་བྱུང་བ་ནས་དབྱིབས་དང་ང་རོ་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་
 བྱུང་པར་ལ་དབང་བྱེད་དོ། ཞེས་གང་སྟེལ་ ༡༡༩ ལས་སོ། སྟོག་གི་དབང་བོས་ནི།

གང་སྟེལ་ལྟར་ན་འཆི་སྲིད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྲིད་པ་བར་མ་དང་སྟེ་སྲིད་དུ་ཉིང་
མཚམས་སྦྱར་བས་ན་རིས་མཐུན་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་རྒྱན་གནས་པ་གཉིས་
ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་སྲིད་པར་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཡིད་
དགེ་བར་གནས་ན་དེའི་དབང་གིས་ལུས་ལ་སོགས་པའང་དགེ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་དབང་བོའི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད་དོ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༠༡ ལས། འདི་སྟོག་
གི་དབང་བོ་ལས་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྟོག་གི་དབང་བོ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ཁོ་ནར་
མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་བོ་ནི་སྟེ་བའི་སྲིད་པར་ཡང་ཡིན་ནོ། སྟོག་གི་
དབང་བོ་ནི་དུས་མཉམ་དུ་རིས་མཐུན་པ་དང་དེར་མཚམས་སྦྱར་བར་བྱེད་ཀྱི། (ཡིད་
ཀྱི་)དབང་བོ་ནི་དུས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་། ཡང་སྲིད་པར་མཚམས་སྦྱར་བར་བྱེད་དོ།
ཞེས་གང་སྟེལ་དང་མི་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། ཆོར་བ་ལྟས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པའི་ཕྱོགས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེས་ནི་འདོད་ཆགས་སྦྱེད་
པར་བྱེད་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེས་ཞེ་སྤང་སྦྱེད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་
ཀྱིས་ནི་གཏི་མུག་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། དད་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་
དབང་བྱེད་དེ། གང་སྟེལ་དུ་ ༡༡༥ མདོ་བྲངས་པ་ལས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དད་པའི་
སྟོ་གཏན་སྤྱན་སྟུང་ཆོགས་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དཔུང་སྤྱན་སྟུང་ཆོགས་པ་དང་།
བྲན་པའི་སྟོ་སྤྱང་སྤྱན་སྟུང་ཆོགས་པ་དང་། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ་དབང་བོ་བྱི་
མ་གསུམ་ཡང་འདི་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པར་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་སོ།

རྒྱུ་ཟད་དཔུང་ན། དད་སོགས་དབང་བོ་ལྟ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་སྦྱར་ལམ་འཕྲོ་བ་མི་
དགོས་པར་ཐལ། དགེ་བར་གྱུར་བའི་དེ་ལྟ་རིམ་བཞིན་དད་སོགས་ཀྱི་དབང་བོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཚ་བར། གྲེ་ཆོན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། ལས་ནི་དང་
 བོ་བ་དག་དང་། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནམས་དང་ནི། སྒྲོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་
 དབྱེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་བཤད་པའི་སྐབས་
 གྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ཆོན་བདུན་ནང་ཆོན་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་
 ལ་ཁྲད་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གྲངས་ཅན་སོགས་ན་རེ། དབང་
 པོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་དེས་པར་ཐལ། དག་ལ་སོགས་པ་ཡང་དབང་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་གིས་སྒྲ་བ་དང་། ལག་པས་ལེན་པ་དང་། ཀླང་བས་འགོ་བ་དང་།
 རྒྱབ་གྱིས་རྟུག་པ་དང་། འདོམས་གྱིས་གཅི་བ་འདོར་བ་ནམས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དག་གིས་ཆོག་སྒྲ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཆོག་སྒྲ་བ་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཁྲད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀླང་ལག་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་
 ལེན་པ་དང་འགོ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྱལ་དང་ཉ་སོགས་ལ་ཀླང་
 ལག་མེད་ཀྱང་ལེན་པ་དང་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༦༥ ལས། སྒྱལ་ལ་སོགས་པ་
 ལ་ལག་པ་དང་ཀླང་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་ལེན་ཞིང་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་ཀྱང་རྟུག་པ་འདོར་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བང་གི་ཁ་ནས་
 ཀྱང་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བས་ཁ་དང་རྒྱབ་གྱི་དབང་པོ་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་
 ལས། ཁ་ཅིག་ནི་ཁ་ནས་ཀྱང་རྟུག་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་དེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དབང་པོར་འདོག་པ་མ་ཡིན་པས། རང་
 འགྲེལ་ ༦༥ ལས་ཀྱང་། རྒྱར་གྱིར་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བྱ་བ་ལ་དབང་པོ་ཉིད་ཡིན་
 པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 རོ། ཞེས་དང་། མཛོད་སྟོན་ལས་ཀྱང་། རང་གི་དོན་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཆ་

ནས་བཞག་པའི་འདུས་བྱས་དབང་བོའི་དོན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་ཡང་
། མི་དགེ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་བླ་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། དབང་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གང་ལ་ཡང་
དབང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་བོ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་མངོན་གྱི་དོགས་སྒྲིང་
༡༡ ལས། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་དེ་ལྟ་དབང་བོ་ཡིན་ཀྱང་། མི་དགེ་
བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བླ་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་དབང་བོ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་མོད། འོན་ཀྱང་མཆིམས་མངོན་ ༡༡༥ ལས། སྟོ་གྲོས་ནི་
ཤེས་རབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པ་སྟེ། དབྱེ་ན། སྦྱིས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་བཞི་འཕྲ། ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་
ཏུ་འཇུག་པའི་ཆེ་གཅིག་པ་སྟེ། འདིར་ཆེ་ནི་དམིགས་པ་འོ། ། དབྱེ་ན་ས་དགུ་ན་ཉིང་
འཛིན་དགུ་དང་། འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བཅུ་འོ། ཞེས་གསུངས་པས། ཤེས་
རབ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་སོགས་ལ་བྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྤང་ཡང་
། དེ་དག་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དུ་ཡང་བཤད་པས་དབྱད་པར་འོས་སོ། ། བོད་དུ་བཤད་པའི་
དབང་བྱེད་ཚུལ་དེ་དག་ཀྱང་པལ་ཆེ་བའམ་རགས་པའི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་ལས་བྱབ་
མཐའ་བཟུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་བོ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པས་ལུས་
བསྐྱུང་བ་དང་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་དབང་མི་བྱེད་པ་དང་། དག་བཙམ་ཐ་མའི་སྟོག་
དབང་གིས་རིས་མཐུན་མཚམས་སྟོར་བ་དང་དེའི་རྒྱན་གནས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དབང་
མི་བྱེད་པ་དང་། དག་བཙམ་ཐ་མའི་ཡིད་དབང་དང་ཟག་མེད་ཡིད་དབང་གིས་ཀྱང་

ཁྱད་པར་གཉིས་ལ་དབང་མི་བྱེད་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡིད་
བདེ་བ་དང་སྟོམས་གསུམ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱང་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་
དད་སོགས་དབང་བོ་ལྡན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོར་བ་ནམས་ཀྱིས་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ལ་
དབང་མི་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དབང་མངོན་ ༡༩ ལས། མཚན་གཉིས་
པ་ལྟ་བུ་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་བོ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ་ཕོ་
མོ་གང་རུང་དུ་མི་མཆོན་པར་གསུངས་ཀྱང་། མངོན་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༤༡ ལས། དེ་
ལ་ཁ་ཅིག་ མཚན་གཉིས་པའི་གང་ཟག་གི་ཕོ་དབང་དང་མོ་དབང་གིས་མ་ངེས་པའི་
སྦྱོན་འཕེན་པ་ཡོད་ནའང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་བོ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ལུས་ཀྱི་དབང་
བོ་གཅིག་གི་ཆོགས་པ་ན་དབང་བོ་དེ་གཉིས་ཀ་བཞག་དཀའ་སྟུམ་སྟེ་དཔྱད། ཅས་
གསུངས་སོ།

མངོ་སྟེ་བའི་ལུགས།

རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ།

དམིགས་པར་དབང་བྱེད་བྱིར་དབང་བྱུག།

མོ་ཉིད་ཕོ་ཉིད་ལ་དབང་བྱིར།

ལུས་ལས་མོ་དང་ཕོ་འི་དབང་དག།

ཅས་སོགས་བྱུང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་བོ་ལུས་ནི་རང་རང་གི་དོན་
གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ནམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྦྱིད་པ་ལ་
དབང་བྱེད་པ་དང་། ཡིད་དབང་གིས་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ནམ་ཤེས་
སྦྱིད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་མིག་སོགས་དབང་བོ་དུག་གོ། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་

ལྷ་ནི་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་དབང་
བོ་མིན་ནོ། རྒྱལ་སྤྱོད་མར་ ༡༠༩ དེ་ལྷ་བས་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་
པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། ལུས་དབང་གི་ཆ་
ཤས་ལས་པོ་མའི་དབང་བོ་བཞག་ལ། རེག་བྱ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་སྦྱོར་
བྱེད་པས་ན་དབང་བོར་བཞག་གོ། བྱེ་སྤྱོད་ནི་རང་ཡུལ་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་བོ་
གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་དབང་བོར་བཞག་པར་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༧༥ གསུངས་
སོ། སྟོན་དབང་གིས་ནི་རིས་མཐུན་གནས་པ་སྟེ་འགོ་བདེ་དང་དེའི་རྒྱན་རྗེས་སུ་
འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་ལྷར་རིས་མཐུན་མཚམས་
སྦྱར་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱེད་པར་རོ། ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་ཉོན་
ཕྱོགས་ལ་དབང་བྱེད་པ་བྱེ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ། དད་སོགས་ལུས་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་
པ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོས་རང་གི་གོང་མ་ཀྱན་ཤེས་པའི་
དབང་བོ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་བོས་ཀྱན་ཤེས་ལྷན་
པའི་དབང་བོ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་བོས་ལྷག་
མེད་མུང་འདས་འཕྲོ་བ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་བོར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཆ་
བའི་སོགས་སྤྱོད་ནི་བཤད་པའི་རྣམ་བྱངས་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དབང་བོས་ནི་མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་བོས་སྤོང་སྤང་
སྤོང་བ་དང་། ཀྱན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་བོས་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
པ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། ཞེས་རང་འགྲེལ་ ༦༩ ལས་སོ། འདིར་མཆིམས་མཛོད་ ༩༩
གོང་ནས་གོང་དང་མུང་འདས་འཕྲོ་བ། སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། ཀྱན་ཤེས་
བྱེད་དང་ཀྱན་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་ཀྱན་ཤེས་ལྷན་དབང་བོ། ཞེས་སྦྱོར་དགོས་པར་

གསུངས་ལ། མཐའ་དཔྱད་ ༡༥༩ ལས། རྩེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་དག་ལས། གོང་ནས་
གོང་དུ་ཐུང་འདས་འཐོབ། སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་བྱིར། ཞེས་བསྟར་ན་བདེ། ཞེས་
གསུངས་པ་ནི་མཛོད་རྒྱུ་ལ་དགོངས་པ་འདྲའོ།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ་གཉིས་ལས།

དང་བོ་བྱེ་སྤྱི་ལྷགས་ནི།

གྲངས་ཅན་སོགས་ན་རེ། དབང་བོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། མ་
རིག་པ་དང་ཁ་ལག་པ་རྐང་བ་རྐབ་འདོམས་རྣམས་ཀྱང་དབང་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་སོགས་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཁས་ངག་སྦྱ་བ་དང་། ལག་
པས་ཟས་སོགས་ལེན་པ་དང་། རྐང་བས་འགོ་བ་དང་། རྐབ་ཀྱིས་གཤང་གཅི་འདོར་བ་
དང་། འདོམས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བར་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། རྩེ་བྱེད་
པ་ཅམ་ཀྱིས་དབང་བོར་མི་འཛོག་གི་འོན་ཀྱང་དགོས་པ་ལ་སྟོས་ནས་དབང་བོ་ཉེར་
གཉིས་སུ་མདོ་ལས་གསུངས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ།

སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག།

གནས་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་ཐོངས་ཉིད།

ཚོགས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་སྟེན་པ།

དབང་བོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེན་བྱེ།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིག་སོགས་དབང་
བོ་བྱུག་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་པོ་མོའི་དབང་

བོ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་དེའི་རིས་མཐུན་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོག་གི་
དབང་བོ་དང་། དགུ་བོ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་ལ། ཆོར་
བ་ལྔ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་
པ་བརྟེན་བཞི་དང་། དད་སྟོགས་ལྔ་ནི་རྣམ་བྱུང་གི་གཞི་དང་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་བྱུང་གི་
ངོ་བོ་ཡིན་པས་རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་བརྟེན་དོ། ། འདིར་རང་འགྲེལ་ ༤༩ ལས།
མ་རིག་པ་ལ་སྟོགས་པས་དབང་བོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་རྩོད་པ་འགོད་
མཁན་ནི། གྲངས་ཅན་པ་ཡིན་པར་གང་སྟེལ་ ༡༡༩ ལས་གསུངས་སོ། ། གྲངས་ངེས་
འདི་སྤང་གསུམ་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས་དང་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས་གཉིས་ཀ་
ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་དབང་བོ་རྣམས་བསྟུ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་
། མ་རིག་པ་ལ་སྟོགས་པས་ཁ་བསྐྱང་མི་དགོས་པར་རང་འགྲེལ་ ༤༩ ལས་གསུངས་
པ་དང་། ཕྱི་རོལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བོའི་དོན་གཞན་དུ་བཤད་པའི་ལོག་
རྟོག་འགོག་ཆེད་དུ་ཙམ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་བསྟན་པར་རྒྱལ་སྤྱི་
མ་ ༡༠༠ ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ ༡༣༠ ལས་ཀྱང་། དེ་སྟེད་ཅིག་ཁོ་ནས་
བརྟེན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དབང་བོ་ཉེར་གཉིས་སུ་
མ་འདུས་པ་དང་ཉེར་གཉིས་ལས་ལྷག་པའི་དབང་བོ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ནི།

ཡབ་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི།

སྟེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྟོན་ལས།

བརྟེན་བཞི་དེ་བཞིན་ལྟོག་པ་ལ།

དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བྱང་། དབང་པོ་དྲུག་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་། སོ་མོའི་དབང་
པོ་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲོད་སྦྱར་ལས་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་དང་། རྩས་སྦྱེས་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་
ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བས་བཤད་དོ། སྟོག་དབང་ནི་འཁོར་བར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོར་
བ་ལས་ནི་ཕན་གཞོད་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་དང་སོགས་ལྔ་
ནི་རྣམ་བྱང་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་བྱང་
དུ་དང་བོར་སྦྱེ་བ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་རྒྱུ་ཆགས་
སྒྲུག་ནས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་བྱང་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་
ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགའ་བདེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ། རོ་བོ་ནི།

དབང་པོའི་རོ་བོ་བཤད་པའི་སྐབས་འདིར་བརྒྱད་ཅུ་མ་ལས་མ་བསྟན་པ་
ནི། མིག་སོགས་དྲུག་ནི་གནས་དང་བོར། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། མིག་ལ་
སོགས་གཞུགས་དྲངས་པ་རྣམས། ཞེས་དང་། སོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ནི། བོང་དེ་མ་
ཐག་ཏུ། ལུས་ལས་མོ་དང་མོ་དབང་དག། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས་བཤད་ཟིན་
དབང་པོ་བརྒྱད་དང་། སྟོག་དབང་ནི། སྟོག་ནི་ཆེ་ཡིན་འོད་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་རྟེན་
གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་པའི་སྐབས་དང་། དད་སོགས་ལྔ་ནི། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་
སྤངས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འཁྱར་བས་འཆད་འཁྱར་དྲུག་དང་། འདིར་
ནི་ཆོར་བ་ལྔ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ལྟེ་བརྒྱད་བཤད་དོ། འོ་ན། ཆོར་བ་ལྔ་
ཡང་བཤད་ཟིན་ཡིན་པར་ཐལ། གནས་དང་བོར། ཆོར་བ་སྤྱོད་བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། ཞེས་

པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གི་ནང་ནས་འཆད་
པར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོར་བ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་དང་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་བདེན་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་ནི་འདི་ནས་བཤད་པ་
ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༠༦ ལས། ཆོར་བ་ཚྱོད་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཆོར་བ་
དང་སེམས་པ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་ཟིན་པ་ཡང་ཡིན་
ལ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གི་ནང་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། ཆོར་བ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་བདེན་མོད་ཀྱི་ཁྱད་
པར་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ནི་འདི་ནས་འཆད་པར་འདོད་པས། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཟག་མེད་
ཀྱི་དབང་བོ་གསུམ་ཡང་བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། གནས་དང་བོར་ཡིད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོན་མེད་དེ། འདི་དག་གི་ངོ་
བོར་གྱུར་བའི་ཡིད་དང་། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ། བཏང་སྟོམས། དད་སོགས་ལྡ་བཅས་
དགུ་ཡོད་པར་བསྟན་ནས། དགུ་བོ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་དང་། སྟོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་། མི་
སྟོབ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་བོ་ཞེས་འདི་དག་གི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དག་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༠༦ ལས། འོ་ན་ཀུན་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བཤད་མི་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་
འདི་དག་ནི་རྣམས་དགུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་དགོས་སོ། གནས་སྐབས་འདི་
ན་ནི་རྣམས་དགུ་བོ་འདི་དག་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་ཞེས་བྱ་བར་
འགྱུར་ལ། གནས་སྐབས་འདི་ན་ནི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར། འདི་

སྐབས་འདི་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ལྟན་པའི་དབང་བོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བར་
འདི་དག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་བསྟན་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་དག་ནི་རང་འགྲེལ་ ༦༥ ལས། དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་པོའི་དབང་བོ་ལ་ཐུག་པ་
ནམས་ནི་བསྟན་ཟིན་ཏོ། སྟོག་གི་དབང་བོ་ནི་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟན་པ་མ་
ཡིན་པ་དག་གི་ནང་ཁོ་ན་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གི་ནང་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་
ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་སྦྱོར་
སྤོང་དང་བཅས་ཏེ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་སུ་བཀོད་དོ།

དེ་ལ་ཆོར་བ་ལྟ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་ལྟ་བོ་འདི་དག་ནི་དབང་བོའོ།
ལྟ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བའི་དབང་བོ་དང་། སྟག་བསྐལ་གྱི་དབང་བོ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་
དབང་བོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་བོ་དང་། བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་བོའོ། ཞེས་
སོགས་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་རུ་ ༥༦ རྒྱས་པར་བྲངས་སོ། དོན་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ལ།

ལྟས་ཆོར་སེམས་པ་མ་ཡིན་གནས།

སྟག་བསྐལ་དབང་བོའོ་སེམས་པ་ནི།

བདེ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན།

སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་བོ།

ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་པ་མིག་སོགས་ལ་བརྟེན་
པའི་ནམ་ཤེས་ལྟའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོར་བ་
ལྟར་བྱེད་པའི་སྟག་བསྐལ་གྱི་དབང་བོ་ཡིན་ལ། སེམས་པ་ནི་ལྟར་བྱེད་པའི་བདེ་བའི་དབང་
བོ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམས་པ་ལ་བདེ་

བའི་དབང་བོ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་རང་སའི་དབང་ཤེས་ལྷ་
མེད་ཅིང་དགའ་བ་ཡང་སྤངས་པས་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དེ་ལ་བདེ་བའི་དབང་
བོ་ཞེས་བྱའོ།། དེས་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་བྱད་པར་ནི། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་
ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་མི་འབྱེད་པར། རྒྱུའི་བྱད་པར་གཙོ་བོ་རྣམ་རྟོག་ཅམ་
གིས་སྦྱིས་པ་དང་ངོ་བོའི་བྱད་པར་གཡོ་ཁིང་མི་བརྟན་པ་བྱེད་ལས་ཡིད་ཤེས་ལ་བདེ་
བ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་བདེ་བཞག་ལ། གཙོ་བོ་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིས་ཁིང་ངོ་བོ་
བརྟན་ཁིང་བྱེད་ལས་ལྷས་ལ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བདེ་དབང་བཞག་པའི་ཕྱིར།
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནས་རྟོག་དབྱེད་སྤངས་པས་རྣམ་རྟོག་དབང་གིས་མི་སྦྱི་ཁིང་
ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྦྱིས་པ་ཡིན་ལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་དག་བཅོམ་ལ་ཡང་ཆོར་བ་སྦྱི་བ་
ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ ༡༠༥ ལས། ཡུལ་གྱི་དབང་ཁོ་ནས་དག་བཅོམ་པ་སྦྱག་པ་དང་
མི་སྦྱག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ལྷས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་
སྦྱིད་པས་སོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་
གི་དགའ་བདེའི་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ་བདེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་དངས་བདེ་བ་ལས་
ཆོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ན་རྣམས་
མཚུངས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ནི། ཡིད་ཆོར་གཅིག་
གིས་ལྷས་དང་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་ཚུལ་གྱི་ལྟོག་ཆ་ནས་དགའ་བདེ་གཉིས་སོ་སོར་
འདོག་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེས་ན་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བས་བསམ་གཏན་དང་བོ་
གཉིས་ན་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམ་པར་ཁྱོད་བ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་བོ་རྟེན་བཅས་
ཀྱི་ལྷས་ལས་སུ་བྱུང་བར་བྱས་པའི་ལྷས་དང་། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཤེས་
འཁོར་བཅས་དགའ་རྣམ་གྱིས་སེམ་པར་བྱས་པས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་

གཉིས་བྱེད་པས་རིམ་པ་ལྟར་བདེ་བ་དང་དགའ་བ་ཞེས་འདྲི་གཤམ་གྱི་ཞེས་བཤད་པ་དང་
ཉན་ས་གཉིས་མཐུན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཆོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་
བ་ཡིན་པས་བྱིར་པར་ཐལ། ལུས་ཆོར་སེམ་པ་མ་ཡིན་གང་། སྟུག་བསྟུལ་དབང་བོའོ།
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལུང་དྲངས་མཚམས་ལ་མ་བྱེད་ཞེ། ཆོར་བ་ལྟར་བྱེ་བའི་སྟུག་བསྟུལ་
དང་ལུས་ཆོར་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི། སྦྱིར་ཆོར་བ་སྟུག་
བསྟུལ་ཡིན་ན་ལུས་ཆོར་ཡིན་པས་བྱིར་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆོར་
བ་ལྟར་བྱེ་བའི་སྟུག་བསྟུལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་འགལ་ཡང་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་གཉིས་
འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དེ་ཆོས་
ཅན། ཆོར་བ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཡིད་བདེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། མ་བྱེད་ཞེ། ལྟར་བྱེ་བའི་ཡིད་བདེ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་
བ་ཅུམ་ལ་མི་བྱེད་པར་རྒྱ་དང་ངོ་བོ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་འདྲི་གཤམ་པ་གོང་
དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན།

སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ།

ཡིད་མི་བདེ་བའོ་བཏང་སྟོན་ནི།

བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་རྟོག་བྱིར།

ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་ས་འོག་མ་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་
སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་སེམ་པ་དེ་ནི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་བོ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་
སེམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་

བའི་དབང་བོའོ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་བོ་ནི་བར་མ་སྟེ་སིམ་གཏུང་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པར་བར་མར་སྟུང་བའོ། ལུས་དང་སེམས་གང་གི་ཞེན། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཅར་གྱི་
འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་མེད་པར་ངང་གིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སན་གཞོད་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་
ཀ་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་སོ།

རྗེ་མེད་ཀྱི་དབང་བོ་གསུམ་ནི་འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་རུ་ ༥༧ མདོ་བྲངས་པ་
ལས། དབང་བོ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་དང་
། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་བོའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
འདིར་འཆད་པ་ལ།

མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་དགུ།

གསུམ་ཡིན་,,,,,,,,

ཞེས་བྱུང་། འདིར་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་བཅས་
བཞི་དང་། དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་རྣམས་དགུ་བོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མི་ཤེས་པ་
ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་དང་། སྟོམ་ལམ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་། མི་
སྟོབ་ལམ་ལ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་བོར་བཞག་གོ། གོང་མས་ནི་མཆིམས་མངོན་
ཡིག་ཆུང་ ༥༩ ཏུ་ཀུན་བརྟུས་བྲངས་པ་ལས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་
བོ་གང་ཞེན། སྟོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྟ་ལ་
གང་དབང་བྱེད་པའོ། ཞེས་དབང་བོ་དང་བོ་སྟོར་ལམ་དུ་འང་ཡོད་པར་བཤད་པས་
དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རྟོག་པའང་ཡོད་དོ། ཆོར་བ་གསུམ་བོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོགས་པ་
གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་ལྡན་པ་མེད་དེ། ལམ་དེ་ཉེར་སྟོག་མི་སྟོགས་མེད་དང་། བསམ་

གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་གང་རུང་གི་ས་བཞིག་ཡིན་ན་ནི། བཏང་སྟོམས་
ཀྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་ནི་མེད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ས་བཞིག་ཡིན་ན་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཁོ་ན་དང་། བསམ་
གཏན་གསུམ་པའི་ས་བཞིན་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ།

བཞི་བ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ལ་དྲུག་ལས།

དང་པོ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་ནི།

.....གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད།

གཟུགས་ཅན་སྟོག་དང་སྒྲུག་བསྐྱལ་དག།

ཟག་དང་བཅས་པ་དགྲུ་རྣམ་གཉིས།

ཞེས་བྱུང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་ནི་གཅིག་དུ་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་
ཕྱི་མའི་དབང་པོ་གཉིས་སྟེ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་དབང་པོ་བདུན་དང་། སྟོག་དབང་དང་
། ཡིད་མི་བདེ་དང་སྒྲུག་བསྐྱལ་གཉིས་སྟེ་བརྒྱ་ནི་གཅིག་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ།
ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་བཅས་
དགུ་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་ནི།

སྟོག་ནི་རྣམ་སྒྲིན་བརྒྱ་གཉིས་གཉིས།

ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིན་མི་བདེ།།

མ་གཏོགས་པ་སྟེ་,,,,,

ཞེས་བྱུང་། སྟོག་ནི་མཐོང་རིས་ན་དགེ་བ་དང་ངན་སོང་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
ནམ་སྒྲིན་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་ལྷགས་ལ། སྟོག་ལ་ནམ་སྒྲིན་གྱིས་བྱལ་
ཅིང་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་གྱིས་མ་བྱལ་པར་འདོད་དོ། འོ་ན། ཆོ་གཏོང་འཛོག་
བྱས་པའི་ཆོ་དེ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རང་འགྲེལ་ ༤༩ ལས་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤོད་དེ། ཁ་ཅིག་མཐོང་ཆོས་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་དུ་འདོད་ལ། ལ་ལ་
ཆོ་སྒྲ་མའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ལྷག་མ་སྒྲིན་པར་འདོད། བཅུན་པ་དབྱངས་སྟོག་བསམ་གཏན་
སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱས་བྱུང་དུ་འདོད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༣༥ ལས། འདི་ལ་
བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ནམས་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་ཆོས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་འགྱུར་
ན་ཞེས་སྒྲས་པ་དེ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་དེ། མཆོད་རྟེན་རྟིང་པ་ལ་སོགས་པ་གསོས་པ་ལས་
ཆོ་འཕེལ་བར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བྱེ་སྒྲའི་ལྷགས་
ལ་གཏོང་འཛོག་གི་སྟོག་དེ་མཐོང་ཆོས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེའི་ནམ་སྒྲིན་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ཆོས་ལས་ཀྱིས་ནམ་སྒྲིན་གྱི་སྟོག་འཕེན་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚ་བར། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་
པར་བྱེད། ཅིས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ ༡༤༩ ལས། མཐོང་ཆོས་ལ་ཚུང་བར་འགྱུར་
བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་རིས་མཐུན་པ་འཕེན་པར་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
མཆིམས་མཛོད་ ༡༤༡ ལས་ཀྱང་། སྟེན་ནས་ཚུང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་སྟེ་
བ་གཞན་གྱི་རིས་མཐུན་པའི་སྟོག་གི་དབང་བོ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་སྲིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་
ལ་ཚུང་འགྱུར་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་དེའི་སྟོག་གི་དབང་བོ་ནི་སྒྲར་ཐོབ་ཟིན་པའི་

ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་འཕེན་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་ཕྱོད་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། བསོད་ནམས་བསགས་པས་ཆོ་སྤྲིད་བ་ལ་སོགས་པའང་བར་ཆད་སེལ་བ་ཙམ་
 དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༥༥ ལས།
 ཆོ་འདོད་པའི་སྟོག་དེ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པ་དང་ཆོ་འདིར་ཡོ་
 བྱད་སྤུལ་བ་སོགས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་མིན་ཀྱང་ནམ་སྟོན་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་འདིས་
 འགལ་བ་སྤོང་མི་རྒྱས་པར་མ་ཟད་སྟོན་ཡང་སྤང་སྟེ། སྤང་མའི་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་སྟོག་
 དབང་རྟེན་དེ་ལ་ད་དུང་མ་ཟད་པར་ཡོད་ན་སྤང་ཡང་མཐོང་ཆོས་ལས་ཀྱིས་འབྲིན་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཞག་པའི་སྟོག་དེ་བྱེ་སྤྲུལ་མཐོང་ཆོས་ལས་ཀྱི་ནམ་སྟོན་ཁོ་
 བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱེ་སྤྲུལ་ལུགས་ལ་སྟོན་སྤོང་ཅི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་ནི། བཞག་
 པའི་སྟོག་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་པ་སྟོན་མའི་སྟོག་དབང་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེས་འཕངས་པ་ཡིན་ཡང་། ཆོ་འདིར་ཡོ་བྱེད་སྤུལ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་མཐོང་ཆོས་ལས་ཀྱིས་ནི་བར་ཆད་སེལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྟོག་དབང་དེ་འཕངས་
 པ་མིན་པར་ནི་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་དེས་ཤེས་རྒྱས་ཤིང་། ཡོ་བྱེད་སྤུལ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་དེས་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བའི་བར་ཆད་སེལ་
 བས་སྤྲིད་པའི་རྒྱན་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། གང་སྟེལ་དང་མཛོད་སྟོན་གཉིས་སུ་
 མཐོང་ཆོས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ལ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་
 ཀྱང་། འདས་པའི་ལས་ཁོ་ནས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་། འདས་པའི་ལས་ཁོ་
 བས་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི། འདས་པའི་ལས་ཁོ་ནས་ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་
 བུ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། མཛོད་སྟོན་ ༡༡༥ ལས། ལན་ལ་བྱེ་སྤྲུལ་མཐོང་
 ཆོས་འབྲས། ཡིན་ཡང་སྟོན་མེད་མཆོད་རྟེན་སོགས། གསོས་པས་ཆོ་འཕེལ་མདོར་

གསུངས་ཕྱིར། འདི་ཡང་མི་འགལ་ཤུགས་བསྟན་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ནི་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་ལགས་སོ།

སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ ༤༩ ལས། དེས་སྟོན་གྱི་ལས་ལས་
སྦྱེས་པ་དབང་བོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་པའི་དུས་ནི་སྒྲིག་པར་བྱེད་
ལ། སྟོན་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་འཕེན་པ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་
ལྟ་བུས་ན་སྟོག་གི་དབང་བོ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྟོན་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཆེད་དུས་ངས་པ་སྒྲིག་
ནས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་གསར་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་འཛོག་པར་འདོད་པས། སློབ་དཔོན་
དང་དབྱངས་སྒྲིག་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་ལས་སྟོག་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་
ལ་དགོངས་པར་བཞེད་དོ། འོ་ན། དེ་འབྲའི་སྟོག་དབང་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་བྱུང་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་དང་སྟོན་གྱི་ལུང་དོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་
བའི་རང་ལྷགས་ལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་གཞུགས་ཅན་བསགས་
པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ ༡༡ ལས། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བསགས་པར་མི་
གནས་པས་གཞུགས་ཅན་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས་འགྲུབ་པས་སློབ་དཔོན་
དང་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་རང་ལྷགས་མི་འབྲ་ཟེར་དགོས་པ་འབྲའོ། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་
པ་དེ་ལ་བཙུན་པ་གོ་ཆ་མཐས་ཡས་ཀྱིས་སྟོན་གཏོང་ཚུལ་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༡༩ ལས།
བཞི་བ་ལྟར་ན་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་མེད་པ་
སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། འཆི་འཕོས་པ་དང་སྦྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཆེ་རབས་གཞན་
བཞིན་དུ་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོན་པ་བཏང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་ཚིག་པར་བྱེད་ལ། དེའི་
ལན་དུ་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས། དེ་ལ་ཡང་བཙོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་འཆི་འཕོ་བ་

དང་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་རིགས་ལ། སྒྲིམ་པ་གཏོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་གྱི་རིས་མཐུན་པ་
 རྗེས་སུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་ན་མེད་པའི་རིས་མཐུན་པ་མ་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་
 ཕྱིར་རི་སྐད་སྒྲིམ་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདིའི་རིས་
 མཐུན་རྗེས་སུ་འདུག་པའི་དོན་སྤར་མའི་སྟོག་དབང་གི་རིས་མཐུན་འདུག་པ་ལ་བྱེད་
 བ་རང་འགྲེལ་ལས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགྲིག་
 པས། ཏེན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རིས་མཐུན་ཡིན་གྱི། འཕངས་འབྲས་གྱི་
 སྟོག་གི་རིས་མཐུན་མ་ཡིན་པར་མཛོད་གྱི་བྱུར་མཆན་ ༡༠༥ ལས་གསུངས་སོ། སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་འདོད་པ་འགོད་པའི་སྐབས་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༦༧ ལས། དག་བཅོམ་པ་
 སྟོགས་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱི་སྟོབས་པའི་ཆེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་བྱུང་
 ཁོ་ན་དང་། སྟོག་ལྟག་མ་ལས་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པས་ཆ་གཉིས་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོག་གཅིག་ལ་རྒྱས་
 བྱུང་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་གཉིས་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད་
 པའི་དེ་རྒྱས་བྱུང་ཁོ་ན་དང་སྟོག་ལྟག་མའམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོག་ལས་དབང་གིས་
 བྱུང་བ་རྣམས་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པ་ནི་ལུང་དངས་མཆམས་གྱིས་ཤེས་ཏེ།
 དེར་དངས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྟོག་གི་དབང་པོ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་སྟོམ་ ༡༡༩ ལས་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་དེ་ཆེ་རྒྱས་བྱུང་
 དང་། ལྟག་མའི་རྣམ་སྒྲིན་ཆ་གཉིས་བཞག། ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་གོང་ལྟར་ཡིན་
 ནོ། འདི་དག་དང་གོང་དུ་དངས་པའི་གང་སྟེལ་གྱི་ལུང་ལ་བསྟེན་ནས་རིན་ཆེན་སྟོན་
 མེར ༥༦ སྟོག་དབང་གཅིག་ལ་སྟོག་ཆ་ནས་གཉིས་བཞག་པ་ནི། ཡིག་ཆའི་ལུང་དོན་

གོང་དུ་བཀའ་བ་དེས་ཁེགས་ནུས་ཤིང་། འདི་ལ་སྒྲིན་གཏོང་བ་ལ་བྱུར་མཆན་ ༡༠༥
ལས། རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་གི་སྟོག་དབང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་ཐལ་བའི་
སྒྲིན་བཟོད་ཀྱང་། མཁས་པ་ལ་ལས་བྱེ་སྤྲིའི་ལུགས་ལ་དེ་གཉིས་འགལ་ཡང་འདི་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།
ཐོག་མའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་གྲུབ་པ་ནས་དེ་ཉིད་འཕུལ་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱས་བྱུང་བའི་
ཆེ་རྒྱས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཇས་དེ་དག་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་
གི་རྒྱལ་ཇས་གཉིས་ཀྱི་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཐོག་མའི་རྣམ་སྒྲིན་
གྱི་ལུས་དེ་ཆེ་རྒྱུ་འགྲོ་བ་གཏན་ནས་མེད་དགོས་པས་བཅས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་སྒྲིན་
གྱི་ལུས་དང་བཅས་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་གཉིས་ཀྱང་ཆེ་ཆུང་
མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༧༥ ལས་ཀྱང་། གྲུབ་མཐའི་འདོད་
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་ལྟར་ན་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་མི་འགལ་
ཏེ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་བཏང་བའི་སྒྲིན་པ་རོལ་ལ་འདུག་མིན་བསམ་པར་བྱའོ།
སྐབས་འདིར་རྒྱལ་དབང་མཛོད་དང་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་བྱུར་མཆན་གསུམ་གྱི་བཤད་
ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྤང་ཡང་མང་བར་འདིགས་ནས་མ་བཞོད་ལ་རིགས་པ་སྤྲོ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དུ་བཟླག་པར་རིགས་སོ། གསེར་ཕྱེད་མཆན་ ༡༡༥ ལས། མཛོད་
སྟོམ་དུ། འཆི་བདག་གྲང་གྱི་ཡུལ་བཅོམ་འཁྲུལ། ཞེས་པ་མ་དག་པས། སྤང་བདུད་
གྲང་གྱི་ཡུལ་བཅོམ་འཁྲུལ། ཞེས་འདོན་དགོས་པས་མཆིམས་མཛོད་དུ་སྤང་བདུད་
གྲང་ཡུལ་དུ་བཏུལ་བར་བཤད་པ་བཀག་གསུངས་ཀྱང་། མཆིམས་མཛོད་ ༧༩ ལས་
ནི་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲི་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་
ལོ། ལྷ་ཅན་དུ་སྒྲི་ཆེ་བཏང་བས་ནི་སྤང་བོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ལྷ་

ཅན་དེ་རྩ་མཆོག་གྲོང་ལས་ཀྱང་གྱི་ཡུལ་ཞེས་མི་འབྱུང་ངོ་སྟུང་ན། རྩ་མཆོག་གྲོང་དང་
ཀྱང་གྱི་ཡུལ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་
པའི་མཛོད་འགྲེལ་གཞུང་དོན་གསལ་བའི་ཉི་མ་ ༡༡༩ ལས། ཀྱུ་ཤུའི་གྲོང་ཀྱང་གྱི་ཉི་
འཁོར་དུ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བས་སྤང་བའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཞེས་
འབྱུང་བ་གང་ཞིག་རྩ་མཆོག་གྲོང་དང་ཀྱུ་ཤུའི་གྲོང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
དེས་ན་བྱེ་སྐྱའི་ལུགས་ནི་དོ་རྗེའི་གདན་དུ་སོད་ལ་སྟེའི་བུའི་བདུད་དང་སྤྱན་གསུམ་
པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བརྒྱལ་ཞིང་། ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྤང་བོ་དང་འཆི་བདག་
གི་བདུད་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱལ་བ་ཡིག་ཆར་ ༡༢༠ འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་
བྱེད་དངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ། རྩ་མ་སྟོན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།

.....དེ་གཅིག་ནི།

རྩ་པ་ར་སྟོན་བཅས་བརྩ་རྩ་གཉིས།

ཡིད་དང་ཆོར་གཞན་དད་ལ་སོགས།

ཞེས་བྱུང་། འདིའི་རྩ་མ་སྟོན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཞེས་པ་ནི་རྩ་མ་སྟོན་གྱི་
རྩ་ཡིན་མིན་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་མི་བདེ་ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་གང་
ཡང་མེད་པས་མི་དགེ་བའམ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་དུ་ངེས་པས་གཅིག་ཏུ་རྩ་
སྟོན་དང་བཅས་པ་དང་། ཡིད་དབང་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོར་བ་གཞན་
བཞི་དང་དད་སོགས་ལྟ་བུས་བཅས་བརྩ་ལ་ནི་རྩ་མ་སྟོན་གྱི་རྩ་ཡིན་མིན་གཉིས་རེ་ཡོད་
དེ། ཡིད་དང་ཆོར་བ་བཞིའི་མི་དགེ་བ་རྩ་ས་དང་། བརྩ་ཆར་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་

ནམས་ནི་ནམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་དང་། ཡིད་དང་ཆོར་བ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་
ལུང་མ་བསྟན་དང་། དད་སྟགས་ཟག་མེད་ནམས་ནི་ནམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་
པའོ།། སྟོག་དང་དབང་བོ་གཞུགས་ཅན་བདུན་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དང་མཐའ་
མ་གསུམ་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་བ། དགེ་སྟགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།

དགེ་བ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ།།

ནམ་གཉིས་ཡིད་དང་ཆོར་གཞན་ནི།།

ནམ་གསུམ་གཞན་ནི་ནམ་པ་གཅིག།།

ཅས་བྱུང་། དད་སྟགས་ལྟ་དང་ངི་མེད་གྱི་དབང་བོ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་
གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་
ཡིད་མི་བདེ་ན་མི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་ན་དགེ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ།། ཡིད་དང་ཆོར་བ་གཞན་བཞི་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་རེ་ཡོད་
དེ། དེ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཅན་གྱི་དབང་བོ་བདུན་དང་
སྟོག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

ལྟ་བ། ལམས་སུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།

ངི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས།།

མོ་མོའི་དབང་དང་སྤྱན་བསྐྱེད་དག།།

མ་གཏོགས་གཞུགས་གཏོགས་གཞུགས་ཅན་དང་།།

བདེ་བ་འདྲ་མ་གཏོགས་གཞུགས་མེད་གཏོགས།།

ཞེས་བྱུང་། རི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་གང་དུའང་མི་
གཏོགས་ལ། དེའི་ལྷན་མ་བཅུ་དགུ་ལ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། བཅུ་དགུ་
ལས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་སྟུག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་
བཅོ་ལྔ་ནི་གཞུགས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་བཅོ་ལྔ་པོ་ཐམས་
ཅད་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ན་དེ་དག་ལས་བདེ་བ་མ་གཏོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ན་ཡིད་
བདེ་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་བཞི་དང་། བཞི་བ་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་བཅུ་གསུམ་
ཡོད་དོ། བཅོ་ལྔ་ལས་མིག་སྟགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་མ་གཏོགས་
པའི་ཡིད་དང་སྟག་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་སྟགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་གཞུགས་མེད་
དུའང་གཏོགས་སོ། འདིར་ཁམས་སུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ནི་ཁམས་དེ་དང་དེའི་སས་
བསྟུས་པ་ཡིན་མིན་ལ་བཤད་ཅིང་། སས་བསྟུས་ཚུལ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལྷགས་ལ་
ཁམས་དེའི་སྲིད་སྟགས་ཀྱིས་དམིགས་ཤིང་བདག་གིར་བྱས་པ་ལ་བཤད་དགོས་ཀྱང་།
གོང་མའི་ལྷགས་ལ་འདོད་སེམས་ཀྱིས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་འདོད་སེམས་ཡིན་ཡང་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་མ་ཡིན་ཟེར་
དགོས་པ་འདྲའོ། ཁོ་ན་རེ། སྟག་གཞུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚ་
བར། སྟག་ནི་ཆེ་ཡིན་དོད་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་དོད་དང་རྣམ་
ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་
ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་དོ།

རྟག་པ། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།

ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ།

གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཡིན་མི་བདེ།།

དགྲ་ནི་སྒྲོམ་པ་ས་ལྔ་ལོ་ནི།།

སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན།།

ཞེས་བྱང་། ཡིད་དང་། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་སྒྲོམ་ས་གསུམ་སྟེ་བཞི་ནི་
མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་སྒྲོམ་སྤང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་
གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ།། དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་བདེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་
གསུམ་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་དེ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་སྦྱེས་པ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་སྟེ་དེ་ནི་སྤང་བྱ་
གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་
དང་སྟོག་དང་སྟུག་བསྐལ་ཏེ་དགྲ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་དང་། དད་སོགས་ལྔ་ཟག་བཅས་ནམས་
ནི་སྒྲོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་ནམས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དབང་བོ་མཐའ་མ་
གསུམ་ནི་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་འོ།། མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་གི་འདོག་ཚུལ་
ནི་གནས་ལྔ་བར་འཆད་དོ།།

ལྔ་བ་ལ་དབང་བོའི་ཐོབ་གཏོང་གཉིས་ལས་ཐོབ་ཚུལ་ནི།

འདོད་པར་དང་བོ་ནམ་སྦྱིན་གཉིས།།

ཆེད་དེ་རྒྱས་ཏེ་སྦྱིས་བས་མིན།།

དེ་ཡིས་བྱུག་གམ་བདུན་ནམ་བཟུང།།

གཟུགས་ན་བྱུག་གོ་གོང་མར་གཅིག།།

ཅས་བྱུང་། འདི་ནི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མིན་གྱི་ནམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོ་བཅུ་
 གསུམ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་མངལ་
 རྒྱུས་དང་སྒོང་རྒྱུས་དང་བྲོད་རྒྱུས་གསུམ་གྱི་ནི་གང་དུ་སྦྱེ་བ་བྲངས་པའི་ཆེ་དེའི་ནམ་
 སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་རྒྱར་པའི་ལུས་སྟོག་གི་དབང་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་གསར་དུ་རྟེན་དེ།
 ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ནི་དེའི་ཆེ་རྟེན་ཀྱང་། རྒྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་
 འབྱུང་བས་ནམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་ལ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟེན་པ་ཡོད་ཀྱང་དགེ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་ལ། མིག་སོགས་ལྷ་རིམ་གྱིས་འཕྲོ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་
 དེའི་ཆེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལ་ལས། མིག་དང་ནི། ནམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོས་དང་
 ། ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་བར་སྲིད་པས་མ་ངེས་པའི་དོགས་པ་སྒོང་བ་ནི་འབྲེལ་ཅི་
 ཡང་མེད་དེ། འདི་ནི་རྒྱེ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཙེ་བ་ལས་བར་སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་མིན་པ་ནི་རྒྱར་རྒྱར་བོ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཆེ་རྟེན་ཀྱང་དབང་པོ་མིན་པའི་སྦྱོར་
 སྒོང་རང་འབྲེལ་གྱིས་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རྒྱས་ལ། དེར་མ་ཟད་མཛོད་རྒྱུ་ ༡༡༩
 ལས། རྒྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་རྒྱར་བའི་དབང་པོ་
 དུ་གསར་དུ་རྟེན་ཅིན། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ ༡༡༦ ལས། རྒྱར་རྒྱར་བོ་ལ་སོགས་པའི་
 གཟུགས་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་རྒྱུས་པ་ནམས་ཀྱང་དེའི་ཆེ་རྟེན་
 མོད་ཀྱི་དེ་དག་འདིར་ནི་མ་སྟོས་ཏེ་དབང་བའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༠༦ ལས་ཀྱང་། དང་བོར་རྒྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཆེ་ནམ་སྤྲིན་
 གྱི་ངོ་བོ་ལུས་སྟོག་གི་དབང་པོ་གཉིས་རྟེན་དེ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། འདོད་པའི་རྩུས་རྒྱུས་དང་བསྐལ་བ་དང་བོའི་མི་ལྟ་བུ་མཆམ་གཉིས་ཀ་དང་མི་
 ལྟ་བུས་ནི་མིག་སོགས་ལྷ་དང་སྟོག་དབང་སྟེ་རྒྱག་དང་། མོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་

དང་ལྷན་པས་བདུན་དང་། གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པས་བརྒྱད་གསར་དུ་རྟེན་དོ། གཞུགས་
ཁམས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བས་ནི་མིག་སོགས་ལྔ་དང་སྟོག་དབང་སྟེ་དྲུག་གསར་དུ་
རྟེན་ལ། གཞུགས་མེད་དུ་སྟོག་གི་དབང་བོ་ཁོ་ན་གསར་དུ་རྟེན་དོ།

གཏོང་ཚུལ་ནི།

གཞུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི།

སྟོག་དང་ཡིད་དང་བཅས་སྟོམས་ཉིད།

འགག་པར་འགྱུར་རོ་གཞུགས་ན་བརྟུན།

འདོད་པར་བརྟུན་མ་དགུ་འམ་བརྟུན།

རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི།

དགེ་ལ་ཟམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྔ།

ཞེས་སོགས་བྱུང་། གོང་དུ་རྟེན་ཚུལ་རྣམས་ཐོས་ཏེ་ཐུག་པ་ཁོ་ན་དང་། གཏོང་
ཚུལ་དབང་བོ་སྦྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀར་ཤེས་
པའི་ཆེད་ཡིན་པར་ཡིག་ཆར་ ༡༧༩ གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བའི་དངོས་ཟིན་གྱི་གཏོང་
ཚུལ་ནི་འཆི་ཁ་མའི་རྟེན་དེའི་རྒྱུ་གྱི་ད་ལྟ་བའི་དབང་བོ་མངོན་གྱུར་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སྤྱོད་མར་ ༡༡༩ འཆི་བའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྤྱིད་དེ་ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་དགེ་བའོ། ཞེས་པ་ལྟར་ལྷགས་འདིར་དེ་
གསུམ་གའི་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ཡོད་པས། རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་
གྱི་འཆི་སེམས་བྱས་པའི་ཆོ། གཞུགས་མེད་དུ་ནི་སྟོག་ཡིད་བཅས་སྟོམས་གསུམ་ཅིག་
ཅར་འགག་ལ། གཞུགས་ཁམས་སུ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་མིག་སོགས་དབང་བོ་ལྔ་

སྟེ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་འགག་སྟེ་མིག་སོགས་རིམ་གྱིས་འགག་ནས་འཆི་བ་མེད་པས་
 དེ་དག་ཆང་བར་སྦྱེ་ཞིང་ཆང་བར་འཆི་བ་ཡིན་པའི་བྱུང་རྟོག་ལ། འདོད་པའི་རྩལ་སྦྱེས་
 མཆན་གཉིས་པ་ཞིག་འཆི་ན་སྤར་གྱི་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་འགག་ལ། དེ་བཞིན་
 མཆན་གཅིག་པ་ལ་དགུ་དང་མཆན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་གཏོང་ངོ་
 ། གཞུགས་གཞུགས་མེད་དང་འདོད་པའི་རྩལ་སྦྱེས་ལ་ནི་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་མེད་ཀྱང་
 འདོད་པའི་རྩལ་སྦྱེས་ལ་དབང་པོ་མ་ཆང་བར་འཆི་བ་ཡོད་པས་གང་མ་ཆང་བ་དེ་
 བྱི་བར་བྱའོ། འདོད་པར་རིམ་གྱིས་འཆི་བའང་ཡོད་པས་དེ་ལ་ནི་མིག་སོགས་སྤར་
 འགག་པའི་མཐར་ལུས་དང་སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་བཞི་དུས་ཅིག་དུ་གཏོང་ངོ་། དགེ་
 སེམས་ཀྱི་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ནི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུ་བསྟན་པས་གཞུགས་མེད་དུ་
 བརྒྱད་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། འདོད་པའི་རྩལ་སྦྱེས་མཆན་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་
 ཞིག་དགེ་སེམས་ཀྱི་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ལ་ནི་གཞུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་བདུན་དང་
 སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་མངོན་གྱུར་གྱི་དབང་པོ་བཙུག་ཅིག་
 ཅར་དུ་གཏོང་བའང་ཡོད་ངོ་།

དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་འཐོབ་བཤད་པ་ནི།

འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཛོལ།

གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས།

བརྒྱ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཙུག་ཅིང་།

འགའ་ཞིག་སྤྱི་བྱུང་བཤད་པ་ཡིན།

ཅེས་བྱུང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ན་ཡོད་པས་ན་འབྲས་བུ་ཐ་མ་

སྟེ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དབང་བོ་དགུ་དག་གིས་འཐོབ་པོ། དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། དད་སྟོགས་ལྡ་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་དང། ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་སྟེ་དགུས་འཐོབ་པོ། འདི་ལ་ཆོར་བ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་སྟེ་འདིའི་འཐོབ་བྱེད་ལ་ཉེར་ལྟོག་གིས་བྱབ་པས་ཉེར་ལྟོག་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་ལྷགས་འདིར་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ལམ་རྩེས་བཟོད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ལམ་རྩེས་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འཐོབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཀུན་ཤེས་བར་བྱེད་པའི་དབང་བོས་ནི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འདྲེན་ཞིང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོས་ནི་བྲངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་བྲལ་བ་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དབང་བོ་དགུས་འཐོབ་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གང་སྟེལ་ ༡༩༩ ལས། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱལ་བོའི་འཁོར་གྱིས་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་བོ་ལ་ཉེ་བར་འདྲོགས་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བྱས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་འདྲོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དད་སྟོགས་ལྡ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་བོ་གཉིས་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་བོ་དང་། བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བཅས་དགུས་འཐོབ་པོ། སྟོམ་ལམ་རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ནི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་བོ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་བྲལ་ཐོབ་འདྲེན་པ་དང་།

བྲངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ས་དགུ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ཡོད་པས། བསམ་བཏན་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ན་བདེ་དབང་
 དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ན་བཏང་
 ལྷམས་ཀྱིས་འཐོབ་པོ། འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་
 དགུས་འཐོབ་པའང་ཡོད་དེ། ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་དབང་པོ་བདུན་
 ཀྱིས་འཐོབ་པ་ནི། རྒྱ་ཁྱུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་སྡོན་ཞི་གནས་ཤས་ཆེར་
 སྤྱད་པའི་འཕགས་པ་དེས་གོམས་འདྲིས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
 སུ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་
 འཐོབ་པར་བྱེད་ན་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་སྟེ། དད་སོགས་ལྡ་དང་ཡིད་དང་བཏང་
 ལྷམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། དེ་དབང་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་འཐོབ་པ་ནི། སྡོན་ལྷག་མཐོང་
 ཤས་ཆེར་སྤྱད་པའི་འཕགས་པ་དེས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ན། སྤར་གྱི་བདུན་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་
 འཐོབ་པོ། འདིས་དངོས་གཞི་མ་འཐོབ་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 གཉིས་ཀའང་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནོ། དེ་དབང་པོ་དགུས་འཐོབ་
 པ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་འཐོབ་པ་ན་དབང་པོ་དགུས་
 འཐོབ་སྟེ་སྤར་རྒྱ་ཁྱུགས་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་དབང་
 པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་པ་ནི། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་དབང་པོ་རྩལ་བོ་ཞིག་གིས་འཛིག་
 རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ན་དབང་པོ་བདུན་ཏེ། དད་སོགས་ལྡ་དང་ཡིད་
 དང་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱིས་དབང་པོ་སྟེ་བདུན་ནོ། འདི་དབང་རྩལ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཆོར་བ་འཕོ་མི་རྒྱས་པས་ཡིད་བདེ་སོགས་ཆོར་བ་རིགས་གཞན་གྱིས་

འཛོལ་པ་མེད་པས་བཏང་སྟོམས་ཁོན་ཡིན་ནོ།། བརྒྱད་ཀྱིས་འཛོལ་ཚུལ་ལ་གཉིས་
ལས། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་དབང་རྒྱལ་ཞིག་གིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་འཛོལ་ན་སྤར་གྱི་བདུན་དང་སྟོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་
ཁྱར་བའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་འཛོལ་པོ།། ཡང་དབང་ཚེན་རིམ་
གྱིས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ཉེར་སྟོག་མི་
སྟོགས་མེད་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དུས་བསམ་གཏན་དང་
བོད་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པས་ཆོར་བ་གཉིས་དང་དད་སོགས་ལྡང་དང་ཡིད་
དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་འཛོལ་པོ།། དགུས་འཛོལ་ཚུལ་ལ་ཡང་
རིམ་གྱིས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གཉིས་ལས། རིམ་གྱིས་པ་དབང་ཚེན་དེས་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་ན་དད་སོགས་ལྡང་དང་ཡིད་
དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱི་དུས་དང་བོད་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་དང་བཅས་དགུས་འཛོལ་པོ།། གལ་
ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དད་སོགས་ལྡང་དང་ཡིད་དང་། མཐོང་ལམ་
གྱི་སྟོན་དུ་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྲིད་པས་བསམ་གཏན་ས་
དུག་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་དབང་དང་ལྡན་པས་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་
དང་། ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་བཅས་དགུས་འཛོལ་པོ།།
ཁ་ཅིག་འདི་དབང་བོ་བརྩམས་འཛོལ་པ་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་མི་སྟོགས་
མེད་གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆེ་དང་བོད་དངོས་གཞི་ལའང་
འཇུག་པས་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེའང་འཛོལ་པས་རྟེན་དེ་ལ་ཆོར་བ་རིགས་མི་འབྲ་
བ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ ༡༡༡ ལས། འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མཐོང་བའི་
 ལམ་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་བོད་དངོས་
 གཞི་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་ཟིན་པ་དེ་ལ་མ་གུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་
 དེ་རྒྱད་ལ་ལྟན་བཞིན་དུ་ཉེར་ལྟོག་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གཞན་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ན་ཐོབ་
 ཟིན་པའི་དངོས་གཞི་ལ་མ་གུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཆིམས་མཛོད་
 ཡིག་ཚུང་ ༧༧ ལས། མ་གུས་ན་རང་གི་གཞུང་འདིགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལན་དུ་
 མི་རིགས་ལ། རང་ལན་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་
 སྐད་ཅིག་ལྟག་མ་ནམས་ཀྱང་བརྟེན་པས་ས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཆོར་
 བ་རིགས་གཞན་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། འདི་ནི་རང་འགྲེལ་ ༥༤ ལས།
 མཐོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱི་སྦྱར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
 མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ།

བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། དག་བཅོམ་པ་
 དབང་པོ་དག་ཁོ་ནས་འཕྲོ་བ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་དབང་
 པོ་བཅུ་གཅིག་གིས་འཕྲོ་བ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ་འདིར་འབྲས་
 བྱ་འཕྲོ་བ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་འཕྲོ་བ་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ད་ལྟ་བུ་དེ་དག་གིས་དུས་ཅིག་
 ཅར་དུ་འཕྲོ་བ་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པས་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་ཉམས་ནས་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་ན་ཆོར་བ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་སོ་སོར་
 བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་སོར་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་དབང་པོ་བཅུ་
 གཅིག་གིས་འཕྲོ་བ་ཚུལ་བཤད་པ་མིན་ནོ། ཚུལ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་

ཞེན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་དབང་རྣམས་བྱུ་ལས་ཉམས་པ་མེད་ལ་དབང་
རྒྱལ་རིམ་གྱིས་པ་ཉམས་པ་སྲིད་ཀྱང་འབྲས་བྱུ་མ་འཐོབ་པའི་གོང་དུ་བདེ་དབང་སོར་
ཚུད་པར་བྱེད་པ་མེད་དེ། དེ་འབྲས་བྱུ་ལས་ཉམས་བྱེད་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་
ལ་དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱང་དང་བོའི་ཉར་ལྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཉར་ལྟོག་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་
བཏང་སྟོམས་དེ་དང་དབང་རྒྱལ་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཆོར་བ་
འཕོས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པས་བསམ་གཏན་དང་བོའི་ཡིད་བདེ་ཡང་ཡོད་ལ། འབྲས་
བྱུ་མ་འཐོབ་གོང་དུ་གསུམ་པའི་བདེ་དབང་སོར་ཚུད་ན་འདོད་ཉོན་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
ནམ་གྲོལ་ལམ་འཐོབ་དགོས་པས་དེ་ཐོབ་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱུ་ཐོབ་པ་དུས་
མཉམ་པས་སོ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག འབྲས་བྱུ་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ནམ་གྲོལ་ལམ་
གྱི་ཆེ་ཡིད་བདེ་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉམས་པ་དེ་ནི་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ལ་དབང་
རྒྱལ་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དུས་ཆོར་བ་འཕོ་མི་རྒྱས་པ་སྤར་དབང་བོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་
ཚུལ་བཤད་པ་དང་འབྲས་བའི་ཕྱིར་ཞེན། འདིའི་ལན་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་མར་ ༡༩༩ གལ་ཏེ་
དབང་བོ་རྒྱལ་བོ་མཐར་གྱིས་འཐོབ་པ་འདི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱུ་འཐོབ་སྟེ། དེ་
ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ནས་དབང་བོ་འཕོ་བར་བྱེད་ལ་དབང་བོ་འཕོས་
ནས་ཀྱང་དབང་བོ་རྣམས་པོར་གྱུར་ཏེ་སྤར་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཁོ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་
འབྲས་བྱུ་འཐོབ་པོ། ཞེས་རྒྱལ་བོ་འབྲས་བྱུ་ལས་ཉམས་པ་འདིས་འབྲས་བྱུ་སོར་མ་
ཚུད་པའི་སྤར་སྤྱངས་ནས་དབང་བོ་འཕོ་བའང་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ། གང་སྟེལ་ ༡༤༠
ལས་ཀྱང་། དབང་བོ་རྣམས་པོ་ཁོ་ན་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་བ་ལ་ཉེ་བར་བསྟོགས་
པ་ནས་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་རྒྱས་ཀྱི། རྒྱལ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཆོར་བ་སྤོང་བར་དཀའ་

བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཡང་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་གཞིགས་
ན་སྟེ་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་ཉེར་ལྟོག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་འདུག་པའི་ཆེ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཡང་སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དབྱད་པར་བྱའོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་དག་བཅོམ་པ་དབང་པོ་དགུ་ཁོ་ནས་འཕྲོ་བ་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དབང་པོ་བརྩམས་འཕྲོ་བ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་
དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉེར་ལྟོག་གིས་སེམས་
རྟེན་བྱས་པའི་སྟོམ་ལམ་རྩི་རྩུབ་ཏེ་དེ་འདྲིན་གྱི་ཆེ་བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆེ་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་ནས་ཡིད་བདེ་དང་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཟག་མེད་འདས་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་སྐབས་ཡིན་པས། དབང་པོ་
འཕྲོ་བའི་སྟེར་བ་མི་བྱེད་པ་མཐོང་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། ། གཞན་ཡང་
། ཉེར་བསྟོགས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་སྟོམ་ལམ་རྩི་རྩུབ་ཏེ་དེ་འདྲིན་ཡོད་ན།
དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་དངོས་གཞི་ཐོབ་བམ་མ་འཕྲོ་བ། དང་པོ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་
དག་གིས་ལམ་རྣམས་སྟོ། ། ས་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་
འདྲེན་པ་དང་འགལ་ལ། མ་འཕྲོ་བ་ན་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་
ཆོས་མཛོད་པའི་སྤྱི་སྐད་དང་མི་འགྲིག་པས་དབྱད་པར་བྱ་བ་མང་མོད། ལྷགས་འདིས་
ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་འདོད་མི་འདོད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མང་བས་
འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

རྟེན་པ་དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ་ལ་ངེས་ལྡན་དང་སྤྱི་དྲན་གཉིས་ལས།

དང་བོ་ནི།

བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་དང་ནི།

ཡིད་དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྡན།

བདེ་ལྟས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་།

མིག་སྟགས་ལྡན་ལ་ལྔ་དང་ལྡན།

ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདིར་དབང་བོ་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་སྦྱིར་བཏང་ཙམ་
ལས་ཁམས་དེ་དང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་
གོང་མའི་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་བོ་ལྡན་ཡང་སྟོག་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
རོ། མངོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༥༩ ལས་ངེས་ལྡན་ལ་ཆོན་པ་བདུན་ཏེ། གསུམ་ངེས་
ལྡན་དང་། བཞི་དང་ལྔ་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་གཅིག་དང་བརྒྱ་གསུམ་ངེས་
ལྡན་ཏེ་བདུན་ཡོད་དོ། དེ་ལ་གསུམ་ངེས་ལྡན་ནི་སྐར་ཚུན་ངེས་ལྡན་ཡིན་ཡང་གཞན་
ནམས་ལ་མ་ངེས་སོ།

གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲེ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲེ་ཚུལ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི།

འགེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་རུ་ ༥༩ མདོ་བྲངས་པ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་
བྱས་དགེ་སྟོང་ནམས་བོས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་དགེ་སྟོང་བསམ་གཏན་དང་
ལྡན་པ། རྩ་འབྱུལ་དང་ལྡན་པ། སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དེ་གལ་ཏེ་ཤིང་གི་སྤང་བོ་
འདི་སར་མོས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འཇུར་གྱི། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། བྱིང་གི་སྤང་བོ་འདི་ལ་ས་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། བྱིང་གི་སྤང་བོ་འདི་ལ་ཁམས་
སྣ་ཆོགས་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ་ཙ་འགྲེལ་དག་བྱུང་ངོ། དེ་ལ་
མངོད་ཀྱི་སྒྲུབས་འདིར་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་དང་། གཙུ་བོ་
སེམས་ཀྱི་གཞི། འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི།
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་ལྟར་བསྟན་ནས་འཆད་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡང་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྒྱུ་
པར་འབྱེད་པའི་དོན་རྒྱ་ཆོས་མངོན་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱ་བ་དང་། གཞི་ལྟར་ལོག་
རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༡༤༦ ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ལྟར་བསྟན་
ཅེ་ན། ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་དགག་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་པ་ཐ་དད་པར་བཤད་དོ། སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་པ་ལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
ངེས་ལྟན་ཅིག། ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ་སྟུང་པ་ལ། མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། འདུས་
མ་བྱས་རྣམས་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་པ་ལ། བྲལ་བ་སྒྲིལ་བ་ཡིན། ཞེས་འཆད་དོ། དེ་ལྟར་
ན་འདིས་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་བཀག་པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་
གསལ་བར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་ལ་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་རྩལ་སྤྲ་རབ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
སྤྲ་ངེས་ལ། རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་ཡང་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་
གཉིས་སྤྲ་འདོད་དེ། གང་སྤེལ་ ༡༤༦ ལས། རྩལ་སྤྲ་རབ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་ཀྱི་
རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་། བསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་པོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། དེ་ལ་རྣམ་
རྩལ་དང་བསགས་རྩལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། རྣམ་རྩལ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཆུང་མཐའ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མེད་པས་སྒྲོས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསིལ་རྒྱ་མེད་པ་
ཞིག་ལ་འདོད་ལ། དེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་བསགས་རྩལ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་
བསགས་རྩལ་གཅིག་གི་ཚོགས་པར་རྫས་རྩལ་དུ་མ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། འབྱུང་བཞིའི་
རྫས་རྩལ་དེ་དག་ཀྱང་འབྱུང་བ་མཚན་ཉིད་པར་འདི་བས་འདོད་དོ། འོན་རྫས་རྩལ་
དང་བསགས་རྩལ་གཉིས་ལ་བོང་ཚོད་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཚུལ་མཛོན་རིན་ཆེན་
འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟའི་དགོངས་པ་ལྟར་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༩༡ ལས་ནི། བསགས་རྫས་ཀྱི་
སྤྲ་རབ་གཉིས་ལ་བོང་ཚོད་ཆེ་ཆུང་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསགས་རྩལ་དེ་རྫས་
རྩལ་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱལ། བྱལ་པར་ཐལ། ཆེ་ཆུང་
དེ་འདྲ་བརྒྱད་འདུས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱལ་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་བསགས་རྫས་ཀྱི་སྤྲ་
རབ་གཉིས་ལ་བོང་ཚོད་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་ ༡༩ ལས།
ཐམས་ཅད་ལས་སྤྲ་བའི་གཞུགས་ནི་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་
ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མཛོན་ནོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ཆེས་ཆུང་
བའི་གཞུགས་ནི་བསགས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཡིན་པར། རྒྱལ་སྤྱི་མ ༡༩༠ ལས། ཐམས་ཅད་
ལས་སྤྲ་བའི་གཞུགས་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྫས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་མ་ཡིན་པའོ།
ཞེས་པའི་དགོངས་པ་དང་། དངོས་བསྟན་ཙམ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར། ཀང་སྟེལ་ ༡༩༤
ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྲ་བའི་གཞུགས་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྩལ་
སྤྲ་རབ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་པོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་གནས་ལ། འོན་ཀྱང་གོང་དུ་
བྲངས་པའི་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་ལ་བྱུར་མཚན་ ༣༠༩ ལས། བསགས་པའི་གཞུགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆུང་མ་བསགས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། བསགས་རྩལ་

སྤྱ་རབ་ལས་ཆུང་བའི་གཞུགས་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་པའི་
 རྒྱལ་སྤྱི་མའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་འདེན་པ་ཡང་ཡིག་ཆ་ལྟར་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་
 དང་དངོས་བསྟན་ཙམ་གྱིས་བྱད་པར་བྱས་ན་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་
 གྲོལ་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་གང་སྤེལ་གྱི་ལུང་ལ་འགལ་སྤོང་བྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་
 རོ། མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༡༩ ལས་ཀྱང་། རྣམ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་དང་བསགས་པའི་
 རྒྱལ་སྤྱ་རབ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ། ཁ་ཅིག་སྤྱ་མ་གཞུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་དང་། ཕྱི་མ་
 དེ་མ་ཡིན་ཟེར། དེ་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྱ་བའི་གཞུགས་
 བྱི་བསགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་པའོ། ཞེས་
 ཕྱི་མའང་གཞུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་ཡིག་ཆའི་
 བདག་པོ་གཉིས་ཞལ་མཐུན་ནོ། དེ་ཡང་རྣམ་རྒྱལ་ཆ་མེད་དང་བསགས་རྒྱལ་ཆ་བཅས་
 སུ་འདོད་དེ། གང་སྤེལ་ ༡༩༦ ལས། དེ་ལ་རྣམ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ནི་ཐམས་ཅད་པས་སྤྱ་བ་
 ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ། གང་ཞིག་གཞུགས་གཞན་ནམ་
 སྤོས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ནམ་པར་དབྱེ་བར་མི་རུས་པའོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། དེ་ཆ་ཤས་མེད་པས་
 དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་མཐའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཆུང་ལས་ཀྱང་
 རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཐུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས།
 འདིར་ནི་རྣམ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ལ་མངོན་པར་འདོད་ཀྱི་འདུས་པའི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མདོ་
 གླེ་བས་ནི་བསགས་རྒྱལ་ཚོམ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྒྱལ་མི་འདོད་པས་བསགས་རྒྱལ་ནི་གཞན་
 འདུས་པ་མིན་པས་ཆ་མེད་དང་། བྱེ་སྤྱོད་ནི་རྣམ་རྒྱལ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་བསགས་
 རྒྱལ་ཐུབ་པར་འདོད་པས་བསགས་རྒྱལ་ཆ་བཅས་དང་རྣམ་རྒྱལ་ཆ་མེད་དུ་འདོད་ལ།

ལྷགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་ཚྭ་བྱེད་ཀྱི་ཚ་བའི་རྩལ་ཆ་མེད་དུ་འདོད་དོ། དེ་ལ་བྱེ་
སྒྲས་བསགས་རྩལ་གྱི་ཆོགས་པ་གཅིག་ན་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། འདྲིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྱུབ། ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་འདྲིན་པ་དང་སྦྱད་པ་དང་སྒྲིན་པ་དང་གཡོ་བ་སོགས་ནི་འབྱུང་བ་སོ་སོའི་
བྱེད་ལས་ཡིན་ལ། ལྷགས་ཀྱི་གོང་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་བྱེད་ལས་དེ་དག་ཚང་བར་མངོན་
སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། བྱེད་ལས་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ངེས་པར་སྟོན་ཤིང་
བྱེད་པ་པོ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་ལྷགས་གོང་གི་ཆོགས་པ་དེར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་རྩལ་
མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་འདོད་དོ།

སྐབས་འདིར་རྒྱལ་དབང་མངོན་ ༡༩༥ ལས། དབང་བོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་བམ་
ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་གིས་ནམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། ནམ་པར་ཤེས་པའི་
ཆོགས་ལྡེ་བོ་དག་གི་ཉེན་དང་དམིགས་པ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ལ་བསྟན་ནས་སྟོན་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་རྩལ་རེ་རེ་
བས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་ཤིང་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་
ཆོས་ཁམས་སུ་འདོད་ཅེས་འབྱུང་ངོ། འདི་ནི་རྩེ་སྒྲ་མའི་གསུང་དང་འགལ་བར་སྒྲུང་
སྟེ། གཞོན་ནུ་སྟོ་ལྟན་གྱི་དྲིས་ལན་ ༩ ལས། རྩེ་བ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་གཞིར་བྱས་ལ།
དབང་བོའི་ཤེས་པས་སྤྲ་རྩལ་མཐོང་ཞེས་སྒྲས། ནམ་ཤེས་ལྡེ་ཡིས་བསགས་ལ་དམིགས་
སོ་ཞེས། གསུངས་པ་འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་མི་མཁས་པའི། སྒྱེ་བོ་དུ་མ་མགྱིན་གཅིག་
བྱས་ནས་ནི། དབང་བོའི་ཡུལ་ན་སྤྲ་རྩལ་མེད་དོ་ལོ། ཞེས་པའི་ཚྭ་གས་སྤྲ་སོང་པར་
སྒྲུང་ལ། འདིའི་སྤྲ་རྩལ་ཞེས་པ་སྟེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རགས་པ་ཚྭ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་
ཚུང་མཐའ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆ་མེད་དེ་ལ་འདོད་དགོས་པའང་དེ་ཉིད་

ལས། གཞུགས་ཀྱི་ཚུང་མཐར་བཞག་པའི་སྤ་རུལ་ནི། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཆ་དང་
 བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ངི་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པ། དེ་སྲིད་ཚུང་མཐར་བཞག་ཏུ་མི་
 རུང་བྱིར། ཞེས་དང་། སྡེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྤ་རུལ་དེས་རགས་པ་ཚུམ་ཚུལ་
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དོན་སྟོན་གཉིས་ཀྱིས་རགས་པ་ཚུམ་པའི་ཆོ། རེག་ན་སྤ་རུལ་ཉམས་
 པར་གྱུར་མཐོང་ནས། བསྐྱོར་བ་བར་བཅས་བར་མེད་མ་གཏོགས་པ། རེག་པ་མེད་
 པར་འདབ་སྒྱུར་གནས་པར་འདོད། དེ་ཆོ་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་མི་སྟེ་ཞིང་། གཅིག་
 ལ་གཅིག་ཐིམ་གྱུར་བའང་མ་ཡིན་ལ། སྤ་རུལ་རང་བཞིན་འདོར་བའང་མ་ཡིན་ཏེ།
 འོན་ཀྱང་རུལ་སྤོབ་འདུས་པ་ཅམ་དུ་ཟད། དེ་ལྟ་ན་ནི་སྤ་རུལ་དུ་མ་དག། མངོན་
 སུམ་མཐོང་ཞིང་སྤ་རུལ་གཏན་མ་མཐོང་། ཞེས་ སྟོན་པ་རིགས་པའི་གཏན་གྱིས་ཅི།
 ད་དུང་ཡི་གའི་བྱི་མོ་བསྟན་པར་རིགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤ་རུལ་
 མ་མཐོང་བར་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་སོ། གཞན་ཡང་། དབང་
 ཤེས་རྟོག་བྲལ་ཏུ་གསུངས་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྟོང་
 བའི་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། རུལ་སྤོབ་གཞན་དག་མེད་པར་ནི། རུལ་སྤོབ་
 བྱུང་པར་དེ་ཡང་མེད། ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༩ ལས། རིགས་
 མཐུན་པའི་རུལ་སྤོབ་གཞན་དག་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་
 རུས་ཀྱི་རུལ་སྤོབ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ཡང་མེད་དེ། ལྷ་མེད་ཀྱི་རུལ་སྤོབ་རེ་རེ་བས་དབང་
 ཤེས་བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྤ་རུལ་རེ་རེ་བས་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་བསྐྱེད་
 མི་རུས་ཤིང་བསྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། འདིར་རུལ་སྤོབ་ཞེས་འབྲུང་ཡང་
 གཞུགས་ཀྱི་ཚུང་མཐའ་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་རུས་ལ། བོད་དུ་བྲངས་
 པའི་རང་འགྲེལ་དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་རུལ་

དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དག་ཀྱང་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་རེ་རེས་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱི་འདུས་པ་དག་གིས་ནི་རྒྱས་
ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ཞེས་སྣ་མ་
དང་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེ་བ་ལ་མི་
དམིགས་ཤིང་དེ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། མིག་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་སྤྲ་
རབ་རེ་རེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གང་སྟེལ་ལས། རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཉིད་དུ་མི་འགལ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྣམ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལྟར་
སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་ཞིང་། བསགས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཚོམ་
གཞི་ཡིན་པས་རྣམས་རྩལ་རེ་རེ་བའང་བསགས་པའི་ཁམས་སུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་དོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་བཤད་ནས།

གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

འདོད་ན་དབང་ལོ་མེད་པ་དང་།།

སྐྱེ་མེད་སྤྲ་རབ་རྩལ་རྣམས་བརྟེན་།།

ལྷན་དབང་ལྡན་ལ་རྣམས་དབྱེ་།།

དབང་ལོ་གཞན་ལྡན་རྣམས་བརྟེན་།།

ཞེས་བྱུང་། འདིར་ནི་བསགས་པའི་གཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་
བསགས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་སྐྱེ་ཆུ་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། བསགས་རྩལ་ཀྱི་ཚོགས་པར་མ་

གཏོགས་པའི་རྣམ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་རྒྱུ་ཡན་གར་བའི་སྦྱི་ཚུལ་འགྲེལ་བ་
 འགྲེལ་བཤད་གྱིས་མ་གསུངས་ཞེས་མཐའ་དཔྱད་ ༡༩༡ ལས་གསུང་ངོ་། དེ་ཡང་
 འདོད་པ་ན་ལུས་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་མེད་པ་དང་སྦྱ་ཡང་མེད་པའི་བསགས་རྒྱུ་
 གཅིག་སྦྱི་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་རྒྱུ་རྣམས་བརྒྱད་
 དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱིས་ཤིང་། ལུས་དབང་དང་ལྟན་པ་ལ་དགུ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་
 གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ལྟན་པ་ལ་བརྒྱ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱིའོ། དེ་དག་སྦྱ་དང་བཅས་པར་
 སྦྱི་ན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དགུ་དང་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཅིག་དག་ཏུ་འཇུག་རོ། དབང་པོ་
 དང་ལྟན་ཅིག་པའི་སྦྱི་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༩ ལས། དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་སྦྱ་ཡང་
 ཡོད་དེ། ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ཅུམ་ལས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ནའང་གསལ་བོ་མི་སྣང་བས་ཟེན་པའི་སྦྱ་ལྟ་བུ་དེ་རྟེན་
 འབྱུང་བཞི་དང་བརྟེན་པ་གཟུགས་སྦྱ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་
 པར་འདབས་འབྱར་ཏུ་གནས་པ་ལ་བྱའམ་སྟུང་སྟེ། དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་གི་དོན་ནི། གོ་ས་
 གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་བྱ་ན་དེ་དག་སོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རགས་
 པའི་གཟུགས་ཀྱང་མི་ཚོམ་པར་ཐལ་བས། གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འདབས་
 འབྱར་ཏུ་གནས་པ་ཉིད་ལྟན་ཅིག་པའི་དོན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅུམ་པས་
 ནི། འབྱུང་བཞིའི་རྣམ་རེ་རེ་བ་ལས་ཀྱུར་བའི་གཟུགས་ཀྱང་འདོད་དེ། དེ་ལ་གཅིག་
 ལས་ཀྱུར་བ་ནི་བོང་བ་སྐྱམ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ལས་ཀྱུར་བ་ནི་དེ་ཉིད་གཤེར་བ་
 དང་། གསུམ་ལས་ཀྱུར་བ་ནི་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་དང་། བཞི་ལས་ཀྱུར་བ་ནི་དེ་ཉིད་གཡོ་བ་
 ལྟ་བུའོ་ཞེས་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༩༩ ལས་གསུངས་སོ། གཟུགས་ཁམས་སུ་ནི་དྲི་རོ་གཉིས་
 མེད་པས། གཟུགས་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། སྦྱ་མེད་སྤྲ་རབ་རྒྱལ་རྣམས་ཏུ། ལུས་

དབང་ལྡན་ལ་རྩལ་བདུན་དང་། དབང་བོ་གཞན་ལྡན་རྩལ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་བཟུང་ལ།
གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་ནི་གཞུགས་ཅམ་ཡང་མེད་པས་གཞུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་མ་
གསུངས་སོ།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ།

གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལའང་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚུངས་ལྡན་
མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་མཚུངས་ལྡན་ལའང་སེམས་དང་རང་གི་འཁོར་གྱི་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་ནམས་ནི་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་སྟེ། སན་ཚུན་ཁ་བྲལ་ནས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བདོ་ལས། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡི། སེམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉི་
མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། དེ་དག་ཉིད་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་། ཞེས་འགྲེལ་བཤད་
གཉིས་སུ་བྱངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལ་སེམས་ནི་ཁམས་བསྟན་པའི་གནས་སུ་བཤད་ཟིན་
ལ། འདིར་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ནམས་བཤད་པར་
བྱའོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་གསུངས་སོ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་གྲུབ་མཐའ་
གོང་མ་ལྟར་ན་སྟེ་ཆོན་རྒྱག་ཏུ་བསྟུས་ཏེ། ཀུན་འགོ་ལ། ཡུལ་ངེས་ལ། ཅ་ཉོན་རྒྱག་ ཉི་
ཉོན་ཉི་ཤུ། དགེ་བ་བརྒྱ་གཅིག་ གཞན་འཇུར་བཞི་སྟེ་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ཏུ་འདོད་
ལ། ང་གཅིག་གི་དབྱེ་བ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་
འདིའི་ནང་དུ། འཛིགས་སྣང་དང་། དངང་འཆབ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མེད་པར་ཡོངས་
འདུས་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་མིན་པར་རྟུལ་སྟན་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྟངས་གྱི་འཛིག་
རྟེན་ ༡༥ ལས་གསུངས། སྟན་ཆོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཉེར་བཞི་ཡང་གྲངས་སན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་དག་གང་རུང་མིན་ནོ། འོ་ན་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་གྲངས་

ངེས་འདི་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་སྟེ་ནི། འདི་ལ་གསལ་བོར་བཤད་པ་མི་སྣང་
 ཡང་། དབྱས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་གཤམ། དེ་ཡི་བྱད་པར་སེམས་ལས་
 བྱང་། ཞེས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བས་ན་སེམས་དང་། བྱད་པར་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བས་ན་སེམས་བྱང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཙོ་སེམས་དེ་རང་གི་
 ཡུལ་ལ་འདུག་པ་ལ་རང་གི་འཁོར་དུ་བྱེད་ལས་བྱད་པར་བ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱང་གི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ང་གཅིག་གི་གྲངས་ངེས་མཛད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ། གོང་གི་སྡེ་
 ཚན་རྒྱག་ལས་ཀྱན་འགྲོ་ལྡང་ཡུལ་ངེས་ལྟ། དགེ་བ་བརྟུ་གཅིག་ལས་གཉི་ལྷག་མེད་
 པ། བག་ཡོད། བཏང་སྟོམས། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བདུན་
 དང་། ལྷ་བ་ལས་གཞན་པའི་ཆ་ཉོན་ལྷ་སྟེ་ཉེར་གཉིས་རྩལ་ཡོད་དང་ལྷག་མ་ཉེར་དགུ་
 བཏགས་ཡོད་དུ་མཆིམས་མཛོད་ ༡༡༤ ལས་གསུངས་ལ། རྩལ་བཏགས་ཀྱི་དོན་ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། བཛོད་པ་སྦྱང་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སློ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་
 རྩལ་ཡོད་དང་། ལྷག་མ་ཉེར་དགུ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་བསྐྱོག་པས་བཏགས་ཡོད་དུ་
 གསུངས་སོ། འདི་ནི་སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་མིན་ཏེ། སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ་
 འདུས་བྱས་ཡིན་ན་རང་འདྲིན་ཆད་མ་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པས་བྱས་ལ། དེ་ཡང་
 ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་ཅིང་། ངེས་པའི་དོན་ནི། ངེས་
 པ་ནི་བྱབ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པོ་ལྷ་བྱ་རང་འདྲིན་མིག་གཤམ་གྱིས་ནམ་
 དམིགས་པ་ན་སྟོ་འདྲིན་རང་ཉིད་རང་ཁྱོང་རང་རིག་གིས་དམིགས་པ་དང་། རང་རིག་
 གིས་སྟོ་འདྲིན་ནམ་དམིགས་པ་ན་སྟོ་འདྲིན་གྱིས་སྟོན་པོ་དམིགས་པས་བྱབ་པ་ནི་
 རྟགས་བྱུར་བྱི་མའི་དོན་ཡིན་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ལ་རྣམ་གཞག་དེ་གཏན་མི་
 རུང་ཞིང་། རང་རིག་འདོད་བྱིན་ཆད་གཤམ་པ་རྣམས་རང་ཁྱོང་རང་རིག་གིས་བཛོད་པ་

སྐྱོད་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཆར་བྱས་པས་རྣམས་ཡོད་དུ་འབྱུང་པོ། དེས་
ན་འདི་ནི་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་བྱུང་མཐའ་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།
ལྷགས་འདིར་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ང་གཅིག་གི་དགོ་བ་བརྩ་གཅིག་ལས་གཏི་ཟུག་
མེད་པ་དང་ཚ་ཉོན་གྱི་ལྟ་བུ། ཉེ་ཉོན་གྱི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་
བཏགས་པ་དང་། ཉེ་ཉོན་གྱི་བརྗེད་ངེས་དང་རྣམ་གཡང་ནི་རིམ་བཞིན་བྱན་པ་དང་
ཏིང་འཛིན་ལ་བཏགས་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་དོར་ལ། ལྷག་མ་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་
མང་བརྩ། དགོ་བའི་ས་བ་བརྩ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བ་བྱུག་མི་དགོ་བའི་ས་བ་གཉིས།
ཉོན་མོངས་ཆུང་བའི་ས་བ་བརྩ་སྟེ་སོ་བརྒྱད་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་
བཤེས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་གང་སྟེལ་ ༡༥༧ ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་།
གཉིད་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཆགས་རྣམས་དང་། ང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་ཞེས་བྱ་བ། བརྒྱད་ནི་མ་ངེས་
པར་བཤད་དོ། ཞེས་མ་ངེས་པ་བརྒྱད་བསྟན་པས་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཞེ་བྱུག་ཏུ་
འདོད་དོ། འོན་ཀྱང་མ་ངེས་པ་བརྒྱད་བཤད་པ་འདི་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བོ་སྤྲུལ་གྱིས་མི་
བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ ༡༩༧ ལས། བརྒྱད་མ་ངེས་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་རྣ་བར་མི་འོང་དོ།
ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་ཅིའི་བྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དེ། ལྷག་པར་ལྟ་བུ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་
དང་བཅས་པའམ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། མི་དགོ་ལ་ནི་མ་
འབྲས་དང་། ལྟ་དང་ལྟན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། ཉོན་མོངས་བཞེད་དང་ཁྱོད་སྟེགས་དང་
། འགྱོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག་། ཅེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་བས་ན་གྱི་ན་ཞིག་
བཤད་པ་ཡིན་པར་ལྟོ། ཞེས་བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་མ་རངས་པ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། རྒྱལ་
སྤྲུལ་མར་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་བོད་ཀྱིས་འགྲེལ་མཛད་རྣམས་ཀྱིས་གང་སྟེལ་གྱི་བཞེད་
པ་རང་ལྷགས་སུ་ཁས་ལེན་ནོ། རྒྱལ་སྤྲུལ་མར། ཡིད་དང་ཐེ་ཆོམ་ཞེས་བྱ་བ། བརྒྱད་

ནི་ངེས་པ་མིན་པར་བཤད།། ཅེས་འབྱུང་བ་ལ། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༣༩ དང་གོ་
 རམས་པའི་མངོན་འགྲེལ་ངོ་མཚར་གསུམ་ལྟན་ ༡༠༧ གཉིས་ཀར། ཡིད་ལ་མ་ན་ཞེས་
 བྱང་བ་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སྒྲ་ན་ཞེས་རིང་བར་ཡོད་པ་ལོ་ཙྰ་བས་སྒྲ་ནོར་བ་སྟེ་དོན་ལ་ང་
 རྒྱལ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་སྒྲ་མ་དག་གམ་འགྲེལ་བ་བྱི་མ་དེར་མཆིམས་གསུངས། ཞེས་
 འབྱུང་བ་ནི་དེང་སྐབས་ཀྱི་མཆིམས་མངོན་ཆེ་ཆུང་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ཏེ། མངོན་
 པའི་རྒྱན་ན་བཤད་པ་འདི་མེད་ལ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོས་མཁས་པ་སྒྲ་མའི་བཤད་
 པ་བཀོད་ཚུལ་གོང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པ་ལྟར་རོ། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་འདྲེན་དགོས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི། འོག་དུ། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ལ་ལ་དག་
 དུ་འགྲོད་པ་བསྟན། ཞེས་དང་། གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བྱིར། ཞེས་སོགས་སེམས་
 གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱང་དུ་འབྱུང་བཤད་པའི་རྩ་བའི་དངོས་བྱེན་པ་ཐོན་པའི་
 སེམས་བྱང་རྣམས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། བརྒྱད་པོ་དེ་རང་གི་རིགས་
 འདྲ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དུ་མ་བཞག་ལ་
 དེ་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་སྟེ་ཆོན་དེ་དང་དེའི་དོན་མ་ཆང་བས་བྱི་མ་རྣམས་སུའང་མ་
 བཤད་དོ། དེ་ལ་མཆིམས་མངོན་ ༡༡༩ ལས་སེམས་བྱང་དོན་བདུན་བཤད་དེ། གོང་གི་
 ཞེ་བྱུག་གི་སྟེང་དུ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། བརྟེན་ངེས།
 རྣམ་གཡེང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། འོག་མོས་ལྷ་དང་། གཏི་ལྷག་
 མེད་པའི་དགེ་རྩ་དང་། རྩ་ཉོན་གྱི་ལྷ་བ་བཅས་བདུན་དང་། གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ལས་
 བྱང་བའི་ཉེར་བཞི་དང་བཅས་པ་བསྟན་པས་དོན་བདུན་དུ་འདོད་དོ། དེ་དག་ལས་སྟེ་
 ཆོན་དུ་ངེས་པ་ལྷ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་དེ་ཞེ་བྱུག་དང་། ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་ཉེར་བཞི་
 སྟེ་བདུན་ཅུ་རྣམས་ཡོད་དང་། ལྷག་མ་བདུན་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་སྒྲ་རབས་པའི་

ལྷགས་བཀོད་ནས། མཆིམས་མངོད་རང་གི་ལྷགས་ནི་ཕྱན་ཆོགས་ལས་བྱུང་བའི་མི་
དགའ་བ་དང་། སེམས་ཞུམ་པ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ། ཟུང་ན་དང་སྟུག་བསྐྱལ། ཡིད་མི་
བདེ་བ་དང་འཁྱུག་པ་ནམས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་ཆོར་བ་དང་། ལེ་ལོ། ཤེས་རབ་ཉོན་
མོངས་ཅན། ཁོང་ཁྱོ་སོགས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད་པས་བཏགས་ཡོད་
བཅུ་བཞི་འདོད་དོ། ། འདིར་མཆིམས་མངོད་ཡིག་ཚུང་ ༡༡༩ ལས། རྣམ་པར་མི་འཆོ་
བ་དང་རྣམ་འཆོ་གཉིས་ཀྱང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་ཁོང་ཁྱོ་ལ་བཏགས་པར་བཤད་པ་
ནི་མཆིམས་ཀྱི་རང་ལྷགས་མིན་ཏེ། དགོ་བ་བཅུ་གཅིག་ལས་གཉི་ལྷག་མེད་པའི་དགོ་
རྩ་དགོ་བའི་ས་མང་གི་ནང་དུ་མ་བགྱང་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༧ ལས། དཔེར་ན་གཉི་ལྷག་མེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དགོ་བའི་ས་མང་པོ་པར་ངེས་པར་མ་བཟུང་བ་ལྟར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགོ་བའི་ས་མང་བཅུ་ལ་ནི་རྩལ་ཡོད་པ་དགོས་པ་རིགས་
པ་དེས་འགྲུབ་པས། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་ཞེ་སྤང་ལ་བཏགས་ན་དགོ་བའི་ས་མང་
བཅུར་གྱངས་མི་ལོང་སྟེ། ཞེ་དུག་རྩལ་ཡོད་པར་སྤྲོ་རབས་པ་དག་གིས་གསུངས་པ་ལ་
དགག་པ་མ་བྱས་པར་ཕྱན་ཆོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཉེར་བཞི་རྩལ་ཡོད་དུ་གསུངས་
པ་ཁོ་ན་ལ་དགག་པ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་འོག་ཏུ། འདོད་
པའི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་ནི། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་
པའི་དགོ་རྩ་གཉིས་སོ་སོར་རང་འགྲེལ་ལས་བགྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། འགྲོད་པ་དང་ནི་
ཉི་ཤུ་གཅིག་། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་འཆོ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་སེམས་ཀྱི་
འཁོར་དུ་ཁོང་ཁྱོ་མི་འབྱུང་བ་དང་ཁོང་ཁྱོ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་སེམས་ཀྱི་
འཁོར་དུ་རྣམ་འཆོ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གི་དཔྱད་དང་མི་

མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདི་ནི་བྱུང་མཆན་ ༡༡༩ ལས། མཆིམས་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ལ་འབྱུང་པ་རགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་པས་གཞན་ཞིག་
གིས་བརྒྱུ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། ལྷགས་འདིའི་རྩ་
བཏགས་ཀྱི་དོན་ནི། གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ལོགས་སུ་བྱུབ་པ་ནི་རྩ་ཡོད་དང་། གང་
ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ལོགས་སུ་བྱུབ་པ་མེད་པར་ལོགས་སུ་བརྒྱུད་པ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་
ནོ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ཡང་མིང་ལོགས་སུ་བཏགས་པ་གཏི་ཟུག་
མེད་པའི་དགེ་ཅུ་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

གཞུང་གི་དོན་ནི།

སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེས་ལྡན་ཅིག།

ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཆོན་ཉིད་དང་།

ཐོབ་པ་འཇ.....།

ཞེས་བྱུང་། སེམས་དང་རང་གི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་ནམས་ནི་ངེས་པར་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ཞི། ཡན་ཚུན་གཅིག་མེད་ན་འབྱུང་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གང་
སྤེལ་དུ་ ༡༥༠ མདོ་བྱངས་པ་ལས། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡི། སེམས་ནི་ནམ་ཡང་
མི་འབྱུང་ཞི། ཉི་མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། དེ་དག་ཉིད་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཞུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་
པའི་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་
བཞི་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། འཛོལ་བའི་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐོབ་པ་དང་

འཕྲོ་བ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་ལ། འགོག་པ་གཉིས་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་སྟེས་
ཀྱང་འཕྲོ་བ་བྱའི་ཆོས་མི་སྟེ་བ་ཡང་ཡོད་པས་འཕྲོ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། བཤད་མ་ཐག་
པའི་འདུས་བྱས་ནས་པ་བཞི་ལས་གཟུགས་དང་སེམས་ནི་ཁམས་བསྟན་པའི་གནས་
སུ་ནམ་པར་བྱེ་ནས་བསྟན་བྱེད་ལ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པས། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་དབྱེ་མངོན་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དུ།

////////// སེམས་བྱུང་ནམ་ལྟ་སྟེ།

ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར།

ཞེས་བྱུང་། སེམས་བྱུང་ངས་པ་ནམས་ལ་ཡང་སྟེ་ཆོན་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་
མང་དང་། སོགས་སྒྲས་བསྟན་པ་དགེ་བའི་ས་མང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་། མི་དགེ་
བའི་ས་མང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་བའི་ས་མང་དང་སྟེ་ཆོན་ཐ་དད་པ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདིའི་ས་བའི་དོན་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། ས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ།
གང་ཞིག་གང་གི་གོ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ས་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་དོན་
ནི་སེམས་བྱུང་དེ་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ཡུལ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་སེམས་བྱུང་དེའི་
ས་ཞེས་བཤད་དོ། ། དེ་ལ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་
བས་ན་སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་སྟེ། འདིར་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཞེས་སྟོར་དགོས་དོན་
ནི། དཔེར་ན། ལྟས་སྦྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཡིན་ཡང་སེམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འགོ་ལ་དེའི་རིགས་འདྲའི་ཆོར་བ་གཞན་འགོ་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། ། དེས་ལྟག་མ་ནམས་ལ་ཡང་མཚོན་པར་བྱ།

ཆོར་དང་སེམས་པ་འདྲ་ཞེས་དང་།

འབྲུག་དང་རིག་དང་སྒྲོ་སྒྲོས་བྲན།།

ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་།།

ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ།།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ཡང་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་མདོ་མཆིམས་མཛོད་དུ་ ༡༡༠
བྲངས་པ་ལས། འདི་ལྟར་ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་བརྩུ་ནི། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་
པ་དང་རིག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་བྲན་པ་དང་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་ཤེབ་རབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོས་བརྩུ་བོ་འདི་ནི་ས་ཐམས་ཅད་དང་
སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ངོ་།། སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལེན་ནི། ཆོར་བ་དང་
འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་གསུམ་ལས་ས་མང་བརྩུ་ནི་མི་འདོད་དོ།། འོ་ན་སེམས་གཅིག་
གི་འཁོར་དུ་ས་མང་བརྩུ་འབྱུང་བ་ཅི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། སྟན་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་
ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རོའི་བྱད་པར་ཡང་རྟོགས་པར་དཀའ་ན་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བས་རྟོགས་དཀའ་བར་རང་འབྲེལ་ ༥༦
ལས་གསུངས་པས། ས་མང་བརྩུ་བོ་ལ་ལ་ནི་ངོ་བོའི་སྟོན་པའི་སྟེན་པར་བྱ་བ་ཤིང་ལ་
ལ་ནི་བྱ་བའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཅུས་པར་སྐབས་འདིའི་གང་སྟེལ་ ༡༥༩ ལས་
གསུངས་སོ།། རེ་རེའི་ངོ་བོ་ནི་མ་གྲིས་སོ།།

རང་གི་རིགས་འདྲ་དགེ་སེམས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་ན་དགེ་བའི་ས་
མང་བོ་བ་བརྩུ་སྟེ།

དད་དང་བག་ཡོད་གིན་ཏུ་ཐུངས།།

བཏང་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡོད།།

རྒྱ་བ་གཉིས་རྣམས་མི་འཆེ་དང་།།

བཙུན་འབྲས་ཉག་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་།།

ཞེས་བྱུང་། འདིའི་ཤིན་ཐུངས་ལ་སྒོ་ལྷའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཐུར་བ་དང་
ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཐུར་བ་གཉིས་དང་། ཡང་ན། ལུས་ཤིན་ཐུངས་ནི་ལུས་ལས་
སུ་རུང་བ་ཡིན་ཀྱི་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་མཆིམས་མངོན་ལས་
བཀོད་པའི་དང་བོའི་ཁྱད་སྒྲིག་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༥༤ ལས། དབང་བོ་གཞུགས་ཅན་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་ལ། ལུས་ཀྱི་ཞེས་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཐུངས་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཡང་དབང་བོ་གཞུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ནམ་པར་ཤེས་
པ་ལྷ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བའོ། དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་
ནམ་པར་ཤེས་པ་དགེ་བ་ནམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དེ། ཤིན་ཏུ་ཐུངས་པའི་ས་མང་
བོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཐུངས་པ་གཉིས་ལ་ངོ་བོའི་
ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཀྱི་མ་ཁྱབ་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་ཞིང་། དེར་མ་བྱུང་སྐབས་འདིར་ལུས་ཤིན་
ཐུངས་དབང་ཤེས་ཡིན་ན་བྱུང་ཚུབ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཚྭ་སྟོང་དང་བཅས་པ་
འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་ནམས་ཀྱི་དངོས་ཟིན་ལ་འབྱུང་ངོ། འོན་ཀྱང་བསམ་གཞུགས་
ཀྱི་གཞུང་ནམས་སུ་ཤིན་ཐུངས་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཤིན་ཐུངས་གཉིས་བཤད་པའི་དང་
བོ་ནི་གཞུགས་སྤང་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་ལུས་ལས་རུང་
གི་སྤང་བོའི་ཆ་ཞིག་ལ་འདོད་པ་ལས་སེམས་བྱུང་མིན་པར་འདོད་ལ། ལམ་རིམ་ལས་
ཀྱང་། དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཐུངས་ནི་རིག་བྱའི་ཆོས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱི་སེམས་
བྱུང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོ་ ༡༩༡ ལས་ཀྱང་། ལུས་ཤིན་ཐུངས་

རེག་བྱར་འདྲོད་པ་མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལས་སྤྱབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་བྱད་པར་མ་བྱེ་ལ། མཛོད་སྟོན་ ༡༢༤ ལས། ལུས་ཀྱི་ཤིན་
 སྤངས་དབང་ཤེས་སུ། ཀྱན་ལས་བརྟམ་གྱི་དར་རྒྱུ་དང་། མཆིམས་རྒྱུ་བཤད་ཀྱང་
 ཡིག་ཆས་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་བརྩུང་ནས། མཆིམས་མཛོད་ལས་དབང་
 ཤེས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ལ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༥ ལས། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་
 ཆོར་བ་ལ་ལུས་ཆོར་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་ལུས་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་འདྲོད་ཚུལ་ཅན་
 བཤད་པ་ལས་དབང་ཤེས་ཤིན་སྤངས་མིན་པར་བཤད་དོ། ལུས་ཤིན་སྤངས་དངོས་ནི་
 ལྷགས་འདིར་ཡང་རེག་བྱ་ལ་འདྲོག་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། གང་སྟེལ་ ༡༥༤ ལས། ལུས་
 ལས་སུ་རུང་བ་འབྱུང་བའི་བྱར་པར་དགའ་བས་བྱངས་པ་ཁོ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་
 ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ ༡༣༦ ལས། ལུས་ཉམ་ང་བ་མེད་པ་
 ཁོ་ན་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

རང་གི་རིགས་འབྲུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་
 ས་མང་དུག་སྟེ།

ཚྲོངས་དང་བཀ་མེད་ལེ་མོ་དང་།

མ་དད་པ་དང་རྒྱགས་དང་ཁྲོད།

ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཉག་ཏུ་འབྱུང་།

ཞེས་བྱང་། འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་དུག་ལས་མ་བཟང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་
 གིས་ཆོས་མདོན་པ་དང་འགལ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟོང་མཛོད་ཚུལ་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༧
 ལས། དེ་ལྟར་ན་དུག་པོ་འདི་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས། འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་

ནི། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་རྒྱག་ཅམ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་མངོན་
པ་ལས། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བརྟེན་ངེས་དང་། སེམས་ནམ་པར་གཡེང་བ་དང་།
མ་རིག་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་། ལོག་པར་མོས་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། བག་མེད་པའོ་ཞེས་བརྩུག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཡང་། རྩུགས་པ་དེར་བགྲང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་མ་བགྲང་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་གཉིས་བཀོད་དོ། དེ་ལ་སྟོན་དང་བོ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་
ས་མང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པར་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བགྲང་
ན་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། འདིར་རྩུག་བགྲང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་
ཆེན་པོའི་ས་མང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། མངོན་སྟོན་ ༡༣༡ ལས་ཀྱང་
། དང་བོ་ལྟ་ནི་སེམས་དང་ཉོན་མོངས་པ། ཆེན་པོའི་ས་བ་གཉིས་ཡིན་མོངས་སོགས་
རྩུག། ཉོན་མོངས་ཁོ་ནའི་ས་བའི་དབང་བྱས་བཤད། ཅེས་གསུངས་སོ། རྣམ་གྲངས་
གཞན་ཡང་། སེམས་བྱང་རྩལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་
ས་བ་རྩུག་བཤད་ཅེས་ཀྱང་བཤད་རུང་རྩལ་ལོ། སྟོན་གཉིས་པའང་མེད་དེ། ཆོས་
མངོན་པ་ལས་རྩུགས་པ་མ་བགྲང་བ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་གཉིས་ལ་
སྟ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། དང་བོ་ནི། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པ་ནི།
མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་མ་རིག་པ་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་ནི། བརྟེན་ངེས་དང་ཤེས་བཞིན་
མ་ཡིན་པ་དང་ལོག་མོས་ལ་སོགས་པའོ། བཞི་བ་ནི། དགོ་བའི་ས་མང་བརྩུ་ལྟ་བུའོ།

རང་གི་རིགས་འབྲ་མི་དགོ་བ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བས་ན་མི་དགོ་བའི་ས་བ་

གཉིས་ཏེ།

མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲིལ་མེད་དང་།

རྩ་ཆ་མེད་པའོ་.....།

ཞེས་བྱུང་། རང་འགྲེལ་ ༩༠ ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་འོག་ནས་
འཆད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མ་གྲུས་ངོ་ཆ་མེད་ཁྲིལ་མེད། ཁ་ན་མ་ཐོ་འཛིགས་མི་
ལྟ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུའོ།

རང་གི་རིགས་འདྲ་ཉོན་མོངས་ཚུང་བྱུ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པས་ན་
ཉོན་མོངས་ཚུང་ངའི་ས་བ་བཅུ་ལྟེ།

.....ཁྲོ་བ་དང་།

ཁོན་བྱ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི།

ཕྲག་དོག་འཆིག་འཆབ་སེར་ལྟ་དང་།

སྒྱ་དང་རྒྱགས་དང་ནམ་འཆི་ནི།

ཉོན་མོངས་ཚུང་བྱའི་ས་བ་ནམས།

ཞེས་བྱུང་། བཅུ་པོ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཚུང་བྱའི་ས་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཆན་ནི། ཆོགས་དྲུག་ལས་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པས་ན་
འབྱུང་ས་ཉོན་གྱིས་ཚུང་བ་དང་། ཚ་ཉོན་དྲུག་ལས་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་པས་ན་མཚུངས་ལྷན་གྲོགས་གྱིས་ཚུང་བ་དང་། སྤང་བྱ་གཉིས་ལས་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་
ན་ཡིན་པས་ན་སྤང་བྱ་རིས་གྱིས་ཚུང་བ་ཞེས་བྱའོ། གང་སྤེལ་ ༡༥༩ ལས། སྒྲོམ་པས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་
ན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་ཚུང་བྱའི་ས་བ་དག་ཅེས་པའོ།
ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་དག་ཁམས་གང་དང་རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་སྟེ་ཚན་དང་བོ་གསུམ།

རྒྱགས་དང་ཆགས་པ་དང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་མོ།

འདོད་པ་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་པ་མི་དགོ་གཉིས།

ཆུང་དུའི་གཡོ་སྐྱེ་རྒྱགས་གསུམ་མ་གཏོགས་བདུན།

གཉིད་འགྱོད་ཁོང་སྟོང་དང་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ།

འདོད་དང་བསམ་གཏན་དང་བོ་ཉིད་ལ་ནི།

གཡོ་སྐྱེ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་བསྟོན་པའི་བཞི།

སྟེ་ཚན་དང་བོ་བཞི་དང་མ་ངེས་པའི།

རྟོག་དཔྱོད་ཆགས་སྤང་བཅས་ཏེ་སུམ་ཅུ་གཉིས།

རྣམ་ཤེས་དུག་གི་འཁོར་དུ་ཅི་རིགས་འབྱུང་།

ཆུང་དུའི་སྟོ་སོགས་བཅུ་དང་གཉིད་འགྱོད་གཉིས།

དང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་བཅུ་བཞི་རྣམས།

ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་ཤེས་པར་བྱ།

ཞེས་བཟུང་ངོ་། དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ ༧༩

ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུས་ནི་གཡོ་དང་སྐྱེ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་བསམ་གཏན་གཉིས་

པ་སོགས་སུ་གཡོ་སྐྱེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཡོ་སྐྱེ་ཚངས་པས་འབྲིད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་

པ་ལྟར་གང་ན་གཙོ་འཁོར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེར་ནི་འཁོར་བསྐྱེ་པའི་ཕྱིར་གཡོ་སྐྱེ་

འབྱུང་ལ་གཙོ་འཁོར་མེད་པའི་སར་གཡོ་སྐྱེ་མེད་དོ། འཁོར་ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ་

རྒྱལ་རིགས་དང་བྱམ་ཟེ་དང་བྱིམ་བདག་དང་དགེ་སྦྱོང་དང་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་དང་
སྤྱུ་རྩ་རྩ་གསུམ་དང་བདུད་དང་ཆངས་པའི་འཁོར་ཏེ། དེའི་ཡན་ཆད་ན་ནི་གཙོ་
འཁོར་མེད་པས་གཡོ་སྦྱུ་མེད་དོ་ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་འབྱུང་ངོ།

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི།

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི།

དོན་གཅིག་,,,,,,,,,།

ཞེས་བྱུང་། བྱེ་སྐྱའི་ལྷགས་ལ་དགེ་དང་མི་དགེ་འབྱེད་པས་ན་སེམས་དང་།
དོན་ཤེས་པས་ན་ཡིད། དམིགས་པ་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་དོ། གཞན་ཡང་
། རིང་དུ་འགོ་བར་བྱེད་པས་ན་སེམས་དང་། ལྗོན་དུ་འགོ་བར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་དང་
། ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཏེ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་
དང་། མ་འོངས་པར་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་དང་། འདས་ཟེན་པ་ནི་ཡིད། ད་ལྟ་བུང་བ་
ནི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་། ཁམས་བཙེ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་
སུ་སེམས་ཁམས་བདུན་ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་དང་། སྦྱེ་མཆེད་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཅེས་པ་ལྟར་ཡིད་དང་། སྤང་བོ་ལྷའི་སྐབས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་
ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཏེ་བསྟན་པ་གསུམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། འདི་ནི་མཆམས་
མཛོད་ ༡༡༩ ལས། མཁས་པ་དག་བྱེད་པ་གསུམ་དང་། དུས་གསུམ་དང་། བསྟན་པ་
གསུམ་ཀྱི་དབང་གིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། མདོ་སྡེ་བ་དང་སེམས་
ཅམ་པས་ནི། དགེ་མི་དགའི་བག་ཆགས་བསགས་པས་ན་སེམས་དང་། རྟེན་དུ་གྱུར་
བས་ན་ཡིད་དང་བརྟེན་པར་གྱུར་བས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་དོ།

.....སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་།།

རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་།།

མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འདྲ་རྣམ་པ་ལྟ།།

ཞེས་བྱུང་། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་རྟེན་བཅས་དང་། ཡུལ་འཛིན་པས་
ན་དམིགས་བཅས་དང་། བྱེ་བྲག་རེ་རེ་ནས་འཛིན་པས་ན་རྣམ་བཅས་དང་། སེམས་
སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་མཉམ་པར་འཛིན་པས་ན་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་པ་
རྣམས་ཀྱང་དོན་གཅིག་གོ།། འདིའི་བྱེ་བྲག་རེ་རེ་ནས་འཛིན་ཚུལ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་
སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་ན་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོར་བས་
ཉམས་སུ་ཁྱོད་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་དང་། སེམས་པས་ནི་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༤༧ ལས་གསུངས་སོ།། རྣམ་
པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་མཆིམས་མཛོད་ ༡༡༧ ལས། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་ཡང་ལྷགས་འདི་ལ་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་འདོད་
པའི་དོན་མིན་པར་སྤར་ལྟར་བཤད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་གཞུགས་ལྟ་བུ་
ལ་མཚོན་ན་གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་གཞུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
དོན་མིན་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ལས། དེ་དག་གིས་ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་
ཤར་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མི་ཤར་རྒྱའི་རྣམ་པ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བ་མཐའ་
གོང་མས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བར་ཆོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་མི་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་
སེམས་ལ་ཡུལ་དེ་མི་སྤང་བའི་དོན་མིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༤༧ ལས། གལ་ཏེ་སེམས་

སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་
 སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲེའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་ལྟན་རྣམ་པ་
 ལྟ་མཚུངས་ནི། གཙོ་སེམས་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཡང་
 བརྟེན་པས་ན་རྟེན་མཚུངས་པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལ་
 འཁོར་སེམས་བྱུང་གིས་ཀྱང་དམིགས་པས་ན་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་དང་། སེམས་
 ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གང་འདྲིན་པ་དེ་འཁོར་སེམས་བྱུང་གིས་ཀྱང་འདྲིན་པས་ན་
 རྣམ་པ་མཚུངས་པ་དང་། སེམས་དང་འཁོར་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཡུལ་ལ་དུས་མཉམ་
 པོར་འདུག་པས་ན་དུས་མཚུངས་པ་དང་། གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་རྣམས་འཁོར་བར་
 མཚུངས་པས་ན་རྣམས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཀུན་བདུས་ལྷགས་ལ། རྣམས་ དམིགས་
 པ། རྣམ་པ། དུས། ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ཞེས་འདྲེན་ལ། ཕྱི་མ་འདི་འདྲེན་དགོས་
 པ་ཡང་། ཀུན་བདུས་ལས། མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དེ་ཡང་གཞན་
 གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། མཐུན་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་མི་
 མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ། དུས་འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན་གྱི་ དུས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་
 མ་ཡིན་ནོ། མཐུན་པའི་ཁམས་དང་ས་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཁམས་དང་ས་
 པ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དར་རྟེན་ལས། ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་
 ནི། མཐུན་པའི་ཞེས་ཏེ། གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 ཁམས་པའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གཟུགས་ཁམས་པའི་སེམས་བྱུང་འབྱུང་བ་དང་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གཉིས་པའི་སེམས་བྱུང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་
 གཙོ་བོ་ཁམས་དང་ས་གང་ཡིན་པ་དེར་སེམས་བྱུང་ཡང་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཟིགས་ཆེན་མོར་ ༡༡༠ སྟར་ལྟར་འདྲེན་ལ། དཔལ་

མང་སེམས་སེམས་བྱང་ ༡༩ ལས། དུས་མཚུངས་པ། རྩས་མཚུངས་པ། དམིགས་ནམ་
མཚུངས་པ། རོ་བོ་མཚུངས་པ། ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྲངས་ནས་སྤར་གྱི་
ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེན་པ་ཡིག་ཆ་དང་མི་མཐུན་ནོ།

ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད།

དེ་ལ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དོན་ནི། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་
མ་ཡིན་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པས་ན་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། རོ་བོ་ལ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༩༡ ལས།
བཅ་པོ་གང་ཞིག་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་བོས་བསྟུས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས། ལྷན་མིན་
འདུ་བྱེད་ནམས་བཅ་པོར་བཞེད་པ་འདྲ་ལ། གྲུབ་མཐའ་རིན་ཐེང་ལས་ཀྱང་གཟུགས་
དང་བཅ་པོ་མི་འགལ་བར་གསུངས་པས། འདི་དག་གི་ཚྭ་གས་འདྲིན་པའི་ཆེད་དུ་ཉེ་
རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ལས་གཟུགས་དང་བཅ་པོ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་
པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་དོ། དོན་དེ་ལ་ལྷང་སྒྱུའི་
གྲུབ་མཐའ་ ༤༩ ལས། ཁ་ཅིག་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་བཅ་པོའི་གཞི་
མཐུན་ཡང་འདོད་པར་གསུངས་ཏེ་བཟླ་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ལྷན་
མིན་ནི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱང་ལས་རྩས་ཐ་དད་
པའི་འདུས་བྱས་དང་། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་
དང་སེམས་སེམས་བྱང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པར་འདོད་དེ། མཆིམས་མཛོད་
༡༩༠ ལས། རྣལ་འབྱོར་སྒྱུ་དཔ་བས་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་གནས་སྐབས་
ལ་བཏགས་པར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་འཇུག་པ་དང་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་སོགས་

པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའང་ཡོད་པས་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་མི་དགོས་སོ། ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུ་ ༩༩
ལས་ཀྱང་། གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་ལ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་བོ་ཞེས་པ་ཡང་། སེམས་པས་འདུ་བྱས་པའི་དབང་
གིས་ཐ་སྟངས་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་བྱིར་། ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་ནམས།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་།

འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འབྱུག་པ་དང་།

སྟོག་དང་མཚན་ཉིད་ནམས་དང་ནི།

མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་།

ཞེས་བྱུང་། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནམས་ནི་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང་སྐལ་
མཉམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འབྱུག་དང་འགོག་པའི་
སྟོམས་འབྱུག་གཉིས་དང་སྟོག་དང་སྟེ་ཆ་གནས་པ་མི་ཉག་པ་སྟེ་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་
མིང་ཚིག་ཡི་གའི་ཚོགས་གསུམ་དང་། ཡང་གི་སྒྲས། དག་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་
པའི། རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཚས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟུས་པའི་དོན་ནོ།
ཀུན་བཏུས་ལས་ནི་ཉེར་གསུམ་གསུངས་ཏེ། ཚས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་
པའི་ཐོབ་པ་དང་། འབྱུག་ཤེས་མཛོན་གྱུར་བ་འགགས་པའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་
ལ་བཏགས་པའི་སྟོམས་འབྱུག་གཉིས་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་འདུ་ཤེས་མེད་པ། ལྡན་ལས་

ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྟོག་དང་། ལུས་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་རིགས་
མཐུན་པ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཞི་དང་། ཐ་སྟོད་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ་དང་། འཕགས་ཆོས་མ་
ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་མ་ཐོབ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་
བཏགས་པ་དགུ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་འདུག་
པ་དང་། དགོ་མི་དགོ་སོགས་ཆོགས་པ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སོ་སོར་
ངེས་པ་དང་། རྒྱ་དགོ་ཕྱིག་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྟུག་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འབྱུང་བའི་
གནས་སྐབས་ལ་རྗེས་མཐུན་དང་། ལྷུང་ཏུ་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་མགྱོགས་པ་
དང་། རིམ་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་གོ་རིམ་དང་། ཏུས་ཐ་དད་ཏུ་འབྱུང་བའི་
གནས་སྐབས་ལ་ཏུས་དང་། དུལ་ཏུ་མ་ལ་བྱབ་པར་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡུལ་
དང་། གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་
གྲངས་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཆོགས་པ་ཞེས་དར་རྟེན་༢༥ ལས་
གསུངས་སོ།

ཐོབ་པ་བཤད་པ།

ཐོབ་པ་འདོག་ཚུལ་ནི། འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པར་
བྱེད་པའི་རྣམ་ཐིག་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་སྦྱབ་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། ལུང་ནི་
འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་རུ་༢༩ གངས་པའི་མདོ་ནི། དགོ་སྟོང་དག་ཆོས་གཅིག་ལྡན་ན་
བྲན་པ་ཉེར་བར་གཞག་པ་བཞི་སྟོམ་པའི་སྐལ་པ་ཡོད་དེ་རྟེན་པའོ། རྟེན་པ་དང་ལྡན་
ན་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྟན་པའི་སྐལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། ཞེས་

དང་། རང་འགྲེལ་ ༧༧ ལས། ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་གཞན་ཅུང་ཟད་གཅིག་ཡོད་དོ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་ལས་སྒྲས་པ། མདོ་ལས་སྟེ། མདོ་ལས་དེ་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་པོ་
 འདི་དག་བསྐྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐོབ་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་ལྷན་པས་ན་ཡན་ལག་ལྔ་རྩ་པར་
 སྤངས་པའི་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལ་མི་སློབ་པའི་ཆོས་
 བརྒྱ་ནི་མི་སློབ་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩ་པར་
 གྲོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། བསྐྱེད་པ་ནི་མདོན་དུ་གྱུར་བའོ། སོ་སོར་
 ཐོབ་པ་ནི་ཐོག་མར་ཐོབ་པའོ། ཀུན་ཏུ་ལྷན་པ་ནི་བྱི་ནས་ཐོབ་པའོ། ཡན་ལག་ལྔ་རྩ་
 པར་སྤངས་པ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པའོ། གཞན་དག་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་ནི་
 སྤར་སློབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་
 ཁོ་ན་བབྱང་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་རྩ་པ་ལྔར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གོང་མའི་ཆ་དང་ཐ་མའི་
 ཆ་གཉིས་ཀ་བབྱང་སྟེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་
 སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ ༡༥༡ གྱིས་གསུངས་སོ། འདིའི་རྩ་པ་ལྔ་ལ་མཆིམས་མཛོད་
 ༡༩༥ལས། དེའི་ཡན་ལག་ལྔ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས་དང་
 རྟོན་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། རིགས་པ་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༥༡ ལས། འདིར་རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་ནི་རྣམས་
 སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།
 ཞེས་པའི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིག་ཏེན་
 པའི་ལམ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་སོ་སྐྱེ་དང་སྤངས་རྟོགས་བྱུང་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།
 རང་རྒྱུད་ན་འདས་ལམ་མདོན་གྱུར་བ་དང་འདས་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་གཉིས་ཀ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་། འབྲས་གནས་བཞི་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་རྩ་པར་ཆོས་ཅན།

ནང་པན་ཚུན་སྤངས་ཏྟགས་ཀྱི་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ། སྤངས་ཏྟགས་མཐོ་དམན་དུ་
འབྱེད་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་རྩལ་གྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་
གྱུ་པའི་ཐོབ་པ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་ནི།

ཐོབ་པ་རྟེན་དང་ལྡན་པ་ལོ།

ཞེས་བྱུང་། སྤར་མ་ཐོབ་པ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཐོབ་དང་། ཐོབ་ཟེན་རྒྱན་
ལྡན་དུ་གནས་པར་བྱེད་པའི་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་བོ་ལ་ཡང་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་
དེ་སྤར་གཏན་ནས་ཐོབ་མ་ཐྱོང་བ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཐོབ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་
དང་བོ་ལྟ་བུ་དང་། སྤར་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་སྤར་ཡང་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་
རྟེན་ཐོབ་མིས་བསམ་གཟུགས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལོ། ལྡན་ཐོབ་ལ་སྤར་གྱི་དེ་དག་
གི་རྒྱན་གནས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་དང་། སོ་སྦྱེ་ལ་སྲིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་
བུ་ཡེ་ནས་ལྡན་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡོད་དོ།

འདིའི་ཐོབ་པ་དང་རྟེན་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གསུམ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་
གངས་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐོབ་པ་སྦྱི་དང་ལྟག་མ་གཉིས་དེའི་དབྱེ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྤངས་མ་ ༡༥༠ ལས། ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱིའི་མིང་
ཡིན་ནོ། རྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་པར་གྱི་མིང་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེ་གསུམ་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱེ་བ་བྱེ་ཚུལ་
དང་རྒྱལ་སྤངས་མའི་ལུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་བོ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དབང་བོ་བརྟུ་གསུམ་ལྡན་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར། ཀུན་གྲེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། བརྟུ་གསུམ་དག་

དང་ལྷན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐོབ་པ་དང་རྟེན་པ་དང་
 ལྷན་པ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་དེ་གསུམ་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྱིར་དེ་གསུམ་མི་འགལ་
 བར་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤར་བྲངས་པའི་
 རྒྱལ་སྤྱི་མའི་ལུང་དང་དབྱེ་བ་བྱེ་ཚུལ་རྣམས་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་གསུམ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་
 མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་རྟེན་པ་དང་ལྷན་པ་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༥༡ ལས། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་འདོད་ན་ནི་ཐོབ་པ་དང་
 སོ་སོར་རྟེན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱད་ཅིག་
 མ་དང་པོ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་སོ་སོར་རྟེན་པ་ཡིན་པར་
 འདོད་ལ་དེ་ལ་ཡང་ཀུན་ཏུ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་ཤེས་བྱེད་
 པའི་དབང་ལྷན་ལ། བཙུ་གསུམ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན། ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་སྐྱད་
 ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་
 ཞིབ་ཆ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་བྱས་ན་རྒྱལ་སྤྱི་མའི་ལུང་གོང་འོག་དང་ཡིག་ཆ་སོ་སོའི་
 ཆོག་རིས་ལའང་འགལ་བ་ལྟར་སྤྲང་ངོ་། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འདི་དག་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ།

གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ་འགོ་གཉིས་ཀྱི།

ཞེས་བྱུང་། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལ་
 འབྲུང་གི། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྲུང་སྟེ།

རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་
ཐོབ་པ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་ན་སོ་སྟེ་འཕགས་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་དང་སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
དམིགས་བསལ་འགོག་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་ཀྱང་དགག་
བྱ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བས་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། འདིར་མཆིམས་མངོན་ ༡༩༡ ལས། གང་ལ་
ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་ལ། གང་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་པ་
ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་ཆོག་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་གིས། ལྷག་མེད་མཉུང་འདས་དང་སོག་དབང་སོགས་ཀྱིས་མ་
ངེས་པའི་རིགས་ལམ་སྟོབ་ཡོད་ཀྱང་། ཐོག་མར་མཆིམས་མངོན་གྱི་ཆོག་དེ་ལ་དབྱད་
པར་བྱ་སྟེ། གླབས་འདིའི་རང་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་གི་དཀྱུས་ལ་ནི། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་
དང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ལ་དམིགས་
བསལ་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཤིང་། བླ་མ་མཁའ་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་
གསུངས་པར་སྣང་སྟེ། རང་འབྲེལ་ ༧༧ ལས། བླ་མ་མཁའ་དང་ནི་འགའ་ཡང་ལྡན་པ་
མེད་དེ། དེ་བས་ན་འདི་ལ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་
ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བླ་མ་མཁའ་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་
གཉིས་ཀ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་རྒྱ་མཉན་ན་སྟེ།
རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༥༡ ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་བླ་མ་མཁའི་ཐོབ་པ་མེད་པས་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་
ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
བླ་མ་མཁའ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་རང་འབྲེལ་ལས་གང་ཞེས་སྤྱིའི་སྤྱོད་

འབྱུང་ཡང་སྤྱི་ལོ་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་པས་གོང་དེ་མ་ཐག་པའི་ནམ་
མཁའ་ལ་སྟེག་རྒྱ་ཡིན་ནོ།

ཐོབ་པའི་བྱད་ཆོས་ནི།

དུས་གསུམ་པ་ཡི་ནམ་པ་གསུམ།

དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས།

དེར་གཏོགས་ནམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ།

མ་གཏོགས་ནམས་ཀྱི་ནམ་པ་བཞི།

སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་མིན་གྱི་གསུམ།

སྤྱད་བྱ་མིན་པའི་ནམ་གཉིས་འདྲོད།

ཅས་བྱུང་། འདིའི་ཐོབ་པ་ལྟ་དགྲ་འཛོག་ཚུལ་ལ་མཛོད་ཤིས་བྱ་རབ་གསལ་
དང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས་ནི་ཐོབ་པ་རང་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་སྟེན་བཞེ་བ་ཡིན་ལ།
མཆིམས་མཛོད་ལས་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྤྱད་ནས་གསུངས་པས་འཛོག་ཚུལ་ཡང་
ཅུང་མི་འདྲའོ། དེ་ལ་ཡིག་ཆའི་གསུངས་ཚུལ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་པ་སྦྱེས་ལ་
འགགས་པ་ནི་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱད་སྦྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པའི་འདས་པ་དང་
། དེའི་སྦྱེས་སྦྱེ་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པའི་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་
ཐོབ་པ་འདས་པའི་ད་ལྟ་བར་འཛོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་པ་སྦྱེས་
ལ་མ་འགག་པ་ནི་ད་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱད་སྦྱེས་པ་ནི་ད་ལྟ་བུའི་འདས་པ་དང་། དེའི་
སྦྱེས་སྦྱེ་བ་ནི་ད་ལྟ་བུའི་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པ་ནི་ད་ལྟ་བུའི་ད་
ལྟ་བར་འཛོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་པ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་

མ་སྦྱོར་བ་དེ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་དང་། དེའི་སྤྱར་སྦྱོར་པའི་ཐོབ་པ་དེ་མ་འོངས་པའི་
ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིས་སྦྱོར་བའི་ཐོབ་པ་དེ་མ་འོངས་པའི་མ་འོངས་པ་དང་དེ་
དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱོར་བ་དེ་མ་འོངས་པའི་ད་ལྟ་བར་འཛོག་གོ། ཐོབ་པ་རང་གི་རྒྱན་ལ་
ལྟོས་ཏེ་སྤྱི་ཕྱི་དྲུས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་འདི་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༧༩ ལས། ཐོབ་པའི་རྒྱན་
ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐོབ་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གསུམ་མོ།
ཞེས་པའི་དགོངས་པར་གནས་སོ། འོན་ཀྱང་ཙམ་བར། འདོད་པ་ན། གཞུགས་ཀྱི་སྤྱར་ནི་
སྦྱོར་པ་མེད། ཅེས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཞུགས་ལ་ཐོབ་པ་སྤྱར་སྦྱོར་མེད་པར་
གསུངས་པས། ཡིག་ཆར་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང་སྤྱར་ཏེ་གསུངས་པ་འདི་ལ་རིན་ཆེན་
སྟོན་མེ་ ༩༡ ལས། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་འདས་ཐོབ་མེད་ཀྱང་ཡིག་ཆར་ཉོན་མོངས་
སམ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ལྟ་བུའི་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐོབ་པ་དྲུས་གསུམ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་།
འདས་ཐོབ་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་པ་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
སོ། དེ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་མ་
བཏང་གི་བར་དུ་འདས་པ་དང་ཡང་ལྟན་པས་དེ་ལ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་ནི་
སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་བོ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་འདས་ཐོབ་ལས་འོས་
མེད་དོ། མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཆུང་ ༡༩༡ ལས་ནི། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་
འདས་པ་ནི་ཆོས་དེ་རང་དང་དྲུས་མཉམ་པ་དང་དེའི་སྤྱར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་ཡིན་ནོ། དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟ་བ་ནི་དེ་འགགས་མ་ཐག་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ།
དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་དུ་དེའི་ཐོབ་
པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་རང་དྲུས་ལས་
སྤྱར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་རང་དང་དྲུས་མཉམ་དུ་

དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཐོབ་
 པ་བྱུང་བ་ནམས་སོ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་
 པ་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེ་ད་ལྟར་
 འཕོས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། དེའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ད་ལྟར་འཕོས་པ་
 དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་དེའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་ནམས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
 འདི་ལྟར་ན་འདས་པའི་འདས་པ་ལ་འདས་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་དང་དེའི་སྐར་
 སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀ་བཞག་ལ། མ་འོངས་པའི་མ་འོངས་པ་ཡང་མ་འོངས་པ་རང་དང་
 དུས་མཉམ་པའི་ཐོབ་པ་བཞག་པ་ནི་འགྲེལ་བ་གཞན་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ལེགས་བཤད་
 རྒྱ་མཚོ་ ༡༩༦ ལས། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་
 པའི་ཐོབ་པ་དེ། འདས་པ་མ་འོངས་པ་རང་རང་གི་ད་ལྟ་བུ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཟུར་
 མཆན་ ༡༩༧ དུ་མཆིམས་མཛོད་དྲངས་པ་ལས་ནི། འཕོབ་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་
 བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། དེའི་
 ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་ད་ལྟ་བུར་འཕོས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། དེའི་ཐོབ་པ་
 མ་འོངས་པ་ནི་དེ་ད་ལྟར་བར་འཕོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་དེའི་ཐོབ་
 པ་བྱུང་བ་ནམས་སོ། ཞེས་དྲངས་ནས་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པའི་མ་འོངས་པ་མ་འོངས་
 པའི་རང་དུས་ལ་སྐྱར་བ་ཡིག་ཞོར་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་ན་འདས་པའི་འདས་པ་
 མཆིམས་ཀྱི་རང་དུས་ལ་སྐྱར་བ་ལའང་འདྲ་བས་དེ་ཡང་ཡིག་ཞོར་དུ་བཤད་དགོས་
 ལ། དེ་ལྟ་ན་སྟོན་ ༡༩༨ ལས། མཆིམས་རྒྱུ་འདས་པའི་འདས་པ་ནི། རང་དང་ལྟན་
 ཅིག་འགག་མ་ཐག། ད་ལྟོ་དེ་ནས་མ་འོངས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འོག་
 ཏུ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་ནམ་ཡང་མ་ལངས་པར་འགྱུར་རོ། རྒྱལ་དབང་

མངོན་ ༡༤༡ ལས་ཀྱང་སྤྲ་མ་གཞིར་བཞག་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡིག་ནོར་མིན་
ནམ་སྟམ་མོ། འོན་ཏེ་ལ་མངོན་སྟེམ་ ༡༡༥ ལས། འདས་པའི་འདས་ཐོབ་མཆིམས་
གིས་རང་དུས་ལ། སྦྱར་བར་འདིས་གནོད་འདི་དང་འབྲེལ་རྒྱུ་རོ། ཞེས་འདས་པའི་
འདས་ཐོབ་རང་དུས་ལ་སྦྱར་བར་འདོད་ན་འདས་པའི་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་
བཞག་པ་འདིས་གནོད་དེ་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་བཞག་པ་དང་འབྲེལ་བར་འདས་
ཐོབ་ཀྱང་སྟོན་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། མཆིམས་མངོན་ལྟར་
འཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐོབ་པ་མུ་དགུ་འཛོག་ཚུལ་འདི་བཞིན་རྒྱལ་ཁྲོམ་རིན་པོ་
ཆེའང་བཞེད་དེ། ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུ་ ༡༤ ལས། མངོན་ལས། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་
པ་གསུམ། ཞེས་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་ཡོད་རེ་རེའི་ཐོབ་
པ་ཡང་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་འདིར་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་
འོངས་རྣམས་གྲུབ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པ་མཆིམས་མངོན་
ལྟར་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་པའི་སྦྱེས་ཐོབ་དག་སེམས་ད་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྱེས་དང་ཕྱིས་སྦྱེ་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤར་
དགུ་འཛོག་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་པ་ད་ལྟ་བའི་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྱེས་དང་
ཕྱིས་སྦྱེ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་པ་ད་ལྟ་བའི་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྱེས་དང་། སོ་ཐར་
ཀྱི་སྟོམ་པ་ད་ལྟ་བའི་འདས་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ནི་སོར་
སྟོམ་ད་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་འདས་པ་ལྟན་བྱེད་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིས་སྤར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་མཐོང་དོན་ལ་རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༡༤༤ ལས། ཚེས་དེའི་སྤྱི་ལོ་ཏུ་འདས་པའི་ཐོབ་
 པ་དེ་ཚེས་དེའི་ཐོབ་པ་འདས་པར་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས། ཚེས་དེ་མ་གྲུབ་པའི་
 སྤྱི་ལོ་ཏུ་དེའི་ཐོབ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ།། རིན་ཆེན་སྦྱོན་
 མེ་ ༧༡ ལས། དེས་ན་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཞེས་པ་ཐོབ་པ་དང་འདས་པའི་གཞི་མཐུན་སྦྱོན་
 པའི་ཆོག་དང་། འདས་ཐོབ་ཅེས་པ་འདས་པའི་དུས་སུ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་བར་ཆོག་
 མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཆོག་སྤྲད་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་གཉིས་བྱེད་མེད་
 པས་སྤྱི་ཆོག་སྤྲོད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། འདི་ལ་སྦྱོན་གཏོང་བ་ལ་བྱུར་མཆན་
 ༡༡༧ ལས། དེ་ལྟར་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྤྱི་མ་པའི་ཐོབ་པ་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། སོ་ཐར་
 གྱི་སྤྱི་མ་པ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ་ཐར་གྱི་སྤྱི་མ་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
 པ་ཕན་ཆད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་
 སོ་ཐར་གྱི་སྤྱི་མ་པ་འདས་པ་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།། ཞེས་འགོག་
 གོ། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་གྲུབ་པའི་རིམ་པ་ནི། དང་པོ་ཚེས་དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རེ་
 ཞིག་མ་སྐྱེ་བའི་མ་འོངས་པ་གྲུབ། རྒྱ་རྒྱུན་ཆད་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་ནས་སྐྱེས་
 པའི་ཆེ་དུང་བའི་ངོ་བོར་འཕོས་པ་ཡིན་པས་དུང་བ་གྲུབ། དུང་བའི་ཆོས་དེ་འགགས་
 པའི་ཆེ་འདས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སྦྱོས་ས་སྦྱོས་འཛོག་གི་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྤྱི་མ་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་གྲུབ་པའི་ཆེ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་འདས་པ་དང་
 སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དུང་བ་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པས། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་འདས་ཐོབ་དང་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཐོབ་པ་དུང་བ་དང་སྐྱད་
 ཅིག་གསུམ་པའི་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་ག་ལྡན་ནོ།། དེས་ན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་
 འདས་ཐོབ་ནི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་གོང་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་འདིས་ཤེས་སོ།། འོ་ན་

གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་སོར་སྟོམ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལྟན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གསུམ་
པ་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་དེའི་མ་འོངས་
པའི་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་
ཡང་། ཆོས་དེའི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་དང་ཆོས་དེའི་སྤར་སྐྱེས་ཕྱིས་སྐྱེ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་
པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་དེའི་འདས་ཐོབ་ཡོད་ན་སྤར་སྐྱེས་ཡོད་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་རིམ་གྱིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་སྐད་
ཅིག་དང་བོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་སྤར་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་འདས་པའི་ཐོབ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་འདས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་
བྱོད་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤར་སྐྱེས་ཀྱི་དོན་ནི་གོང་དུ་རྒྱལ་དབང་མངོན་
ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན། མངོན་ཀྱི་དོགས་དབྱེད་ ༡༡ ལས། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་
དེ་རང་རྒྱད་ལ་མངོན་དུ་མ་རྒྱར་གོང་དུ་སྤྱིར་ཆོས་དེའི་ཐོབ་པ་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་གང་འཐད་བརྟག་པར་བྱའོ། ། དེ་སྤྱིས་ཁྱབ་མཐས་བཏགས་
པ་འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཤིག་འདུག་ཀྱང་སློ་
ངོར་འཆར་བདེ་ཞིག་མ་བྱུང་བས་གཞན་ཀྱི་གཞུང་བཤུས་འབྲི་བྱེད་པའི་ངལ་བ་མ་
བྱས་སོ། །

ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པའི་དམིགས་བསལ་སྟོན་པ་ནི།

ལྷན་བསྟན་མིན་ཟོན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས།

མངོན་ཤེས་སྤྱལ་བ་མ་གཏོགས་པ།

སྐྱབ་པའི་གཞུགས་ཀྱི་འབ་འདོད་པ་ན།

གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ནི་སྤྱི་བ་མེད།

ཅེས་བྱུང་། མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་དང་སྤྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པའི་
 མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ནམས་ལ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་ཐོབ་པ་མ་
 གཏོགས་སྒྲུབ་སྤྱིས་དང་བྱིས་སྤྱི་མེད་ལ། དེ་གསུམ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཡང་སྦྱོར་
 བ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་བ་དགོས་པས་ཤུགས་ཆེ་བས་རང་གི་སྤྱི་བྱའི་ཐོབ་པ་
 འདྲེན་ཅུས་སོ། དེར་མ་ཟད་བཟོ་སེམས་དང་སྦྱོང་ལམ་པའི་སེམས་པལ་ཆེ་བ་གོམས་
 པ་ཤུགས་ཆེ་བས་སྤྱི་བྱའི་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། དེ་དག་ནི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ལ། བསམ་གཏན་དང་བོད་སྒྲིབ་གཞུགས་ལའང་སྤྱི་བྱའི་ཐོབ་པ་མེད་ལ། འདོད་
 པའི་དགེ་མི་དགའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་སྦྱོར་བྱུང་ལའང་སྒྲུབ་སྤྱིས་མེད་ཀྱང་ལྟན་
 ཅིག་སྤྱིས་པ་དང་བྱིས་སྤྱི་ཡོད་དོ། འདིར་མཆིམས་མཛོད་ལས་དགེ་མི་དགའི་རིག་
 བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་སྦྱོར་བྱུང་དགོས་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༡༩༡ ལས།
 འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་གཞུགས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི།
 སྤྱིས་ནས་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས་སྤྱི་བ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 གཞུགས་བསམ་གཏན་དང་བོ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་བོད་གཡོ་སྦྱུའི་
 ཀྱན་སྦྱོང་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་ཡང་ཁམས་གོང་མ་ཡིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། གཉིས་
 པ་ཡན་ཆད་ན་གཡོ་སྦྱུ་མེད་པས་དེས་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་བ་ཡང་མེད་ལ། འདོད་པ་ན་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོང་ཡོད་ཀྱང་མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་སྤྱི་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ལུང་མ་
 བསྟན་གྱི་གཞུགས་ནི་བསམ་གཏན་དང་བོ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་ན་མེད་དོ།

མ་ཐོབ་པ་ནི།

འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་རུ་ ༥༩ མདོ་བྲངས་པ་ལས། དག་སྒོང་དག་ཆོས་
གཅིག་དང་ལྷན་ན་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་སྟོམ་པའི་སྐལ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟ་
སྟེ་མ་རྟེན་པའོ། དག་སྒོང་དག་མ་རྟེན་པ་དང་ལྷན་ན་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་
བསྟན་པའི་སྐལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ་འདིར།

མ་ཐོབ་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན།

འདས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམས་གསུམ།

འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་འདྲ།

ལམ་མ་འཕྱོང་པ་སོ་སོ་ཡི།

སྐྱེ་བོ་འདོད་དོ་དེ་ཐོབ་དང་།

ས་འཕྱོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར།

ཞེས་བྲུང་། རོ་བོ་ནི། འཕྲོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་ལྷན་པར་
བྱེད་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤིག་ཏུ་འདོད་ལ། འདིའི་གོང་དུ། དག་ལ་སོགས་
ཀྱི་དག་ལ་སོགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་དག་སོགས་ཡོད་དམ་ཞེ་
ན། མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མི་འཕྲོབ་རྒྱའི་ཆོས་དང་
འདྲ་བ་ཡིན་ན་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་མི་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། སྐྱབ་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་རྣམས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ལ། དག་ཅ་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱང་དག་བ་དང་ལྷན་
པར་འགྱུར་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡང་འཕགས་ཆོས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། དེའི་ཕྱིར་མ་
ཐོབ་པ་ནི་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་
པའི་མ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི། ད་ལྟ་བའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟ་བ་མེད་དེ།
ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཅི་ལྟར་སྟོབས་རྒྱུང་ཡང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་

བྱའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཇི་མེད་འགོག་ལམ་
 ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་ཏེ། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཆོས་
 གང་གི་མ་ཐོབ་པ་སྦྱེས་ཀྱང་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ནས་ཁམས་ལྷག་མ་གཉིས་ལའང་
 འདྲ་བའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པའང་ཡིན་
 ནམ་ཞེ་ན། ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོ་སྦྱེ་བོར་འདོད་ཀྱི་འཕགས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་ཐོབ་པ་དང་ས་གོང་མར་འཕོས་ནས་ནི་མ་ཐོབ་དེ་ལས་ཉམས་
 པར་འགྱུར་རོ། ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། འདིར་མཆིམས་མཛོད་ ༡༩༧ ལས། དེ་ལྟ་ནའང་
 མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་སྤྱའི་གྲུབ་
 མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལ་གཞི་བྱེད་བཏང་པ་ལས་རང་ལྷགས་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་
 ཡོད་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༡༩༩ ལས། མ་ཐོབ་པ་ཟག་པ་མེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་
 བྱ་བ་འདི་གང་ལས་ཏྲོགས་ཤེ་ན། བསྟན་བཅོས་ལས་སོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༦༩
 ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་མ་རྟེན་པའོ་ཞེས་
 བྱ་བ་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་འདིས་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་མེད་པར་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འོ་ན། སྦྱིར་བཏང་ལ་ཐོབ་
 མ་ཐོབ་གང་རུང་ཡིན་ན་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་
 ཞིག་དགོས་པར་ཐལ། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱད་དུ། གཏོགས་པ་ནམས་ཀྱི་འོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་འཐོབ་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་མ་ཐོབ་པ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། སྦྱིར་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ཀྱིས་
 བསྟུས་མི་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ལ་མི་ལྟན་རྒྱུའི་འཕགས་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན།

རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ནམས་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུད་
ཐད་དང་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་རང་རྒྱུད་ལ་འཛོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ལྷས་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ན་སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཀྱི་ཐོབ་པ་
དང་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་། གང་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དེར་
མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་ན། སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་རྒྱུད་
ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། གོང་དུ་བྲངས་པའི་རང་འགྲེལ་
ཀྱི་ལུང་ལ་བསྟེན་ནས་མཛོད་སྟོམ་ ༡༡༥ ལས་ཀྱང་། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཡོད་མཉམ་མོ།
ཡིད་ཀྱི་མ་ཐོབ་སུ་ལ་ཡོད། ཞེས་དབྱེད་གཞིར་གསུངས་པ་ལ། རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༩༡
ལས། ཡིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་
རྒྱུད་ལྟན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། དེ་རྒྱུད་ལྟན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཡིན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་གོང་དུ་བདག་གིས་རང་འགྲེལ་ཀྱི་ལུང་དོན་
འགྲེལ་ཚུལ་ལྟར་མི་འདོད་ན་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ལས་འོས་མེད་དོ།

སྐལ་མཉམ།

ངོ་བོ་ནི། སེམས་ཅན་ནམས་ནང་པན་ཚུན་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤིག་ཏུ་
འདོད་ལ། བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འབྲུག་པ་ལས་ནི་འདིའི་མིང་ལ་རིས་མཐུན་པ་
ཞེས་འབྱུང་བར་རང་འགྲེལ་ ༡༠༦ ལས་གསུངས་སོ། དེ་ཉིད་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི།
རང་འགྲེལ་ ༡༠༩ ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། བརྒྱལ་མི་ནམས་དང་སྐལ་བ་

མཉམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་འོང་ན། ཞེས་གསུངས། རྟོན་དེ་འཆད་པ་ལ།

སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ།

ཞེས་བྱུང་། སེམས་ཅན་སྟོས་པས་ནི་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་
མེད་པར་སྟོན་པའོ། དེ་ལ་སྤྱིའི་སྐལ་མཉམ་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྐལ་མཉམ་གཉིས་ཡོད།
བྱེ་མ་ལ་ཁམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འདོད་པ་དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྤྱོད་
ཞེས་པ་དང་། སའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྒྱད་དང་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོ་དང་
། འཛམ་བུ་གླིང་དང་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྟ་དང་མི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱེ་
གནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་མངལ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱལ་
རིགས་སོགས་དང་། ཉགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཕོ་མོ་དང་། རྩོམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དགེ་
བསྟན་དང་དགེ་སྟོང་སོགས་དང་། ལམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོབ་མི་སྟོབ་སོགས་དང་།
ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཕུང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱོད་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་
སྤྱི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གང་སྤེལ་ལས་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་ཁམས་དང་ས་དང་འགྲོ་བའི་བྱེ་
བྲག་དེ་དག་ལ་དེ་དང་དེའོ་སྟམ་པའི་འདྲ་སྟོང་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༡༥
ལས། དེ་ནི་ཐ་དད་པ་ནམས་ལ་སྣང་བ་དང་བརྗོད་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ཡིན་འོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

རུང་ཟད་དཔྱད་ན། འོ་ན། སྐལ་མཉམ་ནི་འདྲ་སྟོང་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་འདྲ་སྟོང་འཇུག་པ་དེ་སྐལ་མཉམ་
ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། གསེར་བུམ་ཟངས་བུམ་གཉིས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ལ་འདྲ་སྟོང་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐལ་མཉམ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ ༡༥༥ ལས།
སེམས་ཅན་སྟོས་པ་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་དུ་བགང་བ་ཁོ་ནའི་ཡིན་
གྱི། སེམས་ཅན་དུ་མི་བགང་བ་ནམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་
གི་གསལ་བ་ནམས་ལ་ཤིང་ངོ་སྟམ་པའི་འདྲ་སྟོ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་
མཐུན་ལ། དེ་ཡང་གངས་ཅན་པས་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་། བྱེ་བྱག་པས་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་
། རང་སྡེ་མདོ་སྡེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྤྱི་གཞན་སེལ་གྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འཇུག་པར་
འདོད་ལ། བྱེ་བྱག་སྤྱི་བས་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འཇུག་པར་ཉེ་རབས་
ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ནི། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་
ཡིན་ཆོག་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་མེད་པས་འདྲ་སྟོ་འཇུག་པའི་
རྒྱ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་ལ། བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་བྱེ་བྱག་སྤྱི་བས་གཞན་སེལ་མི་
འདོད་ཟེར་དགོས་ཏེ། གཞན་སེལ་འདོད་ན་སྐལ་མཉམ་ཁས་སྲུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་
ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞན་སེལ་མི་འདོད་ན་གཞི་སྤྱི་ལྟ་བུའི་སྟེང་
དུ་ལོགས་ས་ཐ་དད་ལས་ལོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟོག་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་མ་ཡོད་པ་ཡང་
མི་རྟོགས་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་ནམ་བཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
པ་ཡོད་དེ། རྩམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༤༩ ལས། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་གྱི་
གནས་ལུགས་དང་། སྟོའི་འཇུག་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མི་རྟོགས་པ། གཞན་སེལ་
དང་སེལ་བས་འཇུག་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་རྟོགས་པས་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ལྟོག་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་
མ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོ་རྒྱུག་ ༡༥༥ ལས། ཐ་སྙད་དུ་བྱམ་པ་ངོ་བོ་གཅིག་

ཀྱང་ལྷོག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་དེ། རི་བོ་ལ་ལྷོས་ནས་ལྷོག་པ་ཆུང་ལ་ཉིལ་འབྱུང་ལ་
 ལྷོས་པའི་ལྷོག་པ་ནས་ཆེ་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སྒྲིག་ལུང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྷོག་པ་
 ཆེ་ཆུང་ཡོད་པའི་དཔེར་བཞོན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་བ་གཅིག་ལ་ལྷོག་ཆའི་སྒོ་
 ནས་དུ་མ་དབྱེ་རྒྱ་ཡོད་པའང་མཆོ་རྒྱུ་དང་རིན་མེད་གཉིས་ཀྱི་གསུངས་པས། ཚད་
 མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཕྱེ་སྐྱས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འདོད་
 དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ནམ་དབྱེ་ཡང་འབད་མེད་དུ་གྱུབ་པར་འདོད་དགོས་
 ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༥༡ ལས། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་
 ཀུན་རྫོབ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་ནམ་དབྱེ་འབད་པ་མེད་པར་གྱུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱེ་སྐྱས་ཁྱད་གཞི་སྒྲ་ཡི་སྟེང་དུ་ལོགས་ས་ཐ་དད་ལས་ལོགས་པའི་
 བྱས་མི་རྟག་གི་ལྷོག་པ་སོ་སོ་ནས་ཡོད་པར་འདོད་དམ་མི་འདོད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཁྱད་
 གཞི་སྒྲ་ཡི་སྟེང་གི་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་དེའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་ཡང་
 རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྒྲ་ལ་ལྷོས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་
 ། སྒྲ་རྟོག་སྐྱབ་འདུག་དུ་འང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་གྱི་
 གཏན་ཆོགས་སུ་འང་མི་རུང་བས་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲིག་གུར་གྱི་དོན་གཞལ་བའང་མི་
 སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། འདི་དག་ནི་མཛོད་སྟོན་ ༡༡༩ ལས། སྐལ་མཉམ་སྤྱི་ནི་སྟོ་མཐུན་
 འདུག་པའི་རྒྱུར། སྒྲ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་མི་འདོད་འབྱེད་ཀྱི་དཔྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་
 དཔྱད་ཚུལ་རྗེས་འབྲང་དག་གི་གསུང་ན་ཟུར་ཙམ་ཡང་མི་སྤྲང་བས་དཔྱད་ཚུལ་འདི་
 ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། རང་འབྲེལ་ ༡༠༧ ལས། འཆི་འཕོ་ཞིང་སྒྱེ་བ་དང་སྐལ་མཉམ་
 མི་འདོར་བ་ལ་སྤྱ་བཞི་གསུངས་པའི་དང་བོ་ནི། གང་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྐར་
 ཡང་སྒྱེས་པའོ། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་སོ་སྒྱེའི་སྐལ་མཉམ་དོར་བ་ལྟ་

བུའོ། གསུམ་པ་ནི། འདོད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། བཞི་བ་ནི། སོ་སྐྱེ་
དང་འཕགས་པ་གསོན་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་འདུ་ཤེས།

མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས།

འགོག་པ་འོ་ནམ་སྒྲིན་དེ་འབྲས་ཆེ།

ཞེས་བྱུང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་དེར་
སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་
འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤིག་ཡིན་ལོ། དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་
གི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། གནས་ནི་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་ཡོད་
དོ། དེར་སྐྱེས་པ་དང་འཆེ་བའི་དུས་མ་གཏོགས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མི་འབྱུང་ཞིང་
། དུན་རིང་བོར་གཉིད་ལོག་པ་སང་པ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་སྡོན་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་གི་འདུ་བྱེད་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་སྡོན་མེད་པ་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར། མདའ་
འཕངས་པ་ཤུགས་ཟད་པ་དག་ས་ལ་ལྷུང་བ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྦྱང་
བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱང་སྐྱེ་མི་སྟན་པ་ནམས་འདོད་པའི་ལྷན་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ལོ།

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག

དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག།

བསམ་གཏན་ཟ་མར་འབྱུང་འདོད་པས།

དགེ་བའོ་སྦྱེས་ནས་ཐྱོད་འགྱུར་གྱིད།

འཕགས་པས་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཛོལ།

ཅས་བྱུང་། འདི་ནི་ཆ་བའི་དངོས་ཟིན་ཁྱད་པར་ལྡ་དང་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་
གི་ཁྱད་པར་བཅས་ཁྱད་པར་དུག་གིས་གསུངས་སྟེ། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་
། ཀུན་སྒྲོང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པས་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཐར་ལམ་
དུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ཐར་བར་འདུ་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས་སོ། ། བསམ་
གཏན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་དགེ་བ་ཡིན་ལ། ཐྱོད་འགྱུར་གསུམ་ལས་སྦྱེས་ནས་
ཐྱོད་འགྱུར་དང་། རྟེན་ནི་སོ་སྦྱེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་
ནམས་ཀྱིས་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་སྦྱེས་
པ་སོགས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ལྟ་བའི་གནས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕགས་པའི་ལམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལྟར་བའི་གནས་ལྟ་བུར་
གཟིགས་ནས་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་གོ། དེ་ཡང་དུས་དང་བོའི་ཆེ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཐོབ་
གྱི་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་མི་ཐོབ་
ལ། སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ཡང་མི་ཐོབ་པོ། འོན་ཀྱང་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་
གི་བར་དུ་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། ། གང་སྟེལ་ ༡༩༡ དང་མཆིམས་མཛོད་ ༡༩༡
གཉིས་སུ་འདས་མ་འོངས་མི་ཐོབ་ལ་འོན་ཀྱང་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ལྡན་པར་བཤད་
པ་ནི། བསམ་གཏན་སྟོམ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཏྲག་ཏུ་འདས་དང་མ་འོངས་དང་། ཞེས་པ་
ལྟར་རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་གསར་དུ་སྦྱེས་པ་ན་ཆེ་རབས་སྡུ་མ་ནམས་
སུ་ཐོབ་ནས་ཉམས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་འདས་པ་སྤར་ཡང་ལྡན་པ་དེ་ལྟ་བུ་

མ་ཡིན་པས་འདས་པ་དང་མི་ལྡན་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཐོབ་ནས་མ་བཟང་གི་བར་དུ་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ལ་ནི་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྒྲུབ་པ་
བཞིན་ནོ།

འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག

འགོག་པ་ཞེས་པ་འབ་དེ་བཞིན་ཉིད།

འདི་གནས་དོན་དུ་སྤྲིད་ཅེ་སྟེ།

ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་འང་ཁྱད་པར་དུ་གཤིས་བསྟན་ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་ནི་འདུ་
ཤེས་དང་ཆོར་བ་ཞི་བར་གནས་པའི་དོན་དུ་འོ། ། སེམས་རྟེན་སྤྲིད་ཅེ་འོ་སེམས་དང་།
ངོ་བོ་ཀུན་སྒྲོང་གིས་དགེ་བ་དང་། རྒྱུང་འགྱུར་གསུམ་ལས་སྟེས་ནས་རྒྱུང་འགྱུར་དང་
ལན་གྲངས་གཞན་ལ་རྒྱུང་འགྱུར་དང་རྒྱུང་བར་མ་ངེས་པ་དང་གསུམ་དུ་འགྱུར་གྱི་
མཐོང་ཆོས་རྒྱུང་འགྱུར་ནི་མེད་དོ། ། རྟེན་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སོ་སྟེ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༩༩ ལས། སོ་སོ་སྟེ་བོ་སྤྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་བདག་དུ་མངོན་པར་སྒྲོམ་ལ། སེམས་དེ་ཡང་དེར་རྒྱན་འཆད་པས་བདག་ཆད་པས་
འཇིགས་པའི་ཕྱིར་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་གོ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
ནི་གཟུགས་ལ་བདག་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་བདག་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་སྒྲག་
པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་ཏེ་
གསུངས་སོ། ། ཐོབ་ཚུལ་ནི་འཕགས་པས་རྒྱུར་བས་འཐོབ་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་

ཅམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི་འདས་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། ཡོངས་
 གྲུ་ཉམས་ཏེ་སྤྲོད་ཡང་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་
 བཞིན་དུ་སྤྲོད་མེད་པ་ཁོ་ན་སྦྱར་བས་འཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་ཡང་འཐོབ་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 རང་འབྲེལ་ ༡༡༡ ལས། འདི་ནི་སྦྱར་བས་འཐོབ་པར་བྱ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། འདས་པ་
 ཡང་མི་ཐོབ་ལ་མ་འོངས་པའི་ཡང་མི་འཐོབ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདིའི་དམིགས་བསལ་ནི། ཐུབ་པས་ཟད་པ་ཤེས་པ་
 ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་ཀྱི་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱར་བྱུང་གི་
 ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགོག་སྟོམས་གསར་དུ་ཐོབ་ཆེ་ད་ལྟར་
 བ་ཐོབ་དགོས་པ་སྦྱར་བཏང་དང་། ཐུབ་པས་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་ནི་དམིགས་བསལ་དུ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། སྟོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་རང་འབྲེལ་ ༡༡༤ ལས། དེ་
 ལྟར་ན་སྟོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ནི་ས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་
 བ་དང་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྦྱར་བ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་
 བ་དང་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲིན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ།
 རྒྱད་ལས་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། འབྲས་བུ་
 ལས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟླ་
 བར་འཁྱར་བ་ལས་ཀྱང་ཟླ་བར་འཁྱར་བ་ངེས་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 དང་བོ་སྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་ཁམས་གཉིས་ཀ་དང་མའི་ནང་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 ཁྱད་པར་དུ་ག་དང་། མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༧༤ ལས། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་
 ཁྱད་པར་དང་བཅས་ཏེ་ཁྱད་པར་བདུན་ལྟ་བུ་གསུངས་སོ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་

ལུས་ཉེན་ལའང་སྤྱ་བཞི་ཡོད་དེ། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་བའི་ཉེན་ཡིན་ལ་འགོག་སྟོམས་སྐྱེ་བའི་ཉེན་མ་ཡིན་པ་ནི། ཆངས་ཆེན་དང་འདྲོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གོ། གཉིས་པ་ནི་གནས་གཙང་ལྗེ། གསུམ་པ་ནི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མེའོ། བཞི་བ་ནི་ངན་སོང་གསུམ་མོ། སྐབས་འདིའི་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་ལ་ཡི་གེ་ཆད་པ་ཡོད་པས་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ།

རྩུང་ཟད་དཔུང་ན། འདི་ལ་ཁོ་ན་རེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། གཞུགས་མེད་ན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ན་འགོག་སྟོམས་གྱི་དགག་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྤྱིང་ཅེ་ནམ་ཤེས་གྱི་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་འགོག་སྟོམས་གྱིས་འཛོམས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ན་འགོག་སྟོམས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ་མཆིམས་མཛོད་ ༡༠༥ ལས། སྤྱིང་ཅེ་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་ནམ་ཤེས་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་འགོག་སྟོམས་ལ་སྐྱེས་ནས་ཐྱོང་འགྱུར་ཡོད་པར་བཤད་པས་ཀྱང་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དང་བོ་གསར་སྐབ་གྱི་ཉེན་ལ་མི་ཁོ་ན་དགོས་ཀྱང་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པའི་ཉེན་ལ་གཞུགས་གཞུགས་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་སྐབ་ཉྱེ། གང་སྟེལ་ ༡༧༥ ལས། མི་དག་གི་ནང་ཁོ་ན་ཏེ། སྟོན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དང་བོ་གསར་སྐབ་གྱི་ཉེན་ལ་མི་ཁོ་ན་དང་གསར་སྐབ་གྱི་ཉེན་ཅམ་ལ་གཞུགས་ཁམས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གཞུགས་མེད་ན་ནི་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པ་ཅམ་ལས་གསར་དུ་སྐབ་པ་མེད་དོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་གང་སྟེལ་ ༡༧༥ ལས། ཕྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དག་གིས་གཞུགས་ཁམས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱི། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་

། འགོག་པའི་སྟོམས་འདུག་ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅན་དུ་བཤད་
 པ་དེ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅན་གྱི་འགོག་སྟོམས་ལ་
 དང་བོར་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དེ་འཛོག་གམ་ཕྱིས་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐོབ་
 པ་དེ་འཛོག། དང་བོ་མི་འཐད་དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་དེས་ནམ་སྤྱིན་འབྲིན་
 མ་རྒྱས་པར་སྐར་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའང་མི་འཐད་
 དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་རྒྱལ་དབང་མངོན་ ༡༥ ལས། ལན་གངས་གཞན་ལ་
 མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅན་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་ལ་ཉམས་པའི་ཆེ་ཡང་
 སྟོམས་འདུག་ལས་ཉམས་ཀྱང་ནམ་སྤྱིན་མ་ཉམས་ལ། སྐར་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་
 དུ་བྱས་ཆེ་སྐར་གྱི་དེ་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པའི་རྩལ་གྱི་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གསུང་ངོ་
 ། འདི་ལ་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། སྐར་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་སྐར་
 གྱི་དེ་སོར་རྒྱུད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་སྐར་གྱི་དེ་འདས་
 པ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། སོར་རྒྱུད་རྩལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་སྟོམས་འདས་
 པ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༡༩ ལས། སྐར་ཡང་དེ་
 ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེའི་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོམ་པ་བཞིན་དུ་སྡོན་མེད་པ་ཁོ་ན་སྦྱར་
 བས་འཐོབ་ཀྱི། སྐར་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྟོམས་
 ཀྱིས་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ལ་སྐྱབས་བཞི་བའི་སྟོམ་འགྲེལ་ ༩ ལས། འགོག་པ་ལ་
 སྟོམས་པར་འདུག་ཁ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་འདུ་རགས་པ་སོགས་འཛོག་པར་གསུངས་པ་
 ལ། རྗེ་དེའི་སྟོབ་མ་དཔལ་ལྡན་བཟང་བོའི་གསེར་ཕྱེད་མཆན་ ༥༩ ལས། གང་ལ་སྦྱོ་
 བ་སྐྱེས་ནས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྐར་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཆོས་དེ་

ཕྱིས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ལ། འོ་ན་གང་འཛིན་ཅེ་ན། འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་ན་གང་ཟག་
དེའི་རྒྱད་ལ་སྟེ་འཇུར་གྱི་མ་འོངས་པའི་ཆོར་འདུ་སོགས་འཛིན་ལ་ལུགས་འདིར་
ཡང་མ་འོངས་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་
༡༩༠ ལས། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་གོགས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་མཚུངས་ཏེ། ཞེས་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀས་མ་འོངས་པའི་སེམས་
སེམས་བྱང་རྣམས་འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་
༡༥༡ ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་མ་འོངས་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་མི་སྟེ་བ་དེ་ཙམ་ལ་སྟོམས་
འཇུག་ཅེས་བཏགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོག་ནི་དབང་བོ།

སྟོག་ནི་ཆེ་ཡིན་དོད་དང་ནི།

རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ལོ།

ཞེས་བྱུང་། སྟོག་ནི་ཆེ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་དོད་དང་
རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། སྟོག་
གཙོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ ༡༥༩ ལས། སྟོག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ལུས་དང་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཙོད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལ། མཚོ་རྒྱུ་ ༤༥༧ ལས། སྟོག་ནི་རྒྱུ་དབུགས་འབྱུང་རུབ་འདི་ཁོ་ན་
སྟོག་ཡིན་པར་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། མེར་མེར་པོ་ལ་དབུགས་འབྱུང་
རུབ་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། མངོན་པ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་སྟོམས་པར་

ཞུགས་པ་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་ལྷ་ལ་དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་མེད་པར་བཤད་པས་དེ་
དག་ལ་སློག་མེད་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་དུ་འོང་བས། ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་མོད། འོན་
ཀྱང་འདིས་སློག་དབང་གི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། བྱེ་སྐྱ་དང་སློབ་དཔོན་གང་གི་
ལྷགས་ལ་འང་སློག་རྒྱུ་དུ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱལ་སྐས་
མ་ ༤༤ ལས་ཀྱང་། རང་གི་ངང་ཁོ་ནས་འཇིག་པའི་ཕུང་བོ་འདི་དག་རི་ལྟར་གཞན་
ཀྱིས་འགག་པར་བྱེད་སྟམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་སློག་དབང་འགག་ཚུལ་
ལ་རྒྱུ་བ་བཀོད་པ་ལས་སློག་གི་ངོ་བོ་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་དེ་མ་ཐག་པའི་
རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་སློག་གི་དབང་བོ་སློག་ཡིན་ཏེ། དེ་འགག་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་
འབྱུང་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕུང་བོ་
ནམས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་ཅི་ལྟར་གཞན་ཀྱིས་
འགག་པར་བྱེད་ཅི་ན། ཞེས་སློག་དབང་འགག་ཚུལ་རིས་པའི་ལན་དུ། ལུས་དང་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་སྟེ་དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་སྐྱ་མ་འགག་ཤིང་བྱི་མ་
སྟེ་བའི་གེགས་བྱེད་པ་ན་སློག་བཅད་པའམ་སློག་གཅོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན།
ཞེས་སློག་གཅོད་ཚུལ་དང་སློག་གཅོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་སློག་
དབང་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ་མིན་སྟམ་ཡང་སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཞིབ་དུ་དབྱད་
འོས་སོ།

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྟེ་བ་དང་།

ན་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད།

ཅེས་སོགས་བྱུང་། འདི་དག་གིས་ཆོས་དེ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པར་བྱེད་
པས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་ལ། དེ་ཡང་མདོ་ལས་ནི། དག་སྟོང་དག་
གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། དག་
སྟོང་དག་འདུས་བྱས་སྟེ་བར་ཡང་མངོན་ནོ། ། འཇིག་པར་ཡང་མངོན་ནོ། ། གནས་པ་
གཞན་དུ་འགྱུར་པ་ཉིད་དུ་ཡང་མངོན་ནོ། ། ཞེས་གསུམ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ངི་
ལྟར་ན་འདིར་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རང་འབྲེལ་ ༡༢༠ ལས། མདོ་ལས་ནི་
ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་གང་དག་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་དུས་འཕོ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཞུགས་པ་དེ་དག་ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོ་བ་སྟེད་
པའི་ཕྱིར་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་པ་དང་འབྲེལ་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་
སོ། ། དེ་ལ་ཆོས་དེ་དུས་དེར་སྤར་མེད་པ་བསྟེད་པར་བྱེད་པས་ན་སྟེ་བ་དང་། སྟེས་ལ་
མ་འགག་ཅིང་འབྲས་བུ་དེ་སྟེད་པ་ལ་གཤམ་མེད་པར་གནས་པར་བྱེད་པས་གནས་པ་
དང་། འདུ་བྱས་དེ་སྟོབས་རྒྱུད་བར་བྱེད་པའམ་འཇིག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་
པས་རྒྱ་བ་དང་། འདུ་བྱས་དེ་འགག་པ་ལ་ལྟན་ཅིག་པའི་རྒྱ་བྱུང་པར་བ་བྱེད་པས་ན་
མི་རྟག་པ་སྟེ་གང་སྟེལ་ ༡༠༧ ལས་སོ། ། དེ་ཡང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་སྟེས་པ་ན་རང་གི་
མཚན་ཉིད་བཞི་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི། རང་ཉིད་དང་བཅས་པའི་ཆོས་
དགུ་ཅིག་ཅར་སྟེས་ལ། ཚ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞིས་ཀྱང་རང་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་གསུམ་བསྟེད་དེ། དཔེར་ན། སྟེ་བས་རང་སྟེ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་གཞན་
གསུམ་བསྟེད་པར་བྱེད་པས་རྒྱ་སོགས་གསུམ་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་
དང་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་གོ། ། རྗེས་མཐུན་གྱི་སྟེ་
པས་ནི་ཚ་བའི་སྟེ་བ་ཁོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་འདྲ་ལ། འདི་དག་

ནི།

དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ལ་སྟོན།

དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འབྱུག།

ཅས་པའི་དོན་ནོ། མཚན་ཉིད་བཞི་བོ་འདི་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་བས་
ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ལྟོས་ནས་འདྲིལ་ཏེ། རང་འབྲེལ་ ༡༡༡ ལས། དེ་ལ་རྒྱན་གྱི་
དང་བོ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ལྟག་པ་ནི་འདིག་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱན་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྱུག་པ་
ནི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་སྡེ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་ལ། ལྷགས་འདིར་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་མ་བཞག་ན་དེ་དག་དུས་མཉམ་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་བྱབ་མཐའ་
རང་གི་ལྷགས་ནི་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པར་མཛད་ལ། དེ་ལ་བྱམ་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་བོ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་སྐྱེ་སྟོན་བཞི་དང་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་འདིག་པ་མི་རྟག་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་བོ་ཆོས་ཅན། གནས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མི་རྟག་པས་ནི་འདུས་བྱས་དེ་
འགག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༠༧ ལས། འདུ་བྱེད་འགོག་པ་ལ་ལྟན་
ཅིག་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༡༧༧ ལས། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྐྱེ་སྟོན་བཞི་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་
བར་འདོད་པ་དེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ།
འོ་ན། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྐྱེ་སྟོན་བཞི་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་འདུས་བྱས་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་

འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མཚན་
ཉིད་བཞི་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་དེ་འདུས་བྱས་དང་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་འདུས་མ་བྱས་
སུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ ༡༡༩ ལས། གང་ལ་འདི་དག་ཡོད་པའི་ཆོས་དེ་
ནི་འདུས་བྱས་སུ་མངོན་ནོ། བསྐྱོད་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་གི་འགྲེལ་བ་གནད་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བཞི་
བོ་འདི་ནམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་འདི་དག་ཡོད་པའི་
ཆོས་དེ་ནི་འདུས་བྱས་སུ་མངོན་ནོ། བསྐྱོད་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཚེད་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༠༡ ལས། མི་སྦྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཀྱི་འདུས་བྱས་ནམས་ལ་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྡན་ཡང་སྦྱེ་ཆ་གནས་འཇིག་བཞི་
མེད་དེ། དེ་སྦྱེ་འགག་གནས་པའི་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༥
ལས། མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམས་ངི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཉིད་དུ་བརྟེན་ཅེ་ན། དེའི་ཕྱིར་
དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་དག་ལ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། འོ་མ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དཔེར་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འཛོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་
། འཛོལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་སྦྱེ་བའི་ཆོས་
ཅན་དང་། མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་
ཉིད་དང་ལྡན་པས་འདུས་མ་བྱས་ནམ་པར་བཅད་པའི་སྟོན་ནས་དེ་དང་རིགས་མཐུན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ལ། དེ་ལ་འོ་ན། མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་
འདུས་བྱས་ལ་འཇིག་པ་མེད་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
། ཁྱོད་ལ་སྦྱེ་བ་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྦྱེ་བའི་དུས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོན་

ན། དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྐྱེ་བའི་དུས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་སྐྱེ་
སྟགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷན་ཆད་ཁ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཆ་གནས་འཇིག་བཞི་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། དེ་དག་གི་སྤྱིང་ན་
ཁོ་རང་གི་བྱོད་ཆོས་སུ་གྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་སྟགས་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་
རང་གི་སྐྱེ་དུས་ཡོད་ཅེས་པ་ག་ལ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་མཆན་ ༡༩༠ ལས་གསུངས་པས་
ཚོད་པའི་ཆེ་རིགས་པ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བདེ་བབྱུང་བར་བྱའོ།

མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ།

མིང་གི་ཆོགས་ལ་སྟགས་པ་ནི།

མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ཡང་བཙོན་པ་པོས་བྱམ་པ་ཞེས་སྤྱོད་པའི་དག་གིས་ཉན་པ་
པོའི་རྒྱད་ལ་བྱམ་པའི་མིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་དག་མིང་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་ལ།
མིང་དེ་ལ་བསམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱམ་པའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མིང་གི་
སྟོན་དོན་རྟོགས་ཚུལ་ཡིན་པས་དག་ཅམ་གྱིས་དོན་གང་ཡང་གོ་མི་རུས་སོ། འདི་
ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༩༩ ལས། དེ་དག་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་གི་(ནི་)སྤྱོད་
ཡིན་ན་སྤྱོད་ཅམ་གྱིས་ནི་དོན་གང་དག་(ཡང་)གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དག་
ནི་མིང་ལ་འཇུག་མིང་གིས་ནི་དོན་བཙོན་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དགོངས་པའོ།
འོན་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་རྟེན་ཆེན་ལེའུ་གསུམ་པ་ ༡༩ ལས། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་སྟགས་ན་
རེ། སྤྱོད་ནི་མིང་ལ་འཇུག། དེ་མཆན་མ་ལ་འཇུག དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པས་མིང་སྟགས་
ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉིད་སྤྱིའི་དངོས་ཀྱི་བཙོན་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཡིན་

ལ། དེ་རྒྱུ་ལྟར་ཕུབ་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་སྐྱོད་ཡོད་ཀྱང་དབང་སོགས་
དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱེ་སྦྱའི་འདོད་པ་བཞོད་པ་དང་གོང་གི་རང་
འགྲེལ་གཉིས་རུང་མི་འདྲའོ། དེ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་སྦྱས་བུམ་པ་བཞེད་བྱར་
བྱས་ཤིང་སྦྱ་དེ་བུམ་པར་འཇུག་པ་ལ་གཞན་སྟེ་དང་རང་སྟེ་གོང་འོག་ཁྱད་པར་མེད་
ལ། འོན་ཀྱང་སྦྱའི་དངོས་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་མདོ་སྟེ་བ་ཡན་གྱིས་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྦྱང་
བའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྦྱི་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། བྱེ་སྦྱའི་ནི་མིང་སོགས་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་
འདུ་བྱེད་དང་། གཞན་སྟེ་དུ་མས་སྦྱི་རྟོག་དངོས་སོགས་སུ་འདོད་དོ། ཁྱད་པར་འགའ་
ཞིག་ནི་ཆོས་ཕུང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྦྱོས་སོ།

ལྟན་མིན་བརྒྱ་བཞིའི་དོན་བསྟུམ།

འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན།

རྒྱ་མཐུན་ཕྱད་བསྟན་མིན་དེ་བཞིན།

སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་འདྲ་ཡིན།

ཞེས་སོགས་བྱང་། ལྟན་མིན་བརྒྱ་བཞི་ལས། ཐོབ་པ། སྐལ་མཉམ། འདུ་
ཤེས་མེད་པ། སྟོག་ མཚན་ཉིད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ལ་རྣམ་སྦྱིན་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་
པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྐལ་མཉམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་སྟོག་
གསུམ་ལ་རྣམ་སྦྱིན་མིན་པ་མེད་དོ། ལྟག་མ་སྦྱོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། མིང་ཆིག་
ཡི་གེ་གསུམ། མ་ཐོབ་པ་སྟེ་དུག་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་པ་ཁོ་ནའོ། སྦྱོམས་འཇུག་
གཉིས་ནི་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་དང་། ལྟག་མ་བདུན་ནི་མ་བསྐྱབས་ཕྱང་མ་བསྟན་ཡིན་
ལོ། ཁྱད་པར་འདི་དག་ནི་གོང་དུ་ལྟན་མིན་སོ་སོ་ནས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་མ་བཤད་

པས་རྩ་བ་འདིའི་གོང་གི་རང་འགྲེལ་ ༡༩༠ ལས། ཡང་ཅི་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་
 པ་འདི་དག་ལྟན་པའམ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའམ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
 པའམ། རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་སྦྱིས་པའམ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའམ། རྒྱ་མཐུན་ལས་
 བྱུང་བའམ། དགེ་བའམ། མི་དགེ་བའམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་
 པར་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་ངི་བའི་སྟོན་པ་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་གཞུང་འདི་བྱུང་བ་དེའི་ལན་གྱི་
 ཚུལ་དུ་གསུངས་སོ། །འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༩༡ དང་མཆོམས་མཛོད་ ༡༥༩ གཉིས་ལས།
 དེ་དག་གི་བྱུང་པར་ལྟག་མ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་། སྟོག་གི་དབང་བོའི་བྱུང་
 པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་སྦྱ་སྟེགས་ས་ནི། ཐོབ་པ་དང་། འདུས་བྱས་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་
 གི་བྱུང་པར་ལྟག་མ་སྟེ་དོན་བསྟུས་སྐབས་སུ་མ་བཤད་པ་ནི། ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་སྟོམས་
 འཇུག་གཉིས་དང་མཆོན་ཉིད་རྣམས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་མིན་དང་། ཐོབ་པ་
 དང་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཁམས་གསུམ་པ་དང་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་མིན་དང་། དགེ་མི་དགེ་
 ལུང་མ་བསྟན་པ་གང་ཡོད། མ་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་
 ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དགེ་བ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་
 སོ། །བྱུང་པར་དེ་དག་གང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ནི། དགེ་ལ་སོགས་ཀྱིས་དགེ་ལ་
 སོགས། ཞེས་པས་ཐོབ་པ་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་དང་། དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་
 ཁམས་པ། མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་པས་ཁམས་གསུམ་དང་རྒྱད་ཀྱིས་
 བསྟུས་མ་བསྟུས་དང་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཆོན་ཉིད་དང་། ཞེས་པས་མཆོན་ཉིད་
 རྣམས་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་མ་བསྟུས་དང་ཁམས་གསུམ་པ་ཡིན་མིན་དང་། སེམས་ཀྱི་
 རྗེས་འཇུག་དུས་དང་ནི། འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། ། ཞེས་པས་དགེ་སོགས་

གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག། བསམ་གཏན་ཐ་མ། ཞེས་བྱ་བ་
དང་། དགེ་བའོ། ཞེས་པས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་གཟུགས་ཁམས་སུ་
ལྷན་པ་དང་དགེ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་
པར་ཡང་བསྟན་ཏེ། རྒྱུས་ནས་ཐྱོང་འཁྱར་ཉིད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགོག་
སྟོམས་ཀྱང་། སྤྱི་ཅེ་རྒྱུས་,,, ཞེས་དང་།,,, དགེ་བའོ། ཞེས་པས་གཟུགས་མེད་དུ་
གཏོགས་པ་དང་དགེ་བར་བཤད་དོ། མ་ཐོབ་པ་ནི། འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་ངི་མེད་
ཀྱི་འང་། ཞེས་ཁམས་གསུམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ། ཞེས་པས་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། མ་ཐོབ་མ་སློབ་ལུང་མ་བསྟན། ཞེས་པས་ལུང་མ་བསྟན་
དུ་བསྟན་ཏོ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་
པ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་བཤད་དེ། རྣམ་སྤྲིན་དེ་འབྲས་ཆེ།
ཞེས་སོགས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། སྟོག་ནི། སྟོག་གི་དབང་བོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་
པའི་ཆེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་རྒྱུས་པ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་
དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་ཡང་བསྟན་ཏེ། སྟོག་ནི་རྣམ་སྤྲིན། ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། འདི་དག་ནི་རང་འགྲེལ་དང་མཆིམས་མངོན་དུ་བྱུང་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ལ་བོད་ཀྱི་
འགྲེལ་བ་གཞན་དུ་ཡང་མི་གསལ་བས། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་བསྐྱར་ནས་རྩང་
ཞིབ་དུ་བཤད་ཡོད་དོ།

རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག

རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འདི་མཆིམས་མངོན་ལས་ཞར་བྱུང་གི་ས་ཁོངས་སུ་
བཤད་པས་འདི་དག་གང་གི་ཞར་བྱུང་ཡིན་སྟེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་

པའི་སྐབས་སུ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་མེད་པར་ནི། རྒྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱེད་བྱེད་མིན།
 ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དེ་དག་གི་ནམ་བཞག་སྟོན་པ་ལ་འོག་གི་ཙ་བ་ནམས་
 བྱང་བ་ཡིན་པས་འདིའི་ཁར་བྱང་ཡིན་ནོ། རྒྱ་ནམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་
 སློབ་དཔོན་གྱི་དུས་སུ་མེད་ན་རྒྱ་དྲུག་ཏུ་གངས་ངེས་པ་ཅི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། ལྷང་ཉམས་
 ཟེན་ནའང་རྒྱ་དྲུག་གི་གངས་ངེས་ནི་གནས་བརྟན་ཀ་ཏ་ཡ་ནའི་བྱ་ལ་ལྟས་ཉེ་བར་
 གཏད་པར་གསུངས་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༡༡༡ ལས། རྒྱ་ནམས་ནི་དྲུག་གོ་ཞེས་གངས་དྲུག་
 ཏུ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་མདོ་ནི་ཙ་བའི་སྤྱད་པ་ཉམས་པས་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ལྷང་
 དུ་ཉམས་མོད་ཀྱི། དེ་གནས་བརྟན་ཀ་ཏ་ཡ་ནའི་བྱ་ལ་ལྟས་ཉེ་བར་གཏད་པ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་ ༡༥༧ ལས། རྒྱ་དྲུག་
 ཏུ་གངས་ངེས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་བྱེད་རྒྱ་དང་། སོ་སའི་རྒྱ་
 ལ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་སྤྱིའི་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་རྒྱ་མཚུངས་ལྟན་
 ནོ། དུས་ཐ་དད་པ་ལ་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་སྐལ་མཉམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་འདྲ་
 བར་སྐྱེད་པ་ཀུན་འགོ་དང་། མི་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་ནམ་སྤིན་གྱི་རྒྱ་དྲུག་ཏུ་ངེས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། འདི་ལྟར་ཡང་བཤད་རུང་སྟེ། སྤྱིར་རྒྱ་ལ་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་དང་སོ་སར་
 ངེས་པའི་རྒྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་བྱེད་རྒྱ་སྟེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་འདུས་བྱས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། སོ་སའི་
 རྒྱ་ལ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་ལས། མཉམ་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་
 འབྱུང་རྒྱ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེའང་དང་པོ་སྤྱི་དང་ཕྱི་མ་དེའི་བྱེ་
 བྲག་གོ། མི་མཉམ་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་དང་ནམ་སྤིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལའང་རྒྱ་འབྲས་རིགས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྐལ་

མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་གཉིས་ཡིན་ལ་དེ་ལའང་སྤྱི་འདྲ་བ་དང་བྱེ་བྲག་འདྲ་བའི་སྒོ་
ནས་གཉིས་སུ་བྱེད། མི་འདྲ་བ་ནི་ནམ་མཁུན་གྱི་རྒྱལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ནི་ནམ་པ་དྲག་ཏུ་
གངས་ངེས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད། དེ་ལ་རྒྱ་དྲག་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི། གང་སྟེལ་
༡༩༠ ལས། མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེར་རྒྱ་འདི་ནམས་སྒྱུར་བར་སྒྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་དང་
གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་རྒྱ་སྟེ། འདི་
ནི་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་གོགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་ནམ་པར་བཞག་གོ། ཆོར་བ་དང་
། འདྲ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བའི་རྒྱ་སྟེ། འདི་ནི་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་འདུག་པས་བྱ་བ་གཅིག་པའི་དོན་གྱིས་ནམ་
པར་བཞག་གོ། དགེ་བའི་རྩ་བ་གཞན་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་
ཆད་པ་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་འདིར་སྐལ་བ་མཉམ་
པའི་རྒྱ་བསྟན་པར་མངོན་ནོ། མཐོང་བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་དད་པ་ནི་རིག་ནས་ཤེས་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་
དམིགས་པ་གཅིག་པའི་དོན་གྱིས་ནམ་པར་བཞག་གོ། ལྟ་བར་གྱུར་བ་གང་ཅུང་ཟད་
ཅིག་འབྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱལ། འདིར་ལས་དགེ་བ་བྲག་པ་དང་བཅས་པ་བསྒྲེམས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ནམ་པར་སྦྱིན་པ་ནི་དེར་སྦྱིས་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་སོ་སོར་ཡང་དག་
པར་ཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་རྒྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་མི་འདྲ་
བ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ནམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། མཆིམས་
མངོན་དུ་བྲངས་པ་ནི་རྒྱལ་སྐས་མ ༡༩༩ ལྟར་ཡིན་པས་ཆོག་ཅུང་ཟད་རེ་མི་འདྲ་ཡང་
དོན་གཅིག་གོ།

བྱེད་རྒྱ་བཤད་པ།

རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ།

ཞེས་བྱུང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་བྱེད་རྒྱར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནི། སྤྱིར་འབྲས་བུ་དེ་སྦྱེ་བ་ལ་གཤམ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཚོགས་མ་ཚང་བས་མི་སྦྱེ་བ་
དང་། རྒྱ་ཚོགས་ཚང་ཡང་སྦྱེ་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་ཡོད་པས་མི་སྦྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའི་
ཕྱིར་འབྲས་བུ་དེ་སྦྱེ་བ་ལ་རྒྱ་གཉིས་ངེས་པར་ཚང་དགོས་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་ཚང་བ་
དང་། གཤམ་བྱེད་ཉི་ལེན་མེད་པའོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་འབྲས་བུ་དེ་སྦྱེ་བ་ལ་གཤམ་
མི་བྱེད་པའི་ཚོས་ནམས་ཀྱང་དེའི་བྱེད་རྒྱར་བཞག་སྟེ། གང་སྟེལ་ ༡༩༡ ལས། འབྲས་
བུ་མི་སྦྱེ་བ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཤམ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། བསྐྱོག་སྟེ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཤམ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་སྦྱེ་བ་ཡིན་པས་
གཤམ་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་འབྲེལ་ ༡༩༡ ལས་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་
པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཚོས་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སྦྱེ་བ་ལ་བགཤམ་མི་བྱེད་
པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འོ་ན། རང་ལས་གཞན་པ་ཐམས་
ཅད་འདུས་བྱས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ན། སྤྱང་བ་དང་ཚ་རེག་སོགས་ཀྱང་སྟན་པ་དང་
གང་རེག་སོགས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱར་འཁྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་ལ་མཆིམས་མཛོད་ ༡༦༠ ལས་ནི། སྤྱང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
སྟན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱེ་བ་ལ་ནི་གཤམ་བྱ་བར་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་ནི་སྦྱེ་བ་ལ་གཤམ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་
ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྦྱ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་

ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་སྤང་བ་ནི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱན་པའི་བྱེད་རྒྱ་
མིན་པ་འདིས་བསྟན་པས། རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་
ན། རྩ་བའི་རང་ལས་གཞན་ཞེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཅམ་ལ་མི་བཤད་པར་སྦྱེ་བཞིན་
པའི་འདུས་བྱས་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༩༡ ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ནམས་ཆོགས་
ན་བར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ནི་སྦྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྦྱེ་བཞིན་པ་གཤམས་བྱེད་
པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་སྦྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཤམས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་
གནས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་གཞུང་དེས་འབྲས་བུ་ཡིན་
ན་རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་
ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་
ཡིན་ན་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་མ་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མིན་པར་རང་ལས་
གཞན་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ན། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡང་རང་གི་
དགག་བྱའི་བྱེད་རྒྱར་ཁས་ལེན་དགོས་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱེ་ལ་གཏན་དུ་གཤམས་
བྱེད་པ། འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་དེ་སྦྱེ་བ་ལ་
གཤམས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཆིམས་མངོན་ལས་སྤང་
བ་དེ་སྦྱེ་བུར་གི་སྤྱན་པའི་བྱེད་རྒྱར་གསུངས་ཀྱང་། མཐའ་དབྱེད་ ༡༩༡ ལས། ཆོས་དེ་
ལ་གནོད་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་སྤྱན་པ་དང་སྤང་བ་བཞིན། ཞེས་སྤང་སྤྱན་གཉིས་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་འདིའི་འགལ་སྔོང་ལ་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མེར་ ༡༠༥ སྤང་བས་སྤྱན་པ་གནས་པ་དང་
ཁོ་རང་གི་དུས་སུ་སྦྱེ་བ་ལ་གཤམས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱིར་སྤྱན་པ་སྦྱེ་བ་ལ་གཤམས་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ནས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་སྦྱབ་པ་ནི་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་

ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་ཏེ། མཛོད་སྡེ་མ་ ༡༣༧ ལས། མཆིམས་རྒྱུ་རུང་ཐུན་དང་
སྣང་། བྱེད་རྒྱུར་གསུངས་སོ་ཡིག་ཆར་བཀག། ཅེས་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་བཞེད་པ་དེ་
ཡིག་ཆས་བཀག་པར་གསུངས་པས་སོ། བྱེ་སྤྱི་ལུགས་གཞིར་བཞག་བྱས་ན་འདྲ། རྒྱེ་
བཞིན་པའི་འདུས་བྱས་དེའི་མཆན་ཉིད་བཞི་ཡང་འདུས་བྱས་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་མི་རྟག་པ་ཡང་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མི་རྟག་པས་ཆོས་དེ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲུབ་
སྟེ། མི་རྟག་པས་གནས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱང་རྒྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱེ་
ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པ། ཞེས་པའི་རྩུར་དང་བོས་མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་སེལ་ཚུལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་རྒྱུ་མིན་མི་དགོས་པ་ནི་ཟག་
མེད་ཤེས་པ་དང་ཉི་འོད་སོགས་ཟག་པ་དང་སྐར་མ་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་མིན་
པའི་ཚོད་པ་སྤོང་བའི་རང་འགྲེལ་ ༡༣༩ གྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ།

ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ།

ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་རྒྱུ་འབྲས།

འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འརྱུག་དང་།

སེམས་དང་མཆན་ཉིད་མཆན་གཞི་བཞིན།

ཞེས་བྱུང་། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཆོས་གང་དག་པན་རྒྱུ་འབྲས་བྱ་
ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་པན་
རྒྱུ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འརྱུག་ནམས་
དང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནམས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་

ནོ། གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་ཕན་ཚུན་རྒྱུར་གྱུར་བ་དགོས་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་ནམས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་སྤྲེལ་མཆན་
ཉིད་དེ་ལྷར་བཞག་པ་ནི་སྟོན་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་པལ་ཆེ་བའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་མཐའ་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༡༠༡ ལས། མཆན་ཉིད་འདི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་འོག་ནས་ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཉིད་མེད་བཞིན་དུ་ཆོས་ནི་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་
ནམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ནི་མ་ཡིན་པས་ཁ་བསྐྱང་བར་བྱའོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཡིན་
ཞེ་ན།

སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྟོན་གཉིས་དང་།

སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད།

ཅས་བྱུང་། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བསམ་གཏན་
དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། དེ་དག་དང་སེམས་ཀྱི་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་
པའི་ཆོས་དེ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། འདིར་བསམ་གཏན་
ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་དུ་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་དེ་གཉིས་
དང་སེམས་སྟེ་བ་དུས་མཉམ་སོགས་མིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་སུ་
བཤད་པ་ལྷར་ཆོགས་པ་གཅིག་དུ་མི་འབྲལ་བར་སྟེས་བའི་སྟོན་པ་གཉིས་སེམས་དེའི་
རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འགྲོ་སྟེན་མོ། ཇི་ལྷར་སེམས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་འཇུག་ཅེ་ན།

སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་དུས་དང་ནི།

འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ།།

ཞེས་བྱུང་། རྣམ་པ་བཅུ་ལྔ་ལྟོ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟུག་པས་ན་སེམས་
 ཀྱི་རྒྱུ་ལྟུག་ཅིག་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་དེ་དག་ཀྱང་གྲུབ་པས་ན་
 སྦྱིར་དུས་གཅིག་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་སྦྱེ་དུས་གཅིག་པ་དང་གནས་དུས་གཅིག་པ་
 འགག་དུས་གཅིག་པ་སྟེ། དུས་གཅིག་པ་བཞིའོ། འོ་ན་སྦྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དུས་
 གཅིག་པར་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིར་དུས་གཅིག་པར་ཡང་འབྲུབ་པས། རང་འབྲེལ་
 ༡༩༥ ལས། དུས་གཅིག་ཏུ་གདོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ཞེས་སྒྲུབ་ཡང་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་
 ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་འོངས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སྦྱད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།
 བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་དང་
 ། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་དང་། རྩ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་སྟེ་འབྲས་
 བུ་གཅིག་པ་གསུམ་མོ། འདིར་རྩ་མཐུན་དང་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལོགས་
 སུ་སྟོན་པའི་རྩ་མཆན་ནི། སྦྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ལྟན་ཅིག་
 དང་། མཐུག་ཐོགས་དང་། དུས་གཞན་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། མི་སྦྱེ་བའོ། དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་སྦྱེ་
 བ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྩ་དང་མཆོངས་པར་ལྟན་པའི་རྩ་གཉིས་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ནི་ལྟན་ཅིག་སྦྱེའོ། མཐུག་ཐོགས་སུ་སྦྱེ་བ་ནི་འཛིག་ཉེན་པའི་ཆོས་མཆོག་
 རྣམས་སྟེ། རྟུག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། དུས་གཞན་དུ་སྦྱེ་བ་ནི་
 དཔེར་ན། རྣམ་པར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ། ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་
 རྒྱུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། མི་སྦྱེ་བ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་བྲལ་
 བའི་འབྲས་བུའོ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་རྩ་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་རྩ་དང་ལྟན་
 ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དག་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོན་སོ། རྣམ་སྟོན་དང་རྩ་མཐུན་པའི་

འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དུས་གཞན་དུ་
སྐྱེ་བ་དང་མཐུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་
བུ་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་བསྟན་ན་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་
བུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་འཛིག་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་རང་གི་ངོ་བོའི་འབྲས་བུ་
མ་ཡིན་པས་པན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྟོས་པས་
ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་འཛིན་ཏོ། འདི་དག་ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༩༤
ལས། འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པས་ནི། འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་
པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གཅིག་ཅེས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་མ་ནི་ལྷན་ཅིག་པའི་དོན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། ཞེས་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་འབྲས་བུའི་ནང་དུ་བསྟན་ནས་བྱི་མ་
གཉིས་སོ་སོར་བགྲང་དགོས་པ་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱི་བཤད་པ་དང་བཅས་པའོ།
བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་སྟོས་
སོ། སེམས་དང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་
རྗེས་འདུག་བརྒྱ་ཅི་རིགས་པའི་སྟོན་སེམས་དེའི་རྗེས་སུ་འདུག་པས་ན་སེམས་ཀྱི་
རྗེས་འདུག་ཅེས་བྱའོ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་བརྒྱའི་སྟོན་སེམས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་མི་སྟོན་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལྷན་གཅིག་པ་
མི་རུང་ཞིང་། མ་སྐྱེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མེད་པ་
དང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་དུས་ཚམས་གཅིག་ལས་སྐྱེ་སོགས་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདིར་མཆིམས་མངོན་ཡིག་ཚུང་ ༡༦༩ ལས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་
ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་སྐྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དོར་བའི་ལྷག་
མ་བཞི། ཞེས་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བཞག་པ་ནི། རྒྱལ་སྐས་མ་ ༡༠༩

ལས། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཚུལ་ལམ་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདི་སྐད་བརྒྱུས་ཞེས་
 བཤད་ཀྱི་སེམས་གཅིག་ལ་རྒྱ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་སེམས་ལ་རྒྱ་མི་
 དགེ་བའམ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་
 མ་བསྟན་པའི་སེམས་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
 པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་ལ་ནི་དུས་གཅིག་དུ་གཏོགས་པ་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་
 དང་རྒྱ་མཐུན་པ་གཅིག་ཉིད་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་བཞིས་སོ། སྐྱེ་བའི་ཚེས་
 ཅན་ལ་ནི་བཞི་བོ་དེ་དག་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འགག་པ་གཅིག་པ་ཉིད་
 དག་དང་བདུན་གྱིས་སོ། ཟག་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་པ་
 ཉིད་འབའ་ཞིག་ལུང་ལ་དགེ་བ་ཉིད་བསྟན་པར་ཟད་དོ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་
 པ་དང་བཅས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་ལ་ནི་གཞི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་དང་དུས་གཅིག་དུ་གཏོགས་པ་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་
 པ་དང་རྒྱ་མཐུན་པ་གཅིག་པ་དང་ལྷས་སོ། དེ་དག་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་ལ་ནི་ལྟ་བོ་དེ་
 དག་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འགག་པ་ཉིད་དང་བརྒྱུད་གྱིས་སོ། ཞེས་རྒྱས་པར་
 འབྲུང་བ་འདི་ཡིན་ལ། འདི་དག་གི་དོན་ལ་བྱུང་མཆན་ ༡༩༧ ལས། དེ་ཡང་མ་འོངས་
 པ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་འཛོག་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་དང་བསྟན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཐུབ་
 མཐའི་རང་ལུགས་འཛོག་པའི་གཞུང་མིན་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་རང་ལས་ཤིན་དུ་གསལ།
 ཞེས་གསུངས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བོ་སྤྱི་ནི་གདགས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ལས་ལུགས་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་ཕྱོགས་སྒྲའི་འདོད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནམ་སྟམ་
 རྟེ། འོག་དུ་འབྲུང་བའི་ཚོད་ལན་རྣམས་བཀོད་བྱེད་པའི་མཐར་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༩༨
 ལས། འདི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་གྱིས་མ་དབྱེད་དོ། བདག་ནི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་

འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནོ་སྟུང་བྱེད་དོ། ཞེས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་
དུ་ཡང་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱ་མཐུན་འཛོག་པའི་ལུང་བྲངས་པ་དེ་ཡང་གཞུང་གི་དཔྱུས་
ན་འབྱུང་བ་ལས་ཕྱོགས་སྒྲིའི་འདོད་པ་ཡིན་པའི་གསུང་གི་བྱར་ཅམ་ཡང་མི་སྣང་ངོ་
༥ ལྟུང་འདིར་ནི། ཀུན་འགོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ༥ ཞེས་དང་། མ་སྐྱེ་བས༥
འབྲས་བུ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ༥ ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བས་བྱེ་སྒྲིའི་རང་ལུགས་
སུ་མི་བྱང་བས༥ མཁས་པའི་དབང་བོ་འགའ་ཞིག་གིས༥ སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བོའི་སྐུ་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་སྒྲིའི་བྱུ་མཐའི་རང་ལུགས་ལ་ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་མི་
འདོད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ༥ འདི་ལྟར་འདོད་པའི་ལུགས་ནི་རང་འགྲེལ་དུ་བཀོད་
ཅིང་། དེར་བྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཀོད་པའི་
ལུགས་གཉིས་ཀར་རྩོད་ལན་ཡང་བརྒྱད་མར་འབྱུང་ལ༥ རང་འགྲེལ་དུ་བསྟན་བཅོས་
ལས་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མིང་དངོས་སུ་མ་སྒྲས་ཀྱང་སྒྲར་མཚུངས་ལུན་གྱི་སྐྱེས་ཚུལ་
བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་ལུང་བྲངས་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་
ཀར་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་འབྲུ་སྟོན་མཛད་པ་ལ་དཔག་ན་འདི་ཡང་
གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནམ་སྟུང་མོ༥ མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱ་མཐུན་མི་འཛོག་
པའི་ལུགས་ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༩༥ ལས༥ མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་ལས་སྒྲས་པ༥ བསྟན་བཅོས་ལས་ཏེ༥ ལྟུང་མ་ཉམ་པའི་
རྒྱ་གང་ཞེ་ན༥ དགེ་བའི་རྩ་བ་སྒྲར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རང་གི་ཁམས་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་
ཕྱིས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་
མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ༥ དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ༥
འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཛྲོད་པར་

བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ལ། མི་འདྲོད་པའི་ལྷགས་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་
གང་ཆོས་གང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཆོས་རེ་རེས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་ཆོས་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་
པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན་སྒྲིམ་པ། བཅ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། འདིའི་དོན་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་གང་གི་རྒྱ་
ཡིན་པ་དང་གང་ཞིག་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་གསུམ་གར་ཡང་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༩༡ ལས། གྲན་ཀ་བའི་བསམ་
པ་ནི་རྒྱུ་རེས་པ་ནི་ཆོས་གང་ཞིག་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ནི་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་ཆར་ན་ཡང་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གང་སྤེལ་ ༡༤༡ ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཆད་
མར་བྱེད་ན་གང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་དུས་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་འདི་ཡང་བསྟན་
བཅོས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། འདིས་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་ཡོད་དོ་
ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འོག་མའི་དོན་ནི་བྱེ་
བྲག་སྤྱོད་བས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་དགོངས་
ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་པར་སྤྲོད། སྐབས་འདིར་གོ་རམས་པའི་མཛོད་
འགྲེལ་གཞུང་དོན་གསལ་བའི་ཉི་མ་ ༡༧༡ ལས། མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལུང་མ་བསྟན་
ལ་དེ་ཉིད་དང་དུས་དང་འབྲས་བུ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་
པ་ཡིན་ལ། ཉེ་རབས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་དག་གིས་ནི། ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་
དུས་གཉིས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་ལ་འགྲེལ་བ་བྱེད་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བཞག་པའི་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་ཆིག་ལ་དོགས་པ་ཅམ་ཡང་མ་
ཤར་སྤང་བས་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཚོད་ལན་ནམས་ལས་ཅུང་ཟད་ཅིག་དཔྱད་

པའི་གཞིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ།

སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲ་བའོ།

རབ་རིགས་སའོ་སྤྲ་སྤྲེས་ནམས།

ཞེས་བྱུང་། རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མའི་འབྲས་བུ་དེ་རང་དང་ནམ་པ་འདྲ་
བར་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ཞིག་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ལ། འདྲ་བའི་དོན་ཡང་དགེ་བ་
ཟག་བཅས་ནམས་ཟག་བཅས་སུ་འདྲ་བ་དང་། ཟག་མེད་ཟག་མེད་དུ་འདྲ་བ་དང་།
ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་
དུ་འདྲ་བའོ། འདིས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་དུ་བསྟན་ཏེ། རང་དང་
སྤང་བྱ་རིས་གཅིག་པ་དང་། ས་གཅིག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྤྲ་སྤྲེས་པའི་བྱུང་པར་
གསུམ་ལྟན་ནོ། ས་གཅིག་པ་དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་ཟག་མེད་ལ་
ནི་མ་ངེས་ཏེ།

ས་དགུའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་བྱུང་།

མཉམ་དང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཡིན།

ཞེས་ས་དགུའི་ལམ་ནམས་པན་ཚུན་མཉམ་པ་དང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ས་འོག་མས་གོང་མའི་བྱུང་པར་
ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ས་གོང་མ་
ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ས་འོག་མ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དབང་བོ་རྩི་
བའི་བྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་

པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ལམ་དང་ས་འོག་མ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ལམ་
གཉིས་ནི་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའང་དབང་པོ་རྒྱལ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དམན་
པ་ནམས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དམན་པ་མི་རིགས་ཤིང་།
འབད་པ་འབྲས་མེད་དུ་འང་འཁྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཟག་མེད་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཟག་བཅས་
དགོ་བ་ལའང་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ནི།

སྒྱིར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན།

ཐོས་དང་བསམ་བྱུང་ལ་སོགས་པ།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ཡང་སྒྱིར་ཐོས་བྱུང་གིས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གའི་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། ཁམས་སོ་སོ་དང་སྒྱུར་ན་འདོད་པའི་ཐོས་བྱུང་གིས་རང་
དང་འདོད་པའི་བསམ་བྱུང་དང་། གཞུགས་གྱི་ཐོས་བྱུང་གིས་རང་དང་གཞུགས་གྱི་
བསམ་བྱུང་དང་སྒྲོམ་བྱུང་གཉིས་ཀའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་། གཞུགས་མེད་སྒྲོམ་
བྱུང་གིས་རང་ཁོ་ནའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་དོ། ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། སྐབས་འདིའི་
མཆིམས་མངོན་ ༡༥༧ ལས། བསམ་བྱུང་ནི་རང་ཉིད་དང་སྒྲོམ་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ།
ཞེས་བསམ་བྱུང་གིས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདི་
གཞུགས་ཁམས་ལ་མ་སྒྱུར་ན་ཁམས་གཞན་གཉིས་ལ་སྒྱིར་མི་འོས་ཏེ། འདིར་བཤད་
པ་ནི་ཁམས་སོ་སོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་སྒྲོམ་
བྱུང་དང་གཞུགས་མེད་ན་བསམ་བྱུང་མེད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཀྱན་མཐུན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞུང་རྒྱུ་ལས་གཞུགས་ན་བསམ་བྱུང་མེད་པར་གསུངས་པ་
ནི། གཞུགས་ཁམས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རྩལ་ལ་ཆེར་མ་བྱང་
བའི་རྒྱུན་གྱིས་བསམ་མ་ཐག་དུ་སྒྲོམ་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་

མིན་པར་སྤར་པར་བྱིན་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བའི་ལུང་བྲངས་པ་དེ་ཉིད་ལྷགས་འདིར་
ཡང་འདོད་དགོས་པ་བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོའི་ལུང་དང་རིགས་པས་སྦྱབ་ཟིན་པ་ལྟར་
ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཟག་བཅས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་ས་གཅིག་པ་དགོས་པ་ནི། གནས་བཞི་
པར། གཞན་གྱི་ས་བ་གསུམ་དང་གཉིས། ཞེས་གཞན་གྱི་ས་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཟག་མེད་ཡིན་ན་སྦྱེས་བདག་གཉིས་དང་རྒྱ་མཐུན་གསུམ་དང་། ཟག་བཅས་ཡིན་ན་
སྦྱེས་བདག་གཉིས་ཅམ་ལས་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ ༡༩༧ ལས་ཀྱང་
། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་རང་གི་ས་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་ཅི་ལྟར་
ངེས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་ངེས་སོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ ༡༩༥
ལས་ཀྱང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ནི་རང་གི་ས་བ་ཁོ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་
རྒྱ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་ས་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ས་རྣམས་ནི་སྟེད་
པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟག་བཅས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་ས་གཅིག་པ་
དགོས་པ་ནི་གཞུང་འདི་དག་གིས་ལེགས་པར་འབྲུབ་ལ། བསམ་བྱུང་གིས་སྒྲོམ་བྱུང་
གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཡང་གོང་གི་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་ལུང་དོན་བཤད་
མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པས། གཞུགས་ན་བསམ་བྱུང་མེད་པར་འདོད་པ་དང་བསམ་བྱུང་
གིས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ཉེ་རབས་ཀྱི་འགྲེལ་
བཤད་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བའི་བྱུང་རོ། ཡང་། དབང་རྒྱལ་བསམ་གཏན་བཞི་
བའི་དངོས་གཞི་ལྟ་བུས་དབང་རྣམས་པ་མན་གྱི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་བྱུང་པར་
ཅན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ས་བའི་དད་པའི་རྗེས་
འབྲངས་ལས་བསམ་གཏན་དང་བོའི་ས་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་དེ་བྱུང་པར་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཞི་བའི་དངོས་གཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གསུམ་པའི་དངོས་

གཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་
བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་
པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་པ་དེ་ཡིན་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། མར་འོང་སྟོམས་འདུག་པ་དེས་བཞི་བའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གསུམ་
པའི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལྟུལ་གྱི་དབང་པོ་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་ལ་མ་འོངས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་འདྲིག་
དགོས་སམ། འདིས་མཉམ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ལའང་དབྱད་པར་བྱའོ།
སྤྱག་བསུལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་མཉམ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ལ། རིན་ཆེན་
སྟོན་མེ ༡༡༧ ལས། མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་
རང་འགྲེལ་དང་འགལ་བར་དོགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ་ལྟན་
ཅིག་སྟེ་བ་ནམས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་། རྩམ་པར་
སླིན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་དང་། མཆིམས་མཛོད་
ལས་ཀྱང་། དུས་མཉམ་པའི་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དུས་གཅིག་འབྱུང་ཡང་
འབྱུང་རྒྱ་མིན་ཏེ། ཐོབ་པ་དེ་ནི་ཤིང་ཤུན་དང་འབྲ་བས་ཆོས་དང་རྒྱན་ཐ་དད་པས་
འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱུར་མཆན་ ༡༡༩ ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱག་བསུལ་ལ་ཆོས་བཟོད་མ་འོངས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱར་འདྲིག་
གོ། ཡང་། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་བོ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པས། སྐྱེ་ལ་
ཡང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་ལ་རྒྱན་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༡༡༩ ལས།
དེའི་དོན་ནི་སྐྱེ་ལ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱན་ལྟན་གྱི་རྒྱན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་

ནི་བརྟག་དགོས་ལ། འོན་དངོས་ནི། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་སྐད་ཅིག་སྡུ་གཉིས་
རིགས་འདྲ་ཡིན་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། འོན་ཀྱང་སྡུ་གཉིས་འབྱུང་བ་བཞི་
ཆན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེས་པས་རྒྱན་གཅིག་མིན་ལོ། དེས་ན་སྐྱ་ལ་རིགས་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་
རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་དོ། གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་གསར་དུ་
ཐོབ་པའི་གོང་མའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་སྐད་
ཅིག་དང་བོ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གོང་མའི་
དགེ་སེམས་དེ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་དེའི་སྡེ་རོལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་
མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་མེད་པས་སྤར་གྱི་འགག་ཁ་མའི་
གོང་མའི་དགེ་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་། སྤར་བཤད་
པའི་བྱད་པར་གསུམ་ཆང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
འདོད་ན། བུམ་པའི་རྒྱར་གྱུར་བའི་འབྱུང་བཞི་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ་བ་དང་། སྤར་སྐྱེས་པ་དང་། ས་གཅིག་
པ་དང་སྤང་བྱར་རིས་གཅིག་པ་རྣམས་ཆང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་འབྱུང་བ་
དང་འབྲས་བུ་འབྱུང་འགྱུར་ལ་པན་རྒྱུན་སྐལ་མཉམ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་འབྱུང་
བ་རྣམ་པ་གཉིས། འབྱུང་ལས་གྱུར་བའི་རྣམ་པ་ལྟ། ཞེས་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་དེའི་
སྐལ་མཉམ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་གཉིས་དང་། འབྱུང་བས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བྱེད་
རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་རྣམ་པ་ལྟ་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཆུང་
༡༤༧ ལས། དེའི་བྱགས་ལ་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་པན་
རྒྱུན་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ། དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཆུང་དུའི་སྐལ་མཉམ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ནི་དགེ་ཆ་གཙོད་པ་དང་གཉེན་པོས་སྤོང་པའི་དུས་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་

ཆིག་སྟུང་ཉ་ཅང་ཆེ་བས་མཁས་པའི་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་ལའང་འབྱུལ་བ་བསྐྱེད་
པར་སྣང་ལ། དེས་ན་གཞུང་དེའི་དོན་ནི། སྟོར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། ཞེས་པའི་
གཞུང་གིས་སྐྱེས་ཐོབ་དགོ་བ་ཚུང་འབྲིང་ནམས་ནང་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་དང་། ཉོན་
མོངས་ཅན་ནམས་ཀྱང་ནང་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ།
དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཆེན་པོས་ཚུང་དུའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི་དགོ་ཆ་གཅོད་པའི་
དུས་དང་། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོས་ཚུང་དུའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་
གཉེན་པོས་སྟོང་བའི་དུས་སྔ་མ་ཆེན་པོས་བྱི་མ་ཚུང་དུའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལྟ་
བུའོ། ཞེས་འགྲེལ་དགོས་སོ།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ།

མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་།

སེམས་བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་ནམས་སོ།

ཞེས་བྱུང་། བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཀྱིན་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་
པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ནི་པན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། མཚུངས་ལྡན་ནམ་པ་ལས་མཚུངས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། འདིའི་མཚུངས་ལྡན་
ཞེས་པ་ནི་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའམ་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༥༠ ལས།
རི་ལྟར་འགོན་པོ་ནམས་པན་ཚུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་ལམ་དུ་འགོ་བ་དེ་བཞིན་
དུ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱང་པན་ཚུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་བྱིར་
པན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་མཚུངས་ལྡན་
ཞེས་པ་ཡུལ་ལ་མཚུངས་པར་འབྱུག་པའི་དོན་དུ་ཡང་བཤད་རུང་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས།

མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ནི་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་མཚུངས་ལྟན་
ནི་དེ་ལས་ཁྱབ་ཆུང་བས་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།

ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ།

ཀྱན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་དོན་མོངས་ཅན།

ནམས་ཀྱི་རང་ས་ཀྱན་འགྲོ་སྟེ།

ཞེས་བྱུང་། ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་
དང་མ་རིག་པ་སྟེ་བདུན་དང་། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་གཉིས་དང་མ་རིག་
པ་དང་ཐེ་ཆོམ་བཞི་བཅས་བརྒྱ་གཅིག་ནམས་ཡིན་ལ། ཁམས་ཀྱིས་བྱས་ན་སོགས་ལྟ་
ཡོད་དོ། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་དོན་མོངས་ཅན་དང་དོན་མོངས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་དོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནའི་སྤྱན་
མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པས། སྤྲ་མ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་དོན་
མོངས་ཅན། ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་དག་གི་མཐུས་དོན་མོངས་གཞན་ནམས་འབྱུང་
ཚུལ་ཡང་གང་སྟེལ་ ༡༥༡ ཏུ་མདོ་བྱངས་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་བཅོམ་ལྟན་འདས་
ཀྱིས་ཀྱང་། དོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་
ནོ། འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་སྦྱེས་སོ། འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཀྱན་འབྱུང་བ་
ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། དེ་དག་ཀྱང་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་དོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྤྱན་
མོང་གི་རྒྱ་བྱེད་པས་ན་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ཡང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་
སྤང་བྱ་རིས་ལྡེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་སྤང་བྱ་རིས་གཅིག་པ་མི་དགོས་ཀྱང་ས་གཅིག་

པ་དགོས་པ་ནི། ཚུ་བ་དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་དག་གི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ལ། མཆིམས་མངོན་ ༡༥༧ ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲུལ་ཞེ་ན། རང་གི་ས་བར་
 གཏོགས་པའི་ཡིན་གྱི་ས་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ས་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ནམས་དགོངས་པ་མཐུན་ནོ། འོན་ཀྱང་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༥༡ ལས། ཀུན་
 འགྲོའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་དང་རིགས་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་སམ་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་། ས་དང་རིས་མི་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལ་ས་དང་རིས་
 གཅིག་པ་མི་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རིས་གཞན་དག་གི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་དག་གི་མཐུས་རིས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེན་ལ། འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་
 རྒྱལ་སྐྱུ་མ ༡༡༡ ལས། རིས་གཞན་དག་གི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་
 ཏེ། དེ་དག་གི་མཐུས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་མཐུས་རིས་གཞན་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་
 འགྲོ་བའི་རྒྱ་སྟག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རིས་གཞན་ནི་ཀུན་འབྱུང་དང་
 འགོག་པ་དང་ལམ། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་
 བའི་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རིས་གཞན་ནི། སྟག་བསྐལ་དང་འགོག་
 པ་དང་ལམ་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
 དེ་དག་གིས་སྤང་བྱ་རིས་མི་གཅིག་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ལས་ས་མི་གཅིག་པ་ལ་རྒྱ་བྱེད་
 ཚུལ་མེད་དོ། འོན་ཏུ་ཡང་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༥༡ ལས། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་རང་གི་འབྲས་
 བྱ་དང་ནམ་པ་མི་འདྲ་ཡང་ས་གཅིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་བར་ངེས་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྡེ་མ་ནི་ཡིག་ནོར་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་ཡང་ཁོ་བོས་
ནི་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་མ་རྒྱས་པས་རྗེས་འབྲངས་དག་ལ་དབྱད་པའི་གཞིར་
བཞག་པ་ཡིན་ནོ། ཡང་སྐབས་འདིའི་མཐའ་དཔྱད་ ༡༥༩ ཏུ། ཁ་ཆེ་བས་གཞན་
གཅིག་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་འདོད་ཚུལ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་
དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ལུང་ཁྲུངས་སུ་འདྲེན་ཚུལ་མཛོད་རང་ལུགས་དང་ཁ་ཆེ་བ་མི་
འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མཛོད་རང་ལུགས་སུ་ནི་གོང་གི་གང་སྟེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་དེ་
ཡིན་པ་གང་སྟེལ་དུ་མདོ་བྲངས་མཚམས་ཀྱིས་ཤེས་ལ། ཁ་ཆེ་བའི་འདོད་ཚུལ་ནི་རང་
འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ངེལ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
ལས་བྱང་བ་ཡིན་ན། འཕགས་པས་ནི་དེ་དག་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་ཅི་ལྟར་བྱང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཆེ་
བས་ནི། འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱའི་དངོས་པོར་འཇུག་བར་ནི་མི་རུང་གི་འོན་
ཀྱང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་དེ་དག་རྒྱའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་གནས་ཏེ།
གང་ཞིག་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་གསུམ་གར་ཡང་རྒྱ་ཡིན་པས། དེ་དག་སྤངས་
ཟེན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ཀྱང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལས་
བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་
ལས་བྱང་བའི་ཆོས་ནམས་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དང་། ཞེས་དང་།
ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་ནམས་གང་ཞེ་ན། ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་
འདུས་བྱས་ནམས་དང་། མི་དགེ་བ་ནམས་སོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ནམས་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཡང་འཇིག་

མཐར་གཉིས་འདྲི་དགོས་པ་ཡང་། གང་སྟེལ་ ༡༥༡ ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བའི་རྒྱལ་ས་བྱང་བ་ཞེས་བྱང་པར་མེད་པ་ཡིན་ཡང་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ནམས་ཁོ་ན་
བཟུང་ངོ་། ཞེས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་པ་ནི་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་
པར་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་བྱང་པར་མེད་པར་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་རྒྱའི་
དངོས་པོར་བསྟན་པས་འཕགས་པའི་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་ཀྱང་འདིག་ཆོགས་ལ་
ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བའི་རྒྱལ་ས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱལ་ས་ལྟེན་ལྟེན་དང་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱར་འདོད་ཚུལ་ལ་བྱང་པར་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ནམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ།

ནམ་སྤྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་།

དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནམས་ཁོ་ན།

ཞེས་བྱང་། འདིའི་ནམ་སྤྲིན་ཞེས་པ་བྱེད་པ་དང་ལས་སམ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
ཆ་ནས་ཆོག་གི་སྒྲ་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་འགའ་འབྱུང་སྟེ། བདག་ཉིད་ནམ་པར་
སྤྲིན་པའམ་རང་གི་ངོ་བོ་གོང་དུ་འཁེལ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པས་ན་ནམ་སྤྲིན་
ཞེས་པ་བྱེད་པ་དང་རྒྱའི་ཆ་ནས་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་སྐུ་མ་ ༡༡༥ ལས། འབྲས་བུའི་དུས་
སྟེན་པའི་ལས་ནི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ནམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱལ་ས་སྤྲིན་པ་ནི་ནམ་
སྤྲིན་ལས་སྤྲིན་པ་སྟེ། བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བ་ལང་
གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ཡང་ན། འབྲས་བུ་ནི་རང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཉིད་

ལས་ནམ་པར་སློན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་ནམ་སློན་ཏེ། འདིས་ནི་ལས་སམ་འབྲས་བུའི་
ཆ་ནས་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། འབྲས་བུ་ནི་ནམ་པར་སློན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
ནམ་པར་སློན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༤༤ ལས། གཉིས་
ཀ་ལྟར་ཡང་རུང་ངོ་ཞེས་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཞེས་སྤར་བཤད་ས་ནི། རྒྱལ་པར་སློན་
ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྟ། ཞེས་སོགས་ཙུ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་
ཡིན་ནོ། ཡང་རང་འགྲེལ་ ༡༤༤ ལས། རྒྱལ་པར་སློན་པ་ཞེས་བུ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། མི་
འདྲ་བར་སློན་པ་ནམ་པར་སློན་པའོ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱལ་པར་སློན་གྱི་རྒྱ་དགེ་བ་ཟག་
བཅས་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ནི་ལྷུང་དུ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པར་སློན་གྱི་འབྲས་
བུ་ནི་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རྒྱ་དང་མི་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་ཞེས་པའི་དོན་
ཏེ། འདིས་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སློན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་གྱིས་གསུངས་སོ།

དུས་ངེས་པའི་སློན་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།

ཀྱན་འབྲོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་བ།

གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་བ།

ཞེས་བྱུང་། བོད་གི་ཙུ་བ་ནམས་སུ། རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱ། ཞེས་
ཁྱད་པར་མེད་པར་བརྗོད་པས་བྱེད་རྒྱུ་ལ་དུས་གསུམ་པ་དང་དུས་ལས་གྲོལ་བ་ཡོད་
པར་ཡང་དོན་གྱིས་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཕན་ཚུན་འབྲས།
ཞེས་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ནམས། ཞེས་པས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་རྒྱུ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་བཤད་

ཅིང་། རང་རིས་ས་བའོ་སྤར་སྒྲིམ་ནམས། ཞེས་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་འདས་པ་དང་
 ད་ལྟ་བའི་དུས་གཉིས་པ་ཅན་དང་། རྒྱུ་མཉམ་གྱི་རང་ས་ཀུན་འགོ་སྤྲོད། ཞེས་པས་ཀུན་
 འགོའི་རྒྱ་འདས་པ་དང་ལྟ་བའི་དུས་གཉིས་པ་ཅན་དང་། རྒྱུ་མཉམ་གྱི་ནི་མི་དགེ་
 དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྒྱུ་མཉམ་ཁོ་ན། ཞེས་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པར་བརྟེན་པས་
 རྒྱུ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཡང་དོན་གྱིས་བཤད་ཀྱང་མདོར་བསྟན་ཏེ་
 མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་འདིར་མདོར་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་རང་
 འགྲེལ་ ༡༤༤ གྱི་མཆམས་སྒྲུབ་ལས་ཀྱང་། འདི་དག་གི་དུས་ངེས་པར་དོན་གྱིས་ནི་
 བཤད་མེད་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ནས་མ་བཤད་པས། དེའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ནོ། འདིར་ཀུན་འགོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་གཉིས་
 ལས་མ་འོངས་བ་མ་བཞག་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་རིགས་འདྲ་བས་སྤྱི་ཕྱི་གོ་
 རིམ་མེད་ན་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་ལ་གོ་རིམ་མེད་པའི་
 དོན། རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ ༡༡༡ ལས། འདི་སྤར་སྒྲིམ་འདི་ཕྱིས་སྒྲིམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མེད་
 པ་ལ་བྱེད་དམ་སྟུམ། ཞེས་འདོད་པ་ལ། ཟུར་མཆན་ ༡༡༡ ལས། དེ་གཞུང་གི་དོན་
 མིན་པར་གསུངས་ནས། གྲུབ་མཐའ་རང་གི་འདོད་པ་ནི་སྒྲིམ་མ་འོངས་པའི་ཆོས་
 འདི་རྒྱུ་སྒྲིམ་བའི་ཆེ་ན་གོ་རིམ་ལྟར་སྒྲིམ་བར་འགྱུར་ཡང་ཆོས་མ་འོངས་པའི་ངོ་བོར་
 གནས་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་སྤྱི་ཕྱི་གོ་རིམ་འབྲེལ་བ་བསྒྲིགས་པ་ལྟར་བསྟན་
 མེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ ༡༠༤ ལས། འདི་ག་
 པ་དེ་དག་གི་གོ་རིམས་གང་གིས་འབྱུང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་བར་ཆད་མེད་པར་ནི་མེས་
 འདིག་པ་བདུན་འབྱུང་ངོ་། དེའི་འོག་ཏུ་ནི་མེས་འདིག་པ་བདུན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
 རྒྱ་དག་གིས་འདིག་པ་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་མ་འོངས་པའི་འདིག་ཏེན་ཆགས་འདིག་གི་གོ་

རིམ་གསུངས་པ་ནམས། ཐུབ་མཐའ་རང་གི་ལྷགས་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དགོས་ལ།
དེ་ལྟར་ན་སྤྱིའི་ཐ་སྟངས་ཡོད་པ་ནི་འདིས་འགྲུབ་ལ། འདས་པ་རང་གི་གནས་སྐབས་
སུ་སྤྱིའི་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་རྒྱ་ཡོད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་མེད་པའི་བྱད་པར་ནི་ཐུབ་
མཐའ་མ་ཟད་ལྷགས་བྱི་མས་ཀྱང་སྤང་དགོས་སུ་ཡོད་དོ། འདི་དག་ནི་བྱད་གཞི་མེད་
པ་ལ་བྱད་པར་དབྱད་པ་ཡིན་ཡང་མཁས་པ་སྤྱི་མ་ནམས་ཀྱིས་བཀོད་པས་བདག་གིས་
ཀྱང་ཅུང་ཟད་བཤད་དོ།

འབྲས་བུ་བཤད་པ།

གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་དེ་གང་ཞེ་ན།

འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན།

འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད།

ཅས་བྱང་། འདུས་བྱས་ནམས་དང་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་བྲལ་བ་དང་བཅས་
པ་ནམས་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་དོ། དེ་ལ་བྱེད་
རྒྱ་མེད་དེ། དེ་ནི་སྦྱོས་པ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་ན་འདུས་མ་བྱས་
ལ་སྦྱོས་པ་མེད་པས་སོ། སྦྱོ་བ་དང་ལྡན་པ་པན་ཚུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་སོ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། འདུས་མ་བྱས་ནི་སྦྱོ་བ་དང་མི་
ལྡན་པའི་བྱིར་སྤར་སྦྱོས་པ་མེད་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་ལ། སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་ཡང་མེད་དོ།
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མེད་ལ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་
ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་རྒྱ་ཡང་མེད་དོ། འདུས་མ་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་ལྔ་

བོ་གང་ཡང་མེད་དེ། བདག་འབྲས་ནི། སྟོན་བྱང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། འདུས་བྱས་
ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། ཞེས་སྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་བྱིས་འབྱུང་བར་འདོད་ན་
འདུས་མ་བྱས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པས་སྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་བྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་
པས་སོ། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་དེ། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་འབྲས་བའི་ཆོས་
སྐྱེ་བ་ལ་བཤད་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་སོ། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས་མེད་དེ།
དེ་ནི་གང་གི་མཐུས་གང་ཞིག་སྐྱེ་བའམ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་དེའི་བྱེད་འབྲས་ཡིན་ན་འདུས་
མ་བྱས་ལ་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ལམ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་
ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡང་མེད་དོ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྲལ་འབྲས་
ཀྱང་མེད་དོ། གཞན་ཡང་། འདུས་མ་བྱས་ནི་དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
བྱ་འདྲིན་པ་དང་འབྲིན་པ་གང་ཡང་མི་རུས་པས། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་ལྡོ་བོ་གང་ཡང་
མེད་དེ། ལྡོ་བོ་ད་ལྟར་འབྲས་བྱ་འདྲིན། གཉིས་ནི་འདས་པས་འབྲིན་པར་འགྱུར།
ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། འདིར་རང་འགྲེལ་ལས་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་
བྲལ་འབྲས་དང་བྱེད་འབྲས་སུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྩྭ་ལན་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་
རྣམས་ཡིག་ཆར་བཀོད་འདུག་པས་བསྐྱར་འབྲི་མ་བྱས་སོ།

འབྲས་བྱ་གང་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བྱ་ཐ་མའི་ཡིན།

བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་དང་པོའི་ཡིན།

རྒྱ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་བའི།

སྐྱེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ཡང་ནམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་ཐ་མ་ནམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱུའི་ཡིན་
ལ། བདག་འབྲས་ནི་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་པ་ལ་ཆེ་བས་ནི་མི་སྐྱེབ་
པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དང་དབང་བྱེད་ལ། འདུས་མ་བྱས་མི་སྐྱེབ་པའི་ངོ་བོར་གནས་
ཀྱང་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་བདག་འབྲས་མེད་དོ། དེའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་
བདག་པོའི་འབྲས། ཞེས་གསུངས་སོ། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་སྐྱེལ་མཉམ་དང་
ཀུན་འགྲོའི་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་རིགས་འབྲ་བའི་སྟོན་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་
བྱ་བྱེད་འབྲས་ནི་ལྟན་མཚུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཐོབ་སྐྱེལ་གྱི་འབྲས་
བྱ་གཞན་མེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། དེ་དག་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་
དེར་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། འཇིག་མཐར་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་སྤྱད་
བསྐྱེལ་མཐོང་སྲང་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་བྱག་ཀ་ཡིན་པས་རྒྱ་བྱག་མི་འགལ་
བ་བཞིན་དུ། འབྲས་བྱ་ལ་ཡང་། སྐྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ།
ནམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བྱ། བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་བཞི་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཀྱང་
འགལ་བ་མིན་ནོ།

འབྲས་བྱ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན།

ནམ་སྐྱེན་ཕྱིར་བྱ་མ་བཟུན་ཆོས་།།

སེམས་ཅན་བརྗོད་ཕྱིར་བཟུན་བྱིས་འབྱུང་།།

ཞེས་བྱུང་། འདིས་ནམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་བཟུན་
ཏེ། ངོ་བོ་མ་སྐྱེབ་ལྷང་མ་བཟུན་ཡིན་པ། སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པའི་གཞི་ལ་ཡོད་པས་

སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ལུང་བསྟན་པའི་རང་གི་
རྒྱུ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་མ་ཐག་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲ་བའོ།

ཞེས་བྱུང་། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་རིགས་འབྲ་ཕྱོད་མའི་རྒྱ་ལས་
སྦྱེས་པ་སྟེ། འདིའི་རྒྱ་ལ་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་གཉིས་ལས་སྐལ་མཉམ་ལ་ནི་དགེ་
མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་སོགས་སུ་རྣམ་པ་འབྲ་བ་དང་། ཀུན་འགོ་ལ་ནི་
ས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲ་བ་དགོས་སོ། དེས་ན་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་
ལ་སུ་བཞི་སྟེ། དང་བོ་ནི། འདོད་ཆགས་དེ་རང་རིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐལ་མཉམ་
ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་མིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་སོགས་རིས་གཞན་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འགོ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་སྐལ་མཉམ་མིན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི།
འཇིག་ལྟ་སོགས་རང་རིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོའི་རྒྱ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། བཞི་བ་ནི། དགེ་སེམས་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་མཆོན་ཉིད་མི་འབྲ་བའི་
སེམས་གཞན་སྦྱེ་བ་ལྟ་བུའོ།

བྲལ་བ་སྒྲོ་ཡིས་ཟད་པའོ།

ཞེས་བྱུང་། སྒྲོ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་སྤང་བྱ་རྣམས་ཟད་པའི་སོ་
སོར་བརྟག་པའི་འགོག་པའོ།

གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྦྱེས་པའི།

འབྲས་དེ་སྦྱེས་བྱའི་བྱེད་ལས་སྦྱེས།

ཞེས་བྱུང་། སྒྲོ་དོན་ནི། འབྲས་བུ་དེ་སྦྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལས་སྦྱེས་པ་དང་འབྲ་

བར་རྒྱུ་ཡིས་དབང་བྱས་ཏེ་བྱུང་བས་ན་སྦྱེས་བྱའི་བྱེད་འབྲས་ཞེས་བྱའོ།། སྐབས་
འདིར་འགོག་བདེན་དངོས་སུ་མ་བཤད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྦྱེ་བ་མེད་པས་སྦྱེ་བའི་སྦྱ་
མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི། འགོག་བདེན་ཡང་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྦྱོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྦྱེ་བའི་སྦྱ་འཇུག་པར་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༡༡༠ ལས། ངའི་ནོར་སྦྱེས་སོ་ཞེས་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྦྱེས་པའི་སྦྱ་
བརྗོད་པ་མཐོང་སྟེ། བདག་གི་ནོར་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། དེ་ལ་བར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱང་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ནི་སྦྱངས་པ་སྟེ་
བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ནི།
འགོག་བདེན་སྦྱེས་བྱའི་བྱེད་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་རྟག་པ་ཡིན་པས་རྒྱུའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་སྦྱེ་
བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས། སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་པར་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ ༡༩༠
ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡང་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། རྟག་
པའི་ཕྱིར་འདི་རྒྱུའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་སྦྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་
ལས་མ་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཆིག་མི་མཐུན་པར་འབྱུང་
བ་འདིའི་འགལ་སྦྱང་ལ། མཐའ་དབྱེད་ ༡༥༩ ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་
ཡང་དངོས་བསྟན་ཡིན་པར་འདོད་མོད་རྒྱ་གང་གི་སྦྱོབས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་དེ་སྦྱེ་ཞེས་
པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་རྩ་བའི་སྦྱས་ཟིན་དུ་མ་བཤད་ཅས་པའི་དོན་དུ་
འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྒྱལ་སྤྲས་མ་ལས་མ་བཤད་གསུངས་པ་དངོས་བསྟན་གཙོ་
བོ་བྱས་ནས་མ་བཤད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། དེ་དང་འབྲ་བར་ལེགས་བཤད་རྒྱ་
མཚོ་ ༡༤༡ ལས་ཀྱང་། སྦྱེས་བྱའི་བྱེད་འབྲས་ནི་བསྦྱེད་པ་དང་ཐོབ་པའི་བྱེད་འབྲས་
གཉིས་ལས། འདིར་གཞུང་གིས་དངོས་བསྟན་ནི་དང་བོ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཐོབ་པའི་སྦྱེས་

བྱ་བྱེད་འབྲས་ནི་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གཞུང་གིས་དངོས་སྤྱད་ས་
ལ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་གཉིས་པལ་ཆེར་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་
ལུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེའི་དགོངས་པར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་སྤྱི་མཐའ་ལྷན་གྱི་
ཉིད་འཐད་ཚུགས་སུ་མཛད་དོ། འོན་ཀྱང་མཐའ་དཔྱད་ ༡༥༩ ལས། མི་འགལ་མི་
འདོད་ན་གང་སྤེལ་ལེགས་པར་སྤྲང་སྟེ། ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་སོ་སོར་འགྲེལ་ན་གང་སྤེལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་
ལེགས་པར་གསུངས་པས་མཁས་པ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་གཏད་སོ་མི་གཅིག་གོ།

སྟོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི།

འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས།

ཞེས་བྱུང་། འབྲས་བྱ་གང་ཞིག་རང་གི་རྒྱའི་སྟོན་རོལ་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་
འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་བདག་འབྲས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བདག་འབྲས་ནི་དུས་ཀྱིས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་པས་འདུས་མ་བྱས་ལ་མེད་དོ། རྒྱུས་བྱའི་བྱེད་འབྲས་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ནི། བྱེད་འབྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ལ། བདག་འབྲས་ནི་དེ་མ་ཡིན་
པའི་ཡང་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན། བཟོ་དེ་བཟོ་བོའི་བྱེད་འབྲས་དང་རང་དང་ལྟན་
ཅིག་པ་དང་སྤྲ་བའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་པ་བཞིན་གོ། དེས་ན་
སྤྱལ་བ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ།
དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་དང་སྤྲ་བའི་བདག་འབྲས་ཁོ་
ན་དང་། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བྱེད་འབྲས་ཁོ་
ན་དང་། རྣམ་མཁའ་ནི་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས། ཟུ་བཞི་
ཡང་བཅི་བྱུང་ངོ།

རྒྱལ་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པའི་ཚུལ།

ཕྱ་ལོ་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན།།

གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད།།

ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག།།

གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱེན་པར་བྱེད།།

ཅས་བྱུང་། དེ་ཡང་བྱེད་རྒྱལ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ལྗོངས་ད་ལྟར་ལས་འབྲས་བུ་
འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་དང་མཚུངས་ལྟན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ད་ལྟར་
འབྲས་བུ་འཛིན་པར་མ་ཟད་འབྱེན་པའི་ལས་ཀྱང་ད་ལྟའི་དུས་ཁོ་ནར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱ་དེ་གཉིས་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐལ་མཉམ་
ཀུན་འགྲོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ད་ལྟར་འདས་པ་གཉིས་ཀ་འབྱེན་པར་འགྱུར་ལ། རྣམ་
སྟོན་གྱི་རྒྱལ་ནི་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྱེན་པར་འགྱུར་རོ། འདས་པ་ནི་བཟུང་བའི་
བྱ་བ་འགགས་ཟིན་པ་དང་མ་འོངས་པ་མ་སྦྱེ་བ་དང་། བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ལྟན་ནི་རྒྱ་ལྗོངས་
གང་རུང་དུ་འདུས་ཤིང་ལྟན་མེད་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་འབྱེན་
འཛིན་གྱི་ལྟན་པ་ཅན་དུ་མ་བཟོད་དོ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་ནི་རྒྱ་དེས་རང་གི་
འབྲས་བུ་བསྦྱེད་པའི་ལྟན་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཤད་ལ། འབྱེན་
པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་བསྦྱེད་པའི་དོན་ནོ། གང་སྟེལ ༡༥༡ ལས། འབྲས་བུ་འཛིན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་འཕེན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་གཞན་བསྦྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་རྒྱའི་དངོས་པོར་
ཉེ་བར་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་
སོ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་ད་ལྟའི་དུས་སུ་འབྲས་
བུ་འབྱེན་ཞེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། རྒྱ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་བའི། ཞེས་པའི་

རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རིགས་འབྲུ་མ་སྦྱེད་པ་ལ་འདོད་པས། ད་ལྟར་
 འབྲིན་པ་ནི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྲིན་པ་དང་། འདས་པས་འབྲིན་པ་ནི་བར་ཆོད་
 པས་འབྲིན་པ་ཡིན་ནོ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་འདས་པས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་གསུངས་
 པའི་འབྲས་བུ་ཡང་། རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། ཞེས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ལྟན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲིན་པ་མེད་པས་འདས་པས་འབྲིན་ཞེས་
 པ་ཡིན་ནོ། སྦྱར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རྒྱ་བྱུག་ག་ཡོད་པས་འདིར་བཤད་
 པ་ལྟར་ངས་པ་མིན་ནོ། དེས་ན་འདིར་རྒྱ་འདི་དག་གིས་འབྲས་བུ་དེ་དང་དེ་སྦྱེད་
 ཚུལ་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ། རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གང་
 ལས་འབྲས་བུ་གང་སྦྱས་ཚུལ་བཤད་པའི་རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ན་ཙམ་
 བ་གོང་འོག་གིན་ཏུ་འབྲེལ་ལོ། འདིར་རང་འབྲེལ་ ༡༥༦ ལས། དགེ་མི་དགེ་དང་སྦྱིབ་
 ལུང་མ་བསྟན་དང་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་རེ་རེ་ཡང་དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་
 གཉིས་རེ་བྱས་པའི་སྤྱ་བཞི་ཆན་པ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་དང་བོའི་མཆན་གཞི། དགེ་
 བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་འབྲས་བུ་འདྲིན་ལ་མི་འབྲིན་པ། དགེ་རྩ་གཙོད་པའི་དགེ་
 བའི་ཐོབ་པ་ཐ་མ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲིན་ལ་མི་འདྲིན་པའི་སྤྱ་ལ་རང་འབྲེལ་ལས། གཉིས་
 པ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་གི་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་བོར་འཐོབ་
 པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཆམས་མཛོད་ ༡༧༩ ལས། གཉིས་
 པ་འབྲིན་ལ་མི་འདྲིན་པ་ནི་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་བོའོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༣༡༥ ལས། བདེ་འགྱོར་ཉིང་མཆམས་
 སྦྱོར་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་བོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགེ་བ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་ཉིང་མཆམས་
 སྦྱོར་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས། ཞེས་བཀྲལ་མོད་འོན་ཀྱང་སྦྱོབ་

དཔོན་རྒྱལ་བོའི་སྤྲུལ་གྱིས་སྤྲུལ་གཉིས་པ་འདི་སྦྱོན་དང་བཅས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་
༡༩༡ ལས། སྤྲུལ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྦྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། དགེ་བའི་
ཙུང་བཞུགས་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་ནི་དགེ་བའི་ཙུང་བཞུགས་པ་དགྲ་ཅན་གྱི་ཡང་ཐོབ་པ་
འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་མཉམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
དག་ལས་དགེ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་
འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་བྱེད་གྱི་བཟུང་བེན་པའི་ཕྱིར་འཛིན་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་འདིར་རིགས་ན། དགེ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ད་ལྟར་གྱི་ཐོབ་པ་དེ་དང་འབྲས་བུ་
ཁོ་ནར་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་གོ་ཅི་ལྟར་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
གྱི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དམིགས་གྱིས་བསལ་བར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་
ན་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྲུལ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྦྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་དགེ་ཙུང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་དགེ་ཙུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་
ནམས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཐོབ་ལ་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་འབྱེན་འཛིན་གཉིས་ཀ་བྱེད་
པས་འབྱེན་ལ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཞིང་། འབྲས་བུ་ཙུང་ཡང་མི་འཛིན་པ་མ་
ཡིན་པར་རང་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་ཁྱད་པར་སྦྱོར་
དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༡༩༡ ལས། དགེ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཐོབ་པ་
དེ་དག་ནི་རང་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་
བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སྤྲུལ་བཟུང་བེན་པའི་ཕྱིར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གི་དོན་འདི་ལྟར་འགྲེལ་ལོ། དགེ་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པས་ནི་
སྤྲུལ་བཟུང་བེན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་མི་འཛིན་པས་འབྱེན་པ་ཁོ་ནའི་སྤྲུལ་པའི་ཆོག་ལ།

མཚམས་སྐྱར་བའི་དགེ་ཅད་དང་བོ་ལྟ་བུས་འབྲས་བུ་མི་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་
 ད་དུང་དཔལ་པར་བྱའོ། དེས་ན་མུ་ནམས་འདི་ལྟར་བཅི་བར་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་དམིགས་
 མེད་ལ་སྐྱར་བའི་མུ་བཞི་ནི། དགེ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་ལ་མི་འབྲིན་
 པ། དགེ་ཅད་ཆད་ཁའི་རྒྱད་གྱི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ། འབྲིན་ལ་མི་འཛིན་
 པ། འདས་མ་ཐག་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། རྒྱུས་ལ་མ་འགག་
 པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་མིན་ནི། དགེ་བ་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། མི་
 དགེ་བ་དམིགས་མེད་ལ་སྐྱར་བའི་མུ་བཞི་ནི། འཛིན་ལ་མི་འབྲིན་པ། སྤང་ཁ་མའི་
 མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། འབྲིན་ལ་མི་འཛིན་པ། མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ལྟ་བུ།
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། རྒྱུས་ལ་མ་འགག་པའི་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་མིན་ནི།
 མ་འོངས་པའི་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུས་ལ་མ་འགག་པའི་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ།
 གང་སྟེ་ལ་ ༡༧༩ ལས། མུ་དང་བོ་ནི་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་
 པ་ལྟན་པས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐ་མར་འདོད་པའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། གཉིས་པ་
 ནི་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་དང་བོར་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། གསུམ་པ་ནི་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་འདོད་ཆགས་དང་
 མ་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ལྟག་མ་ནམས་སུའོ། བཞི་བ་ནི་ནམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་
 པ་སྟེ། སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་མ་ཉམས་པའི་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
 ཆིག་གོ། རྒྱུས་ལ་མ་འགག་སྟོས་པ་ནི་བསྟོམས་པས་སྤངས་པར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་
 གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་ནམས་དང་སྐྱར་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་
 འདིས་ཤེས་ལ། མ་རྒྱུས་ལ་མ་འགག་ལ་སྐྱར་བའི་མུ་བཞི་ནི། འཛིན་ལ་མི་འབྲིན་པ་
 ནི། ལྟག་མེད་མུ་དང་ལས་འདའ་ཁ་མའི་དགྲ་བཙམ་པའི་ཕུང་བོ་ཐ་མ་ལྟ་བུ། འབྲིན་

ལ་མི་འཛིན་པ་ནི་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥༤ ལས། རེ་ཞིག་འབྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། གང་སྟེལ་ ༡༥༩ ལས།
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདས་
ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིས་དམིགས་བཅས་ཤེས་པ་དགེ་མི་དགེ་སོགས་ལ་
སྦྱར་བའི་མུ་བཞི་ཡང་བཙེ་སྟོན་ལོ། །

རྒྱན་བཤད་པ།

གོང་དུ། རྒྱ་དང་རྒྱན་དག་མེད་པར་ནི། རྒྱེས་པས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན།
ཞེས་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་རྣམས་ནི། གྲངས་དང་། རང་གི་ངོ་བོ། འབྲས་བུའི་སྟོན་སྟེན་རྒྱས་
པར་བསྟན་ཟིན་པས། ད་ནི་རྒྱན་རྣམས་གྲངས་དང་། རང་གི་ངོ་བོ། བྱེད་པའི་སྟོན་སྟེན་
བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ལ།

རྒྱན་ནི་བཞི་ལོ་དག་ཏུ་གསུངས།

ཞེས་དང་ཞེས་བྱུང་སྟེས་པ་རྣམས།

ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག།

ཅས་སོགས་བྱུང་། རྒྱན་བཞི་ནི་མདོ་ལས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ ༡༥༥ དུ་བྲངས་པ་ལས། མདོ་ལས། རྒྱན་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱའི་རྒྱན་དང་། དེ་མ་
ཐག་པའི་རྒྱན་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱན་དང་། བདག་པོའི་རྒྱན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་
སོ། ། ཞེས་སོ། ། འོ་ན་རྒྱ་དང་རྒྱན་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཁ་ཅིག་ འབྲས་བུ་
རྒྱེས་པ་ན་རང་གི་རྒྱན་ལྟོག་པ་རྒྱ་དང་མི་ལྟོག་པ་རྒྱན་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས། འབྲས་བུ་

ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཕན་འདོགས་པ་རྒྱ་དང་། ཐུན་མོང་གི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་
 པ་རྒྱུན་ཟེར། གཞན་དག་ཉེ་བའི་རྒྱུན་ནི་རྒྱ་དང་། རིང་བ་ནི་རྒྱུན་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར་འདི་
 ནི་གང་སྤེལ་ ༡༩༠ ཏུ་འང་འབྱུང་ངོ་། ཁ་ཅིག་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་ནི་
 དམིགས་པ་ཙམ་ཏུ་ཟད་དོ་ཟེར། འདིར་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བས་ནི་འདི་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་
 གྲངས་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་མེད་ཏུ་འདོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ ༡༩༩ ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་
 རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱི་བ་ལ། རྒྱ་དང་ཟེར་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བཙམ་
 ལུན་འདས་ཀྱིས་རྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱུན་གཉིས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སྤྱི་དང་། ནང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ།
 ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་སོ་སོར་
 བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱལ་སྤྱི་མ ༡༩༩ ལས། རྒྱ་བསྟན་པ་ནི་གོགས་མི་བྱེད་
 པའི་ངོ་བོ་དང་། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཉིད་དང་འབྱུང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་
 པར་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་བསྟན་པ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
 པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་གཉིས་ལ་
 ཁྱད་པར་མེད་ན་གྲངས་མང་ཏུ་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་གང་སྤེལ་
 ༡༩༠ ལས། གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཅིའི་བྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་ཅེ་ན། གཏུལ་བ་ལ་
 བསྟོན་ནས་ཏེ། ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་བཞིན་ནོ། ཞེས་གཏུལ་བའི་དབང་གིས་གྲངས་
 མང་ཏུ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། རྒྱའི་རྒྱུན་ནི་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྔ་དང་
 ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་སྤྱི་བ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་
 རྣམས་ལས་དག་བཙམ་མ་མའི་སེམས་མཚུངས་ལུན་དང་བཙམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
 སོ། མ་འོངས་པ་ལ་གོ་རིམ་མེད་པའི་བྱིར་དེར་མ་བཞག་གོ། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་

གཟུགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འདོད་དེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས།
རྒྱ་འགགས་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ས་བོན་འགགས་
མ་ཐག་པ་མྱ་གུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།། ཞེས་འདོད་དོ།།
ལྷགས་འདིར་གཟུགས་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ།
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནི། རྒྱས་བྱུང་གཅིག་མ་འགག་པར་གཉིས་པ་འབྱུང་བས་
སམ། བཅུན་པས་ནི། རྒྱ་མང་བོ་ལས་འབྲས་བུ་ཉུང་བ་སོག་མའི་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལས་
བསྟོག་པ་ཤིང་ཏ་ལའི་ས་བོན་ལས་ཤིང་བྱ་གོ་རྟའི་སྟོང་བོ་ལྟར་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་འདོད་དོ།།

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༥༩ ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་མི་མཉམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་མཚུངས་པར་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་
མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རེས་འགའ་
ནི་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་འབྱུང་ངོ་།། རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་འབྱུང་
བས་གཟུགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ།། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་
ནི་འཆོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མཆིམས་མཛོད་ ༡༡༥ ལས། དེའི་
དོན་ནི་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོམ་པ་སྤངས་ནས་གལ་ཏེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་སོ་
སོར་ཐར་བའི་སྟོམ་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་འབྱུང་ལ། འོན་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་གཟུགས་འབྱུང་བས་འཆོལ་བ་ཡིན་
ནོ།། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཀལ་ནས་དེ་ནི་མི་འཐད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༡༡༥ ལས།

དེ་ནི་སེམས་སེམས་བྱང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་
 ལས་རིས་འགའ་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པ་དང་། རིས་འགའ་གཟུགས་ན་སྒྱུད་པ་དང་། རིས་
 འགའ་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་སེམས་བྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རང་འགྲེལ་འགོག་
 པར་མཛད་དོ། འོན་ཀྱང་འདི་འདྲའི་མགོ་མཚུངས་གྱི་རིགས་ལམ་ཞིག་ལ་ནི་ཀུན་
 མཁྱེན་གཉིས་པས་མི་མཁྱེན་པ་དང་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད་པས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་
 མི་འཐད་པའི་གསུང་གི་ནམ་འགྱུར་ཅི་ཡང་མ་མཛད་ལ། བོད་གྱི་འགྲེལ་བ་གཞན་
 ཏུ་འདི་ལ་འཐད་མིན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ཡང་མ་མཐོང་བས། རང་སྒྲོས་དཔོག་ཚོད་ཅམ་
 དབྱད་ན། འདིའི་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་གཟུགས་ནི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནམ་པར་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་ན་སྒྱུད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་
 རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་དང་། ཟག་མེད་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པའི་གཟུགས་སུ་འགྲེལ་
 བཤད་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་ལ། འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འདོད་པ་
 དང་གཟུགས་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་རིམ་གྱིས་
 འབྱུང་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ་
 ༡༥༩ ལས། འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
 པའོ། རིས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
 དང་གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འབྱུང་སྟེ། ཟག་པ་
 དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་མངོན་ཏུ་གྱུར་ནའོ། རིས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པ་
 དང་ཟག་པ་མེད་པ་འབྱུང་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་མངོན་ཏུ་གྱུར་བ་ནའོ།
 འདོད་ན་སྒྱུད་པའི་སེམས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པ་དང་། གཟུགས་ན་
 སྒྱུད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཅིག་ཅར་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་གཟུགས་

མངོན་དུ་འགྱུར་བ་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འདོད་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འདོད་
པ་དང་གཟུགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པས།
དེ་ཉིད་གཟུགས་ལ་སྒྱུར་བའི་ཆེ་ཡང་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། དེར་མ་ཟད་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པར་བཤད་
པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ ༡༥༠ ལས་ཀྱང་། ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཀྱང་འཆོལ་བར་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་
མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཅིག་ཅར་མངོན་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཅིག་ཅར་མངོན་དུ་
གྱུར་བ་ཡོད་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་
ཐད་ཀྱི་གང་སྤེལ་ ༡༥༡ ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་དང་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་
མ་ཡིན་པའི་དགེ་བ་རྣམས་དང་། སྒྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་
ཀྱང་ཅིག་ཅར་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། འདིས་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཅིག་
ཅར་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལ་དགོངས་ནས་མཐའ་དཔྱད་ ༡༥༥ ལས་ཀྱང་། གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་མ་ཡིན་ཏེ། རེ་འགར་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མངོན་དུ་གྱུར་ན། འདོད་པར་
སྒྱུད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པའི་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་། རེ་འགར་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
མངོན་དུ་གྱུར་ན་འདོད་པར་སྒྱུད་པའི་གཟུགས་དང་ཟག་མེད་གཟུགས་ཀྱི་གཉིས་
མངོན་དུ་འགྱུར་བས་གངས་སམ་རྣམས་འཆོལ་བ་སྟེ་མི་མཚུངས་ལ། མཚུངས་པ་དེ་མ་
ཐག་ནི་འདོད་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་དུ་འདོད་སེམས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཅིག་ཆར་

མི་འབྱུང་བས་མི་འཆོལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
 ཅིག་ཅར་མངོན་དུ་གྱུར་བ་མེད་པ་ནི་ཐོབ་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཤེས་ནུས་
 པས་འདི་ལྟར་བཤད་ན་གྲུབ་མཐའ་རང་གི་ཆོས་སྐད་དང་ཡང་འགྲིག་གོ། ལྷོ་མ་པའི་
 གཟུགས་མངོན་གྱུར་བ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་ལྷོ་མ་པ་ལ་མཆོན་ན་གཏོང་བྱ་གང་ཡང་མ་བྱུང་
 བའི་སྤོང་སེམས་ཀྱིས་ཅིས་བེན་པ་ལ་བཤད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་
 ལ་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འཛོག་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ལ། ལྷན་
 མིན་འདུ་བྱེད་ལ་མི་འཛོག་པའི་ཚུལ་ཡང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་
 འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་ཐོབ་པ་ནམས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བས་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ ༡༤༧ ལས། འཕགས་
 པ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་མཇུག་
 ཐོགས་སུ་ཁམས་གསུམ་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ནམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དག་འབྱུང་སྟེ།
 ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་དག་གི་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འཆོལ་བར་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༢༡ ལས། ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་
 མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 བ། ལུ་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུ་བཞི་བཅི་ས་ནི་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་
 དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ལ་ལུ་བཅི་བ་ཡིན་གྱི། མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུན་ལ་ལུ་བཅི་བ་མིན་ནམ་སྟེ། གཞུང་མང་བོར་དེ་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་པར་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་ ༡༥ བྱེ་སྤྱོད་འདོད་པ་འགོད་སྐབས། དེ་

ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཞི་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྡོ། དེ་ལ་དམིགས་པར་
བྱ་བས་ན་དམིགས་པ་སྟེ། ཅི་རིགས་པར་ནམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གི་དམིགས་པ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ནོ། སྤང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པར་འཇུག་པའི་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ནི་དེ་
མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། བྱེད་རྒྱ་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཞེས་འབྱུང་ལ།
མྱ་ངང་བོའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་སྲས་མ་ ༡༥༡ ལས། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལྡང་བའི་
སེམས་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཅན་ཡིན་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྐད་ཅིག་
མས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
མཐའ་དཔྱད་ ༡༥༢ ལས། གང་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་ན་སེམས་
དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ལ་གོ་དགོས་པ་མཚན་གཞི་འདོག་
ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ལ། སྤ་བཞི་བཅུ་ཚུལ་ནི་རང་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཡང་མེད་
པས། དཔལ་ལྷན་ཆོས་རྗེའི་མངོན་གྱི་དོགས་སྟོང་ ༡༩ ལས། དེས་ན་ཡིག་ཆར་བཤད་
པའི་སྤ་བཞི་ཆན་པ་གཉིས་ནི་མངོན་འགྲེལ་དང་འགལ་བས་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་ངོ་།
ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཁོ་རང་གི་ལག་དྲུ་དཔེ་མ་དག་པ་ཞིག་འབྱོར་བ་ཡིན་ནམ་སྟོ་གྲོས་
དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་དབྱད་པར་འོས་སོ།

རྒྱུ་གྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ།

རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་འགག་བ་ལ།

བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་ལོ་ནི།

སྐྱེ་ལའོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི།

རྒྱན་དག་དེ་ལས་བརྒྱན་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱང་། རྒྱའི་རྒྱན་ལ་རྒྱ་ནམ་པ་ལྡ་ཡོད་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་
མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་གིས་ནི་འབྲས་བུ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་
ད་ལྟ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། འདིའི་འགག་པ་ནི་མ་འོངས་པ་མིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༤༩
ལས། འགག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་འབྱེན་འཛིན་གྱི་བྱ་བ་སྟེ། གཉིས་
ནི་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་བ་དེ་གཉིས་དུས་ད་ལྟ་བ་ཁོ་ནར་
བྱེད་དེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པ་
དང་། མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རྟེན་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱལ་
སྐུ་མ་ ༡༥༡ ལས། པན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
སོ། རྒྱལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་ནམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོས་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་
སྟོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱའི་རྒྱན་དེ་ལས་གཞན་པ་མཚུངས་པ་
དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་ལས་
བརྒྱུག་སྟེ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱན་གྱིས་མ་འོངས་པ་དང་། དམིགས་རྒྱན་གྱིས་
ད་ལྟ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ། བདག་རྒྱན་ནི་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་
གནས་ཤིང་། ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་
དུ་བྱ་བ་བྱེད་པས་རྒྱན་གཞན་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པས་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་རྩ་བའི་

སྐབས་སུ་མ་བསྟན་ནོ། ཡང་ཆོས་གང་ཞིག་རྒྱུ་དུ་ཞིག་གིས་སྦྱང་ཅེ་ན།

བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་།

གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་རྣམ་གཉིས་།

གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྦྱིས་།

དབང་བྱུག་སོགས་མིན་དེ་མ་སོགས་བྱིར་།

ཞེས་བྱུང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྒྱུ་བཞི་ག་ལས་སྦྱིས་ལ། འདྲ་
ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ནི་དམིགས་རྒྱུ་
མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་ལྷན་མ་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདྲ་བྱེད་དང་
གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་དང་བདག་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྦྱི་བ་ཡིན་ནོ། འདིར་
སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ལས་སྦྱིས་པའི་དོན་ལ། རང་འགྲེལ་
༡༦༤ ལས། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདྲ་བྱེད་པ་
ལས་སྦྱི་བའི་བྱིར། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དག་ནི་ཡིན་གྱི། སེམས་
སྦྱི་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདྲ་བྱེད་པའི་དོན་ནི་སེམས་ཀྱིས་རྩིས་བཤེས་
སྦྱིས་པའི་དོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྤྲེལ་གྱིས་གསུངས་ལ། མཆིམས་མཛོད་ ༡༥
ལས། བྱེ་བྲག་སྐྱབ་ལྟར་ན་འབྱུང་བཞི་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱོར་སེམས་
ཀྱིས་མངོན་པར་འདྲས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ལས་སྦྱི་བར་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་གོང་དུ། ཐ་མ་
མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་མཆིམས་མཛོད་ ༡༥ ལས། འདིར་རྩིས་
མཚུངས་པའི་བྱིར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་

ནམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། ཚོར་བ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཚོར་བ་གཅིག་འབྱུང་བ་
 ལ་སོགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་
 འགྲིག་སྟེ། འདོད་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སེམས་
 ཡོད་ལ་དེའི་རྟོག་དཔྱད་དང་རྣམ་མཆོངས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་བར་མེད་པས་འདོད་
 སེམས་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དེའི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་
 རོ། ། མཆིམས་མཛོད་རང་ ༡༥༡ ལས། བྱེ་བྲག་སྐྱབས་གཟུགས་ལ་མཆོངས་པ་དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུན་མི་འདོད་ཀྱི་མཆོངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མཆོངས་པ་དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུན་འདོད་དེ། སྟོམས་འདུག་གཉིས་ཀྱང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་མཆོངས་ལྡན་
 མ་ཡིན་པ་བཅའ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོམས་འདུག་གཉིས་ལ་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུན་ཡོད་པར་གསུངས་པས་གོང་གི་ཚུལ་དེ་ནི་སྟོམས་འདུག་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་མི་
 ཅུས་སོ། ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ནི་སྡོན་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པས་རང་གི་རང་གིས་འདུག་
 པ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་མཆོངས་པ་
 དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་མ་བཤད་ཅེས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀར་འབྱུང་ངོ་། ། དེའི་
 ཕྱིར་གང་སྟེལ་ ༡༥༤ ལས། དེས་ན་འདི་ནི་མདོ་བྱི་མར་བསྟུ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི། གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འདུག་ནམ་གཉིས། ཞེས་པ་དང་། གཞན་ནི་
 གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེས། ཞེས་པའི་ཆ་བ་སྡུ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་བྱི་མ་རྒྱ་བདག་གཉིས་ལས་
 སྐྱེ་བར་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིས་བསྟུ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་མདོ་ཞེས་པ་ཆ་
 བ་རང་ལ་གོ་དགོས་པ་ལས་འགྲེལ་བཤད་ཉར་མཁོ་སོགས་གང་ན་ཡང་མདོ་དངོས་སུ་
 དངས་པ་མི་སྟངས་ངོ་། ། ཡང་རང་འགྲེལ་ ༡༥༤ ལས། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་གམ་གཞན་ཡང་
 རུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུངས་

པ་རྣམས་གང་སྟེལ་བཞིན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་དབང་ཕྱག་རྟག་
པ་གཅིག་བྱ་ལས་སྦྱེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། ཕྱི་འཇུག་དང་ནང་གི་རྩར་རྩར་བོ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ལ། དེ་ལྟར་སྦྱེས་པའི་རིམ་པ་དེ་རྒྱ་
ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་སམ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་གང་། དང་
བོ་མི་འཐད་དེ། དབང་ཕྱག་རྟག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྦྱེད་པ་
མི་འཐད་དོ། ཞེས་སྟོན་པ་ལ་གང་སྟེལ་ ༡༡༥ ལས། དེ་ལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་དབང་ཕྱག་
ལ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
མི་རུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། རིམ་བཞིན་སྦྱེ་
བ་ཅན་དག་ནི། རྟག་ལས་སྦྱེ་བ་མི་འཐད་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་རིགས་པའི་
གནད་གཅིག་གོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དབང་ཕྱག་ཁོ་
ན་ཡིན་པས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པས། དེས་ན་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་
ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྟོན་
པ་ལ་གང་སྟེལ་ ༡༡༥ ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དབང་ཕྱག་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས།
གལ་ཏེ་འགོ་བ་དབང་ཕྱག་གིས་བྱུང་ན། འགོ་བ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་།
གང་གང་མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱེ་དགུ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོར་མི་འགྱུར་
རོ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བལྟོས་
པ་མི་རུང་བ་ཡི་ཕྱིར། རྣམ་འགས་པན་གདགས་བྱ་མིན་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་

གནད་གཅིག་གོ། ཚེད་པ་དེའི་ལན་དུ་ཁ་ཅིག་གིས། དབང་ཕྱག་ཁོ་ན་རྒྱ་ཡིན་ཡང་
 ། འདི་ད་ལྟར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག། འདི་གནས་པར་གྱུར་ཅིག འདི་ཕྱིས་སྐྱེ་བར་གྱུར་
 ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་དེ་དག་ནི་དབང་ཕྱག་དང་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པས་དེ་
 དག་དངོས་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། ཡུལ་དང་དུས་དང་དངོས་པོ་ངེས་པའི་རྒྱ་
 ཡིན་པས་རྒྱ་དུ་མར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་དབང་ཕྱག་ཁོ་ན་རྒྱར་འདོད་པ་དང་འགལ་
 ལོ། དེའི་ལན་དུ་ཁ་ཅིག་གིས། འདོད་པ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཡང་དབང་ཕྱག་ཁོ་ན་ཡིན་
 པས་དེ་དག་ཀྱང་དབང་ཕྱག་ལས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བས་འདོད་པའི་རྒྱ་དབང་ཕྱག་དེ་
 ཐ་དད་དུ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་རྣམས་དབང་ཕྱག་ལས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ན་འགོ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 ལན་དུ་ཁ་ཅིག་གིས། འདོད་པ་དེ་རྣམས་སོ་སོ་ནས་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་དབང་ཕྱག་
 ལས་སྐྱེ་ལ། རྒྱ་གཞན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དབང་ཕྱག་ལྟར་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་
 རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་དབང་ཕྱག་ཁོ་ན་རྒྱ་ཡིན་
 པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དང་འགལ་ལོ། འདི་ནི་གང་སྟེལ་ ༡༥ ལས། དབང་ཕྱག་ཉིད་
 རྒྱ་ཡིན་ཡང་འདོད་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འགལ་ལོ་
 ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཡང་དབང་ཕྱག་ཁོ་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་སྤར་ཡང་ཕྱོགས་
 དང་བོ་དང་འགལ་ལོ། ཞེས་སོགས་སོ། དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་ནང་དང་ཕྱིའི་
 དངོས་པོ་འཕ། འདོད་པ་དང་འབྲ་བར་རྒྱ་གཞན་གྱི་བྱང་པར་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལྟར་ཕྱག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་རྒྱ་དབང་ཕྱག་ལས་གཞན་པ་
 ཁས་སྤངས་པས་ཤུག་ཏེ་སྤངས་པའི་ལུགས་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་

གང་སྟེལ་གྱིས་གསུངས་སོ།

དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་།

སྦྱིབ་པ་དང་ནི་མ་སྦྱིབ་པ།

གཞུགས་དང་གཞུགས་མི་དཔལ་དག་ན།

མི་དགེ་ལས་གཞན་ཟག་མི་དཔལ་གཉིས།

ཞེས་སོགས་བྱུང་། སེམས་བརྩ་གཉིས་ནི། འདོད་སེམས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བ་དང་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་བཅས་བཞི་དང་། ལམས་གོང་
མ་གཉིས་ན་མི་དགེ་བ་དོར་བས་གཞན་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་དང་། སྦྱོབ་པ་དང་
མི་སྦྱོབ་པའི་སེམས་ཟག་མེད་གཉིས་བཅས་བརྩ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་སེམས་
ཐམས་ཅད་དེ་དག་ཏུ་འདུས་སོ། དེ་དག་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་ཞེ་ན།
ཆོང་མ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དེ། (༡) རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ལས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་
མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱི་ཆོ་སྟེ། དཔེར་ན། འདོད་པའི་དགེ་བ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བ་ལས་མི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། (༢) རིགས་མི་གཅིག་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་སོགས་
པའི་ས་གཅིག་པ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ནི་འདོད་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པའི་སྦྱུལ་
སེམས་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་མི་དགེ་སོགས་ས་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་། (༣)
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ནི་འོག་མའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱང་ལས་གོང་མའི་དགེ་བ་སྦྱོར་
བྱང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། འདིའི་གོང་མའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱང་དེ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། གང་སྟེལ་ ༡༡༥ ལས། ལ་ཅིག་ན་རེ་མི་ལྟོགས་མེད་པས་བསྐྱས་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་

ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་ན་རེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་
 དག་ན་རེ་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། བཅུན་པ་དབྱངས་
 གྲོག་ན་རེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་བའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་
 ན་རེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལྟར་སས་བར་དུ་
 ཆོད་པ་འདྲེན་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་གོད་དོ།
 (༤) སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་ནི་གོང་མའི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་
 གཉིས་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པའི་སྦྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱར་བྱུང་གི་དགེ་བ་གཉིས་དང་
 ། གོང་མ་གཉིས་གྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེས་ཐོབ་མི་འབྱུང་སྟེ་དེ་ནི་མི་གསལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། (༥) སྦྱུལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ནི་གཟུགས་གྱི་དགེ་བ་སྦྱར་གི་མཇུག་
 ཏུ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་གྱི་སྦྱུལ་སེམས་གཉིས་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། (༦) སྦྱུལ་བ་ལས་
 ལྷང་བའི་ཆེ་ནི་སྦྱུལ་སེམས་གཉིས་པོའི་མཇུག་ཏུ་གཟུགས་གྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་ངོ་
 ། (༧) ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་འཆི་སེམས་ནི་རང་སའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་
 མི་དགེ་བ་དང་སྦྱིབ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་དང་ནམ་སྦྱིན་སྦྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་སོགས་ཅི་
 རིགས་གྱིས་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། སྦྱེས་སེམས་ནི། སྦྱེས་པའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་
 དང་། འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། ཞེས་གསུངས་པས་སྦྱིབ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་
 པ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྦྱེ་བའི་འཆི་སེམས་
 ནི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་མ་སྦྱིབ་ལྷང་མ་བསྟན་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་དེ། ཉོན་
 མོངས་ཅན་ལས་གོང་མར་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གོང་མའི་སྦྱེས་སེམས་
 ཀྱང་སྦྱིབ་ལྷང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ལས་མི་དགེ་བ་མེད་དོ། གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྦྱེ་བ་
 ལ་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱིབ་ལྷང་མ་བསྟན་དང་མ་སྦྱིབ་པ་ནམ་སྦྱིན་

སྐྱེས་དང་སྐྱོད་ལམ་པ་ཅི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། འདོད་པའི་སྐྱེས་སེམས་ལ་ནི་མི་དགེ་བ་
དང་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཅི་རིགས་ཡོད་དོ། འདོད་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཞུགས་
མེད་ཀྱི་སེམས་མི་འབྱུང་བ་ནི། ཉེན་དང་ནམ་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་གཉེན་པོ་སྟེ་
རིང་བ་ནམ་པ་བཞིས་རིང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། འོ་ན། གཞུགས་མེད་ན་སྐྱོད་
པའི་སེམས་ཀྱིས་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་མི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་
པ་ཁོ་ན་དང་རིང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་དུ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༥༥ ལས། གཞུགས་
མེད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཀྱིས་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ལ་མི་དམིགས་པ་
ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཀྱི་
སེམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་དམིགས་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཁམས་ནས་ལྟ་བུར་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་རིང་བར་ནམ་
པར་མི་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། (༡) སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུང་
བའི་ཆོ་ནི་གོང་མའི་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་
གཞུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགེ་བ་
གཉིས་ཀ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་
ཆོ་གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། འདིའི་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་གང་གི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བའི་གངས་འབྲེན་ནི་འགྲེལ་བ་ནམས་སུ་གསལ་བས་མ་
བཀོད་ལ་རྩ་བ་རང་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།

སེམས་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ།

བརྟུ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་།

གསུམ་རྒྱུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་།།

སྦྱོར་བྱུང་དགེ་ཆམ་གཉིས་བྱེ་ནས།།

ནམ་མེན་སྐྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ།།

བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྤྱལ་བ་དང་།།

འདོད་ན་ཡུང་བསྟན་ཅིན་ནམ་བཞིར།།

གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་བཞོ།།

ཞེས་བྱུང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་རེ་
བྱས་པས་བྱུག་དང་། འདོད་པའི་མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ནམ་མེན་སྐྱེས་སོགས་བཞི་
དང་། གཟུགས་ན་བཟོའི་གནས་མ་གཏོགས་པའི་མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་།
གཟུགས་མེད་ན་མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་ནམ་མེན་སྐྱེས་ཁོ་ན་དང་། དེ་དག་
གི་སྟེང་དུ་བརྩམས་སྐབས་ཀྱི་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་སྐྱེས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་
གཉིས། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས། ཟག་མེད་གཉིས་བཅས་
ཉི་ཤུར་འཇུག་རོ། དེ་དག་ཁམས་ཀྱིས་བྱས་ན། འདོད་པ་ན་དགེ་བ་གཉིས་དང་མི་དགེ་
བ་གཅིག མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་གཅིག་བཅས་བརྒྱད་དང་།
གཟུགས་ན་དགེ་བ་གཉིས་དང་མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་
གཅིག་བཅས་བྱུག་དང་། གཟུགས་མེད་ན་དགེ་བ་གཉིས་དང་མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་
དང་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་བཅས་བཞི་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་བཅས་ཉི་ཤུའོ། རོ་བོ་སོ་
སོས་བྱས་ན། དགེ་བ་བརྒྱད་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་། མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་
བརྒྱད་བཅས་ཉི་ཤུའོ། ཉི་ཤུར་བྱེ་བའི་དགོས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྐྱེས་
ཐོབ་དང་། མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་མེན་སྐྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་ལ་འཆི་སེམས་ཡོད་

ཀྱི། དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་བཟོ་བའི་གནས་དང་སྦྱུལ་སེམས་ལ་མེད་པ་དང་། ལམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པའི་སེམས་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྟོམས་འཕྲུག་ལས་ལྡང་སེམས་དང་སྟོམས་འཕྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆོ་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ལ། བོང་མའི་སྐྱེས་ཐོབ་མི་གསལ་བས་ལྡང་སེམས་ལ་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་དེ་དག་ཤེས་ཆེད་ཡིན་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། ། སེམས་ཉི་ཤུ་གང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་སྐས་མ་ ༡༥༩ ལས། འདོད་དགེ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་བརྟུ་དང་། དེ་བརྟུད་ལས་དགེ་གཞན་ལས་ནི། དགུ་ཉེ་དེ་ནི་བརྟུ་གཅིག་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལས་བདུན་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོར་བརྟུ་བཞི་ལས། སྦྱོད་ལམ་ནམ་སྤྲིན་སྐྱེས་ལས་བརྟུད། དེ་དག་བདུན་ལས་བཟོའི་གནས་ལས། དུག་ཉེ་དེ་ནི་བདུན་ལས་སོ། ། སྦྱུལ་བ་ལས་གཉིས་དེ་གཉིས་ལས། གཟུགས་ན་སྦྱོར་བྱུང་དགེ་བ་ལས། བརྟུ་གཉིས་དེ་ནི་བརྟུ་ལས་སོ། ། མ་འབད་བྱུང་དགེ་ལས་བརྟུད་དེ། ལྡ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དགུ། དེ་ནི་བརྟུ་གཅིག་ལས་ཡིན་ཏེ། སྦྱོད་ལམ་ནམ་སྤྲིན་སྐྱེས་ལས་བདུན། གཉིས་པོ་དེ་ནི་ལྡ་ལས་སོ། ། མངོན་ཤེས་འབྲས་ལས་སེམས་གཉིས་ཏེ། དེ་བཞིན་དེ་ནི་གཉིས་ཉིད་ལས། གཟུགས་མེད་སྦྱོར་བྱུང་དགེ་ལས་བདུན། དེ་ནི་དུག་པོ་ཁོ་ན་ལས། མ་འབད་བྱུང་བའི་དགེ་ལས་བདུན། དེ་བཞིན་ལས་གཞན་བརྟུད་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དེ་བརྟུ་ལས། རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་ལས་རྣམ་དུག་ཉེ། བཞི་ལས་སྟོབ་པ་ལས་དུག་གོ། དེ་ནི་བཞི་པོ་ཁོ་ན་ལས། མི་སྟོབ་པ་ལས་ལྡ་དེ་ཡང་། ལྡ་པོ་དག་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་

མ་འབད་ལས་བྱང་བ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་ཡིན་ལ། ཆོའམ་གནས་སྐབས་གང་
 ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་སྦྱར་
 བས། འདྲོད་པའི་སེམས་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དྲུག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་
 བཞི། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བཅས་ཉི་ཤུ་ལས། འདྲོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གི་
 སེམས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་སེམས་བརྒྱ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་རང་
 སའི་སྦྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་དང་། སྟོམས་པར་འཛུགས་པའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་
 དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བཅས་བརྒྱ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མའི་དཔར་འདི་ལས། འདྲོད་དགེ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་བརྒྱ་གཅིག་༥ ཅེས་
 དང་། རྒྱལ་དབང་མཛོད་ལས་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ནམས་མ་དག་གོ།
 འདྲོད་པའི་སྦྱོར་བྱུང་གི་དགེ་བ་དེ་སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་
 དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་རང་སའི་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་གཉིས། མི་དགེ་བ་
 དང་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས། སྟོམས་འཛུགས་ལས་ལྗིང་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་
 དགེ་བ་དང་། སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་དང་། སྟོམས་འཛུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་
 བའི་ཆོ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་བཅས་བརྒྱད་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ། འདྲོད་
 པའི་སྐྱེས་ཐོབ་དགེ་སེམས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་སྦྱུལ་
 སེམས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་དང་། ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆོ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་
 ཀྱི་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་དགུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་
 དགེ་སེམས་དེ་ནི་སེམས་བརྒྱ་གཅིག་གི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་སྦྱུལ་
 སེམས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་དང་། སྟོམས་འཛུགས་ལས་ལྗིང་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་
 བྱུང་དགེ་བ་དང་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་དང་། སྟོམས་འཛུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་

བའི་ཆེ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་བཅས་བརྟུ་གཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་
༥ འདོད་པའི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་
བདུན་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་སྒྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་
པའི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་སེམས་བརྟུ་བཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་སྒྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་དང་། ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་
ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་དང་སྦྱོར་བྱུང་དགེ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་དགེ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་བཅས་སེམས་བརྟུ་བཞིའི་མཇུག་
ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་༥ འདོད་པའི་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེས་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བརྟུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་སྒྲུལ་སེམས་དང་སྦྱོར་བྱུང་དགེ་བ་
མ་གཏོགས་པ་དྲུག་དང་། ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་
ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་བཅས་བརྟུ་འབྱུང་ངོ་༥ འདོད་པའི་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་
སྒྲིན་སྦྱེས་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སེམས་བདུན་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་
སྒྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་༥ བཟོ་གནས་སེམས་
ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་སྒྲུལ་སེམས་དང་སྦྱོར་བྱུང་དགེ་
བ་མ་གཏོགས་པ་དྲུག་འབྱུང་ངོ་༥ བཟོ་གནས་ཀྱི་སེམས་དེ་སེམས་བདུན་ཀྱི་མཇུག་
ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་སྒྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་
སུ་འབྱུང་ངོ་༥ འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ།
རང་སའི་སྒྲུལ་སེམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གི་སེམས་གཉིས་འབྱུང་ངོ་༥
འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་དེ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་སྒྲུལ་
སེམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་༥

གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བྱང་དག་སེམས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་སེམས་བརྩ་གཉིས་
 འབྱུང་ཉི། རང་སའི་དྲུག་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷིང་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་དག་བ་
 གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྱུར་བྱང་དག་བ་དང་། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་དང་། སྤྱལ་
 བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་སྤྱལ་སེམས་བཅས་བརྩ་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། གཟུགས་
 ཀྱི་སྒྱུར་བྱང་དག་བ་དེ་སེམས་བརྩའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཉི། སྟོམས་པར་འཇུག་
 པའི་ཆོ་འདོད་པའི་སྒྱུར་བྱང་དག་བ་དང་། སྤྱལ་བ་ལས་ལྷིང་ཆོ་འདོད་པའི་སྤྱལ་
 སེམས། རང་སའི་སྟོད་ལམ་པ་དང་ནམ་སྒྲིབ་སྒྲིས་མ་གཏོགས་པ་བཞི། སྟོམས་འཇུག་
 ལས་ལྷིང་བའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྱུར་བྱང་དག་བ་དང་སློབ་མི་སློབ་གཉིས། སྟོམས་
 འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུར་བའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་
 བཅས་བརྩའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིས་ཐོབ་དག་སེམས་ཀྱི་
 མཛུགས་ཐོགས་སུ་སེམས་བརྩུང་འབྱུང་ཉི། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། རྒྱན་དང་ས་
 མཛུངས་ཀྱི་ཆོ་རང་སའི་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་ལྔ་བཅས་བརྩུང་འབྱུང་ངོ་། སྒྲིས་
 ཐོབ་དེ་ནི་སེམས་ལྷའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཉི། རང་སའི་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་
 པ་ལྷའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་
 སུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་ཉི། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུར་བའི་ཆོ་འདོད་
 པའི་དག་བ་གཉིས་དང་། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། རང་སའི་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་ལྔ་བཅས་དགུ་འབྱུང་ངོ་།
 གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ནི་སེམས་བརྩ་གཅིག་གི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་
 ཉི། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་སྒྲིས་ཐོབ་དག་བ་དང་སྟོད་ལམ་པ་དང་

ནམ་སྒྲིབ་སྦྲེས་གསུམ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱར་བྱང་དགེ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་
དང་། རང་སའི་སྦྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་ལྔ་བཅས་བརྟུག་ཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་
སུ་འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་ནམ་སྒྲིབ་སྦྲེས་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་
སུ་སེམས་བདུན་འབྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། རང་སའི་སྦྱར་
བྱང་དགེ་བ་དང་སྦྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱིབ་ལུང་མ་
བཟན་ཀྱི་སེམས་དང་བདུན་འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་ནམ་སྒྲིབ་སྦྲེས་
གཉིས་ནི་སེམས་ལྗེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་སྦྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་
ལྗེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱལ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་
གཉིས་འབྱུང་སྟེ། རང་དང་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱར་བྱང་དགེ་བ་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་
ཀྱི་སྦྱལ་སེམས་དེ་ནི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་དང་གཞུགས་
ཀྱི་སྦྱར་བྱང་དགེ་བ་གཉིས་ལས་འབྱུང་ངོ་།

གཞུགས་མེད་སྦྱར་བྱང་དགེ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བདུན་འབྱུང་
སྟེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྗོངས་པའི་ཆོ་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱར་བྱང་དགེ་བ་དང་། སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་ཆོ་སྦྱོབ་མི་སྦྱོབ་གཉིས། རང་སའི་བཞི་བཅས་བདུན་འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་
མེད་སྦྱར་བྱང་དགེ་བ་དེ་སེམས་རྒྱལ་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་ཆོ་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱར་བྱང་དགེ་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྗོངས་པའི་ཆོ་སྦྱོབ་མི་
སྦྱོབ་གཉིས། རང་སའི་ནམ་སྒྲིབ་སྦྲེས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་བཅས་རྒྱལ་གི་མཇུག་
ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་མེད་སྦྲེས་ཐོབ་དགེ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བདུན་
འབྱུང་སྟེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆོ་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་།
རང་སའི་བཞི་བཅས་བདུན་འབྱུང་ངོ་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྦྲེས་ཐོབ་དགེ་བ་དེ་སེམས་

བཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཞེ། རང་སའི་བཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །
 གཞུགས་མེད་ཀྱི་སློབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བརྒྱད་འབྱུང་ཞེ། ཉིང་
 མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་། སྟོམས་འཇུག་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆེ་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་དགེ་བ། རང་སའི་བཞི་
 དང་བརྒྱད་འབྱུང་ངོ་། ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སློབ་ལུང་མ་བསྟན་དེ་སེམས་བརྒྱའི་མཇུག་
 ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཞེ། ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱོར་ཐོབ་དགེ་བ་
 དང་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་ནམ་སློན་སྦྱོར་གཉིས་བཅས་དུག་དང་། རང་སའི་བཞི་བཅས་
 བརྒྱའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། ། སྒར་ཐང་དཔར་མའི་རྒྱལ་སྤྱོད་མའི་དཔེ་འདི་
 ལས། དེ་བཞིན་ལས་གཞན་བརྒྱད་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དེ་བརྒྱལ་ས། ཞེས་
 དང་། ཡང་དཔེ་ལ་ལར། དེ་བཞིན་ལས་གཞན་བརྒྱད་པ་ནི། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་གཉིས་
 ཀ་ཡང་མ་དག་པས། དེ་བཞི་ལས་སོ་བརྒྱད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ་དེ་བརྒྱལ་ས།
 ཞེས་འདོན་དགོས་ཏེ་རྒྱ་མཆན་གོང་དུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་
 རྣམ་སློན་སྦྱོར་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དུག་འབྱུང་ཞེ། འདོད་གཞུགས་
 ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་། རང་སའི་སྦྱོར་བྱུང་དགེ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་
 བཅས་དུག་འབྱུང་ངོ་། ། རྣམ་སློན་སྦྱོར་དེ་ནི་སེམས་བཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཞེ།
 རང་སའི་བཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

སྦོབ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དུག་འབྱུང་ཞེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་
 ལྷིང་བའི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། འདོད་པའི་སྦྱོར་ཐོབ་དགེ་བ་
 དང་། རྒྱན་ཀྱི་ཆེ་སྦོབ་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་མི་སྦོབ་གཉིས་བཅས་དུག་
 འབྱུང་ངོ་། ། སྦོབ་པའི་སེམས་དེ་སེམས་བཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཞེ། སྟོམས་

པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བྱང་དགེ་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་སྒོལ་
པའི་སེམས་བཅས་བཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། མི་སྒོལ་པའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་
ཐོགས་སུ་སེམས་ལྡེ་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡིང་བའི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་
བྱང་དགེ་བ་གསུམ་དང་། འདོད་པའི་སྦྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་མི་སྒོལ་པ་
རང་ཉིད་བཅས་ལྡེ་འབྱུང་ངོ་། མི་སྒོལ་པའི་སེམས་དེ་སེམས་ལྡིང་མཇུག་ཐོགས་སུ་
འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བྱང་དགེ་བ་གསུམ་དང་
། སྒོལ་པ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་མི་སྒོལ་པ་བཅས་ལྡིང་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། མི་སྒོལ་
པའི་སེམས་ལས་སྒོལ་སེམས་མི་འབྱུང་བ་ནི། རྒྱལ་སྤྲེལ་མ་ ༡༥༧ ལས། མི་སྒོལ་པའི་
སེམས་ལས་སྒོལ་སེམས་མི་འབྱུང་ངོ་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོ་ངི་ལྟར་མི་འབྱུང་ཞེ་
ན། ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་
པའི་ཆོ་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་ཆོ་ཉོན་མོངས་པས་བར་དུ་ཆོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
འདོད་པའི་སྒྱུར་བྱང་དགེ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་སྦྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་
པའི་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་འབྱུང་ཡང་རང་ཉིད་དེ་གསུམ་ལས་མི་འབྱུང་བ་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བྱང་དགེ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས་དང་
སྦྱོད་ལམ་པ་གཉིས་འབྱུང་ཡང་རང་ཉིད་དེ་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། གཟུགས་
མེད་སྒྱུར་བྱང་དགེ་བ་ལས་རང་སའི་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས་འབྱུང་ཡང་རང་ཉིད་དེ་ལས་མི་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་། རྒྱལ་སྤྲེལ་མ་ ༡༥༩ ལས། སྟོབས་རྒྱུང་བ་དང་མངོན་པར་
འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབས་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་

ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལའང་འདྲའོ།

སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་ནི།

ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན།།

རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དང་གཉིས་རྟེན་དོ།།

གཞུགས་སྦྱིས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ།

སྟོབ་པ་ལ་བཞི་ལྷན་ལ་དེ།།

ཞེས་བྱུང་། སེམས་བརྩ་གཉིས་ལས་ཁམས་གསུམ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
སེམས་ནི་བཞི་སྟེ། འདྲོད་པ་ན་མི་དགེ་བ་དང་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་། གོང་
མ་གཉིས་ན་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཏེ་བཞི་འོ། འདི་དག་གནས་སྐབས་གང་དུ་
རྟེན་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དང་མི་འདྲ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥༥
ལས།

སྦྱི་དང་སྦྱིམས་པར་འབྱུག་པ་དང་།།

འདྲོད་ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་ཉམས་དང་།།

དགེ་བའི་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ།།

སེམས་དེ་ལྷན་པ་མིན་ལས་རྟེན།།

ཅེས་ཁམས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྦྱི་བའི་ཆེ་དང་། སྦྱིམས་པར་འབྱུག་པའི་
ཆེ་དང་། ས་དང་ས་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་དང་། དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་
པའི་ཆེ་དང་། དགེ་བའི་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་འཕགས་སྐབས་ལྔ་བོ་གང་རུང་
ལ་བཅིངོ། འདྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་རིགས་པར་

སེམས་དྲུག་མི་ལྡན་པ་ལས་རྟེན་དེ། གོང་མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་འདོད་
པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་པའི་མི་དགེ་བས་དགྲ་
བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆེ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་དང་སློབ་པའི་
སེམས་རྣམས་སྤར་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་རྟེན་དོ། དགེ་ཅ་ཆད་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཉིང་
མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཆེ་ནའང་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་རྟེན་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤར་བབྲངས་པའི་
ཕྱིར་བྲངས་ལ་མི་གཞོད་དོ། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་
བ་ལས་ཀྱང་སེམས་དྲུག་མི་ལྡན་པ་ལས་ཅི་རིགས་པར་གསར་དུ་རྟེན་དེ། གཟུགས་
མེད་ནས་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱེས་
ཐོབ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱལ་སེམས་གཉིས་བཅས་བཞི་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱིབ་པས་
དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་དང་། སློབ་སེམས་བཅས་
དྲུག་རྟེན་དོ། མཐའ་དཔྱོད་ ༡༤༡ ལས། ཉམས་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་འབྱུང་
བར་གསུངས་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་
སུ་བབྲང་བའི་པས་བྲངས་པན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་བབྲང་
དགོས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ ༡༤༢ ལས། གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་
ཉིད་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས། གཟུགས་མེད་ན་སྒྱུད་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་དང་སློབ་སེམས་རྟེན་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་གྱུར་བ་ལས་སེམས་གཉིས་རྟེན་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆེ་སེམས་དེ་ཉིད་དང་སློབ་སེམས་
གཉིས་རྟེན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་དགེ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལས་ནི་
སེམས་གསུམ་རྟེན་དེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་

བ་དང་འདྲོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་བཅས་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སློབ་
པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལས་ནི་སེམས་བཞི་རྟེན་དེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་
པོ་ལ་སྟོམས་པར་འདུག་པའི་ཆེ་སློབ་པ་དེ་ཉིད་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་མི་
སྟོགས་མེད་ཀྱིས་འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་བའི་ཆེ་
འདྲོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲུས་ཐོབ་དགོ་བ་བཅས་
འབྱུང་ངོ་། ། འདིར་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་མ་བཟང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གང་སྟེལ ༡༧༧
ལས། འདྲོད་པའི་ཁམས་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་ནི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་གནས་
སྐབས་ཁོ་ནར་གཞུགས་ན་སྟོད་པའི་དགོ་བ་རྟེན་པ་ཡིན་པས། དེས་པ་ལ་འདུག་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་མི་བཟང་ངོ་། ། ཞེས་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་ནི་ངོ་བོར་ཐོབ་པ་ནས་ཡོད་པས་
སློབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་ཐོབ་མིན་པས་མ་བཟང་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སེམས་བརྩ་གཉིས་ལས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་
དང་། གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། སློབ་སེམས་བཅས་དུག་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་དག་གི་
ལྷག་མ་འདྲོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་གཉིས་དང་། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་མ་སྒྲིབ་
ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་། མི་སློབ་པའི་སེམས་བཅས་དུག་ལ་ནི་རང་ཉིད་མངོན་
དུ་གྱུར་བའི་ཆེ་རང་ཉིད་ཁོ་ན་རྟེན་དོ། ། འདིར་རང་འགྲེལ ༡༢༢ ལས། གཞན་དག་
ནི་ཉུང་པར་མེད་པར། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ལ་ནི། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགུ་
རྟེན་བརྗོད། དགོ་བའི་སེམས་ལ་དུག་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ལ་དེ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་གཞན་དག་ཅེས་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་མཆིམས་མངོན་ལས་
སྟེལ་མ་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་དག་ཅེས་གསུངས་ལ། སྟེལ་མ་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་
ནི་འདིའི་གོང་གི་རྒྱལ་སྐས་མ ༡༦༡ ལས། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་སྒྲོས་ན་

རེ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་སྟོབ་མ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། འོན་ཏེ་ཁོ་ན་དག་དེ་དང་ཚིག་
དང་ཡི་གེ་དག་ཁོ་ན་འབྲི་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་འབྱུང་བའི་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཡིན་ནམ་
སྟམ་མོ།

ཞར་ལ་སེམས་ཉི་ཤུ་རང་གཞན་གང་གིས་རྟེན་ཚུལ་ནི། ཚུམ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་
པའི་མངོན་གྱི་དོགས་སྟོང་ ༡༧ ལས། རྣམ་སྒྲིན་གསུམ་དང་སྟོད་ལམ་གཉིས། བཟོ་
གནས་གཅིག་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི། སྟོར་བྱུང་གཉིས་དང་མི་སྟོབ་སེམས། དགུ་བོ་
རང་ཉིད་ཁོ་ནས་རྟེན། སྒྲིབ་གསུམ་མི་དགེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི། སྟོར་བྱུང་འདོད་པའི་
སྟེས་ཐོབ་དང་། ། སྟོབ་པའི་སེམས་དང་བདུན་པོ་ནི། རང་གཞན་གཉིས་ཀས་རྟེན་པ་
ཡིན། འདོད་གཟུགས་སྟུལ་སེམས་གཟུགས་གཟུགས་མེད། སྟེས་ཐོབ་བཞི་ནི་གཞན་
ཀྱིས་རྟེན། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཟུང་དོ། མངོན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཚུམ་མངོན་རྒྱ་
མཚོར་འཇུག་པའི་འབབ་སྟེགས་ལས་གནས་གཉིས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་བྱས་ཟིན་ཏོ།

གནས་གསུམ་པ་འདི་གཉིན་བསྟན་པ།

གནས་ལྔ་ཕྱི་འབྲེལ་ནི། འདོད་ཡིད་དགོང་མི་དགོང་། སྒྲིབ་པ་དང་
 བྱི་མ་སྒྲིབ་པ། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་དག་ན། མི་དགོང་ལས་གཞན་། ཞེས་
 ཁམས་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ།
 རྩི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། སོ་མོའི་དབང་དང་སྤྱད་བསྐྱེལ་དག། མ་
 གཏོགས་གཞུགས་གཏོགས་། ཞེས་དབང་བོ་དང་། འདས་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་། ཁམས་
 གསུམ་པ་ཡི་ཉིན་མོངས་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་མིང་ཙམ་
 བྱུང་ཡང་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་མཚམས་
 སྦྱར་རོ། འདི་ནི་རང་འབྲེལ་ ༡༥ ལས། ད་ནི་འདོད་པ་དང་གཞུགས་དང་གཞུགས་
 མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པར་བྱས་པ་དེ་ལ་འདོད་
 པ་དང་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་དེ་དག་གང་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སོགས་ཁོང་ནས་དབང་བོ་དང་བཅས་པ་འདོན་ཚུལ་འབྲེལ་བཤད་
 གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་བཅས་པའོ། སྒྲིབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་མཛོད་འབྲེལ་གནད་
 ཀྱི་སྒྲོན་མ་ ༡༩ ལས་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བས་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་ནས། དེ་ཉིད་མ་བཤད་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ།
 བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་ ༡༩ ལས། ཡང་ན། གནས་དང་བོ་
 གཉིས་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བ་དང་ངེ་སྟེད་པའི་དམིགས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་ནས། འདི་མན་
 ཀྱིས་གཙོ་ཆེར་ངེ་ལྟ་བའི་དམིགས་པ་སྟོན་ནོ། དེ་ཡང་བདེན་པ་བཞི་ཡིན་པ་ལས་
 ཐོག་མར་སྤྱད་བདེན་འཆད་པའི་མཚན་གཞི་ནི། གང་སྟེ་བ་སེམས་ཅན་དང་། གང་

དུ་སྐྱེ་བ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཏེ། སྤུན་མོང་མིན་པ་དང་སྤུན་མོང་གི་ལས་ལས་
གྲུབ་པའོ།། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་།། ཡང་ཡིག་རྒྱུད་དེ་ལས། དག་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོབ་
དཔོན་འཕགས་པས་ལམ་བཟོན་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་དཔྱད་
པར་བྱའོ།།

ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

དཔྱུལ་བ་ཡི་དྲགས་དྲུད་འགྲོ་དང་།།

མི་རྒྱུས་དང་ནི་ལྷ་དྲུག་དག་།།

འདོད་བའི་ཁམས་ཡིན་དཔྱུལ་བ་དང་།།

སྒྲིབ་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ནི་ལྟ།།

ཞེས་བྱུང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པས་ཁྲིད་པར་བྱེད་པས་ན་དཔྱུལ་བ་དང་
། དགའ་བར་མི་བྱེད་པས་ན་དཔྱུལ་བ་ཞེས་རྒྱལ་སྤྱོད་མར་གསུངས་ལ། འདི་ལ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ན་དཔྱུལ་བ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།།
སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གི་བཞེད་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་མར་བཀོད་པ་ལས་ནི་སྐྱབས་མེད་
པས་ན་དཔྱུལ་བ་ཞེས་བཞེད་དོ།། སྒྲིབ་པས་ཡོངས་སུ་འོན་པས་ན་ཡི་དྲགས་ཞེས་གང་
སྟེལ་དང་། འདི་ནས་ཤིན་ཏུ་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་སོང་བས་ན་ཡི་དྲགས་ཞེས་རྒྱལ་སྤྱོད་
མར་འཆད་དོ།། དུད་དེ་འགྲོ་བས་ན་དུད་འགྲོ་དང་། ཡིད་ཤས་ཆེ་བས་ན་མིའོ།། འདི་
དག་གི་ཁང་བྱིམ་ནམ་མཁའ་ན་ཡོད་པས་ན་ལྟོ།། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་ཆེ་ཞིང་
རོལ་བས་ན་ལྟོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་གནས་སམ་དེ་
དག་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་གནས་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་། ལེགས་པར་བྱས་

པ་རྒྱལ་དེར་སྐྱེ་བས་ན་སྐྱུ་ཅུ་ཙ་གསུམ་སྟེ། འདི་གཉིད་པ་རྒྱལ་གྱི་ལྷར་ན་ལོར་ལྷ་
 བརྒྱད་དང་། ཐ་སྐར་གྱི་བྱ་གཉིས། དག་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ཉི་མ་བརྒྱ་གཉིས་ཉེ་ཉེ་དབང་སོ་
 གཉིས་དང་དབང་པོ་གཅིག་སྟེ་སོ་གསུམ་ཞེས་བཤད་པ་ལྷར་གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་དེ་
 དང་མཐུན་པར་ཐ་སྐད་བྱས་སོ་ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀར་འབྱུང་ངོ་། ལྷ་ག་བསྐལ་
 དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ནི་འཐབ་བྲལ་ཞེས་གང་སྟེལ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་སོང་བས་
 ན་འཐབ་བྲལ་ཞེས་རྒྱལ་སྐས་མར་བཤད་ངོ་། དགའ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བས་སོང་བའམ།
 འདི་དག་ལ་དགའ་བ་ཡོད་པས་ན་དགའ་ལྡན་དང་། འདི་དག་ལ་རང་གིས་བྱས་པའི་
 འོངས་སྟོད་རྒྱལ་སྐལ་བ་ལ་དགའ་བ་ཡོད་པས་ན་འཕྱལ་དགའ་དང་། གཞན་གྱིས་
 སྐལ་བའི་འོངས་སྟོད་དག་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རང་ཚུལ་ཡོད་པས་ན་གཞན་འཕྱལ་
 དབང་བྱེད་རྒྱལ་ཉེ། དེ་ལྷར་ན་དཔྱལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་བར་
 གྱི་སྟོད་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། དཔྱལ་བ་ལ་
 དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དེ། ཡང་སོས་དང་། ཐིག་ནག་དང་། བསྐྱས་འཛོམས་དང་
 ། ཏུ་འབོད་དང་། ཏུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་། ཆ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཆ་བ་དང་། མནར་མེད་
 ངོ་། མི་ལ་ཤར་ལུས་འཕགས་སྤྱིང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིང་བཞི་དང་། ལྷ་ལ་བཤད་མ་ཐག་
 པའི་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། ཏུད་འགྲོ་སྟེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་
 ཉི་ཤུའོ། གང་དཔྱལ་རྒྱལ་མ་བགང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༠༩ ལས། རྒྱ་
 བུར་ཅན་ལ་སོགས་པའི་གང་བའི་དཔྱལ་བ་བརྒྱད་ནི་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་
 གྱི་ངོས་བཞི་ན་དེ་དག་གི་འཁོར་ལྷ་བུར་གནས་ཉེ། དེས་ན་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 གང་བའི་དཔྱལ་བ་རྒྱལ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བསྟན་ལ། ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བ་རྒྱལ་
 ཀྱང་ལུལ་དང་གངས་དང་ཆད་མ་ངེས་པས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བཟོད་ངོ་། ཞེས་གསུངས་

སོ། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། ཚ་དམུལ་བརྒྱད། གང་དམུལ་བརྒྱད། ཡི་དྲགས་དང་
ལྟ་མ་ཡིན། མི་ལ་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕན་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ་གཉིས། འདོད་ལྟ་རིགས་དྲུག་སྟེ་
སོ་དྲུག་དང་། དུད་འགོ་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་
མ་བགྱངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་སྤྱ་ལུ་ལྷང་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་སོ་དྲུག་ཏུ་
གསུངས་ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ལས་བཤད་དོ། གཞན་དག་ནི། དམུལ་བ་ལ་བཙོ་བརྒྱད་
དང་། ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་ལ་གནས་ན་གནས་པ་དང་ཁ་ཐོར་བ་གཉིས་རེ་བྱས་
པས་བཞི། མི་ལ་བརྒྱ་གཉིས། ལྟ་མ་ཡིན་ལ་སྤྱ་གཅན་དང་། མགུལ་སྤྱིང་། རབ་གཞོན།
ཐགས་བཟང་རིས་ཏེ་བཞི་དང་། ལྟ་ལ་དྲུག་སྟེ་ཞེ་བཞིའོ་ཞེས་ཀྱང་མཆིམས་མཛོད་ལས་
གསུངས་སོ།

གོང་མའི་གནས་དག་བརྒྱ་བདུན་ནི།

གཞུགས་ཁམས་ཡིན་དེར་སོ་སོ་ཡི།

བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན།

བཞི་བ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། གཞུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་བདུན་ནི། བསམ་གཏན་དང་
བོ་གསུམ་ལ་གནས་གསུམ་རེ་དང་། བཞི་བ་ལ་སོ་སྟེ་འི་གནས་གསུམ་དང་འཕགས་
པའི་གནས་གཙང་ལྟ་སྟེ་བརྒྱ་བདུན་ནོ། དེ་ཡང་རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་སེམས་ཆེ་འབྲིང་
ཆུང་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་དང་བོ་གསུམ་ལ་གསུམ་རེ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་
རྒྱ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤར་ལྟར་གསུམ་དང་། དེ་ཉིད་ཟག་མེད་དང་སྟེལ་མར་
བསྟོམས་པ་ལས་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
ཆེན་པོ་སྟེ་བསྟོམས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་ལྟོས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་འགྲེལ་

བ་འགྲེལ་བཤད་རྣམས་སུ་དག་ཚུང་དང་ཚད་མེད་དག་ལ་སོགས་པས་གསུངས་པ་
 དང་། མཆིམས་མཛོད་ལས་བདེ་ཚུང་ལ་སོགས་པས་གསུངས་པ་ནི། ཀུ་ཤ་ལ་ཞེས་པ་
 དག་བ་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀར་འདུག་པའི་དབང་གིས་ལོ་ལྔ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་
 ཀར་བསྐྱར་ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ ༡༠༡ ལས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ན་ཉི་འོག་པའི་
 ལྷགས་ཀྱིས་ནི་གཞུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྩ་བདུན་ཡིན་ལ། ཁ་ཆེའི་བྱེ་སྤྱའི་
 ལྷགས་ལ་ནི། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ལས་གནས་གཞན་པའི་ཚངས་ཆེན་མེད་
 པས་བརྩ་བྱག་གོ་ཞེས་ཟེར་། རང་འགྲེལ་ ༡༥༠ ལས། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ་བརྩ་
 བྱག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ཁོ་ན་དག་ན་ཚངས་པ་ཆེན་
 པོའི་གནས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་གཙོ་བོ་གཅིག་པ་ཅན་གཅིག་སྤགས་པ་བཞིན་དུ་
 མཛོན་པར་གྱུབ་ཀྱིས་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ། ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
 སྤགས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་བང་རིམ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་
 ཀར་གསུངས་སོ།

གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ།

སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་འཛི།

དེར་ནི་རིས་དང་སྒྲིག་ལ་ཡང་།

སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱང་། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྤེང་འོག་གིས་བྱེ་
 བའི་གནས་མེད་ཀྱང་། དེར་སྐྱེ་བའི་སྟོམས་འདུག་སྟོམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནམ་མཁའ་
 མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་རོ། འོ་ན་དེར་གཞུགས་མེད་ན་
 སེམས་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། དེར་ནི་རིས་མཐུན་པ་དང་སྒྲིག་གི་དབང་བོ་དང་། ཡང་

སྐྱུ་བསྐྱུ་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་
ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་འབྱུང་ངོ་། གལ་ཏེ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སེམས་
དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བརྟེན་ཞེ་ན། གནས་དེ་དག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་
བྲལ་བས་སྟོག་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་ཚུང་ལ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་གཟུགས་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བྱང་པར་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོག་ལ་སོགས་
པ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་སེམས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་གོ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་
ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱང་པར་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་མེད་པར་ཡང་
འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། རིས་མཐུན་པ་དང་སྟོག་གི་དབང་བོ་གཉིས་པན་ཚུན་བརྟེན་
ནས་འཇུག་པ་བཞིན་ཏུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས་ཀྱང་པན་ཚུན་བརྟེན་ནས་
འཇུག་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟེན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་
ཞེས་གང་སྟེལ་ ༡༥༠ ལས་སོ། དེ་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། རང་འགྲེལ་
༡༤༩ ལས། ཡང་ན་འདོད་པ་ནམས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ། གང་ཞིག་འདོད་
པ་ནམས་འཛིན་པའོ། ཞེས་དང་། འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མདོར་
བསྟུས་ན་ཁམ་ཀྱི་ཟས་དང་འཁྲིག་པ་དང་ལྡན་པའི་འདོད་ཆགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། འདོད་པ་དངོས་ནི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ལ་དེས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ཟག་བཅས་
ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་འཛོག་དགོས་པར་མངོན་ནོ། རང་
འགྲེལ་དུ་ལུང་སིལ་བྱ་བྱངས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་གང་ཡང་འདོད་པ་མིན།
སྐྱེས་བུའི་ཀྱན་རྟོག་འདོད་ཆགས་འདོད་པ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྣ་ཚོགས་དེ་
བཞིན་གནས། འོན་ཀྱང་རྟེན་ནམས་འདི་ལ་འདུན་པ་འདུལ། ཞེས་འཕགས་པ་ཤུ་
རིའི་བྱས་ཕྱིའི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་འདོད་པ་མིན་གྱི། སྐྱེས་

བུའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་འདོད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
 ཤིང་། གང་སྤེལ་ ༡༠༦ ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལས་ནི་ཀུན་ཏུ་
 རྟོག་པའི་འདོད་ཆགས་ཁོན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། ། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྩ་འཆོལ་བྱེད་ཀྱིས། འདིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་གང་དེ་འདོད་མིན་གྱི།
 ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་འདིར་འདོད་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་ནི་མི་དགའི་རྟོག་པ་ཀུན་རྟོག་
 ཆོ། ། དག་སྟོང་ཡང་ནི་འདོད་སྟོང་ཅན་དུ་འགྱུར། ཞེས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེ་ལ་
 སོགས་པ་འདི་དག་འདོད་པ་མིན་པར་སྐྱེས་བུའི་ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་ཡིན་པར་སྟེ་
 བ། འདོད་ཆགས་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་དག་སྟོང་ཡང་འདོད་སྟོང་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 སྟེས་པ་ལ། དེའི་ལན་དུ་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བུས། གལ་ཏེ་འདིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་གང་
 དེ་འདོད། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་གྱི་ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་ནི། འདོད་པ་མིན་ན་གཟུགས་ནམས་
 མཐོང་ནས་ནི། ཁྱོད་གྱི་སྟོན་པ་འང་འདོད་སྟོང་ཅན་དུ་འགྱུར། ཞེས་འདོད་པ་ལ་སྟོང་
 པ་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པ་ཡོད་པས་ཆགས་བྲལ་དག་སྟོང་ནམས་འདོད་
 སྟོང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། དག་སྟོང་གཞན་ལ་ཡིད་གྱི་འདོད་སྟོང་ཅན་ཡོད་ཀྱང་དེ་
 ཅམ་གྱིས་དག་སྟོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་འདོད་པ་མིན་
 པར་འདོད་ཡོན་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་གྱི་སྟོན་པ་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བར་ཁས་སྒངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེས་ཀྱང་གཟུགས་སྟེ་སོགས་མཐོང་བ་དང་
 ཐོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་སྟོང་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། གང་སྤེལ་ ༡༠༦ ལས་ཀྱང་།
 ཁོ་བོའི་ལྷར་ན་དག་སྟོང་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཁོན་འདོད་སྟོང་ཅན་དུ་འགྱུར་
 གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་གྱི་སྟོན་ནས་འགྱུར་གྱི་ལུས་
 དང་ངག་གི་སྟོན་ནས་མ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ཅམ་གྱིས་ནི་དག་སྟོང་དག་སྟོང་མ་ཡིན་པར་མི་

འཇུར་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བཅ་པར་འཇུར་བའི་ལྷང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ལུས་དང་ངག་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་ཡོན་
དང་གཟུགས་དང་མིང་གཞིའི་སྤང་བོ་ལ་སྲིད་པའི་སྲིད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱིས་སོ་
སོར་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་གནས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་
ཀྱང་སྲིད་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་ས་གཅིག་དུ་བཞག་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་སྲིད་
པ་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞིས་རིས་སུ་བཅད་པས་སའང་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞིར་འཇུར་རོ། །
འོ་ན་འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཅི་ལྟར་རྒྱས་ཤེ་ན། རང་
འབྲེལ་ ༡༥༩ ལས། ཐོས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་
ན་སྒྲུལ་བའི་དབང་གིས་སྒྲུལ་བ་བྱེད་པའི་སེམས་འདོད་ཆགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་ན་
སྦྱོད་པའི་སྒྲུལ་བ་སྒྲུལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐོས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་
སྦྱེས་ལ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔ་
ནས་སྒྲུལ་བའི་སེམས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་དོ། ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྒྲུལ་བ་མཐོང་
ནས་བདག་ལ་ཡང་འདི་འདྲའི་སེམས་ཡོད་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་སྒྲུལ་བར་བྱེད་པའི་
སེམས་ལ་ཡང་འདོད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

འགོ་བ་ལྟར་དབྱེ་བ།

དེར་ནི་དབྱུལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྔ།

རང་གི་མིང་གི་ས་བཞུན་དེ་དག།

ཅེས་བྱུང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་དབྱུལ་བ་དང་སོགས་

སྒྲས་བསྒྲས་པ་ཡི་དྲགས་དང་དྲུང་འགྲོ་དང་ལྷ་དང་མི་སྟེ་འགྲོ་བ་ལྷ་ཡིན་པར་སྲིད་
 པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། ། འོ་ན་ལྷ་མ་ཡིན་
 འགྲོ་བ་གང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤེ་ན། དྲན་པ་ཉིས་གཞག་ལས། ཡི་དྲགས་དང་
 དྲུང་འགྲོའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་གཉིས་གསུངས་པའི། དང་པོ་ནི་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་
 ལྷ་དང་ཡི་དྲགས་རྩ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྩ་མཆོའི་གཏིང་ན་
 གནས་པ་རྣམས་སོ། ། ཞེས་མཆིམས་མདོད་དུ་འབྱུང་ངོ་། ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནི་
 སའི་དངོས་གཞི་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱང་ལྷའི་འགྲོ་བས་བསྒྲས་པ་ཁོ་ནར་ལྷ་བར་
 བྱའོ། ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གཡོ་སྒྱུ་ཤས་ཆེ་བས་ལྷ་རྣམས་བཞིན་དུ་དཀར་བོའི་ཆོས་ཀྱི་
 སློང་དུ་མ་གྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་མདོ་གཞན་དག་ལས་འགྲོ་བ་ཐ་དད་པར་བསྟན་ལ། དེ་
 དག་ལྷ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལྷའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ཏེ་གནས་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་
 ཕྱིར་ལྷ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་དམན་པའི་དགག་སྒྲས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། ། སློབ་
 དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ནི་སྤང་བོ་ལྷའི་རྣམ་བཤད་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འགྲོ་བ་ནི་ལྷ་དང་
 ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་འདུས་པའི་ཕྱིར་གྱུད་དུ་མ་སློབ་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། མཆོ་
 རྒྱུ་ ༥༠༡ རྩུབ་པམ་གྱི་སྐབས་སུ། ལྷ་(མ་ཡིན་)དང་གཞོད་སྦྱིན་དེ་ཟ་གསུམ་ལྷའི་བྱེ་
 བྲག་གོ། ལྷ་དང་མིའམ་ཅི་སྟོ་འབྱེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དྲུང་འགྲོ་སྟེ། ལྷག་མ་ཡི་དྲགས་ཤ་ཟ་
 ལུས་སུལ་པོ་གྲུལ་བྱམ་བཞི་ནི་ཡི་དྲགས་སོ། ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ཆའི་མཆན་
 ལས། ལྷ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའོ། ། ལྷ་ནི་ལྷ་སྤྲ་མོ་རྣམས་དང་། གཞོད་སྦྱིན་ནི་རྣམ་
 ཐོས་སྒྲས་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་གནས་སུ་མཆོད་པར་བྱ་བ་གཏོར་མ་ལེན་པ་རྣམས་སོ། ། དེ་
 ཟ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུ་དང་རོལ་མོ་བྱེད་པའི་དེ་ཟ་བ་རྣམས་སོ། ། མིའམ་ཅི་ནི་དྲུང་འགྲོ་
 མའི་རྣམ་པ་ཅན་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ་རྣམས་སོ། ། ལྷ་འབྱེ་ཞིང་འགྲོ་བའི་སྤུལ་

ཆེན་པོ་ནི་སྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་སྟེ་སྟེ་ཆེན་པོ་དག་འ་བོ་དང་ཉེ་དག་འ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
སོ། ། ཡི་དྲགས་ནི་རྒྱ་བ་ཕྱིར་ལྟ་བ་སྟོགས་པ་རྣམས་སོ། ། ཤ་ཟ་ནི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
སྟེ་ཤ་དང་ཁྲག་ཟ་བ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འོ། ། བྱལ་བུམ་ནི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཉིད་དེ་ཡན་ལག་གི་འབྲས་བུ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་དང་འབྲ་བ་དང་། ལུས་སྒྲུལ་བོ་ནི་ཡི་
དྲགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཉིད་དེ་ལུས་མུང་བྱ་ངི་ང་བ་སེག་དང་རེ་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་གྲོན་པ་འོ། །
ལྟ་སྒྲུལ་སོགས་པ་བརྒྱ་བོའི་འབྲུ་སྟོན་དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་འབྲེད་འབྲེལ་དང་གཞི་འབྲེལ་
ལས་བཤད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། གོང་གི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ལྟ་མིན་ལ་ལྟ་དང་ཡི་
དྲགས་དུད་འགྲོ་གསུམ་ག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། མཐའ་དཔྱད་ ༡༧
ལས། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་པའི་ལྟ་མིན་ལྟ་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་
འཕངས་པའི་ལྟ་མིན་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་སུ་འདུ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ།
མངོན་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༡༡༥ ལས། འོ་ན། ལྟ་མ་ཡིན་ཡང་ལྟ་བོ་དེར་འདུས་སམ་ཞེ་
ན། དེ་ནི་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སའི་དངོས་གཞི་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལྟར་བསྟན་མིན།

སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་མིན།

ཞེས་བྱུང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་འགྲོ་བ་ལྟ་བོ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་
ཅན་དང་ལུང་དུ་བསྟན་པ་དགེ་མི་དགེ་གང་ཡང་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་
མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་ན་འཕགས་པ་རྣམས་དང་དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་འགྲོ་བས་མ་
བསྐྱེས་པར་འགྱུར་ལ། ལ་ལ་དགེ་བ་དང་ལ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་
ན་ཆེ་མ་བརྗེ་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་དག་ལ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་

ཡང་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་མིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥༥ ཏུ་བྲངས་པའི་གདགས་པའི་བསྟན་
བཅོས་དང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ལས་བར་སྲིད་ནི་འགྲོ་བ་ལྔ་ལས་ཟུར་ཏུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། འདི་ལ་སློབ་
དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནར་འདོད་ལ། གཞན་དག་
ནི་མིག་སོགས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ་དེ་དག་ཀྱང་འགྲོ་བས་
བསྟུས་པས་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་གང་སྟེལ་ ༡༠༧
ལས་གསུངས་སོ།

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན།

ལྷན་དང་འདྲུ་ཤེས་ཟ་དད་ཅིང་།

ལྷན་ཟ་དད་ཅིང་འདྲུ་ཤེས་གཅིག་།

བརྗོན་དང་ལྷན་དང་འདྲུ་ཤེས་གཅིག་།

གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་གསུམ་པོ་དག་།

རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་,,,,,,།

ཞེས་བྱུང་། དང་བོར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་མི་རྣམས་དང་འདོད་ལྟ་རྣམས་དང་
བསམ་གཏན་དང་བོར་ཕྱིས་སྦྱེས་པའི་ལྟ་རྣམས་ནི་ལྷན་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་
དད་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་རྟགས་དང་དབྱིབས་མི་མཚུངས་ལ། འདུ་ཤེས་ཀྱང་
བདེ་སྦྱུག་བཏང་སྟོམས་ཏུ་མའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༥༢
ལས། ཁ་དོག་དང་རྟགས་དང་དབྱིབས་ཏུ་མའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཁ་དོག་
སོགས་ཀྱི་ངོས་འདིར་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༡ ལས། ཁ་དོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དཀར་ཤམ་ལ་

སོགས་པའོ། རྟགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོས་དང་རྒྱ་ཆ་ལ་སོགས་པའོ། དབྱིབས་ནི་རིང་
བོ་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འདིའི་མཆན་གཞི་ལ་མཆིམས་མཛོད་
ཡིག་རྒྱུང་ལས། ངན་སོང་གསུམ་བཞག་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༩༠ ལས། ལྷག་མ་གང་ཞེ་
ན། ངན་འགྲོ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། སྲིད་པའི་ཆེ་མོའོ། འདི་དག་ན་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་དངོས་སྤྱུ་འགལ་བར་མ་ཟད། འོག་
གི་མཆིམས་མཛོད་ཡི་གེ་ཆེ་རྒྱུང་གཉིས་ཀར་ངན་སོང་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་
མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་ནང་འགལ་བས། ཁོ་བོས་ནི་མཆན་བྱ་འདི་མཆིམས་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཡིན་པར་མི་སྣུ་ལ། རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༡༥༠ ཏུ། མཆན་གཞི་
འདི་དག་གཙོ་ཆེ་བའམ་རགས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ལས་བྱབ་མཐའ་བཟུང་བ་མ་
ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་བྱབ་མཐའ་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ངན་སོང་བ་རྣམས་ཀྱང་དེར་འཇུར་
ཞེས་རིགས་པའི་འཕུལ་མཆམས་སྟོན་བྱེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མཆིམས་ཀྱི་
དགོངས་པར་སོན་ཡོད་མེད་བརྟག་པར་བྱའོ། འདིའི་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་ནི་འདྲ་བ་
དང་མི་འདྲ་བའི་དོན་ལ་གོ་དགོས་པ་ནི་སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདྲ་
ཤེས་གཅིག་པ་ནི། ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་དང་བོར་སྦྱེས་པ་རྣམས་སོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་
ནི་སྤྲ་མ་དང་འདྲ་ལ། དང་བོར་བྱང་བ་དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་ནི་ཆངས་པ་འདིས་
ཕྱང་ངོ་སྟམ་ཏུ་འདྲ་ཤེས་ལ། ཆངས་པས་ཀྱང་འདི་དག་ནི་བདག་གིས་ཕྱང་ངོ་སྟམ་ཏུ་
སེམས་པའི་ཕྱིར། ལུས་གཅིག་ཀྱང་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་
ལྟ་རྣམས་སོ། འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ལས། འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་
མཐའ་མ་སྟོས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མཐའ་དག་གོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མེན་ན་

འོད་ཚུང་དང་ཆད་མེད་འོད་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་གང་དུ་ཡང་གཞག་ས་མེད་
 པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།། ལུས་གཅིག་མི་གཅིག་གི་དོན་ལ་
 རང་འགྲེལ་གྱི་གོང་འོག་ཆད་མར་ཁ་དོག་དང་རྟགས་དང་དབྱིབས་གཅིག་མི་གཅིག་
 ཅམ་ལས་གཞན་མ་གསུངས་པས་གཅིག་མི་གཅིག་ནི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་ལ།
 དེ་ལྟར་ན་ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་གཅིག་པས་མ་བྱུང་
 ཅིང། ངན་སོང་བ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡང་
 མེད་པས་རགས་བཤད་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གོ་བ་འཆོལ་མི་དགོས་པར་གྲུབ་
 མཐའི་འདོད་ཚུལ་ཤེས་པ་གལ་ཆེའོ།། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་རྣམས་འདུ་ཤེས་
 ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེས་སྟོན་ཉེར་བསྟོན་གས་བཏང་སྟོམས་
 ཀྱི་དབང་བོ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉེར་བསྟོན་གས་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་སྟོན་དངོས་གཞི་ཡིད་
 བདེ་ལ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན། དབང་ཕྱག་འདོད་པའི་དགའ་བས་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་དགའ་
 བ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་ལ། ཆོས་ཀྱི་དགའ་བས་སྟོན་འདོད་པའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་
 བཞིན་ནོ།། འདི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པའི་བདེ་བ་
 ནི་ཞི་བ་ཡིན་པས་དེས་སྟོན་བ་མེད་ལ། གཉིས་པའི་ཡིད་བདེ་ནི་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་
 པ་ཡིན་པས་མ་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དོན་འདི་ལ་མདོ་སྟེ་བ་རྣམས་ནི། འོད་གསལ་
 ཀྱི་རིས་དེར་སྐྱེས་ནས་རིང་བོ་མ་ལོན་པ་འཛིག་རྟེན་འཆགས་འཛིག་ལ་མི་མཁས་
 པ་རྣམས་ནི། བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་མེས་ཆངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་བསྟེགས་ནས་
 འདིར་འོང་བར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྐྱག་ནས་ཡིད་ཆད་ཅིང་སྟོན་བར་འགྱུར་ལ།
 དེར་སྐྱེས་ནས་རིང་བོ་ལོན་པ་འཛིག་རྟེན་འཆགས་འཛིག་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ནི། མེ་
 བྱེ་འདིས་སྟོན་ཡང་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་བསྟེགས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་པར་གྱུར་ཏོ་

ཞེས་མི་སྐྱག་པས་ན། སྐྱག་པ་དང་མི་སྐྱག་པར་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་
ཡིན་གྱི། བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱེལ་དང་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཡང་མ་ཡིན་
པར་འདུ་ཤེས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་
པ་ནི། དགོ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ལས་དགོ་རྒྱས་ཞེས་པའང་མཚོན་
ཅིམ་སྟེ་གསུམ་ག་འདྲིན་ནོ་ཞེས་མཐའ་དབྱེད་ལས་གསུངས་སོ། ལུས་གཅིག་པ་སྤར་
དང་འདྲ་ལ། འདུ་ཤེས་ནི། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་གཅིག་པ་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་བདེ་
བ་ཀྱ་ལྷོ་མ་པ་ལ་གནས་པས་ཉེར་བསྟོགས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་གང་སྟེལ་ལས་
གསུངས་སོ། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀར་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཁྱགས་མཚོག་
དུ་འདྲིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་གཅིག་པས་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དང་
། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་སྟོམས་འཇུག་དགོ་བའི་དབང་གིས་ཆོར་བ་མི་འདྲ་བའི་
ཁྱད་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པས་དགོ་བའི་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་ན་རྣམ་སྟོན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བདེ་བའི་འདུ་
ཤེས་གཅིག་པས་འདུ་ཤེས་གཅིག་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འབྱུང་བས་འདུ་ཤེས་
གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་
གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་བསྐྱར་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། འདིའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་གང་ལ་ལྡན་པའི་
སྤང་བོ་ལྡེའམ་བཞི་བ་དག་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༩༠ ལས། འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གནས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཅི་རིགས་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་སྤང་བོ་ལྡེ་དང་བཞི་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིར་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༩༡ ལས། མིའི་རྒྱད་

གྱི་གཟུགས་ཚོར་སོགས་ནམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་པོ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་ཀྱང་གང་
 རུང་མིན་ཟེར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་བདུན་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་
 གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་མོད། འོན་ཀྱང་གནས་དགུ་བའི་རང་འགྲེལ་
 ༤༧ ལས། བདག་ཏུ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་སྤང་བོའི་རྒྱན་ཁོན་ལ་འཇུག་གི་
 བརྗོད་པར་བྱ་བ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྤང་བོའི་རྒྱན་ལ་གང་ཟག་ཏུ་འདོག་
 པར་གསུངས་ཤིང་། རང་སྡེ་ལ་སྤང་བོ་ཁོན་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་མཁན་ནི་མང་བཀྱར་
 བ་ཡིན་པར་འཇུག་འགྲེལ་ ༡༡༩ ཏུ་གསུངས་ལ། སྤང་བོའི་ཚོགས་ཅིམ་དང་སེམས་
 གཅིག་བྱ་བདག་ཏུ་འདོད་མཁན་ཡང་མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་ཡིན་པར་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་ ༡༡༤ ལས་གསུངས་པས། ལྷགས་འདི་ལ་ནི་སྤང་བོའི་རྒྱན་ནམ་གང་ཟག་
 གནས་པ་བོ་དང་སྤང་བོ་ལྷའམ་བཞི་ནམ་ཤེས་གྱི་གནས་པར་རང་འགྲེལ་གྱི་སྤང་གོང་
 ཏུ་བྲངས་པ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་རྒྱོན་མེད་དམ་སྟུམ་མོ།

//////////ཕྱག་མཁམ།

དེ་འཁོར་མ་མེད་ཀྱི་དུས་ལྟར་།།

ཞེས་བྱུང་། སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་སྒྲག་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། སྲིད་ཅེ་ནམས་ནི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་ན་སྒྲག་བསྐལ་གྱི་ཚོར་བས་ནམ་ཤེས་ལ་གཞོད་པའམ་འདྲིམས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་། སྲིད་ཅེ་རུ་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འདྲུག་གིས་ནམ་ཤེས་འདྲིམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། ཡང་ན། གཞན་ན་གནས་པ་དེར་འགྲོ་བར་འདོད་ལ་དེ་ན་གནས་པ་གཞན་དུ་བསྐྱོད་པར་མི་འདོད་པ་དེ་ལ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པར་གཞག་ན། ངན་སོང་ན་གཉིས་ཀ་མེད་ལ། བཞི་བའི་སོ་སྐྱེ་ནམས་

འདུ་ཤེས་མེད་པར་འཇུག་པར་འདོད་ལ། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་ལྷག་མེད་ཏུ་འཇུག་
པར་འདོད་པ་དང་། སྲིད་ཅེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་
པར་མི་འདོད་དོ། གཞན་ཡང་། གང་སྟེལ་ ༡༡༡ ལས། ངན་འགྲོ་རྣམས་དང་གནས་
གཙང་མ་དག་ན་ནི་ལས་ཀྱིས་བབྱང་བ་ཡིན་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་དང་། སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་ནི་ལྷ་བས་བབྱང་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་གནས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཡང་ན་སྟོག་ཆགས་དག་ནི་ཡུལ་དང་བདེ་
བ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། དེ་ལ་ཡུལ་ལ་
མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་མི་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་སོ། བདེ་བ་
ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་གྱི་ས་བའོ། འདུ་ཤེས་ལ་མངོན་པར་
དགའ་བ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ས་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་གསུངས་
ཀྱི་ལྷག་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མདོའི་དགོངས་པར་མངོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དག།

.....སྲིད་ཅེ་དང་།

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།

སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགྲར་བཤད།

མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཕྱིར་གཞན་མིན།

ཞེས་བྱུང་། ལྷར་བཤད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་དང་། སྲིད་ཅེ་དང་
། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དག་ཡིན་པར་མདོ་
ལས་བཤད་ལ། འདི་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དགར་ཀྱན་ཏུ་གནས་པས་སོ། ངན་

སོང་ནམས་སུ་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་
 པར་འདུག་གི་དགའ་སྟེ་གནས་པ་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཞེས་མི་བྱུངོ།
 འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༩༡ ལས། གཞན་གང་ཞེ་ན། ངན་སོང་བ་ནམས་ཏེ། ཞེས་ངན་སོང་
 ཅམ་ལས་མ་གསུངས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ནམས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མ་ཡིན་
 བོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་འཆད་དེ། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ ༡༩༡ ལས། བསམ་གཏན་
 བཞི་བར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་ལས་གཞན་པ་གང་དག་
 ཡིན་པ་དེ་དག་ཅི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་
 འདུས་བཟང་ན་རེ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། གང་སྟེལ་ལས་བསམ་
 གཏན་བཞི་བ་ནམས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་
 ཡང་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༡༥ ལས་འདོད་པར་གསུངས་ལ། མཆིམས་མཛོད་ ༡༠༩
 ལས། འདི་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་སྟོས་པས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཐམས་
 ཅད་བཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བོ་སྤྱུང་ནི་མི་འདོད་པར་མངོན་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ ༡༩༡ ལས། ཡང་གཞན་དག་ན་རེ། གཞན་གང་ཞེ་ན་ངན་སོང་བ་ནམས་
 ཏེ། ཞེས་ངན་སོང་ནམས་ཁོ་ན་སྟོས་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་ནི་སློན་མེད་ལ་སོགས་པ་
 སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་རིགས་པ་
 བཅོལ་དགོས་སོ། ཞེས་སློན་མེད་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་པར་བཤད་
 པ་ལ་རིགས་པ་བཅོལ་དགོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་རྒྱུ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ༡༩༥ ལས་ཀྱང་། འོ་ན་ངན་སོང་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལས་གཞན་
 པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་

ན། ཞེས་པ་ནས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ལས་གཞན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སོ་སྟེ་
ནམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འགྲོ་བར་འདོད། འཕགས་པ་ནམས་གོང་མ་མུང་འདས་
སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་རང་འགྲེལ་ལས་ནམ་
ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ལ་དེར་ནི་སྲིད་ཅེ་ཡང་ནམ་ཤེས་ཀྱི་
གནས་པར་མི་འདོད་པས་རྒྱ་མཚན་དེ་སྐབས་འདིར་འགྲོ་མི་འགྲོ་བསམ་པར་བྱའོ།
འདིའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་གནས་ཞེས་པའང་རང་སའི་སྲིད་པས་བབྱང་བའི་སེམས་ཅན་
དེ་དག་གི་ལྷས་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༡༡ ལས། གང་གི་ཕྱིར་ལྷས་ལ་སྲིད་པས་
སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་གྱི། གནས་ལ་དགའ་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་དག་
ཏུ་སེམས་ཅན་ནམས་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷས་ཁོ་ནས་མ་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་
ཅན་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་བར་མ་ཡང་སེམས་ཅན་ནམས་
མི་གནས་པས་སྲིད་པ་བར་མ་ཡང་སེམས་ཅན་ཀྱི་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
སོ།

ནམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི།

གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ།

ཟག་དང་བཅས་པའི་སྤང་བོ་བཞི།

རབ་གི་ས་བ་ཉིད་ནམ་ཤེས།

འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་དོ།

ཞེས་བྱང་། མདོ་གཞན་ལས་ནི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི་ཡང་གསུངས་ཏེ།
བཞི་གང་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་བོ་བཞི་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་རང་གི་ས་བ་ཉིད་ཡིན་

གྲི། ས་མི་གཅིག་པ་དང་ཟག་མེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་གཞན་ནི་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
 ཉིན་དུ་མི་རུང་ལ། ཟག་མེད་ནི་གཉིས་པོ་ཡིན་པས་སྲིད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལ་གནས་
 པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་ཤེས་ནི་གནས་པ་པོ་ཡིན་པས་གནས་པར་མ་བཤད་དེ་
 སྐབས་འདིར་ནི་གནས་དང་གནས་པ་པོ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོའི་སྟན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། སྐལ་ལྷན་བྱང་པར་
 ཅན་ནི་འདི་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་སུ་འདོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ ༡༥༡ ལས། སྐལ་ལྷན་བྱང་
 པར་ཅན་ན་རེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གཞུགས་སུ་ཉེ་བར་འགོ་བ་ནས། འདུ་བྱེད་
 ཉེ་བར་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་མདོ་སྡེ་བ་རྣམས་གྱི་ལུགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་གནས་པ་འདི་ལ་གཞུགས་སུ་ཉེ་བར་འགོ་བ་ཡོད་པས་འདི་ནི་གཞུགས་སུ་ཉེ་
 བར་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། འོ་ན། ས་གཞན་གྱི་སྤང་བོས་ས་
 གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་པའི་ཉིན་མི་བྱེད་ན། བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་གྱི་
 དངོས་གཞི་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་འདོད་པའི་ཉིན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་སྤང་བོ་བཞི་ཡང་
 དེ་དག་གི་གནས་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལུས་ཉིན་དང་སེམས་ཉིན་གཉིས་སུ་བྱེ་
 བའི་ལུས་ཉིན་ནི་ཉིན་དེ་ལ་དངོས་གཞི་དེ་དག་སྦྱེ་བའི་འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་མ་བྲལ་
 གྱིས་སྦྱེ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་ལ། འདིའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་པ་ཞེས་
 པ་ནི་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་འཇུག་པའི་བཙོན་ར་ལྟ་བུ་མ་
 ཡིན་པར་སྲིད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལ་དགའ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་འདོག་པས་
 མི་འདྲའོ། དེའི་ཕྱིར་རང་འགྲེལ་ ༡༩༡ ལས། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་པའི་སྤང་བོ་
 དག་ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྲིད་པའི་དབང་གིས་མི་བཞིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་

པ་ཡང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ལུས་ཉེན་ལ་དངོས་གཞི་སོགས་སྦྱི་བ་མེད་པའི་དོན་
མིན་པར་སྐབས་འདིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པའི་ཉེན་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

བདུན་དང་བཞིས་བསྟུ་བ་ནི།

བསྟུ་ན་བྱ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བྱུང་། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་བསྟུ་བ་དབྱེད་ན་མུ་བཞིར་འགྱུར་
ཏེ། དང་པོ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་ལ་བཞིས་མ་བསྟུ་བ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་
ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་སོ། གཉིས་པ་ནི། ངན་སོང་དང་བསམ་གཏན་བཞི་
དང་སྲིད་ཅེའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་བོ་བཞི་དང་། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་
བདུན་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་བོ་བཞི་དང་། བཞི་བ་ནི། ངན་སོང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་
དང་ཟག་མེད་རྣམས་སོ།

སྦྱི་གནས་བཞི་བཤད་པ།

དེར་ནི་སྒོང་ང་ལས་སྦྱིས་སོགས་།

སེམས་ཅན་སྦྱི་གནས་བཞི་དག་ཏུ།

མི་དང་བྱ་དང་འགྲོ་ནས་པ་བཞི།

དབྱུལ་བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་།

སྲིད་པ་བར་མ་བརྒྱས་ཏེ་སྦྱི།

ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྦྱི་བའང་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། འགྲོ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཁམས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེར་ནི་སེམས་

ཅན་རྣམས་སྦྱི་བའི་གནས་བཞི་དག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྒོང་ལས་སྦྱིས་པ་དང་།

མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། བ་མའི་ས་བོན་ལ་མ་སྟོས་པར་འབྱུང་བའི་རྟོད་གཤེར་ལས་
 སྐྱེས་པ་དང་། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་ནམས་མ་ཆང་བ་མེད་
 པར་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་བརྩས་ཏེ་སྐྱེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ནམས་སྐྱེ་གནས་བཞི་པོ་
 འདི་དག་ཏུ་ཅི་རིགས་པར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་རོ། ། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དོན་ནི་རང་འགྲེལ་
 ༡༩༩ ལས། སྐྱེ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱེ་གནས་དེ་དང་དེ་ལས་སྐྱེས་
 པ་ལ་གསུངས་ལ། ཡང་ན་གང་སྟེལ་ ༡༡༥ ལས། སྐྱེ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ཅན་
 ནམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། སྟོང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་ནི་སྟོ་
 ང་ལས་སྐྱེས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དོ། ། བརྩས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་བར་
 ཡང་དེ་དང་འབྲལ་ནོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རིགས་མཐུན་གང་ཞིག་མཐུན་
 པ་ནམས་འབྲེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུངས་སོ། ། འདི་
 དག་ལས་རྩས་སྐྱེས་ནི་སྤང་བོ་བཞིའམ་ལྡེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་
 སྤང་བོ་ལྡེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་སྟོན་དང་རྒྱས་བྱུང་གི་རང་
 བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་སོ། ། སྐྱེ་གནས་བཞི་གར་ཡང་འཕགས་
 ཆོས་ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་འཕགས་ཆོས་ཐོབ་ཟེན་པ་ནམས་སྟོང་དང་རྟོད་
 གཤེར་ལས་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདི་དག་གི་མཆོག་དམན་ནི། རྒྱལ་སྐུ་མ་
 ༡༡༥ ལས། དེ་དག་གི་ནང་ན་རྩས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནམས་ནི་རབ་ཡིན་ནོ། ། རྟོད་གཤེར་ལས་
 སྐྱེ་བ་ནམས་ནི་རབ་འོག་མ་ཡིན་ནོ། ། མངལ་ལས་སྐྱེ་བ་ནམས་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། ། སྟོ་
 ང་ལས་སྐྱེ་བ་ནམས་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།
 རྩས་ཏེ་སྐྱེ་བས་ནི་བདག་གཞན་གཉིས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མེད་པ་དང་། རྟོད་སྐྱེ་ནི་གཞན་
 ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མེད་པ་དང་། མངལ་སྐྱེ་ནི་རང་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལན་གཅིག་ཙམ་དང་།

། སྒོང་སྦྱི་ནི་རང་ལ་སྦྱག་བསྐལ་ལན་གཉིས་མྱོང་བས་སྦྱ་མ་ནམས་བཟང་ངོ། མི་དང་
དུད་འགོ་ནི་སྦྱི་གནས་བཞི་ག་ལས་སྦྱི་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་མི་སྒོང་ལས་སྦྱི་བ་ནི། ཆོང་
བ་གཟིངས་ཞིག་པ་གཉིས་རྒྱ་མཚོའི་ངོགས་སུ་ཁྱུང་ཁྱུང་མོ་ཞིག་དང་འགོགས་པ་ལས་
སྦྱིས་པའི་གནས་བཟན་བྲག་དང་ཉེ་བྲག་གཉིས་དང་། རྒྱལ་བོ་ལྷ་ལེན་གྱི་བཅུན་མོ་
ལྷ་མོ་ཆེན་མོ་ལ་སྒོང་ལྷ་བརྒྱ་སྦྱིས་པ་སྒོམ་དུ་བཅུག་ནས་གླི་གྲུ་ལ་བསྐྱར་བ་ལི་ཙ་
བློའི་རྒྱལ་བོ་བཅུན་མོ་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་བཅས་ཁྱུང་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཁ་བྱེ་བས་བྱེད་
ལྷ་བརྒྱ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། རྟོད་གཤེར་ལས་སྦྱི་བ་ནི། རྒྱལ་བོ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་
སྦྱི་བོ་ལས་སྦྱིས་པའི་རང་ལས་ནུ་ལྟ་བུ་དང་། རང་ལས་ནུའི་ཕུས་མོ་གཉིས་ལས་སྦྱིས་པའི་
མངོས་པ་དང་ཉེ་མངོས་གཉིས་ལྟ་བུའོ། རྩས་སྦྱིས་ནི་བསྐལ་བ་དང་བོའི་མི་ནམས་ལྟ་
བུའོ་ཞེས་གང་སྟེལ་ ༡༡༤ ལས་གསུངས་སོ། དུད་འགོ་ལ་གཞན་གསུམ་ནི་གོ་བར་ཟད་
ལ། རྩས་སྦྱི་ནི། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩས་ཏེ་སྦྱིས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྗིང་ལྟ་བུ་
སྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ ༡༡༥ ལས། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་རྩས་ཏེ་སྦྱི་བས་ནི་རྩས་ཏེ་སྦྱི་བ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བཟང་བའི་ཕྱིར་འབྲིན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དམུལ་བ་ནམས་
དང་ལྷ་ནམས་དང་སྟིད་པ་བར་མ་ནམས་ནི་རྩས་ཏེ་སྦྱི་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཡི་དྲགས་ལ་
རྩས་སྦྱིས་མ་ཟད་མངལ་ནས་སྦྱིས་པའང་ཡོད་པར་ཡི་དྲགས་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་
གསུངས་སོ། འདི་དག་ལས་རྩས་སྦྱི་བཟང་ན་སྟིད་པ་མཐའ་མའི་བྱང་ལེམས་སྦྱི་བ་ལ་
དབང་ཐོབ་པ་མངལ་ནས་སྦྱིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ ༡༡༥ ལས། དེ་
ལྟར་མཛད་ན་དོན་ཆེན་པོ་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་དུ་དང་འབྲེལ་བས་ཤུག་རིགས་
ཆེན་པོ་ཆོས་ལ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རིགས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གཞན་དག་རིམ་གྱོ་བསྦྱིད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མིར་གྱུར་བ་དག་གིས་གྱང་

གྲུབ་པ་འདི་ཐོབ་པོ་ཞེས་གདུལ་བྱ་ནམས་སྟོབ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ།

བར་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོ།

འདིར་གར་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི།

སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བ་ལོ།

བཟོད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱིན་བྱིར།

སྲིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན།

ཞེས་བྱུང་། བྱང་པོ་ལཱའི་རྒྱན་གང་ཞིག་སྤྲ་མའི་འཆི་སྲིད་དང་བྱི་མའི་སྐྱེ་
བའི་སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་དེ་ལ་བར་སྲིད་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་འདྲའི་བར་
སྲིད་པ་དེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། བྱུང་བ་ནི་བཟོད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱིན་ཟེན་
པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། བར་སྲིད་པ་བཟོད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱིན་མ་ཟེན་པའི་བྱིར། དབྱེ་བ་ནི།
ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་གཉིས་དང་། ས་ཡི་སྒོ་ནས་འདོད་པ་
དང་བསམ་གཏན་བཞིའི་བར་སྲིད་ལྔ་དང་། གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས། སྲིད་དབྱེ་བ་ལས་དེ་
ཉི་ཤུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པའི་བར་སྲིད་ཉི་ཤུ་དང་། གཟུགས་ཁམས་གནས་
རིགས་བརྒྱ་བདུན་ཏེ་བསྟོམས་པའི་སོ་བདུན་དང་། རབ་འབྱིང་གི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་
དང་རང་རྒྱལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བར་སྲིད་དེ་གསུམ་མོ།

བར་སྲིད་རིགས་པས་སྐྱབ་པ།

འབྱུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཚོས་མཐུན་བྱིར།

སྲིད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན།

གཞུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་པ་དང་།།

མི་འབྲེའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན།།

གཅིག་ན་ལྟན་ཅིག་གཉིས་ཅིག་ཕྱིར་།།

རྒྱན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས་བྱུང་ཕྱིར་།།

ཞེས་བྱུང་། བལ་ཆེན་སྟེ་བ་ན་རེ། སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་ལྟར་འཆི་སྲིད་
ཆད་ཅམ་ལས་སྦྱེ་སྲིད་འབྱུང་གི་བར་མའི་སྲིད་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། དེའི་དཔེ་
ཡང་། མེ་ལོང་ནང་གི་གཞུགས་བརྟན་དང་བྱང་བཞིན་གཉིས་བར་ཆད་ཀྱང་མེ་ལོང་གི་
ངོས་སུ་གཞུགས་བརྟན་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་དེ། རང་འགྲེལ་ ༡༧༥
ལས། ཆད་ནས་འབྱུང་བར་ཡང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ནང་
དུ་གཞུགས་ལས་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུའོ། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་སྲིད་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱེ་
བའི་སྲིད་པ་རུང་ངོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འགོག་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ ༡༧༥
ལས། རྒྱན་གྱིས་འཇུག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་
མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་འབྲུའི་རྒྱན་ལྟ་བུའོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་
འདི་ཡང་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
པ་འདིའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པའི་སྦྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཅམ་དང་
། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ནི་ཕུང་བོ་ལྟ་བུར་མ་ཆད་པར་འཇུག་པའི་བར་མའི་གཞུགས་དང་
། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི་རྒྱན་གྱིས་འཇུག་པའོ། འབྲུའི་རྒྱན་ཞེས་པ་ནི་དཔེའོ།
རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པའི་ཕྱོགས་སྟེ་མས་ནི་རྒྱན་ཡིན་ཡང་
བར་ཆད་པར་མཐོང་སྟེ། གཞུགས་བརྟན་གྱི་གཞུགས་བཞིན། ཞེས་པ་མ་ངེས་པར་
བརྟན་པའི་ཕྱིར་སྦྱེ་སྲིད་ནི་འཆི་སྲིད་ཆད་ཅམ་ལས་བྱུང་བ་མིན་དེ། རྒྱན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཞུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་བསྒྲིག་སྟེ་སྦྱབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེ་ནི་གཞུག་བྱ་ཡིན་
 པས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་སྦྱབ་པ་ལ། གཞུག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་གོ་ཞེས་སྟན་འབྱེན་པ་
 དང་འབྲེལ། རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདིས་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཅམ་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྦྱོན་
 མེད་མིན་ཞེས་གོ་རམས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ ༡༥༥ ལས་བཤད་དོ། འདིར་བསྟན་པའི་
 བར་སྲིད་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་ན། ཕྱིས་འབྱུང་སྟེ་སྲིད་པའི་གཞུགས་སྤང་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་རྒྱན་དུ་ལྷུང་བའི་བར་མའི་གཞུགས་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྒྱན་ལྷན་སྟེ་སྲིད་
 པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞུགས་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ནས་ཤར་
 དུ་བྲངས་པའི་རྒྱན་ཕྱི་མ་བཞིན། ཞེས་རྒྱ་སྟོན་སོང་སྦྱབ་ཀྱི་རིགས་པས་འགོག་པར་
 མཛོད་ལ། དཔེའི་དོན་ལ་མཆིམས་མཛོད་ ༡༡༡ ལས། ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲུ་དང་དེ་ལས་
 སྟོང་བྱ་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་འབྱུང་རྒྱན་དང་། ཞེས་འབྱུང་བསྟོན་
 མཛོད་པ་ལ། མཐའ་དཔྱོད་ ༡༠༡ ལས། དེ་ནི་སྲིད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་
 ཅམ་ལས་བར་སྲིད་སྦྱབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདིར་འཆི་ས་ནས་ས་གཞན་གྱི་
 སྟེ་སྲིད་འབྱུང་བ་ལ་བར་དོ་དགོས་པ་འབྱུང་རྒྱན་གྲོང་གཅིག་ནས་གྲོང་གཞན་དུ་སྟོ་
 བ་ལྟ་བུར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་ཤེས་བྱེད་ནི། རྒྱལ་སྤངས་
 མ་ ༡༤༥ ལས། གང་གི་ཆེ་འབྱུང་གྲོང་ནས་གྲོང་གཞན་དུ་ཁྱིམ་བ་ན་འབྱུང་དེ་གྲོང་སྤང་མར་
 འགགས་ནས་གྲོང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མི་འབྱུང་བར་དཔག་ཆད་དུ་མས་བཅད་པའི་
 གྲོང་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ངེ་ཞེ་ན། བཅའ་མཁའི་ཕྱོགས་སུ་སྟེ་བ་
 དང་འགག་པ་བར་མ་ཆད་པའི་རིམ་གྱིས་གྲོང་གཞན་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ཉེ་
 བར་ལེན་པ་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་ལྟར་སྟེ་བའི་སྲིད་པའི་
 ངོ་བོ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་ངོ། ཞེས་པ་ལ་བསྟེན་པར་སྤང་ངོ། གཞན་ཡང་

མངོན་རྒྱུ་ ༡༥ ལས། རྒྱ་སྲིད་ཆོས་ཅན། འཆི་བའི་སྲིད་པ་ཆད་ཅམ་ལས་བྱང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། འབྱུང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གྱིས་འདུག་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་འདི་བར་སྲིད་དངོས་སུ་སྦྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་མིན་ཡང་། འཆི་སྲིད་ཆད་ཅམ་ལས་སྒྲི་
སྲིད་འབྱང་བ་ཞེགས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྟེན་གཞན་ཡོད་པ་ཤུགས་ལ་འབྱུབ་པས་
བར་སྲིད་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་ནོ།

དཔེ་འགོག་ཚུལ་ནི། སལ་ཆེན་པས་སྒྲི་སྲིད་དེ་འཆི་སྲིད་ཆད་ཅམ་ལས་
འབྱང་བའི་དཔེར་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འགོད་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། གཟུགས་བརྟན་ཆོས་ཅན། རྟོད་བྱང་བཞིན་གྱི་རྩིས་གཞན་ཞེག་མེ་ལོང་
ནང་དུ་གསར་དུ་བྱང་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟོད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གྲུབ་ཏུ་ཚུགས་ཀྱང་བར་སྲིད་མེད་པར་འཆི་སྲིད་ཆད་ཅམ་ལས་སྒྲི་
སྲིད་འབྱང་བའི་དཔེ་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དེ་དང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཏན་
ཆོགས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མེ་ལོང་དང་གོ་ས་གཅིག་ན་དམིགས་ཤིང་གོ་ས་གཅིག་ན་ཐོགས་
བཅས་ཀྱི་རྩིས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལྟར་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་
ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་སྲིད་འཆི་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟར་གཟུགས་བརྟན་དེ་བྱང་བཞིན་
ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་སྲིད་ནི་འཆི་སྲིད་གཅིག་བྱ་ལས་བྱང་ལ། གཟུགས་བརྟན་
ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་མེ་ལོང་དང་གཙོ་བོ་མིན་པ་བྱང་བཞིན་གཉིས་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་
ནོ། རྩིས་སུ་འགོ་ལྟོག་འབྱུབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་བར་མ་ཆད་པར་འདུག་པ་
མཐུན་དཔེ་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་མཐོང་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བར་ཆད་པ་གཟུགས་བརྟན་
སོགས་ལ་ཞེགས་པས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་བར་མ་ཆད་པར་འདུག་པས་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། འདིར་རྒྱལ་དབང་མངོན་ལས། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་

བརྟན་དེ་མེ་ལོང་གི་རྩལ་དུ་གྱུབ་ན་མེ་ལོང་ལས་ཆེ་བའི་རི་ར་བ་ཁང་བྱིམ་སོགས་
 གྱི་གཞུགས་བརྟན་ནམས་མེ་ལོང་ནང་དུ་མི་ཆུད་པར་འགྱུར་ལ། མེ་ལོང་གི་རྩལ་
 ལས་ལོགས་སུ་གྱུབ་ན་གཞུགས་བརྟན་དེ་དག་མེ་ལོང་གི་གོ་སར་འབྱུང་མི་ཤེས་པར་
 འགྱུར་བས། དེ་དག་ནི་རི་ར་བ་ཁང་བྱིམ་སོགས་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ལས་དེ་དང་དེའི་
 གཞུགས་དངོས་མ་ཡིན་པས་མེ་ལོང་གི་རྩལ་དུ་གྱུབ་ཀྱང་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་མི་ཆུད་
 པའི་སྒྲོན་མེད་པར་འདོད་ལ། མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༡༣༩ ལས། ཁ་ཅིག་མེ་ལོང་
 ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་གཞི་མ་གྱུབ་སྟེ། དེ་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་
 མེད་ཀྱི་གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། རྩལ་ཕྱ་རབ་ལ་ཐོགས་པ་ཡོད་མེད་
 གྱི་སྒྲོར་ནི་གནས་གཉིས་པར་ཚུང་ཟད་བཤད་ཟིན་པས་སྤར་མི་སྒྲོ་ལ། གོ་རམས་པའི་
 མཛོད་འགྲེལ་ལས་དབེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་ནམས་མདོ་སྟེ་བའི་ལུགས་སུ་སྒྱུར་
 རོ།

བར་སྲིད་ལྷང་གིས་སྒྲུབ་པ།

མགྱུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་དྲི་བ།

ཆུར་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གྱུར།

ཅས་བྱུང་། སྲིད་པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔྱལ་
 པའི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་
 པ་དང་། མའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ལ་ཐོགས་སྒྲ་མས་ལན་བཏབ་ཚུལ་ནི། གང་སྟེལ་ ༩༣༠ ལས། སྲིད་པ་བར་

མ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་སྡེ་བ་གཞན་དག་གིས། སྡེ་བ་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱང་སྤྱད་
པའི་གཞི་པོ་ཉམས་པས་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པར་དོགས་པས་ཚད་མར་མི་བྱེད་དེ།
དེ་བདག་གི་ལུང་གི་ཁྱད་སྟངས་སུ་མ་འདྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྒྲས་པ་ལ། འོ་ན་མངལ་
འཇུག་གི་མདོ་ལས། གནས་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་བས་མའི་མངལ་དུ་བྱ་ཆགས་པར་
འགྱུར་ཏེ། མ་རུང་ཞིང་ཟླ་མཚན་དང་ལྷན་པ་དང་། ས་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་ཕྱད་
པ་དང་། ཇི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་གནས་གསུམ་ནི་
རྒྱ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་ལ། འདིའི་དྲི་བ་ནི་སྤྱི་
པ་བར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཡང་ཕྱོགས་སྡེ་མས། མདོ་ལས་དེ་རྒྱད་མི་འདོན་གྱི་
ཕུང་བོ་ཞིག་པ་ཉེ་བར་གྱུར་ནའོ་ཞེས་འདོན་ཏོ་བེར་ན། འདིའི་ཕུང་བོ་ཞིག་པ་ནི་འཆི་
བའི་སྤྱི་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀས་བཤད་པས། མཆིམས་མངོན་ཡིག་
ཚུང་ ༡༧ ལས། ཕུང་བོ་ཞིག་པ་(འི་མེད་དགག་ཅིག་)ཉེར་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་འགལ་བར་མ་ཟད་གནས་དང་བོར་
བཤད་པ་ལྟར་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱི་ལ་ཡང་མི་འགྲིག་གོ། ཕྱོགས་སྡེ་ལྟར་
སྒྲས་པ་ལ། འོ་ན་ལྷ་ལན་གྱི་བྱའི་མདོ་ལས། ཁྱོད་གྱི་དྲི་བ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་
པ་འདི་རྒྱལ་རིགས་སམ། བྲམ་བེའམ། རྗེ་ལྷ་རིགས་སམ། དམངས་རིགས་སམ། འོན་ཏེ་
ཤར་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་ལྷོ་དང་རུབ་དང་བྱང་ནས་འོངས་པ་ཞིག་
ཤེས་སམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་བོ་ཞིག་པ་ལ་བྲམ་བེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་
དང་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྟག་པ་དང་། དེ་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བར་ཡང་
མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་འགྲེལ་དུ་འདི་ལྟར་འབྱུང་ཡང་ གང་སྟེལ་དང་མཆིམས་
མངོན་ལས་རྟ་ལེན་གྱི་བྱའི་མདོ་ལས་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ཕྱིར་མི་འོང་ལྟར་གསུངས་པའི་

མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་ནི་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་
 ། རྒྱུས་ནས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་
 ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་
 སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སྲིད་པ་བར་མ་
 མེད་ན་དེར་ངེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཞེས་གསུངས་པར་འགྱུར། འདི་
 ལའང་ཁ་ཅིག་གིས། བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྟ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་དག་དུ་ཡོངས་སུ་བྱ་
 ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ལྟར་རྒྱུས་
 ནས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལྟ་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་རྟོག་པ་འདི་ནི་བཟང་
 བོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། ། རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་
 བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་ཞོག་མའི་མེ་ཆུང་དུ་མདོན་པར་འགྱུར་བཞིན་
 དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། དཔེར་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ཆ་གནམ་དུ་
 ཡར་བ་བཞིན་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་པའོ། དཔེར་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཆ་
 ཆ་གནམ་དུ་ཡར་ནས་ས་ལ་མ་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གསུམ་
 པའོ། ། ཞེས་དཔེ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་
 ལ་གྱུར་བ་དང་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་
 གསུམ་དང་། རྒྱུས་ནས་བྱ་ངན་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་
 བ་བདུན་གསུངས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་བྱིར། ཅ་བའི་ཀྱང་སྐྱས་བསྟུས་པ། བསམ་
 གཏན་དག་གིས་བཅུ་ཆོན་བཞི། གཟུགས་མེད་དག་གིས་བདུན་ཆོན་གསུམ། འདུ་
 ཤེས་ཀྱིས་ནི་དུག་ཆོན་དུ། མཛད་ནས་ཆོམས་སུ་ཡང་དག་བསྐྱེབས། ཞེས་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྟོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་བོ་ལ་

རང་སའི་གནས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གསུམ་དང་བར་འདའ་བ་ནས་གོང་འཕྱིའི་བར་
ལྷ་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
སྟེ་བརྟུ་དང་། གནས་གཙང་ལྷ་དོར་ཏེ་བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་བཅི་
བས་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟུ་ཆན་བཞི་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་གནས་
གཞན་མེད་པས་རང་སའི་རྟེན་ཅན་གཅིག་དང་། བར་འདའ་བ་དོར་བའི་ལྷག་མ་བཞི་
དང་དགྲ་བཙེམ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནོ།། སྲིད་ཅེ་ལ་རང་སའི་རྟེན་ཅན་གཅིག་དང་བར་
འདའ་བ་དང་གོང་འཕྱིའི་དོར་བའི་ལྷག་མ་གསུམ་དང་དགྲ་བཙེམ་གཉིས་བཅས་དུག་
གོ། དེས་ན་གཞུགས་ཁམས་སུ་བར་མ་དོར་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ་
གཞུགས་མེད་དུ་མ་གསུངས་པས་ཀྱང་བར་སྲིད་ཡོད་པར་ཤེས་སོ།།

བར་སྲིད་གྱི་བྱང་ཆོས་བཤད་པ།

དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར།།

སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ག་ཚུགས་ཅན།།

ཞེས་བྱུང་། འགྲོ་བ་དེའི་སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ནི་འབྱུང་བར་འཁྱར་བའི་སྟོན་
དུས་གྱི་སྲིད་པའི་ག་ཚུགས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་ལས་གཅིག་གིས་
འཕངས་པའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་དེ་ནི་གང་དུ་འཆི་བར་འཁྱར་བ་དེར་འཁྱབ་པ་ཡིན་
ཡང་འོག་མིན་ལ་སོགས་པའི་བར་སྲིད་འཛམ་བུ་སྲིད་དུ་མི་ཤོང་བའི་སྟོན་མེད་དེ།
ལུས་འོད་ལྟར་དྲངས་པས་ཕན་ཚུན་མི་རེག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་
པའི་ཕྱིར་མངལ་དུ་དམུལ་བའི་བར་སྲིད་བྱུང་བ་ཀྱང་མི་ཆིག་སྟེ། གང་སྟེལ་ ༡༣༥ ལས།
ལུས་དང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པ་བར་མ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མི་རེག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་

ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་མི་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོངས་ཆོད་ནི། མི་རྣམས་
 གྱི་བར་སྲིད་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་འམ་དྲུག་ལོན་པའི་ཆད་དང་། གཞུགས་གྱི་ལྟའི་བར་སྲིད་
 ནི་ལྷན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་ཤས་ཆེ་བས་གོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དགེ་སློང་མ་དཔལ་མོ་ནི་འདྲོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཡང་
 གོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་པལ་ཆེ་བ་ནི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་ཤས་ཆུང་བས་གཅེར་
 བྱ་ཡིན་ནོ། གྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། རབ་དྲུ་ཆ་བ་དང་མནར་མེད་གྱི་བར་སྲིད་ནི་
 ཆོ་ལོ་བརྒྱད་སྲི་བཞི་སྟོང་ཐུབ་པའི་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཆད་དུ་གསུངས་པར་
 མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། ཁ་དོག་ནི། དམུལ་བའི་བར་སྲིད་གྱི་ཁ་དོག་ནི་སྟོང་
 དུ་མ་མེས་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུད་འགྲོའི་བར་སྲིད་གྱི་ཁ་དོག་དུ་བའི་མདོག་ལྟ་བུ་
 དང་། ཡི་དྲགས་གྱི་བར་སྲིད་ཁ་དོག་ཆུའི་མདོག་ལྟ་བུ་དང་། མི་དང་འདྲོད་ལྟའི་བར་
 སྲིད་གྱི་ཁ་དོག་གསེར་གྱི་མདོག་ལྟ་བུ་དང་། གཞུགས་གྱི་བར་སྲིད་གྱི་ཁ་དོག་དཀར་
 བོར་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། ཆོ་ཆད་ལ་རང་འབྲེལ་དུ་འདྲོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་
 བཀོད་དེ། མདོ་སྒེ་བའི་བཅུན་པས་ནི། ཇི་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆོགས་པ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་
 འདུག་པས་ངེས་པ་མེད་ཟེར། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནི། ཞག་བདུན་དུ་གནས་ལ་
 དེ་སྲིད་དུ་ཆོགས་པ་མ་རྟེན་ན་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ་ཟེར། གཞན་དག་ནི།
 བདུན་ཕྲག་བདུན་དུ་གནས་སོ་ཟེར། བྱེ་སྐྱས་ནི། སྲིད་པ་འཆོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་
 ཡིན་པས་ཟུར་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བས་དུས་ཐུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། སྲིད་པ་བར་མ་ནི་
 འབྱུང་བར་འཁྱུར་བའི་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན། སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་
 པ་གང་ཞེ་ན།

དེ་ནི་འཆི་བའི་སྟོན་རྣམས་ཏེ།

སྐྱེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་པན་ཆད་དོ།

རིགས་མཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་།

ལས་ཀྱི་རྒྱ་འཕུལ་བྱགས་དང་ལྟན།

དབང་ལོ་ཀྱན་ཆང་ཚོགས་མེད་ལྟན།

མི་སྟོག་དེ་ནི་དྲི་བའོ།

ཞེས་བྱང་། རྩོམ་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
འཆི་སྲིད་མ་གྲུབ་པའི་བར་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་བོ་ལྟའི་རྒྱན་དང་། སྐྱེ་བའི་སྲིད་
པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་། འཆི་སྲིད་ནི་འཆི་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་
སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ་གཞན་གཉིས་ནི་རྒྱན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།
སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ཡང་རང་དང་རིས་མཐུན་པ་དང་སྒྱོན་བརྒྱ་གཅིག་དང་བྲལ་བའི་
ལྟའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པས་མཐོང་གི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྟའི་མིག་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་
བའི་ཕྱིར། སྒྱོན་བརྒྱ་གཅིག་ནི་རྒྱལ་སྤངས་མ་ ༡༩༥ ལས། སྒྱོན་དེ་དག་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་
དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད་
དང་། རྟོན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་བཙུམས་བྲགས་པ་དང་། སེམས་ཡ་ཡ་པོ་དང་། བག་
ཆ་བ་དང་། འདྲ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། སྤྲོ་བ་མངས་པ་དང་། ཏ་ཅང་བསྐྱོམ་བྲགས་པ་
ཉིད་དེ། མདོ་ལས་ངེ་སྐྱད་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྣམ་མཁའ་
སོགས་ལ་འགྲོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་འཕུལ་དང་ལྟན་པ་དང་། གང་ལ་བསམ་པའི་སར་སྐྱད་
ཅིག་གིས་སྟེབས་པའི་ལས་ཀྱི་བྱགས་ལྟར་བ་དང་། སྲིད་པ་འཆོལ་བ་ཡིན་པས་དབང་
བོ་ཀྱན་ཆང་ཞིང་རི་བྲག་ལ་སོགས་པ་སལ་མོ་ཆེ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བར་སྲིད་གྲུབ་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེ་སྲིད་འགྲུབ་ངེས་པས་མི་སྟོག་

པར་འདི་བས་འདོད་ཀྱང་། ཀྱན་བརྟམ་ལས་ནི་སྒྲིག་པ་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་ལ།
འོན་ཀྱང་འདི་བའི་ལྷགས་ལ་ཡང་བར་འདའ་བ་ཡོད་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་
སྤང་ངོ་ཞེས་མཐའ་དཔྱད་ ༡༠༩ གསུངས་སོ། ། འདོད་པའི་བར་སྲིད་པ་དེ་ནི་སྐལ་བ་
བཟང་ངན་གྱིས་ངི་ཞིམ་པ་དང་མི་ཞིམ་པ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ངི་ཟ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། ། གཟུགས་
ཀྱི་བར་སྲིད་པས་ནི་ངི་ཟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམ་གྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

སྒྲི་གནས་སུ་འདུག་ཚུལ།

སྒྲི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་བས།

ཆེ་དགས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ།

དེ་དང་གནས་ལ་མཛོན་འདོད་གཞན།

དབྱལ་བ་ཡི་ནི་སྒྱུ་རྒྱུ་ཆུགས་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། སྒྲི་སྒྲིས་དང་མངལ་སྒྲིས་གཉིས་སྒྲི་གནས་སུ་འདུག་ཚུལ་ནི།
བར་སྲིད་པ་དེའི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གིས་ཡུལ་ཐག་རིང་བོ་ན་འདུག་
པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ལ། བ་མ་ཉལ་བོ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ན་སེམས་ཅན་དེ་ཕོ་རུ་སྒྲི་བར་
འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་པ་ལ་སྤང་ཞིང་མ་ལ་ཆགས་པ་དང་། མོར་སྒྲི་བར་འགྱུར་བ་
ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་སྒྲི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མིའི་མངལ་དུ་འགྲོ་སྟེ། ཕོ་ཡིན་
ན་མའི་ལྟོ་བའི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཁ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ་ཙོག་ཙོག་པོར་འདུག་པ་དང་
། མོར་སྒྲི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་མའི་ལྟོ་བ་གཡོན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་མདུན་ཕྱོགས་སུ་
བསྟན་ཏེ་འདུག་གོ། མ་ནིང་དུ་སྒྲི་བ་ཡིན་ན་འང་བར་སྲིད་ནི་ཕོ་ཕོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་

ཡོད་དེ། དབང་བོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་ལྷན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་
མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་ཕྱིས་མ་ནིང་གི་ལུས་འཛིན་ཅིང་སོ་མོའི་འདོད་ཆགས་གང་
དང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། རང་འགྲེལ་ ༡༠༥ ལས། འོན་ཏེ་མ་ནིང་
ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་འདོད་ཆགས་གང་དང་ལྷན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། ། སྲིད་པ་
བར་མའི་དབང་བོ་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་བོ་མ་ཚང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་མོར་གྱུར་བ་དང་སོར་གྱུར་བ་ཞུགས་ནས་གནས་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གནས་
སོ། ཕྱིས་ལུས་སྦྱེ་ཞིང་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བོའི་
གྲས་ནི། སློན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་བས། ཆེ་དགས་འགོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགོ། ཞེས་བྱ་བ་
ནི་སྦྱེ་བའི་ཡུལ་དང་ཉེ་བའི་སྐབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གནས་སོ་འབྱུང་ངོ་སྟུང་དུ་
མོས་ཤིང་ལྷག་པར་འདོད་པ་ནི་རིང་བའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
གལ་ཏེ་ས་མའི་མི་གཙང་བ་ལས་དབང་བོ་རྣམས་སྦྱེ་ན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེ་འཇུག་ དེ་
ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་གཞན་ཞིག་ལས་སྦྱེ་ཞེ་ན། འདིར་རང་འགྲེལ་དུ་ཁ་ཅིག་གི་
འདོད་ཚུལ་གཉིས་བཀོད་པའི་ཁ་ཅིག་ནི། བྱ་བྱེད་དབང་བོ་མེད་པ་འགགས་ནས་
རྒྱར་རྒྱར་བོ་དབང་བོ་དང་བཅས་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། ས་བོན་དང་ལྷ་གྲུ་
འགག་པ་དང་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར་རོ། འདིའི་ས་ལྷག་གི་དཔེའི་དོན་
ནི། གང་སྤེལ་ ༡༡༩ ལས། ས་བོན་དང་ལྷ་གྲུ་འགག་པ་དང་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་དུ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ས་བོན་འགག་ཅིང་ལྷ་གྲུ་སྦྱེ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྤང་གི་
མདའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་འགག་པ་དང་
སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཁ་ཅིག་ནི། ས་མའི་མི་གཙང་བ་ལས་འབྱུང་བ་
གཞན་ཞིག་སྦྱེ་ལ། དེ་ལས་ནི་དབང་བོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་སྦྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་ལོ་མ་

ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སྲིན་བྱ་ལ་ལོ་མའི་སྲིན་བྱ་ཞེས་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ།། སྐྱེ་གནས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༠༦ ལས། གཞན་ལ་
 ཅི་རིགས་པར་བཞེད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་
 །། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྲོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པས་མངལ་
 སྐྱེ་དང་སློང་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ལྷག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་
 ཅི་རིགས་པར་བཞེད་པར་གསུངས་པ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ཆ་བའི་སྐབས་
 འདིར་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༣༠༠ ལས། གཞན་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་
 བཞེད་པར་བྱའོ།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་སློབ་དཔོན་དག་ན་རེ་རྟོག་གཤེར་
 ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྩལ་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་བཞེད་པར་བྱའོ།།
 ཞེས་ཟེར་རོ།། ཞེས་པ་ནས། སྲོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ནི་ནལ་འཕྱོར་སྤྱོད་པའི་སློབ་དཔོན་
 ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ཆ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་
 རིགས་པ་ནི། རྟོག་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ངི་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་
 སྲོན་པས་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ལ། རྩལ་སྐྱེས་ནི་གནས་མངོན་པར་འདོད་པས་འཇུག་
 གོ།། འོ་ན་དཔུལ་བ་ནམས་རྩལ་སྐྱེས་ཡིན་པས་དེ་ཆ་དཔུལ་དང་གང་དཔུལ་གྱི་གནས་
 མངོན་པར་འདོད་པས་ཅི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། སློབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་གང་
 བས་གདུང་བ་ནམས་ཆ་བ་འདོད་པའི་དབང་གིས་ཆ་དཔུལ་དུ་སྐྱེ་ལ། ཆ་བས་གདུང་
 བ་ནམས་གང་བ་འདོད་པའི་དབང་གིས་གང་དཔུལ་དུ་སྐྱེ་ལ། འགོ་ཚུལ་ནི། ལྷའི་བར་
 རོ་སྟན་ལས་ལྷང་བ་བཞིན་དུ་གྱེན་དང་། མི་ནམས་ཀྱི་བར་དོ་ཐད་ཀ་དང་། ཡི་དྲགས་
 དང་དུད་འགོ་ནི་སྐྱས་ལས་འབབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དཔུལ་བའི་བར་དོ་བ་མགོ་ཐུར་དུ་
 བསྟན་ཏེ་སྤྱུ་ཚུགས་སུ་གཡང་ལ་ལྷང་བ་ལྟར་འགོ་བའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་

ནི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་ནི་ཡི་དྲགས་བཞིན་རྒྱབ་ནས་འགོ་ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། སློན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་བས། ཚེ་དགས་འགོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགོ། ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་སམ་ཞེ་ན།

གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ།

གཞན་ནི་གནས་པ་ཡང་གཞན་ནི།

འབྱུང་བ་ཡང་གཞན་ནི་ཐམས་ཅད་རྫོངས།

སློང་ལས་སྦྱིས་ཏེ་ཏུ་འོ།

ཞེས་བྱུང་། མངལ་དུ་འཇུག་པ་བཞི་ལྷང་ཕྱན་ཆོགས་ལས་གསུངས་ཏེ།
གཅིག་ནི་མིའི་མངལ་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་
སོ། གཞན་ནི་འཇུག་གནས་གཉིས་ཀ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ་འབྱུང་བ་ནི་མི་ཤེས་
སོ། ཡང་གཞན་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། དེ་གསུམ་
ལས་གཞན་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོངས་པའོ། སློང་ལས་
སྦྱིས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོངས་པ་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་མདོ་ལས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་བཞི་
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ནི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ནི་གང་སྟེལ་ ༡༡༡ ལས། འཇུག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་འགའ་ཡང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་ནས་
ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པའམ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། དེའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སྐྱེས་གནས་
པ་དང་འབྱུང་བ་བརྗོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་སློན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མངལ་དུ་
འཇུག་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་
མ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་དབང་ཐང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་མིའི་མངལ་

དེ་ཉིད་གནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཅིང་དེ་
 ཉིད་དུ་གནས་པར་བྱའོ་སྟུང་པ་དང་དེ་ནས་འབྱུང་བར་བྱའོ་སྟུང་པའི་ཚས་པ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟར་བཤད་ན། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན།། རང་གི་ས་བའི་
 ཉོན་མོངས་ཀྱན།། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གང་
 སྟེལ ༡༡༡ གསུངས་སོ།། ཤེས་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་
 ཤེས་དང་ཚས་པ་མི་འབྱུང་བར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།།

འཇུག་པ་ཤེས་ཤིང་གནས་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན།

མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ།

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་དང་རང་བྱུང་གཉིས།།

ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་ཀ།།

རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞི་ན།།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོ་ནི་འཇུག་པ་ཤེས་ལ་བྱི་མ་
 གཉིས་མི་ཤེས་པ་དང་། རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་ནི་དང་བོ་གཉིས་ཤེས་ལ་བྱི་མ་མི་ཤེས་
 པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་གསུམ་ག་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་རྒྱ་མཆན་
 ཅི་ཞེ་ན། འཁོར་བསྐྱར་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱིར་དང་། རང་རྒྱལ་ནི་
 བསྐྱལ་བ་བརྒྱུད་གོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ནི་བསོད་
 བླུ་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། གལ་ཏེ་རང་རྒྱལ་གྱིས་འཇུག་གནས་
 གཉིས་ཤེས་པ་དང་སྒོར་སྐྱེ་ཏུ་མྱོངས་པར་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། སྒོར་སྐྱེས་
 སུ་གྱུར་བའི་རང་རྒྱལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་གནས་གཉིས་ཤེས་པའི་
 རང་རྒྱལ་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྒོར་སྐྱེས་སུ་གྱུར་བའི་རང་

རྒྱལ་དེ་དག་ནི་ཆོགས་སྟོང་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་
༡༡༡ གསུངས་ལ། མཆིམས་མངོན་ ༡༡༡ ལས། འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་མངལ་སྟེས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས། གང་སྟེལ་ལས།
སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་འདྲ་ཤེས་དང་མོས་པ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར་
ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་སྲིད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་
གིས་བྱུང་པར་བཤད་ནས་འཁོར་བ་སྦྱར་སོགས་ཀྱི་སྟེ་སྲིད་ཉོན་མོངས་གིས་མངལ་དུ་
འཇུག་པ་ཤེས་ཀྱང་མ་རྟོགས་ཟེར་རོ། ཁ་ཅིག་ནི། སྟེ་སྲིད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གིས་
བྱུང་ན་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་འདའ་བ་དེས་སྟེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
མི་རུས་ཏེ། ཟག་མེད་སྟོམ་ལམ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་སྟེ་སྲིད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་
ཉོན་མོངས་ཅན་གིས་བྱུང་ཅིང་སྟེ་སྲིད་ཙམ་ལ་མ་བྱུང་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། འོན་ཀྱང་
མཆིམས་མངོན་ ༡༡༤ ལས། དེས་ན་སྟེ་སྲིད་དང་འཆི་སྲིད་གཉིས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་གཞན་གཉིས་ནི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་སྟེ་སྲིད་
ལ་སྐད་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་དུ་མའི་དབྱེ་བ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པར་བྱའོ། འདོད་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་
རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་གཞན་འདོད་དུ་བཀོད་དེ། དེ་ཉིད་ ༡༠༡ ལས། གཞན་དག་ན་རེ།
མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་འདི་སྟམ་དུ་རྒྱུང་ལངས་པའམ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཤིང་རྒྱུང་ངམ་
ཆེག་པའི་རྒྱུང་དུ་འགྲོའོ། ཞེས་བྱ་བ་དང་གནས་ན་ཡང་འདི་དག་ཏུ་གནས་པར་བྱའོ།
འབྱུང་ནའང་འདི་དག་ནས་འབྱུང་ངོ་། སྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་འདྲ་ཤེས་དང་
མོས་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྟེ་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ན་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

རྟེན་འབྲེལ་མདོར་བསྟན་པ།

བདག་ཅིག་ཕྱང་ལོ་ཙམ་ཉིད་དོ།

ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་མདོན་འདྲུས་བྱས།

སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱན་གྱིས་ན།

མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ།

དྲི་རྩུབ་འཕངས་བཞིན་དེ་མ་གྱིས་རྒྱན།

སྦྱིས་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས།

འདིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ།

སྲིད་པ་འི་འཁོར་ལོ་ཚོག་མ་ཅིད།

ཅེས་བྱང་། ཚུད་པ་སྤང་བའི་སློན་ནས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་བ་དག་ན་
རེ། བྱིད་སངས་རྒྱས་པས་འདིག་རྟེན་འདི་ནས་པ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བའི་བར་སྲིད་ཁས་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བོ་འདི་འདོར་ཞིང་སྤང་བོ་གཞན་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་
ནང་གི་བྱེད་པ་པོ་བདག་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། སྦྱོ་བ་སྤྲ་ཕྱི་
མཆམས་སྦྱོར་བར་ཁས་སྤངས་ན་ཉག་པའི་བདག་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཉག་
པའི་བདག་མེད་ཀྱང་སྤང་བོ་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་འདོགས་ཤིང་། སྤང་བོའི་རྒྱན་ཙམ་
གྱིས་སྦྱོ་བ་སྤྲ་ཕྱི་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོ་བ་སྤྲ་མའི་ཉོན་མོངས་
པས་ཀྱན་ནས་བསྤངས་ཏེ། ཟག་བཅས་ལས་ཀྱིས་མདོན་པར་འདྲུ་བྱས་པ་ལས་སྤང་
བོ་ཙམ་གྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྒྱན་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་ནི་སྦྱོ་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་འབྱུང་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེར་མེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱན་སྤྲ་ཕྱིའི་དབང་གིས་
ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར་སྤང་བོ་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་མངལ་སྦྱོ་སོགས་སྦྱོ་གནས་

བཞིར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། འདིར་མཐའ་དབྱེད་ ༡༡༩ ལས། བདག་མེད་ཕུང་བོ་ཅམ་ཉིད་
དོ། ཞེས་པས་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། མར་
མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། ཞེས་པས་ཕུང་བོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་ཕྱི་འགྲུབ་
ཚུལ་གྱི་རིགས་པ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། རང་འབྲེལ་དུ་ ༡༠༩ མདོ་བླངས་པ་ལས་
ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། ལས་ནི་ཡོད་དོ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ཡོད་
དོ། ཆོས་སུ་བརྟན་བཟགས་པ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཕུང་བོ་འདི་དག་འདོར་ཞིང་ཕུང་
བོ་གཞན་དག་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ། དེ་
ལ་ཆོས་སུ་བརྟན་བཟགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་
བའོ་ཞེས་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
རོ། འདིའི་ཆོས་སུ་བརྟན་བཟགས་ཞེས་པའི་བརྟན་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་རྣམས་འབྲེས་པའམ་
ཆོགས་པའི་དོན་དུ་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་ལ། དེས་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མ་
གཏོགས་པ་ཕུང་བོ་སྤྲུལ་དོར་ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་
གཞན་མེད་ཅེས་བཤད་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ཕྱི་རོལ་བས་ཀུན་བཟགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་མེད་
ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་ཕུང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་
མའི་མངལ་དུ་འབྲུག་གོ། མངལ་དུ་འགྲོ་བས་ནི་རྟོག་གཤེར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་
གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མཚོན་པར་མཆིམས་མངོན་ལས་བཤད་དོ། ཁྱད་པར་འཕགས་
བསྟོད་ལས་ཀྱང་། བྲམ་ཟེས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་བསྒྲགས།
ཁྱོད་ཀྱིས་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། རྒྱ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བསྟན། སེར་སྐྱ་དེ་ཉིད་རིག་
པས་ནི། གཙུག་ལས་འགྲོ་བ་སྐྱེ་བར་བཤད། ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་
ལས་ལས་བྱུང་བར་བསྒྲགས། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ནས་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་

འཕངས་པ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ཕུང་བོའི་རྒྱན་ནི། གཞོད་སྦྱིན་དབང་བོས་ཞུས་པའི་
མདོ་རང་འགྲེལ་དུ་ ༡༡༠ གྲངས་པ་ལས། དང་བོར་རུར་རུར་བོ་ཡིན་ནོ། རུར་རུར་
བོ་ལས་མེར་མེར་སྦྱིས། མེར་མེར་བོ་ལས་ནར་ནར་སྦྱིས། ནར་ནར་བོ་ལས་མཁྲང་
འཁྲར་སྦྱིས། མཁྲང་ལས་རྐང་ལག་འཁྲུས་པ་འདྲ། སྒྲ་སྒྲ་སེན་མོ་ལ་སོགས་པ། དབང་
བོ་གཞུགས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། མཆོམས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྦྱི་པར་འཁྲར། ཞེས་རུར་
རུར་བོ་ལ་སོགས་པ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་། དེ་ལས་སྦྱི་མཆེད་དུག་དོད་པ་
དང་། མངལ་ནས་བྱུང་སྟེ་བྱིས་པ་དང་གཞོན་རུ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང་དར་ཡོལ་དང་
རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཆོམས་ལས།
ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་འཁྲར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཅས་ཅམ་ན། དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་
གོག་ཅམ་ན། ལ་ལ་གཞོན་དང་ལ་ལ་རྒྱན། དར་ལ་བབ་པར་གྱུར་བའི་མི། རིམ་གྱིས་
རབ་དུ་འཆི་འཁྲར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྦྱིན་པ་འབྲུལ་བ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཆི་
བའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་གིས་འདིག་རྟེན་པ་
རོལ་དག་དུ་འགོ་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་མ་བཅད་
པ་དེ་སྲིད་དུ་སྐར་ཡང་དེ་ནས་ཀྱང་སྦྱི་བ་བརྒྱད་མར་ལེན་པའི་བྱིར་སྲིད་པའི་འཁོར་
ལོ་ལ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་དོ།

འདིར་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་
ན། རེ་ཞིག་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ལུང་ནི། གང་སྟེལ་དུ་ ༡༡༤ མདོ་གྲངས་
པ་ལས། དག་སྟོང་དག་སེམས་ཅན་མ་རིག་པའི་སྦྱིབ་པ་དང་ལྡན་པ། སྲིད་པའི་ཀྱན་
དུ་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ། སྲིད་པའི་ཞགས་པས་བཅིངས་པ། ལམ་རིང་བོར་རྒྱག་བཞིན་
པའི་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་དོ། ལྷག་བསྟེན་གྱི་སྟོན་གྱི་མཐའ་(མི)མངོན་

ནོ། རིགས་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༡ ལས། ཐོག་མ་ཞིག་བརྟགས་ན་ནི་དེའི་རྒྱ་མེད་པ་
ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་
མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཡུལ་དང་དུས་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་
པ་ལས་སོན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པ་ཡང་
མཐོང་བས་རྒྱ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། རྒྱ་རྟག་པ་ཡོད་པར་སླ་བ་ནི་སྤར་
བསལ་ཟིན་ཏོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་སོ། འདིའི་
ཡུལ་དུས་ངེས་ཚུལ་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༡༤ ལས། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་ས་སོན་གྱི་
ཡུལ་ཁོ་ནར་ལྷ་གྲུ་སྟེའི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའོ། དུས་ངེས་པས་ནི་ས་སོན་འདས་པའི་
མཇུག་ཐོགས་ཁོ་ནར་ལྷ་གྲུ་སྟེའི་གཞན་གྱི་ཆེ་མ་ཡིན་པའོ། ཞེས་སོ། རྒྱ་རྟག་པ་ཡོད་
པར་སླ་བ་ནི་སྤར་བསལ་ཟིན་ཞེས་པ་ནི། དབང་ཕྱག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་སྐབས་སུའོ། མཐའ་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༡༥ ལས། སྟེ་བ་
ནི་རྒྱ་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཟད་པ་ལས་མཐའ་དང་ལྡན་པར་ནི་རིགས་ཏེ། ས་སོན་
ཟད་པས་ལྷ་གྲུ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ ༡༡༤ ལས་ཀྱང་། ས་སོན་ཟད་པས་
ལྷ་གྲུ་ལྟར་རྒྱ་ཟད་པས་ཐ་མ་ནི་རིགས་ཏེ། སྟེ་བ་རྒྱ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་ལྟར་
ས་སོན་ཆོག་པའམ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་བྱེ་མར་སྐྱགས་ན་ལྷ་གྲུ་སྟེ་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་སྟེ་བ་འབྱུང་བ་མེད་
དོ། ཞེས་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་མཆིམས་
མངོད་ ༡༡༤ ལས། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ནི་སྟི་དང་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་
མེད་དེ། གང་ཐོག་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
རྒྱ་མེད་ན་རེས་འགའ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། མཐའ་མ་ནི་སྟི་ལ་མེད་ལ་བྱེ་

བྲག་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་དོ། ཞེས་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་མཐའ་མེད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་མཐའ་
 ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཆིམས་མཛོད་ཚུང་བ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་
 ༡༡༡ ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པའི་ཚུ་རྒྱན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བླ་བས་མི་བཟད་པ་དང་ལྷན་པས་འཁོར་བ་དང་
 ངན་སོང་གི་གཅོང་རོང་ཤིན་དུ་འདིགས་སུ་རུང་བའི་ནང་དུ་ཁྱེར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མི་
 བཟད་པའི་འཁོར་བ་མཐའ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཙམ་དུ་འཁོར་བ་ལ་
 མཐའ་མེད་དེ། ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྤྲུལ་ལྟར་གསུངས་སོ། རྒྱན་སྤྱང་དུ་འང་
 མཐའ་ཡོད་མེད་གྱི་ལྷགས་གཉིས་ཀ་བཀོད་ནས་ཕྱོགས་བྱི་མ་རང་ལྷགས་སུ་མཛད་
 པར་གསེར་ཕྱེང་ལས་གསུངས་ལ། གསེར་ཕྱེང་རང་གི་ལྷགས་ནི་དེ་ཉིད་ ༥༡༥ ལས།
 སྤྱི་མཚན་ལ་མཐའ་མེད་གྱི་བྱུ་བ་མཐའ་བརྒྱུད་བདེ་བར་བཞེད་པ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ལ།
 ཞེས་མཆིམས་མཛོད་སོགས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། འདི་དག་ལ་རྗེས་འབྲངས་
 རྣམས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་མིན་པས་མ་སྟོན་ལ། རྗེ་སླ་
 མའི་བཞེད་པ་དངོས་ནི་རྣམ་བཤད་སྟིང་བོ་རྒྱན་ ༡༢༧ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་བ་སྤྱི་
 ཙམ་ལ་མཐའ་མེད་ལ། འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བྱི་མཐའ་ཡོད་དེ། ཞེས་སྤྱི་བ་ནི་འགལ་
 ཏེ། དངོས་པོ་ལ་མི་སྲིད་པ་བྱུ་བ་པ་ལ་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འཁོར་བ་སྤྱི་
 དང་བྱེ་བྲག་གང་ལ་ཡང་བྱི་མཐའ་ཡོད་ལ། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས། འཁོར་བ་ལ་བྱི་མཐའ་
 མི་མངོན་པར་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དུས་འདི་ཙམ་ན་ཐར་བ་ཐོབ་ལ། དེ་
 བན་ཆད་དང་ཚུན་ཆད་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དུས་གྱི་ངེས་པ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་
 པར་མི་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཐར་པ་འཕྲོལ་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་
 བྱུང་། ཞེས་མཐའ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་གི་དགོངས་པ་དང་བཅས་པ་གསུངས་

སོ།། སྐབས་འདིར་མཆིམས་མངོན་ལས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་འགྲེལ་
དང་ཆད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཞལ་འཕངས་མངོན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་
པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པས། ཆད་ཆེན་ཙ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཆད་མའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ ༡༡༥ ལས། གལ་ཏེ་ཐོག་མར་འདོད་པའི་སེམས། དེ་ནི་རྒྱ་མེད་
འགྱུར་བ་འཇམ། ཡང་ན་ཉག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་། དེ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཉག་།
འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་འཇམ། ཡང་ན་གཞན་ཤེས་ཙམ་ལས་བྱུང་། ཞེས་ཤེས་པ་
ལ་ཐོག་མ་ཡོད་ན་ཐོག་མའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའམ། དབང་ལྷག་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའམ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉག་པར་འགྱུར་བའམ། ཕྱི་
འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པའམ། ཡང་ན་གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཅན་
ཡིན། ཞེས་ཕྱོགས་ལྔ་བོ་རེ་རེ་ནས་བཀག་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་སྐབ་པའི་
སྒོ་ནས་སྐྱེ་བའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་ཏུ་སྐབ་པར་མངོན་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༡༩ ལས།
འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་སོགས་འདི་དག། གསལ་བར་གོམས་པའི་སྦྱོར་ལས་བྱུང་། རྗེས་
འགྲོ་དང་ནི་སྟོག་པ་ལས། བྱུང་འགྱུར་ཡོངས་སུ་ངེས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་
ཀྱི་ཀ་ཕྱི་དཀའ་འགྲེལ་ ༡༠༩ ལས། སྦྱོར་བ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་།
ཕྱག་དོག་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་རབ་དང་
། སྟོང་རྗེ་དང་། དུམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བཟེའི་གནས་ལ་སོགས་པ་གང་གསལ་བ་
དེ་ནི་གོམས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་སྤར་མི་གསལ་བ་
གོམས་པའི་དབང་གིས་ངི་སྐད་ཏུ་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མཐོང་བ་བཞིན་
ནོ། ། འདི་ལ་དང་བོ་སྐྱེ་བ་འདིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་གོམས་པར་མ་མཐོང་བའི་སྐྱེས་
བུ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་དེ་དང་དེ་ལ་གོམས་པ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་

གཏན་ཆིགས་སོ། ། ཞེས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་བོར་བྱང་བ་དེ་དག་སྦྱེ་བ་འདི་
ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པས་ཆེ་འདིར་གོམས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་མི་རིགས་ལ། རྩེ་མེད་
པར་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྦྱེ་བ་སྤྲ་མར་གོམས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་སྟོན་སྒྲུབ་
སྟེ། ཆད་ཆེན་ ༡༩༠ ལས། དེ་ཕྱིར་ཐོག་མར་བྱང་དེ་དག། གང་ཞིག་གོམས་པ་སྟོན་སོང་
བར། དེ་ཉིད་སྲིད་པ་གཞན་གྱུ་བ་པས། དེས་ན་མེད་ཉིད་ལོག་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་
སོ། ། དོན་འདི་ཉིད་དབྱུ་མའི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དབྱུ་མ་སྟོང་བོ་
ལས། བེའུ་ཡང་སྟོན་ཆད་གོམས་བྱས་པས། བྱང་མ་ཐག་ཏུ་ཟས་འཆོལ་བྱེད། ཟས་ཀྱི་
དོན་དུ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་བོ་སྟོན་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་
སྤྲ་མ་དང་གནད་གཅིག་གོ། རྟགས་འདིའི་དགོས་པ་ནི། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་
དུ་སྒྲུབ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་འགྱུ་བ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་རང་གི་མར་མ་གྱུར་བ་མེད་པས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་རིམ་གྱིས་
བརྒྱུད་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྦྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཆད་ཆེན་ ༡༩༦ ལས། ཤི་ཁའི་རྟེན་ཅིག་
ནམ་ཤེས་ནི། རང་གི་ཉིར་སྒྲང་སྦྱེད་རུས་ཏེ། ཆགས་པས་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་ཉིད།
སྟོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ ༡༩༩ ལས།
གང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་ཉེ་བར་སྒྲང་བར་བྱ་
བའི་སེམས་གཞན་སྦྱེད་པར་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤར་གྱི་གནས་
རྟེན་གྱི་སེམས་བཞིན་ནོ། ། འཆི་བའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སོ། ། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ལྟར་

རོ། རྟགས་འདིའི་དགོས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
དང་དེ་དག་གི་སྟུག་བསྐལ་སྐྱིད་དང་བྱེ་བྲག་དུ་མ་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་བདག་གཞན་
གཉིས་ཀ་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྒོ་སྐྱངས་པའི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་
འདུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྟེན་འབྲེལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༼༡༽ གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ།

དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི།

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆ་གསུམ་མོ།

སྟོན་དང་བྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་།

བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་ཚོགས་ལྟན་ལོ།

ཞེས་བྱུང་། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་ཕྱི་མར་བརྒྱད་པའི་སྤང་བོའི་
རྒྱན་དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནས་ཆ་ཤིའི་བར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་
མཐའ་སྟེ་སྟེ་ཆོན་གསུམ་མོ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་
གཉིས་དང་། ཕྱི་མཐའ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤི་གཉིས་དང་། བར་དུ་རྣམ་ཤེས་ནས་སྤྱིད་
པའི་བར་བརྒྱད་དོ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་མངལ་སྐྱེ་ཆེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ལྟན་གྱི།
བར་མ་དོར་འཆི་བ་དང་ཁམས་གོང་མ་སོགས་སུ་མེད་དེ། སྤང་གཞི་ཆེན་པོའི་རྣམ་
གྲངས་གྱི་མདོ་རང་འབྲེལ་ ༡༡༩ དུ་བྲངས་པ་ལས། གུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པར་མ་གྱུར་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་

པའི་གང་ཟག་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཁམས་
གོང་མ་ན་བར་དུ་བརྒྱད་མེད་དེ། གང་སྤེལ་ལྟར་ན་ནམ་ཤེས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་
གནས་སྐབས་ལས་གཞན་པའི་མིང་གཟུགས་མེད་པར་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ ༡༡༥ ལས།
གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་ལ་ནི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་གནས་སྐབས་ལས་
ཐ་དད་པའི་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་མེད་དེ། འདི་ལྟར། མིང་དང་གཟུགས་
ནི་དེ་པན་ཆད། སྦྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། ། ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལྟར་ན་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་དེ་ཉིད་ན་མིང་གཟུགས་
དང་སྦྱེ་མཆེད་དུག་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ ༡༠༧ ལས།
གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་ལ་ནི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆེ་དེ་ཉིད་ན་མིང་དང་
གཟུགས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཡན་ལག་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བར་དུ་བརྒྱད་མ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་གང་ཞེ་ན།

མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས།

འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི།

ནམ་ཤེས་མཆེན་མས་སྦྱོར་བྱུང་བོ་ཡིན།

མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་པན་ཆད།

སྦྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ།

ཞེས་པ་སྟེ། མ་རིག་པ་ནི་ཆེ་སྤྲུལ་མ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྟོ། ། འདུ་བྱེད་དག་ནི་ཆེ་སྤྲུལ་པ་དག་གི་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་
གསོག་དུས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྟོ། ། འདི་ཆེ་སྤྲུལ་མའི་རྒྱུད་ལ་འདོག་དགོས་པས་སྤར་སྤྲིན་པའི་
ལས་ཤིག་དགོས་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༡༡༦ ལས། འདིར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་འབྲས་བྱ་

ཕུང་ཟིན་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། འབྲས་བུ་མ་ཕུང་བ་
རྣམས་ལ་ནི་སྟེད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྟིད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
ཤེས་ནི་ཆོ་འདིར་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་གི་ཕུང་བོ་ལྟའོ། མིང་གཟུགས་
ནི་མཆམས་སྒྱུར་བ་དེ་པན་ཆད་ནས་སྟེ་མཆེད་མ་དོད་ཚུན་ཆད་ཀྱི་མིང་ཆོར་བ་འདྲ་
ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་བཞི་དང་གཟུགས་རྒྱར་རྒྱར་བོ་ལ་སོགས་པའོ།

དེ་ནི་གསུམ་འབྲས་རྟེན་ཆད་དོ།

རེག་པ་བདེ་སྒྱུག་ལ་སོགས་ཀྱི།

རྒྱ་ཤེས་རྒྱས་པ་རྟེན་ཆད་དོ།

ཆོར་འབྲིག་རྟེན་ཆད་.....

ཅེས་བུང་། སྟེ་མཆེད་ནི་སྟེ་མཆེད་དུག་དོད་ནས་ཡིད་དབང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་འདུས་ཏེ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོང་རྒྱས་པ་ཚུན་ཆད་དེ་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ལྟའོ། རེག་པ་ནི་དེ་ལྟར་རྒྱས་ནས་བདེ་སྒྱུག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཤེས་
རྒྱས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕུང་བོ་ལྟའོ། ཆོར་བ་ནི་དེ་ལྟར་རྒྱ་ཤེས་ཤིང་འབྲིག་པ་སྟོང་རྒྱས་
པ་ཚུན་ཆད་དེ་མི་སྟོང་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ལྟའོ།

.....སྟེད་པ་ནི།

ལོངས་སྟོང་འབྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི།

ཉེ་བར་ཡིན་པ་ལོངས་སྟོང་རྣམས་།

ཐོབ་ལར་བྱ་བྱིར་ལོངས་རྒྱག་པའི།

དེ་སྟོང་འབྲས་བུ་འབྲུར་འབྲུར་བའི།

ལས་དེ་ཉིད་ནི་སྟེད་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། སྲིད་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་
འཁྲིག་པ་ལ་ཆགས་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་ཅིང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་
འཆོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྟེན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ལོངས་
སྦྱོང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྟེན། སྲིད་
ལེན་གཉིས་ཐ་དད་ཏུ་བསྟན་པའི་དོན་ལ་གང་སྤེལ་ ༡༤༠ ལས། ཡང་ངེ་ལྟར་སྲིད་
པ་འདི་ལེན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ཏུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱ་
བ་རྣམས་ན་རེ། སྲིད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བོ་ནི་སྲིད་པའི་སྐྱས་བརྗོད་ལ། རྒྱ་ཆེ་བ་
ནི་ལེན་པའི་སྐྱས་བརྗོད་དེ། རྒྱན་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཆེས་དམ་པོར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། སྲིད་པ་ནི་ལོངས་སྦྱོང་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་རྒྱག་
པ་དེའི་ཆེ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྦྱག་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་
ལས་དགེ་མི་དགེ་དག་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྟེན།

ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བ་ཡིན།

ཆོར་བའི་བར་ནི་ཁ་ཤི་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། སྦྱེ་བ་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཆེ་ཕྱི་མར་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་
སྐད་ཅིག་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྟེན། ཁ་ཤི་ནི་དེ་པན་ཆད་ནས་ཆོར་བའི་
བར་གྱི་སྤང་བོ་ལྟེན། གདུལ་བྱ་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། དགེ་སྦོང་དག་
མིང་དང་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁ་ཤི་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བའི་བར་ཡང་དེ་
དང་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ཡོད།

གཙོ་བོ་ཕྱིར་ན་ཡན་ཡག་བསྟན་པ།

སྟོན་དང་བྱི་མཐའ་བར་དག་ལ།

རྩོམས་པ་རྣམ་པར་བརྒྱུག་བྱིར་རོ།

ཞེས་བྱུང་། འདིར་བསྟན་པ་དེ་དག་མདོ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་
ན། རྟེན་འབྲེལ་བཞི་ལས་འདི་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེ་ན། འདི་ནི་གནས་
སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པར་འདོད་དོ། གནས་སྐབས་
དེར་སྤང་བོ་ལྷ་ཆར་ཡོད་ན་ཅིའི་བྱིར་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཁོ་ན་སྟོས་ཞེ་ན།
གནས་སྐབས་དེ་ན་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་དེ་དང་དེའི་མིང་
གིས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བསྒྲགས་པས་སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་བོ་འཁོར་
བཅས་གཤེགས་པ་ལ་རྒྱལ་བོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ ༡༡༩ ལས། རྒྱལ་
བོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་བྱས་ན་དེའི་ཞ་(ཞབས)འབྲིང་བ་ཡང་འོང་བར་འབྲུབ་པ་བཞིན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རྟེན་འབྲེལ་བཞི་ལས་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤང་བོ་
ལྷ་ཆར་ཡིན་ན་གཞན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི།
ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
རྫོགས་པར་འདོད་པ་དེ། དཔེར་ན། ཆགས་པའི་དབང་གིས་སྟོག་གཙོད་པའི་དུས་ཀྱི་
རྩོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ། ལས་དེ་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་འདུ་བྱེད། ཡུལ་
སོ་སོར་རིག་པ་རྣམ་ཤེས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སྤང་བོ་གཞན་
བཞི་ནི་མིང་གཟུགས། མིག་གི་དབང་བོ་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི་སྟེ་མཆེད། དེ་ཡུལ་དང་
འཕྲད་པ་རིག་པ། དེ་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བ་ཆོར་བ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཆགས་པ་ནི་སྟེད་པ། དེ་
དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ངོ་ཆ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐང་བའི་
ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་སྟེད་པ། སྤར་མེད་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྟེ་བ། ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་ཀ་

བ། དེ་ཞིག་པ་ནི་བའོ། དེས་ན་ཆ་ནི་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ན་མས་དུས་མཉམ་ཏེ། རང་
འབྲེལ་ ༡༡༥ ལས། ལས་དེ་ན་མས་སྦྱེས་པ་ནི་སྦྱེ་བའོ། ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་ནི་ཆ་བའོ།
ཞིག་པ་ནི་ཤི་བའོ། ཞེས་ཆ་བ་སྡུ་མ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཤི་བ་ཞིག་པ་ལ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་བང་མཛོད་ལས་སྦྱེ་ཆ་མ་གཏོགས་ཞེས་
འབྱུང་བ་ནི་ཡིག་ནོར་དུ་ངས་སོ། རྒྱུ་ཆགས་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ནི། གནས་སྐབས་
པའི་སྤང་བོ་ལྡ་དང་ཆེ་གསུམ་པོ་བར་ཆད་མེད་པར་འབྲེལ་ནས་རྒྱུ་གྱིས་འབྱུང་བ་
ཡིན་པས་གནས་སྐབས་པའི་ཉེན་འབྲེལ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་འབྲེལ་
༡༡༥ ལས། གནས་སྐབས་པ་ནི་བརྩུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྤང་བོ་ལྡའི་གནས་སྐབས་
ཆེ་གསུམ་བར་ཆད་མེད་པར་འབྲེལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཆགས་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་
བ་ལ་བཤད་པས་འདི་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་མེད་དོ། འདི་ལ་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་མི་
མཉམ་པ་གཉིས་ཡོད་པས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་སྡུ་བྱི་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་། མ་རིག་
པ་ལས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་གསུངས་ཏེ།
གང་སྤེལ་ ༡༡༦ ལས། འབྲེལ་བ་ཅན་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བར་འབྱོར་བའོ། དེ་
ལ་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བ་ཅན་
ཞེས་བྱའོ། གང་གི་ཆེ་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ལས་མ་རིག་པའི་ཡན་
ལག་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ནོ། གང་གི་ཆེ་མ་རིག་
པའི་ཡན་ལག་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་འབྱུང་བ་དེའི་ཆེ་སྐལ་བ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་
པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཏེ། འདིར་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ལ་མཛོད་པར་
འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། ཉེན་ཅིང་

འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ།
ཞེས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ན་སྟོན་ཞེ་ན། སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་དག་ལ་
བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་། ད་
ལྟར་བདག་ཡོད་པ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོངས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་
བརྒྱེག་ཕྱིར་དུ། གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

འདིར་ཅུང་ཟད་སྟོན་ན། རྩ་འགྲེལ་གྱི་དངོས་ཟིན་ལ་གནས་སྐབས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འདི་ཆ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་
ཚུལ་གསུངས་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འདྲིན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་གཞིར་བཞག་གིས་
གསུངས་ཤིང་། གནས་སྐབས་པའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་མ་རིག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་སོགས་ནི་ཡན་ལག་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འདྲའོ། དེ་
ཡང་སྦྱིས་ནས་ཁྱོད་འཇུག་གྱི་ལས་དབང་གིས་སྤངས་པའི་མངལ་སྦྱིས་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་དང་བོ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན།
རྒྱན་ལྷགས་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ལྷགས་རང་ཉིད་སྦྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་དང་ཆར་གཅིག་
པའི་སྟེང་ལེན་སྟེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། དེའི་སྟེང་ལེན་གཉིས་
ནི་ཕྱིར་འོང་འཕེན་བྱེད་དང་ཆར་གཅིག་པའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ལ། འདི་
གཉིས་ལས་གསར་གསོགས་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་ཡིན་པས། གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ལྟར་སྤར་
བསགས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་མིན་ཏེ། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་སྦྱེ་བ་བྱུང་བེན་ཅིང་། བར་
མའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པས་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དུས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ ༡༡ ལས། མི་འགའ་ཞིག་འདོད་ལྟར་སྦྱེ་

བའི་ལས་མ་རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསགས་ནས། རྟེན་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་
 ཀྱིས་གསོས་བཏབ། སྤར་གྱི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་འདོད་ལྟར་
 སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟམ་
 རྟེ། ཆེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ཆོར་བའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཆེ་སྤྲ་མ་དང་། སྲིད་
 པ་སོགས་ལྟ་བུ་མའི་རྒྱད་ལ་འདོག་དགོས་པ་དྲངས་པར་འགྱུར་བའི་རང་འགྲེལ་གྱི་
 ལུང་གིས་ཤེས་པའི་བྱིར། རྒྱན་ཞུགས་རྒྱད་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་བྱི་མའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཆེ་དང་བོ་ལ་གཉིས་རྫོགས་ཤིང་། བར་བ་ལ་བརྒྱད་དང་། ཆེ་གསུམ་
 པ་བྱིར་མི་འོང་གི་སྐྱེ་བ་དེར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་ཕུང་བོ་ལྟ་བུར་འོང་སྐྱེ་བ་
 འཕེན་བྱེད་དང་ཆར་གཅིག་ཀྱང་ཡིན། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན་
 མོད་ཀྱི། དེ་དང་ཆར་གཅིག་པའི་གསུམ་པར་མི་རུང་སྟེ། བར་གཅིག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱིར་མི་འོང་བའི་རྒྱད་ཀྱི་མིང་གཞུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་
 ཀྱང་ཆེ་བར་མའི་རྒྱ་ཤི་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ལས་རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་སྲིད་ལེན་
 སོགས་ལས་དེས་རྣམ་སྤྲོན་འབྲིན་པའི་གྲོགས་སུ་མི་འོང་ཞིང་། སྐྱེ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱང་ལས་
 དེའི་རྣམ་སྤྲོན་མ་ཡིན་པས། ཆར་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་བར་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་གཉིས་
 རྒྱ་དང་། དེ་ནས་ལྟ་འབྲས་བུ། སྲིད་སོགས་གསུམ་རྒྱ་དང་། སྐྱེ་རྒྱ་གཉིས་འབྲས་བུར་
 བྱས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་རེ་རེས་ཀྱང་འཁོར་ཚུལ་ཆ་ཆར་རེ་རྫོགས་པར་འདོད་དེ།
 རང་འགྲེལ་ ༡༡༩ ལས། གང་གི་ཆེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟོན་གྱི་མཐའ་པ་
 དང་། བྱི་མའི་མཐའ་བ་ཞེས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བརྫོད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཆོར་བ་ལ་ཐུག་གི་
 བར་ཡན་ལག་བདུན་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། ལྟ་ནི་བྱི་མའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དང་
 བྱི་མའི་མཐའ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དག་སྟོས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་

པ་ལྟར་རོ། ། འདིས་ནི་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། ཆེ་དང་བོ་ལ་རྒྱའི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱག་དང་
གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱག་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་རོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་ཁེགས་
ཏེ། གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡན་ལག་དང་བོ་གཉིས་དང་
ཆར་གཅིག་པའི་སྟེང་སོགས་གསུམ་རྟེན་གཅིག་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེར་མ་
ཟད་གང་སྟེལ་ ༡༧༠ ལས། ཡན་ལག་ལྔ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། བདུན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་
དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཁོ་ནར་འཇུར་ཏེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཞེས་རྒྱ་ལྔ་དང་འབྲས་བུ་བདུན་དུ་བྱེད་པ་ལས་རྒྱ་རྒྱག་གི་དོན་དང་ཐ་སྟོད་གཉིས་
ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ ༡༠༥ ལས་ཀྱང་། ལྔ་ནི་རྒྱར་ཇུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
བྱ་བ་ནི། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། སྟེང་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྟེང་པ་རྣམས་
སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་རྒྱའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དང་འབྲས་བུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པའང་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་གང་ནའང་མི་
འཇུང་བས་མངོན་པ་འོག་མའི་ཆོས་སྐད་མིན་ནོ། ། ཡང་མཆིམས་མངོན་སོགས་སུ་
གནས་སྐབས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་སྟེ་གནས་དང་བོ་གསུམ་
ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པ་ནི། བར་བ་བརྒྱད་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ལས། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་སྟེས་ནས་ཚྱོང་འཇུར་
གྱི་ལས་བསགས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེས་ནས། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ལ་སྦྲར་ཡང་
གཟུགས་སུ་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྟེས་ནས་ཚྱོང་འཇུར་གྱི་ལས་བསགས་ནས་དེའི་
སྟེ་བ་བྱི་མ་ཡང་བསྐྱར་གཟུགས་སུ་སྟེ་བ་ཡོད་པས་རྩུས་སྟེ་ལའང་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་རྫོགས་པ་ཡོད་པས། ཁོང་དུ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བར་དུ་བརྒྱད་མེད་པར་
གསུངས་པ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ལས་ཟུར་དུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ན་བརྒྱ་གཉིས་

ཀ་དང་གཟུགས་མེད་ན་བརྩ་གཅིག་ཡོད་ཟེར་དགོས་པ་འདྲ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། ཡང་
 ལ་ལས་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཡན་ལག་དང་བོ་གཉིས་
 ཀ་དང་ལ་འདས་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གང་རུང་ལ་མ་འོངས་པས་མ་བྱལ་གསུངས་
 པ་ནི་ཆར་གཅིག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་སྒྱུར་གནས་སྐབས་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་རུང་མོད། དེ་ལྟ་མིན་ན་མི་འཐད་
 དེ། ཆར་གཅིག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་
 སྐབས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆེ་གསུམ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བགོས་ནས་འཛོག་དགོས་ལ།
 དེའི་ཆེ་ཆེ་བར་བ་དེ་གཞིར་བབྱང་ནས་ཡན་ལག་དང་བོ་གཉིས་སྟེ་བ་སྔ་མ་དང་ཐ་མ་
 གཉིས་སྟེ་བ་བྱི་མའི་རྒྱུད་ལ་འཛོག་དགོས་པས་འདས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར། སྟེ་བ་
 བར་མའི་མ་རིག་པ་དེ་སྔ་མའི་སྲིད་ལེན་གཉིས་དང་འདུ་བྱེད་དེ་སྔ་མའི་སྲིད་པ་ཡིན་
 ཡང་དེ་དང་ཆར་གཅིག་པའི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་སོགས་གང་ཡང་མིན་ཏེ། ཆར་གཅིག་
 པའི་དེ་དག་བྱིས་སུ་བྱལ་དགོས་པའི་བྱིར། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཀ་དང་ཐག་
 གཅིག་གི་སྟེ་བ་འདི་ལ་འདས་པ་ནི་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། གཉིས་ཏེ་མ་རིག་
 པ་དང་འདུ་བྱེད་དོ། མ་འོངས་པ་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། གཉིས་ཏེ་སྟེ་བ་དང་ཆ་
 ཤིའོ། ཞེས་དང་། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དང་ལེན་པའི་རྟེན་གྱིས་སྲིད་པ་ལ་
 ཐ་དད་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། སྒྲས་པ། སྟོན་གྱི་ཆེ་གཞན་ལ་ལས་གང་བྱས་ཤིང་བསགས་
 པ་དང་། ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཆེ་འདི་ལ་སྲིད་པ་རྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལས་
 ཀ་དང་གིས་སྟེ་བ་ན་རྣམ་སྒྲིན་སོ་སོར་ཁྱོད་བར་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཉོན་མོངས་གཅིག་
 གི་རྟེན་གྱིས་ཡིན་པར་བཙམ་ལུན་འདས་གྱིས་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པ་སྟེ། འདི་ནི་མ་
 རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅིས་བྱའོ། ཞེས་དང་། ཀ་དང་ཞིག་སྟེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་ཅིང་

བསགས་པ་དང་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་འོངས་པ་ནི་ཡིན་པས་ཕྱིས་སྤྲིན་པར་
མཚམས་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། ལས་གང་གིས་སྐྱེ་བ་ན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཕྱིས་སོ་སོར་
སྦྱོང་བར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བཅོམ་
ལུན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྤྲིན་
པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་དང་བརྩ་བའི་བྱང་པར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་
ཆགས་སྤང་གཉིས་ལས་གཅིག་གི་ཀྱན་སྦྱོང་དུ་མི་རུང་བས་ཉོན་མོངས་གཅིག་གི་
རྒྱུ་དང་། ཆེ་སྒྲ་མར་བསགས་པ་དང་ཆེ་འདི་ལ་སྐྱེ་སྤྲིན་འབྱུང་བ་དགོས་ལ། སྤྲིན་པ་
ནི་ཆེ་འདིར་བྱས་པ་དང་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲིན་དགོས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་དུ་བཤད་པས་བྱང་པར་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་གང་སྟེལ་
ཀྱི་ལུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་འབྲས་བུ་ཕྱུང་བེན་པ་ཞིག་
དགོས་པས་འབྲས་བུ་ཕྱུང་མ་བེན་པ་རྣམས་སྤྲིན་ལེན་སྤྲིན་པ་གང་རུང་དུ་བཤད་པས་
ཀྱང་འབྱུང་བོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འདིའི་ཡན་ལག་དང་བོའི་མ་རིག་པ་ལ་འདིག་ལྟ་
ཡོད་པར་ཐལ། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། དེ་
ནི་མདོ་སྟེ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱས་ལ། འོན་ཀྱང་ལུགས་འདིར་
ཡང་བདག་འདྲིན་འདིག་ལྟས་ཀྱན་ནས་བསྤང་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་
ཡོད་ཅེས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་འདིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡན་ལག་དང་བོའི་ཀྱན་སྦྱོང་གི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། མ་བྱས་སྟེ། ལུགས་
འདིར་འདིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། ལྟ་བའང་དེ་དང་མཚུངས་ལུན་
བྱིར། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༼ཁ ཀྱན་ཉོན་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ༽

ཏོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ།།

གཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བྱའཆ་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་དེ་དག་ལས་ཏོན་མོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་
དང་སྲིད་ལེན་གསུམ་མོ། ལས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་སོ། ལས་ཏོན་གཉིས་
ཀྱི་ཏེན་དུ་ཐུར་བའི་གཞི་ནི་བདུན་ཏེ་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། ཡན་ལག་དེ་དག་
གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱའཆ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༠༥ ལས། དེ་བཞིན་
འབྲས་བྱའཆ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་པོ་ཏེད་འབྲས་བྱའཆ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དང་། མིང་གཞུགས་དང་། སྦྱོར་མཆེད་རྒྱུག་དང་། རིག་པ་དང་། ཚོར་བའི་ཡན་ལག་ནི།
མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱའཆ་ཡིན་ནོ། སྦྱོར་བ་དང་ཆ་ཤི་ནི་སྲིད་པ་དང་
ལེན་པ་སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱའཆ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ།

འདིར་ཁ་ཅིག་མཐའ་གཅིག་དུ་ཏོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་མ་སྦྱར་ན། གསུམ་
པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཏོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས། ཏོན་མོངས་གསུམ་མོ་ཞེས་པ་མ་ངེས་པར་
འཇུག་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིར་ནི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལས་ཏོན་མོངས་ཡིན་
པ་དང་ལས་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་བ་ལས་ཏོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་པ་དང་སློབ་དཔོན་སྤྱི་བྱུང་གི་དགོངས་པ་གཉིས་མཐུན་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
ནི་ཏོན་མོངས་ཞེས་པ་ལས་ཏོན་མོངས་ཅན་ཞེས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། དབུ་མ་ཏེན་འབྲེལ་
སྟོང་བོ་ལས། དང་བོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཏོན་མོངས། གཉིས་པ་བརྩ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལྷག་
མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༡༦
ལས་ཀྱང་། ཏོན་མོངས་ཡིན་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་ལེན་ཏེ་ཡན་ལག་གསུམ་མོ།

ལས་ཡིན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་སོ།། ཞེས་ཡན་ལག་དེ་དག་ཉོན་མོངས་
དང་ལས་སུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུ་ཚུལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཞུང་འདི་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་ལ་ལས། ཆོ་གསུམ་ལ་མོངས་པ་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེ་སྟེགས་
འདི་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱིར་འཁོར་བའི་འདུག་རིམ་དང་མཐུན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
ཆར་གཅིག་གི་རྫོགས་ཚུལ་གྱུ་བ་མཐའ་གོང་མ་དང་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་ཀྱང་། མ་རིག་མི་མཛའ་རྩོན་སོགས་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངོས་
བབྱང་བའི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ཡིན་པར་མཆིམས་མཛོད་སོགས་
ཀྱིས་གསུངས་ལ། དེའི་སྟོན་གྱི་རང་འབྲེལ་ ༡༡༥ ལས། བྱེ་བྲག་སྟེ་བའི་ལྷགས་ནི་སྤར་
བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ ༡༡༩ ལས། བྱེ་བྲག་སྟེ་
བའི་ལྷགས་ནི་སྤར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་གཉིས་
དང་ལྷན་པའི་སྤང་བོ་ལྷའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་ལ། ཞེས་ཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་འབྱུང་
ཚུལ་ལ་དཔག་ན་གྱུ་བ་མཐའ་གོང་མའི་ལྷགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མི་འདོད་པ་འབྲེལ།

༼ག་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྟུས་བ།།

བར་མའི་རྗེས་སུ་དཔོན་གའ་ལས།།

ཞེས་བྱུང་། གལ་ཏེ་བར་མར་རྒྱ་འབྲས་དག་ཕྱིས་ཏེ་བསྟན་ལ་སྟོན་དང་ཕྱི་
མཐའ་གཉིས་སུ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདིར་སྟོན་དུ་རྒྱ་མདོར་བསྟུས་
དང་ཕྱི་མཐའ་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། བར་མའི་བརྒྱུད་ལས་འབྲས་བུ་
ལ་རྣམ་པ་ལྟ་དང་རྒྱལ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལས་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་ལ་རྣམ་པ་ལྟ་དང་

སྤྲུམ་མའི་རྒྱལ་འང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༩༦
 ལས། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་དབྱེ་བསྟུ་ལ་མཁས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
 ཀ་བསྟུས་ན་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་ཕྱི་འབྲས་བུ་བསྟུས་ན་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་བསྟུས་འབྲས་བུ་ཕྱི་
 ན་བརྒྱ་བཞི་དང་། གཉིས་ཀ་ཕྱི་ན་བརྒྱ་དྲུག་ཅེས་གསུངས་ལ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་
 མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་སྲོད་ལེན་སྲིད་གསུམ་དང་། འབྲས་
 བུ་སྦྱེ་ཆ་གཉིས་ལས་ཆ་ཤི་ལ་མིང་གཞུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་བཞི་ཕྱེས་པས་བརྒྱད་
 དང་། རྒྱ་ཕྱི་བའི་འབྲས་བུ་བརྒྱ་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་དང་སྲོད་ལེན་སྲིད་
 གསུམ་བཅས་རྒྱ་ལྗེ་ལྟར་མའི་འབྲས་བུ་ལ་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ལྗེ་དང་སྦྱེ་
 བ་དང་ཆ་ཤི་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བས་བརྒྱའོ། རྒྱ་བསྟུས་འབྲས་བུ་བརྒྱ་བཞི་ནི་མ་རིག་པ་དོར་
 བའི་ལྟག་མ་བརྒྱ་དང་ཆ་ཤི་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བས་བརྒྱ་བཞིའོ། གཉིས་ཀ་ཕྱི་བས་བརྒྱ་དྲུག་
 ནི་སྤར་གྱི་བརྒྱ་བཞིའི་སྟངས་མ་རིག་པ་ལ་སྲོད་ལེན་གཉིས་ཕྱི་བས་བརྒྱ་དྲུག་དུ་འགྱུར་
 བའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ།

ཏོན་མོངས་པ་ལས་ཏོན་མོངས་དང་།

བྱ་བ་ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི།

དེ་ལས་གཞི་དང་ཏོན་མོངས་སྦྱེ།

འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྷན་པ།

ཞེས་བྱུང་། གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་དང་ཆ་ཤི་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ཏེན་
 འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་ལ། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་ན་འཁོར་བ་
 ལ་ཐོག་མ་དང་། ཆ་ཤི་ལ་འབྲས་བུ་མེད་ན་འཁོར་བར་བྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་
 རོཞེན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཏོན་མོངས་པ་སྲོད་པ་ལས་ཏོན་མོངས་པ་ལེན་པ་འབྱུང་ཞིང་།

ལེན་པ་དང་མ་རིག་པ་ལས་བྱ་བ་སྟེ་སྲིད་པ་དང་འདུ་བྱེད་འབྱུང་ལ། དེ་གཉིས་ལས་ནི་
གཞི་སྟེ་འདུ་བྱེད་ལས་རྣམ་ཤེས་དང་སྲིད་པ་ལས་སྦྱེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་དག་
ལས་ཀྱང་གཞི་གཞན་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ལས་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་འབྱུང་
བ་དང་། སྦྱེ་བ་ལས་ཀྱི་ཤི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞི་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་
གཞན་སྦྱེ་སྟེ། ཆོར་བ་ལས་སྲིད་པ་དང་། ཀྱི་ཤི་ལས་མ་རིག་པ་སྟེ། ཆོར་བ་ལས་སྲིད་པ་
སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་ཀྱི་ཤི་ལས་མ་རིག་པ་སྦྱེ་བ་འབྱུང་སྟེ། ཆོར་བའི་བར་ནི་ཀྱི་ཤི་ཡིན། ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཡིན་པས་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དབུ་མ་རྟེན་འབྲེལ་
སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་
བདུན་ལས་ཀྱང་། གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་དེ། ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་
འཁོར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

༼ང་མདོའི་དོན་བཤད་པ།

འདིར་རང་འབྲེལ་ ༡༡༠ ཏུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས།
དགེ་སློང་དག་བྱིད་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟེ་
གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རབ་ཏུ་བྱེད་ལས་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་
རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། ། ཞེས་འབྱུང་བས་གཉིས་ཀའང་
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཅུང་

ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བཤད་དོ། མདོ་ཆེན་འདི་གཞུང་མང་བོར་འདི་ལྟར་འབྱུང་ཡང་
མཛོད་རྒྱུ་དང་མཐའ་དཔྱད་དུ་བྲངས་སྐབས། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་
ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བ་ཞེས་འབྱུང་བས་འདི་ལྟར་ན་འོག་གི་ཆ་བས་མདོ་དོན་
འབྲེལ་ཚུལ་དང་འགྲིག་གོ།

འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།

བྱུང་བ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད།

ཞེས་པ་སྟེ། མདོ་ལས་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
པས། དགེ་སློང་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ནི་རྒྱའི་ཡན་ལག་ལྔ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། བྱུང་བ་ནི་
འབྲས་བྱའི་ཡན་ལག་བདུན་པོ་རྣམས་ཡིན་པར་འདོད་དེ་རྒྱའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གང་ལ་སྟོས་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་སྟོས་ནས་བྱུང་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་བྱ་བཞིན་ནོ། གནས་བརྟན་བསམ་རྫོགས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ལ་སྟེ་བཞི་
གསུངས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ ༡༡༡ ལས། གནས་བརྟན་བསམ་རྫོགས་པ་ན་རེ། ཉེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་དག་མ་ཡིན་པ་
ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཞི་སྟེ། སྟེ་དང་པོ་ནི་ཆོས་མ་འོངས་པ་རྣམས་སོ། གཉིས་
པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཆོས་ཐ་མ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། གསུམ་པ་
ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། བཞི་བ་ནི་ཆོས་
འདུས་མ་བྱས་རྣམས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གྲག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རང་སྟེ་ས་སྟོན་པ་
ལ་སོགས་པས་ནི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏྟག་པར་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་འབྲེལ་ ༡༡༡ ལས།

སྟེ་བ་གཞན་དག་ན་རེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནམས་བྱང་ཡང་རུང་། མ་བྱང་ཡང་རུང་།
ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པའི་གཞན་སྟེ་དེ་ནི་ས་སྟོན་པ་
སོགས་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༡༤༦ ལས། སྟེ་བ་གཞན་
དག་ཅས་བྱ་བ་ནི། འཕགས་པ་ས་སྟོན་པའི་སྟེ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ་ ཡང་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅས་སོགས་གསུངས་
པའི་དོན་ལ་རང་འབྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་འབྱུང་ལ་དེ་ལས་ལྷག་མ་
ནམས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་། སྟོན་མཐའི་གཉིས་ལས་བར་གྱི་བརྒྱད་འབྱུང་
ཞིང་དེ་ལས་བྱི་མཐའི་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཆོ་བརྒྱད་པ་དང་། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་
དངོས་སུ་འབྱུང་ཞིང་ལྷག་མ་ནམས་བརྒྱད་ནས་འབྱུང་བའི་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་
རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ ༡༣༥ ལས། ཡང་ན་ཡན་ལག་འདི་
ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་རོ། ། ཡན་ལག་འདི་སྐྱེས་པས་ཡན་ལག་གཞན་སྐྱེའོ་ཞེས་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་སྟོན་གྱི་མཐའ་ཡོད་ན་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་
འབྱུང་རོ། ། ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་སྐྱེས་པས་བྱི་མའི་མཐའ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཆོ་བརྒྱད་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་རེས་འགའ་ནི་འདུ་བྱེད་ནམས་མ་རིག་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
འབྱུང་རོ། ། རེས་འགའ་ནི་བརྒྱད་ནས་སོ་ཞེས་མངོན་སུམ་དང་བརྒྱད་ནས་རྒྱུན་གྱི་རོ་
བོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཀུན་བཟུངས་ལྟར་ན། ཆོག་དང་བོས་དབང་ལྷག་སོགས་གྱི་
སྒྲིའི་གཡོ་བ་ལས་བྱང་བ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དུ། སྤྱིར་རྒྱུ་རྒྱུན་ཡོད་ཅམ་གྱིས་འབྲས་སུ་
འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་རང་དགར་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་ཅེས་གཡོ་

བ་མེད་པའི་རྒྱུན་བསྟན། ཆོག་གཉིས་པས་རྒྱ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་
མི་རྟག་པའི་རྒྱུན་བསྟན་ཏེ། རྒྱུན་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་འགག་ནས་
འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་དགོས་ཀྱི། རྟག་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རྟག་ཏུ་འབྱེན་པ་འཕ། ཡང་
ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱབས་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོག་གསུམ་པས་རྒྱ་མེད་པ་དང་
རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་སྐྱབས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩལ་པའི་རྒྱུན་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་གང་ཡིན་
ལས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་སྟེ། འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་
རང་ཉིད་སྐྱེད་པའི་རྩལ་པ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་ཞིག་གིས་སྐྱེད་དགོས་ཞེས་རྩལ་པའི་རྒྱུན་
བསྟན་པར་འདོད་དོ།

༼ ཅ སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ངོ་བོ༽

མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ།

རིག་པའི་མི་མཐུན་སྟོན་ས་ཆོས་གཞན།

མ་རིག་མི་མཐུན་སྟོན་ས་བཞིན།

ཞེས་བྱུང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དེ་མདོ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་
པས་བཀག་ནས་སྐྱབས་འདིར་བཤད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ནི་མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་སུ་
འབྲེལ་བ་རྣམས་སུ་བཤད་ལ། མཁས་པ་ལ་ལས། སྐྱབས་འདིར་བསྟན་པའི་མ་རིག་
པའི་ངོ་བོ་ནི་མདོ་སྟེ་བ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་བྱེ་བྲག་སྐྱབས་པས་ཀྱང་འདོད་ལ།
མ་རིག་པ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་འདྲིན་སྟངས་འགལ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་བྱུང་མཐའ་
གོང་མའི་ལྷགས་ཡིན་པས། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་སྐྱེ་ཡིན་
ཀྱང་འདྲིན་སྟངས་འགལ་བ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། དེ་ལ་མ་

རིག་པ་ཞེས་པའི་དགག་ཆིག་ནི་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་སོགས་ལ་
མི་རུང་བས་འགལ་སྒྲའི་ཆོས་གཞན་སྟོན་པའི་དགག་ཆིག་སྟེ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་
འཛིན་སྣངས་འགལ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་
དང་མཚོག་གསུམ་སོགས་ལ་སེམས་མི་གསལ་བའི་སེམས་བྱུང་ཚོངས་པ་སྟེ། རང་
འགྲེལ་ ༡༩༠ ལས། མ་རིག་པ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ལ་རག་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཅི་
ཡིན། བདེན་པ་དང་། དཀོན་མཚོག་དང་། ལས་དང་འབྲས་བྱ་རྣམས་མི་གསལ་བའོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་ཅན་
ཁོ་ན་མི་དགོས་པའང་ཤེས་སོ། དཔེར་ན། མི་མཛའ་བ་དེ་མཛའ་བ་མེད་པ་ཙམ་དང་
མཛའ་བ་ལས་གཞན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མཛའ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཛོག་པ་དང་
། རྒྱུ་ཆིག་ཀྱང་བདེན་ཆིག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། རང་འགྲེལ་
༡༩༡ ལས། མ་རིག་པ་ཡང་རིག་པའི་མི་མཐུན་པར་གྱུར་བའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཏུ་
བསྟར་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་རིག་པ་རིག་པ་མེད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གང་
ལས་ཤེས་ཞེ་ན། མདོ་ལས་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་རྒྱུ་གྱི་དངོས་པོར་
བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ ༡༩༢ ལས། འདི་ག་ལས་ཤེ་ན། རྒྱུ་གྱི་
དངོས་པོར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་།

ཀྱན་སྦྱོར་སོགས་ཆིག་བྱིར་གལ་ཏེ།

ཤེས་རབ་དན་བཞོ་མིན་ལྟའི་བྱིར།

ལྟ་བུའདྲེ་དང་མཚུངས་ཟུན་བྱིར།

ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་བྱིར་རོ།

ཞེས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་དང་རིག་པ་མེད་པ་

ཅམ་ཡིན་ན། ཀུན་སྒྱུར་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། མདོ་
 ལས། མ་རིག་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། སྤ་རྒྱས་དང་། རྩེ་བོ་དང་།
 སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་དེ་དག་ཏུ་གསུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ངན་པ་འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དེ་མ་རིག་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མ་རིག་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྡན་
 དུ་འང་གསུངས་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་གཉིས་ནམ་ཡང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྲོ་བ་མེད་
 པའི་བྱིར་རོ། དེར་མ་ཟད། མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 དུ་གྱུར་བའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་མི་འགྲོལ་ལོ། མ་རིག་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་དུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་འདག་གོ། ཞེས་མ་རིག་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཉེ་
 བར་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། འདིར་བཟུན་པ་དཔལ་ལེན་ནི་གསུམ་
 བོ་ཆེའི་མདོ་ལ་བཞེན་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པ་ཡིན་ཟེར་ལ། བཟུན་
 པ་ཆོས་སྒྲིབ་ནི་ངའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཅན་ལ་འདུག་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འདི་
 གཉིས་ནི་རང་འགྲེལ་དུ་འབྱུང་ངོ་། མཆིམས་མཛོད་ལས་ནི། ཉེས་པའི་རྣམ་པ་མ་
 ལུས་པ། འཛིག་ཆོགས་ལྟ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན། དེ་ལ་མ་རིག་ཀྱི་ཅེས་པའི་ལུང་བྲངས་
 བས་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་བཀོད་ཅིང་། འདོད་ཚུལ་དེ་གསུམ་ག་ཡང་
 ལུགས་འདིར་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་རྩ་འགྲེལ་དུ་མ་
 རིག་པ་ངོས་འཛིན་དང་དེ་ལ་རྩོད་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་སུ་ཡིན་པར་
 མཆིམས་མཛོད་རང་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། འདི་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་
 བ་དང་། རྩ་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ཡིན་ཟེར་ན།
 ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་ལ་མདོན་པ་སྡེ་བདུན་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བའང་ཡོད་པར་ཀུན་

མཁྱེན་སྒྲ་མའི་གསུང་མང་བོར་འབྱུང་བས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་
ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་དོན་མེད་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པར་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པར་
མི་འདོད་པས་མདོ་སྟེ་བ་འདིའི་མཚན་གཞི་རྟེན་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། མིང་གི་རྟེན་
འབྲེལ་ནི། གལ་ཏེ་མ་རིག་པའི་རྟེན་ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མ་རིག་པའི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་འདྲ་བྱེད་དང་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྣམ་ཤེས་བསྟན་པར་རིགས་
མོད། ཅིའི་ཕྱིར་མིང་བསྟན་ཞེ་ན། གནས་བཞི་བར། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ།
དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་དག་གི་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་
ཟིན་ལ། གཟུགས་ནི། གཟུགས་ནི་དབང་བོ་ལྔ་དང་དོན། ལྔ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་
ཉིད། ཅེས་སོགས་སུ་བསྟན་ཟིན་པས་འདྲིར་ནི་མིང་ཙམ་ཞིག་སྟོན་སྟེ།

མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་ཕྱད་ལོ།

ཞེས་པ་སྟེ། མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱད་བོ་བཞི་ཅི་རིགས་ཀྱིས་
བསྟུས་པའི་འདུས་བྱས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་བ་ལང་ཞེས་པའི་མིང་གིས་དོན་དེ་གོ་བ་
ལྟར། མིང་དང་འདྲ་བར་དོན་ལ་གཞིལ་བའམ། ཡང་ན་མིང་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པར་
འཇུག་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། གཞན་དག་ནི། འཆི་བའི་ཆེ་ལུས་ནི་འདོར་ལ་
འདི་དག་གིས་ལས་ཀྱི་ཁུར་ཐོགས་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་གཞིལ་བས་མིང་དང་འདྲ་
བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ ༡༩༡ ལས། གཞན་དག་ན་རེ། འདྲིར་
ལུས་བོར་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་གཞིལ་བའི་ཕྱིར་མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱད་བོ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་སོ། ཁ་ཅིག་འདིའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ནི་ ཇི་

སྐད་དུ། ཤི་ཁིང་དུས་བྱས་པ་དེ་འཁྲུག་ཅུལ་བ་དེ་ཉི་དུ་ནམས་ཀྱིས་མེར་སྲིག་པའམ།
 རྒྱུ་རྒྱུ་བའམ་སའི་འོག་ཏུ་འདུག་པར་འགྱུར་ཁིང་སྤང་དང་ཉི་མ་དག་གིས་སྐམ་པ་
 དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། གཏུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡིད་
 ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ། དད་པས་ཡོངས་སུ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཚུལ་
 གྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམ་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་ཕྱི་མ་ལ་གང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་
 འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གང་སྤེལ་ ༡༥ དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། ། སྦྱི་མཆེད་དུག་ནི། དེ་དག་
 རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད། མིག་ལ་སོགས་གཞུགས་དང་བ་རྣམས། ཞེས་དང་། རྣམ་
 ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། ཡིད་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བསྟན་ཟེན་པས།

རིག་པའི་ཉིད་འབྲེལ་ནི།

རིག་དུག་འདུས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་ཁིང་ཡུལ་སྤྱག་
 མི་སྤྱག་བར་མ་ཅི་རིགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་པའི་སེམས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
 མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་སོགས་དུག་གོ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ལས་སྤྲུམ་
 གཉིས་རྒྱ་དང་ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པ་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་འདུས་པའི་དོན་ནམ། ཡང་ན་དེ་གསུམ་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
 པའི་བྱ་བ་གཅིག་པ་ཡང་འདུས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ ༡༡ ལས། རེ་ཞིག་
 ལྟན་ཅིག་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དབང་ལོ་ལྔ་ནི་དོན་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་དང་འདུ་བར་

ཡང་རིགས་ན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་འགག་པའི་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་
འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དག་དང་རི་ལྟར་འདུ་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། ཡང་ན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་རིག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་གཅིག་པའི་དོན་
ནི་འདུ་བའི་དོན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ནི། མདོ་ལས། ཆོས་གསུམ་པོ་
འདི་དག་འབྲེལ་ཅིང་འདུས་ལ་ཆོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པས་རིག་པ་ཆོས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་གཞན་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཚེ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། མིག་དང་གཟུགས་དང་རྣམ་པར་ཤེས།
གསུམ་པོ་འདུས་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་རིག་པ་འོ་རིག་དེ་ལས། ཆོར་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་
བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱག་ཆོན་རྒྱག་གི་
མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱག་ཆོན་རྒྱག་གང་ཞེ་ན། ཉང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་ ཕྱིའི་
སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་ རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་རྒྱག་ རིག་པའི་ཆོགས་རྒྱག་ ཆོར་བའི་
ཆོགས་རྒྱག་དང་། སྲིད་པའི་ཆོགས་རྒྱག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རིག་པ་ནི་གསུམ་
འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་སེམས་བྱུང་གཞན་ཞིག་ཡིན་གྱི།
གསུམ་འདུས་པ་ཙམ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལས་ལོགས་སུ་གསུངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་འགོག་གོ། རང་འབྲེལ་ ༡༩༡ ལས་ཀྱང་། འདིས་ནི་རིག་པའི་ཆོགས་དབང་པོ་
དང་དོན་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་སོ། གལ་
ཏེ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་ཀྱང་ལོགས་ཤིག་ན་ཡོད་པར་མ་ངེས་ཏེ། སྲིད་ཆོར་སོགས་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྲིད་ཆོར་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པས་དེ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་ཆོས་

གསུམ་འབྲེལ་ཞིང་འདུས་ལ་ཞེས་པའི་མདོའི་དོན་སྣ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལྷགས་
 གྱི་འབྲེལ་ཞིང་འདུས་པའི་དོན་ནི་གོང་དུ་རང་འབྲེལ་གྱི་ལྷང་དང་བཅས་པ་བཀོད་
 ཟེན་རྟོ།། ཚེད་ལན་འདི་དག་ནི་རང་འབྲེལ་དང་གང་སྟེལ་དུ་འབྱུང་ཡང་མཆིམས་
 མཛོད་དང་ཡིག་ཆར་མི་འབྱུང་བས་བཀོད་དོ།། རེག་པ་རྒྱག་པོ་དེ་དག་ལས།

ལྷ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན།།

རྒྱག་པ་ལྷ་རྒྱགས་ཆིག་ཅེས་བྱ།།

ཞེས་པ་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ལྷས་གྱི་རེག་པའི་བར་ལྷ་ནི་ཐོགས་
 པའི་རེག་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་པ་རྣམས་ནི་ཐོགས་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་
 ལ་བརྟེན་པའི་རེག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྒྱག་པ་ཡིད་གྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལ་ཆིག་སྟེ་
 རྒྱགས་གྱི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་གདགས་སུ་རུང་བས་མིང་ནི་
 ཆིག་སྟེ་རྒྱགས་ཡིན་ལ། ཡིད་ནི་གཙོ་བོ་མིང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཏགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ནི་རྟེན་དབང་བོའི་སྟོན་སྟེ་བ་ཡིན་ལ།
 གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པས་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ ༡༩༩ ལས། གཅིག་ནི་རྟེན་གྱིས་
 རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ།། གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་
 སོ།། དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྟོན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་
 པོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ།། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྟོན་པོ་འང་རྣམ་
 པར་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་སོ།། ཞེས་མིག་ཤེས་སོགས་གྱིས་
 མིང་གི་སྟོན་སྟེ་སྟོན་པོ་འོ་སྟེ་མི་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཤེས་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་བྱང་
 པར་གསུངས་སོ།། གང་སྟེལ་ ༡༦༡ ལས་ཀྱང་། སྟོན་པོ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་རྣམ་པར་མི་
 ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་གི་སྟོན་སྟེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་རང་གི་
ངོ་བོ་དང་མིང་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེས་ནི་མིང་དང་མིང་ཅན་གྱི་
འབྲེལ་བ་འདྲིན་པར་རྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རེག་པ་བྱུག་པོ་དེ་
དག་བསྐྱུས་ན་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།

རིག་དང་མ་རིག་དང་གཞན་རིག།

དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྷན་མ།།

ཞེས་པ་སྟེ། རིག་པའི་རེག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་རེག་པ་དང་། དེ་གཉིས་
ལས་གཞན་པའི་རེག་པ་སྟེ། མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། ཟག་མེད་ཀྱི་རེག་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རེག་པ་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་བའི་རེག་པ་འོ། མ་རིག་པའི་རེག་པ་དེ་ལ་ཡང་།

གཞོད་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རེག་།།

ཅེས་པ་སྟེ། གཞོད་སེམས་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་
གྱུར་བའི་རེག་པ་འོ། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས། གང་སྟེལ ༡༤༡ ལས། མ་རིག་པའི་རེག་པ་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འོ། ཞེས་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ནམ།
འདིར་གཉིས་ཅམ་སྟོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དུ་མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་དགོས་པ་ནི་
འབྲུང་ཉེ་ཁོང་ཉེས་པ་ཆེ་བས་སོ་ཞེས་མཆིམས་ཚུངས་ལྟོ་བཟང་གྲགས་པས་གསུངས་སོ།
རེག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ན་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།

བདེ་བ་ལྗོངས་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ།།

ཞེས་པ་སྟེ། བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་བཏང་སྟོམས་ལྗོངས་བར་འགྱུར་བའི་
རེག་པ་གསུམ་མོ། འདིའི་ལྗོངས་བའི་དོན་ནི་བདེ་སྐྱུག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་མཐུན་

པར་བསྐྱེད་པའམ། མྱོང་བར་རྣམ་པ་སྟེ་མྱོང་བར་འོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ༡༡༩ ལས། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་
 བ་མྱོང་བར་བྱ་བའམ་མྱོང་བར་རྣམ་པའི་ཕྱིར་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་གང་ཞེ་ན།
 ཆོར་བ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལ་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་ན་བདེ་བ་མྱོང་བར་
 འགྱུར་བའི་རེག་པ་སྟེ། གང་ལ་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ཡོད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདིར་
 རང་འགྲེལ་དུ་རེག་པ་བརྟུ་བྱག་ཅེས་འབྲུང་བའི་གྲངས་འདྲེན་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་མ ༡༡༩
 ལས། དེ་དག་ནི་རེག་པ་བརྟུ་བྱག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
 བས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་བྱག་དང་། ཡང་ཐོགས་པའི་རེག་པ་དང་། ཆིག་
 སྒྲ་བྱགས་ཀྱི་རེག་པ་དང་། རིག་པའི་རེག་པ་དང་མ་རིག་པའི་རེག་པ་དང་། རིག་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་མ་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རེག་པ་དང་། རེག་པ་གཉིས་པོ་གཞོན་སེམས་
 དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རེག་དང་། རེག་པ་གསུམ་པ་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་
 ། ལྷག་བསྐྱེད་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལྷག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་དང་བརྟུ་བྱག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟེ་གང་
 སྟེལ་ཡང་འདི་དང་འདྲའོ། ། ཡིག་ཆར་མ་རིག་པའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རེག་པ་ལ་
 གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་བྱག་།

ལྷ་ནི་ལྷས་ཀྱི་འོ་སེམས་ཀྱི་གཞན་།

ཞེས་བྱུང་། གལ་ཏེ། ཆོར་བ་མྱོང་བའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོར་བ་བཤད་

ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ་དེར་ནི་ཚོར་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ས་བསྟན་
གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་མ་བསྟན་ལ། འདིར་ནི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་སྟོན་ས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
སྟོས་པའི་སྟོན་མེད་དོ། རེག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་བདག་ཀྱིན་གྱི་སྟོན་ས་
དབྱེ་ན་རྒྱག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནས་ཡིད་གྱི་བར་
རྒྱག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་དང་བོ་ལྷ་ནི་བདག་ཀྱིན་དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་
པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་བདག་ཀྱིན་སེམས་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའོ།

ཡིད་ཚོར་དེ་ཉིད་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།

དེ་ཡིད་ཉི་བར་རྒྱ་བ་ལས།

ནམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཙོ་བརྒྱད།

ཅས་པ་སྟེ། སེམས་ཚོར་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་ཉི་བར་རྒྱ་བའི་
བྱེ་བྱག་གིས་ནམ་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྒྱག་ལ་དམིགས་
པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་རྒྱག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་རྒྱག་དང་། བཏང་སྟོམས་རྒྱག་སྟེ་བཙོ་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་ངོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་གི་
སྟོན་ས་བཞག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ལས་བདེ་སྟུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་། དམིགས་
པ་ལས་གཟུགས་སོགས་རྒྱག་དང་། མཚུངས་ལྡན་ནི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པས་གསུམ་གའི་སྟོན་ས་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ། དེ་དག་ལས་བཙོ་ལྷ་ནི་
གཟུགས་སོགས་ཡུལ་སོ་སོ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲིས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་
ལ་དམིགས་པའི་ཉེར་རྒྱ་གསུམ་ནི་འདྲིས་མ་འདྲིས་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའོ། ཉེར་
རྒྱའི་དོན་ལ། བྱེ་བྱག་སྟེ་བས་ནི་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད་ལ།

མདོ་སྤེལ་སྤྱོད་ཆོར་བའི་དབང་གིས་ཡིད་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད་དོ། ལུས་ཆོར་ནི་ཉེར་
རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་ནི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ལ་ཉེན་པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཆོར་ནི་
དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལ་ཉེན་པའི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བསམ་གཏན་གསུམ་
པའི་བདེ་བའང་ཉེར་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཉེར་རྒྱ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཁམས་གང་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།

འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན།

སྟོད་ཡུལ་གཞུགས་ཅན་བརྟུ་གཉིས་སོ།

གོང་མ་གསུམ་གྱི་,,,,,,,,

ཞེས་བྱུང་། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་
ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།
འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་གཞུགས་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ནི་བརྟུ་གཉིས་ཏེ། གསུམ་
ཆོན་གསུམ་གྱི་ངི་རོ་གཉིས་དོར་བའི་ལྷག་མ་བརྟུ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའོ། འདོད་
པའི་ཉེར་རྒྱ་གཞུགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། དེ་ན་ཡུལ་ལྔ་མེད་པས་ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་ཆོར་བ་གསུམ་སོ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ནི།

,,,,,,,, བསམ་གཏན་ནི།

གཉིས་ན་བརྟུ་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས།

རང་ལ་དམིགས་བརྟུད་གཞུགས་མེད་པ།

གཉིས་ཀྱི་འོ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་དུག།

དུག་གི་འདོད་པ་འོ་རང་ནི་བཞི་ནི།

གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་བོ་གཉིས་ན་ཡིད་མི་བདེ་བྱུག་དོར་བའི་ལྷག་མ་
བརྩུག་ཉིས་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་གོང་མ་ལ་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ན་ངི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཁམས་
རང་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་དེ། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་
ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་གཉིས་ན་
བྱུག་སྟེ། དེ་གཉིས་ན་ཡིད་བདེ་མེད་ཅིང་སེམས་བདེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཡུལ་བྱུག་
ལ་དམིགས་པ་བྱུག་དང་། གཟུགས་ལ་ངི་རོ་མེད་པས་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བྱ་ཆོས་
ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་གཅིག་གོ།

གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སུ་ནི།

གཟུགས་མེད་ཉེ་བར་བསྟོགས་ན་བཞི།།

གཟུགས་འགྲོ་གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག།

དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་ཡུལ་ཅན།།

བཙོ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་བཅས།།

ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་
ན་བཏང་སྟོམས་ཉེར་རྒྱ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་དེས་ནི་རང་དང་བསམ་གཏན་
བཞི་བ་ལ་ནི་རགས་སུ་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་ངི་རོ་གཉིས་དོར་བའི་
ཡུལ་ལྷག་མ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ནའང་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་
རྒྱུ་གཅིག་སྟེ། དེ་དག་གིས་འདོད་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ས་ན་
ཆོས་གཅིག་སྤུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་དག་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་འོག་མ་ལ་མི་

དམིགས་ཏེ། གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་དག་རྣམས་ཀྱི། སྤྱོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་
 མིན། ཞེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། བཙེ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཡིན་
 ཏེ། འདི་རྣམས་སྤྱིད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་རྣམས་དེར་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་ཆོར་བ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་རྟེན་ཚུལ་ནི། གཞུགས་མེད་
 ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་སོ་སྐྱེ་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་ཆེ་ལྷ་དང་། དང་པོ་གཉིས་སུ་
 སྐྱེས་ཆེ་བཅུ་གཅིག་དང་། འདོད་པར་སྐྱེས་ཆེ་བཅུ་བདུན་རྟེན་དོ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་
 ཡས་ཉེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ཆེ་གཉིས་དང་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་རྟེན།
 བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གཉིས་ནས་དང་པོ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་ཆེ་བྱུག་དང་། འདོད་པར་སྐྱེ་ཆེ་
 བཅུ་གཉིས་རྟེན། དང་པོ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་པ་དང་འདོད་པའི་ཆགས་བྲལ་
 ལས་ཉམས་ཆེ་བྱུག་རྟེན་དོ། ལྷན་ཚུལ་ནི། གཞུགས་མེད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་
 གཅིག་ལྷན་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གང་ཟག་བཞི་ལྷན་དང་། བསམ་གཏན་
 ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དེ་བྱུག་ལྷན་དང་། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཅུ་གཉིས་ལྷན་པ་དང་། འདོད་
 པའི་ཆགས་བྲལ་བ་ལ་བཅུ་གཉིས་ལྷན་པ་དང་། ཆགས་བཅས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ལྷན་
 རོ། གཏོང་ཚུལ་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་གཉིས་ནས་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་ཆེ་བྱུག་གཏོང་ངོ་། དེ་གསུམ་
 རྣམ་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སུ་སྐྱེས་ཆེ་བརྒྱད་གཏོང་ངོ་། གཞུགས་མེད་ཕྱི་མ་གསུམ་
 ཏུ་སྐྱེས་ཆེ་བཅུ་གཅིག་གཏོང་ངོ་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གཉིས་ནས་རྣམ་མཁའ་མཐའ་
 ཡས་སུ་སྐྱེས་ཆེ་གཉིས་གཏོང་ངོ་། གཞུགས་མེད་ཕྱི་མ་གསུམ་ཏུ་སྐྱེས་ཆེ་ལྷ་གཏོང་ངོ་
 ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཚུལ་ནི། ཆགས་བཅས་པ་ལ་
 བཙེ་བརྒྱད། ཆགས་བྲལ་འདོད་ཁམས་པ་ལ་བཅུ་གཉིས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་

རྒྱུའི་ཆོར་བ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཆགས་
བཅས་པ་ལ་བརྒྱད། དེ་ཐོབ་པའི་ཆགས་བཅས་པ་ལ་བརྩ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་གསུམ་
ཀྱི་གང་ཟག་དྲུག་དང་ལྡན་ནམ་སྟམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། འདི་ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༩ ལས། སྟོལ་
འདིས་ལྟག་མ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་དོན་མཁས་དབང་དཔལ་ལྡན་
ཆོས་རྒྱལ་འོད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་འཐད་མི་འཐད་ཅི་རིགས་ཡོད་དེ།
བསམ་གཏན་བྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་གཞུགས་སྒྲ་རིག་ཆོས་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་
སྟོམས་བཞི་རེ་ལས་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༧ ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
དང་བཞི་བའི་ས་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་ལྡན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་
ཅིག་ བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་བ་བརྩ་གཉིས་ལྡན་ཏེ། ཇི་རོ་དོར་བའི་ལྟག་མ་བཞི་
ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བརྒྱད་དང་། ཉེར་བསྟོགས་
ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཉེར་རྒྱ་བཞི་བཅས་སོ་བྱེད། དེ་ནི་མིན་ཏེ། གཉིས་པའི་
ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ནི་ས་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར་ཐ་དད་པར་མི་བཅིའོ་
ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་གསུངས་སོ། ཚུལ་འདིས་གངས་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་བཀོད་དོ། ཡང་འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༩༡
ལས། སྟོན་པའི་བཀའ་སྲུང་ཐུ་ཚ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་གངས་ནི། ཞེན་
པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེར་རྒྱ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ངས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་
དགེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེར་རྒྱ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་བསྟོམས་པའི་སོ་དྲུག་གོ། འོ་ན། འདིའི་
ཉེར་རྒྱུའི་ཆོར་བ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞེན་པ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་ངས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེར་རྒྱ་སོ་དྲུག་གསུངས་པ་གང་ཞིག་
ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེར་རྒྱ་བཅོ་བརྒྱད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ངས་འབྱུང་ལ་བརྟེན་

པའི་བཙུན་པོ་དག་བཡིན་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ཅུས་ཏེ། འདིའི་ཉེར་རྒྱུའི་ཆོར་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆོར་བ་ཙམ་མིན་པར་ཡན་ལག་
བརྩུག་ཉེས་ནང་ཆན་གྱི་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཉེར་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བདེ་སྟགས་ལ་བྱས་པར་བཤད་ཀྱང་།
དེ་ལྟར་སྐབས་འདིར་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་
སྟགས་ལ་ད་དྲུང་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་དོ། ། ཡན་ལག་ལྟག་མ་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་
མི་བརྗོད་ཅེ་ན།

བཤད་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན།

ཞེས་བྱང་། དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་སྦྱེ་མཆོད་གང་དུ་བསྟན་པ་ནི་འདིའི་གོང་དུ་
བཤད་ཟིན་ལ། འདུ་བྱེད་དང་སྤྱིད་པ་ནི་གནས་བཞི་བ་དང་། སྤྱིད་ལེན་ནི་གནས་ལྔ་
བར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

༼ཆ ཉེན་འབྲེལ་མཆོན་པའི་དཔེ།

འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན།

སྤྱུ་བཞིན་རྩ་བཞིན་སྤྱོན་གིར་བཞིན།

དེ་བཞིན་ལྟན་ལ་བཞིན་དུ་འདོད།

ཞེས་པ་སྟེ། ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུག་ཉེས་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་
གཞི་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པའི་སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་དཔེ་ལྟས་བསྟན་ཏེ།
དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ནི་ས་བོན་དང་འབྲས་ཀྱི། ས་བོན་ལས་སྤོང་བུ་དང་ལོ་མ་སྟགས་འབྱུང་
བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱང་ལས་དང་གཞི་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྟ་དང་

འདྲ་སྟེ། ལྷ་གནས་པས་མཚོ་མི་བསྐྱམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་གནས་པས་ཀྱང་
སྐྱེ་བའི་མཚོ་མི་སྐྱམ་པའི་ཕྱིར། ཚ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། བཀའ་ཚལ་རྩ་བ་ནས་མ་ཕྱུང་བ་
ནམས་བཅད་ཀྱང་སྤར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་མ་སྤང་ན་སྤར་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ལྡོན་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། ལྡོན་ཤིང་ལ་དུས་དུས་སུ་མེ་ཏོག་དང་
འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱང་ལས་དང་གཞི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
འབྲས་ཀྱི་ཤུན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་ཀྱིས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་ལ་ཤུན་
པ་མེད་པའི་འབྲས་ཀྱིས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་མི་རུས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ལས་
ཀྱིས་གཞིའི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་པས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

ལས་ནི་ཤུན་བཅས་འབྲས་དང་འདྲ།

དེ་བཞིན་སྤྲན་དང་མེ་ཏོག་བཞིན།

ཞེས་པ་སྟེ། ལས་ནི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། ཤུན་པ་བཅས་པའི་འབྲས་
ཀྱིས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
ལས་ནི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་འདྲོ། བཅུད་ཕྱུང་བའི་སྤྲན་གྱིས་སྤར་
འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པ་ལྟར་ནམ་སྤོན་ཕྱུང་བེན་པའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤར་ནམ་སྤོན་མི་
འབྱིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ནི་སྤྲན་དང་འདྲོ། མེ་ཏོག་ནི་འབྲས་བུའི་ཉེ་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར་
ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་གཞིའི་ཉེ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ནི་མེ་ཏོག་དང་ཡང་འདྲོ།

གཞི་ནི་བཟའ་བུར་གྲུབ་པ་བཞིན།

ཞེས་པ་སྟེ། ལྷ་གནས་ལ་གྱི་གཞི་བདུན་ནི་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་ཏེ། བཟའ་
བུར་གཡོས་གྲུབ་པ་དེ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟར་གཞི་ནི་ནམ་པར་སྤོན་བེན་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་རྗེས་མའི་ནམ་པར་སྤོན་བྱེད་མ་ཡིན་པས་གཞི་བདུན་ནི་བཟའ་

བཅུང་ཐུབ་པ་དང་འདྲའོ། རྣམ་སྒྲིན་ལས་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་འབྱུང་བ་ཡོད་
ན་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་ཡོད་པས་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་རོ་
ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།

སྲིད་པ་བཞིའི་དོན་བསྟན་པ།

སྲིད་པ་བཞི་ལོ་དེ་དག་ལས།

སྦྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན།

རང་གི་ས་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱན།

གཞན་རྣམ་གསུམ་མོ་གཟུགས་མེད་གསུམ།

ཞེས་བྱུང་། སྲིད་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཅི་ཞེ་ན། སྲིད་པ་བཞི་བོ་དེ་དག་ལས་སྦྱེ་བའི་
སྲིད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། དེར་གང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཞེ་ན། རང་སའི་ཆ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། གང་
གིས་མི་སྦྱོར་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱན་དགྲིས་ཆིག་ཏུ་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་
པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གང་སྤེལ་ ༡༥ ལས། མ་རིག་པ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་
པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས་ན་གཅིག་ཏུ་ཐུབ་པ་དག་
ཅིས་བྱ་སྟེ། དུག་དོག་དང་། སེར་སྒྲ་དང་། འགྲོད་པ་དང་སྒོ་བ་དང་། འཆིག་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྷ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཐུབ་པ་རྣམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཞེས་སོ། མཆིམས་མཛོད་ ༡༡༥ ལས།
འཆིག་པ་མ་བགྲང་པར་འཆབ་པ་བགྲང་བ་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༡༡༥
ལས། ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་ཆིག་ཏུ་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུག་
དོག་དང་སེར་སྒྲ་དང་སྒོ་བ་དང་འཆབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཆིག་ཏུ་ཐུབ་པ་

ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཉོན་མོངས་ནི། གང་
སྟེལ་ ༡༥༣ ལས། རང་གི་ས་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་
། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། གཏི་མུག་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། སྲིད་པ་གཞན་གསུམ་ལ་ནི་དགོ་མི་དགོ་ལྟང་མ་བསྟན་
གསུམ་ག་ཡོད་ལ། གཞུགས་མེད་ན་བར་སྲིད་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པས་གཞན་གསུམ་
དང་། འདོད་གཞུགས་ན་བཞི་ཅར་ཡོད་དོ། འོ་ན་བར་སྲིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བསྟུས་
སམ་མ་བསྟུས་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་མ་བསྟུས་པར་གསུངས་ལ། གཞན་དག་འདུ་བྱེད་དུ་བསྟུ་
སྟེ་དེར་ལས་འཁེལ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི། ཞེས་པ་
གཙུག་བོ་ལ་བསམས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ།

འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན།།

ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན།།

སྟེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ།།

ཞེས་པ་སྟེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་པར་ལྟང་ལས་གསུངས་
ལ། དེ་འདྲའི་ཟས་དེ་ལ་དུ་ཞེ་ན། གང་སྟེལ་དུ་ ༡༥༣ མདོ་བྲངས་པ་ལས། མདོ་ཉིད་
ལས་ཟས་ནི་བཞི་སྟེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་རགས་པ་དང་ཕྲ་བའོ། རིག་པ་ནི་གཉིས་པའོ།
ཡིད་ལ་སེམས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བཞི་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྣ་ཁྲེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་དུ་བཅད་

ལུས་ཀྱི་དབང་བོ་དག་གམ། དེ་དག་གིས་ངི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདྲིན་པས་དེའི་ཉེན་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱོད་འདོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་མཆེད་ནི་
མིད་པའི་ཆོ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཟས་བཤམས་པ་མཐོང་བའི་ཆོ་བ་དེ་
བ་དང་ཡིད་བདེ་བར་འགྱུར་བས་སྐྱོད་མོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་བ་མེད་
བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་ཟས་ཡིན་གྱི། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིན་ན་གྲོལ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་
དང་དགྲ་བཙམ་པ་ལ་སྐྱོད་པར་ཐལ་བ་ལས་མི་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་དབང་གྲོལ་ལ་
མི་སྐྱོད་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་དུ་འགྲེལ་དགོས་སོ།

རེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི།

ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་གསུངས་དག་ན།

ཞེས་བྱུང་། རེག་པ་དང་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ནི་ཟག་དང་བཅས་པ་དག་
ཟས་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟས་ཀྱི་དོན་ནི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་
ཟག་མེད་ནི་སྲིད་པ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༤༦ དུ་མདོ་བྲངས་པ་
ལས། སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། འཆོ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་
པ་ཆོལ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་ཟས་དག་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་དབང་བོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། རེག་པའི་ཟས་
ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་པའི་ཟས་ནི་
སེམས་གནས་པ་དང་འཕེན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་ནི་མ་སྦྱོར་བ་སྦྱོད་པ་
དང་སྦྱོས་ཟིན་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཞར་བྱུང་བར་སྲིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི།

ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་ཆོལ་དང་།།

དྲི་བ་སྲིད་པ་བར་མ་དང་།།

འགྲུབ་པ་ལོ་,,,,,,,,

ཞེས་བྱུང་། སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ལ་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྩ་མཚན་
ཡོད་དེ། ས་མའི་མི་གཙང་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཀྱིས་རྩལ་ཏེ་སྐྱེས་པའི་རྩ་མཚན་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་དུས་སམ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་འཆོལ་བའི་
ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་སྲིད་འཆོལ་དང་། ཟས་སྲུ་དྲི་བ་བས་ན་དྲི་བ་དང་། འཆི་སྲིད་
དང་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་བར་གྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་ན་བར་སྲིད་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པའི་བྱིར་ན་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྲིད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།

སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་དག་དང་མཆིམས་མངོན་སོགས་
ལས། སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱར་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱར་སྤངས་མ་སྤང་ལ་མུ་
བཞི་བཅིས་ཤིང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱར་ནི་སྐྱེ་སྲིད་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་།
མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱར་ནི་བར་སྲིད་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་བཤད་དོ།
ཕར་བྱིན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལ་ལས། སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱར་གསུམ་ཞེས་ཐ་སྙད་མངོན་ཅིང་དེ་
ཡང་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་བྱེད་དགོས་པ། ཀུན་བདུས་ལས། མངོན་པར་འགྲུབ་
པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པའོ། ཞེས་ཁྱངས་
སྲུ་འདྲེན་ནོ། འོན་ཀྱང་ཀུན་བདུས་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ནང་
ཆན་ལ། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པའི་འབྲས་བྱ། མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་དང་། ཐུབ་
པའི་ཡན་ལག་ནང་ཆན་གྱི་དེ་ཡིན་པས་འདིར་ཁྱངས་སྲུ་འགོ་མིན་བརྟག་པར་བྱ་
ལ། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱར་སྤངས་ལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱར་མ་སྤང་བ་ནི།

ཕྱིར་མི་འོང་བར་དོར་འདའ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་དེར་མུང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། མངོན་པར་འགྲུབ་
པའི་ཀུན་སྐྱོར་སྤངས་ལ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་མ་སྤང་བ་ནི། ལམས་འོག་མ་གཉིས་ལ་
ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པས་བར་
སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། སྤང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་སྐྱེ་སྲིད་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་དང་དག་བཅོམ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་
པ་ནི་སོ་སྐྱེ་པལ་ཆེར་རོ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དེའི་སྐྱེ་སྲིད་དང་བར་སྲིད་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་གཅིག་ཡིན་ཞིང་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་སྤར་སོ་སྐྱེ་གནས་
སྐབས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པའི་ལས་ཤིག་བསགས་ཤིང་ལས་
དེའི་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མ་སྤངས་པར་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ལ། གཟུགས་
སུ་སྐྱེ་བ་ལའང་དེའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་མི་དགོས་ཤིང་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ན་དབང་བོ་རྣོ་
ཞིང་ཉོན་མོངས་ཆུང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་དེ་ལ་མུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཟས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་པ།

.....འདི་ལ་གནས་དང་ནི།

རྟེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས།

སྲིད་གཞན་འཕེན་དང་འགྲུབ་པ་ཡི།

དོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན།

ཞེས་བྱུང་། གལ་ཏེ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་

ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོ་འདིའི་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ལུས་དབང་བོ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པའི་ཟས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཆོ་འདིར་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་མ་ལྟ་བུའི་ཁམ་དང་རེག་པའི་ཟས་གཉིས་དང་། ཡང་སྲིད་བྱི་མ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་པའི་ཟས་དང་། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་མ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་གསོ་བ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་བཞིར་བབྲངས་སོ། ། འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༤༩ ལས། ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། ། ཞེས་པའི་སྙམ་བཞི་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༧༧ ལས། སྙམ་དང་བོ་ནི་ཁམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བོ་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འདིག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་དུག་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། སྙམ་གཉིས་པ་ནི་ཁམ་ལས་གཞན་པའི་ཟས་གསུམ་མོ། སྙམ་གསུམ་པ་ནི་ཁམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བོ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལྟ་བུའོ། ། བཞི་བ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་དང་ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་རང་འགྲེལ་ ༡༤༩ ལས། དེ་བཞིན་དུ་རེག་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་སྙམ་བཞིར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་སྙམ་བཞི་ཡང་། གང་སྟེལ་ ༡༧༧ ལས། སྙམ་དང་བོ་ནི་རེག་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བོ་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འདིག་པར་འགྱུར་བའོ། ། གཉིས་པ་ནི་རེག་པ་ལས་གཞན་པའི་ཟས་གསུམ་དག་གོ། གསུམ་པ་ནི་རེག་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བོ་

རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའོ།
བཞི་བ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཏུ་མ་གཏོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་ཟས་
ལྷག་མ་གཉིས་ལའང་སྟ་བཞི་ཡོད་དོ།

དོགས་པ་ཅུང་ཟད་འགོད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔྱལ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱ་ལུམ་མེ་
འབར་བ་དེ་ཟས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱར་མཆིམས་
མངོད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༤༩ ལས། དཔྱལ་
བ་དག་ན་ཁམ་ཀྱི་ཟས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྷགས་ཀྱི་སྤྱ་ལུམ་འབར་བ་དང་། ཟངས་ལྷན་
མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཆིམས་མངོད་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་
མངོད་རང་ལྷགས་སམ་ཡང་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་ལྟར་ཡིན་ལ། སྤྱ་དེ་དག་གྱེ་བྲག་
སྤྱ་བའི་ལྷགས་དང་སྤྱིར་ཆེ་ཁམ་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཟས་ལ་སྟ་བཞི་བཅི་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༤༩ ལས། གལ་ཏེ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཟས་ཡིན་ན་ནི་སྟ་བཞི་
ལ་ཡང་གཞོད་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཟས་ལ་དགོངས་ཏེ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་སྟ་བཞི་
གསུངས་པ་བྱེ་སྤྱིའི་ལྷགས་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཟས་ལ་དགོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་
སྤྱིའི་ལྷགས་ལ་ཟས་ཀྱིས་ཟ་བ་དང་འཇུ་བའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པས། སྤྱ་ལུམ་
མེ་འབར་བས་ཀྱང་འཇུ་བའི་ཆེ་བཀྱིས་སྒྲོམ་སེལ་རུས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ ༡༤༩ ལས། བྱེ་བྲག་སྤྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། གང་ཞིག་ཐོས་ནས་ཟ་བ་པོ་ལ་གཞོད་
པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་དང་པོ་མན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཟས་ཡིན་ནོ། ཟས་ནི་དུས་གཉིས་
སྤྱ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། ཡོངས་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་དང་། འཇུ་བའི་ཆེའོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཟས་ནི་དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་

ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀྱང་བཀའ་པ་དང་སྐྱོམ་པ་འདོམས་པར་
 ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་རིག་སེམས་རྣམ་
 ཤེས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཟས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། རིག་དང་སེམས་པ་
 རྣམ་ཤེས་ནི། ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་གསུམ་དག་ན། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གོང་མའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་རིག་པ་ཚོས་
 ཅན། ཟས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིད་ཀྱི་
 དབང་བོ་དང་བཞེན་པ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཟས་བཞིའི་སྣ་མ་གཉིས་ཆོ་འདིར་སྦྱེས་ཟིན་པའི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་
 དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ཕྱི་མའི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ༡༤༩ ལས། འདི་གཉིས་ནི་འདིར་སྦྱེས་པའི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་པ་ནས། འདི་གཉིས་ནི་མ་སྦྱེ་བའི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཁམས་དང་ས་ཐ་དད་པ་དང་
 ཟག་མེད་རྣམས་ཟས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥༠ ལས། དེ་དག་ཀྱང་
 ཟས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་གཞན་གྱི་ས་བ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་
 སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ ༡༥༡ ལས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཡང་ཁམས་དང་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པ་དག་ནི་ཟས་མ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་གང་ཟག་
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟས་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་པ་གསོ་བྱེད་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དང་། སྐྱལ་
 བ་མི་མཉམ་པ་ལ་ཟས་མི་འདོག་པས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གོང་མའི་སྦྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་

པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་པ་གསོ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟས་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སྲིད་པ་གཞན་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་
རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ཁྱོད་ཀྱིས་བྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚ་བར་ཡང་། སྲིད་གཞན་
འཕེན་དང་འགྲུབ་པ་ཡི། འོན་ཏེ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། སེམས་པའི་ཟས་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་སྦྱེ་བ་རིས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་
འགྲུབ་བྱེད་དམ་ཁྲུས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་འདོག་པས་སྦྱོན་མེད་དམ་སྙམ་མོ། ཡང་། ཁམ་
ཟས་ཡིན་ན་སྦྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་
འདོད་པ་ན། སྦྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
སྟེ། སྦྱེ་མཆེད་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དི་ཁོ་ནར་
ཁྱུར་བའི་སྒྲན་ཡོད་པར་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༥༥༩ ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྦྱེ་མཆེད་གསུམ་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་
ན། ཁམ་གྱི་ཟས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དི་རོ་རིག་གསུམ་གྱི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
དེ་དག་ལྡན་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་ན། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཁམ་ཟས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁམ་ཟས་ཡིན་ན་དེ་བཞི་ཀ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར། འདོད་ན་དབང་
བོ་མེད་པ་དང་། སྒྲ་མེད་ཕྱ་རབ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་དེས། རང་དབང་གྲོལ་ལ་མི་པན་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།

འཆི་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ།

༼༡༽ འཆི་བའི་སེམས།

ཆད་དང་མཆམས་སྒྱུར་འདོད་ཆགས་བྲལ།

ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྒྱེ་བ་ནམས།

ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད།

ཅེས་བྱུང་། རྟོག་ལྟས་དག་ཙ་ཆད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མམ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་
དག་ཙ་མཆམས་སྒྱུར་བ་དང་། མཉམ་བཞག་གིས་ཁམས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་
དང་། དབང་བོ་འགགས་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དང་། བར་སྲིད་དང་སྒྱེ་སྲིད་དུ་སྒྱེ་བ་ལེན་
པའི་སེམས་དྲག་པོ་ནམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། དང་བོ་གྲུབ་
སྟེ། མེད་པར་ལྟ་བས་ཙ་བ་གཅོད། ཅེས་འབྱུང་བས་དག་ཙ་ཆད་པ་ནི་རྟོག་ལྟས་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། མཆམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བས། ཞེས་འབྱུང་བས་ཐེ་ཚོམ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ས་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ནམ་ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་སྒྱེས་སྟོ། རེས་རྟོག་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན། ཞེས་
པས་ནི་འདིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡང་རེས་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཁོ་ནས་དག་པའི་ཙ་བ་མཆམས་
སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ནི་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དབང་ཤེས་ལྟ་ནི་ཁ་ཕྱིར་ལྟས་
ཡིན་པས་མཉམ་པར་བཞག་པར་མི་རུང་བས་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
དོ། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་
ཀྱིས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་

༡༧༧ ལས། འཆི་འཕོ་བ་ནི་དབང་བོ་ལྷའི་རྒྱ་བ་བསྐྱས་ཤིང་རྒྱན་འཆད་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱག་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་རྣམ་ཉོག་དགོས་པའི་བྱིར། ཚད་ཆེན་དཀའ་འབྱེལ་ ༡༧༩ རྩ་ཡང་
ཅུ་ཆོག་འདི་དག་བྲངས་པས་འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་དང་ཡང་མཐུན་མོང་བའོ།

དེ་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་ཆོར་བ་ནི།

འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྟོམས་ལ།

སྐྱེ་གཅིག་ཞེས་མས་མེད་ལ་དེ་མེད།

ཅས་བྱུང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སེམས་མི་གསལ་བའི་བྱིར་ཆོར་བ་ནི་
བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་ན་
ལ་འཆི་སེམས་དང་སྐྱེ་སེམས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ན་མེད་དེ། གང་སྟེལ་ ༡༩༠ ལས།
དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དག་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་
ན་ལས་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཡོད་དེ། དངོས་གཞི་དག་ནི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
སྟུག་བསྐྱེལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཅེ་གཅིག་པ་ལ་ཡང་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་དེ། འཆི་འཕོ་བས་སེམས་ལ་
གནོད་པར་བྱེད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་
བྱིར་དང་། སྐྱེ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དགེ་སེམས་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། འདྲ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
དེས་ཀྱང་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་གིས་མི་འཆི་ཞིང་། གཞན་དོ་རྗེ་དང་

མཆོན་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཆེ་སྟོན་ལས་གྱིས་
འཕངས་པའི་ཆེ་ཟད་དེ་ལུས་ཡོངས་སུ་འདོར་བར་སྟོན་པ་ན་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་
ངེས་པར་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་ལ་ངེས་པར་
ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༥༡ ལས་འཆི་བའི་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལ། ཞེས་
འབྱུང་བའི་འཆི་སྲིད་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པར་གང་དུ་བཤད་
ཅེ་ན། སྦྱོར་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། རང་གི་ས་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱན། ཞེས་སྦྱོ་
སྲིད་ཁོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བསྟན་པས་སྲིད་པ་གཞན་གསུམ་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་
ཡོད་པར་འགྲུབ་པའམ། ཡང་ན། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། སྟོག་དང་ཡིད་དང་
བྱང་སྟོམས་ཉིད། ཅེས་པ་ནས། དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྷ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་
གྱིས་འཆི་སྲིད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། སྦྱོར་བའི་སེམས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་
ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ནི་བྱང་སྟོམས་ལས་མེད་པས་འོག་གི་རྩ་བ་འདི་ནི་དག་བཅོམ་
པ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་གཞུང་ཡིན་ནོ།

ལྷ་རྟ་འདེའ་ལྱང་བསྟན་མིན་གཉིས།

ཞེས་བྱུང་། དག་བཅོམ་པ་ལྷ་རྟ་ལས་འདེའ་བའི་འཆི་སེམས་ལ་ནི་ལུང་དུ་
བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཏེ་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། འོག་ནའང་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས། ཁ་
ཅིག་ཟེར་ཏེ་...། ཞེས་འདོད་པ་ལྟར་ན་རྣམ་སྤྲིན་བྱང་སྟོམས་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་དང་
། དེ་མི་འདོད་ན་སྦྱོད་ལམ་པ་ཁོ་ནའོ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་གཉིས་པོ་དེ་ནི་སྟོབས་རྒྱུ་
བས་སེམས་རྒྱུ་ཆད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ལ། གཞན་ནི་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། གང་
སྟེལ་ ༡༥༡ ལས། གཞན་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་

ཏེ། ཉན་མོངས་ཅན་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བའི་སེམས་ནི་སྟོབས་དང་ལྷན་
པའི་ཕྱིར་སེམས་འཆད་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ལ། ཉམ་ཆུང་བའི་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ནི་སེམས་འཆད་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་སེམས་འཆད་པ་ནི་
སེམས་ཉིད་མཆམས་སྒྱུར་བ་མེད་པར་འགག་པའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགེ་བ་ནི་རྣམ་པར་
སློན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་
རྣམ་པར་སློན་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་སེམས་ལ་ཡོངས་སུ་
བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། གཞན་དག་ན་རེ་མཐར་ཀྱིས་འཁོར་
པ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པའི་ཁམས་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་མི་
དགེ་བ་སྤོང་ལ། སྲིད་པའི་ཆེ་མོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པའོ། །ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་
སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བས་དགེ་བའོ། །སྤང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས་ནི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྤངས་སོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཞེས་སྐབས་འདིར་འདོད་ཚུལ་གསུམ་བཞོད་པའི་སྤྲ་མ་གང་སྟེལ་རང་ལུགས་དང་
བྱི་མ་གཉིས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཡིན་པར་ཆིག་གིས་ཤེས་སོ། །

༼ཁ་འཆི་བའི་ཚུལ༽

འོག་མི་ལྷན་འགྲོ་མི་སྒྲི་རྣམས་།

དེ་མ་གྱིས་འཆི་ན་རྒྱུ་བ་དང་།

ཉེ་བ་སྟོང་ཁར་ཡིད་འཆི་འཕོ།

གནད་གཅོད་པ་ནི་རྒྱ་སོགས་གྱིས་།

ཞེས་བྱུང་། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་ཤེས་འགག་ཚུལ་ནི། གང་སྟེལ་ ༡༥༡
 ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་ན་གནས་པར་མི་རུང་ལ་བྱུང་པར་དུ་
 ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་རུང་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་འདིར་ལུས་ཀྱི་དབང་བོ་འགག་
 པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་དོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཅིག་
 ཅར་འཆི་ན་ཡིད་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱི་དབང་བོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགག་ལ།
 རིམ་གྱིས་འཆི་ན་ནི་འོག་ངན་སོང་དང་མི་དང་ལྟར་འགྲོ་དང་མི་སྦྱེ་བ་དག་བཅོམ་པ་
 རྣམས་རིམ་གྱིས་འཆི་ན་རྐང་བ་དང་ཉེ་བ་དང་སྦྱིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ་ཞེས་ཐ་སྟོད་
 བྱ་སྟེ། དེར་ལུས་ཀྱི་དབང་བོ་འགག་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་གནད་གཅོད་
 པ་དེ་དག་རྒྱ་གང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན། གནད་གཅོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 འགའ་ཞིག་ཉམས་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ལ་གནད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་འབྱུང་བ་
 འཁྲུགས་པས་ཆོར་བ་མི་བཟད་པ་སྦྱིད་པ་ལ་དེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཤིང་གཅོད་པ་
 ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེའི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་མེ་རླང་གསུམ་གྱི་ཁམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་
 ཞིག་དག་དུ་འཁྲུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཉམས་ནས་འཆི་
 བར་འགྱུར་བའོ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རླང་མཁྲིས་བད་ཀན་ལས་གཞན་པའི་སྦྱོན་
 བཞི་བ་མེད་པས་སའི་ཁམས་ཀྱིས་མི་གཅོད་དོ། དེའི་ཕྱིར་རླང་ཤས་ཆེ་ན་རླང་དང་།
 མཁྲིས་བ་ཤས་ཆེ་ན་མེ་དང་། བད་ཀན་ཤས་ཆེ་ན་རྒྱ་དག་གིས་གཅོད་དོ། ཁ་ཅིག་ནི།
 རྫོད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་རྒྱ་མེ་རླང་གསུམ་གྱིས་འདིག་པ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་སོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། ལྟ་ལ་གནད་གཅོད་པ་མེད་པས་ལུས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐལ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་
 བསྐལ་ནི་མནར་མེད་ལས་ཀྱང་འཆི་ལྟས་བྱུང་བའི་ལྟ་ཆེ་སྟེ། དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལས།
 ལྟའི་ཡུལ་ནས་ལྟང་བ་ན། སྤྱད་བསྐལ་རབ་དུ་སྦྱེ་བ་གང་། དེའི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་

དཔྱལ།། བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

༼ག་ཤི་ནས་ངི་ལྟར་འཇུར་བ།

འབགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག།

ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་བྱ་ངེས།།

ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་གསུམ་དུ་གསུངས་པས་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་ངེས་པའི་ཆོགས་དང་། ལོག་པ་ཉིད་དང་། མ་ངེས་པའི་ཆོགས་གསུམ་མོ།། དེ་ལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཡང་དག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་ངེས་པ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ནི་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་རྟེན་པའི་བྱིར་དང་། མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག་ནི་ལོག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལོག་པ་ནི་ངན་སོང་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ནི་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ངེས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལ་སྟོས་ནས་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ།། དེ་དག་གིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་ཟིན་ལ། སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་རྩ་བའི་ཆོག་གི་དོན་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་གསལ་ཞིང་དུས་འཁོར་དང་དེང་དུས་ཀྱི་ཆོན་རིག་དང་སྐྱར་བའི་བཤད་པ་ནི་ཁོ་བོས་མ་རྒྱས་པས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། དེ་ལྟར་ན་མངོད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་འབབ་སྟེགས་ལས་གནས་གསུམ་པའི་དཀའ་འགྲེལ་བྱས་ཟིན་ཏོ།།

གནས་བཞི་བ་ལས་བསྟན་པའི་ཁམས།

མཚམས་སྒྲིབ་བ་ནི། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སེམས་
ཅན་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། སྤྱིང་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་
པ་གོང་དུ་བསྟན་པ་འདི་ནམས་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ནམ། དབང་བོའི་ཤེས་པས་མཐོང་
བའི་རྒྱ་ཅན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རེ་ཞིག་ཤིང་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པའི་ཤིང་རྟོག་ནམས་ལ་
ཡང་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུན་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་
ཉིད་དེ། བྱད་པར་གྱི་རྒྱ་མེད་ན་ཐ་དད་པ་དེ་དག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། སེམས་ཅན་དེ་
དག་ཀྱང་མ་མའི་ཁྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱུ་འབྲས་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་མཚེས་མའི་སྟུན་ལ་ཡང་ལྷས་དང་དབང་བོ་དང་
། བད་མེད་པ་དང་། རྟོགས་དང་། ཡིད་གཞུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བཟོད་པ་དང་
། བཟོན་འགྲུས་དང་། དུག་གསུམ་ཤས་ཆེ་ཆུང་དང་། རྒྱ་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་པའི་
བྱེ་བྲག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་བྱ་བ་དག་ལ་མཉམ་པོར་འཇུག་ན་ཡང་ཁ་ཅིག་
གིས་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ངལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་
དག་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མེད་པར་ནི་མི་རུང་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་སྒོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་
བྱས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར་། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་
དག་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན།

ལས་ལས་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྦྱེས།

ཞེས་པ་སྟེ། དག་མི་དགའི་ལས་ལས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བདེ་སྟུག་དང་

བཟང་ངན་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
དཀར་བའི་ལས་མཐུན་པར་བསགས་པ་ལས་ཐུན་མོང་དུ་ལོངས་སྤྱད་པར་འོས་པའི་
ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། བྱེ་བྲག་སོ་སའི་དགེ་སྤྱད་འདྲིས་མར་བསགས་པ་ལས་མ་
ལྟ་བུའི་ལས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། དེའི་གཉིན་པོར་གྱུར་བའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་
ནི་ཡིད་དུ་འོང་བར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། འདྲིས་མར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་
ཁམས་སུ་ནི་གཉིས་ཀའང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལྟ་བུ་འོ།

ལས་མདོར་བསྟན་པ།

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས།

སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཞོ།

དེས་བསྐྱེད་ལྷན་དང་དག་གི་ལས།

དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ནི་སེམས་པའི་ལས་དང་སེམས་པ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་
བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ལས། སེམས་པའི་ལས་ནི་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་བྱའོ་སྟམ་པའི་
ཡིད་ཡུལ་ལ་གཡོ་ཞིང་སྦྱལ་བར་བྱེད་པ་ལྷན་དག་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་
སེམས་བྱུང་དང་། བསམ་པའི་ལས་ནི་སེམས་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་དག་གི་ལས་
གཉིས་སོ། འདི་གཉིས་ནི་གཞུགས་ཅན་དུ་འདོད་ལ། མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༡༥༥
ལས། སྦྱིར་ལས་ཞེས་པ་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་
གཞུགས་ཅན་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་རྗེས་འབྲངས་དག་གིས་ལྷན་

ངག་གི་ལས་སུ་དགོངས་པ་སྤངས་སོ། ། ལུས་ངག་གི་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། གང་སྟེལ་ ༥ ཏུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས།
 ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
 པའོ། ། ངག་གི་ལས་གང་ཞེ་ན། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལས་འདི་དག་རྟེན་དང་ངོ་བོ་དང་ཀུན་
 སྟོང་གང་གི་སྟོན་ས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནམ། རྟེན་གྱི་སྟོན་ས་བཞག་པ་ཡིན་ན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ལས་གཅིག་བྱུར་འཇུར་ལ། ངོ་བོ་
 ལས་ཡིན་ན་ངག་གི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཞན་གཉིས་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་སྟོང་ལས་ཡིན་ན་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་
 ལས་བསྤང་བའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ་བར་འཇུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྟོབ་ན་རེ། རྒྱ་གསུམ་
 གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་རྟེན་གྱིས་
 དང་། ངག་གི་ལས་ནི་ངོ་བོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཀུན་སྟོང་གི་སྟོན་ས་བཞག་པ་ཡིན་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༠༥ ལས། བྱེ་བྲག་སྟོབ་ན་རེ། རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་
 གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ ༥ ལས་ཀྱང་། ལུས་ཀྱི་
 ལས་ནི་རྟེན་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ལས་བསྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུས་
 ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ངག་གི་ལས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ངག་གི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཀུན་ལས་སྟོང་བས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་
 ཀུན་ལས་བསྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཅན་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ཐལ་འཇུར་བ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་
པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་འདྲའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ་ལས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་པ་ཡིན་
ན་ལས་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཡིད་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཚ་བར། སེམས་པ་ཡིད་
ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བློ་ཤེས་འཁོར་གྱི་སེམས་
པ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་ཐལ། ལུས་ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བློ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་གོང་གི་ཚ་བ་འདི་དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་མཆིམས་མངོན་ ༡༩༧ ལས། སེམས་
པའི་ལས་ནི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལུས་ངག་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་
སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། ཡིད་ནི་འདིར་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡིད་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡིད་ལས་ཞེས་པའི་ཡིད་དེ་དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཅན་ལ་
མི་བྱ་བར་སྦྱེ་མཆེད་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་བྱ་བར་བསྟན་པས་བློ་ཤེས་
འཁོར་གྱི་སེམས་པའང་ཡིད་ལས་སུ་བསྟན་ལ། ལུང་ཆན་སྡུ་མས་ནི་ལུས་ངག་གི་
ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྡན་ལ་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དགོས་
པར་གསུངས་སམ་སྟུ་མ་མོ། མངོན་སྟོན་ ༡༡༥ ལས། འདིར་འཕྲོས་དབང་བོའི་སེམས་
པ་ལས་གང་དཔྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་དཔྱད་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཞག་པ་དེ་དག་ཡིན་
ལ། དེའི་འགྲེལ་བ་ཆོག་དོན་རབ་གསལ་ ༤༡ ལས། འདི་ལས་འཕྲོས་ནས་དབང་བོའི་
སེམས་པ་སྟེ། དབང་བོ་ལ་བརྟེན་པའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་པ་དེ་

ལས་གང་ཡིན་དུད་པར་བྱ་སྟེ། ལྟ་བ་དང་མཐོང་བ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་སྟེ་
ལས་ཡིན་ཀྱང་མིག་དེའི་རྟེན་ཡིན་པས་མིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བར་བཞག་པས། ལྟ་
བ་དང་མཐོང་བ་དེ་མིག་གིས་ཀྱང་ལས་སམ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་
འཁོར་དུ་སྐྱར་བའི་སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་སམ་བྱེད་པ་ཡིན་བྱས་ན་ཆོག་གམ་སྟམ་
མོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ་འགྲེལ་བ་དེར་འདི་འདྲ་བ་
གཞན་ཡང་མང་བས་རེ་རེ་བཞིན་དགག་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་ལ་སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པར་བྱའོ།

ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད།

ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད།

ཅེས་བྱུང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི། རང་གི་ཀུན་སྟོང་སེམས་པས་
བསྐྱངས་པའི་དབྱིབས་གང་ཞིག་ཀུན་སྟོང་དེ་ཉིད་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་དེས་
གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པས་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། ལུང་གཞི་ལས།
བསམ་པ་ནང་ན་གནས་པ་ཀུན་། ཕྱི་རོལ་དག་ན་ཉི་བར་གསལ། རྟེན་གདངས་དབང་
བའི་བྱེ་བྲག་གིས། རྣམ་པར་སྤྲོ་བར་མི་རྒྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། གཞི་ལ་
སྐྱར་ན་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་
སེམས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དབྱིབས་དེས་དགེ་མི་དགའི་ཀུན་སྟོང་གཞན་ལ་
རིག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆེའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ་ཐོ་ནས་
རྟེན་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་འབྱུང་ཡང་འོད་ལྟར་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་དེ་ཆེ་
བ་དང་ལྷི་བར་ཡང་མི་འཇུག་རོ། ཁ་དོག་དང་འབྱུང་བ་དག་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་

ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། མཆིམས་མངོན་ ༡༧༥
ཡིག་ཚུང་ལས། མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
པའི་དབྱིབས་སོ། ཞེས་དེ་ལ་དམིགས་པ་སྦྱར་བ་ནི། ཁོང་ཁྱོས་བཞིན་འཇུར་བ་དང་
སྦྲ་བ་ན་མཆུ་འགྲུལ་བ་དང་འགྲོ་བ་ན་རྒྱང་ལག་གཡོ་བ་སོགས་ཞར་བྱང་ཅམ་གྱིས་
འབྱུང་བའི་ལྷས་ངག་གི་རྣམ་འཇུར་དག་ནི་སྐབས་འདིའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་
པར། སྐབས་འདིའི་རིག་བྱེད་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ན་ལྷས་འགྲུལ་བར་བྱའོ་སྟེ་མ་པའི་བྱ་
བ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལྷས་ངག་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་
འཇུར་དགོས་པར་སྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན་ལོ།

འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི་གནས་མ་བྱའི་སྟེ་བ་ཡིན་པར་རྒྱལ་སྤྱས་མ་ ༡ ལས་
གསུངས་ལ། རྟོན་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་
པ་དང་། དེའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མ་ལྟར་འདྲིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གནས་མ་
བྱའི་སྟེ་བ་ཞེས་གྲགས་པར་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༡༥ ལས་བཤད་དོ། དེ་དག་ན་རེ།
ལྷས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ནི་ལྷས་ཀྱི་ལས་ཏེ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལྷས་གཡོ་བའམ་འགྲུལ་བ་
ཡིན་པས་ལྷས་ཉིད་སྐད་ཅིག་ལ་མ་འགགས་པར་གཞན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ལྷས་ཀྱི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༥ ལས། ལྷས་
ཀྱི་ལས་ནི་ལྷས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལྷས་གཡོ་བ་ཡིན། འགྲུལ་བའི་ལྷས་ཁོ་ན་ལ་
རིགས་ཀྱི་མི་གཡོ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་པས་ལྷས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཀྱི་དབྱིབས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། དེ་དག་ག་པ་ལ།

འགྲོ་མིན་གང་བྱིར་འདུས་བྱས་ནི།

སྐད་མ་ཡིན་འདི་ག་བྱིར་རོ།

རྒྱ་མཚན་པ་ལས་འགྲུབ་མི་འབྱུང་།།

རྒྱ་ཡང་འདི་ག་པ་ལོ་ར་འབྱུང་རོ།།

ཞེས་བྱུང་། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ནི་ལུས་སྐད་ཅིག་ལ་མ་འགགས་པར་གཞན་
 ཏུ་འགོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་
 གྲུབ་མ་ཐག་འདིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་གི་སྐྱེ་ནི་ཏུ་
 མ་ལ་འདུག་སྟེ། རྟོང་བ་ལ་འདུག་པ་སྟོང་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱ་བ་
 མེད་པ་ལ་འདུག་པ་ལྟས་བྱིན་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཏུས་ཀྱི་མཐའ་
 ལ་སྐད་མར་བརྗོད་པ་གསུམ་ལས་འདིར་ནི་བྱི་མའོ། དེའི་དོན་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་
 ཏུ་རེད་མ་ཐག་གམ་གྲུབ་མ་ཐག་འདིག་པ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ ༡༠༥ ལས། སྐད་ཅིག་བྱ་
 བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་རེད་མ་ཐག་ཏུ་འདིག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
 དེ་ལ་ཕྱོགས་ལྔ་མས། ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། སྟོག་
 དང་མེ་ལྷེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་འགྲུབ་ཞེས་དང་། ལྷན་མིན་ཁ་ཅིག་སྐད་ཅིག་མར་
 འདོད་ཀྱི་འདུས་བྱས་གཞན་རྣམས་གདོད་མི་ཟ་བར་འདིག་པ་ཡིན་ཡང་སྐད་ཅིག་
 མ་མ་ཡིན་པས་རང་གྲུབ་མ་ཐག་འདིག་པ་ཉགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གདོད་མི་ཟ་བར་
 འདིག་པ་ཡིན་ན་སྟེ་མ་ཐག་ཏུ་འདིག་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་འདིག་པ་ནི་
 རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱས་མ་ཐག་ཏུ་འདིག་པར་མི་འགྱུར་
 ན་བྱིས་ཀྱང་འདིག་པར་མི་འགྱུར་བས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་འདིག་པ་མེད་པར་
 ཡང་འགྱུར་རོ། དེ་སྐད་ཏུ་གང་སྟེལ་ ༥ ལས་ཀྱང་། འདིག་པ་འདོད་ན་ནི་གདོད་མི་ཟ་
 བར་རྒྱས་མ་ཐག་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདིག་
 པ་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱས་མ་ཐག་ཏུ་མི་འདོད་ན་བྱིས་ཀྱང་མི་

འགྱུར་བས་འདུས་བྱས་འཇིག་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་ན་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་སོ།། འཇིག་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་སྟོས་ན་སྟོང་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པའི་རྒྱ་
གཞན་མེད་པ་ནམས་ལས་འཇིག་པ་འགའ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་གཞན་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ངང་གིས་འཇིག་པར་འདོད་ན། འཇིག་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་
སྟོས་པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ།། གལ་ཏེ་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པ་ནི་རྒྱང་དང་
འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། གང་ཞིག་ཡོད་ན་གང་
འབྱུང་བ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ས་བོན་ཡོད་ན་ལྷ་གྲུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ་
ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་རྒྱལ་སྲས་མ ཡ ལས། རྒྱང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་མར་མེ་འཇིག་
མོད་ཀྱི་འཇིག་པ་དེ་ནི་རྒྱང་དང་འབྲེལ་བས་བྱས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།། མར་མེ་ནི་སྐད་
ཅིག་ཉིད་དུ་ཁས་སྒངས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པས་མར་
མེ་དེ་ནི་སྟེས་ནས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རང་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་རྒྱང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་
མ་སྟེས་ན་མི་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། དེས་བཞིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དྲེ་སྒྲས་
འཇིག་པ་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ ཡ ལས།
འཇིག་པ་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ཏེ། དུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ།། ཞེས་འདོད་
པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་ན་རེ། རྩ་བམ་སྟོན་པོ་དེ་མེ་ལྷེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དེ་
བརྒྱུག་ནས་དམར་བོ་དང་ཆེས་དམར་བོར་སྦྱིད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྩ་བམ་སྦྱིད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེ་ལྷེ་དེ་ཡང་རྩ་བམ་འཇིག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་བམ་མེ་དེ་དང་འབྲེལ་
བ་ལས་ཁ་དོག་གཞན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕན་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།། འོ་ན་མེ་དང་འབྲེལ་བས་ཤིང་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་འཇིག་ན་
མེས་རྒྱ་བསྐོལ་བ་ཇི་ལྟར་ཟད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མེའི་ཁམས་འཕེལ་བས་རྒྱའི་

ཆོགས་ཉམ་ཚུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཆེར་འཕེལ་བས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཚུང་བར་བྱས་པས་
 ཚུའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བོ་སྐད་ཅིག་བྱི་མའི་ཉམ་ཚུང་བའི་རྒྱར་གྱུར་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱན་
 ཆད་པར་འགྱུར་གྱི་མེས་འཇིག་པར་བྱས་པ་ནི་མིན་ནོ། ། འདིར་གང་སྤེལ་ ༡ ལས།
 གཏན་ཆོགས་མི་གཡོ་ཙུ་བ་རབ་བརྟན་ཞིང་། རྒྱུས་ནས་དུས་བྱིས་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་
 པའི། རྩོགས་འདིར་དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་གནས་མོད་ཀྱི། རྒྱལ་ངན་བརྩོད་པའི་ཚུལ་འདི་
 གཞོམ་པར་བྱ། ཞེས་རང་འགྲེལ་དུ་འབྱུང་བའི་ཚོད་ལན་ནམས་ཅི་ལྟར་བཀའ་བ་
 ལྟར་འདིར་ཡང་དོན་བསྟུན་ཏེ་བཀོད་དོ།

ཚུང་ཟད་དཔུང་ན། ཁོ་ན་རེ། ལྷགས་འདིར་འཇིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ནམ་
 མཁའ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ ༡༧༥ ལས། འཇིག་རྒྱ་དང་ཕྱད་ན་མི་རྟག་པར་འདོད་པའི་
 བྱིར་དངོས་པོ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་
 བྱང་སྟེ། དེ་ནི་འཇིག་པ་རྒྱ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་གནས་མ་བྱའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་གཞུང་ལ་ལར་འཇིག་པ་མི་རྟག་པ་མིན་ན་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་ལུང་དེ་དང་
 འགལ་བར་སྒྲ་བ་ཡང་སྐབས་འདིའི་རང་ལྷགས་དང་ཕྱོགས་སུའི་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱང་པར་མ་བྱེ་ལྟ་བུར་སྒྲ་དོ། ཡང་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ ༡༤༥ ལས། བུམ་པའི་རྒྱ་ནམས་
 བུམ་པ་འཇིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་བུམ་པ་འཇིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་ཟེར་དགོས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་བྱེ་སྒྲའི་ལྷགས་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། བུམ་པ་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པའི་རྒྱ་ནམས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 བུམ་པ་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༠༧ ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དངོས་པོ་ནམས་འཇིག་

པ་ལ་རྒྱ་ནི་མེད་ཀྱི་རང་ཉིད་འཇིག་པའི་རང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་འགལ་
བར་མ་ཟད། རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༥ རང་ལས་ཀྱང་། ཚ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇིག་
པ་ཉག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་ནམ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ལུང་བྲངས་ནས་སྐབ་པ་
དང་ཡང་ནང་འགལ་བར་དོགས་སོ། དེར་མ་ཟད་སྐབས་འདིར་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་
མི་འདོད་ན་ནམ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་གནས་མ་བྱ་བ་ལ་བཏང་བའི་སྟོན་དེ་དག་གིས་
བྱེ་སྐྱར་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཞོན་པར་དོགས་ཚུལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་
མཛོད་ ༡༧ ལས། འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའམ། དེ་ལས་
གཞན་པའི་དངོས་པོའམ། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། རྟོགས་
གསུམ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།
མ་གྲུབ་ན། འཇིག་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་རིགས་པ་མཁྱེན་པ་ནམས་ཀྱིས་བཙུང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་
བྱེ་བྲག་སྐྱར་བ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཞོན་པར་དོགས་ནས་སྟོན་གཞན་བཙུང་པར་
བྱེད་དེ། ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱེ་སྐྱར་སྟོན་བཙུང་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཀོད་པ་དེ་དག་ཡིན་ལ།
དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ནམ་འགྲེལ་དུ་སྟོན་བཙུང་ཚུལ་ནི། ནམ་འགྲེལ་ ༡༡ ལས།
འཇིག་པ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་
ལས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པའི་དངོས་པོར་གསུངས་
ལ། དེ་ཡི་ཅུང་ཟད་འགྱུར་མེད་དེ། མེད་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བྱམ་པ་ཞིག་པ་ནི་བྱམ་པ་མེད་པར་གྱུར་བའི་དངོས་མེད་དུ་གསུངས་པས་ཞིག་
འཇིག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་ ༡༥ ལས། རྩོད་པ་འདི་
ནི་ཞིག་འཇིག་གཅིག་དུ་འབྱུང་བས་ནོངས་པ་ཡིན་པས་ཞིག་པ་རྣམས་སུ་མེད་ཅིང་རྒྱ་

ལས་མ་སྐྱེ་ལ། འཇིག་པ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་གནས་མ་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཞིག་འཇིག་གཉིས་རྟག་པའི་རྩིས་སུ་འདོད་པ་འདྲ་ཡང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་མེད་ལ་མི་མཐུན་པས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་གནས་མ་བྱའི་འདོད་པ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁ་ཆེ་བས་འཇིག་པ་རྟག་པར་འདོད་པ་ལའང་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱོགས་སུའི་འདོད་པ་ནི་རྒྱུ་ཆེན་ ༡༤ ལས། ཚྱོད་པ་སྐྱ་བ་བོ་ནི་གནས་མ་བྱའི་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞིག་འཇིག་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ཞིག་པ་དེ་ཡང་རྟག་པའི་རྩིས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། དེ་དག་གིས་རྟག་པ་ཞེས་པ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་འཇོག་མ་ཤེས་པར། རྟག་རྒྱུའི་རྩིས་རང་དབང་བ་ཞིག་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་ཉིད་ཡོངས་གཙོ་བྱི་རྟག་པར་འཇོག་པ་རྒྱུ་ཆེན་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། ཤིང་ལྟ་བུའི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་རྩིས་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ ༡༡ ལས། མི་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་བ་དག། སྐྱེ་ན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་ཤིང་དང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་གཉིས་རྩིས་གཞན་ཡིན་ན་ཤིང་མེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྩིས་སུ་ཡང་ཤིང་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་བཀག་སྟེ། རྒྱུ་ཆེན་ ༡༥ ལས། མེས་བསྐྱེད་པ་རྩིས་སུ་ཡང་ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་སྤྱར་མཐོང་བ་གང་ཞིག་མེས་བྱས་པའི་ཤིང་གི་འཇིག་པ་དེ་ཤིང་ལས་རྩིས་གཞན་ཡིན་གྱི། ཤིང་འཇིག་པའི་རྩིས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། གོང་དུ་བྲངས་པའི་འཇིག་པ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། ཤིང་ཉིད་འཇིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་རྩིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩིས་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། བྱེ་

བྲག་སྤྲ་བས་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཁ་དོག་ལས་རྩལ་ཐ་དད་པའི་དབྱིབས་སུ་འདོད་པ་དེ་
ལ། མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ།

གཉིས་གཟུང་འགྱུར་དེ་རྒྱལ་ལ་མེད།།

ཅེས་པ་སྟེ། དབྱིབས་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མི་འདྲ་བ་
གཉིས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ལ། ལུས་
ཀྱི་དབང་བོས་རིག་པ་ན་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ།
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ལ་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱེ་
བྲག་སྤྲ་བ་ན་རེ། དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་རིག་གཉིས་ནི་ལྟན་ཅིག་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རིག་
བྱེད་ཉིད་དྲན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མའི་
གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆེ་རིག་བྱ་ཆ་བ་དྲན་པའི་དྲན་པ་འབྱུང་བ་ནི་
དྲན་པའི་སྟོན་པ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཡིན་པ་དང་། མེདོག་གི་ངི་བསྐྱམས་ནས་
དེའི་ཁ་དོག་གི་དྲན་པ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་སྟོན་དེར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ། མའི་གཟུགས་ནི་རིག་བྱ་ཆ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོང་པར་ངེས་པས་མི་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་དྲན་པར་རིགས་ཀྱི། རིག་བྱ་དང་དབྱིབས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ངེས་པ་མེད་ཀྱང་དབྱིབས་དྲན་ན་ཁ་དོག་ཀྱང་དྲན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་
ཁ་དོག་བཞིན་དུ་དབྱིབས་ཀྱང་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། འདི་དག་ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༧༠
ལས། དེ་ལ་ནི་རིག་བྱ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས།
འོན་ཏེ་ལྟན་ཅིག་སྟོང་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ངེས་པར་དབྱིབས་དྲན་པར་འགྱུར་ན་ནི་
ཁ་དོག་ཀྱང་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་དབྱིབས་རྩལ་སུ་ཡོད་ན་རྒྱལ་སྤྲ་བ་ལ་
དབྱིབས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཅན་རྩལ་སུ་གྲུབ་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྲ་བ་ཁོ་ན་ལས་

གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩལ་ཕྱ་རབ་ལ་དབྱིབས་ཡོད་ན་ཆ་བཅས་སྤྱང་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། མདོ་སྡེ་བའི་ལྷགས་ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༡༡ ལས། མདོ་སྡེ་བ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་
ལྷགས་ཀྱིས་ལྷས་ཀྱི་འགྲོ་བ་དང་དབྱིབས་ཀྱང་བསལ་ནས་གང་ལ་ལྷས་ཀྱི་ནམ་པར་
རིག་བྱེད་དུ་འདོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་དག་ནི་དབྱིབས་ཁོ་ན་ལ་ལྷས་ཀྱི་ནམ་པར་
རིག་བྱེད་འདོགས་པར་བྱེད་ལ་རྣམས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། ལྷགས་དེར་ལྷས་ལ་
དམིགས་པའི་སེམས་པ་ནི་ལྷས་ཀྱི་ལས་ཏེ། གང་གི་རྗེས་སུ་ལྷས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་
སེམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ངག་ལ་དམིགས་པས་ན་ངག་གི་ལས་དང་། ཡིད་ཤེས་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ན་ཡིད་ལས་སུ་འདོད་དོ། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་
ནི་རྩུ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཛོག་གོ།

ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་བའི་ལྷགས་ལ། དབྱིབས་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་གཞུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱིབས་ལ་ཁ་དོག་དང་རིག་བྱའི་རྩལ་རགས་པའི་
བཀོད་པ་ལ་བཏགས་པའི་དབྱིབས་གཉིས་འདོད་ཀྱང་གཉིས་ཀའང་མིག་ཤེས་དང་
ལྷས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་ ༡༩༤ ལས། དེས་ན་
ཁ་དོག་དང་རིག་བྱའི་རྩལ་རགས་པ་མིག་ཤེས་དང་ལྷས་ཤེས་ལ་སྤྱང་བའི་བཀོད་པའི་
བྱད་པར་ལ་ཡིད་ཤེས་ཉོག་པས་དབྱིབས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱི་དབྱིབས་མིག་ཤེས་
དང་ལྷས་ཤེས་གཉིས་ཀས་འཛིན་པ་མེད་ཀྱི། ལྷས་ཀྱིས་འཛིན་ཞེས་པའང་མིག་གིས་
འཛིན་ན་རྩུ་མཚན་མཚུངས་ཞེས་དགག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ཅུས་ཏེ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་པོ་དེ་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་པས་
མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བའི་
ལྷགས་ནི། སྤང་བོ་ལྡའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ནི་

མིག་གི་ཡུལ་ལོ་ཞེས་འདིག་ཏེན་ན་གྲགས་སོ། ཞེས་བསྟུས་བྲམ་ནམས་སུ་བྲངས་པ་ལྟར་
ཡིན་པས་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། སྐབས་འདིའི་མདོ་སྡེ་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། འདིའི་མདོ་སྡེ་བ་ནི་མདོད་ཆ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་
མདོ་སྡེ་བ་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། རྟོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་དུས་
ཀྱི་ཆ་ནས་མདོད་ཆ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་འོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དུས་ཀྱི་
མེ་ལོང་ ༡༥༧ ལས། ལྷང་རིགས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་
པར་མངོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འཐད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འོན་ཀྱང་སྐབས་
འདིའི་གང་སྟེལ་ ༡༠ ལས། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལས་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་
མཆེད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཁ་དོག་དང་
དབྱིབས་སོ། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་ན་མཆིམས་མདོད་ཡིག་ཆུང་དེར་ད་དུང་དཔྱད་
པར་བྱ་དགོས་པར་སྤང་དོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་པར་ཐལ།
ཆ་བར། རྩལ་ལ་མེད། ཅེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་གང་སྟེལ་ ༧ ལས། དེའི་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲ་
རབ་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངས་སོ། ཞེས་དང་། གསེར་སྤང་ལས་
ཀྱང་། མངོན་པ་ནས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་པར་བཤད། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
གཞུང་མང་ཞིང་གྲགས་ཀྱང་ཆེ་ལ། འོན་ཀྱང་མདོད་མཐའ་དཔྱོད་ ༤༦༤ ལས། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩལ་སྤྲ་
རབ་དབྱིབས་ལྷུ་མ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྲང་ངས་ཆེན་མོ་ ༡༢༡ ལས། རྩལ་
སྤྲ་རབ་དེ་རྗེས་ཡོད་དང་དབྱིབས་ལྷུ་མ་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་བྲང་
ངས་མཆན་ ༡༤༡ ལས། བྱེ་བྲག་སྦྱ་བའི་ལྷགས་སུ་དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་དང་། བྲང་
ངས་ཆེན་མོའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་དུ་དམིགས་བརྟག་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ལས་ཀྱང་།

། འདི་ནི་རྩལ་ཕྱན་རྣམས་ཡོད་ལ། མེད་དེ་ཚད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དེའི་
 རང་འགྲེལ་ལས། རྩལ་ཕྱན་ནམས་ནི་རྣམས་གཞན་ཉིད་ཡིན་དུ་བྱེད་ཀྱང་སྒྲུལ་པོ་ལ་ནི་
 དབྱེ་བ་མེད་དོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ལ་བ་ལྟས་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་། རྩལ་
 ཕྱ་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུལ་པོ་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ངེ་ལྟར་དེ་
 དག་གི་དབྱིབས་ཐ་དད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་དབྱིབས་སྒྲུལ་པོར་
 བཤད་པའི་ལུང་ཡང་མང་བས་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་དངོས་གང་ཡིན་མི་ཤེས་ཀྱང་
 རེ་ཞིག་ཡིག་ཆའི་ཕྱོགས་བབྱུང་ན། བསྟུན་གྱ་ཚུལ་འཕྲོ་ ༡༢ ལས། ཁོ་ན་རེ། མཛོད་
 ལས། གཉིས་བབྱུང་འགྱུར་ཏེ་རྩལ་ལ་མེད། ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩལ་
 ཕྱ་རབ་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྩལ་ཕྱ་རབ་ལ་རིང་བོ་དང་། ཐུང་བ་
 དང་། གྲུ་བཞི་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩལ་ཕྱ་རབ་
 ལ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་དབྱིབས་སྒྲུལ་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བཤད་ལ།
 དེའི་ཕྱིར་མཛོད་རང་འགྲེལ་ ༡༡༠ ལས་ཀྱང་། རིང་བོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ནི་རྩལ་
 ཕྱ་རབ་ལ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་དབྱིབས་མེད་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 དབྱིབས་སྒྲུལ་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ནོ།

དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད།

དག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་དག་སྒྲུ།

ཞེས་བྱུང་། དག་གི་རིག་བྱེད་ནི་གཙོ་བོ་སྐྱད་ཀྱི་གདངས་ལ་འཛོག་དགོས་
 ཏེ། གསུང་རབ་ལ་སོགས་པ་འདོན་པའི་ཆེ་ཕ་རོལ་བའི་སེམས་ཁྱུམ་པ་དང་ཁེངས་པ་
 སོགས་དཔོག་པ་ནི་སྐྱད་ཀྱི་གདངས་ལས་ཡིན་གྱི། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་ལས་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཆོགས་གསུམ་འདུས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་ངག་གི་རིག་
བྱེད་ལ་དགོ་མི་དགོ་སོགས་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། མངོན་སྟོན་ ༡༩༧ ལས། ངག་གི་
ཆོགས་པའི་གདངས་གཅིག་དེ་ཡིན་གྱི། མིང་ཆོག་གཅིག་ཏུ་ལྷང་མ་བསྟན་ཕྱིར་རོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།

གནས་དང་བོར། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་བཤད་ན་དེ་ཡོད་པར་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན།

ནམ་གསུམ་ངྱི་མེད་གཞུགས་གསུངས་དང་།

འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་བྱིར་།

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡོད་པར་མདོ་ལས་ཤེས་ཏེ། ཅུ་བས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཞི་
དང་སོགས་སྐྱས་བསྐྱས་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ ༩ ལས། འདི་དག་ལ་གཞུགས་ནམ་
པ་གསུམ་དང་། ངྱི་མ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། འཕེལ་བ་དང་། མ་བྱས་པར་ལམ་
ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ན་རྒྱ་འདི་དག་ནི། ཞེས་དང་། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་ནི་
དགོ་སྟོང་ཆོས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མ་གསུངས་པ་དང་
། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་གསུངས་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོན་པ་
དང་། རྒྱ་ལོན་དུ་གསུངས་པ་བསྐྱ་བའོ། ཞེས་སོ། འདི་དག་གིས་སྐྱབ་རྒྱལ་དང་མདོ་
སྟེ་བས་སྟོན་གཏོང་རྒྱལ་སོགས་ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༡༩ དང་མཆིམས་མངོན་ན་གསལ་
བས་མ་བཞོད་དོ།

རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་ཡོད་ན་དེའི་རྒྱ་ནི་སྟུང་། འབྱུང་བ་ཆེ་ནམས་རྒྱར་བྱས་

པ། ཞེས་བཤད་ན་རང་དང་དུས་མཉམ་པའམ་དུས་མི་མཉམ་པའི་འབྲུང་བ་གང་ལས་
 སྐྱེ་ཞེ་ན། འདོད་པ་སྦྱོད་པའི་རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་མ་གཏོགས་པའི་ནམ་པར་རིག་
 བྱེད་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་གཞུགས་ཐམས་ཅད་
 བྱི་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྲུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༡ ལས། ལྟར་
 བྱས་པའི་གཞུགས་པལ་ཆེར་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། ཐལ་ཆེར་ཞེས་
 བྱ་བ་སྟོས་པ་ནི་འདོད་པ་སྦྱོད་པའི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རུང་ཟད་ཅིག་བསལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བོ་སྤྲས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
 རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་ནི།

འདོད་གཏོགས་ནམ་རིག་མིན་སྐྱད་ཅིག།

ཕྱིན་ཆད་འདས་པའི་འབྲུང་ལས་སྐྱེ།

ཞེས་པ་སྟེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་
 མིན་བར་མས་བསྟུས་པ་ནམས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་བོ་ནི་ནོད་པའི་ཆོ་འདས་པ་སྟོན་དུ་
 མ་སོང་པས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་གནས་བྱེད་ཉེན་གྱི་འབྲུང་བ་བཞི་ཆོན་གཅིག་
 ལས་སྐྱེ་ལ། སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པས་བསྟུབས་
 པས་འཁོར་ལོ་སྐྱེལ་བའི་ལག་པ་ལྟར་འདུག་ཅིང་འཕེན་པའི་སྐྱེད་བྱེད་གཞིའི་འབྲུང་
 བ་འདས་པ་རེ་དང་། ས་ཕྱོགས་ལྟར་རྗེས་སུ་འདུག་ཅིང་གནས་བྱེད་ཉེན་གྱི་འབྲུང་
 བ་ད་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ་འབྲུང་བ་བཞི་ཆོན་གཉིས་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༡ ལས།
 འཁོར་ལོ་འདྲིལ་བ་ལག་པས་འཕུལ་བ་དང་སའི་ཕྱོགས་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

རུང་ཟད་དཔུང་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་བོ་ཆོས་ཅན། འདས་པའི་
 འབྲུང་བ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། ཆ་བའི་ལུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་

སྤྲོལ་གསུམ་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་ལས་སྦྱེས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རང་གི་སྤྲོལ་གསུམ་མཁན་སྟོབ་གྱི་ངག་གི་རིག་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་དགོས་པ་
མིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚ་བར། གཞན་གྱི་ནམ་རིག་བྱེད་
སོགས་གྱིས། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ ༡༡༩ ལས། གཞན་གྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་
ལས་འཕྲོབ་པོ། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། རིག་བྱེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སོགས་སྦྱེད་བྱེད་གྱི་འབྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་སྦྱེད་བྱེད་
གཞིའི་འབྱུང་བ་མེད་ཟེར་དགོས་སོ་ཞེས་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༩༩ ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན་ནམ་དཔྱད་པར་བྱོ། གཞི་དང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བའི་དོན་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༩
ལས། འདས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་འཕེན་པའི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞིའི་དོན་དུ་འགྱུར་རོ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
དག་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་
གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

རྒྱའི་འབྱུང་བ་དེ་དག་ས་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཟག་བཅས་ལྷས་དང་དག་གི་ལས།

རང་གི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས།

ཟག་མེད་གང་ཏེ་སྦྱེས་པས་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་
ཐམས་ཅད་ནི་རང་སའི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་

ལུས་ངག་གི་དེ་གཉིས་ནི་སྲིད་པ་ཐ་དད་ཀྱིས་མཆོམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་ས་གཞན་གྱི་
 ལུས་པ་མི་འདུག་པས་འདོད་པའི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་
 བར་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་རྟེན་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ལུས་དེའི་འབྱུང་
 བ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པས་རང་སའི་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འབྲས་
 གཟུགས་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེ་ལ། སྲིད་པའི་འཆིང་བ་མེད་པས་ལུས་
 པ་འདུག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་
 སྡོམ་པ་སྐྱེ་ན་འདོད་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་
 ཁམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པས་དེའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ས་
 གང་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་མིན་དབྱུང་དགོས་ཏེ། རང་ས་ན་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆའི་སྐབས་ལ་ལར་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་
 ཡོད་ཀྱང་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ནི།

ནམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་བློན་དང་།

རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་ལེམས་ཅན་སྟོན།

ཞེས་བྱུང་། རྒྱ་མཐུན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་ཐོགས་མེད་ཡིན་
 པས་མ་བློན་པ་དང་། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་དང་གཟུགས་ཐོགས་བཅས་མ་
 ཡིན་པས་ནམ་སྟོན་དང་རྒྱས་བྱུང་མ་ཡིན་ལ། དང་བོ་འཕགས་པ་ལས་གཞན་པ་སྐྱེ་ལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ལེམས་
 ཅན་དུ་སྟོན་པའོ། རྒྱའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་།

རྒྱ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྱུང་ལས་སྟེ།

ཉིང་འཛིན་སྟེས་འབྱུང་མ་ཟིན་དང་།

རྒྱས་བྱུང་ཐ་དད་མིན་ལས་སྟེ།

ཞེས་པ་སྟེ། འདོད་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ཀླན་སྤོང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས་
པས་ནམ་སྟེན་དང་རྒྱས་པའི་རྒྱ་དང་བོ་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། མཉམ་པར་མ་
གཞག་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་།
དབང་བོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེའོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་
སྟེས་པའི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་སེམས་
ཀྱི་རྗེས་འབྱུང་ཡིན་པས་མ་ཟིན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྟེས་པས་རྒྱས་བྱུང་གི་
འབྱུང་བ་ལས་སྟེས་པ་དང་། སྤོང་བ་བདུན་ཆར་ཡང་འབྱུང་བ་བཞི་ཆན་ཐ་དད་མིན་
པ་ལས་སྟེའོ། འདིས་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྟེས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤོང་བ་རེ་རེའང་
འབྱུང་བ་བཞི་ཆན་སོ་སོ་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་བར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། དོན་འདི་ལ་མཁས་པ་ལ་ལས།
འདིས་ནི་ནམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆོས་བཤད་པ་ཡིན་
པས། དེའི་རྒྱུའི་འབྱུང་བ་དེ་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཟིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་གྱི་
ནམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ནི་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ལ། བསམ་གཏན་
ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་རྒྱས་བྱུང་མི་བཞེད་པས་འདིར་ནི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྟོམ་པའི་རྒྱུའི་འབྱུང་བ་དེ། མ་ཟིན་པ་དང་། རྒྱས་བྱུང་དང་། འབྱུང་བ་བཞི་ཆན་ཐ་
དད་མིན་པ་ལས་སྟེ་ཞེས་སྦྱོར་དགོས་པར་གསུངས་པས། འདི་ལྟར་བྱས་ན་ཡིག་ཆའི་
རྒྱུའི་བྱང་ཆོས་གཞན་ཡང་ཞེས་ས་བཅད་ལེན་སྟངས་དང་འགྲིག་གོ།

ལས་སྤྱིའི་བྱང་ཚོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།

༼ཀ༽ རོ་བོ་དང་སའི་བྱང་པར།

རྒྱམ་རིག་མིན་ལྟར་བསྟན་མིན་མེད།།

གཞན་ནི་རྒྱམ་གསུམ་མི་དགེ་ནི།།

འདོད་ནའོ་གཞུགས་ནའང་རྒྱམ་རིག་མིན།།

རྒྱམ་རིག་དཔྱོད་དང་བཅས་དག་ན།།

འདོད་པ་ན་ཡང་སྦྱིབ་པ་མེད།།

གང་བྱིར་ཀྱན་སྦྲོང་མེད་,,,,,,

ཅས་བྱུང་། རྒྱམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ལ་ནི་དགེ་མི་དགེ་
གང་རུང་ཁོ་ན་ལས་ལྟར་མ་བསྟན་མེད་དེ། དེ་སྦྱིབ་ནི་ཀྱན་སྦྲོང་སྟོབས་དང་ལྡན་
པ་ལ་བསྟོས་པའི་བྱིར་དང་། ལྟར་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་བས་ཀྱན་སྦྲོང་
འགགས་ཀྱང་རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་དེའི་རྒྱུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ལས་འཕེན་མི་རྣམས་
པའི་བྱིར་རོ། ཚུ་བར་ཡང་། དགེ་དང་མི་དགེ་རྗེས་འབྲེལ་གང་། ཞེས་བཤད་ཟིན་
ཏོ། དེ་ལས་གཞན་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པའི་ལས་ལ་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལྟར་མ་བསྟན་
གསུམ་ག་ཡོད་ལ། མི་དགེ་བའི་དེ་དག་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་ན་མེད་
དེ། དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས་། བསམ་གཏན་དང་བོད་གན་མེད། ཅས་
བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། གཞུགས་ནའང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་རོ་བོར་
ཀྱུར་བའི་རིག་མིན་ཡོད་ལ། འང་སྦྱས་འདོད་པ་ན་ཡོད་པར་ཡང་སྟོན་ནོ། ལྟས་ངག་
གི་ལས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་ཀྱན་སྦྲོང་

མེད་པས་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བསམ་གཏན་དང་བོ་དང་འདོད་པ་ཁོ་ན་
ན་ཡོད་དོ། འདོད་པའི་ཁམས་སྤངས་སྤངས་ལྷན་གྱི་རིག་བྱེད་མེད་དེ། འདོད་
པའི་ལྷ་བ་དང་བོ་གཉིས་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་སྤྲིབ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་མོད་
ཀྱང་དེ་དག་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་ཁ་ནང་དུ་ལྷས་ལ། དེས་སྤྲིབ་པའི་རིག་བྱེད་གྱི་
རྒྱའི་ཀྱན་སྤོང་བྱེད་ཀྱང་དུས་གྱི་ཀྱན་སྤོང་ནི་སྒོམ་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལྷོས་ལ། སྤོང་
སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་སྤྲིབ་ལྷང་མ་བསྟན་པའང་འདོད་པ་ན་མེད་པས་འདོད་པ་ན་སྤྲིབ་
པའི་རིག་བྱེད་མེད་དོ། འདི་ནི་མཆིམས་མངོན་གྱི་གསུངས་ཚུལ་ཡིན་ལ། གང་སྟེལ་
གྱི་གསུངས་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད་དོ།

༼ཁ དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ༽

.....ཐར་བ།

དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་ཅུ་བ།

རོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱི།

དེ་དག་དང་ལྷན་མཚུངས་ལྷན་གྱིས།

བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀྱན་སྤོང་བས།

བསྐྱོན་པ་མི་དགེ་དོན་དམ་པར།

ཡུང་མ་བསྟན་པ་བརྟན་པ་དག།

ཅས་བྱུང་། དེ་ཡང་གང་སྟེལ་ ༡༩ ལས། འདིར་དགེ་བའི་དོན་ནི་བདེ་བའི་
དོན་ནི་ཞེས་སྟོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐར་བ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་འཁོར་
བའི་སྤྱག་བསྟེན་མཐའ་དག་ཉི་ཤེས་ཞི་བས་མཚོག་དུ་བདེ་བའམ་དོན་དམ་པའི་དགེ་

བ་ཡིན་ལ། དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་དགེ་བའི་
 འོན་ཀྱིས་སྟགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་རྣམ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།། དགེ་ཆ་གསུམ་དང་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་
 དང་སྤེལ་ཡོད་པ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་ལ་སྟགས་
 པ་ལྟར་རང་ཉིད་དགེ་བར་འགྱུར་བ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ལ་མི་སྟོས་ཤིང་། ལྷས་ངག་
 གི་ལས་ལྟར་ཀུན་སྟོང་ལ་ཡང་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། རང་འགྲེལ་ ༡༣༡ ལས། དགེ་བའི་
 ཆ་བ་གསུམ་པོ་དང་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་སྤེལ་ཡོད་པ་ནི་གཞན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
 པ་དང་། ཀུན་ནས་སྟོང་བ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕྲོད་
 པའི་སྟན་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དགེ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་མོད་འདིར་ལྷ་ཙམ་སྟོས་པ་ནི་དེ་དག་གི་བརྟེན་གྱིས་འོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱི་མི་དགེ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ།། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྟན་ཀྱི་སེམས་དང་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་གཞན་དང་མཚུངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དགེ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་མཚུངས་ལྟན་གྲོགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྟེ། སྟན་དང་སྦྱར་བའི་བདུང་བ་བཞིན་ནོ།། ལྷས་
 ངག་གི་ལས་དང་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་ཐོབ་པ་དང་སྟོམས་འདུག་གཉིས་ལ་
 སྟགས་པ་ནི་ཀུན་སྟོང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་བར་འགྱུར་བས་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་དགེ་
 བ་སྟེ། སྟན་དང་སྦྱར་བའི་བདུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་བཞིན་ནོ།། འོ་ན་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་
 དགེ་ཆ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆེད་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་རྣམས་
 ནི་དགེ་བར་མི་རུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་ཤིང་
 དགེ་བས་ཀུན་ནས་མ་བསྐང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༡
 ལས། འདི་ལ་དགེ་བའི་ཆ་བས་ཀུན་ནས་བསྐང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་

མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ན་དགེ་བ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་
ཀྱིས་ནི་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་གོགས་སེལ་བར་བྱེད་གྱི་དགེ་བ་ཉིད་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་དོ་
ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། ཅེས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་
ཐོབ་པ་སྟེ་བའི་གོགས་སེལ་བྱེད་དམ་སྟེ་བའི་རྒྱུ་ཅུ་ཟད་གྱི་དེ་དག་དགེ་བར་ནི་
ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན། མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་
པ་སོགས་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་འཛོག་པར་མཆིམས་མཛོད་སོགས་ལས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་ཏུས་མཉམ་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སྐས་
མའི་ལུང་དེ་ལས་མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ན་ཞེས་འབྱུང་བས་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱིས་འཛོག་པར་བཤད་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྤར་ཐོབ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ་མོ། དེ་དག་
གི་བརྒྱུག་ཕྱོགས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ལུང་མ་
བསྟན་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་། ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ནི་སྟོད་ལམ་བཞིའི་སེམས་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་དག་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལུང་མ་
བསྟན་དང་། དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་མཚན་
ཉིད་བཞི་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀྱན་སྒྲོང་གི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། ཆོག་རྒྱུ་
བྱི་མ་འདི་ལ་དཔེ་མང་བོར་ས་བསྟན་ཏུ་འབྱུང་ཡང་མཆིམས་མཛོད་དང་བསྟན་ན་ར་
བརྟན་བྱེད་དགོས་པར་མངོན་ལ། འོན་ཀྱང་སྤར་ཐང་དཔར་མའི་མཛོད་འབྲེལ་གནད་
སྟོན་ ༡༠༥ ལས། ལུང་མ་བསྟན་པ་བརྟག་པ་དག། ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ།

འདིར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། དགེ་བ་བཞི་བོ་གང་རུང་ལ་དགེ་བས་བྱས་པ་
དང་དེ་བཞིན་ཏུ་མི་དགེ་བ་ལའང་དེ་བཞིན་བྱས་ཟེར་ན། འོ་ན། ལྷུང་འདས་ཆོས་

ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར། ཐར་
 བ། དམ་པའི་དོན་དུ་དགོ། ཞེས་དང་། ཐར་བ་སྤྲོན་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་དུ་མས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟུང་འདས་ཆོས་ཅན། དམ་པས་བསྟགས་ཤིང་གཞོད་
 མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་དགེ་
 བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ ༥༥ ལས། དགེ་མི་དགའི་མཆོན་
 ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་པས་བསྟགས་ཤིང་གཞོད་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་
 ལས་བསྟོག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་
 དག་མེད། ཅེས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་གསུངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་
 དབང་མཛོད་ ༡༤༧ ལས། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ལ་དགེ་བས་བྱབ་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་
 མི་དགེ་བ་ལ་དེས་མ་བྱབ་པར་ཡང་གསུངས་པས་རིགས་པ་སྟོབ་ན་མས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་
 དབྱད་པར་བྱའོ། གཞན་ཡང་། འཁོར་བ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་དགེ་
 བ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་པར་ཐལ། མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་།
 དགེ་བ་ཡིན་ན་དགེ་བ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། བྱིམ་བདག་དཔལ་
 སྟེས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆའི་དགེ་ཚེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
 དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་དམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དང་ཀུན་སྟོང་གི་དགེ་བ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱིར་དགེ་
 བའི་ཐོབ་པ་སྟར་སྟེས་ལྟ་བུ་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ས་དགེ་བར་བཞག་པ་རྒྱལ་སྟེས་
 མའི་ལུང་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༡༤༦ ལས། དགེ་
 མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་བཞི་བོ་དེ་དག་གང་རུང་ཡིན་

པས་མ་བྱལ་པོ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་དབྱུང་དཀའ་ཡང་རེ་ཞིག་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་
ལན་འདེབས་ཆོག་སྟེ། བྱིམ་བདག་དཔལ་སྦྱེས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆའི་དགེ་རྩ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་དང་ཀུན་སྒྲོང་སོགས་ལ་མི་ལྟས་
པའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགེལ་གྱི་ལུང་བྱངས་ཟེན་པ་ལྟར་དང་། གང་སྟེལ་
༡༤ ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་དབང་གིས་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པར་མི་འཇུར་
བ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཀུན་སྒྲོང་གི་དགེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲའི་ལས་བསགས་དུས་ཀུན་སྒྲོང་དགེ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱས་བྱེད་པའི་སྟེན་འབྱུངས་རང་དབང་མེད་པར་མ་ཞི་རྒྱས་འཁོར་
ལ་བསྐྱོར་བ་བྱས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཚུངས་ལྡན་དང་ཀུན་
སྒྲོང་ལ་མི་ལྟས་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་ན། དོན་དམ་
པའི་དགེ་བ་འང་དེར་འཇུར་རོ་ཞེ་ན། སྦྱིར་ན་འདི་དག་མཐའ་གཅིག་དུ་འགལ་བ་མ་
ཡིན་པར་ལྟོག་ཆ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་འང་ཡོད་པར། མཆིམས་མངོན་ ༡༠༥ ལས། ལམ་
བདེན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་དང་དོན་དམ་པར་དགེ་
བར་ཡང་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་
དག་ལ་གཅིག་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདུ་བ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི། ལྟོག་པ་ལ་ལྟས་ནས་འབྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས་ན་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་དང་སྦྱིར་བཏང་གི་བྱང་
པར་ཞིག་འབྱེད་དགོས་སམ་དབྱུང་པར་བྱའོ། ཡང་། བྱིམ་བདག་དཔལ་སྦྱེས་རྒྱུད་
ཀྱི་ཐར་ཆའི་དགེ་རྩ་ཆོས་ཅན། སྟོགས་ཀྱི་ལས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྦྱི་སོགས་ཆོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཟེར་ན།

དེ་ཚོས་ཅན་བསམ་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མཆིམས་མངོད་ ༡༧༥ ལས། སེམས་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ནི་ལུས་
 གྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རང་ཀུན་ནས་སྦྲང་བྱེད་ཀྱི་ཡིད་ལས་སེམས་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་དུས་དགེ་བའི་ལས་བསགས་
 འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྦྲང་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལས་དེ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མཆིམས་མངོད་ ༡༧༥
 ལས། ཡང་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པས་དེའི་ལས་དང། ངག་ནི་ངག་གི་རང་
 བཞིན་ཉིད་ལས་དང། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ཡིན་པས་ན་
 ལུས་ལས་སུ་འཛོག་དགོས་པར་མངོན་ལོ། ཡང་ཁ་ཅིག་། དེ་འདྲའི་ལས་དེ་ནམ་པར་
 རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་ཀུན་ནས་སྦྲང་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་
 སྦྲང་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཟག་བཅས་
 དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་སྐབས་དེར་ཀུན་སྦྲང་དགེ་བ་དེ་འདྲ་
 མེད་ལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ནི་སྟོབས་ཚུང་བས་ལས་དེ་འདྲ་འཕེན་མི་རུས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་མངོད་ ༡༠༩ ལས། ནམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་ལུང་དུ་བསྟན་
 པ་དགེ་མི་དགེ་མིན་པ་ལུང་མ་བསྟན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ནི་ཀུན་སྦྲང་
 གིས་དགེ་བ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་སྟོབས་ཚུང་
 བས་ཀུན་སྦྲང་འགགས་ཀྱང་རྒྱན་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ལས་འཕེན་པའི་རུས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། མི་དགེ་བ་བཞི་བོ་གང་རུང་དང་ལུང་
 མ་བསྟན་བཞི་བོ་གང་རུང་འགལ་ཟེར་ན། ལུས་པ་ཚོས་ཅན། མི་དགེ་བ་བཞི་བོ་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་

ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཆིམས་
མངོན་ ༡༠༥ ལས། བཅ་པོ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་
བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཆིམས་མངོན་ ༡༠༥ ལས། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་
ནི་རོན་དམ་པར་མི་དགེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཞར་ལ་ཀུན་སྟོང་བཤད་པ།

མཆིམས་མངོན་ལས་ས་བཅད་འདི་ཞར་བྱང་དུ་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་
ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་མིན། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ ༡༡༥ ལས། ཞར་ལས་འོང་བ་རྫོགས་
སོ། ། ཞེས་འབྱུང་བས་ཡིན་ལ། གང་སྟེལ་ ༡༧ ལས། ལས་རྣམས་ཀྱི་ས་དང་ཁམས་ཀྱི་
ཞར་ལ་འོངས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་དེ་འདོད་
ཁམས་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནའང་མེད་པར་བསམ་གཏན་དང་བཅི་
ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་ཀུན་སྟོང་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡིན་པར་བཤད་པས་དེ་ལས་
འཕྲོས་པ་ཡིན་ལ། འཕྲོས་ཚུལ་ནི། མཐོང་སྤང་གི་སེམས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་མི་
སྟོང་ན། མདོ་ལས། འོག་པར་ལྟ་བུ་དེ་ལས་ནི་འོག་པར་རྫོག་པ་དང་འོག་པའི་ངག་དང་
འོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་
དེ། ཞེས་མཆིམས་སྟོར་ཚུལ་འདི་ནི་རང་འགྲེལ་དང་ཕྱོགས་སྤང་གི་གནད་སྟོན་འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་མཆིམས་མངོན་ཆེ་ཆུང་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་འབྱུང་ལ། འདི་དག་གི་
ལྟར་ན། འདོད་པ་ན་ཡང་སྐྱབ་པ་མེད་། གང་ཕྱིར་ཀུན་སྟོང་མེད་ཐར་བ། ཞེས་པའི་
རང་འགྲེལ་ ༡༡༩ ལས། བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བས་སྟོང་བར་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཁ་ནང་

དུ་བཞུས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་
ཞར་ལ་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་དུ་གོང་དུ་དངས་པའི་མདོ་དང་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་
དེ་གཉིས་ལ་འགལ་སྤོང་གི་ཚུལ་དུ་རྩ་བའི་ཆོག་འདི་ནམས་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་
དབང་མཛོད་ ༡༤༧ ལས། ཀུན་སྒྲོང་གིས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཞེས་བཤད་ན། ཀུན་
སྒྲོང་དེ་ནི་ངི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་སྤྲ་མ་དག་དང་མི་འདྲ་ལ་འདི་ལྟར་ན། བྱ་
བ་ལ་སོགས་ཀུན་སྒྲོང་བས། ཞེས་པའི་ཞར་བྱང་དུ་འདོད་དགོས་སོ།།

ཀུན་སྒྲོང་ནམ་གཉིས་རྒྱ་དར་ནི།

དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སྒྲོང་ཞེས་བྱ།

གཉིས་ལས་དར་ལོ་རབ་འཇུག་བྱེད།

གཉིས་པ་རྗེས་སྤྱ་འཇུག་བྱེད་ཡིན།

ཞེས་བྱང་། རྩོད་པ་དེའི་སྒྲོན་ནི་མེད་དེ། ཀུན་སྒྲོང་ལ་རྒྱ་དར་དུས་ཀྱི་ཀུན་
སྒྲོང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཆེ་བྱ་བ་དེ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་
དུས་ན་འདི་དང་འདི་བྱའོ་ཞེས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྒྲོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི་རྗེས་སྤྱ་འཇུག་བྱེད་ཆེ་བྱ་བ་དེ་དངོས་སྤྱ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་དངོས་གཞི་
ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་མཐོང་སྤང་གིས་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་
པ་ནི་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་མཛོད་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་སྤྱི་བ་པའི་རིག་བྱེད་
ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་
འགལ་ལོ།། དེ་དག་གི་མཆོན་གཞི་ཡང་ཡོད་དེ།

མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་ནམ་ཞེས་ནི།

རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཡིད་ནི།

སྟོན་ལས་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན།།

མ་ཉི་རྗེས་སྤྱ་འཇུག་བྱེད་ཡིན།།

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལས་མཐོང་སྤྲོད་གི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ནི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་
པའི་ཕྱིར་རྒྱའི་ཀུན་སྤྲོད་ཡིན་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྲོད་མ་ཡིན་ལ། སྟོན་སྤང་གི་ཡིད་ཀྱི་
ནམ་ཤེས་ནི་རྒྱ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྲོད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞིང་། སྟོ་ལྟའི་ནམ་ཤེས་ནི་རྟོག་
མེད་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། འོ་ན་རབ་ཏུ་འཇུག་
བྱེད་ལྟར་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ངས་པ་མེད་དེ།

རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་སོགས་ལས།།

རྗེས་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་ནམ་གསུམ་འགྱུར།།

ཐུབ་པའི་འདྲ་བའམ་དེ་དགེ་བ།།

ནམ་སྟོན་ལས་སྟེས་གཉིས་ཀ་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། གང་ཟག་པལ་མོ་ཆེར་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བ་ལས་རྗེས་སུ་
འཇུག་བྱེད་ཀྱང་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། སོགས་སྐྱས་མི་དགེ་བ་དང་
ལུང་མ་བསྟན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ཐུབ་པའི་ནི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལས་
དེ་དང་འདྲ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་དགེ་བ་འབྱུང་གི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ནམ་ཡང་དམན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ནམ་སྟོན་ལས་སྟེས་པའི་སེམས་ནི་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཀུན་སྤྲོད་གཉིས་ཀ་མིན་
ཏེ། ཀུན་སྤྲོད་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྤྲོད་གཉིས་ལ་
སྤྱ་བཞི་སྟེ། རང་འགྲེལ་ ༡༣༥ ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་
འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྟ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་

ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲིམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ།
 ཟག་པ་མེད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ལྷ་བཅི་ཚུལ་འདི་
 ལ་རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༡༥༡ ལས། འདིར་འགྲེལ་བ་རྣམས་སྤྱད་པ་ཉུང་ལྷག་བྱེད་དང་
 རྩེས་སྤྱད་ལྷག་བྱེད་ལ་ལྷ་བཞི་གསུངས་པའི་མཚན་གཞི་རྣམས་ནི། ལྷ་དེ་དག་ཡོད་
 མེད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཡིན་མིན་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་
 སྒྲོང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁོ་ན་རེ། འདོད་པ་ན་སླིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། འདོད་པའི་འཇིག་ལྟས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདོད་པའི་འཇིག་ལྟའི་རྒྱུའི་ཀུན་
 སྒྲོང་བྱས་པའི་འཕེན་བྱེད་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལ་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་དུ་མ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འདོད་པའི་འཇིག་ལྟས་སླིབ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་
 བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་སྒྲིམ་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་དགོས་ལ།
 སྒྲིམ་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་སླིབ་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡང་འདོད་པ་ན་མེད་པས་འདོད་པ་ན་
 སླིབ་གཟུགས་མེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། འདིར་མཆིམས་མཛོད་ ༡༠༦ ལས། འདོད་
 ཁམས་ན་བསླིབས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་
 སྒྲོང་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༡༥༠
 ལས། འགྲེལ་བ་དེར་འདོད་ཁམས་ན་བསླིབས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེས་བཤད་
 པའི་རིག་བྱེད་ནི། འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་ཡིན་པ་ལས་བསླིབས་པའི་རིག་

བྱེད་མ་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱབས་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེས་བཤད་པ་ནི། འདོད་པའི་འཇིག་རྟེན་
མཐར་ལྟ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་མཐོང་
སྤང་གིས་མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལས། འདོད་པ་ན་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རིག་བྱེད་
ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་ངེས་པར་འདོད་པའི་སྒྲོམ་
སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་སྟོས་དགོས་ན། དེ་ལ་ནི་མི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་མེད་པའི་
དབང་གིས་ད་དུང་འདོད་པ་ན་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རིག་བྱེད་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་སོང་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དོགས་པ་སྒྲོང་ན། སྟོག་གཅོད་
རྟེན་བྱའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་ཐུབ་པར་
ཐལ། ལུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཅོལ་རྫོགས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་
པའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་དབང་བོའི་ཤེས་པ་ལུང་མ་
བསྟན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་སྟོག་གཅོད་པའི་
ལས་ལ་འཇུག་བཞིན་པའི་དུས་སུ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཡོད་ལ། དེ་འབྲ་བ་དེ་
དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེས་པ་འདི་དང་འདི་བྱའོ་སྟུང་
པའི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱེད་པར་སྟོག་གཅོད་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལས་དེ་
དང་མཐུན་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པའམ་ལས་དེ་ལ་བགེགས་སུ་མ་རྒྱུར་པར་མི་འགལ་
བར་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རང་འགྲེལ་ ༡༡༩ ལས། དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ནི་བྱ་བའི་དུས་སུ་མཐུན་པར་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་ལུང་དེའི་གོང་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ལོག་པར་

ལྟ་བ་མཐོང་སྤང་གིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ནས་སྤོང་བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་སྤོང་གི་
 དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་རིག་བྱེད་དེ་ཡང་མི་དགེ་བའི་རིག་
 བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་ཚ་འགྲེལ་གྱི་
 སྐབས་སུ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དེ་ལུས་ངག་གང་རུང་གི་
 རིག་བྱེད་གཅིག་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། འོག་པར་ལྟ་བ་དེ་
 ལས་ནི་འོག་པར་རྟོག་པ་དང་། འོག་པའི་ངག་དང་། འོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདོད་པ་ནའང་སྐྱབ་པ་མེད། གང་ཕྱིར་ཀྱན་
 སྤོང་མེད་ཐར་བ། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ ༡༡༡ ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་
 བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་མེད་ཅེ་ན། རྟོག་པ་དང་དཔྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་
 ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
 ལ་སོགས་དག་ན་མེད་དོ། བསྐྱོམ་པས་སྤྱར་བར་བྱ་བས་སྤོང་བར་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཁ་ནང་
 དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མདོ་ལས་མཐོང་
 སྤང་གིས་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། མདོ་ཚ་འགྲེལ་གྱི་
 སྐབས་སུ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་རིག་བྱེད་དེ་སྐྱབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆིམས་མདོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་འགྲེལ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་དེ་འདྲའི་གཟུགས་དེ་འདོད་པ་ན་མེད་བསམ་གཏན་དང་
 བོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཅེས་ཅི་ལྟར་སྟེ། ཁོ་ན་རེ། དགེ་སོགས་ཀྱི་འདོག་ཚུལ་དེ་རྒྱ་དང་དུས་
 ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་གཉིས་སྤང་བྱ་རིགས་གཅིག་ཡིན་ན་རྒྱ་དང་མི་གཅིག་ན་དུས་ཀྱི་ཀྱན་
 སྤོང་གིས་འདོག་པར་ཐལ། མཆིམས་མདོད་ ༡༠༦ ལས། ཀྱན་སྤོང་གི་སེམས་པ་དེ་
 དག་མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་རིགས་ཐ་དད་ན་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་གཙོ་བོར་འགྱུར་གྱི་

རིས་གཅིག་པ་ལ་ནི་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་ལ་ཆོས་མངོན་སྒྲུ་མའི་དོགས་སྒྲོང་ ༡༡ ལས། མཆོམས་མངོན་
ཀྱི་བཤད་པ་དེ་གཙོ་ཆེར་རམ་པ་ལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུམ། ཞེས་གསུངས་སོ།
ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་པ་དེ་གཉིས་སྒྲོམ་སྒྲང་དུ་རིགས་གཅིག་ན་རྒྱའི་
ཀུན་སྒྲོང་གིས་འཛོག་པར་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པས་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་ཉེན་དེ་ལ་གསར་དུ་བསགས་པའི་འཕེན་གྱི་ལས་
ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་བྱས་པར་ཐལ། དེས་མཐོང་སྒྲང་ནི་སྒྲངས་ཟེན་པས་ཀུན་
སྒྲོང་གཉིས་ཀར་སྒྲོམ་སྒྲང་ལས་མེད་ལ། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་མི་དགེ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་བསགས་པའི་དེ་འདྲའི་ལས་ལ་ལྷང་
མ་བསྟན་གྱིས་བྱས་པར་ཐལ། དེས་མི་དགེ་བ་སྒྲངས་ཟེན་པས་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་མ་
རིག་པ་དེ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་དགེ་བ་དང་དུས་
ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལྷང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱས་རྒྱུ་གི་ལྷང་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། དགེ་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་སྒྲོམ་སྒྲང་དུ་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ལྷང་བ་ལ་དགེ་བ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགེ་སྒྲོང་གིས་སྒྲིང་
རྒྱུས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་མའི་སྟོག་བཅད་པའི་ལྷང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེའི་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་སྒྲོམ་སྒྲང་དུ་རིགས་གཅིག་པས་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གིས་
འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཏམ་གྱི་གཞིའི་ལྷང་མཆོ་རྒྱུ་ཏུ་ ༡༥༥
བྱངས་པ་ལས། དགེ་སྒྲོང་གིས་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མ་སྟོག་དང་ཕྱལ་ན་པམ་པའི་
ཉེར་པར་ཡང་འཇུག་ལ། མཆོམས་མེད་པའི་ལས་སྟུ་ཡང་འཇུག་རོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་མཆོ་རྒྱུ་སྐབས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་མ་བསད་པའི་སྟེགས་པ་

མཚམས་མེད་འབྱུང་བ་ནི་མཛོད་ལས། ཀུན་སྒྲོང་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་
 འཇུག་བྱེད་གཉིས་སུ་གསུངས་པས་འདིར་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་སྒྲིང་རྗེའི་བསམ་པས་
 ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་སྟོག་གཙོད་
 འདོད་དེ་མི་དགེ་བའི་བསམ་པ་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་དངོས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མ་གསོད་
 པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་མ་བསད་པ་ཡིན་པས་སྟིག་པ་
 མཚམས་མེད་འབྱུང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མ་བསོད་འདོད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
 ཀུན་སྒྲོང་དེ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིའི་འོག་གི་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོར་རྒྱུ་ལ་
 བའི་གཞུང་རྒྱུ་སྟེ་ཐུག་པར་འབྱུང་བས་འདིར་མི་བཛོད་དོ།

མདོ་ལས་བྱུང་བའི་མིང་གི་རྒྱུ་གངས་ལས།

མདོ་ལས་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་གངས་ཇི་སྟེ་ཅིག་བསྟན་པ་རྒྱུ་ལ་བོ་པ་རྟེན་ཞི་
 གནས་ལྟས་མཛད་པའི་འབྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་རུ་ ༡༥༠ སྟོམ་དུ་མཛད་པ་ནི། ཡོན་
 རྒྱུ་སྟིགས་མ་སྟིགས་མ་ཅན། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་རྒྱུ་གསུམ་དང་། གཙང་ཐུབ་ལྷས་
 བསོད་བསོད་མིན་དང་། འདས་སོགས་བདེ་གཤེགས་གསལ་བར་མཛད། གནས་
 གསུམ་གྱིས་ནི་བསྟུས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བསམ་བཛོད་གསུམ་དག་དང་། ལས་རྒྱུ་
 གསུམ་དང་འདས་དང་དགོ། སྟོབ་དང་མཐོང་དང་འདོད་དང་གཟུགས། མཐོང་བའི་
 ཆོས་ལ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་ལྟ་སྤང་བྱ་རྒྱུ་དང་
 ། སེར་སྒྲ་དང་ནི་སེར་སྒྲ་མེད། བརྒྱུ་སེམས་བརྒྱུ་སེམས་མེད་པ་དག། ཆོས་སུ་
 ཡང་དག་བསྟེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱུ་ཀྱི་དོན་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྟོན་
 པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་གངས་བཅོ་ལྟེ། ཤར་ཆེའི་སྒྲོམ་ལས། གསུམ་ཆན་དང་ནི་ཁྱོད་
 འཇུར་དཀར་ནག་སོགས། ཐུབ་གཙང་ལེགས་ཉེས་ལས་ལམ་བརྒྱ་ཆན་དང་། འབྲས་

བྱར་བཅས་དང་རིགས་དང་རིགས་མིན་དང་། འཕེན་རྫོགས་བྱེད་དང་སྒྲིབ་གསུམ་
མཚམས་མེད་ལྟ། ཉེ་བ་ལྟ་དང་གཞི་གསུམ་ཆ་མཐུན་གསུམ། རིགས་པས་རབ་བརྒྱག་
གསུམ་དང་བཙུལ་ལོ། ཞེས་པ་སྟར་རོ།

དང་བོ་གསུམ་ཆན་དུ་དབྱེ་བ།

ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི།

དགེ་དང་མི་དགེ་དང་གཞན་ཡིན།

ཞེས་སོགས་སྟེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥༡ ཏུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ལས་ནི་གསུམ་
སྟེ། ལས་དགེ་བ་དང་། ལས་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་ནི།
ལས་གང་ཞིག་བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་མི་བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་གཞན་དེ་གཉིས་གང་ཡང་
སྟེར་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་གཞན་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། དགེ་བ་རྣམས་སྒྲིབ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱེན་པ་ནི་རེ་ཞིག་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོབ་ལ། མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པ་ནི་གཏན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོབ་པས་བདེ་བ་སྟེར་པར་བྱེད་དོ། གང་སྟེལ་ ༥༡
ལས། འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅན་ནི་རེ་ཞིག་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་པའི་
ཕྱིར་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྟེན་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་
བར་དུ་ལོ། ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་གཏན་དུ་སྟེ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་
ལས་འདས་པ་ལ་གཏན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། མི་དགེ་
བའི་ལས་ནི་རྣམས་སྒྲིབ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱེན་པས་མི་བདེ་བ་སྟེར་རོ། ལས་ལུང་མ་
བསྟན་གྱིས་ནི་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་སྟེར་རོ།

ཅུང་ཟད་དཔུང་ན། ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་གྱི་ཟག་བཅས་དགེ་
 བའི་ལས་གྱི་ནམ་སྤོན་ཡིན་ན། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཚུ་བར། བསམ་
 གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ།། བདེ་བ་ཚྱོང་འཁྱར་དེ་ཡན་ཆད།། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། གསུམ་པ་མན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་ནམ་སྤོན་ཡིན་ན་ཚོར་བ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལྟར་ན་འདི་ལ་མ་བྱུང་
 གྱེ། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། དེར་
 ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་དང་། ཞི་བའི་བདེ་བ། གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྟགས་ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་
 ནམས་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། གང་སྤེལ་ལས། བདེ་བ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་
 ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་བའོ། ཞེས་པའི་ལུང་དང་། སྤྱད་པ་
 ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དཀར་ཚོས་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། བཞི་
 བ་ཡན་གྱི་དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་པ་སྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་
 བས་བདེ་བ་ཚྱོང་འཁྱར་གྱི་ལས་དེ་དགེ་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཐད་པར་གསུངས་སོ།།
 འོན་ཀྱང་མཆིམས་མཛོད་ ༡༡༥ ལས། བདེ་བ་ཚྱོང་འཁྱར་དགེ་བ་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་སལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འོག་ནས་
 འབྱུང་བ་ལྟར་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྟོབས་རྒྱུ་དུའི་ལས་གྱི་ནམ་སྤོན་ལ་བཏང་སྟོམས་
 ཚྱོང་བར་འཁྱར་བ་ཡོད་པར། རྒྱ་ཕྱི་མེད་གསུམ་སྤོན་འདོད་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐབས་གྱི་
 རང་འགྲེལ་ལས་ཚོད་སྤོང་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བས་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ནམ་
 པ་གཞན་དུ་ན་ལུང་འདིའི་དོན་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༥༡ ལས། ནམ་པར་སྤོན་པའི་གཙོ་
 བོ་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་འདི་དཔུང་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་ནམ་སྤོན་གྱི་གཙོ་བོ་
 ཚོར་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དེ་གཞིར་བཞག་བྱས་ན་སལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་

ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བཤད་རུང་སྟེ། འདིའི་ཚྭ་པ་འགོད་སྐབས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདེ་མི་བདེ་གཉིས་ཀ་མི་ཚུང་
བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཆོར་བ་གཞིར་བཞག་གིས་ཚྭ་པ་བཀོད་པ་དེ་ལ་ལན་
དུ་འགོ་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་མངོན་ ༡༡༩ ལས། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཆོར་བའི་
ངོ་བོ་མ་ཡིན་ན་བདེ་བ་ཚུང་བར་འགྱུར་པ་ལ་སོགས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེ་
བའི་ཆོར་བ་ཚུང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་
ནས་བདེ་བ་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་ཆོར་བ་གཞིར་བཞག་གིས་གསུངས་
པས་ཚུང་ཞེས་པ་ཆོར་བས་ཚུང་བ་ལ་གོ་བ་ཐ་སྟོན་རྒྱགས་ཆེ་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ།
འདིའི་བདེ་བ་ཚུང་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤེན་རང་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་
ན་བདེ་བ་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤེན་ཚུང་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་ཚུང་བྱའི་ཡུལ་དེ་རང་
རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་ན་རྟག་དུ་བདེ་བ་ཚུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པས་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ལ་འདོད་མི་
དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༦༥ ལས། འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོར་བ་འབའ་ཞིག་དུ་མ་
ཟད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་མཐའ་དབྱེད་ ༥༡༠ ལས། བདེ་
བ་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་དོན་དེ་ལྟར་གོ་
དགོས་པར་མངོན་ལ། འདི་ལྟར་བྱས་ན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་
བདེ་བ་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་ཟེར་རུང་བས། རང་འགྲེལ་ ༡༦༩ ལས། འདི་ནི་དགེ་
བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཅུ་བ་འདིའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་མཚན་
ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༦༩ ལས་ཀྱང་། འོ་ན་བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་ལས་དགེ་བ་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འདིར་བཤད་པའི་
བདེ་མི་བདེ་ཆོར་བ་བདེ་སྟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བདེ་བ་ཚུང་འགྱུར་ལ་ཆོར་བས་

མ་བྱུང་པར་གསུངས་སོ། འོ་ན་རང་འགྲེལ་ ༡༤༤ ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་
གྱི་ལས་དགེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་བདེ་བའི་ཚོར་བའི་ས་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཚྱོད་འགྱུར་ཞེས་པ་ཚོར་བ་ཚྱོད་འགྱུར་གཞིར་བཞག་གིས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།

བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ།

བདེ་བ་ཚྱོད་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ།

བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས།

མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་བའི།

གང་བྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ།

ལས་ནམས་སྐྱིན་བྱིར་མི་གཡོའི་བྱིར།

ཞེས་བྱུང་། ཡང་མདོ་ལས། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་།
མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་དང་། བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་སོགས་པའི་སྐྱེས་གཟུང་
བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡང་མ་ཡིན་
པ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གསུམ་གསུངས་པའི། བསོད་ནམས་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པའི་དགེ་བའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་
བའི་ལས་ཡིན་ནོ། འོ་ན་མདོ་ལས། འདི་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་རྣམ་པར་དབྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཡོ་བའོ། ཞེས་དང་། འདི་ལ་
དགའ་བ་དང་མ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཡོ་བའོ།
ཞེས་དང་། འདི་ལ་དབྱུགས་དབྱུང་བ་དང་རྩལ་པ་དང་མ་བྱུང་བ་དང་། འདི་ལ་བདེའོ་
སྐྱུམ་དུ་སེམས་ཀྱི་གཏོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཡོ་

བའོ། ཞེས་བསམ་གཏན་དང་བོ་གསུམ་གཡོ་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་མི་གཡོ་བར་གསུངས་ཤེ་ན། འགལ་བ་མེད་དེ།
མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་
ལ། འདིར་ནི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་
རང་རང་གི་ས་དེ་དག་ཏུ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་གྱི་ས་གཞན་ཏུ་མི་སྤྲིན་པས་ན་མི་
གཡོ་བ་ཞེས་བྱའོ། འོ་ན་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་སྟེལ་སྟོམ་གྱིས་
ཁ་བསྐྱར་ནས་གནས་གཙང་ཏུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་ཡོད་པས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་མི་གཡོ་བ་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ས་བརྒྱད་ཀའང་བཞི་བའི་སས་
བསྐྱས་པ་ཡིན་པས་ས་གཞན་མ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ལ། གནས་གཙང་ནི་ཞི་བ་ཡིན་
པས་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་
མེད་པས་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་སྟེལ་སྟོམ་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་ཏེ་དེར་སྐྱེ་
བ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ།

བདེ་བ་ཕྱོད་འགྱུར་དེ་ཡན་ཆད།

སྐྱུག་མིན་བདེ་མིན་ཕྱོད་འགྱུར་བ།

སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཕྱོད་འགྱུར་འདིའི་མི་དགེ།

ཞེས་བྱུང་། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བའི་ལས་
ནི་བདེ་བ་ཕྱོད་བར་འགྱུར་པ་དང་། དེའི་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ནི་བཏང་སྟོམས་
ཕྱོད་བར་འགྱུར་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཕྱོད་བར་འགྱུར་བ་ནི་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་
ཡིན་ནོ། འདི་ཡང་ཆོར་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གོང་ཏུ་བྲངས་པ་

ལྟར་ཡིན་ལ། གང་སྤེལ་ ༥༡ ལས་ཀྱང་། དེ་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཚོར་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་
མོད་ཀྱི་གདུལ་བའི་དབང་གིས་ན་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཚོར་བ་མ་ཡིན་ན་བདེ་བ་སོགས་ཚྱོད་འགྱུར་གྱི་དོན་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐབས་འདིའི་རང་
འགྲེལ་ ༡༥༥ ལས། ཇི་ལྟར་ན་ཚོར་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ལས་བདེ་བ་ཚྱོད་
བར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའམ། འདིའི་བདེ་
བ་ཚྱོད་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཚྱོད་བར་འགྱུར་
བ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྟེ། དེ་ཚྱོད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ།

འོག་ན་འད་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས།

ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ་གང་གི་བྱིར།

བསམ་གཏན་བྱད་པར་རྣམ་སྒྲིན་ལས།

སྒྲི་བྱི་མེད་གསུམ་སྒྲིན་འདོད་བྱིར།

ཞེས་བྱུང་། དེ་སྤྱི་ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གསུམ་པ་སོགས་སྤྱང་བར་མ་སྟག་
བསྡུལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བའང་མ་ཡིན་པ་ཚྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
བྱད་པར་ཅན་དུ་སྦྱེས་པ་ལ་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཚོར་བ་བྱང་སྟོམས་ཡོད་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་དུ་སྦྱེས་པའི་དགོ་བ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་
གྱི་ཚོར་བ་མེད་པའམ། དེར་ལས་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིན་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
བྱང་སྟོམས་མི་སྒྲིན་ཅིང་། བདེ་སྟག་གཏན་ནས་མེད་པའི་བྱིར། ཉེས་པ་འདི་འབྱུང་
བར་དོགས་ནས། ཁ་ཅིག་ དེར་སྦྱེས་པའི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་བསམ་གཏན་
དང་བོའི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་དབང་བོ་ཁོ་
ན་ཡིན་ནོ་ཟེར། གཞན་དག དེ་ན་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་པར་

སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་མེད་དོ་ཟེར། འདི་གཉིས་ནི་བསྟན་བཅོས་རབ་དུ་བྱེད་
པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་རྣམ་
པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་བོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་
མེད་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡན་ཆད་
ན་ཡོད་པས་ལུང་འདི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡོད་
ཅིང་དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་ས་དེ་ན་བཏང་སྟོམས་ཚུང་འགྱུར་
གྱི་ལས་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། ། གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་ལས། ལས་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྤྱི་བྱེད་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་
དེ། བདེ་བ་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་གཟུགས་སོ། ། སྤྱུག་བསྐལ་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། ། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱུག་བསྐལ་
ཡང་མ་ཡིན་པ་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་
སོ། ། དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྡ་
དང་། སྟོག་གི་དབང་བོ་ལ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་དོ། ། ལུང་དེས་ལས་གསུམ་
གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཅིག་ཅར་དུ་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་བཤད་པས་འདོད་པ་ལས་གཞན་ན་མི་
འཐད་པའི་བྱིར་འདོད་པ་ནའང་བཏང་སྟོམས་ཚུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་པར་
ཤེས་སོ། ། འདིས་འདོད་པའི་སྟོག་དབང་བཏང་སྟོམས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་
དུ་བཤད་པ་ནི་དགེ་བ་སྟོབས་ཚུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་ཆེ་བའི་དེ་
བདེ་བ་ཚུང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་བདེ་བ་ཚུང་
འགྱུར་མེད་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྣམ་སྒྲིན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ། འོ་ན། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་

ནམ་སྒྲིན་ལ་བཏང་སྟོམས་ཐྱོང་འགྱུར་ཡོད་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགོ་བ།
 བདེ་བ་ཐྱོང་འགྱུར་..... ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ ༡༥༥ ལས། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་ནི་དགོ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་
 ནི་རྒྱལ་སྤྱི་མ ༥༡ ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགོ་བ། བདེ་བ་ཐྱོང་འགྱུར་
 ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དགོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སལ་
 ཆེ་བས་དེ་རྟེན་དུ་བསྟན་པར་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཐུང་ཟད་དཔུང་ན། ལ་ཅིག་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན།
 ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། བཏང་སྟོམས་ཐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཅ་བར། སྟུག་མིན་བདེ་མིན་ཐྱོང་འགྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་བར་མ་ཐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་ལུང་
 མ་བསྟན་དུ་བསྟན་པ་ལས་བར་མ་ཐྱོང་འགྱུར་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
 རྟེན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༠༠ ལས། གཞན་བཏང་སྟོམས་ཐྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་
 ནི་གཞན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་གཉིས་ལས་
 གཞན་བཏང་སྟོམས་ཐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལས་གཞན་
 ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དང་མཆིམས་མཛོད་
 སོགས་ལས་གཞན་ཞེས་སྒྱུར་བའི་ཆིག་གི་རྒྱས་པ་འདོན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་
 ན་ཉིན་བྱེད་དབང་པོར་ ༡༥༡ བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགོ་བ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཐྱོང་
 འགྱུར་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལྟར་མ་བཤད་ན་སྤར་གྱི་སྒྲིན་དེ་འདུག་སྟུམ་
 དུ་དོགས་སོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་

ངན་འགྱོར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལས་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་གཡོ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མངོན་རྟེན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན་འདོད་དེ། ལྟར་སྐྱེ་
འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བོ་ཆེར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དྲི། དེ་ཉིད་
༡༠༡ ལས། བྲམ་ཟེ་ཞིག་གིས་སྤྲིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ། སྤང་ཆེན་
མངོས་པ་མཐོང་ནས་བདག་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་ན་སྟམ་པ་ལས་སྤང་བོ་ཆེ་ས་སྤངས་
གི་བྱར་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མཐའ་དཔྱོད་ ༥༡༡ ལས།
དེས་ན་ཁ་ཅིག་ལྟའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གིས་རྒྱུན་དབང་གིས་སྤང་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་
ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་ཡང་ལས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མི་དགེ་བ་ལས་ངན་འགྱོར་སྐྱེ་བ་གནས་ཡིན་ལ། བདེ་འགྱོར་སྐྱེ་བ་གནས་མ་ཡིན་པ་
དང་། དགེ་བ་ལས་ངན་འགྱོར་སྐྱེ་བ་གནས་མིན་ལ་བདེ་འགྱོར་སྐྱེ་བ་གནས་ཡིན་པའི་
ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་དྲི། གནས་དང་གནས་
མ་ཡིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པར་མངོན་དོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་འགྱོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གི་ལས་ཀྱིས་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་
ནས་འགྱོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཡང་ལས་ངེས་པ་
དང་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་
མི་རུས་དྲི། མཐའ་དཔྱོད་ ༥༡༡ ལས། འདོད་ལྟའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་
སྤེད་ལེན་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་དག་ནི་དཀའ་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་མཐའ་དཔྱོད་རང་ལས་
གསུངས་ཤིང་རྗེས་འབྲང་གི་ཡིག་འཛོག་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་བཤད་
པ་མི་སྤང་བས་བདག་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་ཡིག་

ཆའི་གོང་འོག་བསྟར་ན་བྱང་པར་འདི་ཙམ་ཞིག་སྣང་སྟེ། ལྷའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་དགེ་
 བའི་ལས་དང་སྤང་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པས་གཅིག་གིས་
 གཅིག་འཕེན་པ་མེད་པ་ནི་གནས་དང་གནས་མིན་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 འབྱུང་ལ། འདོད་པའི་ལྷ་མི་གཉིས་ནི་གཉིས་ཀའང་བདེ་འགྲོ་བར་མཚུངས་པས་ལྷའི་
 སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་རྒྱུན་གྱིས་བསྟར་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་ཡོད་ཅེས་ན་
 ཡིག་ཆའི་དགོངས་པར་ཨེ་འགྲོ་སྟམ་མོ། འདིའི་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་ཅིག་ནི་མཆིམས་
 མཛོད་ ༡༤༡ ལས། རྩེ་སྟོན་གསུམ་པ་ཁྲིས་ཏེ་བྱང་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཚེད་པ་ཞི་བར་བྱས་
 སམ་ཞེས་ཆོག་རྩུབ་པོ་སྤྲས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་སྤྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་
 ལྷ་བརྒྱུར་བྱང་མེད་དུ་སྐྱེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 དེ་ཆོག་རྩུབ་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་མེད་དུ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། འདི་ཆོག་
 རྩུབ་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་ལྷ་བརྒྱུ་འཕངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་
 གཅིག་འཕེན་གྱི། ཞེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་གཏད་ས་
 ནི་རང་འགྲེལ་ ༡༤༤ ལས། ཇི་ལྟར་གཡོ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་
 གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་འགྲོ་བ་གཞན་དང་
 གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྲས་མར་ ༥༡ མདོ་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་
 ལ་ལ་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་
 གྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཚུང་དུ་ཀྱན་དུ་བསྟེན་ཅིང་བསྐྱོམ་པ་
 དང་ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་ལྟ་བཟང་པོ་རྣམས་སམ། མི་
 བཟང་པོ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་དུ་སེམས་
 བ། ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནི་དེར་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གསུངས་སོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་

དོན་དུ་གསུངས་སོ། ། འོན་ཀྱང་གང་སྟེལ་གྱི་གསུང་ཟིན་ལྟར་ན་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་
མ་གཏོགས་འཕེན་བྱེད་ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཏེ། དེ་
ཉིད་ ༥༡ ལས། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་
ཕྱིར་གཡོ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་དམིགས་གྱིས་བཀར་བ་དང་། དེ་དང་
མཐུན་པར་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་ ༡༡༧ ལས། གཞན་ཡང་། ལུས་དང་ལོངས་
སྟོད་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་ལྟའི་ནང་དུ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ནི་རེས་འགའ་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་དང་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་མི་དང་དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲུགས་རྣམས་སུ་
སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཞེས་ལྟའི་ཉོན་ལ་སྟོན་རྒྱུའི་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་དུ་གྱུར་
བའི་ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་དེ་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་མི་དང་དུད་འགོ་སོགས་སུ་སྟོན་པར་
བཤད་པ་ལས་འཕེན་བྱེད་ལ་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཚྱུང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

རོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་།

དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་སྟོན་དང་།

མངོན་སུམ་དུ་ནི་གྱུར་བ་ལས།

ཚྱུང་འགྱུར་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བུང་། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཆོར་བ་དང་། མཚུངས་
ལྡན་གྱིས་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་རེག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་པས་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་
ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་
ལས་རྣམས་དང་། མངོན་སུམ་དུ་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཆོར་བ་སྟེ། མདོ་ལས། གང་

གི་ཆེ་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ཕྱིང་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཆོར་བ་གཞན་གཉིས་འགག་པར་
འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོར་བ་སྤྱིའི་ཕྱིང་ཚུལ་དང་ཐ་མ་
ནི་བྱེ་བྲག་གིས་ཕྱིང་ཚུལ་ལོ། །

དེ་ཡང་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་།

མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ།

ཕྱིར་འགྱུར་བྱིན་ན་ངེས་ནམ་གསུམ།

ཞེས་བུང་། གོང་དུ་བདེ་བ་ཕྱིང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་དེ་ལ་
ཡང་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་ཕྱིང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་ལས།
ངེས་པ་ལ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་ཕྱིང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱིས་ནས་ཕྱིང་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཕྱིང་བར་འགྱུར་བ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ངེས་པ་གསུམ་
དང་མ་ངེས་པ་གཅིག་སྟེ་བཞི་ཡིན་ནོ། ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཕྱིང་འགྱུར་
གསུམ་པོ་འདི་ཆེ་དེ་དང་དེ་ལ་ནམ་སྤྱིན་ཕྱིང་བའི་མགོ་ཚུམ་པའི་ཆོག་གི་ནམ་སྤྱིན་
རྫོགས་མི་དགོས་ཀྱང་བྱེ་སྤྱིའི་ལྷགས་ལ་རྫོགས་དགོས་སོ། ། སྐབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་
བཤད་ཚུལ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མདོ་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱིས་མཐོང་
ཆོས་ཕྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པས་ནམ་སྤྱིན་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་དགོས་ན་
སྟོབས་ཚུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དུས་མུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་སྤྱིས་དེ་ལྟར་ལས་གསུམ་
གྱི་དུས་ངེས་པ་མི་འཐད་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་རིང་ནི་ལས་ཀྱི་རིགས་ལས་ཡིན་གྱི་
སྟོབས་ཆེ་ཚུང་གིས་མིན་ཏེ། ཕྱིའི་ས་བོན་ལ་ལ་ཟླ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་ན་འབྲས་བུ་
སྤྱིན་པ་དང་ཁ་ཅིག་ཟླ་བ་ལྟར་འབྲས་བུ་སྤྱིན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ལས་ནམ་ལྟ་ཞེས་བྱེད།

གཞན་དག་ཕྱི་བཞི་ཞེས་བྲམ་།

ཞེས་བྲམ་། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་། ལས་ནམ་པ་ལྟ་སྟེ། དེས་པའི་ལས་
གསུམ་དང་། མ་དེས་པ་ལ་གནས་སྐབས་མ་དེས་པ་དང་། གནས་སྐབས་དང་ནམ་
སྟོན་གཉིས་ཀ་མ་དེས་པ་དང་ལྟོ་ཞེས་བྲམ་རོ། མདོ་སྟེ་བའི་ལས་ལ་སྟུ་བཞི་ཡོད་
དེ། གནས་སྐབས་དེས་ལ་ནམ་སྟོན་མ་དེས་པ་ནི་ལས་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུ་ཕྱོད་ན་
མཐོང་ཆོས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་ཕྱོད་བར་དེས་ལ། ལུས་པ་ཚུང་བས་ནམ་སྟོན་ཕྱོད་
བར་མ་དེས་པ་དང་། ནམ་སྟོན་དེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་དེས་པ་ནི་ནམ་སྟོན་ཕྱོད་བར་
དེས་ཀྱང་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེར་མ་དེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དེས་པ་ནི་གནས་
སྐབས་གསུམ་པོ་དེར་ཕྱོད་བར་དེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་དེས་པ་ནི་གནས་སྐབས་
དེར་མ་དེས་ཤིང་ནམ་སྟོན་ཡང་ཕྱོད་བར་མ་དེས་པ་ལོ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་མཐོང་ཆོས་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་དེས་མ་དེས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བྲམ་དང་། མ་དེས་པ་ལ་གནས་
སྐབས་དང་ནམ་སྟོན་མ་དེས་པ་གཉིས་ཏེ་ལས་ནམ་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། འདི་ནི་
མཆིམས་མངོན་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སྐུ་མ་ ༥༥ ལས། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ལས་ནམ་པ་
བརྒྱད་དེ། ནམ་པར་སྟོན་པའི་བྱིར་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཕྱོད་བར་འགྱུར་བ་དེས་པ་དང་
མ་དེས་པ་ལོ། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཕྱོད་བར་འགྱུར་བ་མ་དེས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་
འདྲེན་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲའོ། མདོ་སྟེ་བའི་ལུགས་ལ་དེས་པའི་ལས་ཡིན་ན་ནམ་སྟོན་
ཕྱོད་དེས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པས་སྟུ་བཞི་དང་ནམ་གངས་བརྒྱད་སོགས་བཅི་རུང་ཡང་། བྱེ་
བྲག་སྐྱབས་ནི་དེ་ཁས་མི་ལན་ཏེ། དེས་པའི་ལས་ལ་ནམ་སྟོན་ཕྱོད་དེས་ཀྱིས་ཁྱབ་
པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༥༥ ལས། བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱབ་ནམས་ནི་མཐོང་བའི་

ཆོས་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ། བཞི་བ་ནི་མ་
ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད།

ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་བཞི།

དཔུལ་བ་ན་ནི་དགེ་བའི་གསུམ།

ཞེས་བྱུང་། ལས་བཞི་བོ་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་ནས་ཚུང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་གྱིས་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རིས་མཐུན་པའི་སློག་གི་དབང་བོ་འཕེན་པར་བྱེད་གྱི་
མཐོང་ཆོས་ཚུང་འགྱུར་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དེའི་སློག་གི་དབང་བོ་ནི་ཐོབ་ཟིན་
ལ། སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་དེ་འཕེན་ན་མཐོང་ཆོས་ཚུང་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཁམས་
གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་ག་
ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱིར་བསྟན་པ་དེའི་དམིགས་བསལ་ནི། དཔུལ་བ་ན་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
འཕེན་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་ལ་འཕེན་པ་མེད་དེ། དེ་ན་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་
འོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་འཕེན་པ་བཞི་ག་ཡོད་དོ། ། དོན་འདི་
ལ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ ༡༡༥ ལས། དཔུལ་བ་ན་དགེ་བའི་འཕེན་པ་གསུམ་ལས་མེད་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། དེ་ན་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་མེད་པ་བཏོད་པ་དང་། འོག་དུ་དཔུལ་བ་ན་
མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ལྔ་ལས་མི་ལྔ་ན་པར་གསུངས་པ་ནི་གོང་དུ། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་
དུང་འགྲོ་དང་། ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཔུལ་བ་ལ་དགོངས་གྱི།
སྐྱིར་ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་ན་ལས་ལམ་གཞན་དང་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་ཡོད་པ། རྣ་བ་
བྱེ་བ་རིའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་འདུལ་བའི་སྒྲངས་འདས་ང་བརྒྱད་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ལྷགས་འདིར་སྟོག་ནི་གཅིག་ཏུ་ནམ་སྟོན་ཡིན་པ་ནི།
སྟོག་ནི་ནམ་སྟོན་བཅུ་གཉིས་གཉིས། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། མཐོང་ཆོས་མྱོང་
འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྟོག་དབང་འཕེན་པ་མེད་པར་ཡང་སྐབས་འདིའི་མཆིམས་
མཛོད་ལས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས། སྟོག་ནི་ནམ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི།
འདས་པའི་ལས་ཁོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་བྲངས་ཞེ་ན། དེའི་
ལན་ནི་གནས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཁ་ཅིག་གིས། གནས་སྐབས་ངས་
ལ་ནམ་སྟོན་མ་ངས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ངས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ཆོས་
མྱོང་འགྱུར་སྟགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་། ལྷགས་འདི་
ལ་གང་སྟེལ་གྱི་ལུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པོ། ཁ་ཅིག་
དཔུལ་བ་ན་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྟོན་མྱོང་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ན་ནམ་སྟོན་ཡིད་
འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མཆིམས་མཛོད་ཀྱིས་གྲུབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ན་བདེ་
བའི་དབང་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་གཉིས་པར། དགེ་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྡན་པ།
ལྷས་ཆོར་སྟོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དཔུལ་བ་དེ་ན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དཔུལ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དཔུལ་བ་ན་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་
ལམ་མེད་པར་འདུལ་སྟོམ་ལས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལྟར་འགྲེལ་དགོས་པར་རྩི་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་འདུལ་སྟོམ་འགྲེལ་ ༡༡༡ བ་ལས་གསུངས་ལ། འདི་ལྟར་ཡང་བཤད་
རྒྱས་ཏེ། ལྷས་ཆོར་སྟོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན། ཞེས་པས་དབང་བོ་བརྒྱད་ལྡན་པར་
གསུངས་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་གསུངས་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་ཀྱང་རུང་ངོ་།

གན་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི།

བྱིས་པ་དེར་སྐྱེས་ཐོང་མི་བྱེད།

འཕགས་པ་གཞན་དུ་འད་ཐོང་མི་བྱེད།

འདོད་ཆེད་མི་བརྟན་པ་འད་མི་ན།

ཞེས་བྱུང་། ས་དང་བོ་བརྒྱད་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པ་
སྟེ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ས་དེར་སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད་དེ། སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་དེར་གཏན་
ནས་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་རོ། ས་བར་མ་བདུན་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་
པ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མ་ཟད་ལན་
གངས་གཞན་ལ་ཐོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་སྤར་མི་འོང་
བའི་བྱིར་རོ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྲིད་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང་།
སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་ཐོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད་དེ། འདོད་
པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བྱིར་མི་འོང་དང་སྲིད་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་
སོར་མ་ཆུད་པར་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་དེ། འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད།
ཅས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།

འདིར་ལས་དེ་བྱེད་མི་བྱེད་གྱི་དོན་ལ་མཛོད་འགྲེལ་དཔག་བསམ་འདོད་
འདྲོ་ ༡༣༡ ལས། ལས་དེ་ཆུད་ལ་ལྷན་མི་ལྷན་ལ་སྦྱར་ཞིང་། རང་འགྲེལ་ ༡༤༧ ལས།
སྐྱེས་ནས་ཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་བྱེད་ཆོག་སྦྱར་བ་ལྟར་མཐའ་

དཔྱད ༥༡༧ ལས། ས་གང་ལའང་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བརྟན་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་
མི་ཉམས་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནམས་ཆོས་ཅན། ས་དེར་སྐྱེས་ནས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་
ལས་གསར་གསོག་མི་བྱེད་དེ། བྱོད་ས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་བརྟན་
པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསར་དུ་བསགས་མ་བསགས་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ཡིག་ཆའི་
གསུངས་ཚུལ་དེ་ལ་མངོན་སྟོན་ ༡༥༡ ལས། ཆགས་བྲལ་བྱིས་པས་སྐྱེས་ཚུང་མི་བྱེད་
པ། དེ་མེད་དོན་ཏེ་གསར་བསགས་ལ་སྦྱར་ན། ལན་གངས་གཞན་ཚུང་ལ་ཡང་ཐལ་
བྱིར་རོ། ཞེས་ཡིག་ཆའི་གསུངས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱང་དེ་གཉིས་
ཀྱི་འགལ་སྔོང་ལ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༡༥ ལས། ཆགས་བྲལ་བྱིས་པས་སྐྱེས་ནས་ཚུང་
འགྱུར་མི་བྱེད་པ་ཆེ་དེར་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའི་སྟོན་དུ་དེར་སྐྱེས་ནས་ཚུང་འགྱུར་
གྱི་ལས་གསར་བསགས་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁོ་རང་གིས་གསར་དུ་མི་བསགས་
པ་ལ་བྱེད་ན་ལན་གངས་གཞན་ཚུང་ལའང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྟོན་ཆོག་ལྟར་ལ།
རྒྱད་ལ་ཡོད་མེད་ལའང་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་འགྲེལ་བར་བྱེད་དོ། མཁས་པ་སོ་སོས་ཆོག་
གི་རྣམས་པ་འདྲོན་སྟངས་ལ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་བྱད་པར་པ་རེ་དང་དགོངས་པ་གཏད་
སའང་མི་འདྲ་བ་རེ་འདུག་མོད་དོན་གྱི་འབབ་ས་ནི་གཅིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ། འདིའི་གོང་
དུ། ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་ བཞི། ཞེས་ཁམས་དང་ས་གང་ན་ལས་གང་དག་ཡོད་
མེད་བཤད་པའི་དམིགས་བསལ་ལ་གཞུང་འདི་དག་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་
པས། འདྲོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ལའང་དེ་དག་ཏུ་
སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེས་ནས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་ལྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་ལྟན་ན་སྐྱེས་
པ་བྱི་མ་ལ་དེར་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། ས་དེ་དག་ཏུ་ཆགས་བྲལ་ལས་
མི་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའམ། ཡང་ན། སྐྱེས་ནས་ཚུང་འགྱུར་

གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་བསགས་མི་བྱེད་པ་དེར་སྐྱེས་ནས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་
 དེ་གསར་དུ་བསགས་ན་ས་དེ་དང་དེའི་མ་རིག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་དགོས་པ་ནི་ལན་
 གངས་གཞན་ལ་ཚུང་འགྱུར་སོགས་ལའང་འདྲ་བས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་བཤད་པ་
 ལྟར་ནའང་རུང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། ཡིག་ཆས་མི་གསོག་པར་བཤད་པ་དེ་སྐྱེས་ནས་ཚུང་
 འགྱུར་གྱི་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྦྱར་ན་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པས། རྒྱུད་ལ་ལྷན་མི་ལྷན་
 བཤད་པ་དེ་གཙོ་བོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་བཤད་དགོས་པ་འདྲའོ། བར་དོ་ནའང་
 ལས་གྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།

སྲིད་པ་བར་མ་འདོད་ཁམས་སྤྱོད།

འཕེན་པ་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས།

དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བྱ་ཡིན།

དེ་ནི་རིས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། འདོད་པའི་བར་སྲིད་པ་དེས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་དང་
 བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ། བར་སྲིད་རང་ཉིད་ཀྱི་དུས་སྟེ་དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་
 བར་གཅིག་གི་དུས་སྟེ་ནམ་སྒྲིན་ཚུང་བར་ངེས་པའི་མཐོང་ཆོས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་
 བར་གཅིག་དང་དེ་ལྟར་ཚུང་བར་མ་ངེས་པའི་ལས་བར་གཅིག་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཆ་གཉིས་
 བར་སྲིད་ཀྱི་ཉེན་དེ་ལ་བསགས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལས་ཚུང་བར་ངེས་པའི་ལས་
 བར་གཅིག་ནི་མཐོང་ཆོས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། བར་སྲིད་དང་གནས་སྐབས་
 བར་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥༠ ལས། སྲིད་
 པ་བར་མ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་གནས་སྐབས་བར་གཅིག་པོ་གང་
 དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་

འདི་ལ་རྒྱལ་དབང་མངོན་ ༡༩༠ ལས། སྲིད་པ་བར་མར་འཕེན་པ་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་
འཕེན་པའི་དོན་ནི། བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་གནས་སྐབས་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཞེས་པ་ནས། སྲིད་པ་བར་
མ་བ་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་འཕེན་རུས་ཀྱི་ལས་སྐྱུ་ལས་
ཀྱི་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བར་སྲིད་རང་དུ་ཡང་མྱོང་བར་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ན། དེ་འབྲས་བུའི་ལས་དེས་གནས་སྐབས་དེ་
དག་འཕེན་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་དང་། ཡང་། གནས་སྐབས་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་པོ་དེ་དག་
ལས་མྱོང་བར་ངེས་པ་བརྟུ་གཅིག་འཕེན་རུས་ཀྱི་བར་སྲིད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་དེ་དག་
ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་ཅན་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་མཐོང་
ཆོས་མྱོང་འགྱུར་ཀྱི་ལས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དོགས་པ་སྤོང་
ན། ཙུ་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་ནི་གནས་སྐབས་བརྟུ་གཅིག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བར་སྲིད་ཀྱི་
རྟེན་ལ་གསར་དུ་བསགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར། གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ནམ་མཁུ་
མྱོང་རྒྱུའི་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་ཀྱི་ལས་ཤིག་བར་སྲིད་པ་དེས་གསར་དུ་བསགས་
པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བར་སྲིད་དང་གནས་སྐབས་བརྟུ་པོ་དེ་དག་འཕེན་བྱེད་ནི་
སྦྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ལྟ་བུའི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པ་ཡིན་པས་རིས་གཅིག་པའི་
ཕྱིར་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ནམ་མཁུ་མྱོང་རྒྱུའི་ལས་དེ་ལ་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་
ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༢༠ ལས། སྲིད་པ་བར་མའི་ལས་ངེས་པ་རྣམ་
པ་བརྟུ་གཅིག་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིས་མཐུན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བར་སྲིད་དང་གནས་སྐབས་བརྟུ་པོ་དེ་དག་འཕེན་

བྱེད་གི་ལས་ནི་སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་གི་ལས་ཡིན་པ། རང་འགྲེལ་ ༡༧༠ ལས། དེ་ནི་
 སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་ཁོ་ནས་འཕངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་འགྲུབ་ལ། བར་
 སྲིད་པ་དེས་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཐོང་རྒྱུའི་མཐོང་ཆོས་ཐོང་འགྱུར་ཁོ་ན་ལས་ལས་
 གཞན་གཉིས་མི་གསོག་སྟེ། གློ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་
 ༡༥༩ ལས། འདི་གློ་མི་གསལ་བས་ལས་གཞན་གཉིས་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་སྐྱེས་ནས་ཐོང་
 འགྱུར་དང་རྣམ་གྲངས་གཞན་ལ་ཐོང་འགྱུར་གཉིས་མི་གསོག་པར་བཤད་པས་མཐོང་
 ཆོས་ཐོང་འགྱུར་གི་ལས་གསོག་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས་དེ་ནི་ངེས་པ་བརྟུ་གཅིག་
 གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོང་རྒྱུའི་ལས་ཡིན་པ་གཞུང་གོང་འོག་བསྒྲིགས་ནས་པའི་བྱིར།
 མཛོད་བསྟན་ན། གནས་སྐབས་བརྟུ་གཅིག་འཕེན་བྱེད་ནི་སྐྱེས་ནས་ཐོང་འགྱུར་གི་
 ལས་དང་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སློན་རྒྱུའི་མཐོང་ཆོས་ཐོང་འགྱུར་གི་ལས་ཤིག་བར་
 སྲིད་པས་བསགས་པའི་དོན་ནོ། འདིར་འཕེན་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་རང་གི་རྣམ་སློན་
 གནས་སྐབས་དེ་དག་འཕེན་པར་བྱེད་པས་ན་འཕེན་པ་ཞེས་བཏགས་གི་འཕེན་བྱེད་
 གི་ལས་ལ་གོ་བར་མི་བྱ་ལ། འདིའི་ཤུགས་ཀྱིས་བར་སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ལུས་
 ཉེན་མི་གཅིག་པས་བར་སྲིད་གི་ཉེན་ལ་བསགས་པའི་ལས་གི་རྣམ་སློན་སྐྱེ་སྲིད་དང་
 སློན་དུས་གི་སྲིད་པའི་སྐབས་སུ་སློན་ན། ལས་དེ་མཐོང་ཆོས་ཐོང་འགྱུར་མ་ཡིན་ནམ་
 ལྷམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟུར་མཆན་ ༡༦༠ ཏུ་གསུངས་པ་ནི་སློན་
 མེད་ལེགས་བཤད་དོ། ཡང་རང་འགྲེལ་ ༡༧༠ ལས། དེ་ནི་སྐྱེས་ནས་ཐོང་བར་འགྱུར་
 བ་ཁོ་ནས་འཕངས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་དང་མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་
 བར་འབྲུང་བ་ནི་མཆན་གཞི་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་གི་གནས་སྐབས་བརྟུ་གཅིག་པོ་དེ་
 དག་འཕེན་པའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཐོང་འགྱུར་གི་ལས་མེད་པ་མིན་ནོ། ཐོང་ངེས་

ཀྱི་ལས་དེ་གང་ཞེ་ན།

ཉོན་མོངས་རབ་དང་བླ་མོ་དང།

ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་རྒྱན་ཆ་གས་སྟ།

བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང།

པ་མ་བསོད་གང་དེ་ངེས་སོ།

ཞེས་བྱུང་། མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ནི་ཞིང་དམན་པ་དང་གངས་ཉུང་ཡང་ཀྱན་སྒོང་
ཉོན་མོངས་པ་བླ་མོ་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་བླ་མོས་བྱས་པའི་མི་དགེ་པ་དང་དགེ་བ་
དང། ཀྱན་སྒོང་བླ་མོ་དང་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་མཆོག་གསུམ་
དང་འཆད་འཇུག་གི་གང་ཟག་ལྷ་ལྷ་བྱ་ལ་ཕན་གཞོད་བྱས་པ་དང་། སྦྱོར་བས་དགེ་མི་
དགེ་རྒྱན་ཆགས་སུ་བྱས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒོས་པ་མ་བསད་པའི་ལས་དེ་ཡང་
མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་སོ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ནི་བསམ་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་བར་
བ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་ཞིང་དང་སྦྱོར་བ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་མྱོང་བར་ངེས་པའོ།
འདིར་མཐའ་དབྱེད་ལས་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་དུག་ཅེས་འབྱུང་བ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ལ་
ཕན་པ་དང་གཞོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་བཟང་བར་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མེ་ལས་བཤད་དོ།

མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་ངེས་པའི་ལས་ནི།

མཚོང་ཆོས་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་ལས།

ཞིང་དང་བསམ་པའི་བྱེད་པར་ལས།

ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བཟུང་བྱེད།

ནམ་རྒྱིན་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའོ།

ཞེས་བྱུང་། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་ལས་ལ་གཉིས་ལས། ཞིང་གི་བྱང་
 པར་ལས་གྱུར་བ་ནི། སྟོན་འདས་པའི་དུས་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྟོན་གསུམ་
 པར་གྱུར་པས་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོད་པ་སྤྲོད་འཕེལ་བར་བྱས་པ་དེ་དགེ་སྦྱོང་མདོ་སྟོན་
 འཛིན་པ་ཞིག་གིས་ཞི་བར་བྱས་པ་ལ། དེ་ཁྱོས་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་ཚོད་པ་ཞི་
 བར་བྱས་སམ་ཞེས་ཆོག་རྩུབ་སྤྲོས་པས། ཉེན་དེ་ཉིད་ལ་བྱད་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཆོ་རབས་
 ལྷ་བརྒྱུད་བྱད་མེད་དུ་སྦྱེས་པ་ལྟ་བུའོ།། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་ ༡༥༥ ལས། འདི་ཉིད་
 སྤྲན་ཆོགས་ལས་སངས་རྒྱས་མང་བོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པར་ཆོགས་སུ་བཅད་པར་བྱས་
 ཏེ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་མ་པམ་པའི། སྟོན་བྱུང་སྟོན་གསུམ་པར་གྱུར། དགེ་སྦྱོང་
 དགེ་འདུན་ཚོད་པ་ན། དགེ་འདུན་བྱད་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི། དག་གི་ཉེས་པར་སྤྱད་
 བྱས་པས། བྱད་མེད་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོང་། སྤྲོད་ཡང་སེམས་རབ་དང་བ་ཡིས། སྦྱོ་བའི་
 དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར། ཞེས་འབྱུང་ངོ།། འདིའི་བྱད་མེད་ཀྱི་སྦྱོ་བ་ལྷ་བརྒྱུ་འཕེན་ཚུ་ལ་
 བྱི་ཆོག་རྩུབ་ཀྱི་ལས་དེས་བྱད་མེད་དུ་མཆོན་འཇུག་བ་ན་སྤྲོད་ཡང་བྱད་མེད་ཀྱི་ཉེན་
 ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་བསགས་པའི་ལས་དེ་དག་གིས།
 དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ཆོ་རབས་ལྷ་བརྒྱུ་སྦྱེས་པའི་དབང་བོ་དང་ལྷན་པར་འཕངས་པ་
 དེ་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆོན་དང་ལྷན་པར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། མོར་སྦྱེས་པ་ལྷ་བརྒྱུ་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་གཅིག་ཆོག་རྩུབ་ཀྱིས་ཁ་བརྒྱུར་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱི་སྦྱོ་བ་ལྷ་བརྒྱུ་འཕངས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གཅིག་གིས་སྦྱོ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱད་མེད་དུ་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་གྱི་ཆོག་རྩུབ་ཀྱི་ལས་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་
 བདེ་འགོ་བ་ཡིན་པས་ཆོག་རྩུབ་ཀྱི་ལས་དེས་འཕེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱད་པར་
 དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་ཆོག་རྩུབ་སྤྲོས་པའི་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་སྦྱོ་བ་ལྷ་བརྒྱུ་

འཕངས་པར་བརྩུང་ནས། འདི་དང་། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི། ཞེས་སོགས་
བྱེ་སྤྱོད་ནང་འགལ་དུ་སོང་བ་དང་། དེ་ལྟར་ན་མྱོང་འགྱུར་གསུམ་པོ་དེ་མི་འགལ་
བར་སྤྱོད་གོས་པ་དང་། ལས་དེ་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མིན་ཀྱང་མཐོང་
ཆོས་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་ལས་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་དབང་མཛོད་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཡིག་ཆའི་
ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བའི་སྟོན་སྟོན་གྲོས་དང་ལུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དུ་
དབྱད་པར་འོས་སོ།། བསམ་པའི་བྱད་པར་ལས་ཀྱུར་བ་ནི། ཉུག་རུམ་པ་ཞིག་གིས་སྒྲུང་
ལྷ་བརྒྱུ་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པ་ལས་ཐར་བར་བྱས་པས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་
དང་ལུན་པར་ཀྱུར་བ་ལྟ་བུའོ།། ཡང་ན། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དེར་འདོད་ཆགས་
དང་གཏན་དུ་བྲལ་བ་ན་དེར་མྱོང་བར་ངས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཐོང་ཆོས་
ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། ཡུལ་འཕོ་བ་ན་བྱ་ལོན་ལྡང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་སྤྲིན་ངས་པའི་ལས་དེ་དག་རྟེན་དེ་ལ་མ་མྱོང་ན་གཏན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ལ་གཤམས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་མྱོང་དགོས་ཏེ། ས་དེ་ལས་གཏན་དུ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ།། མ་ངས་པའི་ལས་རྣམས་གཏན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནམ་ཡང་མི་སྤྲིན་
པ་ཉིད་དོ།། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་གསོག་ཅེ་ན།

གན་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད།།

མཚོན་དང་དབྱ་བཙོན་འབྲས་ལངས་པ།།

དེ་ལ་ལན་གཞོད་བྱས་པ་ཡི།།

འབྲས་བྱ་འབྲས་བྱ་མྱོང་བར་འགྱུར།།

ཞེས་བྱུང་། འགོག་པའི་སྟོན་མཁའ་འཇུག་ལས་ལངས་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་

ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་དགྲ་བཅོམ་
 པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་པ་སྟེ་ལྷ་བོ་དེ་ལ་པན་གཞོད་བྱས་
 པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྲལ་དུ་མཐོང་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཚུང་བར་འགྱུར་རོ།། སྟོམ་པའི་ལམ་
 བེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥༡ ལས། ལྟག་མ་སྟོམ་པའི་ལམ་བེ་རང་བཞིན་
 དང་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ལས་ལངས་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱད་
 དེ་ལྟར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་གསར་བ་དང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་བསོད་
 བླམས་ཀྱི་ཞིང་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སྟོམ་ལམ་བེ་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མ་
 རྫོགས་པས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྒྱད་ནི་ལྷ་མ་གཉིས་ལྟར་གནས་གྱུར་གསར་བ་དང་
 དག་པ་མ་ཡིན་པས་བསོད་བླམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་
 སོ།། ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤྱིན་པ་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ལྟས་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ལྟས་ཁོ་ནའི་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།

ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི།།

དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤྱིན་ནི།།

སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད།།

མི་དགེ་བའི་ནི་ལྟས་ཀྱི་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ས་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ནས་
 སྤྱིད་ཅེའི་བར་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤྱིན་ནི་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
 པར་འདོད་དེ། ལྟས་ཆོར་རྟོག་བཅས་ཡིན་པས་དེའི་ཡན་ཆད་ན་སས་བསྟུས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདིའི་བྱགས་ལ་དང་བོའི་དངོས་གཞིའི་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་
 སྤྱིན་ལ་ལྟས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཆོར་བ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ།། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་

སྤྲིན་གཙོ་བོ་ཡང་ལུས་ཚོར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་ཡིད་མི་བདེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པར་གོང་
དུ། གྲོག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་བརྒྱ་གཉིས་གཉིས། ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ། མ་གཏོགས་
པ་སྟེ་,,,, ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་
༡༥༥ ལས། གཙོ་བོ་དེ་ཡང་ནི་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གཙོ་བོ་
སྤྲིན་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ལ་བརྟན་ནས་རིན་ཆེན་སྤྲིན་མེ་ ༡༡༡ ལས། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་
ཀྱི་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལུས་ཚོར་གྱིས་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་
ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་བཞག་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། ཞེས་མཆིམས་
མཛོད་ཀྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ཤིང་། ངན་སོང་གསུམ་ན་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲིན་གྱིས་འཆི་
སེམས་བྱས་པ་ཡོད་པས་དེའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡོད་ལ་དེ་ནི་ངན་འགྲོར་
སྤྲིན་པ་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རིགས་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱང་སྤྲོདོ། འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ ༡༢༡ ལས། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། མི་དགེ་
བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཁོ་ནའི་རྣམ་
བཅད་གང་ཡིན་དང་། དེར་མ་ཟད་རང་འགྲེལ་ ༡༢༥ ལས། གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གཡེང་བར་འགྱུར་ལ། སེམས་གཡེངས་པ་ཡང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་
སྤྲིན་པ་ཡིན་ན་གོ ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ཞེ་ན། སེམས་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་མི་ཟེར་རོ། ཞེས་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཚོར་མེད་པར་ཚོད་སྤོང་དང་བཅས་པ་མཛོད་པ་
སོགས་ལ་བསམ་དགོས་སོ། འོ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་

དེ་སེམས་གང་ལས་འབྱུང་ཞིང་དེའི་རྒྱ་ཅི་ཞེ་ན།

གཡེང་བའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་ལ།

དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྟེས།

སྐྱག་གཞོད་མི་མཉམ་ཅུ་རན་གྱིས།

སྐྱ་མི་སྟན་མིན་འདོད་ལྟར་རྣམས།

ཞེས་བྱུང་། གཡེངས་པ་སྟོན་པའི་སེམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་ལ་
ཡོད་ཀྱི་སྟོང་ལཱ་རྣམ་ཤེས་ལ་མེད་དེ། གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པའི་
བདག་ཉིད་ཡིན་ན་སྟོང་ལཱ་རྣམ་ཤེས་ལ་ངེས་རྟོག་དང་རྗེས་སུ་རྟན་པའི་རྟོག་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་རྒྱ་ནི་གཞན་སྟོང་བར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་
སྟེས་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མི་སྟག་པ་མཐོང་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་གྱིས་གཞོད་
པ་བྱས་པ་དང་། རང་གི་འབྱུང་བ་ཆ་མི་མཉམ་པར་འཁྲུགས་པ་དང་། ལྷ་རན་གྱིས་ཀྱང་
འབྱུང་ངོ། འོ་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཆོར་ཡོད་པར་
ཐལ། གཡེངས་པའི་སེམས་དེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། སེམས་ཚོངས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་འཁྲུགས་པ་སྟེ། དེ་ལས་གཡེངས་
པའི་སེམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་འབྱུང་བ་འཁྲུགས་པ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་འདི་ནི་
བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྟེས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་
མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་སེམས་གཡེངས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་
པ་གཉིས་ལ་སྟུ་བཞི་གསུངས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། རེ་ཞིག་གཡེངས་ལ་རྣམ་
པར་མ་གཡེངས་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། རྣམ་པར་གཡེངས་ལ་
སེམས་མ་གཡེངས་པ་ནི་སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། གཉིས་ཀ་

ཡིན་པ་ནི་སེམས་གཡེངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་སེམས་
ནལ་དུ་འདུག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་སེམས་
ནམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ནོ། །གཡེངས་པའི་སེམས་དེ་
ཉེན་གང་ལ་ཡོད་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་སྟན་པ་ནི་དགེ་བའི་ནམ་སྒྲིན་འབའ་ཞིག་ལ་སྟོད་ཅིང་
གཡེངས་པའི་རྒྱ་གཞན་མེད་པས་དེ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
ཅན་ནམས་ལ་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་པ་ནམས་ལ་འབྱུང་བ་ཆ་
མ་སྟོམས་པའི་སེམས་གཡེངས་པ་ཡོད་ཀྱི། ལས་ཀྱིས་གཡེངས་པ་དང་། འཇིགས་པས་
གཡེངས་པ་དང་། གཞོད་པས་གཡེངས་པ་དང་། ལྷ་དཔྱད་ཀྱིས་གཡེངས་པ་ནམས་ནི་
མེད་དོ། །

རྒྱུ་ཟད་དཔྱད་ན། འདིའི་ཙ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་གཡེངས་པའི་རྒྱ་ལྡང་ངོས་
ཟེན་ལ་གསུངས་ཀྱང་། མཆིམས་མངོན་ ༡༥༥ དུ། སེམས་གཡེངས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་བཞི་
བོ། ཞེས་རྒྱ་བཞི་ལས་མ་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྩ་
ལས། གཡེངས་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་ལས་སྦྱེས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྐྱག་པར་བྱས་པ་དང་། གཞོད་པ་
བྱས་པ་དང་། རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་མ་མཉམ་པར་འཇུག་པ་དང་། ལྷ་དཔྱད་ཀྱིས་གཟིར་
བ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ལྡང་མངོན་ ༤༠༡ ལས། རྒྱ་
སྒྲིན་སྦྱེས་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ནམ་སྒྲིན་སྦྱེས་ཀྱི་སེམས་དེ་དབྱེ་གཞི་དང་བྱི་མ་བཞི་དེའི་དབྱེ་བར་གསུངས་ལ། དེའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་ཆེ་རབས་སྟོན་མ་ནམས་སུ་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ལས་གང་རུང་ཞིག་སྟོན་དུ་སོང་ཞིང་འཕལ་གྱི་རྒྱ་ནི་འདིར་བཤད་པ་དེ་དག་ཡིན་ལ།

ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཤུགས་ཆེ་བ་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བཅོས་
སྲུ་མེད་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྦྱོན་དང་རིགས་སྤྲུགས་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་སྲུ་ཡོད་པར་
གསུངས་སོ། རིན་ཆེན་སྦྱོན་མེ་ ༡༩༩ ལས། ཕྱི་མ་བཞི་ཆེ་འདིའི་འབྲུལ་གྱི་རྩ་ཙམ་
ལས་བྱུང་བས་བཞི་བྱུང་བྱེད་པ་དེས་ཡིན་ནམ་སྟུམ། ཞེས་འབྲེལ་ལོ། འོན་ཀྱང་
མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་བར་མཆན་འདུག་སྟངས་ཀྱི་མཆིམས་ལ་བལྟས་ན་འདི་ལྟར་ཡང་
བཤད་རུང་ཙམ་དུ་སྒྲུང་སྟེ། འདིའི་རྩ་བཞི་ཞེས་པ་དེ་གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྩ་བཞི་
བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར། རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྦྱེས་པའི་སེམས་དེ་གཞན་སྦྱོ་བར་བྱས་པ་དང་
དུག་དང་ཆང་ལུད་པ་དང་གཡང་ལ་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བཞི་ལས་སྦྱེས་པར་
བསྟན་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྟེར་རོ།

ཡང་མདོ་ལས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཡོན་པོ་གསུམ་དང་། སྦྱོན་ནམ་ཉེས་པ་གསུམ་
དང་། སྟོགས་མ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན།

ཡོན་སྦྱོན་སྟོགས་མར་གསུངས་བ་ནི།

གཡོ་དང་ཞེ་སྒྲུང་འདོད་ཆགས་སྦྱེས།

ཞེས་བྱུང་། གཡོ་ནི་ཀྱ་གྱ་ཡིན་པས་ཡོན་པོ་ཡིན་ལ་དེས་བསྐྱང་བའི་སྒོ་
གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ལ་ཡོན་པོའི་ལས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྒྲུང་ཉེས་པ་ཆེ་
བས་སྦྱོན་ཉེ་དེས་བསྐྱང་བའི་ལས་གསུམ་ལ་སྦྱོན་གྱི་ལས་གསུམ་དང་། འདོད་ཆགས་
ནི་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འདུག་པས་དབྲུལ་དགའ་བའི་ཕྱིར་སྟོགས་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་
བསྐྱང་བའི་ལས་གསུམ་ལ་སྟོགས་མའི་ལས་གསུམ་ཞེས་བཤད་དོ།

དགའ་ནག་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ།

དཀར་ནག་ལ་སོགས་ཀྱི་བྲག་གིས།

ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བྱུང་། ལས་གནག་ལ་རྣམ་སྟོན་གནག་པའི་ལས་དང་། ལས་དཀར་ལ་
རྣམ་སྟོན་དཀར་པའི་ལས་དང་། དཀར་ནག་འབྲེས་མ་ལ་རྣམ་སྟོན་ཡང་དཀར་ནག་
འབྲེས་མའི་ལས་དང་། ལས་མི་དཀར་མི་ནག་ཅིང་རྣམ་པར་སྟོན་པ་མེད་ལ་དེ་བུ་
པར་བྱེད་པའི་ལས་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།

མི་དགེ་གཟུགས་དང་འདོད་གཏོགས་པའི།

དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་བྱ།

གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས།

དེ་བུ་བྱེད་པ་བྲག་མེད་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། མི་དགེ་བ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་གནག་ཅིང་། འབྲས་
བྱ་རྣམ་སྟོན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱེད་པས་རྣམ་སྟོན་ཀྱང་གནག་པ་དང་། གཟུགས་སུ་
གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་མ་འབྲེས་པས་དཀར་ལ་རྣམ་སྟོན་ཡིད་དུ་འོང་
བས་རྣམ་སྟོན་ཡང་དཀར་བའོ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་
མི་དགེ་བ་དང་འབྲེས་པར་འབྱུང་བས་དཀར་ནག་འབྲེས་མ་དང་། རྣམ་སྟོན་ཡང་རྒྱུད་
གཅིག་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་འབྲེས་པར་འབྱུང་བས་དཀར་ནག་འབྲེས་མའི་ལས་དང་
། འདིའི་འབྲེས་མ་འབྲེས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། འདི་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་ནས་
རྣམ་པར་བཞག་གི། དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་སམ་རྣམ་པར་སྟོན་པ་གཅིག་
ལ་དཀར་པོ་ཡང་ཡིན། ནག་པོ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེ་པན་ཚུན་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་ནས་འབྲེས་པ་ཡིན་གྱི་ལས་རང་གི་དོ་བོའི་སྟོན་ནས་མ་ཡིན་

པར་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་འདྲོད་པ་ན་རང་སའི་གཉེན་པོ་ཉིང་ངེ་འཇིན་མེད་པས་དགེ་
བས་མི་དགེ་བ་གཏན་མེད་བྱ་མི་རྒྱས་ལ་མི་དགེ་བ་ནི་ལོག་ལྷ་ལྷ་བྱས་དགེ་ཙམ་གཙོ་བོ་
རྒྱས་པས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། གང་སྟོབས་རྒྱུ་བ་དེ་སྟོབས་ཆེ་དང་པར་འདྲེས་ཀྱི་སྟོབས་
ཆེ་བ་རྒྱུར་འདྲེས་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། འདྲོད་པའི་ཁམས་ན་མི་
དགེ་བ་གཏོན་མི་ཟ་བར་དགེ་བ་དང་འདྲེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་རོ། དགེ་བ་ནི་སྟོབས་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་འདྲེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། གཟུགས་མེད་
པའི་དགེ་བ་མ་བཤད་པ་ནི། གང་ན་བར་སྲིད་དང་སྦྱེ་སྲིད་གཉིས་དང་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡོད་པའི་ལས་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ཡིན་ན་གཟུགས་
མེད་ན་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་ས་འདྲོད་ལ། འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་
༡༥ ལས། མདོ་གཞན་ལས་དེ་ཡང་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་གང་སྒྲེལ་
དུ ༥༩ དུ་བྲངས་པ་ལས། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་དཀར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
བསམ་གཏན་དང་བོ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་པའི་སྦྱེ་མོའི་བར་ཡིན་ནོ། ཞེས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་དཀར་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བའི་ལས་སུ་གསུངས་སོ། ལས་
དེ་གསུམ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་
མི་གནག་ཅིང་། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་དཀར་བ་ཞེས་བྱའོ། དེའི་
ཕྱིར་གང་སྒྲེལ་ ༦༠ ལས་ཀྱང་། དཀར་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་དཀར་བ་
དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་བའོ། དེ་ལ་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ནི་
གཉིས་ཀ་དཀར་བས་དཀར་བའོ། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་མ་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

རྒྱུ་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ འདྲོད་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ན་དཀར་ནག་འདྲེས་

མའི་ལས་ཡིན་པས་བྱས་ཟེར་ན། འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་བཞིས་བཤགས་
སྟོམ་གྱིས་དག་ཟེན་པའི་སྟག་བཅས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་
ཆོས་ཅན། དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་
བཞི་བཤགས་སྟོམ་གྱིས་དག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་
ལ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག། དཀར་
ནག་འདྲེས་མའི་ལས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྲིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་
སྤྲིན་ཀྱང་འདྲེས་མ་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉགས་མ་བྱུབ་སྟེ། སྤྱིར་ཟག་བཅས་དགེ་
བའི་ལས་ལ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྲིན་པས་མ་བྱས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་ལ།
འདིར་འདྲེས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱད་གཅིག་ལ་འདྲེས་པར་འབྱུང་པའི་དོན་ཡིན་ལ་འདོད་
པའི་དགེ་བ་དེས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་གཉིས་ཀ་འབྲིན་པའི་དོན་མིན་
པར་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྲིན་ཡང་དེ་འདྲའི་རྣམ་སྤྲིན་དེ་རྒྱད་གཅིག་ལ་རྣམ་
སྤྲིན་ཡིད་མི་འོང་དང་འདྲེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཆིམས་མཛོད་སོགས་
ལས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་འདྲེས་མར་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་
ལྟ་མིན་ན་འདོད་པའི་གང་ཟག་པལ་ཆེར་གྱི་དགེ་བའི་ལས་དེས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་
འབྲིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་གོང་དུ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་ཅ་
འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། རིན་ཆེན་སྟོན་
མེ་ ༡༡༥ ལས། ཆགས་བྲལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་དེ་མི་དགེ་བ་དང་
འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཟེན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དོགས་

པ་འདི་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པས་འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་སྤངས་ནས་
 མེད་དགོས་ན་ཆགས་བྱལ་བས་རྒྱད་ལ་ལྟས་ངག་གི་ལས་མི་དགོ་བ་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན།
 ལྡན་ན་དེ་དང་འབྲེས་པར་འགྱུར་བས་འབྲེས་པའི་ལས་མིན་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 དོགས་ལ། མི་ལྡན་ན་ཆགས་བྱལ་བ་དེས་འདོད་པའི་མི་དགོ་བའི་ལས་དེ་བཏང་བར་
 ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདོད་ཉོན་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་
 གཏོང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི། གཉེན་པོ་སྦྱེས་
 པས་རྣམ་ཉམས་འགྱུར་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ ༡༤༠ ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཉེན་པོ་སྦྱེས་
 པས་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དམིགས་གྱིས་
 བསལ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤངས་ན་བཏང་པས་བྱུང་བར་ཐལ།
 འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྱལ་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་ཆད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་བཙུངས་པའི་
 རྒྱུད་ལ་མི་དགོ་བའི་ལས་མེད་པར་ཐལ། དེས་མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གནས་ལྡན་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༠༡ ལས། དག་བཙུངས་པ་དག་
 ལ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་བྱས་པའི་ལས་དགོ་བའམ་མི་དགོ་བ་དག་ནི་མེད་
 པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྤྲ་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་སྤྱིད་པ་མཛོན་པར་འགྱུར་བར་
 མི་རུས་སོ། ཞེས་དང་། དེར་མ་ཟད་མཆིམས་མཛོད་ ༡༤༩ ལས། འདིར་འདོད་པའི་
 དཀར་ནག་འབྲེས་པའི་ལས་དགྲུ་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ངོ་ཞེས་བྱ་
 བའང་ལས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་བར་དོགས་སོ། གལ་ཏེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དེ་ལས་

ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ལ། འོ་ན་ཅི་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

ཆོས་བཟོད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡི།།

བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་གན་།།

སེམས་པ་རྣམས་པ་བརྩུ་གཉིས་དེ།།

ནག་མོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས།།

ཞེས་བྱུང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ལ་སོགས་པ་བཞི་
དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་བར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་དང་ཐོ་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་བརྩུ་གཉིས་པོ་དེ་
དག་ནི། ནག་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྟེགས་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་
སྤོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དག་གིས་ཟད་པར་བྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་འདོད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་དང་ཐོ་བརྒྱད་ནི་མ་ཡིན་
ལ། རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཡང་ནག་པོ་ཟད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་
ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དགུ་བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ།།

དེ་ནི་དཀར་གནག་ཟད་བྱེད་ཡིན།།

དཀར་མོ་བསམ་གཏན་ཆགས་བྲལ་བའི།།

བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེན་ཐ་མས།།

ཞེས་བྱུང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་
ཀྱི་དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཟད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་

འདྲོད་པའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིས་འདྲོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་སྤངས་བ་ན་དམིགས་ཡུལ་འདྲོད་པའི་དགེ་བའང་དམིགས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལན་
 གཅིག་སྤངས་ཀྱང་འདྲོད་པའི་དགེ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ༡༥ ལས། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༥ ལས། དེའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དགུ་བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་དཀར་ནག་ཟད་པར་བྱེད་
 པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་འདྲོད་པའི་དགུ་བ་ངོ་བོ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་སྒོ་
 བས་སྤང་ཞིང་། དཀར་བོ་འདུན་པའི་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་བས་སྤོང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རང་འགྲེལ་དང་མཆིམས་མཛོད་གཉིས་དང་མི་མཐུན་
 བོ། དཀར་བོ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ག་ལ་འདྲོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་ལས་ཐ་མ་བཞི་བོ་
 དག་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བའི་ངོ་བོ་མི་སྤོང་ཡང་དམིགས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སྤོང་ངོ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའང་དཀར་བོའི་ལས་སུ་འདྲོད་པ་དག་གི་
 ལྟར་ན། དཀར་བོ་གཟུགས་མེད་ཆགས་བྲལ་བའི། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིས་ཐ་མས།
 ཞེས་འདོན་དགོས་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། འདི་ག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱིས་དེ་དག་སྤངས་ཀྱང་མ་བཤད་པ་ནི་ཟག་མེད་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་
 པས་སོ། སྤོང་གི་སྒོ་བ་དཔོན་གཞན་དག་ནི།

གཞན་ནི་དབྱུལ་བ་ཕྱོད་འབྱར་དང་།

འདོད་གཞན་ཕྱོད་འགྱུར་གཉིས་སྒྲིབ་།

གཞན་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་གནས།

འདོད་པ་ལས་སྦྱེས་གཞན་དཀར་གནས།

ཅས་བྱུང་། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ནི། དཔྱལ་བས་ཕྱོད་བའི་ལས་ནི་
གཅིག་དུ་མི་དགོ་བ་དང་ནམ་སྟོན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་གནག་ལ་ནམ་
སྟོན་གནག་པ་དང་། དཔྱལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་ནམས་
ཀྱིས་ཕྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་དཀར་གནག་འདྲེས་མའི་ལས་གཉིས་སྒྲིབ་སོ།
ཉི་ཆེ་བའི་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་འགའ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་མངོན་པའོ་ཞེས་ལེགས་
བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཤད་དོ། གཞན་དག་ནི་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་གི་ལས་ནི་དགོ་
བ་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་གནག་པ་དང་། འདོད་
པའི་སྟོམ་སྤང་གི་ལས་ནི་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་དཀར་གནག་འདྲེས་མའོ་
ཞེས་འདོད་དོ། འདིའང་ལྟ་བ་དང་བོ་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དང་། སྟོམ་
སྤང་མ་སྤྱིབ་པ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་པའོ་ཞེས་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཤད་དོ།
ལས་གཞན་གཉིས་ནི་གོང་ལྟར་འདོད་དོ།

བཞི་བ་སྤྱབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ།

མི་སྟོན་ལྟས་དག་ལས་ཡིད་ཉིད།

ཐུབ་པའི་གསུམ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞི་ན།

ཡིགས་སྤྱད་གསུམ་ལོ་ཐམས་ཅད་ནི།

གཙང་བྱེད་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བྱུང་། རང་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། སྤུང་པའི་ནི་གསུམ་སྟེ། སྤུང་པའི་ལུས་དང་། སྤུང་པའི་དག་དང་། སྤུང་པའི་ཡིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དག་བཅོམ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་ན་སྤུང་པ་སྟེ། སྤུང་པའི་གཙོ་བོ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་འཛོག་ཀྱང་དེའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཟག་མེད་ནི་སྤུང་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པས་ན་སྤུང་པར་འཛོག་ལ། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་སྤུང་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཙོ་བོ་དང་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱིས་རི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ ༤༠ ལས། རི་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱ་ཞེ་ན། མདོ་ལས། སྦྱའི་འཕྲིན་ལས་རབ་རྟུ་ཞི་བ་དང་། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་རབ་རྟུ་ཞི་བ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། སྤོབ་དཔོན་ནི་སྤུང་པའི་དོན་ནི་སྤོང་བ་ཡིན་པས་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱིས་མི་དགོ་བ་སྤོང་ལ། ཡིད་ཀྱིས་མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བས་སྤུང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ ༡༢༧ ལས། སྤུང་པའི་ཡང་སྤོང་བའི་དོན་ཀྱིས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཉིད་སྤོང་བ་ལ་སྤུང་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་མདོ་ལས། ལུས་གཙང་བྱེད་དང་། དག་གཙང་བྱེད་དང་། ཡིད་གཙང་བྱེད་ཅེས་གཙང་བྱེད་ནམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་ནི། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་ལེགས་པར་སྦྱད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཙང་བྱེད་ནམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་རི་མ་རེ་ཞིག་སྤོང་ལ། ཟག་མེད་ཀྱིས་གཏན་རྟུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ ༤༡ ལས། ལེགས་པར་སྦྱད་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པས་ནི་རྟུས་རེ་ཞིག་ཉེས་པར་སྦྱོད་པའི་རི་མ་སྤོང་ལ་ཟག་པ་མེད་པས་ནི་གཏན་རྟུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ།

ལྷ་བ་ལེགས་སྦྱད་ཉེས་སྦྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།

ལྷན་གྱི་ལ་སོགས་མི་དགེ་བ།།

ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད།།

བནའ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་།།

ཡིད་གྱི་ཉེས་སྤྱད་ནམ་གསུམ་མོ།།

བརྗོན་པ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། འགྲེལ་བཤད་ཉེར་མཁོ་རུ ༡༥༡ མདོ་བླ་མ་པ་ལས། ཉེས་པར་
སྤྱད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང། ཞེ་སྤང་གི་ཉེས་པར་
སྤྱད་པ་དང། གཉི་ལྷག་གི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་འོ། ཞེས་འབྱུང་ལ། རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་སོགས་སུ་འདི་ལ་མདོ་དངོས་སུ་བླ་མ་པ་མི་སྣང་བས་གོང་དུ་བླ་མ་
པའི་མདོ་འདི་སྟོན་གསུམ་གྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་ལ་སྦྱར་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པར་
མཛད་ཅིག། བནའ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པས་ལས་མིན་ཡང་
ཡིད་གྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲ་དོན་ཐོབ་པ་ལ་བསམས་སོ་ཞེས་ལེགས་བཤད་
རྒྱ་མཚོ་ལས་བཤད་དོ། མདོ་སྟེ་བའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གིས་ཆེད་དུ་བསམ་པར་
བྱ་བའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་བནའ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཡིད་གྱི་ལས་ཡིན་
པས་ཡིད་ལས་འགའ་ཞིག་ནི་ཉོན་མོངས་པའང་ཡིན་པས་ལས་ཉོན་གཉིས་མི་འགལ་
བར་འདོད་དོ། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་གཉོང་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལྟར་
ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༥༡ ལས། དེ་ལྟར་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྱུར་
ལ། འདོད་ན་མདོ་དང་མངོན་པ་གཉིས་ཀ་ལས། ལས་ནི་གཉིས་ཏེ་སེམས་པའི་ལས་
དང་བསམ་པའི་ལས་སོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་དག་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མདོ་ལས་ནི་བནའ་སེམས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་ཡིད་གྱི་སེམས་པའི་ལས་འཇུག་པར་

བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཉེས་སྤྱད་གསུམ་པོ་དེ་ལས་བསྟོག་པ་ནི་ལེགས་
པར་སྤྱད་པ་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ།

དུག་པ་དགེ་བ་བཅུ་དང་མི་དགེ་བ་བཅུར་དབྱེ་བ་ལ།

མདོར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྟན་ནས་ནི།

དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར།

ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ།

ཞེས་བྱང་། ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དེ་དག་ལས་ཆེ་ལོང་སྟེ་རགས་
རིམ་ཅུམ་ཞིག་བསྟན་ནས་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུར་
མདོ་ལས་གསུངས་སོ། གང་དག་མ་བསྟན་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། འདིར་ཉེས་
པར་སྤྱད་པ་ཅི་ཞིག་གམ། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཅི་ཞིག་མ་བསྟན་ཤེ་ན། རེ་ཞིག་མི་དགེ་
བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ནམས་སུ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ཕྱོགས་སྒྱུར་བ་དང་མཐུག་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཞན་ཡང་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དག་གི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ཡང་ཆབས་པོ་ཆེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་བཤད་དོ། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ཕྱོགས་སེམས་པ་
ཡང་མ་བསྟན་སོ། དགེ་བ་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་ཕྱོགས་སྒྱུར་བ་དང་
མཐུག་དང་། ཕྱོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་བ་དང་། སྤྱིན་པ་དང་མཆོད་སྤྱིན་
ལ་སོགས་པ་མ་བསྟན་སོ། དག་གི་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་ཡང་སྟན་པར་སྟེ་བ་ལ་སོགས་
པ་མ་བསྟན་སོ། ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་ཡང་སེམས་པ་མ་བསྟན་སོ། ཞེས་

གསུངས་སོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བདུན་ལས།

དང་པོ། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི།

མི་དགེ་བྱུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན།།

གཅིག་རྣམ་གཉིས་སོ་དེ་དག་ཀྱང་།།

བྱེད་ན་དགེ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས།།

ཉེར་འཛིན་ལས་སྐྱེས་རྣམ་རིག་མིན།།

ཞེས་བྱུང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་སྟོག་གཅོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ།
ངག་གི་བཞི་སྟེ་བྱུག་ནི་གཞན་ལ་བཅོལ་ནས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཡོད་པས་རིག་བྱེད་མེད་
པ་སྲིད་ལ་རིག་མིན་ནི་ངེས་པར་ཡོད་དོ། ལོག་གཤམ་ནི་བཅོལ་བས་མི་འབྱུང་པར་
རང་གིས་བྱེད་དགོས་པས་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། བྱུག་
པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གིས་བྱས་ཏེ་བྱས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཤི་བ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན་རིག་
བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་
པ་ཡང་དག་པར་སྦངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ལས་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་
བདུན་ནི་དམིགས་བསལ་ཅུང་ཟད་མ་གཏོགས་པ་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་
རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཆོགས་པར་གཏོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་ནི་མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་
འབྱུང་གི་རིག་བྱེད་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་རིག་མིན་ཁོ་ནའོ།

ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད།།

ནམ་དུ་གཉེན་མིན་འགྱུར་བ་འཇམ།

མ་ཡིན་བསྐྱོན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བྱུང་། དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་ཉེར་བསྟོགས་སམ་
སྒྱུར་བ་ནམས་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པས་ནམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་ངེས་ཤིང་། སྒྱུར་བ་
དེ་ཡང་ཀུན་སྒྲིང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོས་ཚུམ་ན་ནི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པར་
ཡང་འགྱུར་ལ། བསྐྱོན་ན་ནི་མ་ཡིན་པས་གཅིག་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྩ་བར་འཇམ་སྒྲི་
སྒྲིས་སོ། ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་པོ་དེ་རང་རང་གི་སྒྱུར་བ་དེ་ལས་བསྐྱོན་པ་ནི་ལས་
ལམ་གྱི་མཐུག་ཡིན་ལ་དེའི་དུས་སུ་ལས་ལམ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ན་
རིག་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། མི་བྱེད་ན་ནི་རིག་མིན་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། སྒྱུར་དངོས་མཐུག་
གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྟོག་གཅོད་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་གཞན་གསོད་པར་འདོད་ནས་
ལངས་ཏེ་སྟོག་ཆགས་དེའི་དུང་དུ་འགོ་བ་དང་མཆོན་གྱིས་བསྟུན་ཅིང་དངོས་སུ་སྟོག་
གཅོད་པར་མི་བྱེད་པའི་བར་ནི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། ཁ་ཅིག་
ཕྱགས་གསོད་པར་འདོད་ལ། ཁྱི་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྡང་བར་བྱེད། ཞེས་པ་ནས། མཆོན་
ལན་གཅིག་གམ་གཉིས་སུ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ནས་རི་སྤྱོད་སྟོག་གཅོད་པར་མི་བྱེད་
པ་དེ་སྤྱོད་དུ་ནི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་གཞི་དང་མཐུག་ནི།
རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། བསྟུན་པ་གང་གིས་སྟོག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ནམ་པར་
རིག་བྱེད་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་
ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
ནམས་ནི་མཐུག་ཡིན་ནོ། རི་སྤྱོད་དུ་ཕྱགས་དེའི་པགས་པ་འཆུ་བའམ་བཀྲ་བཤལ་
བྱེད་པའམ། འཆོང་བའམ། འཆོད་པའམ། ཟ་བའམ། རྗེས་སུ་སྟོགས་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་ནི་

དེའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་ཀྱང་མཇུག་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་
དུག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ།། བན་བ་སེམས་ལ་སོགས་པ་ནི་མངོན་དུ་
ཁྱར་བ་ཅམ་གྱིས་ལས་གྱི་ལམ་དུ་འཁྱར་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ཡང་མེད་ལ་མཇུག་ཀྱང་
མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྒྱུ་ཟད་དཔྱད་ན། ཁོ་ན་རེ། སློག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་
། དག་གི་བཞི་བོ་དེ་དག་གཞན་ལ་བཅོལ་ནས་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་དེ་དག་ལ་རིག་
མིན་ཁོ་ནས་བྱུང་བར་ཐལ། མི་དགེ་དུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་གི་མདུན་དུ་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་ལ་ལག་བརྟུང་སོགས་གྱི་
རིག་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་སོགས་
གྱི་རིག་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་རིག་མིན་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་
ནམ་དཔྱད་པར་བྱ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷས་དག་གི་ལས་ལམ་ལ་ལྷས་དག་གི་བྱ་བས་
བྱུང་བའོ་ན། དན་སྟགས་གྱིས་སློག་བཅད་པ་དང་ལྷས་གྱི་རྣམ་འཁྱར་གྱིས་རྒྱན་བྱས་
པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། རིམ་པ་བཞིན་ལྷས་དང་དག་གི་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལྷས་དག་གི་ལས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་དུ་བསྟན་བཅོས་བྱངས་
པ་ལས། དག་གིས་མི་བྱེད་ན་རྒྱན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འཁྱར་བ་ལྟ་ཡོད་དམ་
ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ལྷས་གྱིས་བྱེད་པར་འཁྱར་ནའོ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ལྷས་གྱིས་
མི་བྱེད་ན་སློག་གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འཁྱར་བ་ལྟར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
ཡོད་དེ་དག་གིས་བྱེད་པར་འཁྱར་ནའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དན་
སྟགས་གྱིས་སློག་བཅད་པ་དང་། ལྷས་གྱི་རྣམ་འཁྱར་གྱིས་རྒྱན་བྱས་པའི་ལས་ལམ་ལ་
རིག་མིན་ཁོ་ནས་བྱུང་བར་ཐལ། མཐའ་དཔྱད་ ༥༢ ལས། འདི་ལ་རྒྱན་སྐྱའི་དངོས་

གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩོན་
 སྒྲ་བའི་རིག་བྱེད་ལ་ངག་ཅིག་དགོས་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་གྱིས་རྩོན་སྒྲ་བ་
 ལ་རིག་བྱེད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུལ་བའི་མཐའ་
 དཔྱོད་ལས། རྩོན་སྒྲ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ངག་ཅིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ངག་གིས་བརྗོད་པ་མེད་ཀྱང་ལུས་སོགས་ཀྱིས་རྩོན་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་འདུལ་མངོན་གྱི་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་དགོས་པ་མངོན་
 མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཀྱང་། རིན་ཆེན་སྦྱོན་མེ་ ༡༥༠ ལས། ངན་
 རྒྱལ་གྱིས་སློག་བཅད་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་རིག་བྱེད་
 མེད་པའི་དོན་མིན། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བན་བ་སེམས་སོགས་ཡིད་
 ཀྱི་གསུམ་ལ་སྦྱིར་མཇུག་མེད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་དགེ་བ་བརྩའི་སྦྱིར་བས་རྣམ་སྤྲོད་དང་། དངོས་གཞིས་རྒྱ་
 མཐུན། མཇུག་གིས་བདག་འབྲས་འབྱེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར། ཐམས་
 ཅད་བདག་པོ་རྒྱ་མཐུན་དང་། རྣམ་སྤྲོད་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པར་འདོད། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞུགས་ཅན་གྱི་ལས་ལྟར་སྦྱིར་མཇུག་གི་རིག་བྱེད་དང་རིག་མིན་
 སོགས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྦྱིར་སྦྱིར་མཇུག་མེད་པའི་དོན་མིན་ཞེས་ཀྱང་མཁས་པ་
 འགའ་ཞིག་གསུངས་སོ། ། གཞན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་སྦྱིར་མཇུག་མེད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རེ་རེ་ལའང་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་
 སྦྱིར་བ་དང་མཐར་ཐུག་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་ཏེ། བན་བ་
 སེམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ཉིད་ ༡༥༡ ལས། སྦྱིར་བ་ནི། བསམས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཚོལ་བར་
 བྱེད་པའོ། ཞེས་དང་། མི་དགེ་བ་བརྩའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་ལས་སྦྱིར་བར་

གསུངས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་ནས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་སྒྱུར་བ་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་
ན་བརྒྱབ་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ནི་བསམས་པའི་དོན་ཅོར་ལྟ་བུ་འདི་བདག་ལ་ཡོད་ན་
འདི་ལྟར་བྱེད་སྟམ་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཚུལ་བ་བྱེད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ནི་
སེམས་ཅན་འདི་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་འདི་ལྟར་བྱེད་སྟམ་པ་དང་། ལོག་ལྟའི་སྒྱུར་བ་ནི་
རྒྱ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་སྐྱེ་ན་གཞོད་པ་འདི་ཡོད་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་ལས་ལམ་ལ་སྒྱུར་
བྱེད་དང་། དངོས་གཞི་ནི། ཅོར་དེ་བདག་གིར་བྱ་བར་ཡིད་དོར་ཐག་བཅད་པ་དང་
། བརྟེན་པ་སོགས་བྱ་བར་ཡིད་དོར་ཐག་བཅད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱི་སོགས་མེད་པར་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཇུག་ནི་དེ་དག་ལ་དགའ་བ་དང་ཡི་རང་བའི་
སྒོ་འཛིག་གོ། ། གླུ་བས་འདིར་མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ ༡༩༠ ལས། བདུན་པོའི་ལས་
ལམ་དངོས་གཞིའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ་ཉིད་ལས་ལམ་དངོས་གཞིར་འཆད་
པ་ནི་ལྷང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། ཅེས་འབྱུང་
བ་ལས། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དེ་དུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དེའི་སྒྱུར་བ་དང་མཇུག་ཁོ་ནར་ངེས་
པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མདོར་ན། དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་དངོས་
གཞིར་གྱུར་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་གཏན་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་རང་འགྲེལ་དང་རྒྱལ་
སྤྱི་མའི་ལྷང་ལ་བསྟེན་ནས་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ལ་རིག་བྱེད་མེད་
པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ། ཀུན་སྒྲོང་བཤད་པ།

རང་འགྲེལ་ ༡༩༤ དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། དགེ་སྒྲོང་དག་སྟོག་གཅོད་པ་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། གཉི་སྤྱག་

ལས་སྦྱོར་པའོ། ཞེས་གསུངས་ན། ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཙ་ཙ་བ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་
མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་འོ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།

སྒྱུར་བ་ཙ་ཙ་བ་གསུམ་ལས་སྦྱོར།

ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་སློག་གཅོད་པ་ལ་སློགས་པའི་སྒྱུར་བ་ཙ་
བ་གསུམ་ལས་སྦྱོར་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཆགས་པ་ལ་སློགས་པ་སོ་སོས་བྱེད་པར་
འགྱུར་ལ། ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ནི་སྒྱུར་བས་སྦྱོད་པ་ཡིན་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་ཙ་བ་གསུམ་
ལས་སྦྱོར་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་སློག་གཅོད་པ་འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱོར་པ་ནི། ཤ་
སློགས་ལ་སྦྱོད་ནས་གསོད་པའོ། ཞེ་སྤང་ལས་སྦྱོར་པ་ཞེ་འཁོན་གྱིས་གསོད་པ་དང་།
གཏི་ཟུག་ལས་སྦྱོར་པ་ཟུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་དང་། དེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་
རིགས་འགྲེལ། བརྒྱུ་སེམས་ལ་སློགས་པ་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱན་སྤོང་གི་བསམ་པ་
ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་སློགས་ལས་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ཞེ་ན།

དེ་ཡི་མཆོག་ཐོག་ལས་བྱུང་བྱིར།

བརྒྱུ་སེམས་ཙ་ཙ་བ་གསུམ་ལས་སྦྱོར།

ཞེས་བྱུང་། ཙ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་མཆོག་ཐོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྒྱུ་སེམས་
ལ་སློགས་པའང་མི་དགེ་བའི་ཙ་བ་གསུམ་ལས་སྦྱོར་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བར།
འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཟུག་གསུམ། དེས་བསྦྱོད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཅི་རིགས་པར་དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ལས་
ལམ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དགེ་བ་སྒྱུར་དང་མཆོག་བཅས་རྣམས།

ཆགས་སྐྱད་གཏི་ཕྱག་མེད་ལས་སྦྱེས།

ཞེས་བྱུང་། དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ནི་བྱད་པར་མེད་
པར་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་གཏི་ཕྱག་མེད་པའི་དགེ་ཅུ་དག་
ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིར་རང་འགྲེལ་
༡༥༧ ལས། དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྤྱོད་བ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་སྤྱོད་བ་ནི་དངོས་ཡིན་ནོ། ། མཇུག་སྤྱོད་བ་ནི་མཇུག་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བསྟེན་ནས་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡང་སྦྱོར་
མཇུག་དང་དེ་ཡང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་མཇུག་སྤྱང་ལས་ཐོབ་པར་འབྱུལ་
བར་མི་བྱ་སྟེ། འདིར་བཤད་པ་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་པར་ལྷས་ངག་གི་མི་
དགེ་བ་བདུན་སྤྱོད་བའི་སོ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་བདུན་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་རང་འགྲེལ་རང་གིས་
ཤེས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ་དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་གནས་སྟེ་
ཆོགས་པར་འཇུག་པར་བྱེད། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་བར་བྱེད། མཁན་པོ་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ནས་ལས་ལན་གཅིག་བརྗོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་
བརྗོད་པའི་བར་འདི་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་དུ་ཡང་། རང་འགྲེལ་ ༡༥༠ ལས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་
པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཁོ་ན་ལས་འཐོབ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་མཇུག་
ལས་མ་ཡིན་ན་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན་མི་དགེ་བ་རྣམས་གང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ཅི་ན།

གསོད་དང་གཞོད་ཞེས་ཆིག་རྒྱུར་པོ།

ཞེ་སྐྱད་གཏི་ཕྱག་མེད་ཕྱིན་བྱེད།

ཡོག་གཡེམ་བརྒྱུ་མེས་མ་བྱིན་ལེན།

ཆགས་པ་ཡིས་ནི་ཚོགས་པར་བྱེད།

ཡོག་པར་ལྷ་བ་གཏི་ཐུག་གིས།

ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་ཚོགས་པར་འདོད།

ཅེས་བྱུང་། གསོད་དང་གཞོད་སེམས་ཚིག་རྩལ་གསུམ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་མཐར་
བྱིན་པར་བྱེད་དེ། དང་བོས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་
རྩལ་པའི་སེམས་མཛོན་དུ་གྱུར་བའི་བྱིར་རོ། འདོད་པས་ལོག་གཡེམ་དང་བརྒྱལ་
སེམས་མ་བྱིན་ལེན་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་དོ། འདིར་མ་
བྱིན་ལེན་ཆགས་པས་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་སེམས་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༤༡༡ ལས། འོ་ན་ནི་དེ་ཆགས་པ་ཁོ་ནས་མ་བྱིན་པར་
ལེན་པ་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པ་མི་འབྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་གཞན་
དང་མི་ལྷན་པའི་དེ་ཚོགས་པ་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ་ལྷར་མིན་
ན་ལོག་ཏུ། མི་དགེ་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དག་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།
ལོག་པར་ལྷ་བ་གཏི་ཐུག་དང་། ལྷག་མ་རྩལ་པ་མ་ངག་ཀྱལ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ། གཞི་བཤད་པ།

གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ལོངས་སྟོན་དང་།

མིང་དང་གཞུགས་དང་མིང་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བྱུང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བརྒྱ་ཆ་བཞིར་བགོས་པའི་ཆ་དང་བོ་

གསོད་དང་གཞོད་སེམས་ཆིག་རྩལ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོག་
གཅོད་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་ཆིག་རྩལ་སྤྲོ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆ་གཉིས་པ་ལོག་
གཡེམ་བརྒྱབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ནི་ལོངས་སྟོང་ལ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
ཅན་གྱི་རིག་བྱ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་དང་ལོངས་སྟོང་དེ་བདག་གིར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཆ་གསུམ་པ་ལོག་ལྟའི་ཡུལ་མིང་དང་གཟུགས་ལ་ཡིན་ཏེ། མིང་གཟུགས་ལ་སྐྱར་
བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར། ཆ་བཞི་བ་རྩལ་དང་སྤྲོ་མ་ངག་ཀྱལ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ནི་མིང་གི་
ཆོགས་ལ་ཡིན་ཏེ། མིང་གི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྩལ་སྟོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྟོག་
གཅོད་ལ་བྱད་པར་བརྟེན་པ་ནི།

སྤྲོ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ།

དངོས་ཅིག་ལྟས་གཞན་སྟེས་བྱིར་རོ།

ཞེས་བྱུང་། ས་རོལ་བོ་འཆི་ངེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གསོད་མཁན་རང་ཉིད་
བསད་བྱ་དེའི་སྤར་ཤི་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་
གཞི་འབྱུང་བ་མེད་དེ། བསད་བྱ་དེ་མ་ཤི་བར་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འབྱུང་བར་
མི་རིགས་ལ། དུས་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ན་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་པོའི་ལུས་ཉིད་དེ་ལས་སྐལ་བ་མི་
མཉམ་པའི་ལུས་གཞན་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ ༡༡༩ དུ་མདོ་བྲངས་
པ་ལས། སྦྱོར་བ་ཡང་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐུར་ཀྱང་སྟོག་
གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རིག་པར་མི་འཐུར་བ་ལྟ་མཆིས་སམ། བཀའ་སྤྱུལ་བ་ཡོད་
དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་གསོད་པ་པོ་སྤར་རམ་མཉམ་དུ་ཤི་བར་འཐུར་བ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་
སོ། འོ་ན་མང་བོ་གྲོས་བྱས་ཏེ་དམག་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སྟོགས་པ་བཙུགས་ཏེ་
དངོས་སུ་གཅིག་གིས་སྟོག་བཅད་ན་གཞན་དག་ལ་སྟོག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་འབྱུང་

བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།

དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་གིས་།

ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ལོ་བཞིན་ལྡན།

ཞེས་བྱུང་། དམག་དང་ཡིངས་སོགས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་གིས་སྟོག་གཅོད་
བྱས་ནའང་ལས་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བར་མ་ངེས་ཏེ། དམག་ལ་སོགས་པར་སྟོ་
མཐུན་པར་དོན་གཅིག་ལ་ཞུགས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པོ་བཞིན་དུ་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་
ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ལྡན་པའི་བྱིར། དམག་ནང་དུ་ནན་གྱིས་བྲིད་ཀྱང་རང་གི་སྟོག་
ལ་བབས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྟོག་མི་གཅོད་དོ་སྟམ་པ་ལ་མེད་ཀྱང་བསམ་པ་ངེས་པ་དེ་ལྟ་
བུ་དང་ལྡན་པ་མེད་ན་འབྱུང་བར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།

བཞི་བ། རོ་བོ་བཤད་པ།

སྟོག་གཅོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ།

མ་ནོར་བར་ནི་གཞན་བསད་པའོ།

ཞེས་བྱུང་། སྟོག་གཅོད་པ་ནི། བསམ་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་རང་ལས་གཞན་
པའི་བསད་བྱ་བསད་པའི་བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་བྱུར་དང་བོས་
མ་བསམས་པར་རྐང་བའི་འོག་དུ་སྟོག་ཆགས་ཤི་བ་ལྟ་བུ་དང་། ནོར་ནས་བསད་པ་
དང་བདག་བསད་པ་ལ་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་གྱི་དངོས་གཞི་ནི་མེད་
དེ། གང་ལ་བསམས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར་དང་། རྟོགས་པ་ན་ལུས་གཞན་སྦྱིས་
པའི་བྱིར་རོ། འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༩ ལས། སྟོག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་དང་སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིག་ཆར་སྟོག་བཏགས་པ་པར་

བཤད་ལ་འདི་དག་གི་དོན་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།

མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ཞོར་།

མཐུ་དང་འདྲའ་བྱས་བདག་གིར་བྱེད་།

ཅེས་བྱུང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ནི། གཞན་གྱི་བདག་ཏུ་བབྱུང་བའི་ནོར་
དབང་དང་མཐུས་འཕྲོག་པ་དང་མ་ཚོར་བར་སྦངས་ནས་བདག་གིར་བྱེད་པའོ། འདི་
ལའང་མ་ནོར་བ་དང་བསམས་བཞིན་དུ་དགོས་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ལ།
མཚོད་ཉེན་གྱི་དགོར་འཕྲོག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལས་མ་བྱིན་པར་སྦངས་པ་ཡིན་ལ།
གཏེར་ནི་ཡུལ་གྱི་བདག་པོ་དང་། ཤི་བའི་ནོར་བྱིས་པ་ཡིན་ན་ཉེ་དུ་རྣམས་དང་། རབ་
བྱུང་ཡིན་ན་དགེ་འདུན་ལས་མ་བྱིན་པར་སྦངས་པར་འགྱུར་རོ།

བགྲོད་མིན་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཡི།

ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམས་པ་བཞི།

ཞེས་བྱུང་། ལོག་གཡེམ་ནི། བགྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འབྲིག་པར་འདོད་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཞི་བོ་གང་རུང་ལ་ལོག་པར་སྦྱོད་པ་སྟེ། འདི་ལའང་མ་ནོར་བ་
དགོས་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། རྣམ་པ་བཞི་ནི། བགྲོད་བྱ་མ་ཡིན་པ། གཞན་
གྱིས་བབྱུང་བའི་བྱུད་མེད་རྣམས་དང་མ་དང་བྱ་མོ་ལ་སོགས་པའོ། ཡན་ལག་མ་ཡིན་
པ། མ་སྟོག་གཞན་དེ་དེ་དག་ཏུ་བྱས་ན་རང་གི་རྒྱུང་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་ལོག་ཏུ་འགྱུར་
རོ། ཡུལ་མ་ཡིན་པ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་རང་གི་ཕ་མ་དང་སྦྲ་མ་དང་སྟོབ་དཔོན་
ལ་སོགས་པའི་བྱུང་ངོ། ཏུས་མ་ཡིན་པ། སྦྱུས་མ་དང་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ་དང་
འབྲིག་པ་སྦྱུད་དུ་མི་རུང་བའི་ནད་གྱིས་མནར་བ་ལ་སོགས་པའོ། དེ་དག་ནི་ཡུས་གྱི་
ལས་གསུམ་མོ།

རྒྱུ་ཆེན་གྱི་འདུ་ཤེས་གཞན་བསྐྱེད་བའི།

ཆེན་པོ་མཛོན་པར་གོ་བའོ།

ཞེས་བྱུང་། དག་གི་བཞི་ལས་རྒྱུ་ཆེན་གྱི། འདུ་ཤེས་མ་འཁྱུལ་བར་རི་
ལྟར་གནས་པའི་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱེད་བར་འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་
བཞིན་དུ་མི་བདེན་པའི་ཆོག་སྒྲིལ་ཏེ་པ་རོལ་བོས་དོན་མཛོན་པར་གོ་བའོ། དོན་
མཛོན་པར་གོ་བའི་དོན་གྱི། ཆོག་གི་དོན་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
ཡིན་པས། ཉན་པ་པོའི་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱིས་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་གོ་བར་མི་རུང་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༩༡
ལས། ཆོག་གི་དོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་གོ་བུས་ཀྱི་ཆོག་པ་རོལ་བོས་གོ་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་གོ་བ་
ལ་མི་བྱེད་དོ། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༩༡ ལས། བརྒྱ་ཡོངས་སུ་བྱང་བའི་སྐྱད་རྒྱ་བའི་
རྣམ་ཤེས་ལ་གྲག་པའི་ཆེད་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རང་འགྲེལ་ ༡༩༡ དུ། མདོ་
ལས་ཐ་སྟོད་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་ལ། མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ཞེས་སྒྲ་བ་དང་། མ་ཐོས་པ་
དང་། མ་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དང་། མཐོང་བ་ལ་མ་
མཐོང་ངོ་ཞེས་སྒྲ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལ་རྣམ་པར་མ་ཤེས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བའི་བར་
བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟོད་དག་ཡིན་ལོ། མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ངོ་
ཞེས་སྒྲ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བའི་བར་དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་ངོ་
ཞེས་སྒྲ་བ་ནས་རྣམ་པར་མ་ཤེས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བའི་བར་བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་
ཐ་སྟོད་དག་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

མིན་རྒྱ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་།

གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་གང་དེས།

མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།

རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་མ་བཞིན་བཤད།

ཅས་བྱང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བཤད་ཡིན་པ་དེ་
ནི་མཐོང་བའོ། རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བཤད་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོས་
པའོ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བཤད་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཞེས་བཤད་དོ། སྣ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བཤད་ཡིན་པ་དེ་
ལ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་བཤད་དེ། རང་འགྲེལ་ ༡༧༡ ལས། དྲེ་བྲག་སྐྱབ་རྣམས་ན་རེ།
དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཤི་བ་དང་འབྲས་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་དྲི་རོ་རེག་གསུམ་ནི་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པས་རྣམ་སྐྱབ་འབྲིན་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཤི་བ་དང་འབྲས་ལ་ཤི་བ་ལ་རྟོགས་
པའི་སྐྱབ་འཇུག་པར་གསུངས་སོ། ལུས་ངག་གཉིས་གང་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་སྟོག་གཅོད་
དང་རྩལ་གྱི་ལས་ལམ་དངོས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དང་བོ་བྱང་སྟོང་སྟོང་པའི་ཡིད་ཅམ་
གིས་གཞན་གྱི་སྟོག་བཅད་པ་དང་། གཉིས་པ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་དུས་བྱིད་ཡོངས་
སུ་དག་གམ་ཞེས་འདི་དུས་ལྟར་བ་བཤགས་སྟོམ་དང་བྱིན་རྒྱབས་མ་བྱས་པར་ཡོད་
པ་བྱན་བཞིན་དུ་ཅང་མི་སྐྱབ་པར་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པ་སྐྱབས་འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་སོ།

སྤྲུམ་པ་རོལ་དེ་བཞི་བྱིན།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆིག།

ཅས་བྱང་། སྤྲུམ་ནི། པ་རོལ་མཐུན་པ་དེ་བཞི་བྱིན་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་

སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐང་བའི་ཆིག་སྒྲུའོ།། འདི་ལའང་
དོན་མངོན་པར་གོ་བ་དང་མ་ནོར་བ་དགོས་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་
བདེན་པ་བརྗོད་ན་ཕྱ་མ་དང་མི་བདེན་པ་བརྗོད་ན་རྩུན་དང་ཕྱ་མ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་
རོ།།

ཆིག་རྒྱབ་པོ་ནི་མི་སྟན་པ།།

ཞེས་བྱུང་། ཆིག་རྒྱབ་ནི། འདྲ་ཤེས་མ་འབྱུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ངག་
མི་སྟན་པར་བརྗོད་པ་པ་རོལ་གྱིས་དོན་གོ་བ་དེ། རང་འགྲེལ་ ༡༧༥ ལས། སེམས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཆིག་མི་སྟན་པ་པ་རོལ་པོ་ལ་སྒྲས་ཤིང་དོན་མངོན་པར་གོ་ལ་གང་
ལ་སྒྲ་བར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆིག་རྒྱབ་པོ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་གྱལ་བ་ཉིད།།

གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས།།

ཁ་གསལ་གྱུ་དང་རྫོས་གར་བཞིན།།

བསྟན་བཅོས་བན་བཞིན་.....

ཞེས་བྱུང་། ངག་གྱལ་ནི། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐང་
བའི་ཆིག་ཏེ། འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཞེས་སྒྱུར་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། གཡོ་སྒྱུ་ཆངས་པས་འདྲིད་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཆངས་པས་གཡོ་སྒྱུས་ཀུན་ནས་བསྐངས་ཏེ་ཆིག་སྒྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ།། འདིར་ནི་རྩུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆིག་གྱལ་དུ་འདོད་དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ ༥༠
ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆིག་ཐམས་ཅད་གྱལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་

པ་ཅན་གཞན་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། རྩན་དུ་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
ཡང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི། རྩན་ལ་སོགས་
པ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དག་ཀྱལ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ལ་རྟེན་བཀྱར་བྱིར་དུ་ཁ་བསག་སྤྲོ་བ་དང་། ཆགས་པས་སྤྱུ་དང་
སྒྲིལ་གར་གྱི་ཆོག་འདོན་པ། བྱི་རོལ་བའི་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་ནས་དེའི་བསྟན་བཅོས་ངན་
པ་འདོན་པ་ལ་སོགས་པའོ། ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་དག་ཀྱལ་གྱི་མཚན་གཞིར་
གསུངས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་འདོན་
པའི་སྤྱོད་འཛིག་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་མི་འཛིག་སྟེ། དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་
དག་ལའང་འདྲ་བས་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་ཡང་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་པ་ཡིན་
དགོས་ལ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་མེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། གནས་
གཉིས་པར། མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས། འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་སེམས་
ཅན་སྟོན། རྒྱ་མཐུན་ལུང་བསྟན་མིན་དེ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་ནི་
དག་གི་ལས་ལམ་བཞིའོ། །

.....བརྟན་སེམས་ནི།

འོག་ལས་གཞན་གྱི་ཞོར་ལ་ཆགས།

གཞོད་སེམས་སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བ།

དགེ་དང་མི་དགེ་མེད་ལྟ་བ།

འོག་ལས་ལྟ་བ་ཡིན་.....།

ཞེས་བྱུང་། ཡིད་གྱི་གསུམ་ལས། བརྟན་སེམས་ནི། འོག་པ་སྟེ་མི་རིགས་པས་
གཞན་གྱི་ཞོར་ལ་ཆགས་སྟེ་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པའོ། ། གཞན་དག་ནི་འདོད་པའི་

སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་བརྟན་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའི་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་
འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འཇིག་རྟེན་ན་བརྟན་པའི་སྐབས་སྤངས་ཏེ་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཆེ་དང་བྱང་གི་
སྒྲིམ་སྟན་ན་ལས་ལམ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་སྤྱད་ཆེ་ཡོང་བསྐྱར་པ་ཡིན་པས་
བརྟན་པའི་ལས་ལམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞོད་སེམས་ནི། སེམས་
ཅན་ལ་ཞེ་སྤང་བས་པ་རོལ་བོར་གཞོད་པའི་རྣམ་པར་ཁྱེད་པ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ ༡༩༥
ལས། སེམས་ཅན་དག་ལ་ཞེ་སྤང་བ་པ་རོལ་ལ་གཞོད་པའི་རྣམ་པར་ཁྱེད་པ་ནི་
གཞོད་སེམས་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། ལོག་ལྟ་ནི། ལས་འབྲས་དང་འཕགས་ཆོས་ཅི་རིགས་
ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་རང་འགྲེལ་
དུ་བྲངས་པ་ལས། རྒྱ་ལས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་རྣམས་ལ་སྐྱར་
བ་འདེབས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སོགས་གསུངས་ཀྱང་རྩ་བའི་
སྐབས་སུ་དང་བོ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༩༦ ལས། ལས་དང་འབྲས་བྱ་དང་
འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ནི་རིམ་གྱིས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ཆོགས་སུ་
བཅད་པར་ནི་དང་བོ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པར་ཟད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

„„„འདི་ལ།

གསུམ་ལམ་བརྟན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན།

ཞེས་པ་སྟེ། ལས་ལམ་གྱི་སྒྲིད་ནི། ལས་སེམས་པ་འཇུག་པའི་ལམ་ཡིན་
པས་ན་ལས་ལམ་སྟེ། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ནི་དེ་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པས་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བཤད་དོ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་ལམ་
ཁོ་ན་དང་ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི་ལས་དང་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། གཞུང་ལ་ལར་

ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་
བྱ་བ་མེད་པར་བྱང་སྟོང་ཁྲོས་པའི་ཡིད་ཅམ་གྱིས་སྟོག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་དངོས་
གཞི་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་རླུན་སྒྲིབ་པའི་ལས་ལམ་གྲུབ་པ་
ཡོད་པ་སྐར་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུང་བྱངས་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞར་ལ་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་གཅོད་ཚུལ་ནི།

མེད་པར་ལྟ་བུས་རྩ་བ་གཙོད།

འདོད་གཏོགས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ནམས།

རྒྱ་དང་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས་བས།

ཀྱན་གྱིས་རི་མ་གྱིས་མི་མི་ནང་བྱ།

སྐྱེ་བ་བྱད་མེད་ཀྱིས་གཙོད་དོ།

ཉ་སྤྱད་དེ་ནི་མི་ལྟན་པ་ལོ།

ཞེས་བྱུང་། ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གཙོད་པར་བྱེད་དོ།
དགེ་རྩ་གང་གཙོད་ཅེ་ན། འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་ནམས་ཏེ། ལོག་ལྟ་ཅན་ལ་གོང་
མའི་དགེ་བ་མི་ལྟན་ཞིང་། འདོད་པའི་སྐྱེས་བྱུང་དགེ་བ་ནི་ལོག་ལྟ་རྒྱུང་བྱས་སྤུས་
སུ་ཉམས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་ལྟ་རི་ལྟ་བུས་ཤེ་ན། ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་སྤྱད་མེད་
དོ་ཞེས་རྒྱ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། དེ་དག་ལས་འབྲས་བྱ་ནམ་པར་སྦྱིན་པ་མེད་
དོ་ཞེས་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟས་གཙོད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པས་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་

ལ་དམིགས་པ་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མ་ཡིན་
 བས་མི་གཅོད་ཟེར་ཡང་། དྲེ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་སྒྲུལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་དང་ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཀྱན་གྱིས་གཅོད་དོ། ཅི་ལྟར་གཅོད་ཅེ་ན། ལོག་ལྟ་ཆུང་དུ་
 ཆུང་དུས་དགེ་ཙུ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གཅོད་ཅིང་། ལོག་ལྟ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་དགེ་ཙུ་
 ཆུང་དུས་ཆུང་དུ་རིམ་གྱིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་གཅོད་ཅེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་
 གི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་གཅོད་ཀྱི་ངན་སོང་བ་དང་ལྟ་ནམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 ངན་སོང་བ་དགེ་སྤྱིག་གི་བསམ་པ་མི་བརྟན་ལ། ལྟ་ནམས་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མངོན་
 དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། འདིའི་དོན་ནི་གང་སྤེལ་ ༡༤ ལས། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མངོན་
 དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྟའི་བྱ་སྤྱིས་ནས་རིང་བོ་མ་ལོན་པ་ལ་བདག་གང་
 བས་ཤི་འཕོས། གང་དུ་ནི་སྤྱིས། ལས་ནི་གང་གིས་སྤྱིས་སྤྱིས་པའི་སེམས་གསུམ་ཀྱན་
 ཏུ་འབྱུང་ལ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། སྤྱི་མི་སྤྱི་
 པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིག་པའི་བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གང་གིས་
 གཅོད་ཅེ་ན། སྤྱིས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱིས་གཅོད་ཀྱི་བཅའ་ལ་སོགས་པས་མ་ཡིན་ཏེ།
 བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་ཡང་སྤེལ་བ་སྤྱད་པ་དང་ལྟ་བ་སྤྱད་པ་གཉིས་
 ལས་བྱི་མཐོ། གང་གིས་མཚམས་སྦྱོར་ཞེ་ན།

མཚམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བུས།

མཚམས་མེད་བྱེད་པས་འདི་ལ་མིན།

ཞེས་བྱུང་། མཚམས་ནི་ལས་འབྲས་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤྱིས་པའམ་ཡོད་པར་ངེས་
 སོ་སྤྱིས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་སྦྱོར་ལ། དེ་སྤྱིས་པའི་ཆེ་སྤྱིས་ཐོབ་དགེ་བ་དགའི་
 ཐོབ་པ་ཅིག་ཅར་སྤྱིས་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ནི་རིམ་གྱིས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༤༠༡ ལས།

ཉིང་མཚམས་ནི་རྣམ་པ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྦྱར་བ་ལ། མངོན་སུམ་དུ་ནི་རིམ་གྱིས་འགྱུར་
ཏེ། བད་མེད་ནས་སྟོབས་རྟེན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། མཚམས་མེད་བྱས་ཏེ་
དགེ་ཆ་ཆད་པ་ནི་ཆོ་དེ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་མི་རུས་པར་རང་འགེལ་དུ་མདོ་བྲངས་ནས་
སྦྱབ་ལ། སྟོན་ནས་ལོག་ལྟ་ལ་གོམས་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་ལྟ་སྦྱིས་
པ་ནི་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ་དང་། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྟན་པས་ལོག་ལྟ་
སྦྱིས་པ་ནི་སྦྱི་བའི་ཆོ་སྦྱོར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་རྟོག་གའི་སྟོབས་དང་གཞན་ལས་
ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་པའང་སྦྱི་བའི་ཆོ་སྦྱོར་རོ། ། འདིར་སྦྱ་བཞིའང་གསུངས་
ཏེ། རང་འགེལ་ ༤༠༡ ལས། དགེ་བའི་ཆ་བ་ཀུན་དུ་ཆད་པ་ཡིན་ལ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་སྦྱ་བཞི་སྟེ། སྦྱ་དང་པོ་ནི་རྟོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི་མ་སྦྱིས་དགའོ། ། གསུམ་པ་ནི་ལྟས་སྦྱིན་ནོ། ། བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་
གཏོགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདིའི་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་མཚམས་མེད་བྱས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། སྦྱ་གསུམ་པའི་དོན་ལ་བྱུར་མཆན་ ༡༡༥ ལས། ལྟས་སྦྱིན་ནི་
དགེ་འདུན་དབྱེན་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་
ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགེ་བའི་ཆ་བ་ཀུན་དུ་ཆད་པ་ཡང་ཡིན་
ལ། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་དགེ་ཆ་ཆད་པའི་
ལྟས་སྦྱིན་ལ་དབྱེན་བྱེད་པ་པོའི་ལྟས་སྦྱིན་འཛོག་པ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་འདུག་ཀྱང་།
དབྱེན་བྱེད་པ་པོ་ལ་དགེ་སྦྱོང་དགོས་ཏེ། རང་འགེལ་ ༤༡༥ ལས། དགེ་སྦྱོང་གིས་འབྱེད་
གྱི་བྱིམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དགེ་སྦྱོང་མ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ནས།
ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པས་འབྱེད་གྱི་ཚུལ་བྱིམས་ཉམས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོག་
མི་བཙན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་གསུངས་པས་དགེ་

ཙ་ཆད་པར་མི་རུང་བ་ལ། འོག་ཏུ་དབྱེན་བྱེད་པ་པོ་ལ་ལྷས་སྦྱིན་ཡང་བཞག་འདུག་
 པས་ལྷས་སྦྱིན་གྱི་ཆེ་ལ་ཆ་བྱས་ནས་འཛིག་དགོས་པར་མངོན་ནོ། ཡང་། འོག་ལྷས་
 གཙོད་རྒྱའི་དགེ་ཙ་ལ་སྦྱར་བྱུང་མེད་ན། སྦྱོར་ཐོབ་དགེ་བ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་མ་ཉམས་
 པའི་སྡོན་ནས་སྦྱར་བྱུང་དགེ་ཙ་ཆད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོན་པ་ཡང་དེའི་
 སྡོན་དུ་གཏོང་དགོས་པས། དགེ་ཙ་ཆད་པ་དེ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོན་པའི་གཏོང་རྒྱ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། ཙ་བར། ཙ་བ་ཆད་དང་མཆན་འདས་ལས། སོ་སོར་
 ཐར་བའི་འདུལ་བ་གཏོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལ་ལས། དགེ་ཙ་མ་ཆད་པའི་
 སྡོན་དུ་སྦྱར་བྱུང་དགེ་བ་ཉམས་པའི་ཆེ་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོན་པ་གཏོང་བས་སྦྱོན་མེད་
 གསུངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ འོག་ལྷ་མ་སྦྱོར་སྡོན་དུ་རྒྱ་འབྲས་པལ་ཆར་མེད་དོ་སྟེ།
 པའི་ཐེ་ཆོམ་སྡོན་དུ་འགོ་དགོས་པས། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་སྦྱར་བྱུང་དགེ་བ་གཏོང་
 བར་འགྱུར་བས་འོག་ལྷའི་གཙོད་བྱ་མིན་ཟེར། དེ་གཉིས་ལ་འོ་ན། འོག་ལྷ་མ་སྦྱོར་
 པའི་སྡོན་དུ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོན་པ་བཏང་བར་ཐལ། དེའི་སྡོན་དུ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོན་པ་མ་
 ཟད་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་ཐམས་ཅད་བཏང་བེན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འགེལ་
 ༡༥ ལས། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྡོན་པ་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་བཞིས་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་
 བར་ཕྱད་པའི་རྩང་དུ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྤར་བ་ལ་བ་དང་།
 རིགས་མཐུན་པ་བཏང་བ་དང་། མཆན་གཉིས་ཅིག་ཅར་བྱུང་བ་དང་། དགེ་བའི་ཙ་བ་
 ཀྱན་ཏུ་ཆད་པ་ལས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་འཛིན་མཆོམས་བདེ་བོ་ཞིག་
 འོང་དཀར་བར་སྤང་བས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་རིགས་སོ།

ལྷ་བ་ལས་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི།

མི་དགེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་དང་།།

སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་།།

དགེ་བ་བརྩ་ཡི་བར་དག་དང་།།

གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་མིན།།

ཞེས་བྱུང་། མི་དགེ་བ་བརྩ་བོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་སེམས་
པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་མང་བ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ཡིད་
ཀྱི་གསུམ་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཅིག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། སྟོག་གཙོད་
སྟོགས་གཞན་མེད་པར་བརྟུན་སེམས་ལ་སྟོགས་པ་གང་རུང་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་
བའམ། འདོད་ལོག་མ་གཏོགས་པའི་ལྷས་ངག་གི་དྲུག་གང་རུང་གཞན་ལ་བཅོལ་
ནས་རང་ཉིད་དགེ་བའམ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེད་
དངོས་གཞི་གྲུབ་ནའོ། གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། གནོད་སེམས་དང་ལྷན་
པས་སྟོག་བཅད་པའོ། གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། གནོད་སེམས་དང་ལྷན་
པས་ཅིག་ཅར་གཞན་ཀྱི་སྟོག་བཅད་ཅིང་འསྟོག་པའོ། ཅིག་ཅར་ཞེས་པ་ནི་གནས་
ནས་བསྐྱོད་བཞིན་པ་ན་གསོད་པ་སྟེ་ཞེས་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་སོ། འདི་ལ་ལེགས་
བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༡༧༧ ལས། སྤར་མ་བྱིན་ལེན་ཆགས་པས་མཐར་འབྱིན་པར་བཤད་པ་
ནི་རྒྱ་སེམས་ཁོན་དང་ལྷན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རང་འགྲེལ་
ཀྱི་དགོངས་པ་སྟེ་ལྷང་སྤར་དངས་བེན་ཏོ། བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། གནོད་
སེམས་ཀྱིས་པ་རོལ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རྩོན་ཆོག་སྟེ་བ་ལྟ་བུའོ། ལྷ་དང་དྲུག་དང་བདུན་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། རང་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་གནས་ནས། ལྷས་ངག་
གི་འདོད་ལོག་མ་གཏོགས་པའི་བཞི་དང་ལྷ་དང་དྲུག་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་འགྲུབ་པ་

ལྟ་བུའོ། བརྒྱད་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། རང་ཉིད་བརྟན་མེད་ལ་གནས་བཞིན་འདོད་
ལོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཤིང་གཞན་དྲུག་བཙོལ་བས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། འདི་ལའང་
གོང་དུ། གསོད་དང་གཞོད་མེད་ཆོག་ཟུབ་པོ། ཞེ་སྤང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་བྱེད།
ཅེས་རྒྱུ་བྱེད་སོ་སོར་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་གྱི་དེར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་
འདི་དག་ལ་ལྟོས་ན་ཤེས་སོ།

དཀེ་བ་བརྩུ་ཡི་བར་དག་དང་།

གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་མིན།

ཞེས་བྱུང་། དགེ་བའི་ལས་ལམ་དག་ནི་བརྩུའི་བར་དང་མེད་པ་ཅིག་ཅར་
ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྒྱུར་བཏང་ནས། དེའི་དམིགས་བསལ་སྟོན་པ་ལ་ལས་ལམ་
གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་རྣམས་ནི་མེད་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་ཅེས་སྟོན་
པའོ། ། གཉིས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། སྒྲིལ་ལྔ་ཤེས་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དང་
། གཟུགས་མེད་སྟོང་ལ་བརྟན་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་པ་ཤེས་པ་ལ་
གནས་པ་སྟེ། སྒྲིལ་ལྔ་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་ཞིང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་པ་ཤེས་
པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟན་མེད་མེད་པ་དང་གཞོད་
མེད་མེད་པ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་འབྲལ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
གནས་པའོ། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། བཞི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བ་ནི། མེད་ལྔ་མ་བསྟན་ལ་གནས་བཞིན་དུ་དགེ་བ་སྟོན་གྱི་སྟོང་པ་ལེན་པ་སྟེ། དེ་
ལ་ལུས་ཀྱི་གསུམ་དང་ངག་གི་རྩུན་སྤོང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དྲུག་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བ་ནི། སྒྲིལ་ཤེས་པ་དགེ་བ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བ་སྟོན་གྱི་སྟོང་པ་ལེན་པའོ། བདུན་

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བ་སྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ལོ། དགུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ལ་གནས་ནས་དགེ་སྒྲིམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ལོ། བཅུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི། ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་ལ་གནས་ནས་དགེ་སྒྲིམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ལོ།

འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྷ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེ་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ ༤༠༩ ལས། སྒྲིམ་པ་མ་བཏོགས་པ་ནི་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། སེམས་གཞན་དང་ལྷན་པ་སྒྲིམ་བའི་ཡན་ལག་གཅིག་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ལོ། ལྷ་དང་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྷ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་རྒྱུ་ ༩༩༩ ལས། གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་གཉིས་པལ་ཚུན་འབྲལ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་མཐའ་དབྱེད་དུ་རྗེས་བྱུང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིམ་པ་འགོག་སྐབས་དེ་ཉིད་ ༥༤༡ ལས། འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་ན། དགེ་བའི་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེའི་རྗེས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིག་གཅོད་པ་ཁོ་ན་སྒྲིམ་བར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྣ་གཅིག་སྒྲིད་པའི་དགེ་བ་སྟེན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གང་རུང་ལ་གནས་དུས་ཀྱི་དེའི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གཅིག་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་གཉིས་པལ་ཚུན་འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་

གཅིག་ཙམ་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་རང་ལྷགས་ཡིན་
ལ་དེའི་ལྷགས་ལ་སྣ་གཅིག་སྤྱང་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དང་བོ་ལེན་དུས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་མ་སྤངས་ན་ཡན་ལག་ངེས་པའི་ཕྱིར་སྡོམ་པ་མི་སྦྱེ་བར་བར་མའི་དགོ་བ་
ཙམ་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོ་རྒྱུ་ཀ ༩༠ ལས། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་ལྟར་ན། དང་
བོ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྡོམ་པ་སྤངས་ནས་བར་དུ་ཉམས་ཏེ་སྣ་གཅིག་སྤྱང་
བའམ་པལ་ཆེར་སྤྱང་བ་ཡིན་གྱི་ལེན་པའི་ཆེ་ཉིད་ན་སྣ་གཅིག་སྤྱང་བ་ལ་སོགས་པ་
སྤངས་ན་ཡན་ལག་ངེས་པའི་ཕྱིར་སྡོམ་པ་མི་སྦྱེ་སྟེ། བར་མའི་དགོ་བ་ཙམ་དུ་འདོད་
དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆས་གསུངས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྟེ་བའི་
ལྷགས་ལྟར་ན་ལེན་པའི་ཆེ་ནའང་གཅིག་ཙམ་ལེན་པ་ཡོད་པས་ཡན་ལག་ངེས་པ་
ལ་ཡང་སྡོམ་པ་སྦྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོ་རྒྱུ་སྐབས་དེ་ཉིད་ལས། མདོ་སྟེ་བ་
ལྟར་ན་ཡན་ལག་ངེས་པ་ལ་ཡང་སྡོམ་པ་སྦྱེ་བར་འདོད་ཅིང་། ལེན་པའི་ཆེ་ཉིད་ནས་
སྣ་གཅིག་སྤྱང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པས་སྣ་གཅིག་སྤྱང་བའམ་པལ་ཆེར་སྤྱང་བའི་
སྡོམ་པ་ཐོབ་པར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲུབ་མཐའི་བྱད་པར་དེ་
ལྟར་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པར་འདི་ལ་སྤྱོད་ར་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་པ་སྤྱང་ཡང་མཆོ་རྒྱུ་ན་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བས་འདི་ཙམ་ལས་མ་སྦྱོས་སོ།

བྱུག་པ་ལྟན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

དབྱུལ་བ་ན་ནི་ཀྱལ་བ་དང་།

ཆིག་རྒྱབ་གཞོད་སེམས་ནམ་གཉིས་སོ།

བརྒྱབ་སེམས་ལོག་ལྟ་ལྟ་བུ་པས་སོ།།

ཞེས་བྱུང་། མི་དག་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་དཔྱལ་བ་ན་ངག་ཀྱལ་དང་ཆིག་རྩལ་གཞི་སེམས་གསུམ་ནི་ལྟ་བུ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ནམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཡོད་དེ། སྒྲིང་ག་འདོན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྟན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་པའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། བརྒྱབ་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་ནི་གཉིན་པོས་མ་སྤངས་པས་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱི་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྱའི་ཡིད་འོང་གི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་དང་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་མཆིམས་མཛད་ལས་གསུངས་ལ། ལས་ལམ་གཞན་ནམས་མེད་རྒྱལ་ཡང་རང་འགྲེལ་ ༤༠༩ ལས། ལས་ཟད་ནས་འཆི་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་དང་བྱུང་མེད་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དག་མེད་དོ།། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྩུབ་སྒྲིབ་པ་མེད་དོ།། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་རྟག་དུ་ཕྱེ་བྱིན་པས་ཕྱིར་སྤྲུམ་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྒྲིམ་སྟན་ན་གསུམ་ཡོད་དོ།།

དེ་ན་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང་།།

འདོད་པ་གཞན་ནི་མི་དགེ་བཟུ།།

ཞེས་བྱུང་། སྒྲིམ་སྟན་ན་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལྟར་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་ཀྱི་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྒོ་ནས་མེད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་ང་ཡིར་འདྲིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩུང་འཇམ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོག་པ་ཅན་ཀྱི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་དག་རེས་འགའ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ངག་ཀྱལ་ནི་དངོས་སུ་འང་

ཡོད་དོ། དཔུལ་བ་དང་སྒྲ་མི་སྟན་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཁམས་གཞན་ན་ནི་མི་
དགེ་བཅུ་གཉིས་པ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་དོ། མཛོད་རྒྱུ་
༩༣༥ ལས། ལྷ་ལ་སྒོག་གཅོད་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ་ནང་མི་གསོད་ཀྱང་འགྲོ་བ་
གཞན་གསོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ན་ལྷ་འི་མགོ་དང་རྟེན་པ་བཅད་ན་འཆི་
བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རང་འབྲེལ་དང་མཆིམས་མཛོད་གཉིས་
ལས་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པར་གསུངས་ལ། གང་སྟེལ་པ་ལས། མགོ་དང་རྟེན་པ་བཅད་ན་
འཆིའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལྷས་ཀྱང་ལྷ་གསོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་འབྲུང་ངོ།

དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན།

རྟེན་དང་མངོན་དུ་གྱུར་སྒྲོ་ནས།

གཟུགས་མེད་འདྲ་ཤིས་མེད་སེམས་ཅན།

རྟེན་པའི་བདུན་ཡོད་.....

ཅས་བྱུང་། ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
ན་རྟེན་པ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་ལ། གཟུགས་མེད་འཕགས་པ་
ལ་ནི་སྤར་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞིའི་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་
སྒྲིལ་ན་ས་དེའི་འབྲུང་བ་རྒྱར་བྱས་ནས་ཟག་མེད་སྤོང་བདུན་སྒྲིལ་ལ། དེའི་ཆེད་ཡང་
སྤར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་འབྲུང་བས་རྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་བདུན་ཡོད་ལ།
ཕྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞིའི་ས་ལྡ་ཆར་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་
ལམ་སྒྲིལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་འབྲུང་ངོ། འདྲ་
ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ནི། སྟོན་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་འབྲུང་བ་རྒྱར་བྱས་པའི་
སྤོང་བདུན་བསམ་གཏན་བཞི་བས་བསྟན་པ་འདས་པ་དེའི་ཐོབ་པ་འབྲུང་བས་རྟེན་

པའི་སྟོན་པ་བདུན་ཡོད་ལ། མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྟོན་པ་མེད་དེ། སེམས་མེད་པ་དང་
སྦྱི་བ་དང་འཆི་བའི་ཆེ་སེམས་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་
ལ་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་འང་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་པ་ན་མདའ་འཕངས་པ་
ཤུགས་ཟད་པ་ལྟར་འདོད་པར་སྦྱི་བས་མ་འོངས་པ་དང་ཉེ་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

.....ལྷག་བཅས་ན།

མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྟོན་པ་ཉུང་།

དཔུལ་བཅས་སྐྱ་མི་སྟན་མ་གཏོགས།

ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་
པའི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ན་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སྟགས་པ་བདུན་ཐོབ་
པ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་པ་ཡོད་ལ། དཔུལ་བ་དང་སྐྱ་མི་སྟན་པ་ནི་
མ་གཏོགས་སོ། འདིའི་རྒྱ་མཚོན་ལ་གང་སྟེལ ༥༡ ལས། དཔུལ་བ་དང་བྱང་གི་སྐྱ་མི་
སྟན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ན་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་བྱིམས་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མཆིམས་མངོན་ ༡༥༡ ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡི་
དུགས་དང་དུད་འགྲོའང་མ་གཏོགས་པའི་ནང་དུ་བགྲང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་
ན་དཔུལ་བ་ནི་སྟག་བསྟུལ་གྱིས་ནམ་པར་གཡེང་བས་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སྟགས་
པའི་སེམས་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་མི་སྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་
དག་སྟོང་བའི་སེམས་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ལུང་དེའི་དོན་ལ་ལེགས་བཤད་
རྒྱ་མཚོ་ ༤༠༩ ལས། དེ་ནི་སོ་ཐར་སྟོམ་པའི་ལུས་ངག་གི་བདུན་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་
རུང་གི་གཞན་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

བདུན་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི།

ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱ་མཐུན་དང་།

ནམ་མཁའ་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་འདོད།

ཅེས་བྱུང་། མི་དག་བ་བརྩ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དང་བདག་པོ་
དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་གསུམ་འབྲིན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་སློག་གཅོད་པ་
ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་བུ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་རིམ་བཞིན་དཔྱལ་བ་དང་དྲུང་
འགོ་དང་ཡི་དྲགས་སུ་སྦྱིས་ཏེ། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། སློག་གཅོད་པ་ནི་
གསུམ་སྟེ། ཆུང་བུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་འོ། ། སློག་གཅོད་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་
ཅིང་བསྐྱམས་མང་དུ་བྱས་པས་ནི་ལུས་དང་བྲལ་ཏེ་མི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་ངན་འགོ་
ལོག་པར་ལྷུང་བ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་སྦྱི་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ལའང་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་རང་འགྲེལ་ ༤༠༦ ལས། རེ་ཞིག་མི་
དགོ་བ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་དང་། གོམས་པར་བྱས་པ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ནི་དཔྱལ་བ་དག་གི་ནང་དུ་སྦྱི་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་
ནི་སློག་གཅོད་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་
མེད་པར་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུངས་ལ། ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་སོགས་གསུམ་ནི་
སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལ་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་སོ། ། དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ལ། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། རང་འགྲེལ་ ༤༠༦ ལས། སློག་གཅོད་པས་ནི་ཆེ་
ཐུང་བར་འགྱུར་རོ། ། མ་འབྲིན་པར་ལེན་པས་ནི་འོངས་སྦྱོད་ཀྱིས་འཕོངས་པར་འགྱུར་
རོ། ། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པས་ནི་དགྲ་དང་བཅས་པའི་ཆུང་མ་ཅན་དུ་འགྱུར་
རོ། ། རྩན་དུ་སྦྱ་བས་ནི་སྦྱར་བ་མང་པོར་འགྱུར་རོ། ། དྲ་མས་ནི་དེ་མཛུལ་བོ་དང་འབྲེད་
པར་འགྱུར་རོ། ། ཆོག་རྩལ་པོས་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྒྲ་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཆོག་

ཀྱལ་པས་ནི་ཆིག་བབྱང་བར་མི་འོས་པར་འགྱུར་རོ། ། བནྟ་སེམས་ཀྱིས་ནི་འདྲོད་
ཆགས་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། ། གནོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཞེ་སྤང་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །
ལོག་པར་ལྟ་བས་ནི་གཏི་ཐུག་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་གཏི་ཐུག་མང་པོའི་ཕྱིར་
རོ། ། འདི་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། འདིའི་རྒྱ་མཐུན་
པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་གནས་གཉིས་པར། རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའོ། ། ཞེས་པ་དང་
མི་འབྲས་སྟེ་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་དགོ་བ་དང་དེའི་དབང་གིས་ཆེ་སྤང་བར་
གྱུར་བ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་མི་འབྲས་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་རང་
འབྲེལ་ ༤༠༦ ལས། མི་དག་གི་ནང་ན་ཆེ་སྤང་བ་ཡང་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྟོན་པ་ཡིན་ན་དེ་རི་ལྟར་སྟོག་གཅོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆེ་དེ་
ཉིད་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་མི་ཟེར་རོ། ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེས་ཆེ་སྤང་བྱུང་འགྱུར་
བས་དེའི་ཕྱིར་སྟོག་གཅོད་པ་ནི་དེའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། ། ཞེས་དོགས་གཅོད་མཛད་དོ། ། དེ་དག་གི་བདག་འབྲས་ཀྱང་། རང་འབྲེལ་ ༤༠༧
ལས། སྟོག་གཅོད་པ་ཏ་ཅང་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པས་ནི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་རྣམས་གཟི་མཐུ་
རྒྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ། བ་བྱིན་པར་ལེན་པས་ནི་སེར་བ་དང་ཆར་བ་མང་བར་འགྱུར་
རོ། ། འདྲོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པས་ནི་རྩལ་གྱིས་འཁྲིག་པར་འགྱུར་རོ། ། རྩན་དུ་སྤྱོད་
བས་ནི་རི་ང་བར་འགྱུར་རོ། ། དུ་མས་ནི་མཐོ་དམན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཆིག་རྒྱབ་པོས་
ནི་ས་ཚུ་སྟོ་ཅན་དང་། དགོན་དུང་དང་། ཐ་ཆད་དང་། སྟོག་པ་ཅན་གྱི་སར་འགྱུར་རོ། །
ཆིག་ཀྱལ་བས་ནི་དུས་ལོག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། ། བནྟ་སེམས་ཀྱིས་ནི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་
མོར་འགྱུར་རོ། ། གནོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་འབྲས་བུ་ཁ་བར་འགྱུར་རོ། ། ལོག་པར་ལྟ་བས་
ནི་འབྲས་བུ་རྒྱུང་བའམ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་དེ་དག་གི་བདག་པོའི་

འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་འབྲས་བུ་ཁ་བ་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ཆ་མི་སྟོམས་
 པའི་དོན་དུ་གང་སྟེལ་གསུངས་སོ། ། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་
 བྱི་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོམས་ལོབ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི་འབྲས་
 བུ་སྒྲིན་གཉིས་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བས། དེའི་ཕྱིར་རང་འགྲེལ་ ༤༠༥ ལས། རྒྱ་མཐུན་
 པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་བདག་
 པོའི་འབྲས་བུ་དང་གཉིས་པོ་འདི་ལས་ནི་མི་འདའི། འདྲ་བའི་བྱད་པར་ལས་དེ་རྒྱུད་
 དུ་བཤད་པར་ཟད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་གསུམ་འབྱུང་
 ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

རྒྱག་བསྐྱལ་བྱིར་དང་བསད་བྱིར་དང་།

གཟི་བྱིན་མེད་བྱིར་འབྲས་ནམ་གསུམ།

ཞེས་བྱུང་། རྒྱག་གཙོད་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། སྦྱོར་བས་པ་རོལ་བོ་རྒྱག་བསྐྱལ་
 བར་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། དངོས་གཞིས་བསད་པའི་བྱིར་དང་། མཐུག་གིས་གཟི་བྱིན་
 མེད་པར་བྱས་པའི་བྱིར་ནམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་འབྲས་ནམ་གསུམ་འབྱུང་
 ལ། དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་ལེན་སོགས་ལའང་སྦྱོར་རོ། ། འདིར་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་
 གྱི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ལག་རྗེས་སོ་སོར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་
 གྱི། རྒྱག་གཙོད་གྱི་ལས་ལྟ་བུས་དབྱལ་བར་སྦྱོར་པ་ལྟ་བུ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་
 ནམ་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་དེར་སྦྱེད་གོས་པའི་བྱིར། མཐའ་
 དཔྱད་ ༥༤༥ ལས། ལས་རེ་རེ་ཡང་བསམ་སྦྱོར་སོགས་གསུམ་ཆོགས་དགོས་ཀྱང་
 བསམ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་སོ་སོར་ལག་རྗེས་འདོག་ཚུལ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་དེ་ལྟར་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཁོ་ན་ལས་

འབྲས་བུ་གསུམ་འབྲིན་པར་ཁས་ལེན་དོ། ། ཞེས་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུངས་
སོ། ། ཞར་ལ་ལོག་པའི་དག་སོགས་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས། ལོག་པའི་དག་དང་། ལོག་
པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ལོག་པའི་འཆོ་བ། ཞེས་གསུངས་ན་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
པའི་ལོག་པའི་འཆོ་བ་གང་ཞེ་ན།

ལྷས་དང་དག་ལས་ཆགས་ལས་སྦྱིས།།

ལོག་འཆོ་སྦྱང་དཀའི་བྱིར་ལོགས་ཤིག།

བསྟན་ཏོག་ལ་ཉེ་ཡོ་བྱད་ལ།།

ཆགས་བསྐྱར་མདོ་དང་འག་ལ་བྱིར་མིན།།

ཞེས་བྱང་། འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱིས་པའི་ལྷས་དང་དག་གི་ལས་ནི་ལོག་པའི་
འཆོ་བ་སོགས་གསུམ་ག་ཡིན་ལ། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་ལས་སྦྱིས་པའི་ལྷས་དང་དག་
གི་ལས་ནི་ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལོག་པའི་དག་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ལོག་པའི་འཆོ་
བ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལོག་འཆོ་མེད་ན་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཆགས་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་ལྷས་དག་གི་ལས་ལོག་འཆོ་ནི་དགའ་
བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་སེམས་རྒྱུད་དང་འབྲལ་དཀའ་བའི་བྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
བསྟན་དོ། ། དེའི་བྱིར་རང་འགྲེལ་ ༤༠༩ ལས། ཏྲག་ཏུ་ལྟ་བ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། བྱིམ་པས་
ལྟ་བ་སྦྱང་བར་དཀའ། ། གཞན་ལ་འཆོ་བ་རག་ལུས་པའི། དག་སྟོང་གིས་ནི་འཆོ་
བར་དཀའ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་
ཆགས་པས་བསྐྱང་བའི་ལྷས་དག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཆོ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་དགའ་
བའི་བྱིར་སྟུགས་སོགས་བྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༤༠༩
ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྩལ་བྱིམས་ཀྱི་ཕུང་བོའི་མདོ་ལས། སྤང་བོ་ཆེ་འཐབ་པ་

ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལོག་པའི་འཆོ་བ་བཞག་སྟེ། དེ་ཅི་འདྲི་བྱེད་ཞེ་ན། ལོག་པའི་
ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྟོང་པའི་བྱེད་རྒྱ། ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་
སྟོང་པ་ལོག་འཆོར་གསུངས་ཀྱི་ཆགས་པས་བསྐྱང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལ་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་རྒྱ། འདི་ལ་མཆིམས་མཛོད་ ༡༧༥ ལས། གཟུགས་སྒྲ་
ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པས་ལྟ་བུ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་འང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་
ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོང་པའི་བྱེད་རྒྱ་ལོག་འཆོར་གསུངས་པའི་བྱེད་རྒྱ།
ཞེས་གསུངས་སོ།

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བདུན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པར་དབྱེ་བ་ནི།

གནས་གཉིས་པར་འབྲས་བྱ་ལྔ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་ལས་གང་ཞིག་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

དྲི་བཅས་སྟོང་བའི་ལམ་དག་གིས།

ལས་ནི་ལྔ་ཡི་འབྲས་བྱ་བཅས།

དྲི་མེད་བཞི་ཡི་ཟག་བཅས་གཞན།

དགེ་དང་མི་དགེ་གང་ཡིན་པ་འདྲ།

ཟག་པ་མེད་པ་ལྟག་མ་དང་།

ལྟར་བསྟན་མིན་གང་གསུམ་གྱིས་སོ།

ཞེས་སོགས་བྱུང་། འབྲས་བྱ་སྟེས་པའི་ཆོས་ཉེར་བཞི་ནི། དྲི་བཅས་སྟོང་ལམ་
དང་། དྲི་མེད་སྟོང་ལམ། ཟག་བཅས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་གཉིས། ཟག་མེད་ལྟག་མ་སྟོར་
བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གསུམ། ལྟང་མ་བསྟན་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་མ་སྒྲིབ་

པ་གཉིས་ཏེ་འདིའི་ཡན་ལ་དགའོ།། དགེ་སོགས་གསུམ་དང་། འདས་སོགས་གསུམ་
དང་། རང་གི་ས་བའི་ཟག་བཅས་དང་། གཞན་གྱི་ས་བའི་ཟག་མེད་དང་། གཞན་སའི་
ཟག་བཅས་བསྐྱེད་པའི་གཞི་གསུམ་དང་། སློབ་མི་སློབ་གང་མིན་གསུམ་དང་། མཐོང་
སྤང་དང་སློམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་སྟེ། གསུམ་ཆུན་ལྗེའི་སྟངས་ཏུ་གོང་གི་
དགུ་བསྟན་པས་ཉེར་བཞིའོ།། ཇི་བཅས་སྤོང་ལམ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་སློམ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་བོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལྟ་བུའོ།།
དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ལྷ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་དེ་གོམས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་རང་སའི་ཟག་བཅས་གྱི་གཟུགས་སྤང་ལྟ་བུའོ།། བདག་འབྲས་ནི། སྤང་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་པའི་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་སོ།། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་
ནི། ཉེར་བསྟོགས་དེའི་རྟེན་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་སོ།། སྒྲིས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི། དེས་བྲངས་
པའི་དང་བོའི་དངོས་གཞི་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ།། བྲལ་འབྲས་
ནི། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་སྟེ་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་ལྟ་བུའོ།།
འདིར་ལས་དེ་དང་དེ་ལ་འབྲས་བུའི་བྲངས་ངེས་གསུངས་པ་ནི་ལྷན་པའམ་སྲིད་པ་
ཅམ་ལས་བྱུང་མཐའ་བབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆོ་འདིར་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་
ངེས་པའི་རྒྱད་གྱི་ཇི་བཅས་སྤོང་ལམ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།།
འདི་འོག་མ་རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲེས་སྦྱོར་བར་བྱའོ།། ཇི་མེད་སྤོང་ལམ་ལ་ནི་ཟག་
མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་བཞི་
སྟེ། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་རྣམས་སོ།། བྲལ་འབྲས་ནི།
དེས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་ལྟ་བུའོ།། སྒྲིས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི། དེས་
བྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་སོགས་པའོ།། བདག་འབྲས་ནི། རང་གི་སྤང་བྱུང་བ་མ་

ཡིན་པའི་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་སོ།། ཟག་བཅས་སྤོང་ལམ་ལས་
 གཞན་པའི་ཟག་བཅས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
 པ་བཞི་རེ་སྟེ། འདིའི་ཟག་བཅས་དགེ་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་སེམས་པ་ལ་སོགས་པའོ།། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། རང་སར་གཏོགས་པའི་རྣམ་སྦྱིན་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་དང་མི་འོང་བའོ།། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་
 མ་རྣམས་སོ།། རྒྱུས་བྱ་བྱེད་འབྲས་ནི། དེ་དག་གིས་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱེ་བ་གང་ཡིན་པའོ།།
 བདག་འབྲས་ནི། རང་རང་གི་སྤར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་སོ་ལས་གཞན་པའི་
 འདུས་བྱས་རྣམས་སོ།། ཟག་མེད་སྤོང་ལམ་གྱི་ལྷག་མ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བ་དང་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་སོ།། དེ་དག་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྲལ་འབྲས་མེད་ལ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་
 བྱའང་མེད་པས། རྒྱ་མཐུན་པ་དང་། རྒྱུས་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་གསུམ་
 ནི་གོང་མ་བཞིན་དུ་རིགས་འགྲེའོ།། སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་
 གཉིས་ལ་ནི་རྣམ་སྦྱིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱིབ་ལུང་མ་
 བསྟན་ནི་འཇིག་མཐར་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་
 ལ་སོགས་པའོ།། དེའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་རྣམས་
 སོ།། རྒྱུས་བྱ་བྱེད་འབྲས་ནི། དེ་དག་གིས་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྦྱེ་བའོ།། བདག་འབྲས་ནི།
 རང་རང་གི་སྤར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་སོ།།

དགེ་བའི་དགེ་ལ་སོགས་པ་ནི།།

བཞི་དང་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་གསུམ།།

ཞེས་བྱང་། རྒྱ་དགེ་བས་འབྲས་བྱ་དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་

བྱ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ། སྟོང་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་
པས་དགེ་བའི་ལས་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་བྲལ་འབྲས་བཞག་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་
གསུངས་ལ། གང་སྟེལ་ ༡༠ ལས། ལས་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་ཆོས་དགེ་བ་བཞི་སྟེ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི། རིགས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་སྟེ། དེ་སྐད་བཤད་དེ། བྲལ་བ་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་
གྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དགེ་བས་མི་དགེ་བ་སྦྱེད་པ་ལ་
ནི་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་སོ། བྱེད་འབྲས་ནི། གོང་མའི་དགེ་བ་སྦྱེས་
ཐོབ་ཀྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་ནས་འདོད་པར་སྦྱེས་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་སྦྱེས་སེམས་ཉོན་
མོངས་ཅན་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། འབྲས་བྱ་གཞན་གསུམ་ནི་མེད་དེ། གང་སྟེལ་ ༡༠ ལས།
རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་མེད་དེ་མི་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་
བྱ་ཡང་མེད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡང་མེད་
དེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དགེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་སྦྱེད་
པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་རང་སར་གཏོགས་པའི་རྣམ་སྦྱིན་ཡིད་དུ་
འོང་བའོ། སྦྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་ནི་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱེས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་མཇུག་ཐོགས་
སུ་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། བདག་འབྲས་ནི་སྤར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་ལུང་མ་བསྟན་པ་
ཐམས་ཅད་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གང་སྟེལ་གསུངས་སོ། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་དེ་ལུང་
མ་བསྟན་རྣམས་ནི་དགེ་བ་དང་འབྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བྲལ་འབྲས་ཀྱང་མེད་དེ་
དེ་ནི་དགེ་བ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

མི་དགེ་དགེ་སོགས་གཉིས་དང་ནི།

གསུམ་དང་བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞི་ན།

ཞེས་བྱུང་། མི་དགེ་བས་དགེ་བ་སྦྱེད་པ་ལ་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཏེ། བྱེད་འབྲས་

ནི། ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་ཚུ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ།། བདག་འབྲས་ནི།
 ལྷར་སྐྱེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའི་ཚོས་ནམས་སོ།། རྩུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་
 དེ། མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་མེད་དེ། རྣམ་སྤྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་འབྲས་མེད་དེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བས་མི་དགེ་
 བ་སྐྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱེད་འབྲས་ནི་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་དེའི་མཇུག་
 ཐོགས་སུ་སྐྱེ་པའོ།། བདག་འབྲས་ནི། ལྷར་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པའི་མི་དགེ་བ་ཐམས་
 ཅད་དོ།། རྩུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ནམས་སོ།། རྣམ་སྤྲིན་
 དང་བྲལ་འབྲས་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ།། མི་དགེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ།
 རྩུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་བའི་ཀུན་འགོ་མི་དགེ་བ་སྟུག་
 བསྐྱལ་མཐོང་སྤོང་གིས་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ ༤༡༠ ལས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་འཇིག་ཚོགས་དང་མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་
 བ་དག་ནི་མི་དགེ་བ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་ནམས་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
 བ་ནམས་ཀྱི་རྩུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། གཞན་གསུམ་སྟེ།

ལྷར་བསྟན་མིན་གྱི་དགེ་ལ་སོགས།།

དེ་དག་གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ།།

ཞེས་བྱུང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་དགེ་བ་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཏེ། བྱེད་འབྲས་ནི།
 དགེ་བའི་ཚོས་གང་དག་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱུང་བ་ནམས་སོ།། བདག་འབྲས་ནི།
 ལྷར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་བའི་ཚོས་ནམས་སོ།། རྩུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་དེ།
 མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་དེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། བྲལ་འབྲས་ཀྱང་མེད་དེ། འདུས་བྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་མི་
དགེ་བ་སྦྱིད་པ་ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་སྟེ།
རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི། འཇིག་ལྷ་དང་མཐར་ལྷས་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྟོང་གི་མི་
དགེ་བ་སྦྱིད་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ ༡༡ ལས། སྟུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་མི་དགེ་བ་རྣམས་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྷ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་
པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ལུང་མ་བསྟན་སྦྱིད་
པ་ལའང་གསུམ་སྟེ། བྱེད་འབྲས་ནི། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཇུག་ཐོགས་སུ་
འབྱུང་བ་དག་གོ། བདག་འབྲས་ནི། སྤར་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་པ་
ཐམས་ཅད་དོ། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་རྣམས་སོ། རྣམ་
སྤྲིན་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་མེད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཞི་ཡིན་ནོ།

བར་མ་ཡི་ནི་མ་འོངས་པ་འདྲ་།

བར་མ་གཉིས་སོ་མ་སྦྱིས་པའི་།

འབྲས་བྱ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བྱུང་། འདས་པའི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྦྱིད་པ་
ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ནི་འདུས་མ་བྲས་ཡིན་པས་དུས་སུ་མ་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདས་པས་འདས་པ་སྦྱིད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི།
འདས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་འདས་པ་བྱི་མ་རྣམས་སོ། བྱེད་
འབྲས་ནི། འདས་པའི་ལས་དང་ལྟན་ཅིག་བྱུང་བ་དང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱིས་པའི་ཆོས་

འདས་པ་ནམས་སོ། བདག་འབྲས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་
 བྱང་བ་དང་ཕྱིས་འབྱང་བ་ནམས་སོ། རྩ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། འབྲ་བ་ཕྱིས་འབྱང་
 བ་འདས་པ་ནམས་སོ། འདས་པས་ད་ལྟ་བ་སྐྱེད་པ་ལའང་སྲ་མ་ལྟར་བཞི་ལས། འདས་
 པའི་ནམ་སྤེན་གྱི་འབྲས་བྱ་ད་ལྟ་བ་ནི། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤེན་པའི་འབྲས་
 བྱ་ད་ལྟ་བ་ནམས་སོ། རྩ་མཐུན་ནི། སྲ་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འབྲ་བ་ད་ལྟ་བ་
 ནམས་སོ། བྱེད་འབྲས་ནི། ཆོས་ད་ལྟ་བ་འདས་པའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ནམས་
 སོ། བདག་འབྲས་ནི། ད་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་དོ། འདས་པས་མ་འོངས་པ་སྐྱེད་པ་
 ལའང་སྲ་མ་ལྟར་བཞི་ལས། འདས་པའི་ནམ་སྤེན་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ནི། འདས་
 པའི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤེན་པའི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ནམས་སོ། རྩ་མཐུན་ནི། ཆོས་
 འབྲ་བ་མ་འོངས་པ་ནམས་སོ། བྱེད་འབྲས་ནི། གང་དག་འདས་པའི་ལས་དེའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནམས་སོ། བདག་འབྲས་ནི། མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།

ད་ལྟ་བས་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་སྐྱེད་པ་ལའང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་
 བཞི་སྟེ། བྱེད་འབྲས་ནི། དེའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ནམས་སོ། བདག་
 འབྲས་ནི། མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ནམ་སྤེན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི། དེའི་ནམ་པར་སྤེན་
 པ་མ་འོངས་པ་ནམས་སོ། རྩ་མཐུན་ནི་དེ་དང་འབྲ་བའི་མ་འོངས་པ་ནམས་སོ། ད་ལྟ་
 བས་ད་ལྟ་བ་སྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེད་འབྲས་ནི། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་བའི་དེ་དང་
 ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དག་དང་། བདག་འབྲས་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པ་ནམས་
 སོ། ད་ལྟ་བའི་རྩ་མཐུན་པ་དང་ནམ་པར་སྤེན་པའི་འབྲས་བྱ་ད་ལྟ་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་
 གཉིས་ལ་རྩ་དང་འབྲས་བྱ་སྲ་ཕྱིར་ངེས་པས་རྩ་ད་ལྟ་བས་འབྲས་བྱ་ད་ལྟ་བ་སྐྱེད་པ་
 ལ་རྩ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཆོས་ཤེས་ད་ལྟ་བ་དེ་

ཆོས་བཟོད་ད་ལྟ་བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཀྱང། དེའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཆོས་ཤེས་ད་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཤེས་འདས་པ་དེ་ཆོས་བཟོད་ད་ལྟ་བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་འདས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱི་འདས་པ་མིན་ཟེར་དགོས་སོ། མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱེད་འབྲས་ནི། གང་དག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དེ་དག་གོ། བདག་འབྲས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་འོངས་པའོ། མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མེད་ལ། བྲལ་འབྲས་ཀྱང་མེད་དེ། ཏུས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ད་ལྟ་བས་འདས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། མ་འོངས་པས་འདས་པ་དང་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔྱད་མ་མཛད་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་པས། འདི་ལྟར་ན་ཏུས་གསུམ་ལས་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་མ་འོངས་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པར་མངོན་ལ། འོན་ཀྱང་གནས་ལྡེ་བར། གསུམ་པ་བཟང་སྟེ་བྱ་བ་ཡིས། ཏུས་རྣམས་རྣམ་བཞག་གེགས་སུ་བྱེད། ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་ ༤༡ ལས། གང་ཆེ་ཆོས་དེས་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། གང་གི་ཆེ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་བྱས་ནས་འགགས་པ་དེའི་ཆེ་ནི་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲག་གོ། ཞེས་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་བྱ་བའི་སྟོན་ནས་ཏུས་བཞག་པ་དེ་བཟང་པར་གསུངས་པས་འདི་ལྟར་ན་དང་པོ་མ་འོངས་པ་དང་དེ་ནས་ད་ལྟ་བ་དང་འདས་པ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པ་འདྲ་བས། མ་འོངས་པས་ད་ལྟ་བ་དང་འདས་པ་སྐྱེད་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པར་བྱོ། འོན་འདི་ལ་རྒྱལ་དབང་མཛོད་ ༤༡ ལས། ཆོས་དེ་ད་ལྟ་བའི་

ངོ་བོར་གནས་བཞིན་དུ་རང་གི་འབྲས་བུ་འདས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་དེ་མ་འོངས་
 པའི་ངོ་བོར་གནས་བཞིན་དུ་རང་འབྲས་ད་ལྟར་བ་སོགས་བསྐྱེད་པ་མི་བྱིན་པའི་དོན་
 ཡིན་པ་ལས། སྦྱིར་ད་ལྟ་བུ་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པས་ད་ལྟར་བ་མི་བསྐྱེད་པའི་
 དོན་མིན་ཏེ། ད་ལྟ་བུ་འདས་པར་འཕོས་པའི་འདས་པ་དེ་རྒྱ་ད་ལྟར་བ་སྟོན་དུ་སོང་
 པས་བསྐྱེད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་བར་འཕོས་པའི་ད་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་རང་རྒྱ་མ་
 འོངས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སྦྱིར་དུས་གསུམ་
 གྱི་གོ་རིམ་དང་བྱེ་བྲག་ཆོས་དེའི་དུས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་གྲུབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་འདུག་
 ལ། མ་འོངས་པ་ད་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་འཕོས་པ་ཡོད་ན། དེ་འདྲའི་ད་ལྟ་བུ་དེ་རང་གི་རྒྱར་
 གུར་བའི་མ་འོངས་པ་དེ་ལས་སྦྱེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟ་བུ་དེའི་རིགས་འདྲ་
 སྡེ་མར་གུར་བའི་མ་འོངས་པ་ཡང་བཞག་མི་ཆོག་པ་མེད་པས། མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ་པའི་ཉེས་པ་སྟོང་དགོས་སུ་ཡོད་དོ།

རང་གི་ས་བ་བཞི་ཡིན་ནོ།

གཞན་གྱི་ས་བ་གསུམ་དང་གཉིས།

ཞེས་བྱུང་། འདིར་གང་སྟེལ་ ༡༦ ལས། འདི་ཡང་སྲིད་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་བཤད་ཀྱི། རང་གི་ས་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རང་གི་ས་བའི་ཆོས་བཞི་
 པོ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབས་འདིའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་
 དེ་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་ནི་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་བཤད་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་བཟུང་བ་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱིས་རང་སའི་ཟག་བཅས་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་མ་
 གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་སས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། བྲལ་འབྲས་
 སས་མ་བསྐྱུས་པར་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་མཛོད་རྒྱུ་སོགས་ལས་གསུངས་ཀྱང་

། མངོན་སྟོན་ ༡༥༤ ལས། རྒྱ་མཚོན་མངོན་ལྷིག་དེ་སས་མ་བསྐྱས་ཕྱིར། གསུངས་པ་
མི་རིགས་ས་དགའི་ལམ་པན་ཚུན། རྒྱ་ཕྱིར་ས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཟག་མེད་ལ། རང་
ས་རི་བཞིན་སྐྱེས་བདག་རྒྱ་མཐུན་གསུམ། བྱེད་པར་འགལ་ཏེ་སས་བསྐྱས་མིན་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཟག་མེད་ས་དགའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་ཁམས་
སུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་དང་བོད་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གྱིས་བསམ་གཏན་
དང་བོད་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཆེ་སེམས་རྟེན་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚོན་
གྱིས་རང་སའི་རྒྱ་བྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་སེམས་རྟེན་ཡོད་ནས་
ནི་མིན་ནོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་བྲལ་འབྲས་སས་མ་བསྐྱས་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་ལས་ཀྱང་སྤྱིར་སས་མ་བསྐྱས་པ་ཅམ་ལ་བཤད་ན་མི་རིགས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། རང་སའི་ཟག་མེད་ཡིན་ན་རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
གསུམ་མོ། ཟག་མེད་གྱིས་གཞན་སའི་ཟག་མེད་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་
འབྲས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་སྟེ། ས་དགའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ། མཉམ་དང་བྱང་
པར་ཅན་གྱི་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་མཉམ་པ་དང་བྱང་པར་ཅན་
རྣམས་ས་གཞན་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟག་
བཅས་གྱིས་གཞན་སའི་ཟག་བཅས་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་
འབྲས་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་སོ། ཉེ་
རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ལས་ས་ཐ་དད་པའི་ཟག་བཅས་ལ་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་
འདིར་བཤད་པས་བསམ་བྱུང་གིས་སྟོན་བྱུང་གི་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་མཆིམས་
མངོན་གནས་གཉིས་པ་ནས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་ནི་གོང་དུ་དབྱེད་པ་
བྱས་ཟིན་ཏོ།

སྒྲོབ་ལས་སྒྲོབ་ལ་སྒྲོགས་ལ་གསུམ།།

མི་སྒྲོབ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི།།

སྒྲོབ་ལ་ཡི་ནི་ཆོས་ལ་སྒྲོགས།།

གཅིག་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི།།

སྒྲོབ་སྒྲོགས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་ལ།།

ཞེས་བྱུང་། སྒྲོབ་པས་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་སྦྱེད་པ་ལ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་
འབྲས་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གསུམ་མོ། སྒྲོབ་པས་སྒྲོབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སྒྲོབ་
པའང་མ་ཡིན་པ་སྦྱེད་པ་ལ་སྦྱེས་བྱའི་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་
གསུམ་མོ། རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་དེ། སྦྱེད་པས་མ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། མི་འབྲས་བའི་ཕྱིར་རོ། འདིའི་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་སྤེལ་ལས་གསུངས་སོ།

མི་སྒྲོབ་པས་སྒྲོབ་པ་སྦྱེད་ན་ནི་བདག་འབྲས་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། གང་སྤེལ་ ༡༩
ལས། སྒྲོབ་པའི་ཆོས་ནི་གཅིག་སྟེ་བདག་པོའི་འབྲས་བྱའོ། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་
ནི་མེད་དེ། དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷན་ཅིག་གམ་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
སྦྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་མེད་དོ། མི་སྒྲོབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྒྲོབ་པ་ནི་མི་
འབྱུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོ་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བས་བར་དུ་
ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་སྒྲོབ་པ་
ཡང་མ་ཡིན་མི་སྒྲོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། སྦྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་
བར་ཆོད་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་དག་གི་ལྟར་ན་མི་སྒྲོབ་པས་སྒྲོབ་པ་སྦྱེད་ན་

འབྲས་བུ་གཉིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ།

མི་སྟོབ་པས་མི་སྟོབ་པ་སྐྱེད་ན་ནི་ནམ་མཁུན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་
གསུམ་སྟེ། ཟག་མེད་ཡིན་པས་ནམ་མཁུན་གྱི་འབྲས་བུ་མེད་ལ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཡིན་ན་མི་སྟོབ་པ་ལ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མེད་པས་བྲལ་
འབྲས་མེད་པར་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་སོ། མི་སྟོབ་པས་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་མཐུན་དང་ནམ་མཁུན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མེད་དེ། མི་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། ནམ་མཁུན་
གྱི་འབྲས་བུ་མེད་དེ། ལམས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མེད་
དེ། འདུས་བྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་
སྟོབ་པ་སྐྱེད་ན་ནི། རྒྱུས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཏེ། ནམ་མཁུན་དང་
རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་ནི་མི་སྲིད་དོ། སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་པ་ཡང་
མ་ཡིན་པས་མི་སྟོབ་པ་སྐྱེད་ན་ཡང་སྤྲ་མ་དང་འབྲེལ། སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པས་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེད་ན་ནི་འབྲས་བུ་
ལྷ་ག་སྲིད་དེ། སྟོང་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བྲལ་
བའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་ལ། གཞན་ནམས་ནི་སྤར་བཤད་པས་ཤེས་སོ།

མཚོར་བས་སྤྲད་བྱའི་དེ་ལ་སོགས།

གསུམ་དང་བཞི་དང་གཅིག་ཡིན་ནོ།

སྟོམ་བས་སྤྲད་བར་བྱ་ལས་ཀྱི།

དེ་དག་གཉིས་དང་བཞི་དང་གསུམ།

སྤྲད་བྱ་མིན་བའི་དེ་དག་གཅིག།

གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞི་ན།

ཞེས་བྱུང་། མཐོང་སྤང་གི་ལས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་ནམ་སྟོན་
 དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་སྟེ། ནམ་སྟོན་དང་བྲལ་འབྲས་ལ་མཐོང་སྤང་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། མཐོང་སྤང་གིས་སྟོམ་སྤང་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
 པ་བཞི་སྟེ། བྲལ་འབྲས་ལ་སྟོམ་སྤང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། མཐོང་སྤང་གི་འབྲས་བྱ་སྤང་
 བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་བདག་འབྲས་གཅིག་བྱའོ། སྟོམ་སྤང་གི་ལས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་སྐྱེད་
 པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༡༩ ལས། རྩ་
 མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་དེ། ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ནམ་པར་སྟོན་
 པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་མེད་དེ། ནམ་པར་སྟོན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
 འདིའི་སྟོམ་སྤང་གི་རྩ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་མཐོང་སྤང་མེད་པར་གསུངས་བ་ནི་སྤང་
 བྱ་རིས་ལཱའི་སྟོམ་སྤང་ལ་དགོངས་པར་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༥༡ ལས་གསུངས་པ་ནི།
 སྦྱར་ན། སྤང་ཆེ་ལས་སྐྱེས་བཟོད་པ་ཡི། གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། ལྷག་སྐྱེས་
 མཐོང་དང་སྟོམ་གཉིས་ཀྱིས། ཞེས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ལ་སྟོམ་སྤང་
 གིས་བྱུང་པ་ལ་དགོངས་པ་གཏད་པ་འབྲའོ། སྟོམ་སྤང་གི་ལས་ཀྱིས་སྟོམ་སྤང་སྐྱེད་པ་
 ལ་ནི་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་འོ། སྟོམ་སྤང་གིས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེད་པ་ལ་
 ནི་ནམ་སྟོན་དང་རྩ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་མོ། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་
 མཐོང་སྤང་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་བདག་འབྲས་གཅིག་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་མེད་
 དེ། གང་སྟེལ་ ༡༩ ལས། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སམ་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་

མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པས་སྒོམ་སྤང་སྦྱེད་པ་ལ་ནི་བྱེད་འབྲས་
དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཏེ། འདི་ལ་བྱེད་འབྲས་ཡོད་ཚུལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་
ལངས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་འབྱུང་བ་ནི་བྱེད་
འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། གང་
སྟེལ ༡༤ ལས། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་
ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྲས་བྱ་སྦྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྦྱེད་པ་ལ་
ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་ལ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བརྒྱད་པ་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྦྱེད་པ་ནི།

རིགས་མིན་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པར་རིགས་
པའི་ཕྱིར། མཚམས་སྦྱར་བ་ལ་རང་འགེལ་ ༤༡ ལས། བསྟན་བཅོས་དག་ལས་རིགས་
པ་མ་ཡིན་པས་བསྦྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྦྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྦྱེད་པ་ཡང་
མ་ཡིན་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྦྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། ཞེས་ངོས་བའི་ལན་དུ།

རིགས་མིན་བསྦྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན།།

ཁ་ཅིག་ཆོ་ག་ཉམས་བཤད་ཞེ་ནོ།།

ཞེས་བྱུང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྦྱེད་པ་ནི་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ། མི་
དགེ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་སྤྱི་ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་སོ། དེ་

དག་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། གང་སྟེལ་ ༡༩
 ལས། ཚུལ་ནི་ཐབས་སོ། ཞེས་པ་ནས། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞིང་ཐབས་བཞིན་མ་ཡིན་
 པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཞན་དག་
 ནི། དེ་ནི་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི། འགོ་བ་དང་གནས་པ་དང་བཟའ་
 བ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་སྒྲིད་ལམ་གྱི་ཆོག་ལས་ཉམས་ནས་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་
 བྱེད་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། རིགས་པས་བསྐྱེད་
 པ་ནི་ལས་དགེ་བའོ། གཞན་དག་ནི་ཆོག་མ་ཉམས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་
 གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་པ་རྣམས་སོ།
 འདིར་གང་སྟེལ་ ༡༩ ལས། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་བརྟན་བརྟགས་པ་
 ཡིན་ཀྱི། དོན་དམ་པར་ནི་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ལ། རིགས་པ་
 མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ནི་
 མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

དགྲ་བ་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།

ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ་དུ་མ་འཕེན། དེ་བཞིན་དུ་
 ལས་དུ་མས་ཀྱང་དུ་མ་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ། འོན་ཏེ་གཅིག་ཀྱང་འཕེན་ཞེ་ན།

གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ནོ།

ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན།

མེས་མེད་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་དག།

འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཞོ་བ་བའང་མིན།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ཞིག་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
ན་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེས་ནས་ཚུང་འགྱུར་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཚུང་འགྱུར་
ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། ལས་དེ་དག་ནི་གནས་སྐབས་
ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དུ་མ་འཕེན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ལས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཟད་ཅིང་། ལས་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་
བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་སྲིད་
པ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྒྱལ་བོ་ལ་ཡང་དག་པར་
གདམས་པའི་མདོ་ལས། གནས་བརྟན་མ་འགག་པས་རང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གནས་ལ་
བསོད་སྟོམས་ཐེངས་གཅིག་ཕུལ་བའི་ནམ་མཁུན་ལ་སྐྱེ་བ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་དུ་ལན་བདུན་
སྐྱེས་པར་བཤད་པ་དང་། ལུང་སྟོན་གྱི་གཞི་ལས་ལས་ཀྱི་ནམ་མཁུན་གཅིག་གིས་ལྟར་
སྐྱེ་བ་ལན་བདུན་དང་མིར་ལན་བདུན་སྐྲངས་པར་བཤད་པ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
ནི་བསོད་ནམས་དེས་བདེ་འགྲོའི་དལ་འབྱོར་རྟེན་ནས་ཆོ་རབས་སྤྲུལ་མ་བྱུང་ཏེ་སྤྲུལ་
ཡང་རྟེན་དེ་ལ་བསོད་ནམས་བྱས་པས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསོད་ནམས་གཅིག་པོ་
དེས་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འོང་ཅེ་གཅིག་ལན་དུ་མར་བསྐྱར་བས་
ཕྱག་པོར་གྱུར་བ་ལ་བདག་ནི་འོང་ཅེ་གཅིག་གིས་ཕྱག་པོར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་
སྟེ། རང་འགྲེལ ༡༡༤ ལས། འདི་དེས་འབྱོར་བ་རྟེན་ནས་ཆོ་རབས་བྲན་པ་དང་ཡང་
བསོད་ནམས་གཞན་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
མི་ཞིག་གིས་འོང་ཅེ་གཅིག་སྟོང་དུ་བསྐྱར་ཏེ། བདག་ནི་འོང་ཅེ་གཅིག་གིས་དབང་
ཕྱག་འདི་འཕྲོ་བ་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་སྟོབ་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ལས་གཅིག་གིས་
འཕངས་པའི་འགྲོ་བ་མིར་མཚུངས་ཀྱང་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་བྱེད་

ནི་ལས་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༡༥ ལས། འདི་ལྟར་མིར་མཚུངས་མོད་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་
 དབང་བོ་ཚང་ལ་ཁ་ཅིག་དབང་བོ་མ་ཚང་སྟེ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་
 མང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྟེ་
 བ་འཕངས་ན་འགའ་ཡང་དབང་བོ་མ་ཚང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་མིར་འཕེན་བྱེད་
 འདྲ་ཡང་ཁ་ཅིག་དབང་བོ་ཚང་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་མ་ཚང་བར་འབྱུང་བ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་མང་བོས་སོ་སོར་བྱས་པར་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་སྤྱོད་མས་འདོད་ཚུལ་དེ་
 འགོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ ༡༦ ལས། མིར་འདྲ་བ་ལ་ལ་ལ་ནི་དབང་བོ་ཚང་བ་ཡིན་ལ།
 ལ་ལ་ནི་དབང་བོ་མ་ཚང་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཐ་དད་པ་ལས་ཀྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་
 བར་མི་འཐད་དེ། དབང་བོ་དུག་འཕེན་པར་བྱེད་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་འཕེན་པར་
 བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་མིག་སོགས་རྣམ་སྟོན་གྱི་དབང་བོ་
 དུག་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་འཕངས་ཀྱང་མ་ཚང་བར་འབྱུང་
 བ་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་གོགས་བྱས་པར་འཆད་དོ། འཕེན་བྱེད་ཀྱང་སེམས་པ་
 དང་བསམ་པའི་ལས་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྣམ་སྟོན་དང་
 བཅས་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་འཕེན་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ ༢༡ ལས། ལས་
 འབའ་ཞིག་གིས་འཕེན་པར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་སྟོན་
 དང་བཅས་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལས་ཐམས་ཅད་
 སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་དག་ནི་རྣམ་
 སྟོན་དང་བཅས་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་སེམས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་
 བའི་ལས་ནི་སྟོབས་ཚུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་གནས་གཉིས་པར། དགེ་བའོ་སྟེས་
 བས་ཚུང་འགྱུར་དང་། ཞེས་དང་། དགེ་བའོ་གཉིས་སུ་ཚུང་འགྱུར་དང་། མ་ངེས་.....།

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་རྫོགས་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འཕེན་བྱེད་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་སྟོན་ཅེའི་སྟོམས་འདུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འཕེན་བྱེད་ལས་གྱི་སྟོབ་པའང་འཕེན་བྱེད་མིན་ཏེ་ཤིང་སྟོན་པའི་ཕྱི་ཤུན་ལྟར་དེ་དང་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་ཟག་བཅས་གྱི་ལས་དང་སྦྱོར་ལམ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་ཡང་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ།

འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དུ་མས་ལྷས་གཅིག་འཕེན་པ་མེད་པར་ཐལ། ཚ་བའི་ལུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞུགས་ཁམས་ལྟ་བུར་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པ་ལའང་ལས་དུ་མ་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་ལ། གང་སྟེལ ༡༥ ལས། གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལས་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་པའི་རྫོགས་ཐམས་ཅད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གཞུགས་ཁམས་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་དུ་མས་འཕངས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཚ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི་རྫོགས་པ་མི་གཅིག་པའི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་དུ་མས་ལྷས་གཅིག་འཕེན་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ལས་ཅམ་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གོང་མར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་དངོས་གཞིའི་རྫོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དངོས་གཞི་དང་ལྟན་ཅིག་པས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཞེས་པའི་དུ་མ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༦༠ ལས། དེ་འདྲའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ལས་དུ་མས་འཕངས་པར་ཐལ། སྟོན་གསུམ་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་ཅེས་ལྷས་ངག་གི་ལས་ལ་འཕེན་བྱེད་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེར་མ་ཟད་པ་བསད་པ་དང་མ་བསད་པའི་མཆམས་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པ་ནི་འོག་དུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལྷས་གྱི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ།

རང་འགྲེལ་ ༤༡༨ ལས། བཞི་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དག་གི་ལས་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སེམས་མེད་སྟོམས་འདུག་གཉིས་འཕེན་བྱེད་
 མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རང་འགྲེལ་ ༤༡༩ ལས། སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འདུག་
 པ་དག་གིས་ཀྱང་རིས་མཐུན་པ་འཕེན་པར་མི་བྱེད་དེ། ལས་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་གང་སྤེལ་ ༤༢ ལས། སྟོམས་པར་འདུག་པ་དེ་གཉིས་
 ནི་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་སྟེ། སྐྱེ་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། ལུས་དང་དག་གི་ལས་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་སྤྲིན་
 དང་བཅས་པའི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིས་མཐུན་པར་མི་བྱེད་དེ། ལས་བས་འབྲས་
 བྱ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སེམས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ལས་ནི་སྟོབས་ཚུང་
 བས་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་ནི་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞིར་
 སྤང་ཡང་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྣམས་སུ་གང་སྤེལ་གྱི་ལུང་ལ་དཔྱད་པ་མི་གསལ་བས་
 ལུང་དོན་ཅི་ཡིན་འཆོལ་དགོས་སོ། རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གི་དོན་ལ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་
 ༣༤༠ ལས། རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི་སེམས་མེད་སྟོམས་འདུག་གཉིས་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་
 སྤོང་དུ་འོངས་སྟམ་པའི་དོགས་པ་མེད་པས་ཉགས་དེ་ཉམས་བཞུགས། ཅེས་གསུངས་སོ།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་དུ་ཀྱུར་བའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཆོས་
 ཅན། རིས་མཐུན་པ་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་སེམས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་དང་འཕངས་པའི་ཡན་
 ལག་བཞི། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་དང་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་ངོས་འདྲིན་རྒྱ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉམས་བཤད་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པ་མཆིམས་
 མཛོད་དུ་གསལ་བར་གསུངས་ལ། འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་དང་

གཞི་བདུན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་གཞན་མ་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་རིས་
མཐུན་འཕེན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ཆོག་ཀྱང་འདྲིར་དེ་ཅམ་ལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
མེད་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག། འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་,,,,,ཞེས་པའི་མཚམས་སྒྱུར་དུ་
མཆིམས་མངོན་ ༡༩༠ ལས། ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
ཞེས་ལས་ལ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱིས་མ་བྱལ་པའི་མཚན་གཞི་ལ་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་
བཞག་ནས་དེ་གཉིས་སེམས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་བས་སྟོབས་ཚུང་བས་འཕེན་
བྱེད་ལས་སུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བར་བ་སྐྱབ་པ་གསུམ་བཤད་པ།

མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་རྣམས་དང་།།

ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་དན་འགྲོ་དང་།།

འབྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་།།

སྐྱ་མི་སྟན་སྐྱབ་གསུམ་དུ་འདོད།།

ཅེས་བྱུང་། རང་འགྲེལ་ ༤༡༥ ཏུ་མདོ་བྱངས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐྱབ་པ་དང་
། སྐྱབ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དག་གི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། ཞེས་བའི་ལན་དུ། སྐྱབ་པ་
གསུམ་ཞེས་པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་རྣམས་ཏེ། འདྲི་རྣམ་
སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལས་གཞན་གྱིས་མཚམས་བཅད་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་ངེས་
པར་དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་བས་ན་མཚམས་མེད་པའམ། ཡང་ན་ལས་དེ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་
འདྲི་ནས་ཤི་འཕོས་པ་དང་དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་བར་འཁྱུར་བ་ལ་བར་ཆད་པ་མེད་པས་ན་

མཆམས་མེད་པའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་
 ཆེན་པོ་རྒྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་འབྱུང་བ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་
 དང་བོ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཏུ་ལས་འབྲིང་དང་འབྲིང་ལས་ཆེན་པོར་རྒྱན་མི་ཆད་པར་
 འབྱུང་བས་གཉེན་པོས་སྤོང་བའི་སྐབས་མི་རྟེན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པར་བཞག་
 ལ། ཕྱི་མ་ནི་གཉེན་པོ་ཚོལ་བའི་སྐབས་རྟེན་པས་སྤང་བར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་
 པའི་སྒྲིབ་པར་མ་བཞག་གོ། ངན་སོང་གསུམ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་
 བྱང་གི་སྒྲིབ་པ་སྟན་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ནམས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ནི་ནམ་པར་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པར་འཛོག་
 པ་ལས་གང་ཟག་དེ་དག་ནི་མི་འཛོག་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ ༡༤ ལས། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་
 ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པས་སོ། ཞེས་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕུང་བོ་སྒྲིབ་པར་གསུངས་ནས་ཉིད་སྒྲིབ་
 གང་ཟག་གཅོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལས་སྒྲིབ་ལ་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཁོ་ནས་མ་བྱུང་
 པས་གོང་ཏུ་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་
 རྒྱལ་དབང་མཛོད་ལས་གསུངས་ལ། མཆམས་མཛོད་ལས། འོན་ཀྱང་འདིར་མཆམས་
 མེད་ཁོ་ན་ལས་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། གཞི་དང་། འབྲས་བུ། འགྲོ་བ་དང་། རྒྱུ་བ་དང་
 ། གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་གཞན་ལ་བསྟན་པར་སྤོང་བའི་གིས་ཐ་སྟངས་གདགས་སྤོང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་དག་གིས་གང་ལ་སྒྲིབ་ཅེ་ན། རང་འགྲེལ་ ༤༡༥
 ལས། འཕགས་པའི་ལམ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་དགོ་བའི་ཚ་
 བ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཉེས་པ་གང་ཆེ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྟེ།
 ཉོན་སྒྲིབ་རྒྱུ་བ་དུ་མ་དང་། ལས་སྒྲིབ་ཆེ་གཉིས་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་ཆེ་འདི་ཁོ་ལ་གསོར་
 མི་རུང་བར་སྒོ་བ་དཔོན་བཞེད་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྲུལ་བས་ནི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འདྲེན་
 པས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བས། རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པས་ནི་མཐོང་ཆོས་ཁོ་ན་དང་། སྤྲུལ་གཉིས་

ཀྱིས་ནི་སྦྱོར་བ་གཞན་དུ་འང་སྦྱིབ་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།། སྦྱིབ་པ་གསུམ་པོ་
དེ་དག་ཁམས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན།

མཚམས་མེད་སྦྱིབ་གསུམ་དག་ན་ཡོད།།

ཟ་མ་ལ་སོགས་མི་འདོད་དོ།།

ཕན་དང་དོ་ཆ་རྒྱུད་བའི་བྱིར།།

སྟག་མ་འགྲོ་བ་ལྷ་དག་ན།།

ཞེས་བྱུང་། སྦྱིབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་མཚམས་མེད་ལྷ་ནི་སྦྱིབ་གསུམ་
ན་ཡོད་ཀྱི་སྦྱ་མི་སྟན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་ན་མེད་དོ།། འདིའི་རྒྱ་མཚན་ལ་རྒྱལ་སྲས་
མ་ ༡༥ ལས། བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྟན་ན་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཚུལ་བྲིམས་
སྲུང་བ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ན་བསྟན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་མཚམས་མཛོད་ཡིག་རྒྱུད་ ༩༡ ལས། དེ་ན་ལྷས་ངག་གི་ཚུལ་བྲིམས་མེད་པས་མི་
འཐད་ཀྱི། ཞེས་འགོག་པར་མཛད་མོད་འདིའི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་ནི་ལྷས་ངག་
གི་ཚུལ་བྲིམས་སྟེ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ཨེ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ཡིན་ན་དེ་ནི་རྟོགས་པའི་
བསྟན་པས་བསྟུས་པས་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ན་བསྟན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་
པའི་ཆོག་འགལ་བ་ཅན་འདི་འདྲ་ནི་པརྟེན་ཞལ་ནས་འབྱུང་མི་སྲིད་དོ། དེས་ན་གང་
སྟེལ་ ༡༦ ལས། བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྟན་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཚམས་མེད་པ་མེད་དེ། རང་
བཞིན་བཟང་བའི་བྱིར་དང་། ཆོ་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ན་བསྟན་པ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་ངང་རྒྱུད་བཟང་བས་སྟོག་པ་སྟོབས་ཆེན་
མི་བྱེད་པ་ལ་གོ་ན་འགྲིག་གམ་སྟམ་མོ། སྦྱིབ་གསུམ་ལས་ཀྱང་ཟ་མ་ལ་སོགས་པའི་
རྟེན་ལ་མེད་དེ། སྟོག་པའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་བྱིར་དང་། སྟོམ་པ་སྦྱོར་བའི་རྟེན་

དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། འདིས་པ་མ་བསད་ཀྱང་མཆམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐར་
 བའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་མཐུན་པའི་ལུས་དབང་བོ་ཆང་བར་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། པ་མ་ལ་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། རང་འགྲེལ་ ༤༡ ལས། པ་མ་
 བྱི་དེ་དག་གི་ལུས་མ་ཆང་བའི་བདག་པོར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་པ་ཆུང་བའི་
 ཕྱིར་པན་པ་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ལུས་ཀྱི་དབང་བོ་མ་ཆང་བར་བསྐྱེད་པའི་དོན་
 ལ། མཆམས་མཛོད་ ༡༩༡ ལས། འདིར་དབང་བོ་མ་ཆང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་(སྐྱེ་པའི་)སྐྱལ་བ་ཅན་གྱི་དབང་བོ་ལ་འདོད་པ་ན་ལོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 མངོན་པར་རྟོགས་(པ་སྐྱེ་)བའི་སྐྱལ་བ་ཅན་གྱི་དབང་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཁྲུངས་ནི། གང་སྤེལ་ ༡༦ ལས། གལ་ཏེ་ལུས་མ་ཆང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་པན་
 པ་ཆུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་དཔྱུས་ལོང་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་མཆམས་མེད་པ་མེད་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཟ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ནི་རྟོགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་མ་
 ཆང་བར་འདོད་ཀྱི། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༩ ལས། སྐྱེས་པ་
 དང་བྱུང་མེད་ལོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མ་ལ་སོགས་པ་བསད་པས་མཆམས་མེད་པར་
 མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་འགལ་བའི་ལུས་མ་ཆང་བ་བཟོད་
 པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། མ་ཆང་བ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་དེ་ཁོ་ནས་བྱམས་པ་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་གྱི་ལོང་
 བ་ལ་སོགས་པའི་མ་ཆང་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་ལུས་ཀྱི་དབང་བོ་
 མ་ཆང་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་དུ་གོ་བར་བྱའོ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་
 གཉིས་ནི་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་ལྟ་དག་ན་ཡོད་དོ།

དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི།།

རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས།།

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡུང་བསྟན་མིན།།

དེ་དང་དགེ་འདུན་ཡང་དག་ལྡན།།

ཞེས་སོགས་བྱུང་། མཚམས་མེད་ལྷ་ལས་ཕ་བསད་པ་དང་མ་བསད་པ་དང་
དབྱ་བཅོམ་པ་བསད་པ་གསུམ་ནི་སོག་གཅོད་དང་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གསེགས་པ་ལ་
ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་བྱུང་བ་ནི་སོག་གཅོད་པའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ་དེ་བཞི་ནི་ལྷས་ཀྱི་
ལས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལས་ནི་རྩོད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ངག་གི་ལས་
སོ།། དེ་དག་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་མ་བཤད་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་
དབྱེན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དེ་གཉིས་སུགས་
ཅེ་མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལ་ལྷང་
དུ་བསྟན་པའང་མ་ཡིན་པའི་མ་སྒྲིབ་ལྷང་མ་བསྟན་ནོ།། དེ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་
བའི་དགེ་འདུན་ལ་ལྡན་གྱི་འབྱེད་པ་པོ་ལ་མ་ཡིན་ལ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་མ་
ཡིན་ནོ།། འོ་ན་འབྱེད་པ་པོ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྡན་ཞེ་ན།

དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྒྱན།།

དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན།།

བསྐལ་བར་མནར་མེད་བར་མྱིན་འགྱུར།།

ལྷག་པས་གཞོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར།།

ཞེས་བྱུང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེའི་རྒྱ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལས་ནི་དགེ་འདུན་
འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྩོད་ཏེ། དེ་ནི་དགེ་འདུན་ཕྱོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་པོ་ལ་ལྡན་

ཞིང་། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བར་མནར་མེད་པའི་དབྱལ་བར་སྟག་བསྟལ་
 རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་ལ། མཆམས་མེད་པ་གཞན་ནི་དབྱལ་བར་སྟེ་བར་ངེས་
 གང་མནར་མེད་དུ་སྟེ་བར་མ་ངེས་སོ། དེ་ཉིད་ལ་དགེ་འདུན་དབྱེན་དུ་བཟོད་པ་ནི་
 རྩུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། གལ་ཏེ་རྟེན་གཅིག་ལ་མཆམས་མེད་གཉིས་
 ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་དབྱལ་བར་ཆེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྟེ་ན་ལས་ཆེ་ཆུང་ཁྱད་མེད་པར་
 འགྱུར་ལ། ཆེ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་སྟེ་ན་ནི་མཆམས་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་དང་སྟེས་
 བས་ཚྱུང་འགྱུར་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཆམས་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པ་
 བྱས་པ་ལས་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་བོང་ཆོད་དང་གཞོན་ཤ་ཆེ་ཞིང་། གཞོད་པའི་སྟག་བསྟལ་
 ཡང་ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་པར་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བས་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལ། དེ་
 དག་གྲང་སྟེ་མ་ནི་འཕེན་བྱེད་དང་བྱི་མ་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྟེ་བ་
 འདོད་དོ། དགེ་འདུན་དེ་དག་གང་ཟག་གང་གིས་འབྱེད་ཅེ་ན།

དགེ་སྟོང་ལྟ་སྟུང་ཕྱེ་ལ་ལྟན་པས།

འབྱེད་དོ་གཞན་དུ་ལོ་བྱིས་པ་རྣམས།

སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་པ།

བྱེ་བཞོ་དེ་ནི་མི་གནས་སོ།

དེ་ནི་འཁོར་ལོ་ནི་དབྱེན་དུ་འདོད།

ཞེས་བྱུང་། རྟེན་དག་སྟོང་གིས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ནི་དགེ་སྟོང་ཡིན་ལ་འབྱེད་
 པ་པོ་ཡང་དེ་ལ་བསྟོན་བའི་བྱིར་རོ། དེའི་བྱིར་དགེ་སྟོང་མ་ལ་སོགས་པས་གྲང་མ་ཡིན་
 བ་བྱིས་པས་ལྟ་སྟོན་གྲང་ཅི་དགོས། ལྟ་བ་སྟུང་པས་འབྱེད་ཀྱི་སྟེད་པ་སྟུང་པས་ནི་མ་
 ཡིན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་གྲང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་མི་བཅན་པར་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། གནས་ནི། སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་ཞལ་བཞགས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཏེ།
དེའི་གཟི་བྱན་བཟོད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། གང་ཟག་གང་འབྱེད་ཅེ་ན། བྱིས་པ་སོ་སོ་
སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བས་མཆོག་གསུམ་
ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། ཁ་ཅིག་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་
ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལ། གང་སྟེལ་ ༡༥ ལས། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ཉེ་ཞིང་
ངས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རང་ལྷགས་སུ་བྱས་སོ། བྱེ་བའི་ཆད་ནི།
སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་དབྱེན་འབྱེད་པ་པོ་ལ་སྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་
ལས་གཞན་པ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གོ་འུ་ཏ་མ་ཤ་ཟ་བ་དང་། འོ་མ་འཕྱང་བ་དང་། ལན་ཆ་ཟ་
བ་དང་། གོས་བྲས་པ་གྱེན་པ་དང་། དགོན་པར་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ། བདག་ཅག་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་སྟོག་ཆགས་གསོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བེའུ་ལ་གནོད་པ་དང་། ལུ་བ་
ལས་གྱུར་བ་ཡིན་པ་དང་། དད་པས་སྦྱིན་པ་ཆུད་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དད་པས་
སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་དེའི་བསྟོན་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་
ཆོགས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་དགེ་འདུན་བྱེ་བ་ཡིན་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༩ ལས། གང་གི་ཆོ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་
པའི་སྟོན་པ་དང་དེས་བསྟན་པའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ལ་བཟོད་ན་དེ་ཅུམ་གྱིས་
དགེ་འདུན་དབྱེ་བ་ཞེས་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དུས་ཇི་སྟིད་དུ་གནས་ཤེ་ན། དེ་
ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཞག་གཅིག་ལས་རིང་དུ་མི་གནས་སོ། དགེ་འདུན་དབྱེན་དུ་བཤད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༡༩ ལས།
དེའི་ཆོ་ལམ་དུ་འདུག་པའི་བགལས་སུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཆོ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་
ལ། དགེ་འདུན་ཀྱི་དབྱེན་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ནི་མཆོམས་
མེད་པ་ཡིན་ཀྱི་དབྱེན་གཞན་ནི་མཆོམས་མེད་པ་མིན་ལོ།། དགེ་འདུན་དབྱེན་དེ་
གནས་གང་དུ་ཡོད་ཅི་ན།

འཇམ་བྱ་སྒྲིབ་ན་འོ་དགུ་སོགས་ཀྱིས།།

ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་སྒྲིབ་གསུམ་ན།།

དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས།།

ཞེས་བྱུང་། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་ས་འཛམ་བླ་སྒྲིབ་ན་གནས་ཀྱི་གཞན་
དུ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ན་སྟོན་པ་བཞུགས་པ་དེ་ན་སྟོན་པའི་འགྲན་ཆེན་གནས་ཀྱི་གཞན་
དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་ནི་དགེ་སྟོང་དགུ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དབྱེན་
འབྲུབ་ཤི། སངས་རྒྱས་དང་འབྲེད་པ་པོའི་ཕྱོགས་སུ་བཞི་བཞི་དང་འབྲེད་པ་པོ་བཅས་
དགུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ཉུང་མཐའ་བཟུང་བ་ཡིན་ཀྱི་མང་བ་ལ་ནི་
ངེས་པ་མེད་དོ།། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་མཆོམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་
ལས་སྟོ་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདུལ་བའི་ལས་མེད་པས་སྦྱ་མི་སྟན་མ་གཏོགས་
པའི་སྒྲིབ་གསུམ་ན་ཡོད་དོ།། ལས་ཀྱི་དབྱེན་དེ་ནི་དགེ་སྟོང་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་
འབྲུབ་ཤི། འདི་ལ་འབྲེད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་ལས་ཉན་པར་རུང་བའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་
མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འབྱུང་བའི་དུས་ནི་དུག་སྟེ།

དང་འོ་མཐའ་སྟོན་བྱུང་གཅིག་གི།

སྦྱ་རོལ་བྱུང་བ་ནོངས་བ་དང་།།

མཆོམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་།།

འཁོར་ལོ་ནི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་།

ཞེས་པ་སྟེ། དང་བོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་རིང་བོ་མ་ལོན་པ་དང་། བ་
མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མུ་ངན་ལས་ཡོངས་སུ་འདའ་བའི་ཆེ་དང་། གནས་སྐབས་དེ་
གཉིས་སུ་ནི་དགོ་འདུན་ནམས་ཤ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིའི་དོན་ནི་གང་སྟེལ་ ༡༥
ལས། ཤ་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོ་གཅིག་ཅིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་
ཏེ། དགོ་འདུན་མཐུན་པ་ན་སངས་རྒྱས་ནམས་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། བསྟན་པ་ལ་སྟོན་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་བྱུང་གི་བར་
དུ་སྟེ། རྒྱལ་སྐུ་མ་ ༡༧ ལས། སྟོན་ནི་ཉེས་པ་སྟེ། ལྟ་བའི་སྟོན་ནམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
སྟོན་ནོ། དེ་ལ་ལྟ་བའི་སྟོན་ནི་རི་སྐད་དུ། བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཤད་
པའི་དོན་འཆལ་བ་ལྟར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདོད་པ་གང་དག་བར་དུ་གཅོད་
པར་བཞུད་པར་བཀལ་སྦྱལ་པ་དེ་དག་ནི་བསྟོན་ན་བར་དུ་གཅོད་པར་བཞུད་པར་མི་
འཇུར་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱན་དུ་རྒྱག་ཅིང་འཁོར་
བར་འཇུར་ལགས་སོ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོན་ནི་
འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། མཚོག་བྱུང་གཅིག་མ་བྱུང་གི་
སྤྲོ་རོལ་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དྲེན་ས་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་བྱུང་གཅིག་གིས་སྦྱུ་
དགོས་པ་ལ་དེའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་སྦྱུ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱབ་པ་ནོངས་པ་ན་ཡང་
མི་འབྱུང་སྟེ། སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་འགྲན་ཆེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
མཚམས་མ་བཅད་པ་དག་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། མཚམས་བཅད་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་
དགོ་འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གནས་པ་ལས་བྱེ་པར་འདོག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་
ལོ་དབྱེན་ནི་དུས་དུག་པོ་དེར་མི་འབྱུང་ངོ་། ཟུང་ཟད་དཔུང་ན། སྐབས་འདིར་རང་

འགྲེལ་དང་མཆིམས་མཛོད་སོགས་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་། དགེ་འདུན་
 དབྱེན་གྱི་མཆིམས་མེད། འཁོར་ལོའི་དབྱེན། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟོན་
 མང་བོ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནམས་དོན་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། དེ་ལ་དགེ་འདུན་དབྱེན་
 བློ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་སྤྲུགས་ཅེ་མི་མཐུན་པའི་ཆ་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 རོ་བོར་གྱུར་བའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་ཡིན་ལ་དེ་ནི་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་། དབྱེན་གྱི་མཆིམས་མེད་ནི་དགེ་འདུན་སྤྲུགས་སོ་སོར་འབྱེད་
 མཁན་གྱི་ལྷས་སྒྲིབ་ལྷ་བྱུང་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་དགེ་ལས་སུ་གྱུར་བའི་མི་དགེ་བ་སྟེ། དེ་
 ལས་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ནི་མཆིམས་
 མེད་པའི་ལས་མ་ཡིན་ཞིང་། དབྱེན་གྱི་མཆིམས་མེད་ལ་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་
 མཆིམས་མེད་ཅེས་བཞོད་པ་ནི་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ ༢༡ ལས། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་དང་
 ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ། མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ན་དེ་རི་ལྟར་
 མཆིམས་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ ༡༡
 ལས། དབྱེན་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་བརྟུན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
 ནོ། རྒྱ་དེ་ལ་འབྲས་བྱ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་སྟེ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱ་བར་འབྲས་
 བྱ་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་དགེ་འདུན་དབྱེན་ལ་ལྷས་སྒྲིབ་ལྷ་བྱས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་ཞིག་དང་
 མཆིམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱིས་ལས་མི་མཐུན་པར་བྱས་
 པ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་བོ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་
 པ་ནི་རང་འགྲེལ་ ༢༡ ལས། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གཞན་ནི་ལས་ཀྱི་དབྱེན་ལས་

འཇུར་ཏེ། གལ་ཏེ་མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་མི་མཐུན་པས་ལས་དག་བྱེད་ནའོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། ། མཚོ་རྒྱལ་ལས་དབྱེན་བྱས་པའི་མཚམས་མེད་ཅེས་བྱེད་ཆོག་གི་སྒྲིམ་
བསྟན་པས་མཚམས་མེད་ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབྱེན་ནི་འབྱེད་པ་པོ་ལྟས་སྦྱིན་
ལྟ་བུའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ལས་ཚྱུགས་སོ་སོའི་དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱད་ན་མེད་དོ། ། སྐབས་
འདིའི་མཚམས་མངོན་ ༡༥༡ ལས། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེན་དེ་དང་ནི་ཚྱུགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་
འདུན་ནམས་ལ་ཡང་དག་པར་ལྡན་ལ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
དང་། འོག་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༥༢ ལས། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འདོད་དེ། ཇི་སྲིད་དུ་དགེ་འདུན་ནམས་བྱེ་ནས་མ་
འདུམ་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྦྱུའི་རྒྱད་ལ་འང་ལམ་མི་སྦྱེས་པའི་བྱིར། དེ་ནི་མཚམས་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། ། དབྱེན་གཞན་ནི་མཚམས་མེད་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་སྔ་མའི་
དོན་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་རང་འགྲེལ་དང་ཡང་མཐུན་པས་སྐྱ་སོར་བཞག་རུང་ལ།
ལུང་བྱི་མའི་དོན་ནི་ཚྱུགས་སོ་སོའི་དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་བཞག་ན་མི་འགྲིག་སྟེ།
མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་སུ་བཤད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེའི་ནམ་སྦྱིན་ནི་བསྐྱལ་
བར་མནར་མེད་དུ་སྦྱེས་པར་གསུངས་པས། ཚྱུགས་སོ་སོའི་དགེ་འདུན་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ནི་
མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་ནམ་སྦྱིན་འཕེན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། ། ཡང་རང་
འགྲེལ་ ༡༧༩ ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་
དབྱེན་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ནི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ་དབྱེན་དེ་
བྱས་ནས་ཇི་སྲིད་མ་འདུམ་གྱི་བར་དུ་གང་ཟག་སྦྱུའི་རྒྱད་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གསར་
དུ་སྦྱོ་བ་མི་སྲིད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་དོ། ། མཚོ་རྒྱལ་ ༤༠༥ ལས། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་
དང་དབྱེན་བྱས་པའི་མཚམས་མེད་གཉིས་ནི་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པ་

སྟེ། གཟུགས་དང་དེའི་རོ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ན་ཡོད་པའི་དོན་མིན་གྱི་གཉིས་ཀའང་ལྟས་སྦྱིན་ལྟ་བུའི་འབྲེད་པ་པོས་བསྟན་པའི་ཆོགས་ལྡ་བཅས་པ་ལྟ་བུའི་རྩོན་ཆོག་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་མཆོ་རྒྱལ་ ༤༠༦ ལས། རོ་བོ་ལྷན་པ་དང་བོ་དགེ་སྤོང་མ། བྱེད་པར་གྱུར་དང་བསྟོག་པ་མཐར་ཐུག་དང་། འབྲེད་པ་པོ་སྟེ་བྱེད་པར་བརྒྱུད་ཀྱིས་ནི། དབྱེན་དང་མཚམས་མེད་ལྟག་མའི་བྱེད་པར་རོ། ཞེས་རོ་བོའི་བྱེད་པར་དང་། ལྷན་རྒྱུ་ལྱི་བྱེད་པར། ལས་དང་བོ་བ་ལ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་བྱེད་པར། དགེ་སྤོང་མ་ལ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་བྱེད་པར། དགེ་འདུན་བྱེ་བ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་བྱེད་པར། བསྟོག་པ་ལྡ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་བྱེད་པར། མཐར་ཐུག་གྲུབ་དུས་ཀྱི་བྱེད་པར། འབྲེད་པ་པོའི་བྱེད་པར་བཅས་བརྒྱུད་ཀྱིས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་། དབྱེན་བྱས་པའི་མཚམས་མེད་དང་། དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྟག་མ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། ཅིའི་ཕྱིར་པ་མ་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡ་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་གྱི་གཞན་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་མཚམས་མེད་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཕན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞིང་།

སྤངས་དང་མེད་པར་བྱས་བྱིར་རོ།

ཞེས་བྱུང་། ཕན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་བྱེད་པར་ཅན་བསམ་པས་སྤངས་པ་དང་སྦྱོར་བས་མེད་པའམ་ཉམས་པར་བྱས་པས་དེར་བཞག་གོ། དེ་ལ་པ་མས་ནི་རང་གི་ལྷས་ཐར་བ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པས་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ནམ་བཤོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞིང་གཤིན་པ་ལ་ས་བོན་བཏབས་ན་འབྲས་བུ་མང་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པར་རྒྱལ་

སྤྲུལ་མ་ལས་གསུངས་སོ།། དང་བོ་གསུམ་སྦྱོར་བས་དངོས་སུ་མེད་པར་བྱས་ལ་ཐ་མ་
གཉིས་བསམ་པས་སྤངས་པའོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲོངས་མི་རྣམས་ཀྱང་བསམ་
པས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་ཕ་མ་མཚན་འགྱུར་བ་བསད་ན་ཕ་མ་བསད་པའི་
མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།

མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར།།

གང་གི་ཁླ་མཚན་ལས་བྱུང་མ།།

ཞེས་བྱུང་། ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་དེ་དང་དེ་བསད་ན་
མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ལུས་ཏྟེན་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཕ་མའི་
བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་བསད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕ་ཡང་མ་ཡིན་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་སྦྱོས་པ་ཞིག་བསད་ན་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། མ་མཚན་
འགྱུར་བ་བསད་ན་འོ།། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཡང་མ་ཡིན་དག་བཅོམ་མ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕ་མཚན་འགྱུར་བ་བསད་ན་མཚན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་རང་འགྲེལ་དུ་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་གསུངས་སོ།། འོ་ན་བྱད་མེད་གཅིག་གི་རྣུར་རྣུར་བོ་གཞན་ཀྱི་
མངལ་དུ་སྤྲུགས་ནས་དེས་བསྐྱེད་ན་བྱད་མེད་གཉིས་གང་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་
འགྱུར་ཞེ་ན། གང་གི་ཁླ་མཚན་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དེའི་མ་ཡིན་པས་བྱད་མེད་དང་
བོ་དེ་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལུས་སྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཉིས་པ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་གཙོ་མི་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ།། འདིར་རང་འགྲེལ་ ༡༩༡ ལས། གལ་
ཏེ་མ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གཞན་བསད་ན་ཡང་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་མ་
མ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་མ་བསད་ན་ཡང་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་
ཁྲིའུ་འོག་ན་འདུག་པ་བསད་པ་དང་། ལྷས་པའི་བྱས་སྤང་བུ་ལ་སྦྱོར་བས་བྱས་པས་

པ་བསད་པ་དཔེར་བྱའོ། ཞེས་གང་ལ་སྒྱུར་བ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་གཞི་མ་རྒྱུགས་
པས་མཆམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ངན་
སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱངས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་མཆམས་མེད་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།

སངས་རྒྱས་བརྟེན་པར་སེམས་ལ་མིན།།

བསྐྱམ་འོག་དག་བཅོམ་པ་ལ་འད་མིན།།

ཞེས་བྱུང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱང་བའི་
མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་སུ་འགྱུར་བ་ལ། སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པར་འདོད་
པའམ་སངས་རྒྱས་དགྲོངས་པར་འདོད་ནས་མཆོན་བསྟུན་པ་དགོས་ཀྱི། སངས་རྒྱས་
ལ་མཆོན་བརྟེན་པར་སེམས་པས་བསྟུན་པ་ལ་ནི་མཆམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
སྟོག་གཅོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་མ་ཐོབ་
སྟོན་དུ་མཆོན་བསྟུན་ནས་དེའི་འོག་དུ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དེ་སྤར་གྱིས་བསྟུན་པ་དེའི་
ཀྱེན་གྱིས་ཤི་བའང་མཆམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་
གསོད་པའི་སྒྱུར་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། མཆམས་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་
དེ་མ་སྤངས་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།

མཆམས་མེད་སྒྱུར་བ་བྱས་པ་ལ།།

འདོད་ཆགས་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་དོ།།

ཞེས་བྱུང་། མཆམས་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་མ་སྤངས་པར་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དོ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་
བུ་ནི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་མཐའ་མ་གཉིས་ལ་མཆམས་མེད་ལས་གསུངས་
ལ། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོ་ ༤༡ ལས། ཡང་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་

བྱ་བཞི་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅེས་སྒྱུར་རོ། ། ཞེས་སོ་སོ་ནས་གསུངས་སོ། ། ལས་ལམ་གཞན་
ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་མར་གཅོན་(ཅེན)མའི་རྟོགས་བརྗོད་དང་སྒྱུར་ནས་
གསུངས་སོ། ། མཚམས་མེད་དེ་དག་ལས་གང་སྟེ་ཞེ་ན།

དགེ་འདུན་དབྱེ་བྱིར་རྒྱན་སྤྲོ་བ།

ཁ་ན་མ་ཐོ་རབ་ཆེར་འདོད།

ཞེས་བྱུང་། གང་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་
དབྱེ་བའི་བྱིར་རྒྱན་སྤྲོ་བ་ནི་ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རབ་
དུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༤༡༡ ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་
ལ་བསྒྱུན་པའི་བྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གོལ་གྱི་ལམ་གྱི་
བར་དུ་གཅོད་པའི་བྱིར་དང་། དགེ་འདུན་དབྱེ་ན་ངེ་སྲིད་དུ་སྤྱོད་མ་འདུམ་གྱི་བར་དུ་
འཇིག་རྟེན་ན་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་གོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་
གཏན་དང་སྒྲོག་པ་དང་ཁ་ཏོན་དང་སེམས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་མི་འཇུག་ཅིང་། ལྟ་
དང་སྒྲུ་དང་། མིར་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ཡང་འབྲུགས་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།
རང་དབང་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་པ་ལ། འདི་ལྟར་འདིའི་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་ཡང་བསྐྱལ་བ་གཅིག་དུ་མནར་མེད་པར་སྒྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
མཚམས་མེད་ལྗེའི་སྟེ་ཡང་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེ་ན་ནི་ལྗེའི་ནང་ནས་སྟེ་བ་དེ་ཡིན་
ལ། དེའི་རྗེས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲི་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་སྟེ། ས་
མ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་གསུམ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་བསད་པ་སྟེ་ཞིང་། ས་བསད་པ་ནི་ཐམས་
ཅད་ལས་ཡང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ ༩༡ ལས། དེ་ལ་ལྟ་བ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་

འབྲིན་པ་དེ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་ལས་གཞན་ལྷག་མ་བཞིའི་ནང་ནས་སྡོ་
བ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དེ་ནི་མ་དང་པ་གསོད་པ་དག་ལས་ཆེས་
སྡོ་བ་ཡིན་ནོ། ། དང་པོ་མ་གསོད་པ་དེ་ནི་པ་གསོད་པ་བས་ཆེས་སྡོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར། པ་གསོད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་སོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་རྒྱ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མདོ་ལས་དགོ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བར་གྱི་
བསྐྱལ་བར་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྡོ་བོ་པལ་བོ་ཆེ་འཆི་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཡིད་
ཀྱི་ཉེས་པ་ཆེ་སྟེ། དཀྱའི་དགོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱིས་ནི་སྡོ་བོ་པལ་བ་དེ་སྟོད་འཆི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དགོ་ཙ་
ཀྱན་ཏུ་གཙོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལོག་ལྷ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོར་གསུངས་ཏེ།
གཞན་མི་དགོ་བའི་ཙ་བ་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཙམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དགོ་བའི་ཙ་
བ་ཀྱན་ཏུ་གཙོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས་གསུངས་སོ། ། ལེགས་པར་སྦྱད་
པ་རྣམས་ལས་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

འདི་ག་རྟེན་པ་ཡི་དགོ་བ་ལ།

སྲིད་ཆེའི་སེམས་པ་འབྲས་རབ་ཆེ།

ཞེས་བྱུང་། འདི་ག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་སྲིད་ཆེའི་
སེམས་པ་དགོ་བ་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲིར་
སྦྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བའི་ཉིང་
ངེ་འདིན་གྱི་སེམས་པ་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་

ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚ་བར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། གང་ཟག་གཅིག་བསད་པ་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་
གཉིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་སྐྱེས་དག་ལ་ཕ་བསད་པ་དང་དག་བཅོམ་བསད་
པའི་མཚམས་མེད་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་
ཀྱི་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག། དག་བཅོམ་བསད་པའི་དེ་ཡང་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་བོ་སྟེ།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱུང་བ་ལ་འདྲ་
ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་སྐྱེས་དགས་རང་གི་ཕ་རྒྱལ་བོ་གཞུགས་
ཅན་སྟེང་བོ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་ཀྱང་དེ་བསད་པས་དག་བཅོམ་བསད་
པའི་མཚམས་མེད་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ ༤༡༡ ལས། དག་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
འདྲ་ཤེས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པ་བསད་ན་ཡང་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་བསད་
དོ་སྟུམ་དུ་རྟེན་ངེས་པར་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། ཕ་དག་བཅོམ་པ་བསད་ཀྱང་ཕ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ལས་དག་བཅོམ་བསད་
པའི་མཚམས་མེད་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ ༤༡༡ ལས། གང་ཞིག་གིས་ཕ་
དག་བཅོམ་པ་བསད་ན་ཡང་དེ་ལ་མཚམས་མེད་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་
གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་སྤྲ་མའི་དོན་ནི་མ་སྐྱེས་དག་ལྟ་
བུས་རང་གི་ཕ་དག་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འདྲ་ཤེས་ཀྱིས་བསད་པའི་མཚམས་མེད་
འབྱུང་ཞེས་པའི་མཚམས་མེད་ནི་ཕ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཡིན་ཀྱི་དག་བཅོམ་
བསད་པའི་མཚམས་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ལྷང་འོག་མ་དང་འགལ་བ་གང་ཞིག་
དེའི་འོག་ཏུ་མདོ་ལས་མཚམས་མེད་གཉིས་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ལྷང་དོན་བཞག་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ ༤༡༢ ལས། སོང་ལ་སྐྱ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་

མཚམས་མེད་པ་གཉིས་བྱས་ཏེ། ས་བསད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ཡང་དག་བཅོམ་
 པ་གསད་པའོ་ཞེས་སྒྲིག་ཤིག་ཅེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་འདི་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།
 རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་བཟོད་པར་བྱའོ། ཡང་ན་སྒྲིག་ཉིས་ནས་སྟོད་(སྟོས)པ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་དོན་ལ་རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ ༩༡ ལས། སྐྱ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་
 མཚམས་མེད་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་མེད་པ་བྱས་སོ་ཞེས་སྒྲིག་ཤིག་ཅེས་བཟོད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། སྒྲིག་ཉིས་ནས་སྟོད་(སྟོས)པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚམས་མེད་
 པ་སྒྲིག་ཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་གཉིས་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་སོ་སྟུང་དུ་བསམས་
 པ་ཡིན་ཏེ། མཚམས་མེད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཤིན་དུ་སྦྱི་བ་ཡིན་
 ནོ། ཞེས་མཚམས་མེད་ལས་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་བསགས་པས་ཉེས་པ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།
 དེའི་བྱིར་རྟོན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་བང་མཛོད་ ༡༢༠ ལས། འདུལ་བའི་རྗེས་འབྲང་
 གི་མངོན་པ་བ་ནམས་ཀྱིས་གཙུག་མུད་ཅན་ལ་དག་བཅོམ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་
 མ་བྱུང་བར་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་སྦྱིས་དག་ལ་བྱུང་བའི་
 མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་ས་བསད་པའི་མཚམས་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་
 བསད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ ༩༡ ལས། དེ་ལ་མཚམས་མེད་
 པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་མངོན་པ་དང་འདུལ་བའི་རྗེས་འབྲང་གི་བྱེ་སྦྱེའི་
 འདོད་ཚུལ་ཡིན་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས་ཏེ། མཛོད་མཐའ་དཔྱོད་ ༤༠༩ ལས། ཐུབ་
 མཐའ་གོང་འོག་དང་འདུལ་མངོན་ལ་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ལུགས་སོ་སའི་འདོད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ངོ། གཞན་ཡང་
 རྟོན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་བང་མཛོད་ ༡༤༩ ལས། གང་ཟག་གཅིག་བསད་པས་མཚམས་

མེད་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གཙུག་ཕུད་ཅན་ལ་དག་བཅོམ་བསད་པའི་དེ་
བྱུང་བ་གང་ཞིག་པ་བསད་པའི་དེ་ཡང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་
ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་ལ་སྡེ་ཡང་མི་འདྲ་བའི་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་གཉིས་
འབྱུང་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་དམ་པའི་གསུང་རྒྱན་ལ་འབྱུང་ངོ། འོན་ཀྱང་
ལུང་དེའི་མཇུག་ཏུ་མངོན་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དངས་པས་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་
ལུགས་སུ་མི་རུང་པར་སྒྲ་ན་ནི་གོང་དུ་རང་འགྲེལ་གྱིས་མདོ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལྟར་
བྱ་རྒྱུ་ལས་འོས་མེད་དོ། འདིར་འོད་ལྗན་ ༡༩ ལས། རབ་དུ་སྤང་བའི་གནས་སྐབས་
ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ནི་སྟོང་བཅེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་ན་རྒྱུ་དུ་ཉིད་
ཡིན་པས་མ་སྦྱོས་དག་ལ་མཚམས་མེད་པ་རྒྱུ་བ་ཉིད་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་
དེ། དཔེར་ན། ཉེས་བྱས་རྒྱུ་དུ་ལ་ཉེས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་མཚམས་མེད་པ་
རྒྱུ་དུ་ལ་མཚམས་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསོད་སེམས་མ་ལོག་ཀྱང་སྟོང་བཅེ་
བའི་གནས་སྐབས་སུ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པས་མཚམས་མེད་རྒྱུ་དུ་བྱུང་བར་གསུངས་
སོ།

གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་ལ་ནི་ལས་དེའི་ནམ་པར་སླིན་པའི་སྐབས་ལ་མ་
སྟེབས་པར་རྒྱའི་དུས་སུ་དེའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་ན་ལས་དེའི་ནམ་སླིན་ཟད་པར་བྱེད་ཐུབ་
པར་འདོད་དེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ ༩༩ ལས། རྒྱུར་གྱུར་བའི་སེམས་པས་མངོན་པར་
འདུས་བྱས་པ་ནི་སེམས་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཐོབ་པ་ན་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཇི་ལྟར་སོར་མོའི་སྤང་བ་དང་། མ་སྦྱོས་དག་དང་། སྲ་ཀ་དང་། བཀ་གསོད་པ་དང་། ལྷ་
ངན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། གལ་ཏེ་མ་སྦྱོས་དག་དང་། མ་
གསོད་པ་དག་ལ་དག་བའི་སེམས་པ་གཞན་སྦྱོས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་ལས་ཟད་

པར་མ་གྱུར་ནས་མནར་མེད་པ་དག་ཏུ་སྦྲེས་ཤིན། དེའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་ཡིད་ཆེས་
པ་བསྦྲེད་པའི་ཕྱིར་མནར་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་སྦྲེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ལས་ནམས་
ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དར་གྱི་ཕོ་ལོང་བརྟུམས་པ་ལས་འཕར་བ་
བཞིན་དུ་དེར་སྦྲེས་ཤིང་ཐར་པ་ཡིན་ལ། དཔྱལ་བའི་མེའི་བྲེང་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་
རེག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ལ།
ལས་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་དེའི་ནམ་སྦྲིན་
དག་ཅིང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྦྲེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དར་གྱི་ཕོ་ལོང་བརྟུམས་པ་
བཞིན་དུ་དཔྱལ་བར་སྦྲེས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་དཔྱལ་བའི་མེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་
མ་རེག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

བརྩ་གཉིས་པ་ཉི་བའི་མཆམས་མེད་ལྟ་བཤད་པ།

འདིའི་མཆམས་སྦྱོར་ནི་རང་འགྲེལ ༤༡༤ ལས། ཅི་མཆམས་མེད་པ་ནམས་
ཁོ་ནས་དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་གདོན་མི་བླ་བར་སྦྲེ་བར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་གཞན་དག་
གིས་ཀྱང་སྦྲེ་བར་འགྱུར་ཞིན། མཆམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་
གདོན་མི་བླ་བར་སྦྲེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་འཆད་པ་ལ།

མ་དགྲ་བཙུན་མ་མ་སྦྲེན་བྱས་དང་།

བྱུང་ཆུབ་མེམས་དབའ་དེས་གནས་དང་།

སྦྱོར་བ་གསོད་དང་དགེ་འདུན་གྱི།

འདུ་བའི་སྒོ་ནི་འཕྲོགས་པ་དག།

མཆམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་སྟེ།

ལྷ་བ་མཚན་རྟེན་འདི་ག་པ་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། མ་དག་བཅོམ་མ་འདོད་ལོག་གིས་སུན་བྱུང་བ་ནི་མཚམས་མེད་
ལྷ་ལས་མ་བསད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ངེས་གནས་བསད་པ་ནི་པ་
བསད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།། སློབ་པ་གསོད་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་དང་འདྲ་
བ་དང་། དག་འདུན་གྱི་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་ནི། རྒྱལ་སྐས་མ་ ༡༩ ལས། ཞལ་དུ་འདུ་
བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་གི་དག་འདུན་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ཞལ་དུ་གསོལ་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ནི་དག་འདུན་
དབྱེན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པས་མཚན་རྟེན་འདི་ག་པར་བྱེད་པ་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་
ནོ།། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིན་ཆེན་སྒོན་མེ་ ༡༦༩ ལས། ཆོགས་སོགས་ནས་གུལ་
གོང་གི་དག་འདུན་ལ་འདྲེན་རྒྱུའི་ང་ལྟག་གུལ་མཇུག་ནས་འཕྲོག་པ་སོགས་ལའང་
འདི་འབྱུང་བས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཆ་དང་འདྲ་སྐྱེ་རྫིང་བ་སོགས་འདིར་ས་གཅིད་
པས་མི་དགོས་སྟམ་སྟེ། རྒྱུར་དོར་བ་དང་རྒྱུང་སོགས་ཀྱིས་འདི་ག་པའི་སར་སྐྱེལ་བ་
ལའང་མཚན་རྟེན་འདི་ག་པའི་ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་ཉེ་བའི་
མཚམས་མེད་འདི་གཉིས་ལ་ནི་གཟབ་པར་བྱའོ།། ཞེས་གྲུང་གསུངས་སོ།། འདི་ནམས་
ཀྱིས་གྲུང་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་མཚམས་མེད་ལྷ་དང་བྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། གང་
སྟེལ་ ༩༡ ལས། གཞན་དག་གི་བསམ་པ་ནི་དེ་དག་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་
བས་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་དག་ཅེས་བྱའོ།། དེར་བར་ཆད་མེད་པར་
སྐྱེས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཚམས་མེད་པ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འགྱུར་
རོ་སྟམ་པ་ཡིན་ནོ།། རྩོགས་སྤྲུལ་དག་གི་ལན་ནི་དེ་དག་བར་ཆད་མེད་པར་འབྱུང་བ་

ཉིད་ཅན་ཡིན་ཡང་མཆམས་མེད་པ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་དང་ནམ་པར་སླིན་པ་
མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཕྱང་བ་མཆམས་མཛོད་དུ་འང་
འབྱུང་ངོ། གཞན་ཡང་ལས་གསུམ་ལམ་གསུམ་གྱི་གེགས་སུ་བསྟན་པ་ནི།

བཟོད་དང་བྱིར་མ་འོང་དག་བཅོམ།

འཛོལ་ལ་ལས་གེགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད །

ཅེས་བྱུང་། སྒྱིར་ལམ་བཟོད་པ་དང་བྱིར་མི་འོང་བ་དང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་
ལ་རིམ་པ་ལྟར་ངན་འགྲོ་དང་འདོད་པ་དང་། གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་ངེས་པའི་ལས་ཡོད་
ན་དེ་དག་ཕྱིར་ངེས་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་གེགས་བྱེད་དེ། ཡུལ་འདོར་བ་ན་བྱ་ལོན་
ལྡང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐོང་ཆོས་ལ་ཕྱིར་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་མ་གཏོགས་
སོ། ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ཀྱང་གནས་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་གེགས་བྱ་བའི་བྱིར་ཉེ་བར་
གནས་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་མ་བཤད་དོ་ཞེས་ཀྱུལ་སྲས་མ་
ལས་གསུངས་སོ།

བྱང་སེམས་ངེས་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།

གན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན།

གན་ནས་མཆན་གྱི་ལས་བྱེད་པ།

ཞེས་བྱུང་། གང་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། མཆན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ནམ་པར་སླིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་གསོགས་པ་དེ་ནས་
བྱང་སེམས་ངེས་གནས་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། འདིའི་ངེས་པའི་དོན་ནི་བསྐླལ་བ་
བརྟུན་སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་པར་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་མཆམས་མཛོད་ལས་གསུངས་

སོ། ། བྱང་སེམས་དེའི་བྱང་པར་ངི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།

བདེ་འགྲོ་རིགས་མཚོར་སྦྱེ་དབབ་ཆང་།།

ཕོར་འགྱུར་ཆེ་རབས་བྱན་མི་ལྷོག།།

ཅས་བྱང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་དེ་པན་ཆད་བདེ་འགྲོའི་ལྟ་དང་
མིར་སྦྱེ་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་རིགས་ཤིང་སྤྲ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པའི་རིགས་མཐོན་པོར་སྦྱེ་བ་དང་། དབང་བོ་ཆང་བ་དང་། ཕོར་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱེ་
བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེ་རབས་བྱན་པ་དང་། སྤྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ལས་བྱིར་མི་ལྷོག་པ་
སྟེ། རང་འགྲེལ་ ༤༡༥ ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་སྦྱུག་བསྐུལ་
གི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། འོག་པར་སྦྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། མཚན་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་དེ་ནི་བྱང་པར་བྱག་
དང་ལྷན་སྟེ།

དེ་ནི་འཇམ་མཐོན་ཕོར་གྱུར་ཉིད།།

མངོན་སྲུང་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་པ།།

བསམ་པ་ལས་བྱུང་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ།།

ལྷན་པ་དག་ཏུ་འཕེན་པར་བྱེད།།

ཅས་བྱང་། མྱིང་གི་བྱང་པར། ལས་དེ་ནི་འཇམ་མཐོན་ཁོ་ནར་གསོགས་པ་
དང་། ཉེན་གྱི་བྱང་པར། ཕོ་ཁོ་ནས་འཕེན་པ་དང་། ལུལ་གྱི་བྱང་པར། རྟོན་པ་མངོན་
སྲུང་དུ་གྱུར་བ་དང་། དམིགས་པའི་བྱང་པར། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་
ཁོ་ན་དང་། རོ་བོའི་བྱང་པར། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། གནས་སྐབས་གྱི་བྱང་པར།
འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་ལུས་པའི་ཆེ་འཕེན་གྱི་མང་པོ་ལུས་པའི་ཆེ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། བྱང་པར་དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ ༤༡༤ ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 དེ་ནི་འཛམ་གྲུ་གླིང་ཁོ་ནར་མཆན་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་འཕེན་པར་བྱེད་གྱི་
 གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛམ་གྲུ་གླིང་བ་ནམས་སྟོ་ནོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕོ་ཁོ་ནས་འཕེན་གྱི་མོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་གྲུབ་
 སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་དང་། ཞེས་སོ། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ཁོ་ནས། ཞེས་སོ། ལྷ་བ་གྲུབ་
 སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་དེ་ཡང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་
 མ་ཡིན་ལ་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། རྟག་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལུས་པའི་ཆེ་འཕེན་གྱི་མང་བོ་ལུས་པའི་ཆེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་མཛོད་ལྟར་ན་ཅ་བའི་རྒྱང་བ་དང་བོས་ལས་གསོག་པའི་
 བྱང་པར་དང་། མངོན་སུམ་ཞེས་པས་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་པ།
 བསམ་པ་ལས་བྱུང་ཞེས་པས་ངོ་བོའི་བྱང་པར་དང་། དེ་ནས་རྒྱང་བ་གཅིག་དང་བྱེད་
 གྱིས་དུས་གྱི་བྱང་པར་བསྟན་ཏོ། ། བསོད་ནམས་རེ་རེའི་ཆད་ནི།

རེ་རེ་འབ་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྦྱིས།

ཞེས་བ་སྟེ། བསོད་ནམས་རེ་རེའི་ཆད་ནི་རང་འགྲེལ་ ༤༡༤ ལས། ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ལོངས་
 སྟོང་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དེ་སྟེད་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་བེར་རོ། གཞན་དག་ན་རེ། སེམས་ཅད་
 ཐམས་ཅད་གྱི་ལས་གྱི་དབང་གིས་སྟོང་གསུམ་འཆགས་པ་དེ་སྟེད་ཅམ་མོ་ཞེས་བེར་
 རོ། གཞན་དག་ན་རེ། དེའི་ཆད་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་མཁྱེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བེར་
 རོ། བརྒྱ་ཡི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ལས་ལམ་བརྒྱ་རེ་རེ་ལའང་དཔེར་ན་

སྟོག་གཅོད་སྤང་བའི་སེམས་པ། དེ་ལ་འགོད་པའི་སེམས་པ། དེའི་བསྟགས་པ་བརྗོད་
པའི་སེམས་པ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པའི་སེམས་པ། སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་
བསྟོར་བའི་སེམས་པ་སྟེ། རྟོག་ལྟ་སྤང་བའི་བར་དེ་ལྟར་ལྟ་ལྟ་བྱས་པས་ལྟ་བུ་ལན་
གཉིས་མངོན་དུ་བྱས་པས་བརྒྱར་འགྱུར་རོ་ཟེར། གཞན་དག་ནི། དགེ་བ་བུ་ཡོངས་
སུ་དག་པའི་རྒྱ་ལས་ལམ་དག་པ། སྦྱོར་བ་དག་པ། རྣམ་ཉོག་གིས་མ་སྦྱས་པ། དྲན་
པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ། བྱང་འདས་སུ་བསྟོར་བ་ལྟས་བྱེ་བའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་
ལྟར་དུ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་སྟོན་པའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་བརྒྱ་ལ་འདོད་དོ། ཁ་ཅིག་
ནི། མཚན་སོ་གཉིས་དང་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་
དང་། བདག་ཀྱང་དེ་འདྲར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བརྒྱ་ལ་འདོད་
དོ། གཞན་དག་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་གནས་ཉི་ཤུ་དང་། གཟུགས་ཁམས་བུ་དྲུག་
གཟུགས་མེད་བཞི། གྲང་དཔྱལ་བརྒྱད་དང་ཞེ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྗེ་དང་
མཚུངས་ལྟན་གྱི་སེམས་པ་ཞེ་བརྒྱད་དང་། ཁམས་གསུམ་དེ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་
གྲོལ་བར་སྟོན་པ་དང་། བདག་ཀྱང་གྲོལ་བར་སྟོན་པ་གཉིས་སྟེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ལན་
གཉིས་སུ་བྱས་པས་བརྒྱར་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་གང་སྟེ་ལ་དུ་
གསུངས་ཀྱང་མཆིམས་མངོད་ལས་ཁ་ཅིག་དང་པོའི་འདོད་པ་མ་བཀོད་པ་ནི་རྒྱལ་
སྤྱོད་མ་ལྟར་ཡིན་ནོ། འདི་དག་མདོ་སོ་སོར་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ལ་གཅིག་ཁོ་ནར་འདོད་
ན་མི་རུང་ཡང་མཚན་གཞིར་རུང་བར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསུངས་སོ།

རུང་ཟད་དཔྱད་ན། འདིར་ངེས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཁྱད་པར་དྲུག་
ལྟན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ལ། རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༢༩ ལས། བྱང་སེམས་ངེས་གནས་
པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་དང་ལྟན་པས་བྱས་ཀྱང་། བདེ་འགྱོར་སྦྱིས་པ་དང་རིགས་མཐོན་

བོར་སྐྱེས་པ་གཉིས་དང་མིག་སོགས་དབང་བོ་ཚང་བས་མ་བྱམ་སྟེ། དེ་ལ་བར་དོ་བ་
 དང་མེར་མེར་བོའི་སྐབས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལྷན་པའི་དོན་ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། ངན་འགྲོ་དང་རིགས་དམའ་བ་དང་དབང་བོ་མ་ཚང་བ་དང་བྱད་མེད་དུ་
 འགྱུར་བའི་སྟོན་དང་མི་ལྷན་པས་བྱད་པར་དང་བོ་བཞི་དང་ལྷན་ལ། ཉིང་མཚམས་
 སྐྱར་མ་ཐག་པ་སོགས་ལ་ཚོར་བས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་ཀྱང་ཐོབ་ལ་མ་བཟང་
 བ་དང་། བསྐྱལ་བ་བརྒྱུ་ལས་མི་ལྷོག་པར་སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་
 དང་ལྷན་པས་བྱི་མ་གཉིས་དང་ལྷན་པར་བཞག་ཆོག་ཅེས་གསུངས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་
 གིས། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདིར་གསར་དུ་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་སུ་གྱུར་བའི་བྱང་
 སེམས་འདི་ཚོས་ཅན། ཞེས་དོགས་པ་སྟོང་བ་ནི་ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་སྟེ། མཚན་
 རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཅན་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ལ་བྱད་པར་དྲག་ལྷན་དགོས་པ་
 གང་ཞིག་ ད་ལྟའི་དུས་སུ་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་མངོན་སུམ་
 དུ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ ༤༡༤ ལས། སྟོན་
 པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་དང་། ཞེས་པས་ལས་གསོགས་སའི་ཡུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་སུ་གསར་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ལས་བསགས་པའི་བྱད་པར་
 འདི་དག་ཚང་དགོས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་ཡིན་ན་བྱད་པར་འདི་དག་ཚང་
 བས་མ་བྱམ་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་དུས་སུ་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་སུ་གསར་དུ་
 གྱུར་བ་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུ་དགོས་པས་ད་ལྟའི་དུས་སུ་འདྲ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདིར་ངེས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་བྱད་པར་དྲག་ལྷན་དུ་གསུངས་པ་ཡང་
 གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན་ཀུན་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསོད་ནམས་བརྒྱུ་ཡི་གངས་འབྲེན་ཚུལ་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་

པ་བཞི་གཤང་མཚན་གཞིར་རྒྱང་བར་ཐལ། དེ་དག་མདོ་སོ་སོས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་ཡིན་པས་གཅིག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཀྱང་མཚན་གཞིར་རྒྱང་བར་མཐའ་དཔྱད་གྱི་
དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིའི་མཚན་ནམ་པར་སྟོན་པ་ཅན་གྱི་ལས་ལ་
སྟིང་རྩེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིའི་ལས་ལ་བསམ་བྱུང་གིས་
མ་བྱལ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། གནས་བདུན་པར། ཐ་དད་བྱ་བ་ནམ་པ་
བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟིང་རྩེ་ལ་སེམས་རྟེན་ས་དྲུག་གང་རྒྱང་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པ་དང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་སོགས་དགོས་པས་སྟོན་བྱུང་གིས་
བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་གྱི་ནང་གི་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་
སྟིང་རྩེ་ཆད་མེད་གཉིས་གྱི་བྱུང་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྱུར་དེ་གཉིས་གྱི་བྱུང་པར་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ངེས་པ་ལ་གནས་པའི་
བྱང་སེམས་ལའང་ཡོད་པ་སྟོན་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ ༤༡༥ ལས།
འཇིག་རྟེན་ན་ཐོང་གིས་མ་ཉོས་པའི་བྲན་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི། འབྱོར་བའི་མཚོག་བྱང་
པར་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྟེས་ཀྱང་ཐུགས་རྩེའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་བདག་
ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་དུ་བྱི་དང་འདྲ་བར་ང་རྒྱལ་མེད་པར་གནས་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟན་གཞོད་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་ཅིང་ངལ་བ་དང་
མནགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་བརྟན་
གཞོད་དང་མནགས་པའི་དོན་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་མ ༩༡ ལས། བརྟན་གཞོད་ནི་བརྟན་པའི་
གནས་སྐབས་སྟོན་དུ་བཏང་པའི་ནམ་པར་མཐོ་འཆམ་པའོ། ། ལུས་ངག་གི་འཇུག་པས་
གཞན་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་འབྱུང་བ་དེ་ལ་བསྟོན་ནས་དེ་དག་

སྒྲིམ་པ་ནི་མནལ་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང། མཆིམས་མཛོད་ ༡༩༡ ལས་ཀྱང་། དེས་
 ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་
 གཞན་དབང་དུ་རྒྱུར་བས། ཞེས་དང་མཛོད་རྒྱུ་ཏུའང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འདིའི་མཆོན་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པ་ཅན་གྱི་ལས་ལ་སྒྲིམ་བྱུང་ཡོད་པར་
 ཐལ། མཆིམས་མཛོད་ ༡༩༡ ལས། ཡང་ན་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་བྱུང་ལ་གཉིས་ལས་སྲིད་པ་
 ལ་བརྟེན་པ་ཕྱི་རོལ་བའི་སྒྲིམ་བྱུང་ནི་སྲིད་ཅེ་ཐོབ་ཀྱང་མཆོན་གྱི་རྒྱུར་མི་རུང་ཞིང་།
 ཐར་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཆོན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་རྣམ་སྒྲིམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་ཅིང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་སོ་གཉིས་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཡིན་པས་དེའི་རྣམ་སྒྲིམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་
 སྒྲིམ་བྱུང་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ ༤༡༦ ལས། ལས་དེ་
 ཡང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་བསྒྲིམས་པ་
 ལས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཆོན་བཟང་སོ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་རྣམ་པར་སྒྲིམ་
 པའི་བསམ་བྱུང་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་སྟན་ལྟ་བུ་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་
 སོ་གཉིས་པོ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅ་བར། སྒྲ་ནི་རྣམ་སྒྲིམ་ལས་སྦྱེས་མིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོག་རྩལ་སྤང་བའི་
 ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ ༤༠ དུ་གདགས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་བྱངས་པ་ལས། ཆོག་རྩལ་པོ་སྤང་བ་ཤིན་ཏུ་བསྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་

མཚན་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་འགྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདི་ལ་
བཞེན་ནས་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་སྟོན་
ལྟ་བུ་དེ་ནམ་སྟོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། སྟོན་པ་ཤུག་སྤུལ་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་
ཀྱུར་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཤེ་ན།

ནམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཟུགས།

གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་འབྱུང་།།

དང་བོ་ཤུག་སྤུལ་པ་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དང་བོ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་མདོ་སོ་
སོའི་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ། འདུལ་སྟོམ་ལས། ཐུགས་བསྐྱེད་
ཚུལ་ནི་མདོ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་བཟང་ལས། ང་ནི་སྟོན་ཆེ་དབུལ་བོར་ཀྱུར་བའི་ཆོ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཤུག་སྤུལ་དེ་ལ། འཇམ་གང་ཞིག་གི་དབུལ་བ་བྱས་ནས་ཀྱང་། དང་བོ་
བྱང་ཚུབ་དུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་ལུང་དང་མདོ་དྲ་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལ།
ཨ་མྱ་ཀ་རས་རྒྱལ་བོ་རབ་གསལ་དུ། ཀྱུར་ཆེ་དེའི་བྱང་བསྐྱེད་འདོད་འཁྲི་ཤིང་བཞིན།
དྲིན་ལན་བསབ་མདོར་དཔྱལ་བར་སྟོང་རྗེའི་སེམས་། རྒྱེས་གསུངས་མོད་ཀྱི་སྟོན་
འཇུག་མི་འདོད་ལོ། བྱང་བོ་གསུམ་མདོར་ཆོང་དཔོན་བྱ་མདོན་དགས། མངོས་པ་
ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས། པད་དཀར་རིན་སྟོང་བྱང་དུ་རྒྱ་མཚོའི་རུལ།
གསང་བ་བསམ་མི་བྱབ་པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས། རིན་ཆེན་སྟོན་ཆོགས་བཀོད་པའི་
རྒྱལ་བོའི་བྱང་། འཁོར་བསྐྱར་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་སྒྲས་བཞི་བ། དོན་ཀུན་སྤུལ་པར་
རྒྱེས་ཆེ་བསྐྱེད་པར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འོན་ཀྱང་མཆིམས་མདོད་
ལས་སྐབས་འདིར་ལུང་སྟོན་གྱི་གཞིའི་མདོ་ཚན་སྟེ་གཉིས་བྲངས་པའི་ཉན་ཐོས་སྟེ་

བ་ལྟར་ན་མདོ་ཚན་སྡེ་མ་ལྟར་དང་བོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༡༧༤
 ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལྟར་ན་ལུང་སྟོན་གྱི་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་བོས། ཞེས་པ་ནས།
 ཞེས་འབྱུང་བས་སྡོན་རྒྱལ་བོ་འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་བ་ན་དང་བོ་སེམས་བསྐྱེད་
 པར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདིའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཞེས་པ་སྐྱབས་འདིའི་མཛོད་
 གྱི་ལུགས་སུ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བཞེད་མིན་དུང་བརྟག་དགོས་ཏེ།
 མཆིམས་མཛོད་ ༡༧༥ ལས། རྩ་མཁན་གྱི་ཁྱེའུ་སྒྲུང་བྱེད་དུ་གྱུར་བ་ན་འབྲས་ཐོར་གང་
 དང་། མཆིལ་ལྟམ་དང་རས་གྱི་ཁ་ཚར་དག་སྤུལ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱེད་སྐྱེ་ཅི་
 འདྲ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟུང་བོ་ཞེས་སྡེ་མ་དག་འཆད་མོད་གྱི། ཞེས་
 གཞན་འདོད་དུ་བསྟན་རྒྱ་ནི་སྡེ་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་བེ་དཀར་གཡའ་སེལ་དུ་
 འབྱུང་བ་ལྟར་སྡེ་མ་ནམས་ཀྱིས་གདུགས་དང་མཆིལ་ལྟམ་བྱུང་། རྩ་བུ་བྱི་དོར་བྱས་
 པ་གསུམ། མགོན་བྱ་ལྷ་མེ་ཏོག་གི་རྩལ་དུ་གཏོར། ཞེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་འབྲས་ཐོར་
 གང་དང་རས་གྱི་ཁ་ཚར་ཡང་སྤུལ་བར་བཤད་པ་སོགས་མདོ་ན་མེད་པས་གཞན་དོན་
 དུ་བསྟན་གྱི་ལུང་སྟོན་གྱི་ཚན་པ་བྱི་མ་སྐྱབས་འདིར་མི་འདོད་ན། མཆིམས་མཛོད་
 རང་དུ་ལུང་སྟོན་གྱི་གཞི་བྱངས་པ་ལས། ང་ནི་རྩ་མཁན་གྱུར་བ་ན། སངས་རྒྱས་ཤུག་
 ཐུབ་མཐོང་ནས། བྱང་ཆུབ་བྱིར་ནི་ཐོག་མར་ངས་། མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་མཆོད་དོ།
 ཞེས་འབྱུང་དོ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དང་བོ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་
 བྱི་ལྷ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས། ཞེས་གངས་མེད་དང་བོའི་ཆོགས་གྱི་ཐོག་མ་རྩ་
 མཁན་དུ་གྱུར་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པའི་བྱང་དུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་
 ། དེའི་འོག་ཏུ་འདྲ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་བོ་ནི་སྡོན་གྱི་སངས་རྒྱས་
 ཤུག་ཐུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ལ་དཔག་ན་

མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བྱེ་སྤྱིའི་ལྷགས་ལ་ལྷང་སྤྲོན་གྱི་གཞིའི་མདོ་ཚན་
སྤྱི་གང་ཁས་ལེན་པ་ཁ་ཆོན་གཅོད་དཀའ་བར་སྤང་དོ། ཡིག་ཆའི་རྗེས་འབྲང་གི་
མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་མདོ་སྤེ་བསྐལ་བཟང་དང་ལྷང་སྤྲོན་གྱི་གཞི་མཆིམས་མཛོད་
དུ་བྲངས་པ་ལྟར་གྱི་ཚན་པ་བྱི་མ་དང་མཛོད་རང་འགྲེལ་ནམས་དང་མཐུན་པར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པར་འདོད་དེ།
མདོ་སྤེ་བསྐལ་བཟང་གི་ལྷང་གོང་དུ་འདུལ་སྒྲོམ་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་དང་། ལྷང་སྤྲོན་
གྱི་གཞི་ལས་ནི། སྤྲོན་གྱིང་བྱེར་ཡངས་པའི་རྩ་མཁན་ཡངས་པའི་འོད་ཅེས་པར་གྱུར་
བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་བསེར་མའི་སྤྲོན་གྱིས་ཟིན་པ་ལ་ཚུ་འཇམ་
པོས་སྤྱུ་སྤྱུས་གསོལ་ཏེ། མར་དང་ཏིལ་མར་གྱིས་བྱུགས་ནས་བྱ་རམ་གྱི་ཚུའི་བྱང་བ་
བྲངས་པས་སྤྲོན་ལས་གྲོལ་ལོ། དེ་ནས་དེ་དད་ནས་བདག་ཀྱང་རབ་དུ་སྦྱིན་པ་འདི་
ཡིས་ཤུག་ཏི་རིགས་སྤྱུ་སྤྱུས་པ། ཡོན་ཏན་རིགས་དང་རུས་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་
གྱུར་ཅིང་། བདག་གིས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་བར་གྱི་ཉམ་ཐག་འཆི་བ་ཡི། བ་རོལ་
ཞི་བ་རྒྱ་ཆེན་འཛིགས་པ་མེད་པར་སྒྲོལ་བར་ཤོག། ཅེས་སྤྲོན་ལམ་བཟུང་པོ། ཞེས་
དང་། ང་ནི་རྩ་མཁན་གྱུར་བ་ན། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་མཐོང་ནས། བྱང་ཚུབ་བྱེར་
ནི་ཐོག་མར་ངས། མར་དང་ཏིལ་མར་གྱིས་མཆོད་དོ། ཞེས་དང་མཛོད་རང་འགྲེལ་
༤༣༥ ལས། སྤྲོན་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་
ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་བའི་ཆོ། བདག་ཀྱང་འདི་འདྲ་བའི་
ནམ་པ་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅེས་དང་པོར་སྤྲོན་ལམ་བཟུང་པ་བྱང་སྟེ། ཞེས་
མདོ་སྤེ་མ་གཉིས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ལ། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱང་བཞེད་དེ།
གང་སྟེལ་ ༩༡ ལས། རྩ་མཁན་གྱི་བྱ་སྤྲང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་བས་ཚུ་འཇམ་པོ་དང་

སྐྱེ་མཉེ་དང་། འ་འབྲིང་(འབས་འབྲང)ལ་སོགས་པ་དག་གིས་རིམ་གྱོ་བྱས་ནས་དང་
 བོར་སློན་ལམ་བཟབ་པོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་མ ༧༩ ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བྱ་
 བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྩ་མཁན་སྣང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་དང་པོར་སློན་ལམ་
 བཟབ་པོ། ཞེས་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་གསུམ་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་མཛོད་རང་
 ལུགས་ལ་ནི་རྩ་མཁན་གྱི་བྱ་སྣང་བྱེད་བྱུར་བའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་
 པ་ཆེན་པོ་ལས་སེམས་དང་བོ་བསྐྱེད་པ་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། དོན་འདི་ལ་མཁས་དབང་
 ལྷ་མོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུལ་སྟོང་འགྲེལ་ ༥༡ བར། བྱེད་སྣང་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སེམས་
 གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་སྐྱར་བཤད་པ་དེ་དག་མཛོད་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་བྱེ་སྐྱེའི་ལུགས་དང་
 ། འོད་ལྷན་གྱི་རྟེན་ལ་སེམས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་དག་འདུལ་བའི་
 རང་ལུགས་སུ་བྱས་ཆོག་གམ་དཔྱད། ཞེས་གསུངས་ལ་རིན་ཆེན་སློན་མེ་ལས་ཀྱང་
 འདི་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་རྩིས་འབྲང་གི་མཁས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་
 གོ། དེ་ལྟར་སེམས་དང་བོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེལ་བ་གངས་མེད་དང་བོ་ལ་
 སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པའི་ཐ་མར་གཞུང་གི་གོ་རིམ་ལས་
 བསྟོན་སྟེ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྲར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་གངས་
 མེད་དང་བོ་རྫོགས་ཤིང་། དེ་ནས་གངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བྱུག་
 སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་
 གངས་མེད་གཉིས་པ་རྫོགས་སོ། དེ་ནས་གངས་མེད་གསུམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་
 ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སྟེ་འདི་ནི་
 བསྐྱེལ་བ་དགུ་བཅུ་ཙུ་གཅིག་འདས་པ་ན་བྱུང་ངོ་། དེའི་ཆེའི་གངས་མེད་གསུམ་པ་
 རྫོགས་སོ། འདུལ་མངོན་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་གངས་མེད་དང་བོའི་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་

ཚུམ་པའི་སངས་རྒྱས་འདྲ་ཡང་ཐ་མ་མི་འདྲ་བས་འདུལ་བའི་ལུགས་ལ་བསྐླལ་བ་
འདིར་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་དུས་སུ་གངས་མེད་གསུམ་པའི་ཚོགས་རྫོགས་པ་ཡིན་
ལ། མཛོད་ལུགས་ལ་མཆིམས་མཛོད་ཡིག་ཚུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམ་
གཟིགས་ཀྱི་དུས་ཡིན་ལ་དེ་ནི་འདི་ནས་བསྐླལ་བ་དགུ་བརྒྱ་གོ་གཅིག་འདས་པའི་
དུས་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་གངས་མེད་གསུམ་ཀྱི་ཚོགས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་གཙུག་ཏྲར་ཅན་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོབ་དང་། འཁོར་བ་
འཇིག་དང་། གསེར་ཐུབ་དང་། འོད་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཁོ་ནར་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་སངས་མ་རྒྱས་ཤེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གང་སྟེལ །
ལས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་མོད་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། ། གངས་མེད་པར་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འོད་སྤང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཆངས་
པར་སྟོད་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་ནས་དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷའི་རིགས་སུ་སྤར་འབྲུངས་སོ་ཞེས་བྱ་
བའི་མདོ་འདི་ཡང་ཆད་མར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་
སུ་གངས་མེད་གསུམ་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
མ་ཡིན་པས་གཙུག་ཏྲར་ཅན་ནས་འོད་སྤང་གི་བར་དུ་བསྟེན་བཀྱར་བར་གསུངས་སོ། །
གནས་སྐབས་གང་དུ་ཕར་བྱིན་གང་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན།

ཀྱན་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཆེ་ཡིས།

སྟེན་པར་བྱེད་པས་སྟེན་པ་རྫོགས།

ཆགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི།

མི་འབྲུག་བཟོད་དང་ཕྱི་ལ་བྱིས་ཀྱི།

སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་པས་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི།

དེ་མ་ཐག་ལ་ཉིང་འཛིན་སྒྲིབ།

ཞེས་བྱང་། གང་གི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་མིག་ནས་རྒྱུ་གི་བར་ལུས་དང་
ཡོངས་སྟོད་ཐམས་ཅད་སྟོང་རྗེའི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་མཐོའི་བྱང་པར་ལ་མི་རེ་བར་
སྤྲོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་སྦྱོར་པར་བྱེད་པས་ནི་སྦྱོར་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་
སྤྲོད་གས་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་སེམས་མི་
འཇུགས་པར་གནས་པ་དེའི་ཆེ་བཅོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཞོན་པ་བྱས་ཀྱང་སྒྲོ་
གསུམ་བསྐྱམས་ཏེ་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྟོད་མི་བྱེད་པས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་
སྤྲོད་གས་སོ། སངས་རྒྱལ་སྐར་རྒྱལ་རིའི་ཕུག་ན་ཟད་པར་གྱི་མེའི་ཁམས་ལ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པ་ལ་རྒྱུ་བ་གཅིག་གིས་འགྲེངས་ཏེ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཆོགས་སུ་
བཅད་པས་བསྟོད་ཅིང་བསྐྱོར་བ་བྱས་པས་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྟོགས་ལ་བསྐྱལ་
བ་དགུ་ཡང་འདུམས་པར་གྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། བྲམ་ཟེ་དམ་པ་དེ་རིང་དུ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལེགས་བསྟོད་པའི། བསྟོད་དང་བཙུན་འགྲུས་འདི་ཡིས་ནི། བསྐྱལ་བ་
དགུ་ཞིག་འདུམས་པར་གྱུར། ཞེས་སོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་རོལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་
པ་རྫོང་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆེ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་སྟོ་སྟེ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གཉིས་རྟོགས་སོ། དེ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པས་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།

བརྟུ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།

མདོ་ལས། ཕྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་

ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་གསུངས་ན། ཇི་ལྟར་ན་གསུམ་པོ་འདི་བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་གཞི་ཡིན་ཞེ་ན།

གསུམ་པོ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དང་།།

དེའི་གཞི་དབེར་ན་ལས་ལམ་བཞི་ན།།

ཞེས་བྱང་། སྦྱོར་བ་དང་ཚུལ་བྱིམས་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱང་བ་དེ་དག་
ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བས་ན་བསོད་ནམས་དང་། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ན་བྱ་
བ། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་པས་ན་བསོད་
ནམས་བྱ་བ་དེའི་གཞི་སྟེ། དཔེར་ན། ལུས་ངག་གི་བདུན་ལས་དང་ལས་ལམ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་ལམ་ཞེས་བརྗོད་
པ་བཞིན་ནོ། འདིའི་གཞིའི་སྐྱ་ནི་རྒྱ་བརྗོད་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ།
དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་
གསུམ་ག་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་ཀུན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པའི་
རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གསུངས་སོ། དེ་དག་
ཀུན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་བསོད་
ནམས་དང་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཞི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོར་སོགས་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཚུལ་
བྱིམས་ལས་བྱང་བ་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གསུམ་ག་ཡིན་ནོ། བསྟོམས་
པ་ལས་བྱང་བའི་བྱམས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་
ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་བྱམས་པའི་རྟེན་གྱིས་མངོན་

པར་འདྲ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱམས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་པ་དང་།
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཡིན་ལ་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་དང་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོར་སོགས་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ནའོ། བཤད་པའི་ནམ་གངས་གཞན་
ཡང་རང་འགྲེལ་ ༤༡༧ ལས། ཡང་ན་བསོད་ནམས་བྱེད་པ་ནི་བསོད་ནམས་བྱ་བ་སྟེ།
སྦྱོར་བའོ། འདི་དག་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཚུལ་པའི་ཕྱིར་གསུམ་
པོ་འདི་དག་ནི་དེའི་གཞི་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་སྟེ་བསོད་ནམས་བྱེད་པ་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ།
དེས་གསུམ་པོ་འདི་དག་བསྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཚུལ་སྟེ་སྦྱིན་པ་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྒྲིམ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞིའོ། སྦྱིན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

གན་གི་ས་སྦྱིན་བྱེད་དེ་སྦྱིན་པ་།

མཆོད་དང་པན་འདགས་འདོད་པ་ཡིས།།

ཁྱེས་དང་དག་ལས་སྦྱོར་དང་བཅས།།

དེ་འབྲས་ལོངས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་ཅན།།

ཞེས་བྱུང་། བསམ་པ་དགེ་བས་བདོག་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་
པ་དེ་ནི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ། ཀྱན་སྦྱོང་ནི་ཡུལ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་པ་དང་མཉམ་པའམ་
དམན་པ་ལ་པན་གདགས་པར་འདོད་པས་གཏོང་བ་དེ་སྦྱིན་པ་ཡིན་གྱི་འཇིགས་པ་
དང་ལན་ལ་རེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་རང་
འགྲེལ་ ༤༡༠ ལས། གང་ཆེ་སྦྱེས་བྱ་དགེ་ཡིད་ཀྱིས། རང་གི་རྣམས་དག་སྦྱིན་བྱེད་པ། དེ་
ཆེ་དགེ་བའི་ཕྱང་པོ་ནམས། སྦྱིན་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་
འབྲས་བུ་ནི་ལོངས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། སྦྱིན་པ་དེའི་དབྱེ་བ་ནི།

བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར་།

གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་ཕྱིར་སྟེན་།

ཞེས་བྱུང་། བདག་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྟེན་པ་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་
བའི་འཕགས་པ་འཕམ། སོ་སྟེས་ཆགས་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྟེན་པ་སྟེ། དག་ཅ་དེས་
བདག་ལ་ནི་ཕན་ཅུམ་པ་གཉིས་འདོགས་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༥༩ ལས། དེས་ནི་དག་བའི་
ཅ་བ་ཅུམ་པ་གཉིས་བསགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཅན་དང་།
དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཆོགས་སུ་གྱུར་བའོ། ཞེས་སོ། གཞན་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྟེན་པ་ནི།
མཐོང་ཆོས་ལ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་བས་སེམས་
ཅན་གཞན་ལ་སྟེན་པ་སྟེ། སྟེན་པ་པོ་འདོད་པ་ལས་འདས་ཤིང་སྟེན་པའི་ཅུམ་སྟེན་ནི་
འདོད་པས་བསྐྱས་པས་གཞན་ལ་ཕན་གྱི་རང་ལ་མི་ཕན་པས་སོ། གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་
ཕྱིར་སྟེན་པ་ནི། འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་སམ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
བས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྟེན་པ་སྟེ། གང་སྟེལ་ ༥༩ ལས། གཉི་གའི་དོན་གྱི་ཡིན་
ཏེ། སྟེན་བདག་གི་དག་བའི་ཅ་བ་བསགས་པའི་དོན་དང་། ལེན་པ་པོའི་དབང་པོའི་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་དོན་ཏོ། ཞེས་སོ། གཉིས་ཀའི་དོན་ཕྱིར་མིན་
པའི་སྟེན་པ་ནི། མཐོང་ཆོས་ལ་ཁྱོད་བར་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་བས་
མཆོད་རྟེན་ལ་འབྱལ་བ་སྟེ། གང་སྟེལ་ ༥༩ ལས། གཉི་གའི་དོན་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ཅུམས་ལ་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཕན་གདགས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྟེན་པའི་ཅུམ་པར་སྟེན་པའི་ས་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ཡིན་ན། འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཤིན་
དུ་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདིའི་བདག་དོན་དུ་སྟེན་པ་

ནི་རང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོང་སོགས་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དོན་དུ་
སྤྲིན་པ་ནི་ལེན་པ་པོའི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཡན་འདོགས་བྱེད་ཅིག་དགོས་
པ་གང་སྟེ་ལ་གྱི་ལུང་དེ་དག་གིས་ཤེས་སོ། སྤྲིན་པ་དེ་ཡི་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི།

དེ་ཡི་བྱད་པར་སྤྲིན་བདག་དང་།

དངོས་དང་ཞིང་གི་བྱད་པར་ལས།

སྤྲིན་བདག་བྱད་པར་དད་སོགས་ཀྱིས།

ཀྱས་ལ་སོགས་པས་སྤྲིན་པར་བྱེད།

ཅས་བྱུང་། སྤྲིན་པ་དེ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱ་ནི་སྤྲིན་བདག་དང་དངོས་
པོ་དང་ཞིང་གི་བྱད་པར་གསུམ་ལས་ཡིན་ནོ། སྤྲིན་བདག་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
ནི་དད་པ་དང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་སོགས་ཁོང་ནས་
ཤེས་རབ་དང་འདོད་ཆེན་ཚུང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ཞེས་གང་སྟེ་ལ་ལས་གསུངས་སོ།
དེས་སྟེར་བའི་ཆེ་སྟོར་བ་ནི་གྲས་པའི་སྟོང་ལམ་ལ་སོགས་པས་ཏེ། རང་གི་ལག་ནས་
དང་། དུས་སུ་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་སྤྲིན་པར་བྱེད་པའོ། སྤྲིན་པ་དེའི་འབྲས་
བུ་ནི།

དེའི་བྱིར་བཀྱར་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་དང་།

དུས་དང་བར་ཆད་ཅིད་པར་རྟེད།

ཅས་བྱུང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྤྲིན་པ་བྱས་པའི་
འབྲས་བུ་ནི། གྲས་པས་བྱིན་པས་སྦྱོར་བ་བྱི་མ་ལ་རང་ལ་འཁོར་གྱིས་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་
དང་། རང་གི་ལག་གིས་བྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དབང་འབྱོར་བར་འགྱུར་
བ་དང་། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དུས་སུ་བྱིན་པས་རང་ལ་དགོས་པའི་དུས་སུ་རྟེད་པར་

འཇུར་བ་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་བྱིན་པས་རང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་རྒྱན་པོ་དང་
ཤ་འཁོན་ཅན་དང་མེ་དང་ཚུ་དག་གིས་བར་ཆད་མེད་པར་འཇུར་རོ་ཞེས་གང་སྟེལ་
ལས་སོ།། སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི།

ཁ་དོག་ལ་སོགས་བྱན་ཆོག་ས་དངོས།།

དེ་ལས་གཞུགས་བཟང་བྲགས་ལྡན་དང་།།

དག་འདང་གིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན།།

དུས་སྤྱི་རེ་ག་ན་བདེ་ལྷས་འགྱུར།།

ཞེས་བྱང་། ཁ་དོག་སྤྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། སོགས་སྦྱས་བསྦྱས་
པ་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་སྤྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་ནི་དངོས་པོ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
ཡིན་ནོ།། ཁ་དོག་སྤྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་བྱིན་པས་ནི་སྦྱེ་བ་བྱི་མར་རང་ཉིད་གཞུགས་
བཟང་བ་དང་། དྲི་སྤྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་བྱིན་པས་ནི་དྲི་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པའི་གྲགས་པ་
ཕྱོགས་སུ་རྒྱས་པར་འཇུར་བ་དང་། རོ་སྤྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་བྱིན་པས་ནི་རོ་ཞེས་པོ་
བཞིན་དུ་གཞན་དག་འབར་འཇུར་བ་དང་། རེག་བྱ་སྤྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་བྱིན་པས་ནི་
ལྷས་གིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དང་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་དུས་སྤྱི་རེག་ན་བདེ་བའི་
ལྷས་སུ་འཇུར་རོ་ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།། སྦྱིན་པའི་ཞིང་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་ནི།

འགྲོ་དང་སྦྱག་བསྐྱལ་ཕན་འདོགས་དང་།།

ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་བྱད་འཕགས།།

ཞེས་བྱང་། ཞིང་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་
བཤད་པ་མིན་ཏེ། གང་སྟེལ་༩༩ ལས། ཡོན་ཏན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་

པར་གྱུར་བའི་མི་ལ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་
 ཅན་འདི་དག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པའི་ནམ་སྦྱིན་མང་དུ་འབྱུང་བས་ན་ཞིང་ཁྱད་པར་
 འཕགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། འགྲོ་བའི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
 བློ་རང་འགྲེལ་ ༤༡༡ ཏུ་མདོ་བྱངས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དུད་འགྲོའི་སྦྱི་
 གནས་སུ་སོང་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་ནམ་པར་སྦྱིན་པ་བརྒྱ་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། ཚུ་ལ་
 ཁྲིམས་འཆལ་བར་གྱུར་བའི་མི་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་སྒོང་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ལྷག་བསྐུལ་གྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
 བློ་ནི། བད་པ་དང་བད་གཡོག་དང་སྒོ་བྱར་དུ་ལྷགས་པ་དང་གང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱིན་
 པའི་བསོད་ནམས་ནི་ཆད་བཟུང་བར་མི་རྣམས་པར་གསུངས་སོ། སུན་འདོགས་པའི་
 ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། ལུས་ཐར་བ་དང་མཐུན་པར་བསྦྱེད་པའི་ས་མ་དང་
 གཞན་ཡང་ཆོ་འདིར་སུན་ཆེས་ཆེར་བཏགས་པ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི་
 གཞལ་དུ་མེད་དོ། རང་འགྲེལ་ ༤༡༡ ལས། དོམ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིས་
 པའི་རབས་དཔེར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡོན་ཏན་གྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པ་ནི། ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱིན་ན་ནམ་སྦྱིན་འབུམ་འགྱུར་དང་། རྒྱུན་ཁྱགས་
 གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱགས་པ་ལ་བྱིན་ན་ནམ་སྦྱིན་ཆད་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་
 ཁྱགས་པ་ལ་བྱིན་ན་དེ་ལས་ཀྱང་ཆད་མེད་པར་གསུངས་སོ།

མཆོག་ནི་གྲོ་ལ་བས་གྲོ་ལ་བ་ལ་འད་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཡིས་བརྒྱད་པ།

ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ནི་གྲོ་ལ་བ་དག་བཅོམ་
 པས་ཞིང་གྲོ་ལ་བ་ལ་བྱིན་པ་དེ་ཉིད་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་

ཏེ། གང་སྟེལ་ ༧༩ ལས། འདི་ནི་སྦྱིན་པ་དང་ལེན་པ་གཉིས་ཀ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བའི་བྱིར་
དང་། སྟེང་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་བྱིར་མཚོག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། གོ་ཏུ་
ཏ་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ལུས་ངག་བསྐྱམས་བདག་ཉིད། ལག་བརྒྱུད་བསོད་
སྟོམས་སྦྱོད་པ་ཡི། འདོད་ཆགས་བྲལ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱིས། སྦྱིན་ན་ཟང་ཟེང་སྦྱིན་
པའི་མཚོག། ཅེས་གསུངས་སོ། ། གཉིས་ཀ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡིས་སྦྱིན་པ་ནི་མཚོག་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་མདོ་ལས་སྦྱིན་པ་བརྒྱུད་གསུངས་པ་ལས་
བརྒྱུད་པ་ནི་མཚོག་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྦྱིན་པ་བརྒྱུད་ནི་རང་འགྲེལ་ ༤༡༩ ལས། བརྒྱུད་
གང་ཞེ་ན། ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་
པ་དང་། བདག་ལ་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོན་བདག་གི་ས་མ་དང་མེས་པོ་
དག་གིས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། གྲགས་
པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱི་དོན་དང་། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱེད་ཀྱི་དོན་
དང་། རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དོན་དང་། དོན་ཀྱི་མཚོག་འཕྲོལ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྦྱིན་
པ་བྱིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་སྟེ་མ་དག་གིས་
བྱུང་དུ་ཉེ་བར་འོང་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ ༤༡༩
ལས། མེད་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་དམ་པ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་པར་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཆོམ་རྒྱུན་སོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གསོད་པ་ཤེས་
ནས་འཇིགས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བྱིར་སྦྱིན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། སྦྱིན་པ་སོ་གཉིས་བབྱང་
སྐབས་མཆིམས་མདོད་ ༤༠༩ ལས། འཇིགས་པའི་བྱིར་ཆོམ་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱིན་
པ་དང་། ཞེས་འབྱུང་ལ། བྱང་ས་ ༡༩༩ ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དབྱལ་བོར་

འཇུར་དུ་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ།
 བྱི་མ་བཞིའི་དོན་ལ་གང་སྤེལ་ ༧༥ ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གུ་དོན་ཅན་ནི་དད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ནོར་འདྲན་པའི་ཕྱིར་རོ། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཅན་ནི་སེར་སྒྲའི་དི་
 མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དོན་ཅན་ནི་སྒྲོམས་པར་འདུག་
 པའི་བདེ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་པན་ཚུན་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། དོན་ཀྱི་
 མཆོག་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདྲན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་རྒྱལ་
 སྤྲུལ་མ་ ༧༦ ལས། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་གུ་དོན་ནི་རྩ་འཁྲུལ་ཀྱི་དོན་ནོ། སེམས་ཀྱི་ཡོ་
 བྱེད་ཀྱི་དོན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱེད་བརྒྱུད་དེ། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའོ།
 རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱའི་དོན་ནོ། དོན་ཀྱི་མཆོག་ཐོབ་པ་
 ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་དམ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། བརྒྱུད་པ་ལ་ནང་གསེས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་འདས་
 འཐོབ་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་
 ལས་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་མཆིམས་མཛོད་དུ་བྱང་ས་སོགས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བ་གསུམ་བཞེད་པའི་ཐ་མ་ཆོགས་སྦྱོར་དང་ས་དང་བོ་བདུན་སོགས་ལ་སྦྱོར་བ་
 འདི་རྟོག་གོ་འབར་བ་ཡིན་པར་ཆོས་རྒྱུ་ལོ་རམས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་
 ལ། དེ་དག་ཀྱང་མཚན་གཞི་ཅམ་ཡིན་པར་མཐའ་དཔྱོད་ལས་གསུངས་སོ ། སྦྱིན་པ་
 བརྒྱུད་པོ་དེ་ལས་དང་བོ་བདུན་མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཐ་མ་མཆོག་ཡིན་པར་རང་
 འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། དེ་ཆེན་སྦྱོན་མེ་ ༡༥༩ ལས། བརྒྱུད་པ་མཆོག་
 ཏུ་གསུངས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱོལ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་མ་གཏོགས་
 པ་གཞན་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཞེས་པའོ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། མ་དག་པའི་སྦྱིན་

པ་སོ་གཉིས་བྱང་སྟོང་རྒྱས་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆིམས་འདམ་
པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲིམ་དུ་མཛད་པ་ལྟར་དང་། མདོ་དེ་ལས་སྦྱིན་པ་སྤྲོད་མེད་པ་ལྟ་
དང་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་དགྲུ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའང་དེར་གསལ་ལོ། བྱང་སྟོང་བར་
སྒྲིམ་ ༡༣༧ ལས། རོ་བོ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་དང་། དཀའ་བ་དང་ནི་སྟོ་ཀྱན་དང་
༥ རྒྱུས་བྱ་དམ་པ་ལྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རོངས་ཤིང་
འདོད་དང་ལྟན་པ་དང་། འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ་འཇུག་དང་། དེ་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་
མདོར་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྦྱིན་པ་
རྣམ་པ་དགྲུ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་སྦྱིན་པའི་ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྦྱིན་
པའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པ་དང་། དཀའ་བའི་སྦྱིན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྟོ་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་
དང་། རོངས་ཤིང་འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ་བར་འཇུག་བའི་
སྦྱིན་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱིན་པ་ལོ། ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྣམ་པ་དགྲུ་
ཡང་གསུངས་པས་གཞུང་འདིའི་སྦྱིན་པ་སྦྱིའི་ཆིངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་དགྲུ་བོ་འདི་ཡིན་
ལ། མཆིམས་མཛོད་དུ་བྱང་སྟོང་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱིན་པ་བརྟུ་བཤད་ཅེས་འབྱུང་
བ་ནི་ཐ་མ་འདིའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སྟོང་ ༡༥༡ ལས། དེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱིན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་བརྟུར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། མཚོག་དུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། བསགས་པ་མེད་པ་དང་
༥ ། ཁེངས་པ་མེད་པ་དང་། མི་བརྟེན་པ་དང་། ཁྱམ་པ་མེད་པ་དང་། ངན་པ་མ་ཡིན་པ་
དང་། རྒྱལ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་མེད་པ་དང་། ལན་ལ་མི་བཏུ་བ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་
མི་བཏུ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ།

མདོ་ལས། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་ལ་སྦྱིན་
པ་བྱིན་ན་རིམ་པ་བཞིན་འབྲས་བུ་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཆེས་གཞལ་དུ་མེད་པར་
གསུངས་མོད་ཀྱི། དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་།

འཕགས་པ་མིན་ཡང་པ་མ་དང་།།

ནད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྤྲོད་དང་།།

སྦྱི་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་།།

ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། འཕགས་པ་མིན་ཡང་རང་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཁོང་པ་མ་དང་།
སྦྱག་བསྐལ་གྱི་ཁོང་ནད་པ་དང་། ཆོས་སྤྲོད་པ་དང་། མིན་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ནམས་
ལ་སྦྱིན་པ་ནི་ནམ་སྦྱིན་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་བྱང་པར་བཞི་ནི་གོང་དུ།
འགྲོ་དང་སྦྱག་བསྐལ་ཕན་འདོགས་དང་། ཡོན་ཏན་ནམས་ཀྱི་ཁོང་བྱང་འཕགས་།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འགྲོ་བ་དང་། སྦྱག་བསྐལ་དང་། ཕན་འདོགས་དང་། ཡོན་ཏན་
ཀྱི་ཁོང་བཞི་ཡིན་པར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀར་འབྱུང་ལ། འོ་ན་ཆོས་སྤྲོད་པ་ནི་ཁོང་
གི་བྱང་པར་བཞི་པོ་གང་གི་སྤངས་སུ་གཏོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ ༤༩༤ ལས།
ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་སྦྱི་རྒྱུ་མ་རིག་པས་སྤྲོངས་པ་ནམས་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པར་
བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཟག་པ་མེད་པ་མངོན་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོར་ན་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། འདིའི་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་ནི། གང་སྤེལ་ ༧༤ ལས།
མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་

བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ།། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ ༩༦ ལས། ཆོས་
དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཞར་ལ་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་བསྟན་པ་ནི།

མཚུག་དང་ཞིང་དང་གཞི་དང་ནི།།

སྦྱོར་དང་སེམས་པ་བསམ་བ་སྟེ།།

དེ་དག་རྒྱུད་དང་ཆེ་བ་ལས།།

ལས་ཀྱང་རྒྱུད་དང་ཆེ་བ་ཡིན།།

ཞེས་བྱུང་། མཇུག་ཏུ་བྱེད་པས་ཆེ་བ་ནི་ལས་ལམ་དངོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱུན་ཏུ་
བྱེད་པ་དང་། ཞིང་གིས་ཆེ་བ་ནི་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་ཞིང་གི་བྱུང་པར་བཞི་སོགས་ལ་
ཕན་གཞོད་བྱེད་པ་དང་། གཞིས་ཆེ་བ་ནི། ལུས་ལས་ལ་སྟོན་གཞོད་དང་། ངག་ལས་
ལ་རྒྱུན་དང་། ཡིད་ལས་ལ་ལོག་ལྟ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའོ།། སྦྱོར་བས་ཆེ་བ་ནི་ལུས་ངག་
གིས་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། སེམས་པས་ཆེ་བ་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པའམ་མཐར་ཕྱིན་
པར་བྱེད་པའི་ཀུན་སྟོང་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱུད་ཀྱན་སྟོང་ཆེ་བ་སྟེ་དྲུག་
པོ་དེ་དག་རྒྱུད་བ་དང་ཆེ་བ་ལས་ལས་ཀྱང་རྒྱུད་བ་དང་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།། སྦྱོང་འཇུག་
ལས་ཀྱང་། ཏྲག་པར་མངོན་ཞེན་གྱིས་བསྐྱང་བའམ། གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསྐྱང་བ་ཉིད།།
ཡོན་ཏན་དང་ནི་ཕན་འདོགས་ཞིང་།། སྤྱུག་བསྐྱལ་ཅན་ལ་དགེ་ཆེན་འགྱུར།། ཞེས་
བྱས་དང་། ཀུན་སྟོང་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པ་དང་། ཞིང་གི་སྟོན་ལས་ཆེ་
བར་འགྱུར་བ་བཞི་གསུངས་སོ།། བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ནི། ཏྲག་དང་མངོན་པར་ཞེན་དང་

གཉེན་པོ་མེད། ཡོན་ཏན་གཙོ་ལྷན་གཞི་ལས་བྱང་བའི་ལས། དགོ་དང་མི་དགོ་རྣམ་
ལྷ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལས་དགོ་བ་སྟོད་ལ་བཙོན་པར་མཛད། ཅེས་གོང་གི་བཞི་བོའི་སྟངས་
དུ་གཞི་ལུས་སེམས་དར་ལ་བབ་ཅིང་སྟོབས་ལྷན་གྱིས་བྱས་ན་ཆེ་བ་དང་ལྷ་གསུངས་
སོ། ལས་བྱས་བ་དང་བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་ན་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

བསམ་བཞིན་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་།

མི་འགྱུར་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་།

འཁོར་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས།

བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན།

ཞེས་པ་སྟེ། སྟོ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བ་དང་བབ་ཅོལ་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
འདི་ངས་པར་བྱའོ་སྟུང་ནས་ཆེད་དུ་བསམ་བཞིན་བྱས་པ་དང་། འགྲོ་བ་དེ་དང་དེར་
སྟེ་ངས་ཀྱི་ལས་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་བྱིས་མི་འགྱུར་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་
གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ། གང་སྟེལ་ ༧༥
ལས། མི་དགོ་བ་ལ་འཁོར་ཡང་མི་དགོ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཞིག་མ་
བྱིན་པར་སྤངས་ནས་གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་ལ་ཉལ་བོ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་མི་དགོ་བའི་
ལས་དེའི་མཐུག་གི་ཆེ་ཡང་མི་དགོ་བ་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་གསུངས་ལ། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་
༧༦ ལས། གང་ཞིག་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འོན་
ཀྱང་མཛད་ཀྱི་ཁྱེད་ལས་གསལ་བྱེད་ ༡༥༦ ལས། འཁོར་ནི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་
ལ་འཁོར་ཡང་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་སྟེ། གང་ཞིག་བྱས་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་
པའོ་ཞེས་ཀྱི་ཀར་བཤད་མོད། འདིར་ནི་འཁོར་སྟོར་མཐུག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། འདི་ལྟར་ན་ནི་གོང་དུ་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ལ་ཡང་སྟོར་མཐུག་ཡོད་

པར་བཤད་པ་དང་འགྲིག་ལ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་སྦྱར་མཇུག་མེད་ན་མཛོད་རྟེན་ལྟར་
ན་བྱས་བསགས་ཆང་བའི་ཡིད་ལས་ལ་བྱད་པར་དྲག་མི་ཆང་བས་བསགས་པའི་ལས་
ལ་བྱད་པར་དྲག་དགོས་པར་ཆ་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་དང་འགལ་དོགས་པས་དབྱད་
དགོས་སོ། ། འོན་ཀྱང་མཐའ་དཔྱད་ ༤༡༩ ལས། འདིའི་འཁོར་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་
བཤད་ཀྱང་རྒྱལ་སྐས་མ་ལྟར་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྣམ་པར་
སློན་པ་ཐོང་བར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དྲག་ལས་ནི་བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་རང་འགྲེལ་ ༤༡༥ ལས། ཁ་ཅིག་ནི་བརྩ་ཆར་གྱིས་འགོ་བ་དེ་གང་
ཞིག་གིས་ངེ་ཅམ་གྱིས་དེར་འགོ་བར་འཁྱར་བ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་ན་ལས་དེ་བྱས་པ་
ཡིན་གྱི་བསགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། རྫོགས་ན་ནི་བསགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་དོན་
ལ་མཆིམས་ཚུང་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ ༤༡༤
ལས། འདི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ནམ་རྫོགས་བྱེད་ལ་དགོངས་པར་གསལ་ཏེ། གཅིག་
གིས་སྦྱི་བ་གཅིག་འཕེན་ཏོ། ། ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ལྷགས་འདིར་ནི་འཕེན་བྱེད་གཅིག་གིས་འཕངས་ཀྱང་རྫོགས་བྱེད་བརྩ་ཅར་ལ་མ་
ལྟར་པར་དེར་སྦྱི་མི་ཐུབ་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན་འཐད་དོ། ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལྷགས་
ཀྱི་བསགས་པའི་ལས་འཛོག་ཚུལ་དང་། འདི་བའི་ལྷགས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ།
གོང་མའི་ལྷགས་ལ་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བའི་ལས་རྣམས་བསགས་པའི་ལས་
དང་། འདིར་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་བྱད་པར་དྲག་ཆང་བ་ཞིག་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར།
བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ནི་སྤྱི་ལྷགས་ལ་འང་སེམས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱས་ཤིང་དངོས་
གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དོ། ། སལ་ཆེན་སྟེ་བའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ན་རེ། འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་པས་མཛོད་ཉེན་ལ་ཐུལ་བ་དེ་བདག་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་

མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ལེན་པ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་གང་ཡང་མེད་པས་བསོད་
ནམས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

མཚོན་རྟེན་ལ་བཏང་རྒྱས་བྱུང་བའི།

བསོད་ནམས་ལེན་མེད་བྱམས་སོགས་བཞིན།

ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་ལེན་པ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་
མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུས་མཚོན་རྟེན་ལ་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་
འབྱུང་སྟེ། དད་གུས་གྱིས་རང་གི་བདོག་པ་མ་ཆགས་པར་གཞན་ལ་བཏང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྒྲིམ་པ་ལ་ལེན་པ་དང་གཞན་
ལ་དངོས་སུ་པན་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མཐུས་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་འབྱུང་
བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་འགྲེལ་ ༤༡༥ ལས། བསོད་ནམས་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ནི་བཏང་བ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ།
ལོངས་སུ་ལོངས་སྟོང་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལོངས་སུ་ལོངས་སྟོང་
པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཚོན་རྟེན་ལ་སྤུལ་བ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ནི་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཡོད་དོ། གཅེར་བྱ་བ་དག་ནི་ཞིང་
བཟང་པོ་ལ་བྱིན་ན་འབྲས་བྱ་བཟང་པོ་འབྱུང་ལ། ཞིང་ངན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་
འོང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་མི་འབྲུལ་བྱིར།

བན་བའི་ཞིང་ལས་འབྲས་ཡིད་འོང་།

ཞེས་བྱུང་། ཞིང་གི་ཁྱད་པ་ལས་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྟོག་གཅོད་པ་ནི་ཞིང་བཟང་ངན་གང་ཡིན་རུང་འབྲས་

བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ངན་པ་ལ་ལྷག་པའི་
བསམ་པས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁོན་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན།
རྒྱན་འབྲུམ་གྱི་ས་བོན་ལས་རྒྱན་འབྲུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཁོན་སྦྱེ་ལ། བིམ་པའི་ས་བོན་
ལས་ནིམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཁོན་སྦྱེ་བ་བཞིན་འབྲས་བྱ་རྒྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པ་ནི།

འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགའི་གཟུགས།།

དེ་སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་བཅས་པ་ཡང་།།

རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟན་ནོ།།

ཞེས་བྱུང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་མི་དགའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཏེ་སྟོང་མིན་ཡིན་ལ། དེ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགའི་བ་ཡིན་ནོ། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་སྤང་
བྱ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་དང་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སོ། དེར་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་བཅད་པའི་དུས་
མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རིག་བྱེད་དང་རིག་མིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
གཉིས་སོ། དེའི་ཕྱིར་རང་འགྲེལ་ ༤༩༥ ལས། བསྐྱབ་པ་མཐོས་པས་དེ་དག་སྤྱད་ན་
འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། འདིའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་
མིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་འཆལ་ཁྲིམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་མ་གྲུས་པའམ་

བྱང་བསོད་ལྟ་བུས་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་ལྟང་བ་ལུང་མ་བསྟན་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ ༧༩ ལས། བསྟན་པ་མགོས་པས་དེ་དག་སྤྱད་
ན་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་སྤྱོད་པ་མགོས་པ་བཙུག་
ལྟ་བུ་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལ་མ་གུས་པའི་ཕྱིར་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།

འཆལ་ཁྲིམས་དེའི་རྒྱས་འཕན་མ་བྱུང་།།

དེ་གཉིན་པོ་དང་ཞི་ལ་བརྟེན།།

ཞེས་བྱུང་། བཞི་གང་ཞེ་ན། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་མི་དགེ་བའི་
གཞུགས་ཀྱིས་འཕན་པ་མ་བྱུང་བ་སྟེ་ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། འཆལ་ཚུལ་དེའི་རྒྱ་
ཚ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕན་པ་མ་བྱུང་བ་དང་། འཆལ་ཚུལ་
དེའི་གཉིན་པོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་རྟེན་པ་དང་། ཞི་བ་ལ་རྟེན་པ་སྟེ་ཐར་པར་བསྟོན་
པའོ། གཞན་དག་ནི་རྒྱ་ལྟ་སྟེ། ལས་ལམ་དངོས་དང་། ཉེར་བསྟོན་ཀྱིས་དག་པ་དང་
། རྣམ་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་འཕན་པ་བྱུང་བ་དང་། དྲན་པས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་དང་། ལྟང་
འདས་སུ་བསྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་པ་ནི།

མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི།།

བསྟོན་པ་པོ་ཞེས་པ་སྟོན་པ་རོ།།

མཐོ་རིས་དོན་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་།།

འབྲལ་བའི་དོན་དུ་སྟོན་པ་གཙོ་བྱུང་།།

ཞེས་བྱུང་། སེམས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་
ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་
དེ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་ལ་དགེ་བའི་བག་ཆགས་བསྒོམ་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཏིལ་མར་ལ་མེ་ཏྲག་གིས་ངི་བསྒོམ་བ་བཞིན་ནོ། འོ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་གང་གཙོ་ཞེ་ན། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་
ཀྱིས་ནི་མཐོ་རིས་འགོ། ལྟ་བས་གོ་འཕང་མཚོག་ཏུ་འགོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐོ་
རིས་འཐོབ་པའི་དོན་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙོ་ཆེ་ལ། ཉོན་མོངས་དང་འབྲལ་བའི་དོན་ཏུ་
སྒྲོམ་པ་གཙོ་ཆེ་བས། དེ་དག་འདོད་པས་དེ་བཞིན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། འདིར་རང་
འགྲེལ་ ༤༩༥ ལས། སེམས་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྒོམ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཏྲག་ནམས་ཀྱིས་
ཏིལ་བ་བསྒོམ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། གནས་བདུན་པའི། རྩན་དང་ཤེས་བཞིན་
བདག་ཉིད་གསུམ། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ ༤༩༤ ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར། འདི་དག་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནམས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བག་ཆགས་དང་བཅས་པར་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བག་ཆགས་དང་དེ་བསྒོམ་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་མདོ་སྟེ་བའི་
ལྷགས་ཡིན་པར་ཡབ་རྗེ་གྲང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་གསུངས་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་ལུང་
རིགས་བང་མངོན་ ༡༥༩ ལས། ཁོ་ན་རེ། དྲེ་སྒྲུས་བག་ཆགས་འདོད་པར་ཐལ། མངོན་
ལས། བསྒོམ་པའོ་སེམས་ལ་བསྒོམ་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། གནས་བདུན་པར། རྩན་དང་
ཤེས་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བག་ཆགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་མདོ་
ལས། གང་ཟག་བཞི་ནི་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ན། ཆངས་
པའི་བསོད་ནམས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

བསྐྱལ་བར་མཐོ་རིས་དགའ་གནས་བྱིར།

བཞི་ཡི་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། གང་ཟག་བཞི་ནི། སྤར་མ་བྱས་པའི་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐྱ་གདུང་གི་མཆོད་ཉེན་བྱེད་པ་དང་། ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀྱན་དགའ་
ར་བ་འབུལ་ཞིང་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱིག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་བྱེ་བ་
སྤྱུམ་པ་དང་། བྱམས་པ་ཆོད་མེད་སྒོམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་སྦྱིད་པའི་བསོད་
ནམས་ནི་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ནོ། ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དོན་ལ་
སྡོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དག་ནི། ཆོངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ཆེ་དང་མཉམ་པར་བར་
གྱི་བསྐྱལ་བ་བཞི་བརྩེ་ལ་མཐོ་རིས་སུ་ཆེ་མཐུད་ཅིང་སྦྱིས་ནས་དགའ་བར་གནས་
པའི་བྱིར་གང་ཟག་དེ་བཞིའི་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ལ། བྱེ་བྱག་
སྐྱ་བ་ནམས་ནི་མཆོན་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ལས་ཀྱི་ཆོད་བཤད་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་
ཟེར་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༧༥ ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྦྱོང་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཞེས་འབྱུང་ངོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
སྤེ་བ་གཞན་དག་ནི་རང་འགྲེལ་ ༥༩༧ ལས། སྤེ་བ་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་། ཆོངས་པའི་
བསོད་ནམས་བསྦྱིད་པ་ནི། བསྐྱལ་བར་མཐོ་རིས་དགའ་བར་གནས། ཞེས་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་འབྱུང་ངོ། ཞེས་འདོད་ངོ། འདོད་ཚུལ་འདི་གསུམ་རང་འགྲེལ་དུ་འབྱུང་ལ་
མཆིམས་མཛོད་ལས་ནི་དང་པོ་རང་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་མ་དང་མཐུན་ལ།
ཐ་མ་འདི་སྡོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་འདོད་པར་གསུངས་པ་ནི་རང་འགྲེལ་དང་མི་འདྲའོ།
འདིའི་མཐོ་རིས་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ ༧༥ ལས། བསྐྱལ་བར་མཐོ་རིས་
དགའ་གནས་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་ལྷའི་སྦྱེ་བ་དག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་

དགོངས་ཏེ། ལས་དེ་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

རྒྱུ་ཟད་དཔུང་ན། དེ་ལ་འོ་ན། བྱམས་པ་ཚད་མེད་སྟོམ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་འདོད་ལྟར་སྟེ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱམས་པ་དངོས་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་མཉམ་བཞག་ཡིན་པས་དེའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པར་མི་སྤྲིན་ཀྱང་སྟོར་བའམ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པར་གསལ་ལོ་ཞེས་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་། ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་བཞི་བོ་གང་རུང་གི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་བར་བསྐྱལ་བཞི་བརྒྱུད་ཐུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་བསྐྱལ་བར་ཐུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ ༩༩ ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ལས་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བསྐྱལ་བར་ཐུབ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཅིག་གིས་ནི་མེད་པ་བདེན་རོ། ཤི་འཕོས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཕྱིར་གང་དག་གི་མཐོ་རིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་ཚད་ཅུ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་གྱུར་བའི་སེམས་པ་རྟེན་གཅིག་པ་དག་ནི་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་ངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་གཅིག་གིས་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་ཡང་སྟེ་བའི་དོན་ཡིན་ནའང་མི་འཐད་དེ། གཅིག་གིས་སྟེ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི། ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༥༥ལས། འདིར་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་གཅིག་གིས་འདོད་པར་བསྐྱལ་བ་བཞི་བརྒྱའི་བར་ཆེ་མཐུད་ཅིང་ཡང་ཡང་སྟེ་བར་གསུངས་པའང་གོང་གི་མ་འགག་པའི་ལས་ལྟར་འདོག་གམ་དཔུང་། ཅེས་གསུངས་སོ། ཡང་མདོ་ལས་སྦྱིན་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི།

ཚོས་སྤྱན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས།

མདོ་མོགས་ཡང་དག་དེ་བཞིན་སྟོན།

ཞེས་བྱང་། ཚོས་ཀྱི་སྤྱན་པ་ནི་བསམ་པ་ཀྱན་སྒྲིང་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་
སོགས་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་བསྟན་བྱ་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་
གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་སམ་སྟེ་སྟོད་གསུམ་པོ་རྣམས་སྒྱུར་བ་ཡང་དག་པ་
དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའོ། དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་སྒྲིང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
རྟེན་བཀྱར་དང་རང་ཉིད་གྲགས་འདོད་ཀྱིས་འཆད་པ་ནི་བསོད་ནམས་ལས་ཉམས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ ༤༡༩ ལས། གང་དག་ཚོས་ལོག་པར་འཆད་པར་བྱེད་
པའམ། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྟེན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་། གྲགས་པ་འདོད་པས་
འཆད་པ་དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་གསུངས་སོ།

བརྟུ་བཞི་བ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི།

བསོད་ནམས་བྱ་དན་འདས་པ་དང་།

ནེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དགེ་རྣམ་གསུམ།

ཞེས་བྱང་། འཁོར་བར་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྦྱེད་བྱེད་བསོད་
ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆར་བཤད་པས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་
བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ཏེ། རྒྱལ་གྲས་མ་ ༡༠༠ ལས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆ་ཐོབ་པ་ཡིན་
པས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་
གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་

པ་དང་། མི་གཡོ་བ་སྟེ་ཆ་གསུམ་ལས། བསོད་ནམས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆ་ཡིན་པས་
སམ། ཡང་ན། བསོད་ནམས་ཉིད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆ་མཐུན་ཞེས་ངོ་བོའི་རྒྱན་དུ་
སྦྱར་བ་སྟེ། བཤད་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀྱང་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་འབྱུང་ངོ། ཆོགས་ལམ་དུ་
ཐུང་འདས་སུ་བསྟེན་པའི་དགེ་བ་ནི་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བ་སྟེ། གང་
སྟེ་ན་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སུ་འཇུག་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡོད་པར་
གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ ༤༤༠ ལས། གང་ལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་
། བདག་མེད་པ་དང་། ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་གཏམ་ཐོས་ནས་
སྦྱ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། མཆི་མ་འཁྲུག་ཅེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་
པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བ་ནི་ངོ་བར་གྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ནི་
གནས་དྲུག་པར། དེ་ལས་ངོ་བར་གྱུར་བ་སྟེ། དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འཇུག་བར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གསུངས་སོ། དེ་དག་
ནི་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་མོ།

བཙོ་ལྷ་བ་རིགས་པས་རབ་ཏུ་བརྟུག་པའི་ལས་བཤད་པ་ནི།

རིགས་པས་རབ་ཏུ་བརྟུག་པའི་ལས།

ནམ་གསུམ་ཀྱན་སྟོང་བཅས་པ་ནི།

ཡིག་འབྲུ་རྒྱ་དང་གྲངས་བཅས་པ་ནི།

སྟན་དང་གས་གྲངས་ཉེ་གོ་རིམ་བཞི་ན།

ཞེས་བྱུང་། རིགས་པ་སྟོབ་པའི་ཐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྟུག་པའི་ལས་དང་དག་

དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཀུན་སྒྲོང་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་པའི་
 སས་བསྟན་ཡིན་པས་དང་བོ་གཉིས་སྤང་བོ་ལྷ་བ་དང་ཕྱི་མ་སྤང་བོ་བཞི་བ་ཅན་ནོ།
 ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུའི་གཞུགས་འབྲི་བ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུར་གྱི་རྒྱ་ཤོ་
 བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། གཅིག་ལ་སོགས་པ་བགྲང་བ་དང་སྟན་ངག་ནི་ངག་གི་ལས་
 དང་། གྲངས་བསྟོམས་ཏེ་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། འཛིག་རྟེན་ན་ཡིག་འབྲུ་
 དང་རྒྱ་ནི་སྒྲིགས་བམ་ལ་སོགས་པའི་ངོས་ན་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་། དེ་ནི་གོ་བར་བྱེད་
 པའི་མཚན་མ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ ༡༠༠
 ལས། རྒྱལ་འབྲས་བུས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་གང་
 གིས་ཡིག་འབྲུ་འབྲི་ཞིང་རྒྱ་ཤོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཡིག་འབྲུ་དང་རྒྱ་ཡིན་པར་བཞེད་གྱི།
 འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་ནི་ཡིག་འབྲུ་སྒྲིགས་བམ་
 ལ་སོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཡི་གེའི་མཚན་མ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་ནི་ཡི་གེ་དང་ཡི་གེ་མ་ཡིན་
 པའི་མཚན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

ཡང་རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། གཞན་ཡང་ཡིག་འབྲུ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་
 བསྟན་པའི་ཞར་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་བསྟན་པ་ཡང་ཉེ་བར་འགོད་པར་བྱེད་དེ། འབྲེལ་བ་གཞན་ཡང་རྣམ་གྲངས་འདི་
 དག་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྤང་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་བསྟན་ལ། འདི་ཡང་དེ་མདོར་བསྟན་
 པ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲངས་འདི་དག་ཉེ་བར་འགོད་དོ། ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་གོད་དེ་རྣམ་
 གྲངས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པ་ལ།

བསྐྱེབས་དན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས་།

ཉོན་མོངས་ཅན་ཚོས་དྲི་མེད་དགེ།

གྲུ་ཞོ་མ་འདུས་བྱས་དགེ་བསྟན་བྱ།

ཐར་བ་ལྷན་ཞེད་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་པས་བཀའ་པས་ན་བསྐྱིབས་པ་དང་། འཕགས་པ་
ནམས་ཀྱིས་བོར་བས་ན་ངན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་པས་ན་ཁ་
ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་སོ། དག་པ་
རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་ན་གྲུ་ཞོ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་ནམ་གངས་
སོ། རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་བའི་སྟོན་པ་གྲས་པར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་
ཆོས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནམ་གངས་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ ༥༩
ལས། འདུས་བྱས་དགེ་བསྟེན་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་
པ་ནམས་ནི་བྱུང་པར་མེད་པར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པའི་སྟོན་པ་
བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། ཐར་བ་ལྷན་འདས་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་ནི་དེ་
ལས་སྤུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་སྤྲན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་
སྤྱི་མ ༡༠༡ ལས། སོ་སོར་བརྟག་པའི་འགོག་པ་ནི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བའི་ཕྱིར་
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟག་པ་མ་ཡིན་
པའི་འགོག་པ་དག་ལས་ཀྱང་ཆེས་མཆོག་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་
སྟོང་དག་ཆོས་འདུས་བྱས་སམ། འདུས་མ་བྱས་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་
མཆོག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མདོད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་འབབ་སྟེགས་ལས་གནས་
བཞི་བའི་དཀའ་འགྲེལ་རེ་ཞིག་བྱས་ཟིན་ཏོ།

འདིར་སྒྲུས་པ།

ཐུབ་པ་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཚོ་ག་དེ་བཅུ་ཆེན་རྒྱུད་བྱའི་སྒྲིག་འབྲོས་
གིས།

འདྲ་མ་སྒྲིང་ས་ཆེན་འོད་གྱིས་གཤེགས་ཏེ་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདས་
ན་ཡང་།

བསོད་ནམས་རྒྱ་མོའི་ཁྱད་གྱིས་བྱད་པའི་རང་བཞག་དྲི་མ་མེད་
པའི་སྒྲིན།

སྐལ་བཟང་འབྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མཁའ་ལས་བྱས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ཉམས་
མ་བྱུང་།

དེ་ཡི་ཚོས་རྩྱལ་བའ་མོའི་བྱུག་སྒྲིས་སྒྲ།

ཡུང་རིགས་རོལ་མོའི་རྒྱུད་བྱའི་གས་འགྲག་པའི།

རྒྱ་མོད་མཁས་བྱུང་རིམ་པར་བྱོན་ནམས་ཀྱི།

བྱ་ཉིག་དོག་པ་འདྲ་མ་སྒྲིང་རྒྱུད་གར།

ཐུན་མཚམས་དམར་སེར་འོད་ཀྱི་སྒྲ་རི་ཡིས།

གངས་རིའི་ཁྱ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་རང་མདངས་སྒྲ།

བསྐྱར་བའི་བྱེད་པོ་འདྲ་མ་མགོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེའི།

མི་མཉམ་ཡུགས་བཟང་འོད་ཀྱི་མཐའ་མ་རིག།

དེ་ཉི་མ་ཡང་བྱས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་བྱུན།

ཡིགས་བྱས་སྐྱར་བའི་གཤེད་བྱ་གདེངས་པ་ལས།

ཡང་དག་ལམ་བཟང་མཚོན་པ་སྤྱིད་པའི་མིག།
རན་ཉོག་རྩེ་འཛིན་སྟེག་པོས་ཅི་ཡང་སྒྲིབ།
ལྷན་ཉོག་ས་བ་དན་བཞད་སྒྱུར་དབྱར་ལྷག་ས་ཀྱིས།
འཛིན་པའི་སྒྲིས་ཆེན་འགའ་རེ་བཞུགས་མོད་ཀྱང་།
ཕལ་ཆེར་ཕལ་བའི་ལས་ཀྱིས་བྲེལ་བ་འདིས།
བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་ཉམས་སྒྱུའི་མཐའ་ལ་དེད།
མཁོ་སྒྱུའི་འབྱོར་བ་སྒྱས་པའི་ཡོ་ལང་གིས།
ཁོར་ལྷག་ཁ་ཡོས་བསྐྱར་བ་མང་མཆིས་ཀྱང་།
ཀྱར་ཀྱམ་གོས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲོགས་པའི་མེམས།
ཞི་བམིལ་ཆོས་ཀྱིས་བརྟན་པ་རེ་རེ་ཅུམ།
འདི་ལྟར་སྤྱིད་པའི་རྒྱོར་གར་ལྷ་ཆོག་ས་ཀྱིས།
རེས་འབྱུང་མིག་ཀྱང་བསྐྱུ་པའི་དེད་གི་བྱས།
ཀྱས་པའི་མིག་པ་རེ་བའི་ནམ་འབྱུར་ཀྱིས།
ཡང་དག་ཐར་བའི་ས་མཐན་སྤྲུལ་བཟླ།
རྗེས་བཟེ་དོན་ཡོན་ཞགས་པའི་འབྱུལ་འཁོར་ཀྱིས།
འབྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་རེ་བ་ཅིག་ཅར་བྱ།
ཡོངས་སྤྱོད་པའི་འདྲེན་པ་འགའ་མཆིས་ན།
རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དེ་ལས་གང་བྱ་བཅུལ།
ཡང་ཆོའི་ལྷན་པ་བྱས་ཀྱི་འཁོར་རྒྱུད་གིས།
ཡང་ཡང་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོར་གོར་མོན་ས།

གཞོན་ཆུང་ཞོས་པ་གསོན་པའི་ཚོན་པ།
འབད་པའི་སྐལ་བཟང་སྟོན་བསགས་པས་ཀྱིས་བྱིན།
མི་ཁྲིའི་བྱ་མཚོ་འབྲིལ་བའི་གདེངས་ཀ་ནས།
ཡུང་རིགས་མཁྱིན་ར་འཁྲོལ་བའི་བཟང་པོ་དབྱངས།
གསར་མཐོར་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བཟང་དག་འཕྲོན་འདི།
མཚུངས་མེད་ལྷ་མ་མཚོན་དེས་བདག་པ་བསྐྱབས།
འདིར་འབད་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་སྟོང་གི་འོད།
བྱང་ཆེན་ཉི་མའི་ཟེར་དང་འགྲོགས་པ་ལས།
འཁོར་བའི་སྟོང་ཁྱེད་འབྲུམས་པའི་འགྲོ་ནམས་ཀྱིས།
སྟོན་གསེར་གྱི་མེ་འོད་ཆེད་གྱུར་ཅིག།
ཁྱེད་པར་གངས་ཅན་མགོན་པོ་བཙོ་ལྷའི་ཟླ།
འདྲ་མཁྱིལ་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་ཁྱེད་ཉག་གར་ཉི།
མཐོན་འབྲིན་མི་བད་ཁྱེད་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས།
ཡངས་པའི་ས་ཆེན་ཁྲོན་འདི་མཐོན་པར་མོག།
བཀའ་བཟླས་རིགས་པའི་ཡུང་བ་ལས།
ཚོས་རྒྱལ་རྒྱུ་ལོ་འདྲེན་མཐོན་པའི།
དགེ་ལྡན་ཡུགས་བཟང་མ་དྲོས་མཚོ།
སྟོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཀྱི་ཅིག།
མཁྱེན་བཟེ་གུང་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་བཟང་གིས།
ལྷ་རིག་ཀྱི་ད་འཁྲུ་མ་པའི་མཐོན་སྐྱེད་འདིས།

བདག་སྟོང་ར་བ་རིག་པའི་དགའ་ཚེལ་བྱ།
སྦྱང་མཛད་དཔལ་པའི་མགོན་ཅན་མས་ཞབས་བརྟན་ཞོག།
བདག་ཀྱང་དེར་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་བྱ།
འདམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་བརྟན་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་།
ཐོས་བསམ་སྟོན་པ་རིམ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་ནས།
བྱང་འཇུག་གཤོར་མའི་རྒྱལ་ས་ཐིག་པར་སྟོན།
མདོར་ན་དཔལ་སྦྱག་བརྟན་པའི་ཉི་མ་འཆར་དང་བྱུང་པའི་དལ་
བ་རིང་སྤངས་སྤྱིར་བཞི་ཁོར་ཡུག་ཀྱན་ཏུ་གསལ།
དེ་འཕྱིན་སྦྱིས་ཆེན་དཔལ་པའི་ཞབས་བྱང་མི་ཞིགས་དྲོ་རྗེའི་རིས་སྒྲ་
ཕྱིན་པས་བརྟན་དང་འགྲོ་བའི་དཔལ་བྱ་དག།
གངས་ལྗན་རི་ཡིས་བསྟོར་བའི་ཞིང་བྱ་ཚོས་སྤྱིར་རང་དབང་གཙང་
མའི་དཔལ་གྱིས་འགྲོ་ཅན་མས་ཆེ་དགའི་བྱས་གྱིས་འཚོ།
བཀྲ་ཞིས་དག་མཚན་འབྱུང་བྱ་དང་བའི་ཚོགས་ལྗན་བྱས་གྱི་སྤང་བ་
དཀར་ལོས་འཛུམ་སྤྱིར་ཁྱོན་ཀྱན་བྱུང་པར་ཞོག།

ཅེས་མངོན་གྱི་དཀར་འགྲེལ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་འབབ་
སྟེགས་ཞེས་པ་འདི་ནི། མདོ་སྟེགས་སྤྱི་དང་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མི་
འདིགས་པའི་སྟོབས་པ་བརྟེན་པ ལྷ་མ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྗེ་འདིགས་མེད་
བརྟན་འདིགས་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་བཀའ་ངོན་ལས་ཚུང་དུས་ནས་བཟུང་རིག་པའི་
གནས་ལ་དབང་པོའི་སྟོ་སྟེན་པར་བྱས་ཤིང་། དུས་ཕྱིས་འདིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་
འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་ ལྷ་ས་སྟང་རྒྱལ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ ལྷ་

ནོར་ གོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དམིགས་པ་མེད་
 པའི་ཐུགས་རྗེའི་གྲིབ་བསིལ་གྱི་འོག་དལ་རྟེན་ལ་སྤྲོད་པོ་ལེན་པའི་ལམ་དུ་ཁྱེད་གས་
 ཤིང་། ཐུགས་བསྐྱེད་དུས་སུ་སྤྲོད་པ་མཁྱེན་བཞེད་མངའ་བདག་འབྲས་སྤངས་མཁན་
 གྲི་ རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་བསྟན་པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། མདོ་སྤྲུལ་ལེགས་
 བཤད་ཀྱི་འབྲུང་གནས་བཀའ་ངེན་མཚུངས་མེད་ རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་དགེ་
 འདུན་ཡབ་སྲས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ངོན་ལས། དཔལ་ནལ་རྒྱ་ནས་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་
 གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སྤངས་པའི་སྐལ་བ་མི་དམན་པ། ཡུལ་བྱ་གཞུང་བྱེ་མའི་སྤྲིང་དུ་
 དལ་བའི་རྟེན་བཟང་རྟེན་ཅིང་སྟོ་སྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་འབྲས་དུ་གཞོན་ནུའི་ལང་ཆོ་ཟད་
 པའི་དགེ་སྟོང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས། འབྲས་སྟོ་མང་སྤྱ་འབྲུམ་ཁང་ཆོན་གྱི་རང་ཤག་
 ཏུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལོའི་དགེ་ལུགས་རྒྱལ་སྤྲོད་ཆེན་མོའི་ལྷ་རམས་ངག་གི་དབང་ཕྱག་
 གི་མཐར་ཕྱིན་དམ་བཅའི་ཆེད་ཚོམ་དུ་བྲིས་པ་དགེ་བར་རྒྱུར་ཅིག། །